Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1922-1923

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

NITTENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1922 TIL DEN 30. JUNI 1923

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDIGERET AF CARL F. MADSEN

TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1923

ARBEJDERNES

FORSIKRINGSRÅD

FOR

DE SVANGRERENDE FORSORGSANSTALTER I DANMARK

VIRKSOMHEDSÅRET 1 JULI 1933 TIL DEN 30 JUNI 1934

KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark 157. Forbundene, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund 109.

Arbejderbeskyttelse.

Nedsættelse af et Udvalg ang. Børns og unge Menneskers Arbejde 133.

Arbejderforsikring.

Arbejderforsikrings-Raadets Fastsættelse af Værdien for Kost og Logi for Arbejdere 17.

Arbejdsanvisning.

Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring 309.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde 168. Arbejdsløsheden i Juni (1922) 28, Juli 72, August 90, September og Oktober 133, November og December 213, Januar (1923) 250, Februar, Marts 305 og Maj 366. Arbejdsløshedsspørgsmaalet i Folketinget 231. Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Rettelse til Statistikken vedr. Understøttede og Ikke-Understøttede 341. Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse 7, 55, 169. Arbejdernes Fællesorganisation kræver energiske Foranstaltninger imod Arbejdsløsheden 215. Fortsat Hjælp fratages 38 Fag 29. Nedsættelse af Fællesudvalg ang. Arbejdsløsheden 169. Indenrigsministerens Svar paa Arbejdsløshedskassernes Andragende om Dispensation 207. Indenrigsministerens Bekendtgørelser 343. Indenrigsministerens Bekendtgørelse om Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov af $^{22}/_{12}$ 1921 344. Oversigt over understøttede og ikke-understøttede Arbejdsløse 174, 340. Rigsdagsudvalgets Møder 173. Statistiske Oplysninger 176.

Arbejdstiden.

I. *Danmark.*

Arbejdsgiverforeningen opsiger Overenskomsten af 17. Maj 1919 199. De samvirkende Fagforbunds Svar paa Opsigelsen 209. 8-Timers Arbejdsdagen (af Kontorchef Haugen Johansen) 299, 307.

II. *Udlandet.*

8-Timers Arbejdsdagen i Belgien 328. Arbejdstiden i Italien 301. Den lovfæstede 8-Timers Arbejdsdag i Sverrig 332. 8-Timersdagen i Tyskland 273. Oplysning om 8-Timersdagen i Udlandet 275.

Domme.

Højesteretsdom ang. Fællesorganisationerne og Skattemyndighederne 217.

Generalforsamlinger, Kongresser m. m.

I. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde den 11.—12. Maj (1923) 247, 315, 323. Rettelse til den ordinære Generalforsamling den 30. Maj—1. Juni (1922) 6. Ordinær Generalforsamling 9. og 10. Oktober (1922) 55, 111. Dansk Arbejdsmandsforbunds Jubilæumskongres 73, Dansk Glasarbejderforbund 161, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund 63, Dansk Jernbaneforbund 34, Keramisk Forbund 79, Kvindeligt Arbejderforbund 363, Læder- og Skindarbejderforbundet 41, Dansk Mølleriarbejderforbund 332, Privatbanefunktionærernes Forbund 333, Dansk Skotøjarbejderforbund 49, Dansk Skrædderforbund 67, Snedkerforbundet 75, Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund 96, Tobaksarbejderforbundet 43.

II. *Skandinavien.*

Den finske faglige Landsorganisation 345. Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge 250, 269, Rettelse 294. Den svenske Landsorganisation 85.

III. *Udlandet.*

Den belgiske Fagforeningskongres 104. Den lettlandske faglige Landsorganisation 288. Den tyske faglige Landsorganisation 17. Den ungarske Landsorganisations Jubilæumskongres 335.

IV. *Internationale.*

Fredskonferencen i Amsterdam 37. Den internationale Arbejdskonference i Genéve 135, 143, 151. Malernes internationale Konference i Berlin 337. Træarbejdernes internationale Kongres i Wien 61. Verdensfredskongres i Haag 201, 210.

Grænsestridigheder.

Grænseudvalget, Sag Nr. 27, Privatbanefunktionærernes Forbund mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund 284.

Importreguleringen.

Henvendelse til Handelsministeriet om Udvidelse af Importreguleringen 243. Studierejse til Schweiz 78.

Ind- og Udmeldelser.

Dansk Arbejdsmandsforbund bliver i De samvirkende Fagforbund 303

Internationalt.

Det internationale Arbejdsbureau i Genéve 280, 321. Internationalt Sommerferiekursus 296.

Jubilæum.

De samvirkende Fagforbunds Jubilæum (3. Januar 1923) 173, 189, 205.

Kontorets Meddelelser.

Salg af De samvirkende Fagforbunds Festskrift 189, 222, 250, 264, 282, 306, 338, 342, 348, 358. Salg af Den faste Voldgiftsrets Kendelser i 1921 171.

Krig mod Krigen.

Salg af Fredsmærker 224.

Kriseværn.

Forslag til Kriseværn for Skotøj- og Cigarindustrien 265, 289. Hvorfor Skotøjarbejderne ikke kan indgaa paa de i Loven fastsatte Betingelser 349. Regeringen fremsætter Forslag til Kriseværn for Skotøj- og Cigarindustrien 265. Rettelser 305.

Kristelige Fagforeninger.

Kristelige Fagforeninger i forskellige Lande 70.

Lærlingeforhold.

Lærlingenes Organisationsforhold 12.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*

Den faglige Situation, Overenskomsternes Forlængelse 91.

Arbejdsmænd: *København:* Brolægningsarbejdere hos Entreprenørerne i København 341, hos A. G. Jensen 54; Brændselsafbærere hos Firmaet Hedegaard Broch 159; Chauffører og Kuske hos Alfred Benzon 47, hos De forenede Vognmandsforretninger 54, 148; Fabrikarbejdere hos Carl Lund 23, hos A/S Glud & Marstrand 23; Flyttearbejdere hos Brdr. Rosendahl 149; Havnearbejdere hos Entreprenørfirmaet Werner & Jørgensen 214, i Frihavnen 256, i Københavns Havn 338, ved Korntørrerier i Havnen 172, hos A/S Københavns Kul- og Kokskompagni 78; Jord- og Betonarbejdere hos Entreprenør Erik Bruun 264; Maskin- og Belysningspersonalet ved Det kgl. Teater 46; Nedbrydningsarbejdere hos Entreprenørfirmaet Højgaard & Schultz 278; Sukkerhusarbejderne hos A/S De danske Sukkerfabrikker 285, hos A/S Københavns Sukkerraffinaderi, Et Formandsspørgsmaal, 285.

Provinserne: Brødkuske paa Slagelse Brødfabrik 149; Arbejdsmænd hos forskellige Entreprenører i Provinsen 256, hos Entreprenørerne i Aalborg 99, hos Erik Bruun i Frederikssund 159, hos Entreprenør Monberg & Thorsen, Glostrup 23; Chauffører i Aarhus 100; Fabrikarbejdere hos A/S Josef Levin & Co. i Aarhus 188, 229, 264; Gasværksarbejdere i Vamdrup 285; Havnearbejdere i Aarhus 149, i Ebeltoft 99, i Esbjerg 348, i Fredericia 256; Arbejdsmænd hos Inspektør Jensen, Nyborg Avlsgaard 24; Jord- og Betonarbejdere hos Entreprenør Chr. Pedersen i Aarhus 277, hos Vognmandsforeningen i Aarhus 277; Arbejdsmænd hos A/S Kemisk Industri i Kastrup 54, hos Kaolin-, Chamotte-, Kalk- og Teglindustrien paa Bornholm 142, 249; Arbejdsmænd og Kuske hos Grosserere i Aarhus 100, hos Købmændene paa Bornholm 149, hos Kør-

selsentreprenør P. C. Jensen, Randers 278, hos Murermester M. P. Madsen i Herning 278, ved Nordvestfynske Bilrutekompagni 171, 198, paa Mogenstrup Skærvefabrik 46, paa Trifolium i Randers 256.

Bagere: Kompagniskaber i Bagerfaget 150.

Bogbindere paa Gyldendals Forlagsbogbinderi 82, hos 3 københavnske Firmaer 257, paa Papirvarefabrikken 131, hele Landet 11.

Brolæggere i København 342.

Bødkere paa Cementfabrikken Kongsdal 106.

Børsteindustriarbejdere: Hele Landet 285.

Drejere hos Fabrikantforeningen i dansk Børsteindustri 24.

Formere i Odense 78, hos Firmaet A. Blom & Søn i Skanderborg 338, hos A/S Burmeister & Wain, Teglholmen 278.

Funktionærer hos A/S Dansk Spareselskab 45.

Gartnere: Hele Landet 11, ved Holmens og Garnisons Kirkegaarde 109, i København og Omegn 286, hos Københavns Kommune 99.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere hos A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabrikker i Fredericia 150.

Gørtlere og Metalarbejdere hos Firmaet Laur. Rasmussen 159.

Hatte- og Buntmagere: Buntmagere i København 45, Hattearbejdere hos Ludv. Melchior 314, Hattesyersker hos Ludv. Pahl 159, Pelsberedere i København 45.

Keramikere: Afregningsmetoden paa de keramiske Fabrikker i København 214, Porcelænsmalere i København og Aarhus 82, paa Porcelænsfabrikken Norden 274, paa Bornholm 45, 297, hos Holbechs Fajanceforretning i Odense 42.

Kommunale Arbejdere: Sporvognsfunktionærerne hos A/S Nordsjællands Sporveje 100.

Kurvemagere hos E. G. Bülow 314, hos O. Stitz & Co. 82.

Kvindelige Arbejdere hos Firmaet Alfred Benzon 47.

Landarbejdere: Hele Landet 3, 10 Landarbejdersager 45, Blokadevarsel overfor Produkter fra Allingaabro Kartoffelmelsfabrik 132, hos Forpagterne Hviid, Vosnæsgaard, og Theilmann, Hvidkilde Ladegaard 172, Sympatiblokadevarsel hos de Neergaard, Faarevejle 77.

Læder- og Skindarbejdere hos A/S M. J. Ballins Sønner i Valby 229, paa Nordisk Læderfabrik 46.

Malere: Hele Landet 12, i Haderslev 314, paa Madrasfabrikken Spiralen i Nykøbing F. 160.

Sadelmagere og Tapetserere: Hele Landet, Forlængelse af Overenskomsten 83, i København 348, Læder- og Rejsetøjsarbejdere i København 342.

Skotøjarbejdere hos Dansk Hjemmefodtøjsfabrik 160.

Skræddere i København hos Lauget 298.

Smede- og Maskinarbejdere hos hos Københavns Bunkerkul Depot 338, i Esbjerg 160, paa 4 Maskinfabrikker i Roskilde 264, hos A. Blom & Søn, Skanderborg 330, paa Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Fabrik i Viby 286. Elektrikere hos A/S Burmeister & Wain 100.

Snedkere: Bygningssnedkere hos A/S Phønix i København 46, Møbelsnedkere i København 322.

SoigneringS-, Toilet- og Sanitetsarbejdere paa Amerikabaadene 229, i København hos Barbermestrene 3, Pedicuristerne paa Badeanstalten København 160.

Stenarbejdere hos Stukkatørfirmaet W. Andersen & Co. 160, paa E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri 64, hos De forenede Granitbruds Filial i Neksø 257.

Tekstilarbejdere paa Københavns Net- og Garnfabrik samt hos Dansk Plyds- og Møbelfabrik 83, Possementmagerne i København 89. Strygersker hos Firmaet C. Schleisner 286.

Tobaksarbejdere hos A/S A. M. Hirschsprung & Sønner 106.

Træindustriarbejdere: Hele Landet, Forlængelse af Overenskomsten 83, i Provinserne 99.

Majdemonstrationen.

Cirkulære om Deltagelse 276. Manifest fra Fagforeningernes Internationale i Amsterdam 295. Resolution vedtaget paa Møderne 302.

Nævn og Nævnskendelser.

A. *Sager vedrørende Nævn I og II.*

Arbejdsmænd: København: Brødkuske 13, hos Jacob Holm & Sønner 21, hos A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikker 21, Kuske, Chauffører og Lagerarbejdere 13, Jord- og Betonarbejdere 14, paa Tapetfabrikkerne 21, paa Trælagrene 22, Vagtfunktionærer hos A/S Burmeister & Wain 22, Havnearbejdere (Winchman) 22. Hele Landet: Sukkerfabrikkerne 21, i Aalborg 22, i Horsens 22, i Masnedsund 23, i Middelfart 14, i Nykøbing F. 23, i Næstved, Brødkuske 14, i Randers, Droskechauffører 14, i Skive, Havnearbejdere 14, i Slagelse, Brødkuske 13, i Vejle, Havnearbejdere 14.

Bødkere i København og Provinserne 1, paa Cementfabrikkerne 1.

Drejere: Hele Landet 2.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere (Guld- og Sølvbranchen) 1.

Keramikere hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri 3.

Mølleriarbejdere paa Danske Handelsmøller 2, paa Københavns Handelsmøller 2, Rettelse 15.

Skibstømrere paa Træskibsværfterne 2.

Smede- og Maskinarbejdere: København: Blücher & Søn 93, A/S Burmeister & Wain 92, 93, Hellesens Enke 92, Snedkeriet Phønix 93, A/S Vølund 93; Aalborg: De Smithske Jernstøberier 92, Aarhus paa Oliemøllen 93, Esbjerg: samtlige Firmaer 92, Faaborg Jernstøberi 92, Hillerød hos P. Nordsten 93, Kastrup paa Syrefabrikken 92, Næstved: De forenede Jernstøberier 93, Odense: Thomas B. Thrige 93; Hele Landet: Sukkerfabrikkerne 92; Hele Landet: Overarbejdsbetaling 93.

Stukkatører hos Mesterforeningens Medlemmer 2.

B. *Sager vedrørende Nævn III* (2- og 3-Holds Drift) 179.

Chokolade- og Sukkervareindustrien 183, 186. Entreprenørvirksomheder 181, 185. Farve- og Lakfabrikanter 182, 186. Farvehandlere 182, 186. Fabrikken »Fiducia« 182, 186. Grand Danois og Kødfoderfabrikken 183, 186. Havne- og Købmandsorganisationer 180. Jern- og Metalindustrien 181, 184. Jern-, Metal- og Kludebranchen 182, 186. Korntørrerier, Foderblandingsfabrikker og Frørenserier 257. Margarineindustrien 183, 216. Træindustrien 182, 185.

Prisniveauet.

Detailpriserne i Januar 1923 235, April 1923 332. Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande 101, 267. Prisniveauet i Juli 1922 56, Januar 1923 233. Udregning og Anvendelsen af Pristallet 165.

Ruhr-Besættelsen.

International Fordømmelse af Frankrigs Besættelse af Ruhrdistriktet 223. Redegørelse fra den faglige tyske Landsorganisation 239. Et Indlæg af I. Oudegeest 359. Repræsentantskabsmødets Protest imod Frankrig 327. Do. Svar fra den franske Gesandt 331.

Skatte-Manøvre.

Chokoladeskatten og Overarbejdsforholdet hos Galle & Jessen 15.

Statistik.

Akkord- og Timelønsfortjeneste i Industrien i April Kvartal 1922 225. Arbejdslønnen i April Kvartal 1922 127, Juli Kvartal 1922 251, Oktober Kvartal 1922 351. Arbejdsstandsninger i 1921 (Statistiske Efterretninger) 51.

Udlandet.

Amerika: Statistiske Oplysninger om Fagorganisationerne 287.

Czechoslovakiet: Arbejdsvilkaarenes Regulering ved kollektive Aftaler 321.

Frankrig: Franske Arbejdsgivere bryder Beskyttelsesforskrifterne mod Mindreaarige 363.

Holland: Fagorganisationernes Udvikling 70.

Japan: Fagbevægelsen 90.

Kanada: De kanadiske Fagorganisationer 98.

Norge: Arbejdssituationen 329, 356, Arbejdsvilkaarenes Regulering ved kollektive Aftaler 321.

Rusland: Arbejdsvilkaarenes Regulering ved kollektive Aftaler 321.

Schweiz: Arbejdsforholdene 330, Sammenslutning af Træarbejderforbund og Bygningsarbejderforbund 106.

Sverrig: Arbejdsstridigheder indenfor den svenske Industri 329.

Tyskland: Arbejdsvilkaarenes Regulering ved kollektive Aftaler 321, Udenlandske Arbejderes Beskæftigelse i Tyskland 206.

Voldgift.

Den faste Voldgiftsret.

Rettens Præsidium 162.

Kendelser.

Forstaaelsen af et Afsnit i Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 4. April 1922 (Sag Nr. 658) 262. Generalstrejken i Randers (Sag Nr. 633) 196. Størrelsen af Procentfradraget ved Februarreguleringen (Sag Nr. 659) 246.

Arbejdsmænd: Arbejdsmænd i Frederikssund (Sag Nr. 601) 142. Arbejdsmænd i Frederikssund og Næstved (Sag Nr. 577 og 578) 5. Arbejdsmænd i Ebeltoft (Sag Nr. 617) 147. Belysningsarbejderne hos Glostrup Kommune (Sag Nr. 570) 107. Arbejdsmænd i Ebeltoft, et Blokadespørgsmaal (Sag Nr. 631) 156, hos Entreprenørerne i Aalborg (Sag Nr. 630) 195, hos Entreprenør P. C. Jensen i Randers (Sag Nr. 627) 164, hos Entreprenørfirmaet Christensen & Pedersen (Sag Nr. 646, 647 og 648) 237. Arbejdsmænd og Chauffører i Aarhus (Et Feriespørgsmaal) (Sag Nr. 616) 162. Chauffører og Kuske i København (Sag Nr. 603) 94. Fabrikarbejdere hos A/S Glud & Marstrand (Sag Nr. 588) 27. Flytte-arbejderne i København (Sag Nr. 587) 26. Havnearbejderne i Aalborg ved Losning af M/S Seewolff (Sag Nr. 644) 221, i Aarhus ved Losning af Soyabønner (Sag Nr. 637) 248, hos A/S Det forenede Dampskibsselskab (Sag Nr. 651) 347, i Odense ved Losning af S/S Ellen (Sag Nr. 602) 87, hos A/S Det forenede Dampskibsselskab (Sag Nr. 671) 334, i København, 2- og 3-Holdsnævnets Kompetence (Sag Nr. 668) 294, ved Losning af løst Bomuldsfrø til Dansk Soyakagefabrik (Sag Nr. 654) 238, paa Holmegaard Glasværk (Sag Nr. 595) 60. Jord- og Betonarbejdere i Aarhus (Sag Nr. 638) 204. Jord- og Betonarbejdere i Aarhus angaaende den røde Streg (Sag Nr. 660) 279. Arbejdsmænd indenfor Kaolin, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm (Sag Nr. 624) 170, i Kerteminde (Sag Nr. 632) 188. Kranførere hos A/S Christiansholm Fabrikker (Sag Nr. 639) 219. Kuske ved Kørsel af Vejskrab for Vognmænd, der har saadan Kørsel i Entreprise for Frederiksberg Kommune (Sag Nr. 652) 247. Arbejdsmænd og Kuske hos Forpagter Wæber i Roskilde (Sag Nr. 611) 89. Kuske ved Dagrenovationsarbejde (Sag Nr. 629) 187. Arbejdsmænd hos Limfjordsøsterskompagniet (Sag Nr. 574) 4. Margarinearbejderne paa Korsør Margarinefabrik (Sag Nr. 600) 140. Murarbejdsmænd i Næstved, Kilometerpergene (Sag Nr. 666) 312. Murarbejdsmænd ved Arbejde for A/S De danske Sukkerfabrikker (Sag Nr. 663) 279. Sukkerhusarbejdere paa Raffinaderiet Phønix (Sag Nr. 579) 15. Teglværksarbejdere paa Kvissel Teglværk (Sag Nr. 622) 148. Trælagerarbejdere hos Tømmerhandler Ørum (Sag Nr. 586) 25.

Bagere: Hos Bagermestrene Aage Jørgensen og H. Christiansen (Sag Nr. 678) 363.

Bryggeri- og Brænderiarbejdere: Deltagelse i Generalstrejken i Randers (Sag Nr. 645) 260.

Bødkere: Paa Cementfabrikken »Kongsdal« (Sag Nr. 590) 48.

Drejere: Blokade overfor Vesterbros Maskinsnedkeri (Sag Nr. 641) 273.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere: Hos Sølvvarefabrikant Paul Frigast (Sag Nr. 625) 155. Hos A/S Carl M. Cohr i Fredericia (Sag Nr. 669) 297.

Hatte- og Buntmagere: Hattesyersker hos Firmaet H. Brammer (Sag Nr. 657) 261.

Landarbejdere: Paa Borsholmgaard pr. Saunte (Sag Nr. 599) 66. Hos Lensbaron Berner Schilden-Holsten (Sag Nr. 582) 24. Hos Gylling Sogneraad (Sag Nr. 589) 47. Hos Forpagter Hvid (Sag Nr. 635) 258. Hos Godsejer Langkilde, Bramstrup (Sag Nr. 607) 132. Hos Godsejer Schourup, Sorø Store Ladegaard, og Godsejer Anders Jensen, Cathrinebjerg (Sag Nr. 613) 107. Hos I/S Sindinge Vig (Sag Nr. 604) 83.

Murere: Hos Entreprenørfirmaet Christensen & Pedersen (Sag Nr. 646, 647 og 648) 237. I Hobro (Sag Nr. 606) 95. I Køge og Nykøbing F. (Sag Nr. 674) 334.

Skibsværftsarbejdere: Hos A/S Burmeister & Wain (Sag Nr. 576) 9.

Skorstensfejere: Hos S. Antonsen (Sag Nr. 581) 38. Hos A. Kretzschmer (Sag Nr. 620) 153.

Skotøjarbejdere: Hos Alfr. Liebmann & Co., en Formandssag (Sag Nr. 598) 66. Februarreguleringen og Minimallønnen i Skotøjsfaget (Sag Nr. 665) 303. Hos A/S Dansk Hjemmefodtøjsfabrik (Sag Nr. 680) 365.

Slagteriarbejdere: Hos Slagtermesterforeningen i Horsens (Sag Nr. 610) 219.

Smede- og Maskinarbejdere: Anvisning af Arbejdskraft til Silkeborg Maskinfabrik (Sag Nr. 596) 65. Hos A/S Burmeister & Wain (Sag Nr. 618) 103. Hos A/S Danish Machine Company, Aabyhøj pr.

Aarhus (Sag Nr. 643) 230. Hos A/S Brdr. Hartmann, Kbhvn. (Sag Nr. 655) 259. Paa Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri (Sag Nr. 672) 313. Hos Det Lolland-Falsterske Jernbaneselskab og Sydfynske Jernbaneselskab (Sag Nr. 592) 139. Minimallønnen (Sag Nr. 591) 39. Hos Fabrikant Nordsten, Hillerød (Sag Nr. 675) 339. Paa Maskinfabrikken Vulcan i Maribo (Sag Nr. 612) 153.

Snedkere: Hos Brdr. Hansen i Roskilde (Sag Nr. 597) 65.

SoigneringS-, Toilet- og Sanitetsarbejdere: Faglig Voldgiftskendelse (Sag Nr. 593) 54.

Stenindustriarbejdere: Priskurant for Kehlheimerkalksten (Sag Nr. 605) 84.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdere: I København, Nægtelse af Overarbejde (Sag Nr. 609) 95.

Tekstilarbejdere: Paa Crome & Goldschmidts Fabrikker i Horsens (Sag Nr. 677) 357. Paa A/S Valby Tekstil- og Trikotagefabrik (Sag Nr. 681) 358.

Tobaksarbejdere: Mester-Assistenter hos A. M. Hirschsprung & Sønner (Sag Nr. 661) 283.

Træindustriarbejdere: Paa A/S Aarhus Dampdrejeri og Møbelfabrik (Sag Nr. 676) 335. Minimallønninger (Sag Nr. 619) 147.

Typografer: Maskinsætterelever hos Gyldendals Forlagstrykkeri (Sag Nr. 667) 313. Typografer hos J. H. Schultz og Egmont H. Petersen (Sag Nr. 621) 162.

Tømrere: Hos Entreprenørfirmaet Christensen & Pedersen (Sag Nr. 646, 647 og 648) 237.

Undermejerister: Hos De danske Bymejeriers Fællesorganisation (Sag Nr. 585) 10. I Vejle (Sag Nr. 642) 220.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 ✻ KØBENHAVN DEN 1. JULI 1922 ✻ 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juni 1922.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juli 1922.

Forretningsudvalget.

Lønbevægelser og Konflikter.

Nævnskendelser.

I.

I Henhold til Overenskomsten af 4. April d. A. er der nedsat 3 Nævn, der skal træffe Afgørelse angaaende Uoverensstemmelser, hvorom der ikke er opnaaet Enighed ved Partsforhandlinger eller ved Forhandling under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Nævnenes Virksomhed er fordelt saaledes:

Nævn I behandler i Henhold til Overenskomstens Punkt 1, 3. Stykke, Krav fra Forbundene om en mindre Reduktion end 15 pCt.

Nævn II behandler i Henhold til Overenskomstens Punkt 2 tilbagegående Uoverensstemmelser om almindelige Bestemmelser i Overenskomsterne og Krav fra Arbejdsgiverne om større Reduktion end 15 pCt. for Fag, hvis Overenskomst ikke var opsagt i 1921 og derfor ikke fik Lønnen reduceret i dette Aar.

Nævn III behandler Uoverensstemmelser om Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift.

Endelig er der nedsat et Udvalg, hvem det paahviler at gennemgaa de under Forhandlingerne i Foraaret fremførte Oplysninger om de faktiske Forhold med Hensyn til Arbejdstiden her og i andre Lande.

De førstnævnte 3 Nævn bestaar af 3 Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund og 3 for Dansk Arbejdsgiverforening samt de 3 Forligsmænd, der tillige er Opmænd.

Udvalget om Arbejdstid bestaar af 5 Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund og 5 for Dansk Arbejdsgiverforening samt de 3 Forligsmænd.

Den 26., 27. og 30. Maj samt 12. Juni holdt Nævn I og II Møder og behandlede nedennævnte Sager:

1) *Bødkerforbundet* og *Bødkerlauget i København* samt *Centralforeningen af Bødkermestre i Provinsen.*

Krav fra Forbundet: Timelønnen paa Værksted, der var 137 Øre og med 15 pCt.s Reduktion bliver 116 Øre, skal kun nedsættes med 12 pCt. Det bemærkes, at Organisationerne ikke maa hindre, at der mellem Mester og Svend træffes Aftale om en højere Timeløn.

Kendelse: For samtlige Lønninger bliver den almindelige Reduktion paa 15 pCt. gældende.

2) *Bødkerforbundet* og *Foreningen af danske Cementfabrikker.*

Krav fra Forbundet: Timelønnen, der var 127 Øre og med 15 pCt.s Reduktion bliver 108 Øre, skal kun nedsættes med 12 pCt. Timelønnen er Normalløn.

Kendelse: For samtlige Lønninger bliver den almindelige Reduktion paa 15 pCt. gældende.

3) *Guld- Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund* og *Jern- og Metalindustriens Sammenslutning* for saa vidt angaar Guld- og Sølvvarebranchen.

Forbundets Krav: Mandlige faglærte Arbejdere, hvis Timebetaling før Lockouten laa paa 150 Øre og derunder, faar kun en Reduktion paa 12 pCt.

Timefortjenesten for Guld- og Sølv-

polerere (Akkord og Timeløn) reduceres kun med 12 pCt.

Mandlige Fabriksarbejdere, hvis Timebetaling før Lockouten laa paa 125 Øre og derunder, faar kun en Reduktion paa 12 pCt.

Kvindelige Fabriksarbejdere, hvis Timebetaling før Lockouten laa paa 85 Øre og derunder i København og 80 Øre i Provinsen, faar kun en Reduktion paa 12 pCt.

Kendelse: For de faglærte Arbejdere bliver den almindelige Reduktion paa 15 pCt. gældende, medens for de ufaglærte Arbejdere og Kvinder Reduktionen fra og med D. D. foretages efter tilsvarende Regler, som Parterne er blevet enige om for Elektropletfagets Vedkommende.

4) *Mølleriarbejderforbundet* og *Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.*

Forbundets Krav: Reduktionen af Lønnen for savel Faglærte som Ufaglærte, der var henholdsvis Kr. 71,36 og Kr. 65,36 pr. Uge og med 15 pCt.s Reduktion bliver henholdsvis Kr. 60,00 og Kr. 55,56, skal kun nedsættes med 12 pCt.

Kendelse: Fra og med D. D. udgør Ugelønningerne: For Faglærte Kr. 61,56 og for Ufaglærte Kr. 55,56.

Endvidere fremsatte Forbundet Krav om, at Overarbejdsbetalingen, der hidtil var ens for begge Grupper, nu skulde være forskellig for Faglærte og Ufaglærte.

Kendelse: Overarbejdsbetalingen fastsættes saaledes:

	Faglærte	*Ufaglærte*
for første Time	157 Øre	147 Øre
for anden og tredie Time	168 »	158 »
for fjerde Time og derefter samt for Søn- og Helligdage	218 »	218 »

5) *Mølleriarbejderforbundet* og *Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.*

Arbejdsgivernes Krav: Da Overenskomsten ikke var opsagt i 1921, skal Ugelønnen, der til 10. April d. A. var Kr. 99,24 for Faglærte og Kr. 96,24 for Ufaglærte, nedsættes med 31 Øre pr. Time og derefter med 15 pCt., hvorved den vilde blive henholdsvis Kr. 71,71 og Kr. 68,24. (Ugelønnen var fra 10. April reduceret med 15 pCt. til henholdsvis Kr. 84,35 og Kr. 81,80).

Kendelse: Ugelønnen nedsættes fra og med D. D. for Fagfærte fra Kr. 84,35 til Kr. 77,00, for Ufaglærte fra Kr. 81,80 til Kr. 74,00. Fra og med den første i Oktober Maaned d. A. begyndende Lønningsuge nedsættes Ugelønningerne med 2 Kr.

6) *Skibstømrerforbundet* og *Træskibsværfterne* med Normalløn og uden Adgang til Akkord.

Forbundets Krav: Timelønnen, der var 143 Øre og med 15 pCt.s Reduktion bliver 120,5 Øre, skal kun reduceres med 12 pCt.

Kendelse: Paa Træskibsværfter med Normalløn fastsættes Timelønnen fra med D. D. til 125 Øre.

7) *Stukkatørernes Forbund* og *Stukkaturfagets Mesterforening.*

Forbundets Krav: Under Henvisning til, at Fagets Priskurant siden 1914 har faaet saa ringe Tillæg, at Ugefortjenesten nu er forholdsvis mindre end i 1914, da Arbejdstiden var længere, skal Reduktionen kun være 12 pCt.

Kendelse: For samtlige Lønninger bliver den almindelige Reduktion paa 15 pCt. gældende.

8) *Drejerforbundet* og *Drejerlauget i København* samt *Drejermestrenes Centralforening i Danmark.*

Under Henvisning til, at der indenfor Faget ydes et Dyrtidstillæg, der er forskelligt for Arbejderne, idet det nu ydes med 14 Øre pr. Time til de Arbejdere, der i 1920 tjente 160 Øre pr. Time og derover, og med 19 Øre pr. Time til de, der tjente under 160 Øre pr. Time, krævede Forbundet, at der fandt en Omregulering af Lønreduktionen Sted, saa at man undgik de almindeligt indtrædende Skærmydsler, naar Nyantagelser finder Sted.

Efter at Parterne selv forgæves havde forhandlet om Sagen, henvistes den til Hovedorganisationerne, der dog heller ikke kunde opnaa Enighed, da man ikke kunde enes om, hvor stor en Procentdel af Lønnen Dyrtidstillægget andrager.

Forbundets Krav var derefter: 1) Enten at lade Priskuranten bestaa uforandret og ansætte Dyrtidstillægget til 17 Øre pr. Time for alle Arbejdere, hvorefter den samlede Fortjeneste reduceres med 15 pCt. Eller 2) at lade

Dyrtidstillægene bortfalde og reducere hele Priskuranten med 3 pCt.

Arbejdsgivernes Krav var: 1) Enten at beholde Priskuranten, som den er, med Ydelse af henholdsvis 19 og 14 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg, hvorefter den samlede Fortjeneste reduceres med 15 pCt., eller 2) at lade Dyrtidstillægene bortfalde helt og reducere hele Priskuranten med 5 pCt.

Saaledes henvistes Sagen til Nævnet, der afsagde følgende *Kendelse:*

De hidtidige Dyrtidstillæg paa 14 og 19 Øre bortfalder og erstattes fra og med indeværende Lønningsuge af et Dyrtidstillæg paa 17 Øre.

Nævnet har ikke villet træffe nogen Afgørelse med Hensyn til Omregningen af dette Dyrtidstillæg til en Procent af Lønnen, men henstiller til Parterne paany at optage en Forhandling herom. Forsaavidt Enighed ikke opnaas, bibeholdes Dyrtidstillægget paa 17 Øre.

9) *Keramisk Forbund* og *Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri.* (Gruppe A) De gamle Porcelænsfabrikker, (Gruppe B) De tekniske Porcelænsfabrikker og (Gruppe C) Pottemagermesterforeningen.

Forbundets Krav: Under Hensyn til, at Arbejderne i denne Industri ikke har faaet fuld Dækning for Dyrtiden, reduceres Lønningerne kun med 12 pCt.

Kendelse: I Stedet for den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt. bliver Reduktionen fra og med indeværende Lønningsuge 12 pCt. for nedennævnte Arbejdere:

Gruppe A: Musselmalerinder og de ved kurant Kunst beskæftigede Mænd og Kvinder.

Gruppe C: Ufaglærte kvindelige Arbejdere.

*

Hermed har Nævn I og II afgjort de til disse Nævn henviste Sager, med Undtagelse af de Sager, der vedrører *Dansk Arbejdsmandsforbund.*

Landarbejderne hele Landet.

Igennem mange og langvarige Forhandlinger mellem Landarbejderforbundet og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug naaedes i Vinterens Løb meget nær op imod Enighed om de almindelige Bestemmelser i Landarbejdernes Overenskomster, der udløb den 1. Maj.

Om Lønningerne og Arbejdstiden kunde man ikke enes, og der afholdtes da et Fællesmøde den 6. April. Heller ikke her lykkedes det, og den 12. April varslede Arbejdsgiverne første Gang for Lockout fra 1. Maj, og Landarbejderne sendte første Varsel om Sympatistrejke for de Undtagelser, Arbejdsgiverne havde truffet.

Den 21. April fandt nye Forhandlinger Sted under Medvirken af Hovedorganisationerne, og her opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst, dog under Forbehold af Medlemmernes Sanktion.

Herefter udsendtes 2det Varslerne om Lockouten og Sympatistrejken fra 1. Maj.

Overenskomsten gaar i Hovedtrækkene ud paa en mindre Forandring af Arbejdstiden, og for Lønningernes Vedkommende blev Reduktionerne noget større end Industriens Arbejderes i Henhold til Overenskomsten af 4. April, men til Gengæld skal der saa ingen Augustregulering finde Sted. Der er dog aabnet Mulighed for en Forandring af Lønningerne til 15. Februar 1923, men ikke paa Grundlag af det almindelige Pristal. Grundlaget er, at der indtræder væsentlig forandrede Betalingsvilkaar for Landbruget. Dette skal til den Tid afgøres af et Nævn, hvis en af Parterne rejser Krav om Lønforandringer. Formanden for det eventuelle Nævn, der er paritetisk sammensat af 3 fra hver Side, skal, hvis Enighed ikke kan opnaas, udpeges af Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præcidium.

Landarbejderforbundet forelagde Overenskomsten for et Delegeretmøde, og dette vedtog enstemmigt at anbefale Forslaget. Ved Urafstemningen stemte 6003 for Forslaget og 819 imod.

Lockout- og Strejkevarslerne blev derefter tilbagekaldt.

Soignerings- Toilet- og Sanitetsarbejderne i København.

De københavnske Barbermestre havde til Partsforhandlingerne udarbejdet et helt nyt Forslag til Overenskomst, der foruden betydelige Forringelser ogsaa indeholdt et Krav om at gaa over til at betale Timeløn i Stedet for Ugeløn.

Under disse Forhold maatte Forhandlingerne mellem Parterne strande, og det samme blev Tilfældet paa et Fællesmøde, der afholdtes den 4. Maj. Der blev saa varslet Lockout til Ikrafttræden den 16. Maj, men den 13. Maj afholdtes nyt Fællesmøde, hvor der opnaaedes Enighed under Forbehold af Sanktion, og da denne blev givet, idet begge Parters Generalforsamlinger vedtog Overenskomsten, bortfald den varslede Lockout.

Arbejdsgiverne frafaldt saa godt som samtlige deres Krav, og Lønreduktionerne kom kun til at andrage ialt Kr. 3,36 pr. Uge. Til Gengæld gav Arbejderne Afkald paa Betaling for Sommerferie i 5 Dage, medens Retten til Ferie opretholdtes som hidtil.

Augustreguleringen blev efter Overenskomsten af 4. April.

Den nye Overenskomst gælder til 1. Maj 1923.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 574.
Arbejdsmænd hos Limfjordsøsterskompagniet.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Maj 1922 i Sag Nr. 574: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Nykøbing Mors Vegne.

Østersarbejdernes Klub hører under Havnearbejdernes Fagforening i Nykøbing Mors, og omfatter ca. 60 Mand. Af disse var i Midten af Februar d. A. kun 4 Mand i Arbejde for Limfjordsøsterskompagniet, idet Isforholdene havde lagt Hindringer i Vejen for Kompagniets Virksomhed. Den 16. Februar gav Fagforeningens Formand, fordi han misforstod et af Dansk Arbejdsmandsforbund udstedt Strejkevarsel, disse 4 Mand Ordre til at nedlægge Arbejdet, og den følgende Dag vægrede 9 af Kompagniets Baadførere — der er faslønnede Funktionærer og uorganiserede — sig under Hensyn til den iværksatte Strejke ved vedblivende at udføre det Arbejde, hvormed de da var beskæftigede, hvorfor de øjeblikkelig blev afskedigede. Samme Dag (den 17. Februar) protesterede Kompagniet i Skrivelse til Fagforeningen og Klubben mod den iværksatte Arbejdsstandsning og forbeholdt sig Erstatningskrav. Forsøg paa at bringe Arbejdet i Gang igen i Henhold til en Samtale mellem Kompagniets Direktør og Fagforeningens Formand den 27. Februar strandede paa, at Østersarbejderne ønskede Baadførerne genantagne, inden Arbejdet genoptoges, medens Kompagniet ønskede Arbejdet genoptaget, inden det genantog Baadførerne.

Imidlertid var en Klage over Arbejdsstandsningen afsendt den 22. Februar af Kompagniet til Arbejdsgiverforeningen, der havde videresendt den til De samvirkende Fagforbund, fra hvem Dansk Arbejdsmands-Forbund modtog den Mandag den 27. Februar. Forbundet satte sig derefter i telegrafisk og telefonisk Forbindelse med Fagforeningen i Nykøbing paa Mors og gav dens Formand Ordre til at sørge for Arbejdets Genoptagelse, hvilken ogsaa fandt Sted, saaledes at Baadene kunde gaa ud den 3. Marts.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Limfjordsøsterskompagniets Vegne paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund paa egne og Nykøbing M.-Fagforeningens Vegne paalagt en Bod af en saadan Størrelse, at den kan dække det Kompagniet ved den ulovlige Strejke paaførte Tab.

Med Hensyn til dette Tabs Størrelse har Klagerne hævdet, at Isforholdene ikke vilde have hindret, at Østersskrabningen delvis var blevet genoptaget den 24. og 25. Februar og kunde have været udført med alle Kompagniets 14 Baade den 27. og 28. Februar og den 1. og 2. Marts. Erstatningskravet er i en af Klagerne fremlagt, af en autoriseret Revisor udarbejdet, Opgørelse udregnet til 14,313 Kr. 50 Øre.

De Indklagede har erkendt Strejkens Ulovlighed, men har protesteret mod det rejste Erstatningskrav. De henviser til, *at* det ikke er Kutyme at rejse Erstatningskrav, naar en ulovlig Strejke er bragt til Ophør, *at*

Strejkens Langvarighed skyldes, at Kompagniet ikke sørgede for straks at bringe den til Forbundets Kundskab, *at* der endnu i Dagene før den 5. Marts var Ishindringer. der lagde sig i Vejen for Fangsten, samt *at* Kompagniet som Følge af Strejken har sparet nogen Tids Løn særlig til de afskedigede Baadførere.

Hvad Dansk Arbejdsmandsforbunds Stilling til Sagen angaar, finder Retten det ikke bevist, at der fra Forbundets Side er udvist nogen Forsømmelighed med Hensyn til at bringe Arbejdet igang igen eller iøvrigt er udvist noget Forhold, der kan paadrage Forbundet selvstændigt Ansvar i denne Sag. Derimod vil der være at paalægge Fagforeningen i Nykøbing M. en Bod for den ulovlige Strejke. Boden findes dog efter Omstændighederne ikke at burde sættes højere end til 1,000 Kr., bl. a. under Hensyn til, at der ikke foreligger sikre Oplysninger om, at Fangsten ikke vedvarende havde visse Isvanskeligheder at kæmpe med, og navnlig fordi det maa antages, at Kompagniet ved en hurtigere Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund kunde have faaet Fagforeningens Misforstaaelse berigtiget og dermed Strejken hævet saa betids, at i hvert Fald den væsentligste Del af Tabet vilde være undgaaet.

Sagens Omkostninger maa de Indklagede udrede.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Havnearbejdernes Fagforening i Nykøbing Mors' Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening paa Limfjordsøsterskompagniets Vegne betale en Bod paa 100 Kr. Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa samme Fagforenings Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 577 og 578.

Arbejdsmænd i Frederikssund og Næstved.

Vanskeligheder ved Arbejdets Genoptagelse efter Lockouten

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Maj 1922 i Sag Nr. 577 og 578: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Næstved og Frederikssunds Afdelingers Vegne.

Den langvarige og omfattende Arbejdsstandsning i indeværende Aar afsluttedes med et generelt Forlig af 4. April, i hvilket det til Slut hedder, at de løbende Lockouter og Strejker ophæves, og at Arbejdet saavidt muligt genoptages den 10. April og saavidt muligt i samme Omfang og paa de samme Arbejdspladser som før Arbejdsstandsningen, samt at Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten ikke maa finde Sted. Ved en særlig Overenskomst af 24. April mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandforbund blev Overenskomsten af 4. April tiltraadt af Forbundet med nogle Tilføjelser, hvoraf den sidste, Punkt VI, lyder saaledes:

»Arbejdet genoptages straks i det Omfang, som Forholdene tillader. Hvor Arbejdet for Tiden udføres med frivillig Arbejdskraft, fjernes denne hurtigst muligt og i alle Tilfælde Onsdag den 26. ds., hvorefter Arbejdet genoptages af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer.

Under nærværende Sag har nu Arbejdsgiverforeningen rejst Klage over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger i Næstved og Frederikssund dels har nægtet at genoptage Arbejdet hos, dels paa anden Maade blokeret forskellige Arbejdsgivere under Paaberaabelse af, at disse i Strid med Punkt VI ikke har fjernet forskellige Mænd, der har arbejdet under Konflikten. For *Næstveds* Vedkommende er som saadanne Arbejdsgivere særlig fremhævet Vognmand Houmaae, Vognmand Ole Severinsen, Købmand Carl Severinsen og Vognmand Anders Jensen for *Frederikssunds* Vedkommende Købmand Axel B. Lange, Købmand Chr. Christiansen og Firmaet L. N. Elsass' Sønner.

Arbejdsgiverforeningen har paastaaet denne Adfærd kendt ulovlig og de Indklagede paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Næstved- og Frederikssunds Afdelingers Vegne paalagt en Bod, der kan tjene dets Medlemmer til Erstatning for det dem paaførte betydelige Tab.

De Indklagede har dels paastaaet Frifindelse for Klagernes Tiltale, dels

paa deres Side paastaaet Klagernes Undladelse af at fjerne de paagældende Personer kendt ulovlig og Klagerne paalagt Bod.

Sagens Afgørelse beror paa, hvorledes Udtrykket »frivillig Arbejdskraft« i Punkt VI skal forstaas.

Dette i denne Sammenhæng noget ejendommelige Udtryk er i sig selv uklart, og dets Forstaaelse og Afgrænsning synes ikke at have været Genstand for nærmere Drøftelse inden Overenskomstens Underskrift, i alt Fald ikke for nogen Drøftelse, der har ført til Præcisering af, hvad derved skulde forstaas.

Naar nu de Indklagede har hævdet, at Udtrykket maa omfatte Alle, der under Konflikten har udført Arbejde, som ellers udførtes af de lockoutede eller strejkende Arbejdere, kan Retten ikke give dem Medhold i denne Forstaaelse. Dels havde det jo, hvis dette havde været Meningen, været en let Sag at udtrykke det klart og tydeligt, dels er der ikke forelagt Retten Oplysninger, der kan gøre det rimeligt at antage, at man fra Arbejdsgivernes Side er gaaet ind paa et saadant Vilkaar.

Henset til de Forhold, der har bestaaet under Konflikten, kan Retten ikke finde anden Forklaring paa dette særlige Udtryk »frivillig Arbejdskraft«, end at man derved har haft for Øje Personer, der under Konflikten midlertidig i de standsedes Arbejderes Sted har paatages sig Arbejde af en saadan Art, som de efter deres Livsstilling ellers ikke plejer at beskæftige sig med, eller som er optraadt som Medlemmer af Sammenslutninger hvis Formaal netop kun er at udføre Arbejde under Konflikter i de sædvanlige Arbejderes Sted.

Da nu de Mænd, der i Næstved er forlangt fjernede, efter det oplyste alle er Folk, som under Konflikten paa egen Haand har arbejdet ved det Arbejde, der er deres Levebrød (Kuske-Arbejde), og som tilmed før Konflikten havde udført dette Arbejde for de samme Arbejdsgivere, for hvilke de har arbejdet under Konflikten, har Forbundets *Næstved*-Afdelings her paaklagede Optræden være uberettiget.

Hvad Forholdene i *Frederikssund* angaar, gælder det, der er sagt angaaende Næstved, paa tilsvarende Maade med Hensyn til en hos Købmand Axel B. Lange før og under Konflikten beskæftiget uorganiseret Chauffør. Hvad derimod angaar en hos Købmand Chr. Christiansen umiddelbart før Konfliktens Afslutning som Forvalter ansat Mand, og en hos L. N. Elsass' Sønner ligeledes kort før Konfliktens Afslutning ved Træsortering ansat ung Mand, da synes disse to ikke tidligere at have været beskæftigede ved Arbejde af den Art, som de nu udfører. Imidlertid er det efter Proceduren ikke klart, hvorvidt det Arbejde, som de nu udfører, er Arbejde, der før Konflikten blev udført af de lockoutede eller strejkende Arbejdere, og Retten kan derfor kun udtale, at, forsaavidt dette er Tilfældet, bør de overensstemmende med Punkt VI uopholdelig fjernes fra saadant Arbejde.

Som Sagen saaledes foreligger, mener Retten, forsaavidt Forholdene i *Frederikssund* angaar, ikke at burde paalægge nogen Bod, hverken til den ene eller anden Side. Derimod vil der være at paalægge Dansk Arbejdsmandsforbund paa dets *Næstved*-Afdelings Vegne en Bod, efter Omstændighederne af 500 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af Klagerne med 100 Kr. og af de Indklagede med 200 Kr.

Rettelse.

(Generalforsamlingen den 30. Maj—1. Juni.)

Efter Referatet af Diskussionen om De samvirkende Fagforbunds Virksomhed, som findes i »Arbejderen« Nr. 50, skal V. S. Petersen have udtalt: »at han ikke ser Forskellen paa 3. Februar-Forliget og 9. Marts-Henstillingen.«

Hr. V. S. Petersen gør imidlertid opmærksom paa, at hans Udtalelse lød paa: »at 9. Marts-Henstillingen havde forbedret Forslaget af 3. Februar, ikke i Kraft af Arbejdsmandsforbundets Virksomhed, men paa Trods af dets ledende Mænds fejle Bestik paa Generalforsamlingen i Februar, og at han vanskelig kan se Forandringen paa Henstillingen af 9. Marts og Forslaget af 4. April.«

F.E.BORDING KØBENHAVN.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juli 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F.E.BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 ✻ KØBENHAVN DEN 8. JULI 1922 ✻ 19 AARGANG

Den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse.

I Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. er det fastslaaet, at der skal oprettes en Arbejdsløshedsfond, og at dens Midler skal anvendes under ekstraordinær Arbejdsløshed, dels til Understøttelser og dels til Tilskud til Nødhjælpsarbejder og Kursus for Arbejdsløse.

Naar der foreligger Spørgsmaal om ekstraordinær Arbejdsløshed, skal Indenrigsministeren forhandle med et af Rigsdagen nedsat Udvalg paa 16 Medlemmer, og hvis han skønner, at der foreligger ekstraordinær Arbejdsløshed, træffer han Bestemmelse om, at Fonden skal træde i Virksomhed, ligesom han bestemmer, at den skal indstille Virksomheden, naar den ekstraordinære Arbejdsløshed maa anses for overstaaet.

Saafremt den ekstraordinære Arbejdsløshed er begrænset til et enkelt Fag, kan Fonden sættes i Virksomhed for dette Fag.

Rigsdagsudvalget var sammenkaldt til Møde den 27. Juni, og ifølge det foreliggende Materiale angaaende Arbejdsløsheden viste det sig, at der af 281.042 Medlemmer var 41.382 ledige den 2. Juni, og af disse havde 25.408 eller 60 pCt. opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse.

Paa Grundlag af det foreliggende Materiale angaaende de forskellige Fags Arbejdsløshed, hvoraf vi fremsætter omstaaende Tabel, førtes en Forhandling om, hvorvidt den ekstraordinære Arbejdsløshed kunde siges at foreligge i alle Fag eller kun for en Del af disse.

De socialdemokratiske Medlemmer af Udvalget hævdede, at Arbejdsløsheden maatte siges at være ekstraordinær over hele Linjen, idet de lave Arbejdsløshedsprocenter i nogle Fag ikke kunde begrunde en Udelukkelse af disse for Støtte af Krisefonden, og de støttedes heri af det tilstedeværende radikale Medlem. Thi selv om der i enkelte Fag er Nedgang i de Arbejdsløses Tal, tegner sig alligevel et meget dystert Billede af Arbejdssituationen i denne Sommertid. At 41.000 Mand gaar ledige paa Aarets bedste Tid er meget uhyggeligt, og da 60 pCt. af disse har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, tegner der sig et meget dystert Billede.

Ikke desto mindre forsøgte Højres og Venstres Repræsentanter i Rigsdagens Arbejdsløshedsudvalg paa Mødet meget haardhændet at paavirke Ministeren til at erklære, *at der nu ikke mere var nogen Krise(!)*, hvorfor Krisefonden burde indstilles, idet man undersøgte, om der var nogle enkelte Fag, der skulde have fortsat Hjælp.

Paa Grundlag af de faldne Udtalelser vil Indenrigsministeren fra den 15. Juli lade Krisefondens Understøttelse bortfalde som en almindelig Ret, der tilkommer alle Fag. Ministeren lader foretage en Undersøgelse af hver enkelt Arbejdsløshedskasses Forhold og Arbejdsløsheden i Faget og vil inden 15. Juli lade afholde et nyt Møde med Rigsdagsudvalget og da overfor dette fremsætte sin Opfattelse af, hvorledes det skal være i Fremtiden.

Tabel I.

Arbejdsløshedskassens Navn	Antal Medl. den 31/3 1922	Tilmeldte Arbejdsledige den 2/6 1922	Tilmeldte Arbejdsledige i % af Medl.	Arbejsl. Medl., der har opbrugt den vedtægtsm. Understd. d. 1. Juni 1922	
				Ialt	I % af samtlige Arbejdsløse
Arbejdsledere o. s. v.	1946	170	8,7	112	65,8
Arbejdsmændene	89546 a	12008	14,2	8673	72,2
Bageri- og Konditoriarbejdere	3676 a	638	17,0	386	60,5
Billedskærerne o. s. v.	187	112	59,9	78	69,6
Blikkenslagerne	1492 a	195	13,1	68	34,8
Bogbinderi o. s. v.	2816 a	582	20,6	248	42,6
Bogtrykfaget	5096	789	15,5	291	36,8
Brolæggerne	161 a	17	10,5	4	23,5
Bryggeriarbejderne	5938	217	3,6	75	34,5
Bødkerne	761	89	11,7	20	22,4
Børsteindustriarbejderne	366	26 b	7,1	21	80,7
De kvindelige Arbejdere	8654	750	8,6	459	61,2
Den keramiske Industri	1287	182	14,1	134	73,6
Drejerfaget	297	147	49,5	95	64,6
Elektrikerne	2256	923	40,8	486	52,7
Forgylderfaget	205 a	40	19,5	28	70,0
Forsikringsfunktionærerne	614 a	27	4,4	20	74,0
Gartneriarbejderne	1155 a	133	11,5	68	51,8
Gentofte, Lyngby o. s. v.	1058	57	5,4	34	59,6
Glarmestersvendene	323	85	26,3	44	51,7
Glasarbejderne	494	129	26,0	93	72,0
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne	1217 a	311	25,5	195	62,7
Gørtler- og Metalarbejderne	422	222	52,6	145	65,3
Handels- og Kontormedhj.	15148 a	1939	12,0	c. 900	46,4
Handskemagerne	93	17	18,3	8	47,0
Hatte- og Bundtmagerfaget	1192	147	12,3	58	39,4
Husassistenterne	335	0 b	—	0	—
Karetmagerne	970	102	10,5	56	54,9
Kedel- og Maskinpasserne	2443	222	9,1	67	30,1
Kobbersmedene	184	14	7,6	7	50,0
Korkskærerne o. s. v.	238	33	13,9	25	75,7
Kurvemagerne	142	39	27,4	29	74,3
Landarbejderne	16460 a	1483	9,0	800	53,9
Landkokkene	224	60	26,7	4	6,6
Læder- og Skindarbejderne	553 a	140	25,3	28	20,0
Malersvendene	5414	145	2,6	80 c	55,1
Mejerifaget	1107 a	107	9,6	41	38,3
Metalarbejderne	25672 a	6315 b	24,6	3871	61,2
Metaltrykkerne	136 a	34	25,0	30	88,2
Mnrarbejdsmændene	1142 a	209	18,3	203	97,1
Murerfaget	6586	311	4,7	8	2,5
Musikerne	1260 a	c. 200	15,9	37	18,5
Mølleriarbejderne	827	98	10,6	53	54,0
Papirindustriarbejderne	1323	101	7,6	51	50,4
Rebslageriarbejderne	281	39	13,8	30	76,9
Riggerne o. s. v.	178	61	34,2	16	26,2
Sadelmagerne o. s. v.	1782	270	15,5	252	93,3
Skibstømrerne	990	247	24,9	150	60,7
Skotøjsarbejderne	4384	445	10,1	279	62,7
Skraatobaksarbejderne	804	110	13,6	56	50,9
Skræderfaget	11602 a	621 b	5,3	302	48,6
Slagtere o. s. v.	3763	369	9,8	146	39,5
Snedkerfaget	8939	3649	40,8	2259	61,9
Soignerings o. s. v.	825	133	16,1	95	71,4
Stenhuggerne	525	112	22,3	32	28,5
Stukkatørerne	111	32	28,8	27	84,3
Sukkervare o. s. v.	1037 a	71	6,8	51	71,8
Søkokkene	437	43	9,9	22	51,1
Sømændene	2217 a	310 b	13,9	165	53,2
Overføres...	249591	36077		22015	

Tabel I (fortsat).

Arbejdsløshedskassens Navn	Antal Medl. den 31/3 1922	Tilmeldte Arbejdsledige den 2/6 1922	Tilmeldte Arbejdsledige i % af Medl.	Arbejdsl.Medl., der har opbrugt den vedtægtsm. Understd. d. 1. Juni 1922	
				Ialt	I % af samtlige Arbejdsløse
Overført...	249591	36077		22015	
Tekstilarbejderne	9494 a	673	7,1	330	49,0
Telefonstanden	1656 a	59	3,5	42	71,1
Tjenerne	2878 a	87	3,0	c	—
Tobaksarbejderne	8652 a	2919 b	33,7	2125	72,7
Træindustriarbejderne	3746	790	21,1	510	64,5
Tømrerfaget	4757	642	11,4	361	56,2
Urmagerne	268	135	50,4	25	18,5
Ialt...	281042	41382		25408	

a Antal Medlemmer pr. 31/3 1921.
b I Henhold til Kassens Angivelse.
c Kassen udbetaler *ikke* Understøttelse i Tiden 1/4—30/9.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 576.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Maj 1922 i Sag Nr. 576: Skibsværftsarbejdernes Forbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens og A/S Burmeister & Wain's Vegne.

Efter at Priskuranten af 25. April 1920 mellem A/S Burmeister & Wain og Skibsværftsarbejdernes Forbund var opsagt af Selskabet til 1. April 1922, foranledigede Selskabet Forhandlinger optaget om en ny Priskurant, og et af Selskabet udarbejdet Forslag til en saadan, i hvis Slutning det hedder, at den »træder i Kraft 1. April 1922 og er underkastet de Fradrag, der er en Følge af Overenskomstforhandlingerne i Februar 1922«, blev den 18. Januar 1922 vedtaget af et »Priskurantudvalg«, der var valgt af de paagældende Arbejdere og bestod af 11 Medlemmer. Vedtagelsen skete dog udtrykkelig kun »under Forbehold af Klubbens Vedtagelse«, og paa en af Klubben (d. v. s. Forbundets Medlemmer paa Værftet) derefter holdt Generalforsamling blev Priskurant-Forslaget forkastet.

Sagen kom saa til Behandling efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, først paa et *Mæglingsmøde* den 6. Marts, paa hvilket Værftet fastholdt ovennævnte Priskurant-Forslag saaledes, at dets Satser reduceredes med de i Forligsmandsforslaget af Februar 1922 omhandlede 15 pCt., og som endte uden Resultat, og derefter paa et *Timandsmøde* den 9. Marts, paa hvilket Værftet frafaldt sit Krav om de 15 pCt.s Reduktion.

Referatet af dette Møde blev paa sædvanlig Maade protokolleret af Sammenslutningens Repræsentanter, oplæst ved Mødets Slutning og den følgende Dag i Udskrift tilstillet Skibsværftsarbejdernes Forbund, hvis Formand selv havde deltaget i Mødet.

Referatet er saalydende:

»*1. Aktieselskabet Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Refshaleøen, mod Skibsværftsarbejdernes Forbund i Danmark. Strid om den til 1. April 1922 udløbende Priskurant.*

Man enedes om følgende:

Den under 18. Januar 1922 underskrevne Priskurant træder i Kraft d. 1. April d. A. Fra og med den første efter den 15. August begyndende Lønningsuge ændres Priserne med 1 % for hver Procent, Pristallet for August er højere eller lavere end Pristallet for Februar.

Løbende Akkorder opgøres pro rata efter den Tid, der ligger henholdsvis før og efter 1. April samt før og efter August-Reguleringens Ikrafttræden.

Priskuranten er uden Opsigelsesret

fra nogen af Siderne gældende til 1. Marts 1923, til hvilken Tid den udløber uden Opsigelse.«

Hverken ved Referatets Oplæsning paa Mødet eller efter dets Modtagelse rejstes der fra Forbundets Side no gensomhelst Indsigelse mod dets Rigtighed, og fra 1. April 1922 har Værftet beregnet alle Akkordlønninger efter denne nye Priskurant.

Imidlertid har Forbundet ved Klage af 22. April 1922 rejst nærværende Sag, under hvilken det paastaar A/S Burmeister & Wain kendt pligtig til vedvarende at betale efter Priskuranten af 23. April 1920. Forbundet har til Støtte herfor gjort gældende, at den nye Priskurant ikke er blevet gyldig, idet Værftets Arbejdere paa en den 13. Marts 1922 afholdt Generalforsamling har vedtaget kun at ville prøve den i 3 Maaneder, og tilmed kun under Forudsætning af, at alt Arbejde, der omfattes af Priskuranten, sker under Ledelse af en Sjakfører, der selv mønstrer det fornødne Mandskab, og idet Værftets Direktion, hvem Generalforsamlingens Beslutning blev meddelt den 14. Marts 1922, har nægtet at anerkende disse to Forbehold.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de hævder, at den nye Priskurant er endelig vedtaget paa Timandsmødet den 9. Marts 1922. Iøvrigt har de forklaret, at der vel skete en saadan Henvendelse, som omtalt af Klagerne, til Værftets Direktion den 14. Marts fra Arbejdernes Side, men at denne afvistes med Henvisning til, at Sagen nu var en Organisationssag, og de Indklagede har videre anført, at der derefter Intet er hørt fra Forbundet, før Klagen til Retten af 22. April fremkom.

Da Værftet har haft Grund til at antage, at Arbejdernes Modstand mod det nye Priskurant-Forslag vilde bortfalde ved, at Værftet frafaldt Februar-Reduktionen, og da det af Klagerne er erkendt, at der fra Forbundet Side ikke paa Timandsmødet er taget noget Forbehold om Sanktion fra en Generalforsamlings Side og ej heller hverken mundtlig eller skriftlig er rejst nogen Indsigelse mod det ovenfor gengivne Referats Rigtighed, maa Retten gaa ud fra, at der i nærværende Tilfælde, i Overensstemmelse med, hvad der paa dette Omraade er almindelig, organisationsmæssig Opfattelse, er kommet en endelig Vedtagelse i Stand af det i Referatet angivne Indhold, og de Indklagede vil derfor være at frifinde.

Da imidlertid det forud for Timandsmødet passerede indeholdt nogen Opfordring for de Indklagede til paa Timandsmødet udtrykkelig at faa fastslaaet, at der ikke længere var Spørgsmaal om nogen Generalforsamlings Godkendelse, og da en udtrykkelig Fastslaaen heraf vilde have afværget nærværende Sag, findes Halvdelen af Sagens Omkostninger at burde paalægges de Indklagede.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens og A/S Burmeister & Wain's Vegne, bør for Tiltale af Klagerne, Skibsværftsarbejdernes Forbund, i denne Sag fri at være.

I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 150 Kr.

Sag Nr. 585.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. Juni 1922 i Sag Nr. 585: De danske Bymejeriers Fællesorganisation mod Danske Undermejeristers Forbund.

Den 21. Marts d. A., da der blev iværksat Generalstrejke i Randers, nedlagde ogsaa de i denne By beskæftigede Medlemmer af Danske Undermejeristers Forbund, ialt 7 Mand, hvoriblandt Formanden for Forbundets stedlige Afdeling, Arbejdet uden Varsel. Arbejdsstandsningen varede til et Par Dage efter Midten af April, da Generalstrejken ophørte.

Under denne Sag paastaar De danske Bymejeriers Fællesorganisation Forbundet idømt Bod for det saaledes begaaede Brud paa den mellem Parterne gældende Overenskomst.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Det maa efter det oplyste antages, at Strejken er iværksat uden Forbundets

Billigelse, og at Forbundet har virket for at bringe den til Ophør. Ved anbefalet Skrivelse af 23. Marts til Afdelingen i Randers opfordrede man Medlemmerne til omgaaende at genoptage Arbejdet, og den 25. Marts sendte man en Repræsentant til Randers for at søge en Ordning tilvejebragt. Man optog endvidere en tidligere uorganiseret Arbejder, der under Strejken tog Arbejde paa Randers Andelsmejeri, som Medlem af Forbundet. Herefter findes der ikke at kunne paalægges Forbundet Ansvar for det skete. Afdelingen i Randers, hvis Formand som nævnt deltog i Strejken, vil derimod ikke kunne undgaa at ifalde Ansvar. Men da det efter det oplyste maa antages, at Mejerierne har en væsentlig Del af Skylden for Strejkens Langvarighed — de nægtede bl. a. at deltage i en formelig Forhandling med Forbundets Repræsentant om Arbejdets Genoptagelse — findes Boden ikke at burde sættes til et højere Beløb end 200 Kr.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Randers Afdeling af Danske Undermejeristers Forbund bør til De danske Bymejeriers Fællesorganisation betale en Bod paa 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Danske Undermejeristers Forbund med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderne hele Landet.

Forhandlingerne om Fornyelsen af Overenskomsten med Bogbinderlauget i København og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen forløb under meget vanskelige Forhold.

For det første fordi, at der ved nogle Forhandlinger mellem Repræsentanter for Bogbinderforbundet og Bogbinderlauget i København paa det allernærmeste var opnaaet Enighed om et Forslag, der i ikke ringe Grad afveg fra Overenskomsten af 4. April. Dette Forslag nægtede imidlertid Centralforeningen i Provinserne at ville gaa med til, og Sagen maatte da til Behandling under Hovedorganisationernes Medvirken.

En anden Vanskelighed opstod derved, at Arbejdsgiverne ikke iværksatte den i Faget varslede Lockout, men i Stedet for fradrog Lønningerne 15 pCt. fra den 10. April, hvilket Forbundet hævdede var uberettiget og derfor vilde afvente Den faste Voldgiftsrets Afgørelse af denne Sag.

Der afholdtes dog døgnlange Forhandlinger den 27. April og 2. Maj samt, efter Anmodning fra Den faste Voldgiftsret, ogsaa den 22. Maj, men alle Forhandlingerne sluttede, uden at der opnaaedes Enighed.

Først efter at Den faste Voldgiftsrets Dom var faldet, opnaaedes paa et nyt Møde den 2. Juni under Forbehold af Medlemmernes Sanktion Enighed om den nye Overenskomst. Svaret skulde foreligge den 8. Juni, og den af Arbejdsgiverne varslede Lockout udsattes til Ikrafttræden den 10. Juni. Ved Urafstemningen vedtoges Overenskomsten, og Lockouten bortfaldt.

Overenskomsten hviler for største Partens Vedkommende paa Overenskomsten af 4. April, dog reduceres Kvindernes Lønninger kun med 10 pCt., i enkelte Tilfælde endnu mindre.

For Papirvarefabrikkerne opnaaedes ikke Enighed, da Fabrikanterne her nægtede at ville nøjes med 10 pCt.s Fradrag for Kvinderne, men man enedes om, at der skulde optages Forhandling mellem Parterne. Disse førte ikke til Enighed og et Fællesmøde heller ikke. Bogbinderforbundet varslede saa Strejke, men forinden denne skulde træde i Kraft, kom der den 24. Juni et nyt Møde i Stand mellem Parterne, og her opnaaedes Enighed paa det af Forbundet krævede Grundlag. Samtlige Overenskomster er gældende til 1. April 1924.

Gartnerne hele Landet.

Den 23. Februar forhandledes der ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen om Fornyelsen af den den 1. Marts udløbne Overenskomst,

Under Forbehold af Sanktion opnaaedes Enighed herom, og ved en foretagen Afstemning blandt de paagældende Medlemmer af Dansk Gartnerforbund godkendtes det opnaaede Resultat.

Overenskomsten blev omtrent som den Overenskomst Forbundet selv

havde forhandlet sig til Rette om med Arbejdsgiverforeningen for Handelsgartnere for København og Omegn, der ogsaa udløb den 1. Marts.

Der foretoges en mindre Forandring af Arbejdstiden, og Lønningerne nedsattes med c. 15 %, og blev for Arbejdsmænd og ikke fuldt uddannede Gartnere Kr. 1,05 pr. Time, og for fuldt uddannede Kr. 1,10. Augustreguleringen 1 % for hver % Pristallet daler eller stiger.

Overarbejde betales med 25 % Tillæg for den første Time efter Arbejdstidens Ophør, og en tidligere Sats for Natarbejde nedsattes til 50 % Tillæg til Timelønnen.

Norm for Regler for Behandling af faglig Strid indførtes i Overenskomsten.

Malerne hele Landet.

Den 1. og 2. Marts forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen om Overenskomsterne i Malerfaget i alle Brancherne, der udløb 1. Marts.

Under Forbehold af Medlemmernes Sanktion opnaaedes Enighed om et Forslag til Forlængelse af samtlige Overenskomster og Priskuranter.

For Arbejdstid og Overarbejdsbetaling samt Augustregulering var Forslaget bygget paa Forligsmandsforslaget af 3. Februar. Timelønnen fastsattes til Kr. 1,30 og Udbetalingen paa Akkord til Kr. 1,20.

For Akkordarbejdets Vedkommende enedes man om en Del Ændringer i Prislisterne navnlig i Bygnings- og Vognmalerprislisten og ligeledes enedes man om at omregne de nuværende 18 Øres Fradrag til Procenter.

Ved den endelige Fastsættelse af Procentfradraget fra Prislisterne er der taget Hensyn hertil, og Fradragene fastsættes saaledes:

Bygningsprislisten, Møbelprislisten, Jernbaneprislisten og Vognmalerprislisten 10 %: enkelte Afsnit af sidstnævnte fradrages dog intet.

Paa Skiltemalerprislisten sker intet Fradrag paa de ændrede Poster, paa de øvrige 8 %.

Skibsprislisten fradrages 21 % i København og 22 % for Provinsen og det samme blev Tilfældet for Lakererprislisten.

Forbundets Svar skulde foreligge den 16. Marts, men Resultatet blev at Forslaget forkastedes med 2782 Nej imod 877 Ja, 135 Stemmesedler var blanke.

Arbejdsgiverne varslede derefter Lockout til den 27. Marts, men den 23. Marts kom en ny Forhandling i Stand, hvor man enedes om nogle Ændringer vedrørende Arbejdstiden og Overarbejdsbetalingen samt en enkelt Ændring i de almindelige Bestemmelser.

Den varslede Lockout udsattes til den 3. April og der skulde foretages en ny Afstemning blandt Forb.s Medlemmer.

Da man mente at den første Afstemnings Resultat muligvis skyldtes Uklarhed ved Forelæggelsen, blev Forslaget nu trykt og leveret hvert Medlem, og Resultatet blev at Forslaget nu vedtoges med 1845 imod 1641, 80 Stemmesedler vare blanke, hvorefter den varslede Lockout blev aflyst.

Lærlingenes Organisationsforhold.

I Nr. 18 af »Arbejderen« redegjorde vi for denne Sags Forløb indtil det Tidspunkt, da der paa et afholdt Formandsmøde nedsattes et Udvalg til at arbejde videre med Sagen.

Udvalgets Opgave var at udarbejde et Forslag, der saa senere skulde forelægges de to Organisationers Generalforsamlinger.

Som det vil erindres, forelaa der paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling en Beretning fra Udvalget, der i Korthed gaar ud paa, at Lærlingenes Organisering i Fremtiden bør ske paa den Maade, at de enkelte Forbund optager hver sine Lærlinge, enten i særlige Afdelinger eller paa hvilken Maade, Forbundene finder mest praktisk.

Paa »Lærlingenes Landsforbund«s Kongres, der afholdtes i Pinsedagene i Aarhus, sluttede denne sig hertil og vedtog at ophæve »Lærlingenes Landsforbund«, saa snart dette kan ske, hvilket antagelig vil kunne blive ved Nytaarstid.

Forbundets Afdelinger vedbliver dog at bestaa i Tilslutning til Fællesorganisationerne, indtil Forbundene har optaget Lærlingene.

Under 13. Juli har vi udsendt et Cirkulære til Forbundene om i Henhold til det saaledes vedtagne at tage sig af Lærlingenes Organisering hurtigst muligt og paa den Maade, der menes at være mest praktisk indenfor de betræffende Fag, og det er vort Haab, at dette maa lykkes og blive til Gavn for saavel Lærlingene som for hele den faglige Bevægelse.

E. E. BORRING, KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 * KØBENHAVN DEN 15. JULI 1922 * 19 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Nævnskendelser.

II

Nævnene, som ifølge Overenskomsten af 4. April behandler Krav fra Forbundene om en mindre Reduktion end 15 pCt. og om tilbageværende Uoverensstemmelser om almindelige Bestemmelser i Overenskomsterne, har afholdt Møde i Dagene den 22., 23., 24., 26. og 29. Juni og behandlet og afgjort 22 *Arbejdsmandssager.*

Kuske, Chauffører og Lagerarbejdere i København.

Kendelse.

1) Der er i Nævnet Enighed om, at hvor Overtidsbetalingen i Overenskomsterne er fastsat med bestemte Beløb pr. Time, reduceres den Del af Betalingen, der er Tillæg til den almindelige Timelon, med samme Procent som selve Timelønnen, dog at Tillægget for 1. og 2. Overarbejdstime ikke kan blive over henholdsvis 25 og 33⅓ pCt. af Timelønnen. Hvis Betalingen for 3. eller senere Overarbejdstimer vilde blive lavere end Betalingen for 2. Time, forhøjes den hertil.
2) Ved Opmandsafgørelse fastsættes, at
   a. Tærepenge for Kuske og Chauffører forbliver uforandrede som for Overenskomsten af 4. April 1922.
   b. Tillægget til Kuske for Staldtjeneste om Søndagen forbliver uforandret, Kr. 4,00.
   c. Uniformsgodtgørelse for Kuske og Chauffører nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.
   d. Tillægene til Kuske for Læsning og Aflæsning af Kul, Koks, Mørtel m. v., der i Overenskomsten er betegnede som Vederlag for at undvære Hjælp til dette Arbejde, findes ikke at kunne henregnes til »Lønningen« i egentlig Forstand. Satserne skønnes dog nu at kunne reduceres, og denne Reduktion fastsættes til 15 pCt.
   e. De til Lagerarbejdere i forskellige Brancher ydede Tillæg findes som Regel i overvejende Grad at have Karakter af Løning og reduceres derfor i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1, med 15 pCt., for saa vidt det ikke i Overenskomsten er angivet, at Tillægget ydes af særlige Grunde (for smudsigt Arbejde eller lign.). I saa Tilfælde forbliver de uforandrede.

Brødkuskene i København.

Overenskomsten var ikke opsagt i Fjor, og Arbejdsgiverne krævede derfor, at Lønnen først skulde reduceres med 31 Øre pr. Time og derefter med 15 pCt.

Kendelse.

Brødkuskenes Lønninger nedsættes fra og med indeværende Lønningsuge med 20 pCt. i Stedet for den i Overenskomsten af 4. April 1922 omhandlede Reduktion paa 15 pCt.

Paa Slagelse Brødfabrik.

Der forelaa Spørgsmaal om, hvorvidt der bestod en Overenskomst, og om den falder ind under Bestemmelsen om Lønnedsættelse af 15 pCt., hvilket blev bestridt af Forbundet.

Kendelse.

Overenskomsten af 1. August 1920

maa betragtes som løbende saaledes, at den kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en hvilken som helst Tid.

Da Overenskomsten ikke har været opsagt, falder den ikke ind under Bestemmelsen i Overenskomsten af 4. April 1922, hvorfor Kravet om en Reduktion af Lønningerne afvises af Nævnet.

Hos Georg Jensen i Næstved.

Der forelaa Spørgsmaal om, hvorvidt Regulativet var opsagt og om Lønnens Storrelse.

Kendelse.

Brødkuskenes Lønninger fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge til 63 Kr. pr. Uge.

Jord- og Betonarbejderne.

I *København* krævede Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, at Reduktionen af Akkordpriserne kun skal udgøre 12 pCt.

I *Provinsen* krævede Entreprenørforeningen, at der i Bestemmelsen angaaende Overarbejde blev indført, at Betalingen »*ikke maa være over*« 25 og $33^1/_3$ pCt.

Forbundet protesterede derimod, fordi man frygtede mulige Forsøg paa at betale mindre end de ovennævnte Procenter.

Der forelaa endvidere Uoverensstemmelser om Betalingen for Søn- og Helligdagsarbejde.

Kendelse.

a. *København.* Det har sit Forblivende ved den i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 stedfundne Reduktion paa 15 pCt.

b. *Provinsen.* Tillægget til Betalingen for 1. og 2. Overarbejdstime fastsættes til henholdsvis 25 og $33^1/_3$ pCt., idet Punkt 4 i Overenskomsten af 4. April 1922 maa forstaas saaledes, at Tillægene for de to første Overtimer nedsættes til disse Procenter, for saa vidt de tidligere har været storre.

Tillægget til Betalingen for Søn- og Helligdagsarbejde forbliver uforandret.

Havnearbejderne i Vejle.

Fra Arbejdsgiverne var der fremsat Krav om, at naar Skibets Mandskab selv udfører det indenbords Arbejde, afregnes Mandskabet i Land kun med en forholdsvis Del af Akkordsatsen.

Fra Arbejderne forelaa Krav om mindre Reduktion end 15 pCt., for saavidt angaar Time- og Ugelønninger.

Kendelse.

1) Ugelønnen er Kr. 51,84.
2) Nævnet finder ingen Anledning til at forandre Overenskomstens Bestemmelser om Akkordsatsen for Havnearbejde, ved hvilket Skibets Mandskab selv udfører det indenbords Arbejde. Uoverensstemmelser om Forstaaelsen af Overenskomstens Bestemmelser med Hensyn hertil maa afgøres efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

Havnearbejderne i Skive.

Der forelaa Spørgsmaal om en forlods Reduktion af 31 Øre pr. Time og om tilbagevirkende Kraft samt om Lønnen hos Det forenede Dampskibsselskab.

Kendelse.

1) For Havnearbejdere, Lager- og Pakhusarbejdere samt Kuske fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge en forholdsvis Reduktion paa 31 Øre pr. Time for den almindelige Reduktion paa 15 pCt.
2) Nævnet mener ikke at kunne foretage nogen Forandring i Overenskomstens § 6.

Droskechauffører i Randers.

Fra Arbejderne forelaa Krav om en ugentlig Fridag og om kun at faa Lønnen nedsat med 12 pCt.

Kendelse.

Der optages Forhandling mellem Parterne om Indførelse af en ugentlig Fridag. For saavidt Enighed ved denne Forhandling ikke er opnaaet i Løbet af 14 Dage fra Dato, bliver Reduktionen for den faste Løn fra og med den følgende Lønningsuge 12 pCt. i Stedet for den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

Arbejdsmændene i Middelfart.

Fra Arbejdsgiverne forelaa Krav om, at Bestemmelsen om Ulykkesforsikrings-Dagpenge (6 Kr. pr. Dag) for de første 13 Uger skal bortfalde.

Kendelse.

Dagpengene ved Ulykkestilfælde fastsættes for de første 13 Uger til Kr. 4,00 pr. Dag indtil 1. Februar 1923 og derefter til Kr. 3,00 pr. Dag.

Rettelse.

I »Arbejderen« Nr: 1. 19 Aargang, Artiklen »Nævnskendelser« staar under Pkt. 4. Mølleriarbejderne i 2. Stk. 5 Linie Kr. 60,00, der skal staa Kr. 60,66.

En Skatte-Manøvre.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Juni behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Medlemmer af Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund nægtede at udføre Overarbejde hos Aktieselskabet Galle & Jessen.

Ved den Sags Behandling viste det sig imidlertid, at det nævnte Firma, stik imod Overenskomsten af 4. April, gennem lang Tid har forlangt systematisk Overarbejde, 2 Timer daglig, af sine Arbejdere. Dette medfører bl. a., at de kvindelige Arbejdere kun een eneste Dag om Ugen, nemlig Lordag, kunde faa Lejlighed til at gøre Indkøb, idet deres Tid de øvrige Søgnedage var optaget paa Fabrikken i alle de Timer, Butikkerne holdes aabne.

Men denne Fabrikkernes Optræden er ikke blot overenskomststridig og brutal overfor Arbejderne, den er ogsaa et Fif overfor Staten, hvorved Fabrikken vil søge at unddrage sig en betydelig Del af den Chokoladeskat, som paalægges ved den nye vedtagne Lov om Chokolade- og Sukkervarer m. m.

Denne Lovs § 28 paalægger en Efterbeskatning for de Varer, som udleveres i Tiden fra 26. Novbr. 1921 til Lovens Ikrafttræden, men først naar denne Varemængde med 15 pCt. overstiger den i et tilsvarende Tidsrum regnet efter Varernes Værdi i Oktober Kvartal 1920 udleverede Mængde.

Nu vil det erindres, at bl. a. Chokoladefabrikkerne etablerede en 8 Ugers Lockout, og at denne faldt i det Tidsrum, hvorom der her bliver Tale. Fabrikken kan derfor indtil Lovens Ikrafttræden forøge sin Produktion meget stærkt uden at komme over det i Loven fastsatte Maksimum, der er fritaget for Efterbeskatning. At dette overfor Staten er en mildest talt illoyal Spekulation og overfor Arbejderne et infamt Forlangende synes ikke at gøre noget Indtryk paa dette store Kapitalistforetagende.

Spørgsmaalet om, hvordan man saa skal indrette sig bagefter denne ekstraordinært store Produktion, kommer Fabrikken meget let over. Saa lukker man simpelthen. At dette er Hensigten, er allerede dokumenteret; thi man har opsagt samtlige sine Arbejdere.

Den skildrede Manupulation er saa meget mere iøjnefaldende, som Chokoladefabrikationen ellers altid har sin Højsæson om Efteraaret og aldrig om Sommeren.

En lignende Tilbøjelighed synes at have været fremme ogsaa paa andre Chokoladefabrikker. Den 23. Maj afholdtes et Fællesmøde angaaende en lignende Strid paa en Række Fabrikker; men siden da har der ikke været Uoverensstemmelse om dette Anliggende andre Steder end hos Aktieselskabet Galle & Jessen.

Det mest opsigtvækkende i Sagen er dog maaske den Omstændighed, at selve Dansk Arbejdsgiverforening tager Parti for det nævnte Firmas Optræden.

De samvirkende Fagforbunds Formand, Carl F. Madsen, som deltog i Fællesmødet, afviste naturligvis meget bestemt de mod de paagældende Arbejdere rejste Klager og forbeholdt tværtimod Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbunds Ret til eventuelt at faa indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret over det af Firmaet foretagne Brud paa den mellem de to Hovedorganisationer bestaaende Arbejdsoverenskomst.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 579.

Sukkerhusarbejderne paa Raffinaderiet Phønix. (Vægring ved at arbejde sammen med »frivillig Arbejdskraft«.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Maj 1922 i Sag Nr. 579. Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Sukkerhusarbejdernes Fagforening af 1893's Vegne.

Efter at Konflikten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsgi-

verforeningen var afsluttet ved Forliget af 24. April d. A., og efter at Arbejdet var genoptaget paa Sukkerfabrikkerne den 27. s. M., opstod der straks samme Morgen Vanskeligheder paa Raffinaderiet »Phønix« ved Langebro, som Følge af, at Medlemmer af Sukkerhusarbejdernes Fagforening nægtede at læsse Vogne, tilhørende visse private Vognmænd, under Henvisning til, at disse havde kørt Sukker under Konflikten og tilmed — i alt Fald for flere Vedkommende — havde hjulpet til med Paalæsningen udover, hvad der var almindeligt Kuskearbejde, samt til at Forliget krævede Fjærnelse af al »frivillig Arbejdskraft«, forinden Arbejdet genoptoges af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer. Fabriksbestyeren rettede i den Anledning en Forespørgsel til Formanden for Sukkerhusarbejdernes Fagforening, Ludvig Petersen, der selv arbejder paa »Phønix», om denne Vægring havde Fagforeninges Billigelse, og da dette Spørgsmaal besvaredes bekræftende, meddelte Fabriksbestyeren, at det alligevel vilde blive paalagt Arbejderne at udføre dette Arbejde, og at fortsat Nægtelse vilde medføre Afskedigelse. Da et Hold paa 9 Arbejdere umiddelbart efter nægtede at læsse de paagældende Vogne, blev dette Hold straks afskediget, og i de følgende Dage blev yderligere 7 Arbejdere afskediget under tilsvarende Forhold. Disse Afskedigelser foranledigede, at Fagforeningens Formand den 6. Maj i »Social-Demokraten« indrykkede en Meddelelse om, at der var iværksat Blokade overfor Sukkerfabrikkerne fra og med den 5. Maj.

Arbejdsgiverforeningen har nu indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandforbunds og Sukkerhusarbejdernes Fagforening af 1893's Vegne og paastaaet denne uvarslede Blokade saavelsom ovenomtalte Arbejdsvægring kendt ulovlig.

Endvidere har Klagerne gjort gældende, at der fra Fagforeningens Side eller i hvert Fald med Støtte fra dennes Formand er iværksat en systematisk Nægtelse af at udføre Overarbejde dels fuldt ud i Magasinet, dels i væsentlig Omfang ved Losningsarbejde. Da Sukkerhusarbejdernes normale Arbejdstid slutter Kl. 4, medens Kuskenes først slutter Kl. 4½, er det af væsentlig Interesse for Fabrikkerne at kunne faa Udleveringen af Sukker fortsat i denne halve Time som Overarbejde, men dette har siden den 27. April vist sig umuligt. Da derhos Havnearbejdernes normale Arbejdstid ligeledes slutter senere end Kl. 4, har det paa tilsvarende Maade — bl. a. for at undgaa Overliggdagspenge — været af Betydning at faa Overarbejde udført i denne Tid, men dette har ligeledes vist sig umuligt, den 27. April med Hensyn til 3 Skibe og paa flere af de senere Dage med Hensyn til andre Skibe.

Klagerne har paastaaet ogsaa denne Arbejdsvægring kendt ulovlig og har derhos saavel i Anledning af dette sidste Forhold som i Anledning af de foran omtalte Forhold paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund saavel paa egne som paa Fagforeningens Vegne idømt en klækkelig Bod, idet de særlig har fremhævet, at Forbundet har været meget langsomt med at medvirke til Forsøg paa at bringe Forholdene i Orden.

De Indklagede har nægtet, at der foreligger nogen af Fagforeningen eller dens Formand fremkaldt eller støttet kollektiv Vægring ved Udførelse af Overarbejde, og har derhos henvist til, at der tværtimod, efter at der den 9. Maj var afholdt Fællesmøde i Anledning af den til Grund for nærværende Sag liggende Klage, den 10. Maj i »Social-Demokraten« er indrykket en af Ludvig Petersen paa Fagforeningens Vegne underskrevet Meddelelse, hvori det bl. a. hedder: »Angaaende vor Stilling til Udførelsen af Overarbejde skal vi gøre opmærksom paa, at der fra vor Organisations Side ikke lægges nogen Hindring i Vejen for saadants Udførelse, men henvise til Forliget af 4. Aprils Bestemmelse angaaende Overarbejde.« De indklagede har videre henvist til, at Klager vedrørende Nægtelse af Overarbejde maa henhøre under Reglerne angaaende Behandling af faglig Strid, og har iøvrigt paastaaet Frifindelse.

Hvad først angaar den paaklagede Nægtelse af Læsning, skal Retten henvise til sin Kendelse af 17. d. M. i Sag Nr. 577 og 578, hvoraf følger, at denne Nægtelse har været uberettiget.

Imidlertid maa dog herved paany fremhæves, at Udtrykket Fjærnelse af »frivillig Arbejdskraft« var egnet til at fremkalde Misforstaaelser og saavel henset dertil, som til, at den ved den alvorlige og langvarige Konflikt fremkaldte bitre Stemning naturlig opfordrede til en vis Varsomhed i de første Dage efter Konfliktens Afslutning, maa Retten betegne den af Fabrikkerne iværksatte øjeblikkelige Afskedigelse af de 16 Arbejdere, bl. a. uden forudgaaende Forhandling med Dansk Arbejdsmandsforbund, som et lidet heldigt Skridt, og Retten mener herefter at burde indskrænke sig til at erklære den heromhandlede Arbejdsvægring saavelsom den uvarslede Blokade for retstridige, og vil ikke i den Anledning paalægge nogen Bod.

Hvad dernæst Nægtelsen af Overarbejde angaar, maa Retten efter det Foreliggende gaa ud fra, *at* der har foreligget en kollektiv, systematisk Vægring ved at udføre Overarbejde, i hvert Fald paa Magasinet og formentlig ogsaa ttl en vis Grad ved Losningsarbejder, *at* denne Vægring har haft Fagforeningsformandens Billigelse, og *at* den har været overenskomststridig (jfr. herved Prg. 4 i Overenskomsten med Sukkerfabrikkerne af 17. Februar 1922 og Prg. 7 i Overenskomsten om Arbejdstiden af 17 Maj 1919). Der findes i den Anledning at burde paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund paa Fagforeningens Vegne en Bod paa 200 Kr., hvorved bemærkes, at det Overarbejde, der her er Tale om, er Overarbejde, der ogsaa tidligere har været i Brug og derhos kun strækker sig over ½ eller 1 Time, samt at det maa være Organisationens Sag, hvis saadant Krav paa Overarbejde stadig fremsættes overfor de samme Arbejdere, og der deri formenes at ligge et Misbrug, da at paaklage dette.

Sagens Omkostninger maa De Indklagede udrede.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Sukkerhusarbejdernes Fagforening af 1893's Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 300 Kr.

Arbejderforsikrings-Raadet.

Fastsættelse af Værdien for Kost og Logi for Arbejdere, der har Ophold hos Arbejdsgiveren.

I Henhold til Bestemmelse i § 41, 2. Stk. og § 60 i Lov af 28. Juni om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde har Indenrigsministeriet ved Bekendtgørelse af 16. Juni 1922 fastsat Værdien af Kost og Logi for Arbejdere (Tyende, Lærlinge, m. v.) der har Ophold hos Arbejdsgiveren til følgende Beløb:

I København og Frederiksberg: 1000 Kroner aarlig.

I Købstæderne: 850 Kroner aarlig.

Paa Landet: 675 Kroner aarlig.

Samt for Mandskabet om Bord paa Damp- og Sejlskibe 1000 Kroner aarlig.

Disse Beløb vil, for Ulykkestilfælde, der indtræffer i Tiden fra 1. April 1922 til 1. April 1924, være at lægge til Grund ved Beregning af de paagældende Arbejderes samlede Aarsfortjeneste ved Fastsættelsen af de i Loven omhandlede Dagpengeydelser og Erstatningssummer.

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres.

I Dagene fra den 19. til 24. Juni afholdt det almindelige tyske Fagforbund sin ordinære Kongres i Leipzig.

Paa Kongressen var 49 forskellige Fagforbund repræsenterede med ialt 690 Delegerede, repræsenterende ialt 7.574.825 Medlemmer. Af Forretningsudvalget og ansatte paa Kontoret var mødt 25 og endelig ca. 35 Gæster. Blandt disse var bl. a. 5 Ministre, Repræsentanter fra det internationale Arbejdsbureau i Genf, den faglige Internationale i Amsterdam, Repræsentanter for Forbrugsforeningsbevægelsen, Repræsentanter for Leipzigs Borgerrepræsentation og flere andre tyske Institutioner. Fra Udlandet var mødt

Repræsentanter fra 12 forskellige Lande; for Danmark Sekretær Hans Jacobsen. Ialt over 750 Personer.

For en Dansker var det paafaldende at konstatere den omfattende Repræsentation fra Ministerierne og disses forskellige sociale Institutioner, hvilket bærer Vidnesbyrd om den Magt, den faglige Landsorganisation nu har ogsaa paa det politiske Omraade. Paafaldende var det ogsaa, at der blandt de Delegerede fandtes saa faa Kvinder, idet kun ca. 1 pCt. var Kvinder.

Kongressens Dagsorden var meget omfattende, idet der foruden de almindelig forekommende Spørgsmaal, Beretning, Lovændringer o. s. v., skulde behandles følgende fire store Spørgsmaal: Bedriftsraadenes Stilling til Fagbevægelsen, Organisationsformer og Metoder i Fagbevægelsen, Arbejdsfællesskabet og Økonomiraadene samt den fremtidige Arbejdsret i Tyskland.

Det vil føre for vidt at gaa i Enkeltheder i alle de Spørgsmaal, der forelaa til Behandling, og uden at være i Besiddelse af særligt Kendskab til det moderne Tysklands sociale og politiske Foreteelser vil det heller ikke kunne afvinde tilstrækkelig Interesse.

Vi maa derfor nøjes med her at resumere Kongressens Forløb og de vigtigste Afgørelser i store Træk.

Af Gæsternes Taler er det navnlig værd at notere, at Rigsøkonomiminister Robert Schmidt udtalte, at det, det gjaldt om for Tyskland, var at faa Industrien i Gang i fuld Udstrækning, og som Eksempel paa, at dette ikke var sket, nævnte han, at af Tysklands 250 Højovne var kun 150 i Virksomhed, hvorfor der alene i de sidste Maaneder maatte indføres over 16.000 Tons Raa-Jern. Det maatte være en Opgave for Fagbevægelsen at være behjælpelig hermed, men selvfølgelig saaledes, at opnaaede sociale Fremskridt ikke ødelægges, og Ministeren kunde afgive den Erklæring, at saa længe der fandtes Arbejderrepræsentanter i Regeringen, vilde der ikke blive rørt ved 8-Timers Dagen. Efter at have omtalt de Forsøg, der for Tiden fra Agrarernes Side gøres paa at fordyre Brødet udover den bydende Nødvendighed, sluttede Ministeren med en Opfordring til Fagorganisationerne, som han betegnede som den bedste Beskyttelse for Republiken, til fortsat Arbejde imod Reaktion og for Fremskridt.

Den saksiske Arbejdsminister Ristau udtalte sig i samme Aand og erklærede ogsaa, at hvad der end maatte ske, maatte 8-Timers Dagen bevares.

Ved Valget af Kongressens Dirigenter viste det sig straks, hvorledes Partistillingen var, idet der her foresloges at vælge 1 fra det Uafhængige socialistiske Parti og 1 fra det kommunistiske Parti, men herfor afgaves kun ca. 150 Stemmer, hvorimod de 3, der foresloges af Ledelsen, valgtes.

Pkt. 2 paa Dagsordenen var Beretningen, og her forelaa en trykt Beretning paa 207 Sider, hvortil Formanden Leipart hovedsagelig henviste til. Han omtalte dog nærmere Jernbanestrejkens Forløb og hævdede her, at en saadan Strejke og forøvrigt alle Strejker, der greb saa stærkt ind i det almindelige Liv, og hvoraf ikke mindst Arbejdernes Vé og Vel afhænger, ikke burde iværksættes, før alle Forhandlingsmuligheder var udtomte, hvilket ikke havde været Tilfældet. Men Strejken, og forøvrigt saa godt som alle Strejker, var forstaaelige da de var en Følge af den almindelig stigende Nødstilstand.

De Klager, der hist og her var fremkomne over Gennemførelsen af 8-Timers Dagen, betegnede Leipart som ugrundede, der var ingen Anledning til Klage og vilde heller ikke blive.

Diskussionen om Beretningen indledtes af Kommunisten Walcker. Hans Tale var nærmest af agitatorisk Art og gik imod Alliancepolitiken og for Rustning til Borgerkrig. Paa Kommunisternes Vegne stillede han en meget lang Resolution, der i det store og hele var en skarp Fordømmelse af Ledelsens Arbejde saavel nationalt som internationalt; denne forkastedes med stort Flertal.

Næste Taler var Robert Diszmann, der tilhører det uafhængige socialistiske Parti. Ogsaa han angreb Ledelsens Arbejde, men mere i Enkeltheder og med saglig Begrundelse.

For Ledelsen talte Brey, Fabrikarbejderforbundet, og hævdede, at den førte Taktik var den eneste mulige, afpasset efter det virkelige Styrkeforhold og efter Mulighederne for Socialismens Gennemførelse. Han advarede stærkt imod at indlade sig paa Eksperimenter,

som den økonomiske Udvikling ikke havde nødvendiggjort, og som først og fremmest fordrede en mere enig Arbejderklasse. Disse tre Talere talte hver ca. 1 Time, og nu begyndte den almindelige Diskussion med 10 Minutters Taletid. Efter at en halv Snes Talere, hvoraf de 8 tilhørte Oppositionen, havde talt vedtoges Afslutning, hvorved 27 Talere afskares fra at tale, og efter nogle Slutningsbemærkninger af Leipart vedtoges en Del Resolutioner angaaende »Gennemforelsen af de af Ledelsen i November 1921 opstillede 10 Punkter«, »Ungdoms- og Lærlingespørgsmaalet«, »International Fredskongres«, »Brødforsyningen«, »Den stigende Dyrtid«, »Skattespørgsmaalet«, »Boligspørgsmaalet« og »Frigivelse af de politisk Fængslede«.

Sidstnævnte Vedtagelse var foreslaaet af Kommunisterne, og det vakte derfor almindelig Latter, da disse straks efter stemte imod en Resolution, der kræver Retsbeskyttelse for de anklagede socialrevolutionære Arbejdere i Rusland.

Spørgsmalet om Bedriftsraadene indledes af Nörpel, der hævdede, at selve Loven var god nok, Besværlighederne fremkommer derved, at Arbejderne ikke er dygtige nok til at føre den ud i Livet, men efterhaanden som denne indtræder, vil Opgaverne ganske automatisk blive større og flere. Fagforeningerne maa stadig vedblive at være Grundlaget for Arbejderbevægelsen, og det maa være disse, der opretter Overenskomsterne om Arbejdsbetingelserne med Arbejdsgiverne, og Bedriftsraadene, der overvaager disses Overholdelse. Taleren stillede en Resolution, der udførligt fastlægger disse Grundregler og opfordrer Arbejderne til at dygtiggøre sig i videst mulig Udstrækning. Institutioner, der tjener dette Formaal, oprettes og støttes af Fagorganisationerne.

I Tilslutning hertil stillede Brey (Fabriksarbejder) en Resolution, der i Hovedsagen angik Fremgangsmaaden ved Valgene af Bedriftsraadsmedlemmer, der ikke bør paavirkes af politiske Anskuelser, men der bør kun tages Hensyn til Dygtigheden. Selvfølgelig er det dog, at Medlemmerne af Bedriftsraadene skal være Medlemmer af Fagorganisationerne.

Disse Resolutioner vedtoges efter nogen Diskussion, medens Resolutioner fra de Uafhængige og Kommunisterne, der for de sidstes Vedkommende gik i Retning af at tildele Bedriftsraadene Opgaver, der nu rogtes af Organisationerne, forkastedes.

Endelig vedtoges en af Jacob Schnitz, Jernbaneforbundet, m. fl. stillet Resolution, der paalægger Hovedledelsen at arbejde for, »at Arbejdernes Medbestemmelsesret i Bedrifterne udvides, særlig udvidet Kontrolret og Adgang til at faa udleveret alle Oplysninger«, »at alle Særbestemmelser for Rigs-, Stats- og Kommunebedrifter ophæves«, og »at Omkostningerne for Uddannelsen af Bedriftsraadsmedlemmer overtages af Rigskassen«.

Spørgsmaalet »Organisationsformer og Metoder i Fagbevægelsen« forelagdes paa Ledelsens Vegne af Formanden for Træindustriarbejderforbundet Fritz Tarnow, der i et timelangt Foredrag udviklede sit Syn paa den foreliggende Sag og i Tilslutning hertil forelagde en udførlig Resolution, der i Korthed fortalt gik ud paa en Anerkendelse af, at Organisationernes Udvikling gaar fra Fag- til Industriorganisationer, men at denne Udvikling maa ske i Frihed og ikke taaler en pludselig og vilkaarlig Omdannelse, fremtvunget ved Tvangsmidler af nogen Art. Til samme Sag var af Ledelsen forelagt et Forslag til Regler for Lønforhandlinger, Strejker o. s. v. i Bedrifter, hvor der beskæftiges flere Fag.

Diskussionen viste i høj Grad, at Indlederens Betragtninger var rigtige, idet der fra mange Forbund rejstes Indsigelse imod at blive tvungne ind paa Organisationsformer, de ikke selv finder formaalstjenlige. Fra Kommunisterne stilledes en Resolution, der gik ud paa, at der skulde nedsættes et Udvalg paa 15 Mand, der i Løbet af to Maaneder skulde udarbejde et Forslag til Industriforbund; dette skulde saa, efter i 3 Maaneder at have været til Behandling i Organisationerne, til Urafstemning i alle Organisationer, og for saa vidt det vedtoges af et Flertal af de afgivne Stemmer, skulde det være bindende for alle Organisationer. Resolutionen forkastedes med stor Majoritet.

Derimod vedtoges en af Diszmann forelagt Resolution. Denne paalægger

Ledelsen hurtigst muligt at udarbejde et Forslag, der gaar ud paa Oprettelsen af 15—16 Industriforbund, f. Eks. for Bjergværker, Metalindustrien, Byggeindustrien, de grafiske Fag, Transportvæsen, offentlige Bedrifter, Tekstilindustrien (fremstillende og forarbejdende), Træindustrien, Levneds- og Nydelsesmiddelindustrien, Land- og Skovbrug o. s. v. Dette skal ske gennem Sammenslutning af de bestaaende Fagforbund.

Inden Afstemningen fandt Sted, erklærede Forslagsstilleren, at han heller ikke onskede, at der skulde udoves Tvang. Man maatte se, hvor langt man kunde komme ad Frivillighedens Vej og ved Forhandling, og den næste Kongres om 3 Aar maatte saa tage Sagen op igen og eventuelt forsoge at føre den videre. Resolutionen vedtoges med 1.854.125 Stemmer imod 1.925.972. Landarbejderne, der repræsenterede 628.712 Mdl., stemte ikke, og 14 Delegerede, repræsenterende 158.236 Mdl., var fraværende. Efter denne Vedtagelse vistes de af Ledelsen forelagte Regler om Lønforhandlinger o. s. v. tilbage til Overvejelse sammen med Industriforbundstanken.

Til Punktet »Arbejdsfællesskabet og Økonomiraadene« skal vi oplyse, at disse Institutioner hviler paa en Beslutning af Kongressen i Nürnberg i 1919, men fra kommunistisk og uafhængig Side er Arbejdernes Deltagelse heri blevet stærkt angrebet, og som Følge heraf er Institutionerne ret upopulære blandt Arbejderne i Almindelighed. Ledelsen mener derimod, at det er nødvendigt at fortsætte dette Samarbejde med Arbejdsgiverne, og stillede en Resolution herom, der i et dygtigt Foredrag motiveredes af Medlem af Forbundsledelsen Wissel. Efter en indgaaende Diskussion vedtoges Resolutionen af 327 Delegerede med 3.803.238 Stemmer, medens 345 Delegerede med 3.582.429 St. stemte for Udtrædelse af Arbejdsfællesskabet.

Da denne Beslutning er af meget stor taktisk Betydning, og den ringe Majoritet for Ledelsens Standpunkt nærmest maatte udlægges som et Ønske om en Forandring af den hidtidige Taktik og som et Mistillidsvotum, erklærede Ledelsen efter et Samraad, at den ikke kunde modtage Genvalg og forelagde en Udtalelse herom. Da denne kom til Behandling, var imidlertid Meddelelsen om Mordet paa Udenrigsminister Rathenau naaet Kongressen, og Stemningen var nu saadan, at Ledelsen indgik paa at stille sig til Valg igen in pleno og vilde saa afvente Resultatet heraf. Valget fik et for Ledelsen tilfredsstillende Resultat, idet der kun afgaves ca. 150 blanke Stemmesedler, og Genvalget fandt Sted med op imod 500 Stemmer.

Spørgsmaalet om den fremtidige Arbejdsret i Tyskland indlededes af Dr. Sinzheimer fra Fankfurt a. M. Efter nogen Diskussion vedtoges det at lade Foredraget trykke som Pjece, og naar denne foreligger, skal vi eventuelt komme tilbage hertil.

Under Lovændringer vedtoges enkelte Forandringer vedrørende Kontingentets Storrelse fra 5 til 50 Pf. kvartaarlig og om Repræsentationen paa Kongresserne, der fremtidig bliver 1 for hver 15.000 Medlemmer, nu var det 1 for hver 10.000.

Sidste Punkt paa Dagsordenen var »Særlige Forslag«. Heraf var indkommet ikke mindre end 74, hvoraf dog en stor Del omhandlede samme Spørgsmaal, og en Del maatte betragtes som afgjorte ved de tidligere tagne Beslutninger. Resten blev der ikke Tid til at behandle, men disse henvistes til Ledelsens nærmere Prøvelse.

Kongressen havde til Tider et ret bevæget Forløb, men formede sig dog i det hele taget paa en saadan Maade, at den bar Vidne om en høj Kultur og Interesse og Kærlighed til Arbejdernes store Sag: Socialismens Gennemførelse. Og det kan glædeligvis konstateres, at den tyske Fagbevægelse stadig har forstaaet i saa stor Udstrækning, som det nu en Gang er muligt, at holde den Splittelse, der er paa det politiske Omraade, borte fra Fagbevægelsen, saaledes at denne marscherer enig og sluttet fremad efter de hidtidige Retningslinjer, i Tilslutning til Amsterdam Internationalen.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION. Nørre Farimagsgade 49,1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 ❋ KØBENHAVN DEN 22. JULI 1922 ❋ 19 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Nævnskendelser

III.

Arbejdsmændene hos Firmaet Jacob Holm & Sønner og A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikker.

Til Behandling forelaa Spørgsmaal om, hvorvidt Fabrikkerne var berettigede til at reducere baade Timelønnen og Produktionstillægene med 15 pCt.

Desuden forelaa der Spørgsmaal, om Arbejdsgiverne var berettigede til at reducere de personlige Tillæg, som ydes for specielt Arbejde.

Opmandskendelse.

1) Det har sit Forblivende ved den i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 foretagne Reduktion af Produktionstillægene paa 15 pCt., da Tillægene maa opfattes som en Form for Akkordbetaling og derfor er en Del af den egentlige Lønning.
2) De personlige Tillæg, der ydes for specielt Arbejde m. v. i Henhold til § 7 i Overenskomsten af 1919, og i denne er betegnede som overenskomstmæssige Løntillæg, maa i Almindelighed betragtes som en Forhøjelse af de paagældende Arbejderes Løn, begrundet i deres specielle Stilling eller Arbejde, men under Hensyn til de omhandlede Tillægs ringe Størrelse og forskelligartede Karakter og Oprindelse, henstilles det til Parterne at optage Forhandling om Tillægenes fremtidige Størrelse.

Arbejdsmændene paa De danske Sukkerfabrikkers Virksomhed i Provinsen.

Fabrikkerne fremsatte Krav om et større Fradrag i Timelønnen ved Dagdrift i Kampagnen, i 2. og 3. Skift udenfor Kampagnen og i 2. og 3. Skift i Kampagnen, idet Fabrikkerne i saa Henseende henviste til den Ordning, der var truffet med Det lollandske Arbejdsmands Forbund.

Opmandskendelse.

Det af Arbejdsgiverne rejste principale Krav om at nedsætte Lønnen i Kampagnen, der efter den almindelige Reduktion paa 15 pCt. er 132 Øre, til 122½ Øre, kan ikke imødekommes, da Overenskomsten af 4. April 1922 maa forstaas saaledes, at Fagets samlede Lønreduktion ikke maa overstige 15 pCt.

Ligeledes kan det af Arbejdsgiverne rejste subsidiære Krav om at omsætte de nuværende Satser paa 115 Øre udenfor Kampagnen og 132 Øre i Kampagnen til henholdsvis 117 og 126 Øre ikke imødekommes, da Lønreduktionen derved skønnes at blive over 15 pCt.

Arbejdsmændene hos Tapetfabrikanterne.

Foreningen kræver Ret til forlods at reducere Lønnen med 6 Kr. 24 Øre pr. Uge, fordi man paa Grund af manglende Opsigelse af Overenskomsten i Fjor ikke havde kunnet reducere Lønnen med 13 Øre pr. Time. De krævede dernæst Ret til at reducere Lønnen med 15 pCt. Arbejderne protesterede herimod og henviste til, at de frivillig havde taget en Reduktion af 18 Øre i Timen under Forudsætning af, at de ikke senere kunne afkræves de 13 Øre.

Opmandskendelse.

Ugelønningerne fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge saaledes:

København:

Tapettrykkere	60 Kr.
Arbejdsmænd	58 »

Provinsen:

Tapettrykkere	58 Kr.
Arbejdsmænd	56 »

Trælagerarbejderne i København.

Der forelaa Uoverensstemmelser saavel vedrørende Ændringer i de almindelige Bestemmelser som om Lønreduktionens Størrelse.

Opmandskendelse.

Timelønnen fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge i Træindustrien (Arbejde i Skærerierne) til 119 Øre og hos Tømmerhandlerne (Arbejde paa Pladserne) til 121 Øre.

For Akkordsatsernes Vedkommende har det sit Forblivende ved den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

De Bestemmelser i Overenskomsterne, hvori der iøvrigt af Arbejderne eller Arbejdsgiverne er krævet Ændringer, forbliver uforandrede.

Vagtfunktionærer hos A/S Burmeister & Wain.

Vagtfunktionærerne fremsatte Krav om Indskrænkning af Lønreduktionen til 12 pCt. og Bibeholdelse af den hidtidige Uniformsgodtgørelse, som af Selskabet var krævet nedsat med 15 pCt.

Opmandskendelse.

1) Det har sit Forblivende ved den i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 foretagne Reduktion paa 15 pCt.
2) Det Vagtfunktionærerne tilkommende Nytaarsgratiale, der efter det oplyste hovedsagelig maa betragtes som Beklædningsgodtgørelse, nedsættes med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.

Winchman fra Land.

Fra Arbejderne forelaa Krav om, at Winchman'en skal tages fra Land.

Arbejdsgiverne krævede, at enhver Bestemmelse, der findes i bestaaende Overenskomster herom, skal fjernes, og at Skibets Kaptajn alene faar Ret til at bestemme, hvem der skal betjene Spillet.

Opmandskendelse.

Det har sit Forblivende ved de i de forskellige Overenskomster fastsatte Bestemmelser om Winchman'en.

Det henstilles, at den af Handelsministeriet nedsatte Kommission til Revision af Søloven tager under Overvejelse, om der i Lovgivningen kan træffes Bestemmelser om Retten til at tage Winchman fra Land.

Arbejdsmændene i Aalborg.

Der forelaa til Behandling Spørgsmaal om Betalingen for Overarbejde.

Opmandskendelse.

Da Tillægget for Betalingen for Overarbejde efter det oplyste hidtil har været beregnet for de tre første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade efter Ordlyden af de gældende Forlig vedblivende lægges til Grund, dog saaledes, at Tillægget i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 udgør 30 pCt. for hver af de første to Timer.

Arbejdsmændene i Horsens.

Der forelaa til Behandling Spørgsmaal om, hvorvidt Spisetiden efter normal Arbejdstids Ophør bør holdes udenfor de to Overtimer, for hvilke der ved Forliget er fastsat et Overarbejdstillæg af 30 pCt., samt om Beregningsmaaden for Betalingen for Overarbejde.

Opmandskendelse.

1) Da Tillægget for Betalingen for Overarbejde efter det oplyste hidtil har været beregnet for de tre første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade efter Ordlyden af de gældende Forlig vedblivende lægges til Grund, dog saaledes, at Tillægget i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 udgør 30 pCt. for hver af de første to Timer.
2) Med Hensyn til Overtidsbetalingen for Havnearbejdere er der i Nævnet Enighed om, at hvor Overtidsbetalingen i Overenskomsten er fastsat med bestemte Beløb pr. Time, reduceres den Del af Betalingen, der er Tillæg til den almindelige Timeløn, med samme Procent som selve Timelønnen, dog at Tillægget for 1. og 2. Overarbejdstime ikke kan blive over 30 pCt. af Timelønnen. Hvis Betalingen for 3. eller senere Overarbejdstimer vilde blive lavere end Betalingen for 2. Time, forhøjes den hertil.

Arbejdsmændene i Imprægneringsanstalten i Masnedsund.

Fra Arbejderne forelaa Krav om, at Lønnen kun maatte reduceres med 12 pCt., medens Selskabet krævede den reduceret med 15 pCt.

Opmandskendelse.

Timelønnen fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge til 107 Øre. For Akkordsatsernes Vedkommende har det sit Forblivende ved den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

Arbejdsmændene i Nykøbing F.

Der forelaa Spørgsmaal om, hvorvidt Spisetiden efter normal Arbejdstids Ophør holdes udenfor de to Overtimer, for hvilke der efter Forliget er fastsat et Overarbejdstillæg af 30 pCt., samt Spørgsmaal om Overtidsbetalingens Beregning for Chaufførerne.

Endvidere Spørgsmaal om, hvorvidt de særlige i Overenskomsten fastsatte eller udenfor Overenskomsten ydede Tillæg er underkastede Lønreduktion i Henhold til Forliget.

Opmandskendelse.

1) Da Tillægget for Betalingen for Overarbejde efter det oplyste hidtil har været beregnet for de tre første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade efter Ordlyden af de gældende Forlig vedblivende lægges til Grund, dog saaledes, at Tillægget i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 udgør 30 pCt. for hver af de to første Timer.
2) De resterende 17 Øre af Dyrtidstillægget for Havne- og Lagerarbejdere maa for Timelønningernes Vedkommende efter Reduktionen anses som bortfaldet.
3) Med Hensyn til Overtidsbetalingen for Chauffører er der i Nævnet Enighed om, at hvor Overtidsbetalingen i Overenskomsten er fastsat med bestemte Beløb pr. Time, reduceres den Del af Betalingen, der er Tillæg til den almindelige Timeløn, med samme Procent som selve Timelønnen, dog at Tillægget for første og anden Overarbejdstime ikke kan blive over 30 pCt. af Timelønnen. Hvis Betalingen for 3. eller senere Overarbejdstime vilde blive lavere end Betalingen for 2. Time, forhøjes den hertil.
4) a. Tærepenge for Chauffører forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.
   b. Beklædningsgodtgørelse for Chauffører nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.

Arbejdsmændene hos Monberg & Thorsen.

Entreprenørfirmaet Monberg & Thorsen havde et Jordarbejde ved en Motor-Væddeløbsbane ved Glostrup, hvor det ikke lykkedes at opnaa Enighed om Akkordpriser, som Arbejderne krævede fastsatte paa Grundlag af den stedlige Priskurant for Jordarbejde. Da alle Forsøg paa at opnaa Enighed strandede, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke fra den 18. Juni, og der kom da et Fællesmøde i Stand den 16. Juni, hvor man enedes om, at der skulde forsøges en Forhandling mellem Parterne paa Arbejdspladsen. Ved denne opnaaedes Enighed, hvorefter Strejke og Boycotting aflystes.

Arbejdsmænd hos A/S Glud & Marstrand.

Den 12. Juni afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at 8 Arbejdsmænd ved Trykkerbænkene hos A/S Glud & Marstrand havde forladt deres Arbejde, efter at deres Akkorder i Henhold til Overenskomsten med Dansk Arbejdsmandsforbund var reduceret med 15 pCt.

Arbejderne paastod, at det var sagt til dem, at de kunde gaa, hvis de var utilfredse. Der opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverne har senere indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd paa Carl Lunds Fabrikker.

Efter Lockoutens Afslutning opstod der et Par Stridsspørgsmaal angaaende Læsning af Vogne for en Vognmand, der havde kørt under Lockouten, og om at etablere et Nathold under Ledelse af en Konduktør, der havde arbejdet under Lockouten.

Disse Sager var til Behandling paa et Fællesmøde den 19. Maj, hvor Arbejderne indgik paa at frafalde Vægringen i de paaklagede Tilfælde.

Arbejdsmænd hos Inspektør Jensen, Nyborg Avlsgaard.

Imellem Ovenstaaende og Dansk Arbejdsmandsforbund bestaar en Overenskomst angaaende Renovationskørsel for Nyborg Kommune, der udløber den 1. Juni.

Ved Forhandlingerne mellem Parterne var der ikke opnaaet Enighed, da Arbejdsgiverne forlangte 15 pCt.s Lønreduktion, medens Arbejderne fastholdt at ville have samme Løn, som Nyborg Kommune betaler de Renovationsarbejdere, den beskæftiger.

Ved et Fællesmøde den 23. Maj opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst paa det af Arbejderne krævede Grundlag. Overenskomsten faar fremtidig Udløbstid sammen med den for Nyborg Kommune gældende, nemlig 1. April 1923.

Drejere hos Fabrikantforeningerne i dansk Børsteindustri.

Uagtet Overenskomsten mellem Drejerforbundet og Fabrikantforeningerne i dansk Børsteindustri, der med 3 Maaneders Varsel kunde opsiges til Ophør en 1. April, ikke var opsagt af nogen af Parterne, foretog Fabrikanterne dog en Reduktion af Lønningerne med 15 pCt. fra den 10. April. Forbundet protesterede herimod, men først efter lang Tids Forløb lykkedes det at faa et Møde om Sagen, hvor Fabrikanterne fastholdt deres Berettigelse til at foretage den ommeldte Reduktion.

Forbundet indberettede derefter Sagen til De samvirkende Fagforbund, og den 30. Juni afholdtes et Fællesmøde, hvor Arbejdsgiverne forpligtedes til at efterbetale det Fradrag af 15 pCt., som disse har foretaget overfor Drejerforbundets Medlemmer fra og med den 10. April, samt at betale de før den 10. April gældende Lønninger indtil Enighed er opnaaet om en ny Overenskomst.

Paa den anden Side erklærede Forbundet sig villig til at optage Forhandlinger om en Reduktion af Lønningerne i det mellem Parterne bestaaende Overenskomstforhold.

En saadan Forhandling fandt Sted den 5. Juli og førte til Enighed om en ny Overenskomst, hvorefter Lønningerne ændres fra den 8. Juli, og i Overenskomsten optoges Bestemmelserne om Augustregulering m. v. i Henhold til Forliget af 4. April.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 582.
Landarbejdere hos Lensbaron Berner-Schilden-Holsten.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juni 1922 i Sag Nr. 582: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne og denne igen paa Lensbaron A. Berner-Schilden-Holstens Vegne.

Under denne Sag paastaar Klagerne Lensbaron A. Berner-Schilden-Holsten, der indtil 1. Juli 1921 stod som Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, dømt til at efterbetale et Beløb af 941 Kr. 71 Øre, som han skal have betalt fire hos ham ved Have- og Parkarbejde beskæftigede Medlemmer af Landarbejderforbundet for lidt i Løn i den Tid, da han stod som Medlem af Arbejdsgiverforeningen, og idømt Bod for paa forskellig Maade at have søgt at unddrage sig sin Betalingspligt.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Det er ikke bestridt under Sagen, at Lensbaron Berner-Schilden-Holsten har betalt de paagældende Arbejdere 941 Kr. 71 Øre for lidt, hvis Satserne i den dagældende Overenskomst i Faget af 7. Maj 1920 skal lægges til Grund ved Beregningen af deres Løn. Efter at Landarbejderforbundet i Marts 1921 havde paatalt Forholdet, gjorde han imidlertid gældende, at han for sin Haves og sin Parks Vedkommende ikke stod som Medlem af Arbejdsgiverforeningen og derfor ikke var bunden ved nogen Overenskomst. Denne Paastand blev dog senere frafaldet, men Lensbaronen, der imidlertid havde udmeldt

sig af Arbejdsgiverforeningen, nægtede nu at deltage i Mæglingsmøde om Sagen. Først efter denne Sags Anlæg er han gaaet med til Afholdelse af et Mæglingsmøde, der dog endte uden Resultat.

Under denne Sag gør Lensbaron Berner-Schilden-Holsten gældende, at han har truffet Aftale med de paagældende Arbejdere om en lavere Løn end den overenskomstmæssige, og han henviser til følgende Bestemmelse i Overenskomsten af 7. Maj 1920:

»Mindre arbejdsdygtige, ældre eller svagelige Arbejdere samt Arbejdere, hvis Arbejdsydelse paa Grund af Tilskadekomst er forringet, kan arbejde for en lavere Dagløn efter Overenskomst mellem Arbejdsgiveren og vedkommende Arbejder uden Indblanding fra Forbundets eller dets Medlemmers Side. Der kan dog finde Paatale Sted efter Regler for Behandling af faglig Strid for Misbrug af denne Bestemmelse.«

Efter det oplyste kan det imidlertid ikke antages, at Betingelserne for Anvendelsen af denne Bestemmelse har været til Stede, og Lensbaron Berner-Schilden-Holsten har derfor ikke været berettiget til at afvige fra Overenskomstens Lønsatser, idet det i saa Henseende maa være uden Betydning, om Folkene har erklæret sig tilfredse med den Løn, de fik. Lensbaronen maa endvidere ifalde Bodsansvar for at have nægtet at medvirke til en Afgørelse af Striden ved faglig Mægling og Voldgift, idet han maatte vide eller kunne skaffe sig Oplysning om, at hans Udmeldelse af Arbejdsgiverforeningen ikke kunne fritage ham herfor.

Efter Omstændighederne findes der, bl. a. til Dækning af det af Klagerne rejste Krav om Efterbetaling af Løn, at burde paalægges Lensbaron Berner-Schilden-Holsten en samlet Bod paa 1200 Kr. Han findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Lensbaron A. Berner-Schilden-Holsten bør til Landarbejderforbundet betale en Bod paa 1200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Lensbaron A. Berner-Schilden-Holsten med 300 Kr.

Sag Nr. 586.
Trælagerarbejderne hos Tømmerhandler Ørum.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juni 1922 i Sag Nr. 586: Dansk Arbejdsgiverforening paa Tømmerhandlerforeningen for København og Omegns Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Trælagerarbejdernes Fagforening i Københavns Vegne.

Den langvarige og omfattende Arbejdsstandsning i indeværende Aar afsluttedes for Arbejdsmændenes Vedkommende med et Forlig af 24. April, hvorefter Arbejdet senest skulde genoptages den 26. April, og i hvis Punkt VI det hed:

»Arbejdet genoptages straks i det Omfang, som Forholdene tillader. Hvor Arbejdet for Tiden udføres med frivillig Arbejdskraft, fjernes denne hurtigst muligt og i alle Tilfælde Onsdag den 26. ds., hvorefter Arbejdet genoptages af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer.«

Hos Tømmerhandler Ørum opstod der Strid om, hvorvidt en russisk Arbejder, Nicolai Sameline, der var kommet hertil som Matros paa et Firmaet tilhørende Skib, og som siden December f. A. — ogsaa under Arbejdsstandsningen — havde arbejdet paa Firmaets Trælager, omfattedes af den citerede Bestemmelse, saaledes at han kunde kræves fjernet. Der blev mellem Formanden for Trælagerarbejdernes Fagforening og Firmaet truffet en Aftale om, at Manden indtil videre skulde beskæftiges paa anden Maade. Det Arbejde, han har været sat til, skal imidlertid nu være ved at ebbe ud, og Klagerne har derfor under denne Sag paastaaet anerkendt, at Tømmerhandler Ørum er berettiget til at anvende Nicolai Sameline som Trælagerarbejder. Klagerne har endvidere paastaaet Trælagerarbejdernes Fagforening idømt Bod for i sin Tid at have fremsat Trusel om Blokade, hvis Nicolai Sameline ikke fjernedes.

De Indklagede, der benægter at have fremsat nogen bestemt Trusel om Blokade, procederer til Frifindelse.

Da det her drejer sig om en Arbejder, der ogsaa før Konflikten har udført Arbejde for Firmaet af samme

Art som det, han nu ønskes sat til, findes den citerede Passus i Forliget af 24. April efter Omstændighederne ikke at kunne give Fagforeningen Ret til at kræve ham fjernet. Der findes dog ikke at være Grund til at paalægge Fagforeningen nogen Bod i Anledning af det passerede, men de Indklagede findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Tømmerhandler Ørum er berettiget til at anvende Nicolai Sameline som Trælagerarbejder.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 587.

Flyttearbejderne i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. Juli 1922 i Sag Nr. 587: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kuskenes Fællesforbunds Vegne.

Efter at den gældende Overenskomst mellem Københavns Vognmandsforretning og Kuskenes Fællesforbund om Flyttearbejde var opsagt til Ophør og derefter forlænget ved den almindelige Ordning, som blev truffet med Dansk Arbejdsmandsforbund den 24. April d. A., nægtede de københavnske Flyttearbejdere den 1. Maj d. A. at udføre Flyttearbejde, som det maa antages, fordi de var misfornøjede med, at Flytteentreprenørerne vilde reducere ogsaa Betalingen for 3. Overarbejdstime og for Arbejde paa Søn- og Helligdage med de i Ordningen omhandlede Procentfradrag. I en saakaldt Klub, der angives at omfatte ca. 100 Medlemmer af Fællesforbundet, afholdtes der den 30. April et Møde om Sagen; og det maa antages, at den uvarslede Arbejdsstandsning her er blevet vedtaget.

Den 1. Maj om Morgenen telefonerede Vognmandsforeningens Formand til Fællesforbundet om det passerede, og Forbundets Formand, der først samme Eftermiddag vil have faaet Kundskab om det nævnte Klubmøde, holdt den 2. Maj et Møde med de paagældende Arbejdere, der skal have været villige til at genoptage Arbejdet, saafremt Vognmandsforeningens Formand vilde give Tilsang om at foranledige en Forhandling vedrørende det omstridte Overtidsbetalingsspørgsmaal. Vognmandsforeningens Formand erklærede imidlertid, først telefonisk og derpaa i en Skrivelse af 3. Maj, at man ikke vilde lade Forhandlinger ske direkte mellem Entreprenørerne og Flyttemændene, og at der iøvrigt ikke var noget at forhandle om, idet »det af Forbundets Medlemmer foretagne Skridt er en ulovlig Arbejdsstandsning, der fra vor Side maa kræves hævet derved, at Forbundets Medlemmer genoptager dette Arbejde.«

Imidlertid havde Dansk Arbejdsmandsforbund grebet ind, og Flytte-arbejderne stillede atter paa deres Arbejdsplads den 4. Maj.

I Anledning af det passerede paastaar Dansk Arbejdsgiverforening under denne Sag Dansk Arbejdsmandsforbund og Kuskenes Fællesforbund idømt en Bod, der kan tjene de paagældende Flytteentreprenører til Erstatning for det Tab, de vil have lidt ved Standsningen, og som angives at udgøre tilsammen: 5755 Kr. Klagerne har derhos *subsidiært* nedlagt Bods-Paastand overfor en Række nærmere angivne enkelte Arbejdere.

De Indklagede procederer til Frifindelse, væsentlig under Henvisning til, at de ikke har Ansvar for den ulovlige Arbejdsvægring, og at denne derhos alene skyldes Arbejdsgivernes egenmægtige Nedsættelse af Overtidsbetalingen, ligesom Grunden til, at Genoptagelse ikke skete allerede den 2. Maj, var Vognmandsforeningens Formands Holdning. De har tilføjet, at der ikke har været etableret nogen Art af Blokade.

De Indklagede har derhos paa deres Side paastaaet Dansk Arbejdsgiverforening paa Vognmandsforeningens og to nærmere angivne Flytteentreprenørers Vegne idømt Bod, fordi de nævnte Entreprenører uvarslet og ulovligt skal have boycottet Medlemmer af Flytte-arbejdernes Klub.

Medens Dansk Arbejdsmandsforbund efter det oplyste intet Ansvar har for det passerede og altsaa vil være at frifinde, skønnes Fællesforbundet som saadant ikke at kunne unddrage sig Ansvaret, hvad de i den paagældende Klub sammentraadte Medlemmer har foretaget i Retning af at standse og —

som det antages — ogsaa faktisk blokere Flyttearbejdet de ovennævnte Dage. Skønt Klagerne ikke har bevist Rigtigheden af et af dem fremsat Anbringende om, at Forbundsledelsen forud for den 1. Maj har været kendt med, hvad der paatænktes, og stiltiende har sanktioneret det, findes Forbundets Ansvar at maatte følge bl. a. af den mangelfulde Aarvaagenhed og utilstrækkelige Indgriben overfor denne uansvarlige Klubs Optræden.

Der vil derfor være at paalægge Fællesforbundet en Bod, som, da det paastaaede Tab findes utilstrækkelig dokumenteret, vil være at tillægge Dansk Arbejdsgiverforening som saadan, og hvis Størrelse — da der mulig kan have foreligget nogen Misforstaaelse med Hensyn til det ovennævnte Overtidsbetalingsspørgsmaal, der først er endelig afgjort i Arbejdsgivernes Favør ved en den 27. Juni d. A. af vedkommende Nævn afsagt Kendelse — efter Omstændighederne findes ikke at burde sættes højere end 800 Kr.

Med Hensyn til den af de Indklagede fremsatte Modpaastand vil Klagerne være at frifinde, idet der ikke er oplyst noget Forhold, for hvilket Retten mener at kunne paalægge Vedkommende nogen Bod.

Sagens Omkostninger vil være at betale af de Indklagede.

Kendelse.

Kuskenes Fællesforbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale i Bod 800 Kr.

Iøvrigt bør de Paagældende for hverandres Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Kuskenes Fællesforbund med 200 Kr.

Sag Nr. 588.
Arbejdsmænd hos A/S »Glud & Marstrand.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Juli 1922 i Sag Nr. 588: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og følgende enkelte Arbejdsmænds Vegne, nemlig: Chr. Hansen, P. J. Hansen, S. Aa. Hansen, Harry Jensen, Jens P. Hj. Nielsen, Hans Chr. Petersen, Julius A. Skagstad og A. Hansen Wihren.

I Anledning af, at de 8 Arbejdsmænd, der arbejdede ved Trykkebænkene paa A/S Glud & Marstrands Fabrikker den 29. Maj d. A. udeblev fra Arbejdet ifølge samlet Beslutning, har Dansk Arbejdsgiverforening ved under denne Sag at indklage De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes i Overskriften angivne 8 Medlemmers Vegne paastaaet Forbundet og de nævnte Medlemmer solidarisk paalagt en Bod, der kan tjene Aktieselskabet til Erstatning for det Tab, det vil have lidt ved Standsningen, og som under Domsforhandlingen er angivet til 1170 Kr. 56 Øre.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Hans Chr. Petersen, der var Værksteds-Repræsentant for de i Sagen omhandlede Arbejdere, i Følge med en anden af disse, Harry Jensen, omkring den 20. Maj havde henvendt sig til Aktieselskabets Direktør Rasmussen for mulig at opnaa en Ændring i den Maade, hvorpaa deres Akkorder skulde reduceres efter Forliget af 24. April 1922. Direktør Rasmussen havde svaret, at han vilde tænke over Sagen; og den 27. Maj henvendte de Paagældende sig paany til Direktøren. Efter hvad Harry Jensen for Retten har forklaret, sagde Direktøren nu til dem: »Hvis I er utilfredse, kan I jo søge andet Arbejde,« hvorefter han vendte dem Ryggen og gik. Harry Jensen og Petersen, der herved vil have anset Arbejderne frit stillede, meddelte umiddelbart efter de andre den Besked, de havde faaet, og som Følge heraf besluttede de ikke at komme mere. Direktør Rasmussen har forklaret, at han, som kort før Henvendelsen den 27. Maj af Værkføreren vil have hørt, at Arbejderne var misfornøjede og vilde gaa, fandt Jensens Optræden for skarp, og han vil i den Anledning have brugt den Ytring: Hvis *De* er utilfreds . . . o. s. v.; men herved vil han ikke have haft til Hensigt at stille Arbejderne frit. Han har imidlertid ikke overfor Jensens Forklaring med videre Bestemthed turdet fastholde, at Ytringen ikke kan have haft den af Jensen angivne Form, og han har erkendt, at han, som af Jensen forklaret, vendte de to Arbejdere Ryggen og derefter ikke har talt med nogen af de 8 Arbejdere, inden de forlod Arbejdsstedet.

Hverken Dansk Arbejdsmandsforbund eller dets Underorganisation, Fabriksarbejdernes Afdeling, hvorunder Arbejderne hører, men mod hvilken ingen Paastand er nedlagt under Sagen, har blokeret Virksomheden, men har tværtimod tilkendegivet Vedkommende, at Tilgangen var fri. Arbejderne har forgæves søgt Arbejde andre Steder og er derpaa omkring den 16.—19. Juni kommet i Arbejde hos Aktieselskabet igen. Allerede den 16. Juni meldte de sig, men dengang kunde kun 5 antages, da Virksomheden i Mellemtiden havde faaet 3 nye Arbejdere.

Som Sagen saaledes foreligger vil intet Ansvar kunne paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund, og ihvorvel en kollektiv Standsning, som den skete, efter Omstændighederne vil kunne paadrage de paagældende Arbejdere personligt Ansvar, finder Retten det i denne Sag betænkeligt at statuere saadant. Efter Direktør Rasmussens Optræden i den, som han maatte indse, noget vanskelige Situation, kan der ikke bortset fra, at Arbejderne, naar de som her sket, fik refereret hans Ytring, og der ikke senere blev foretaget noget for at retlede dem, kunde gaa ud fra, at de uden Ansvar kunde fratræde deres Pladser; og idet intet er fremkommet om, at de har foretaget noget for at hindre Tilgang til Pladsen, vil de Indklagede i det hele være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil herefter være at betale af Klagerne.

Arbejdsløsheden i Juni 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i April Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Juni 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Juni	9. Juni	16. Juni	23. Juni	30. Juni
Hovedstaden:		pCt	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri	11827	22,2	22,0	20,4	20,1	19,5
AndenIndustri	58768	18,1	17,7	17,0	17,3	17,3
Handel.....	7875	14,6	14,1	13,5	13,2	13,0
Arbejdsmænd.	31206	13,5	13,5	12,4	11,8	11,9
Ialt...	109676	17,0	16,7	15,8	15,8	15,7
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19549	14,7	14,2	12,9	12,1	12,3
AndenIndustri	55174	15,8	15,2	14,9	13,8	13,9
Handel.....	9606	8,5	8,1	8,3	8,3	8,1
Arbejdsmænd.	75058	12,6	10,8	10,0	9,6	9,9
Ialt...	159387	13,7	12,6	11,9	11,3	11,5
Hele Landet.	269063	15,1	14,3	13,5	13,1	13,2

Januar	Maaned	1920	. . .	13,2 pCt.
Februar	—	—	. . .	9,6 —
Marts	—	—	. . .	6,7 —
April	—	—	. . .	3,5 —
Maj	—	—	. . .	2,8 —
Juni	—	—	. . .	2,1 —
Juli	Maaned	1920	. . .	2,1 —
August	—	—	. . .	2,4 —
September	—	—	. . .	2,7 —
Oktober	—	—	. . .	3,6 —
November	—	—	. . .	6,1 —
December	—	—	. . .	15,1 —
Januar	—	1921	. . .	19,7 —
Februar	—	—	. . .	23,2 —
Marts	—	—	. . .	23,6 —
April	—	—	. . .	21,7 —
Maj	—	—	. . .	18,6 —
Juni	—	—	. . .	16,8 —
Juli	—	—	. . .	16,7 —
August	—	—	. . .	17,7 —
Septbr.	—	—	. . .	16,6 —
Oktober	—	—	. . .	18,3 —
November	—	—	. . .	20,8 —
December	—	—	. . .	25,2 —
Januar	—	1922	. . .	28,9 —
Februar	—	—	. . .	33,1 —
Marts	—	—	. . .	27,9 —
April	—	—	. . .	24,0 —
Maj	—	—	. . .	16,1 —
Juni	—	—	. . .	13,2 —

Den nedadgaaende Bevægelse i Arbejdsløsheden er fortsat i de første Uger af Juni Maaned, men er derefter standset. Iøvrigt er, ved Maanedens Slutning som ved dens Begyndelse, Ledigheden for samtlige Arbejdere under eet ca. 4 Gange saa stor som i den tilsvarende Maaned i de jævnt gode Aar før 1914, medens Arbejdsløshedsprocenterne nu ligger noget lavere end paa samme Aarstid i 1921, en Nedgang, der alene hidrører fra Byggefagene, hvis Ledighed er godt halvt saa stor som i Juni Maaned 1921.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ✻ KØBENHAVN DEN 29. JULI 1922 ✻ 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juli 1922.

Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. August 1922.

Forretningsudvalget.

Arbejdsløsheden.

Den fortsatte Hjælp fratages 38 Fags Arbejdsløse.

Det Rigsdagsudvalg, som Indenrigsministeren ifølge Arbejdsløshedsloven skal raadføre sig med, naar han skal afgøre Arbejdsløshedens Karakter, holdt som som meddelt Møde den 12. Juli. Det blev et langvarigt og stormende Møde.

Indenrigsminister Kragh mødte i Udvalget med et trykt Udkast til en Bekendtgørelse om Reglerne for Udbetaling af fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Der findes anerkendte Arbejdsløshedskasser i 66 Fag. Indenrigsministeren skønner imidlertid, at der kun foreligger ekstraordinær Arbejdsløshed i 28 Fag, medens Tilstanden efter hans skøn er normal i 38 Fag.

De 28 Fag, hvis Arbejdsløse indtil videre har fundet Naade for Ekscellencens Aasyn, fremgaar af Bekendtgørelsen, hvori det hedder:

Efter at Indenrigsministeren efter derom stedfuden Forhandling med det i § 28 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. omhandlede Rigsdagsudvalg har skønnet, at der fra den 15. Juli d. A. at regne indtil videre ikke længere kan anses for at foreligge ekstraordinær Arbejdsløshed indenfor alle Fag, og derfor har bestemt, at den i fornævnte Paragraf omhandlede Arbejdsløshedsfonds Virksomhed skal ophøre i dens hidtidige Omfang som gældende for alle Fag, fastsættes herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 15. Juli 1922 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 22. December 1921 kun kunne ydes til Arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogbinderi- og Papirvarearbejdere, Den keramiske Industri, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Handskemagere, Korkskærere og Sorterersker, Kurvemagere, Læder- og Skindarbejdere, Mejerifaget, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Mølleriarbejdere, Papirindustriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skraatobaksarbejdere, Slagteri- og Kødindustriarbejdere, Snedkere, Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere, Tobaksarbejdere, Træindustriarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses saadanne Arbejdsløse, der er Medlemmer af vedkommende Fags anerkendte Arbejdsløshedskasse, og saadane udenfor Fagets Arbejdsløshedskasse staaende Personer, der normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i vedkommende Fag. Klage over Hjælpekassernes Afgørelse i Henhold til nærværende Bestemmelse vil indenfor et Tidsrum af en Maaned kunne forelægges Arbejdsdirektøren, hvis Afgørelse atter kan indankes for Indenrigsministeren.

Saafremt et Fag, der ikke henhører til de ovenfor nævnte, formener, at der

indenfor Faget vedvarende maa skønnes at herske en saadan ekstraordinær Arbejdsløshed, at Understøttelse i Henhold til fornævnte § 31 bør ydes til Fagets Arbejdsløse, og saafremt vedkommende Fag er i Stand til at anføre anden Begrundelse herfor end tidligere overfor Arbejdsdirektøren anført eller til iøvrigt at fremkomme med nye Oplysninger, kan Indenrigsministeren paa derom indgivet Andragende optage Faget blandt de foran nævnte til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag.

§ 2.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse til de i § 1 omhandlede Arbejdsløse udbetales efter de i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922 indeholdte Regler.

Dog vil den i Bekendtgørelsens § 1 a omhandlede fortsatte Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør ligesom Tillægshjælp hertil i Henhold til Bekendtgørelsens § 1 b i Tiden indtil den 15. August 1922 kunne ydes til de i § 1 omhandlede Arbejdsløse, selv om derved det i Bekendtgørelsens § 1 a fastsatte Dageantal af 90 Dage overskrides.

Desuden indeholder Bekendtgørelsen nye Bestemmelser vedrørende de Arbejdsløse, der kan tages i Arbejde ved Statens Nødhjælpsarbejder, og som kan deltage i de oprettede Kursus for Arbejdsløse. For Eftertiden vil nemlig kun Arbejdsløse henhørende til de nævnte 29 Fag komme i Betragtning ved Nødhjælpsarbejder og Kursus, medens dog de, der henhører til andre Fag, og som allerede enten har paabegyndt Nødhjælpsarbejdet eller et Kursus, kan fortsætte dermed.

Disse nye Bestemmelser træder i Kraft den 15. Juli.

— — —

De 38 Fag, som berøves enhver fortsat Hjælp, er følgende:

Arbejdsledere m. m., Arbejdsmændene, Bagere og Konditoriarbejdere, Blikkenslagere, Bogtrykfaget, Brolæggerne, Bryggeriarbejderne, Bødkerne, Børsteindustrien, De kvindelige Arbejdere, Drejere, Forsikringsfunktionærerne, Gartneriarbejderne i Gentofte og Lyngby, Glarmestersvendene, Hatte- og Buntmagerne, Husassistenterne, Karetmagerne, Kedel- og Maskinpasserne, Kobbersmedene, Landarbejderne, Landkokkene, Malersvendene, Metaltrykkerne, Murarbejdsmændene, Murerfaget, Musikerne, Rebslagerne, Sadelmagerne, Skrædderne, Stenhuggerne, Stukkatørerne, Sukkervarearbejderne, Søkokkene, Sømændene, Tekstilarbejderne, Telefonstanden, Tjenerne, Tømrerne og Urmagerne.

Da Hr. Kragh havde forelagt dette Udkast, blev han spurgt om, hvilken Begrundelse han havde at anføre for sit »Skøn«. Statistiske Efterretninger fortæller, at i Tidsrummet fra 1912 til 1921 var Arbejdsløshedsprocenten gennemgaaende 3—4, naar det enkelte Kriseaar regnes fra. Arbejdsløsheden er nu gennemsnitlig 10 pCt., altsaa 3 Gange den normale, hvordan kan Ministeren da komme til det Resultat, at Situationen ikke længer er ekstraordinær?

Paa dette bestemte Spørgsmaal svarede Hr. Kragh med en Række almindelige Talemaader om, at der nu maa vises Sparsommelighed, at en Række Fag har saa faa Ledige, at »Fagene maa klare sig selv«, og at man jo maatte »se at samle Kræfter til den kommende Vinter«.

I de Kasser, som udelukkes fra den fortsatte Hjælp, er der 14.000 Medlemmer, som har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, og disse er saaledes ganske prisgivet Sult og Elendighed.

Denne Hensynløshed og Brutalitet overfor uforskyldt nødlidende Arbejdere har ganske naturligt vakt den allerstørste Harme og Forbitrelse blandt alle Arbejdere, hvilket har givet sig Udslag paa flere Maader.

Arbejdernes Fællesorganisation i København, som i Anledning af Ministerens nye Overfald paa Arbejderklassen var samlet til Møde den 17. Juli, vedtog en saalydende Resolution:

»De københavnske Fagforeningers Bestyrelser, repræsenterende Arbejdernes Fællesorganisations 123.000 Medlemmer, protesterer imod denne ny Hensynsløshed, udøvet af den Regering, der selv har et tungt Medansvar for Arbejdsløshedens Omfang og Langvarighed, og opfordrer den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe til at anvende al Kraft i Forsøgene

paa at ændre Indenrigsministerens Dekret og i Protesten mod det Ministerium og de Partier, der har Ansvaret for den sidste hensynsløse Handling.

Da der samtidig med det her nævnte Angreb forberedes et stort, kostbart Militærforlig, hvortil en Del Midler altsaa tilvejebringes ved, at Tusinder af Arbejdsløse berøves enhver Understøttelse, opfordrer Forsamlingen samtidig Socialdemokratiet til at søge dette Forligs Vedtagelse hindret og til at kræve Adgang for Befolkningen til at udtale sig, ved Valg eller Folkeafstemning, før den gamle Rustningspolitik igen lovfæstes, til Skade for Land og Folk.

Forsamlingen udtaler iøvrigt sin Tilslutning til Tanken om en almindelig Arbejder-Demonstration *imod* Ministeriets Handlemaade overfor de Arbejdsløse og *imod* det bebudede Militærforlig og opfordrer hele den københavnske Arbejderbefolkning til at møde frem, naar denne Demonstration foranstaltes.«

— — —

Møde i Folketinget. Bestyrelsen for den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe holdt Møde den 14. Juli og vedtog at indbringe en Interpellation til Indenrigsministeren og at begære Rigsdagen sammenkaldt straks til Drøftelse af det foreliggende Spørgsmaal.

Efter Henvendelse til Statsministeren og Folketingets Formand blev Folketinget indkaldt til Møde Tirsdag den 17. Juli. *Th. Stauning,* Partiets Formand, holdt her en kraftig Tale, hvori han paa fyldig Maade protesterede mod Ministerens hensynsløse Overfald paa Arbejderne og sluttede med at stille følgende Forespørgsel:

»Hvorledes forklarer Indenrigsministeren Cirkulæret af 13. Juli 1922 om ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Forholdet til Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. af December 1922, § 28, 2. og 3. Stk., og hvorledes vil Indenrigsministeren opfylde Grundlovens § 82 i Forholdet til de Arbejdsløse, som ved ovennævnte Cirkulære er unddraget Understøttelse?«

Ministerens Svar paa den rettede Forespørgsel lød saaledes:

Det første Spørgsmaal maa jeg altsaa besvare derhen, at jeg er i nøjeste Overensstemmelse med Loven.

Grundlovens § 82 tager ikke Sigte paa disse Forhold, og det andet Spørgsmaal maa derfor afvises som Sagen ganske uvedkommende.

Man truer mig stadig med Fattigvæsenet. Det gjorde man ogsaa i Marts, men det gik ikke saa galt. Fattigvæsenet er det sidste Tilflugtssted for dem, der overhovedet ikke vil arbejde.

Ja, de arbejdssky er vel kun faa, og det vil ikke blive mange, der melder sig til Fattigvæsenet. Bestræbelserne for at faa Arbejde i Gang vil tage Fart og ogsaa den Enkeltes Bestræbelser for at skaffe sig det. Hvor intet andet er aabent, maa Kommunalbestyrelserne træde til, og det kan meget vel lade sig gøre, naar Hjælpekasserne undlader adskillige af de hidtidige Opgaver.

Vor Partifælle J. P. Nielsen udtalte: Ved Sammenligning med Udlandet oversaa Ministeren, at i normale Perioder klarer Arbejderne i det væsentligste sig selv gennem deres egne Kasser. Derfor undrer det mig at høre det vældige Hyl, naar Samfundet i Krisetider maa træde til. Af den vedtægtsmæssige Hjælp (30 Mill.) har Arbejderne selv betalt de 17. Men det samlede Kontingent bliver 22 Mill., udredet af de fattigste i vort Samfund. Det glemmer man at fortælle. I Stedet stikker man Morderen Godtfredsen ud som Eksempel paa, hvem der faar Understøttelse for derigennem at stænke Smuds paa alle de Arbejdsløse.

Dispensationsbestemmelsen ligner for meget »Blaar i Øjnene«, da Ministeren stadig taler om, at der skal foreligge nye Oplysninger. Men han har jo faaet alle Oplysninger fra 57 Arbejdsløshedskasser.

Landbruget har selv bidraget til Arbejdsløsheden; det skyder jo hele sin Befolkningstilvækst fra sig, og det er derfor taabeligt at sige, at »disse Folk er lokket til Byerne«.

Den radikale Ordfører, Dahlgaard, udtalte: Arbejdsdirektøren betegnede Arbejdsløsheden som abnorm i alle Fag undtagen i 28. Hr. Kragh betegner Arbejdsløsheden som normal i 38 Fag og hævder dog at være i Overensstemmelse

med Arbejdsdirektøren. Det er umuligt at finde en saglig Begrundelse. Der er ingen anden Begrundelse end den, at Staten er ført ind i et saadant Uføre, at Regeringen ikke mener at kunne indfri Lovens Løfter, navnlig fordi »Nødhjælpsarbejdet« er bleven er saa enestaaende Fiasko. Ministerens Sammenligninger med Sverrig er derfor ogsaa ganske misvisende.

Det afgørende Spørgsmaal er nu, hvorledes Dispensationsreglerne vil blive anvendt.

Den overvejende Del af Befolkningen er klar over Regeringens Medansvar for den herskende Arbejdsløshed. Store Dele af Højre ved det ogsaa, men bifalder desuagtet enhver Haardhed mod de Arbejdsløse. Det er usmageligt.

Han foreslog følgende Dagsorden:

»Idet Folketinget beklager den af Indenrigsministeren ved Cirkulæret af 13. Juli d. A. trufne Afgørelse angaaende de Arbejdsløse — en Afgørelse, der ikke har taget tilbørligt Hensyn til de fra Arbejdsdirektoratet foreliggende faktiske Oplysninger, og som uden Anvendelse af omfattende Dispensationer vilkaarligt vil forskyde økonomiske Byrder fra Arbejdsløshedsfonden til Kommunerne —, og idet Folketinget opfordrer Ministeren til at underkaste Sagen en ny Prøvelse og raade Bod paa den Uret, som ved Cirkulæret øves mod mange Tusinde Borgere, der uden egen Skyld er ude i Arbejdsløshed,
gaar Tinget over til Dagsordenen.«

Venstres Ordfører, Lillelund, var ganske enig i Ministerens Afgørelse og fandt Socialdemokratiets Angreb ganske ubeføjede. Han foreslog følgende Tillidserklæring:

»Idet Folketinget tager Indenrigsministerens Udtalelser til Efterretning og godkender den Afgørelse om ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, som Bekendtgørelsen af 13. Juli 1922 indeholder,
gaar Tinget over til den næste Sag paa Dagsordenen.«

Ved Afstemningen forkastedes Oppositionens Dagsorden med 73 Stemmer mod 56, hvorefter Tillidserklæringen til Hr. Kragh vedtoges med 78 Stemmer mod 56.

Overklassen kan atter bryste sig af en Sejr over den forhadte Arbejderklasse.

Demonstrationen. Tirsdag den 25. Juli Klokken 6 Eftermiddag samledes paa Grønttorvet i København den største Arbejderskare, København nogensinde har monstret. Fra 3 Talerstole holdtes der forbitrede Taler mod Regeringens Holdning overfor de Tusinder af Arbejdsløse, hvem man havde frataget den fortsatte Understøttelse.

Den mægtige Forsamling vedtog enstemmig følgende Resolution:

»Mødet i København den 25. Juli 1922 udtaler sin Harme mod den brutale Klassepolitik overfor Samfundets Fattigste, som Regeringens og dens Partiers Standpunkt i Arbejdsløshedsspørgsmaalet betegner. Denne Politik har i disse Dage naaet sit foreløbige Højdepunkt ved, at mange Tusinde Familier fuldstændig berøves enhver Understøttelse, efter at Titusinder af Arbejderhjem i halve og hele Aar uforskyldt har lidt under Arbejdsløshedens sjælelige og legemlige Kvaler.

Forsamlingen betoner det store Medansvar, som Regeringen ved sin passive Holdning har paadraget sig for Arbejdsløshedens Omfang og Langvarighed, og kræver paany først og fremmest, at Regeringen skaffer Arbejde til de Arbejdsløse, og hvis den ikke kan dette, at der da i Samfundets egen Interesse ydes de Arbejdsløse og deres Familier tilstrækkelig Hjælp til Livets Ophold.«

Efter at de fremmødte Arbejdere og Arbejdersker havde fordelt sig under de respektive Fagforeningers Faner og Bannere, afgik Processionen i mønsterværdig Orden gennem Byen til Kristiansborg Slot, hvor en Deputation overbragte den paa Grønttorvsmødet vedtagne Resolution til Statsminister N. Neergaard, der sammen med Forsvarsminister Klaus Berntsen og de to Tings Formænd var til Stede for at modtage Deputationen. Indenrigsminister Kragh glimrede ved sin Fraværelse.

Som Ordførere talte Sekretær i Dansk Arbejdsmandsforbund Chr. Sørensen og Dansk Formerforbunds Hovedkasserer Ludvig Christensen.

De meddelte, at der Landet over har været afholdt en Række mægtige Protestmøder, som alle havde vedtaget den Resolution, hvortil 100.000 køben-

havnske Borgere nu sluttede sig ved personligt Fremmøde. Arbejderne krævede Arbejde og lagde et stort Ansvar for den herskende Krise paa Regeringens Politik. De maatte fastholde som et uafviseligt Krav, at Samfundet giver Brødet til dem, der nægtes Arbejde.

Derpaa overrakte de Hr. Neergaard den vedtagne Resolution.

Statsministerens Svar.

Hr. Neergaard udtalte, at han vilde vise det Hensyn at se bort fra Resolutionens stærke Ord.

Hvad Arbejdsløsheden angik, hævdede han, at der aldrig har været udbetalt saa megen Understøttelse som under denne Regering. Indenrigsministeren var i Tyskland, men det var jo bekendt, at det sidste Cirkulære rummede en Dispensationsbestemmelse, ved hvilken der var tænkt paa de Arbejdsløse, som ramtes haardest.

Ordførerne svarede, at vel var store Summer medgaaet til Understøttelse, men der havde heller aldrig været saa stor Arbejdsløshed, og de Arbejdsløses Kaar havde aldrig været slettere. Som Sagen nu staar, er Titusinder prisgivet Sulten. Vil De skaffe Arbejde?

Herpaa svarede Statsministeren:

Jeg kan kun henholde mig til mine tidligere Udtalelser. Naturligvis har vi stadig vor Opmærksomhed henvendt paa at skaffe Arbejde, idet vi navnlig overvejer Boligspørgsmaalet. Iøvrigt skal vi tage Henvendelsen under Overvejelse.

Dermed sluttede Forhandlingen.

Arbejdsløshedskassernes og Fagforbundenes Stilling til Hr. Kraghs Cirkulære.

Den 26. Juli, altsaa Dagen efter den store Demonstration, samledes Repræsentanter for de forskellige Arbejdsløshedskasser med Formændene for Fagforbundene til et Møde i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, for at drøfte de Arbejdsløses Situation, som den forelaa efter Statsministerens afvisende Svar til Repræsentanterne for den store Arbejderdemonstration.

Forretningsfører Stauning gjorde Rede for Situationens hele Udvikling og fremhævede, at de forsamlede Repræsentanter havde følt det som en Pligt nøje at prøve enhver Udvej for at opnaa Lindring i den Nød, som Regeringens brutale Fremfærd har skabt i en Snes Tusind Arbejderhjem.

Forretningsfører V. S. Petersen valgtes til Dirigent, og der førtes en indgaaende Diskussion, hvorunder Hovedkasserer Johansen gjorde Rede for C-Nævnets Virksomhed, medens Borgmester Viggo Christensen instruktivt skildrede Hjælpekassernes og Kommunernes fortvivlede økonomiske Stilling, baade i Kraft af de Byrder, som i Forvejen hviler paa Kommunerne og ved den Fortolkning af Hjælpekasseloven, som Hr. Kragh har gjort gældende, samtidig med at han har skaaret Statens Tilskud ned til et betydningsløst Minimum.

Af Indlederne og af en Række Talere blev det gjort gældende, at Hovedvægten stadig var lagt paa Kravet om Arbejde, og at dette nu maatte skydes frem med forøget Kraft. Men samtidig maa alle Hjælpekilder forsøges til Gunst for de uforskyldt Nødlidende. Fra alle Sider udtaltes den varmeste Tilslutning til de Krav, som den store Demonstration havde baaret frem.

De fremsatte Tanker fandt enstemmigt Udtryk i følgende Resolution:

»De forsamlede Repræsentanter for Arbejdsløshedskasser og Fagforbund samt for Kommunalbestyrelser og Hjælpekasser maa i Tilslutning til den af Arbejderdemonstrationen i Gaar fremsatte Resolution, hvori man særlig understreger Kravet om, at Stat og Kommune maa sætte Arbejde i Gang i størst muligt Omfang, udtale sin Misbilligelse og Protest overfor Ministeriets Stilling til den ekstraordinære Arbejdsløshed ved Udelukkelse af 38 Fag fra ekstraordinær Understøttelse, samtidig med at Ministeriet bestræber sig for at forringe og delvis lukke for Statens Tilskud til de kommunale Hjælpekasser og sætte Bom for, at disse ved kommunale Midler alene søger at raade Bod paa Følgerne af Regeringens Handlemaade.

Repræsentanterne er klare over, at Hjælpekasserne i det Omfang, som er dem tilladt, maa yde de udelukkede Arbejdsløse Hjælp ogsaa under Hensyn til, at Organisationernes Medlemmer gennem langvarige og store Paaligninger er bleven udtømt for

deres Ydeevne, saaledes at Kammerathjælpen i hvert Fald ingen praktisk Betydning kan faa, men saavel under Hensyn hertil som under Hensyn til Regeringens Indskrænkning af Hjælpekassernes Virksomhed, maa det foreløbig anbefales de Fag, der er udelukkede fra ekstraordinær Understøttelse, at fremsætte Krav om Dispensation under Henvisning til Statsministerens Udtalelser til Arbejderdemonstrationens Repræsentanter og lægge det stærkeste Pres paa Indenrigsministeriet for at fremtvinge Dispensationer.«

Under Mødet indtraf Sekretær Chr. Sørensen, Hovedkasserer Ludvig Christensen og Sekretær Johs. Hansen, der i Henhold til Statsministerens Henvisning havde søgt Foretræde hos Indenrigsminister Kragh, som Dagen før var vendt hjem fra sin Tysklandsrejse.

Chr. Sørensen aflagde Beretningen. Indenrigsministeren havde — antagelig paavirket af Arbejdernes kraftige Meningstilkendegivelse — anlagt en mere urban Tone end den, Hr. Neergaard den foregaaende Aften havde betjent sig af. Han var formelt meget forekommende, men i Realiteten var hans Svar en ganske svævende Henvisning til Dispensationsbestemmelsen i hans berygtede Cirkulære.

Ministerens Udtalelser var faldne saaledes:

Cirkulærets Dispensationsbestemmelse var en Ventil, og det var hans Hensigt at bruge denne Ventil, dog saaledes at Cirkulæret stod ved Magt og fremdeles skulde haandhæves og saaledes, at Forudsætningen for enhver Dispensation maatte være efter hans Skøn fyldestgørende Begrundelse fra det paagældende Fag.

Chr. Sørensen advarede mod at nære overdrevne Forventninger til dette ganske ubestemte Løfte, som jo nærmest var en Gentagelse af Ministerens tidligere Udtalelse. Det maatte dog være en Selvfølge, at Fagene gennem alle de foreliggende vægtige Grunde søgte at faa udnyttet »Ventilen« i størst mulig Udstrækning.

Dansk Jernbaneforbunds Kongres.

Dansk Jernbaneforbund har i Dagene den 23., 24. og 25. Juni afholdt Kongres i Vejle i Arbejdernes smukke Forsamlingsbygning.

Kongressen aabnedes af Forbundets Forretningsfører, Hr. *Ch. Petersen*, der bl. a. udtalte: Den Periode, som er forløbet, siden vi sidst var samlet til Kongres, i 1920, har for Organisationerne og Tjenestemændene været rig paa Begivenheder, der i højeste Grad har berørt vore Interesser.

Han udtalte Haabet om, at de Beslutninger, som maatte blive trufne, vil styrke vort Sammenhold og bringe os yderligere frem mod vore Maal, som er den samlede Arbejderklasses.

Da det er første Gang, vore sønderjyske Kammerater deltager i vor Kongres, vil jeg benytte Lejligheden til at byde dem velkommen til Arbejdet, hvorefter han paa Hovedbestyrelsens Vegne erklærede Kongressen for aabnet og bød alle velkommen til Arbejdet i de kommende Dage.

Der var mødt 159 Delegerede (Hovedbestyrelsen indbefattet) repræsenterende 16 Afdelinger.

Endvidere var der mødt Repræsentanter for følgende Organisationer: Svensk Jernbaneforbund, Norsk Jernbaneforbund, Dansk Lokomotivmandsforening, Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation, Privatbanefunktionærernes Forbund, Dansk Postforbund, Kommunalt Arbejderforbund og De samvirkende Fagforbund; sidstnævnte var repræsenteret ved Sekretær *Vilh. Nygaard*.

Efter at Gæsterne havde haft Ordet for at takke for Indbydelsen, oplæste Sekretær *Vejre* Hovedbestyrelsens Forhandlingsprotokol for de forløbne 2 Aar, og efter at denne var godkendt, fik Forretningsføreren Ordet for at aflægge

Beretning om Virksomheden

siden sidste Kongres. Forretningsføreren henviste til den trykte Beretning og dvælede ved de forskellige Sparebestræbelser, der var udfoldet af den nuværende Regering, og fremhævede Nedsættelsen af de forskellige Sparekommissioner, der var fulgt Slag i Slag, — først Nedsættelsen af Spareudvalget for Statsbanerne, derefter en Maanedstid senere Postspareudvalget og lidt senere

igen Telegrafspareudvalget og endelig et halvt Aar efter den første Sparekommissions Nedsættelse, Nedsættelsen af den saakaldte Oversparekommission, hvis Opgave det blev at undersøge og stille Forslag vedrørende samtlige Statstjenestemænds Arbejde og Lønforhold m. m.

Forretningsføreren drog Sammenligninger mellem de forskellige Kommissioners Arbejde og Resultaterne, disse var kommet til, og pointerede, at man havde været meget nærgaaende imod Tjenestemændene, og der var sket Reduktioner paa forskellig Maade, blandt andet Nedsættelse af Dyrtids- og Konjunkturtillæg, ligesom der havde fundet Nedsættelse Sted med Hensyn til de særlige Ydelser — Kørepenge, Natpenge og Overarbejdspenge etc., men de Principer, hvorefter disse Ydelser udbetales, er dog bibeholdt.

Endvidere omtalte Forretningsføreren det senest nedsatte saakaldte Tjenestetidsudvalg for Statsbanerne og dette UdvalgsResultater, hvoraf det bl.a. fremgik, at man paatænkte meget betydelige Reduktioner af Personaleantallet med deraf følgende Afskedigelser, — særlig havde dette Udvalg kastet sin Opmærksomhed paa Skibs- og Bropersonalet. De foreløbige Resultater af dette Udvalgs Arbejde var med Hensyn til Afskedigelser dette, at man overflødiggjorde ca. 400 Tjenestemænd, nemlig ca. 300 Portører og ca. 113 Mand underordnet Skibs- og Bropersonale. Der var allerede for Stationstjenestens Vedkommende opnaaet en Ordning, hvorefter de 300 Portører indtil videre vil blive anvendt til anden Tjeneste ved Banerne, og der udfoldedes nu fra Hovedbestyrelsens Side Bestræbelser for, at ogsaa det overtallige Skibs- og Bropersonale foreløbig kan finde Anvendelse ved anden Tjeneste ved Banerne, og der haabedes, at disse Bestræbelser vilde krones med Held.

Forretningsføreren omtalte videre Lejeboligsagen og de derom førte Forhandlinger, som havde medført en nogenlunde tilfredsstillende Ordning. Vedrørende Fællesposterne (d. v. s. Ledvogtere, hvis Hustruer medvirker ved Pasning af Posten) var der nu af Trafikministeren stillet Forslag om en Ordning, hvorefter denne Sag bliver løst paa en saadan Maade, at det betegner et lille Lyspunkt i den ellers saa mørke Tid, idet der nu stilles et Beløb paa ca. 150.000 Kr. til Ministerens Raadighed. Vedrørende de sønderjyske Forhold, saasom særlige Tillæg (Stedtillæg) Boligforhold m. m. havde Organisationen udfoldet Bestræbelser for at opnaa tilfredsstillende Forhold, dette var i nogen Grad lykkedes med Hensyn til Stedtillæg, og der var Udsigt til en bedre Ordning af Boligforholdene, der i høj Grad tiltrængte Forbedring. Organisationen havde selv ladet foretage en Undersøgelse af disse Forhold, bistaaet med sagkyndig Assistance af en Arkitekt. Organisationens Stilling til den norske Jernbanestrejke og Lockouten her i Landet omtalte Forretningsføreren ligeledes og pointerede, at Tjenestemændene under disse Forhold havde vist deres Samhørighed med Arbejderne og Arbejderorganisationerne.

Forretningsføreren omtalte endvidere Organisationens Køb af Ejendommen paa Halmtorvet 4, København, Organisationens Kontors Flytning m. v.

Diskussionen.

Derefter førtes en længere Diskussion om Virksomheden.

Omtrent alle Talere hævdede den Opfattelse, at de stedfundne Reduktioner var større end berettiget, og det fremhævedes, at det særlig var Maaden, hvorpaa Omreguleringen af Tjenestetiden fandt Sted, der i mange Tilfælde var horribel, hvilket formentlig ofte skyldtes stedlige Foresattes Mangel paa Forstaaelse. Der udtaltes Tilslutning til Hovedbestyrelsens Standpunkt i Sagen vedrørende dennes Protest mod Konjunkturtillægets Nedsættelse. Fra mange Sider blev det henstillet, at Organisationen overfor Administrationen burde vaage over, at den indgaaede Overenskomst og Bestemmelserne i Ordre H 300 (Arbejdstidsreglerne) overholdtes efter sin Ordlyd og hele Hensigt, saaledes at Personalets berettigede Interesser ikke blev gaaet for nær, selv om man fra Administrationens Side var emsige for at være den nuværende Regering følgagtig i dens Sparebestræbelser.

Der rettedes forskellige Henstillinger til Hovedbestyrelsen vedrørende en anden og bedre Ordning for Specialbehandling gennem Sygekasserne, Uniformslevering m. m.

Diskussionen sluttede med følgende Udtalelser:

I.

Idet Kongressen godkender Hovedbestyrelsens Virksomhed for den forløbne Periode, maa den udtale sin Utilfredshed med den Maade, paa hvilken Arbejdstidsreglerne praktiseres af Statsbanernes Administration. Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at vaage over, at Bestemmelserne i Ordre H 300 gennemføres efter deres Ordlyd og de Forudsætninger, hvorunder Dansk Jernbaneforbunds Repræsentanter har sluttet Overenskomst med Regeringen og Generaldirektoratet.

II.

Kongressen udtaler sin fulde Anerkendelse af, at Hovedbestyrelsen har nægtet at godkende de gennemførte Reduktioner af Konjunkturtillæget. Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen paa det kraftigste at modsætte sig yderligere Nedsættelser af Tjenestemandslønningerne udover det, Pristallet berettiger til, og den tilsiger Ledelsen sin fulde Støtte i Hævdelsen af en passende Lønningsstandard for Statens Tjenestemænd.

III.

Kongressen skal i Anledning af de af Flertallet i den store Sparekommission fremsatte Forslag vedrørende Indskrænkninger i Uniformsleveringen udtale, at Tjenestemændenes Lønninger er fastsat bl. a. under Hensyn til de nugældende Regler for Levering af Uniformsgenstande, og at Reduktioner af den Grund vil virke som en Forringelse af Lønningsvilkaarene for det paagældende Personale.

Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at nedlægge bestemt Indsigelse imod, at der foretages Ændringer i Uniformsregulativet, saavel vedrørende Leveringsterminen som Stofkvalitet, der medfører, at de nævnte Genstande ikke kan holde Terminerne ud og maa suppleres for Tjenestemændenes egen Regning. Dette vilde blive Resultatet, saafremt Sparekommissionens anviste Reduktioner gennemføres i den foreslaaede Udstrækning.

IV.

Endvidere billigede Kongressen, at der af Hovedkassen var bevilget et Beløb paa 5000 Kr. til Socialdemokratiets Valgfond.

Virksomheden blev derefter godkendt af Kongressen.

Regnskabet.

Hovedkassereren forelagde Regnskabet for den forløbne 2aarige Periode, og det fremgik deraf, at Organisationens Hjælpefond nu pr. 31. Marts 1922 har en Beholdning af 48.353 Kr. 71 Øre. Understøttelsesfondet 302.550 Kr. Reservefondet 63.483 Kr. 84 Øre. Hovedkassens Beholdning 10.000 Kr. Ejendommens Overskud 193 Kr. 53 Øre. Ialt en Beholdning af 424.581 Kr. 08 Øre, heri indbefattet Inventarets Værdi.

Hovedkassereren hævdede, at Organisationen — trods de betydelige Udbetalinger til Lockouten m. v. — var i god økonomisk Fremgang. Medlemsantallet var i Marts 1922 10.085.

Iøvrigt knyttede Hovedkassereren nogle supplerende og oplysende Bemærkninger til Regnskabet.

Enkelte Kongresdelegerede rettede Forespørgsler til Hovedkassereren, som denne besvarede.

Efter en ganske kort Diskussion godkendtes Regnskaberne enstemmig.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Derefter behandledes et fra en Afdeling fremsat Forslag om Urafstemning, om hvorvidt Organisationen vedblivende skulde staa tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Forskellige Kongresdelegerede havde Ordet, dels for at anbefale og dels for at tale imod Forslaget. Forretningsføreren replicerede og anbefalede paa Hovedbestyrelsens Vegne fortsat Tilslutning til De samvirkende Fagforbund (livlig Tilslutning).

Ved den derpaa følgende Afstemning forkastedes Forslaget om Afstemning med 108 St. imod 33.

Andre Forslag.

Herefter behandledes en Række andre Forslag vedrørende Organisationens Love m. m., Forholdstalsvalg ved Hovedbestyrelsesvalg o. l.; dette sidste Forslag forkastedes med overvældende Majoritet.

Det vedtoges at udgive et Festskrift ved Forbundets 25 Aars Jubilæum 1924, og de nødvendige Beløb hertil blev bevilget. Det vedtoges at afholde Jubilæumskongressen i Odense 1924.

Valg af Tillidsmænd.

Ch. Petersen genvalgtes med Akklamation til Forretningsfører for den kommende Periode.

Til Revisor valgtes Pakmester Christensen, Aarhus.

Hovedkasserer og Sekretær skal vælges af Hovedbestyrelsen, saasnart denne har konstitueret sig.

Dermed var Kongressens Arbejde til Ende, og de indbudte Gæster fik Ordet til korte Afskedshilsener. Interessen samlede sig ikke mindst om de udenlandske Repræsentanter, Wiberg (Sverrig) og Gulli (Norge), samt sluttelig om De samvirkende Fagforbunds Repræsentant.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Uge n)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. August 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

KGL. BOGTRYKKERI KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ✻ KØBENHAVN DEN 5. AUGUST 1922 ✻ 19 AARGANG

Opraab fra Fælleskonferencen i Amsterdam.

Den i Amsterdam stedfundne Konference af Arbejdernes faglige og socialistiske internationale Sammenslutninger kan ikke afslutte sine Drøftelser uden endnu engang eftertrykkeligt at henlede alle Landes Arbejderes Opmærksomhed paa Betydningen af Processen mod de socialistiske Revolutionære i Moskwa. Konferencen erklærer, at Dødsdomme over disse for en lang Fremtid vilde umuliggøre Genoprettelsen af Proletariatets Enhed til fælles Aktion i alle Lande.

Forretningsudvalgene for Det internationale Fagforeningsforbund (Amsterdam), Den 2. Internationale (London) og den socialistiske Wiener-Internationale er for første Gang sammentraadt til fælles Raadslagning.

Efter at have undersøgt den politiske, økonomiske og sociale Stilling i Evropa og ganske særlig i Tyskland, erindrer Forretningsudvalgene om det den 8. Juli d. A. i Berlin vedtagne Manifest fra Det internationale Fagforeningsforbund og paapeger overfor Arbejdere og Demokrater i hele Verden de Farer, som truer Eksistensen af den tyske Republik, det vigtigste Element til Fredens Opretholdelse og Evropas Genrejsning.

Konferencen lykønsker de tyske Arbejdere til den mægtige og enige Kraftanstrengelse, hvortil de har rejst sig, for at forsvare deres Frihed og slaa Reaktionen ned. Konferencen haaber, at det vil lykkes dem at gøre en Ende paa de monarkiske og militaristiske Bestræbelser, som truer Verdensfreden.

Samtidig udtaler Konferencen sin Tillid til det demokratiske Tysklands Vilje til at sikre Genopbygningen af de ved Krigen ødelagte Egne.

Men et isoleret Tyskland vil være dømt til Afmagt. Dets Elendighed styrter ogsaa de andre Nationers Arbejdere ud i Trængsel og Nød. Forringelsen af Lønnen for de tyske Arbejdere har Forringelsen af Eksistensmulighederne for Arbejderne i alle andre Lande til Følge. Tysklands Ruin betyder Evropas økonomiske Sammenbrud.

Det ligger derfor i Verdensproletariatets Interesse at opmuntre og bistaa den tyske Republik.

Tyskland kan kun opfylde berettigede Erstatningskrav, naar der ved Hjælp af internationale Laan skabes Mulighed for sunde Tilstande i dets Økonomi.

Men Ententens Politik driver Tyskland mod Fallit og kaster det i Reaktionens Arme. Erstatningsforpligtelserne er for tunge. De militære Okkupationer kvæler Tyskland uden at fremme Erstatningernes Ydelse. Magtpolitiken skaffer paa ingen Maade Betaling og giver kun Anledning til nye Krige. Den begunstiger den tyske Reaktion, hæmmer Republikens Befæstelse, fremmer økonomisk Kaos og driver Masserne til fortvivlet Handling.

I Overensstemmelse med Principperne og Beslutningerne fra de faglige og socialistiske Konferencer i Amsterdam og Frankfurt a. M. maa de tyske Gældsforpligtelser formindskes. For at naa til dette, maa de interallierede Gældsforhold revideres. Kun derved skabes Mulighed for Gennemførelsen af et stort, internationalt Laan til Evropas økonomiske Genopbygning.

For at naa til dette Maal, henvender de 3 Forretningsudvalg sig til den offentlige Mening i alle Lande og specielt i Amerika.

De forenede Staters Indgriben i Krigen var af afgørende Betydning. Konferencen venter derfor af De forenede Stater, at de vil hjælpe med til Gen-

oprettelsen af Verdensfreden og derved atter bringe Ligevægt i Evropas ødelagte Økonomi, som i dette Øjeblik slaar nogle Nationer med Arbejdsløshedens Svøbeslag og truer andre med Hungersnød og Epidemier.

Der maa brydes med de militære Okkupationers System. Frem for alt maa der uopholdeligt skrides til Ophævelse af de militære og økonomiske Sanktioner af 1921, som nu er fuldstændig formaalsløse.

Ved Optagelse af Tyskland som ligeberettiget Medlem af Folkenes Forbund afgiver det Garantier for, at det undergiver sig de internationale Retsafgørelser.

Under Paaberaabelse af Folkenes Selvbestemmelsesret fordømmer Forretningsudvalgene eftertrykkeligt alle Kontrolforholdsregler, som truer den tyske Republiks Suverænitet og berøver den Retten til i fuld Frihed at ordne sine indre økonomiske og sociale Anliggender.

Arbejdere i alle Lande!

Den økonomiske Genrejsning og Verdensfreden gør det bydende nødvendigt, at I kæmper med al Eders Kraft mod Reaktionen og for almindelig Afrustning.

Stillet overfor et finansielt Sammenbrud, maa der ydes Tyskland — medens dette paa sin Side griber til virksomme Forholdsregler til Inddrivelse af Skatterne og til Forhindring af den for de almindelige Interesser skadelige Kapitalflugt — som øjeblikkelig Foranstaltning det ønskede Moratorium, indtil dets virkelige Ydeevne er fastslaaet gennem en upartisk Undersøgelse, eller der træffes Forberedelser til Afslutning af et internationalt Laan.

Til Eder, Arbejdere, retter Konferencen den indtrængende Opfordring, utrætteligt og uopholdeligt med alle Midler, ved Eders Organisationer, Eders Presse, ved Masseaktion og gennem Eders Repræsentanter i Parlamenterne at gøre Propaganda for disse Idéer og deres Virkeliggørelse.

Op, til Hjælp for den tyske Republik!

Op, til Fremme af Europas Genopbygning!

Op, til Sikring af Verdensfreden!

Det internationale Fagforeningsforbunds Bureau:
I. H. Thomas. L. Jouhaux.
Th. Leipart. C. Mertens. Edo Fimmen.
Jan Oudegeest.

2. Internationales Eksekutivkomité:
Thom Shaw. Otto Wells. I. Wauters.
H. de Man. P. I. Troelstra.
F. M. Wibaut. W. H. Vliegen.

Wiener-Internationalens Eksekutivkomité:
Jean Longuet. Brachs. R. C. Wallblod.
A. Crispien. Grimm. Paul Grober.
Carl Germack. S. Caplansky.
Friedrich Adler.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 581.

Skorstensfejerne hos S. Antonsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 120.

Aar 1922 den 9. Juni Kl. $10^{3}/_{4}$ Fm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 581: De samvirkende Fagforbund paa Skorstensfejersvendenes Fagforbunds Vegne mod Centralforeningen af danske Skorstensfejermestre paa Skorstensfejermester S. Antonsens Vegne.

Næstformand, Dr. jur. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Nygaard, for Skorstensfejersvendenes Fagforbund Næstformand R. Lindahl og Hovedkasserer E. Petersen.

For Indklagede mødte: Skorstensfejermester S. Antonsen, Overretssagfører V. Ottosen og Skorstensfejermester A. Kretzschmer.

Der fremlagdes Klage af 17. Maj 1922 med 10 Bilag og Tilsvar af 8. Juni 1922 med 3 Bilag.

Endvidere fremlagdes to Skrivelser fra Centralforeningen.

Efter nogen Forhandling forligte Parterne Sagen saaledes, at Indklagede Skorstensfejermester S. Antonsen til fuld Afgørelse af Sagen indgik paa at betale 800 Kr.

Retten hævet Kl. $11^{1}/_{2}$ Fm.

K. Sindballe.

/Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 591.
Minimallønnen i Smede- og Maskinarbejderfaget.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Juli 1922 i Sag Nr. 591: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne.

Den 18. April 1922 afsluttedes fornyet Overenskomst mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, og samtidig erklærede disse Organisationer at have vedtaget at tiltræde Forligsoverenskomsten af 4. April s. A. mellem Hovedorganisationerne.

I den fornyede Overenskomst findes følgende Prg. 2:

»For Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa de under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien hørende Værksteder, som har været Svende i 1 Aar, er Minimallønnen 74 Øre pr. Time.

For Udlærlinge i det første Aar efter udstaaet Læretid, som er Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, er Minimallønnen 4 Øre mindre.

Lønnen for de dygtigere og mere betroede Arbejdere ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderen uden Indblanding fra Fagorganisationens eller dens Medlemmers Side.

Parterne er enige om, at i Tilfælde, hvor Misforhold paa dette Omraade som Helhed taget skønnes at være til Stede, har begge Organisationer Paataleret lige overfor hinanden i Overensstemmelse med de Regler, som til enhver Tid maatte være gældende for Behandlingen af faglig Strid.

Anm. Parterne er enige om, at Timelønningerne paa et Arbejdssted maa paavirkes af, om der slet ikke eller kun i forsvindende Grad er Adgang til Akkordarbejde.«

Denne Paragraf er i Princippet ensartet med Bestemmelserne i en Række tidligere Overenskomster mellem Parterne; men Minimallønnen, der i Marts 1900 for Svende var 32 Øre pr. Time, i Februar 1914 38 Øre og i Februar 1919 blev forhøjet fra 46 Øre til 70 Øre, er altsaa nu noget højere.

Imidlertid var der, da de store Prisstigninger indtraf i 1919, og Lønningerne ogsaa i Jernindustrien steg overordentlig stærkt, saa at Fortjenesterne stod i Misforhold til Minimallønnen, 70 Øre, ført Forhandlinger, som, da Sammenslutningen ikke vilde gaa ind paa en Forhøjelse af Timelønssatserne, derunder heller ikke Minimallønnen, for at afbøde den spændte Situation resulterede i, at der som Led i en Dyrtidsordning for Tiden indtil 1. Februar 1920 den 29. Oktober 1919 vedtoges et Dyrtidstillæg til alt Timelønsarbejde, at beregne efter den fulde Timefortjeneste og efter nærmere angiven Skala, den begyndte med 30 Øre for de laveste Lønninger og sluttede med 10 Øre paa de højeste.

I Forliget af 26. April 1921 fik denne Skala en Forhøjelse, hvorved den for de laveste Lønninger blev 33 Øre, hvorefter Mindstebetalingen altsaa blev henholdsvis 74 Øre plus 33 Øre og 70 Øre plus 33 Øre. Ved nævnte Forlig var imidlertid samtidig vedtaget en Augustregulering, og efter Pristallet vilde denne give en Formindskelse med 18 Øre. Sammenslutningen hævdede nu, at Mindstebetalingen herefter blev 74 Øre plus 15 Øre og 70 Øre plus 15 Øre. Spørgsmaalet, der paa Grund af, at Fortjenestens Niveau laa saa langt over de i Overenskomsten som Minimallon betegnede 74 og 70 Øre, var lidet praktisk, kom frem i et nærmere angivet Tilfælde, hvor Forbundet protesterede og hævdede, at »Minimalsatsen« fremdeles ogsaa efter August 1921 var de 74 plus 33 og 70 plus 33 Øre.

Tvisten kom ikke frem til retlig Afgørelse. Derimod kom den frem under Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne i indeværende Foraar hos Forligsinstitutionen.

I Forliget af 4. April 1922 hedder det: »Samtlige Lønninger nedsættes fra . . . . . med 15 pCt.

De nugældende Minimallønninger i Jernindustrien, Skotøjsindustrien og Fag med Minimallønninger af lignende Størrelse, bliver uforandrede. I andre Fag nedsættes Minimallønningerne med 15 pCt.«

Dette sidste Stykke havde i et Udkast, som blev forelagt af Forligsinstitutionen under de Forhandlinger, der gik forud for Institutionens senere for-

kastede Forslag af 9. Marts, følgende Form:

»I Jernindustrien kommer ved Timelønsarbejde Reduktionen først til Virkning paa Tillægene og sidst paa den egentlige Timeløn (Grundlønnen), dog bibeholdes de nugældende Mindstebetalinger.«

Imod denne Formulering protesterede imidlertid Sammenslutningen med stor Bestemthed og erklærede, at et Forslag, der indeholdt en saadan Bestemmelse, under ingen Omstændigheder vilde blive akcepteret. Man krævede, at det, der skulde blive uforandret, maatte være ikke Mindstebetalingerne, men Minimallønningerne, hvorved man pointerede — bl. a. i et under nærværende Sag fremlagt Brev af 13. Marts — under Forhandlingen at have forstaaet »Minimalløn i Overenskomstens Forstand — altsaa 74 resp. 70 Øre«.

Der foreligger dernæst følgende den 9. Marts 1922 daterede af den samlede Forligsinstitution underskrevne Dokument:

»Under Forudsætning af, at Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund afslutter Forlig paa saadanne Vilkaar, som indeholdes i Forligsmændenes Henstilling, har Parterne erklæret sig enig om, at det Retsspørgsmaal om Mindstebetalingen i Jernindustrien, der forelaa indtil 1. Februar d. A., ikke berøres af Forliget, men at hver af Parterne vil kunne indbringes til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.«

Det Retsspørgsmaal, der herved sigtes til, maa antages at være det, om Skalatillæget paa de 33 Øre kunde paavirkes af Augustreguleringen, og af et Svar, dateret 16. Marts, som Sammenslutningens Direktør fik fra Forligsinstitutionen, fremgaar derhos følgende: Direktøren havde forlangt en udtrykkelig Erklæring fra vedkommende Forligsmand om, at Minimallønninger var at forstaa paa den nysanførte Maade. Der blev derefter forelagt ham et Udkast, der af Forligsmanden var nedskrevet som Støttepunkt ved de Samtaler, han førte om Sagen med Direktøren og Forbundets Formand. Heri stod bl. a.: »Minimalløn tages i Overenskomstens Forstand. Man er enig om, at det Retsspørgsmaal o. s. v.« Ifølge Svarskrivelsen af 16. Marts var derhos Indholdet af dette Udkast tiltraadt fra begge Sider, og naar Dokumentet af 9. Marts har faaet en noget anden Affattelse, skyldes dette alene stilistiske Hensyn. Af Svarskrivelsen blev der tilstillet Forbundets Formand Genpart.

I Henhold til det tagne Forbehold, hvorefter Spørgsmaalet om Augustreguleringen af 1921 kan komme til at paavirke Lønninger paa 107 Øre (74 plus 33), henholdsvis 103 Øre (70 plus 33), kan indbringes for Retten til Paakendelse uden Hensyn til, at der siden da er indgaaet Forlig og paa Grundlag af dette indgaaet ny Overenskomst, har De samvirkende Fagforbund under denne Sag rejst dette Spørgsmaal i Overensstemmelse med det Standpunkt, Forbundet som ovennævnt alt tidligere har taget dertil, og har derhos yderligere hævdet, at Skalatillæget som et overenskomstmæssigt Tillæg, om hvis Bortfald eller Nedsættelse ingen Overenskomstforhandling er ført, fremdeles er at anse bestaaende i dets Helhed og derhos positivt opretholdt som Led i en Mindstebetaling ved Ordlyden af Forliget af 4. April, hvorefter »nugældende Minimallønninger i Jernindustrien — — bliver uforandrede«.

De samvirkende Fagforbund har i Tilknytning hertil og under Fremhævelse af det urimelige i, at der i dette Fag skal kunne tilbydes nogen uddannet Arbejder Lønning under 107, henholdsvis 103 Øre, paastaaet Sammenslutningen kendt pligtig til at opretholde de Minimalsatser, som fremkommer ved den overenskomstmæssige Minimalløn plus de i Skalaen fastsatte 33 Øre.

De Indklagede procederer til Frifindelse, idet de derhos har paastaaet Sammenslutningen kendt berettiget til for Tiden at afregne Forbundsmedlemmer og Udlærlinge paa en Maade, der er angivet i en nærmere opstillet Beregning, hvorefter Mindstebetaling bliver henholdsvis 76 Øre og 72 Øre.

Den faste kutymemæssige Anvendelse af Ordet: »Minimalløn« indenfor Jernindustrien, og den Omstændighed, at der mange Gange er forhandlet baade om Forhøjelse og Nedsættelse af denne, medens Sammenslutningens Modstand mod en saadan Forhøjelse netop førte til Skalatillægets Vedtagelse, peger efter Rettens Opfattelse med stor Styrke

paa, at skønt Skalatillægget ikke er personligt Tillæg i samme Forstand som de andre til forskellig Tid ydede Tillæg, er det paa den anden Side ikke Led af Minimalløn i Overenskomstens Forstand. Selv om det forøgede Mindstebetalingen paa det paagældende Tidspunkt, forøgede det ikke Fagets Minimalløn i teknisk Forstand. Der maatte derfor, for at Udtrykket i Forliget af 4. April: »nugældende Minimallønninger« skulde forstaas som omfattende Skalatillægget og derved forøgede Omfanget af den Undtagelse, der gjordes fra Hovedreglen om Fradrag af de 15 pCt. oplyses noget særligt; og dette er saa langt fra sket i denne Sag, at det modsatte tværtimod findes positivt bestyrket ved, hvad der ovenfor er oplyst om Forhandlingerne hos Forligsinstitutionen.

De nugældende Minimallønninger, der efter Forliget bliver uforandrede, er da Minimalløn i egentlig Forstand nu, henholdsvis 74 og 70 Øre, og det herved foreliggende Misforhold til Fagets Fortjeneste ses ikke at være væsentlig anderledes, end det i adskillige Aar har været.

Forbundets Protest mod de 15 pCt.s Fradrag kan derfor ikke tages til Følge med Hensyn til Lønninger, der foruden Minimallønninger indeholder Skalatillæg, og dets Protest vil derhos ej heller kunne tages til Følge, forsaavidt angaar Augustreguleringsfradraget ved saadanne Lønninger, allerede fordi dette Fradrag: 18 Øre, ikke bringer Lønningerne ned under det, som efter Rettens ovenudviklede Opfattelse er Minimalløn i Overenskomstens Forstand.

De Indklagedes Frifindelsespaastand vil herefter være at tage til Følge. Derimod mener Retten ikke, som Sagen er forelagt, at kunne indlade sig paa at godkende nogen bestemt Beregningsmaade af de i denne Sag omhandlede Fradrag.

Sagens Omkostninger findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne, bør for Tiltale af De samvirkende Fagforbund i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af Klagerne paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og Halvdelen af de Indklagede.

Læder- og Skindarbejderforbundets Kongres.

Læder- og Skindarbejderforbundet afholdt den 23. og 24. ds. sit første Delegeretmøde, efter at Sammenslutningen mellem Hvid- og Lohgarverne har fundet Sted. Forud for Delegeretmødet afholdtes den 21. ds. et Fællesmøde med svenske og norske Repræsentanter for den skandinaviske Union, og den 22. ds. Hovedbestyrelsesmøde, hvor Dagsordenen for Delegeretmødet blev gennemgaaet og tilrettelagt.

Søndag Kl. 10 samledes de Delegerede i »Ny Rosenborg«s Lokaler, hvor tillige de svenske og norske Forretningsførere var til Stede. De tyske og finske Broderorganisationer havde derimod pr. Skrivelse sendt Afbud paa Grund af de vanskelige Valutaforhold. For De samvirkende Fagforbund var til Stede Sekretær Vilhelm Nygaard og som Gæst fhv. Forretningsfører Julius Johnsen.

Efter at Forretningsfører A. Thaarup havde budt velkommen, blev der valgt Ordstyrere og nedsat forskellige Udvalg sadt fastsat Mødetid. Derpaa fik de fremmede Gæster Ordet for at bringe Hilsener fra deres respektive Forbund. Sekretæren begyndte nu Oplæsningen af Protokollen, hvilket tog lang Tid, da der var forløbet et Tidsrum paa 4 Aar siden sidste Delegeretmøde, og der i denne Tid kun var indgaaet etaarige Overenskomster med Arbejdsgiverne, hvilket atter havde medført, at der maatte afholdes flere saavel Forretningsudvalgs- som Hovedbestyrelsesmøder.

Forretningsføreren gik derefter over til at aflægge Beretning om Forbundets Virksomhed i de sidst forløbne 4 Aar.

Efter Beretningens Aflæggelse paafulgte en længere saglig og grundig Diskussion om Beretningen, hvori en stor Del Talere havde Ordet, og som

endte med, at Beretningen og Protokollen godkendtes enstemmigt.

Man diskuterede nu Forbundets Overenskomst med Arbejdsgiverne. Sekretær Vilhelm Nygaard gav indgaaende Redegørelse for, hvorledes man fra De samvirkende Fagforbunds Side betragtede Sagen, og vilde, saaledes som Forholdet f. T. stod, anbefale at forlænge Overenskomsten. Det besluttedes, at Hovedledelsen skulde tage det endelige Standpunkt til Sagen.

Derefter behandlede man Ændring af 14 Paragrafer i Forbundets Love, hvilke alle blev vedtaget efter Hovedbestyrelsens Forslag.

Da der i Forvejen havde været afholdt Konference i Skandinavisk Union, gav Forretningsføreren et Resumé deraf. Hovedkassereren gennemgik derefter Arbejdsløshedsreglerne og gav en Redegørelse over Kassens finansielle Stilling. Dette toges til Efterretning.

Valg af Hovedbestyrelse.

Til Forretningsfører genvalgtes Anthon Thaarup, Kbhvn., og til Hovedkasserer C. F. Petersen, Kbhvn. Til Sekretær og Viceforretningsfører valgtes Herman Larsen, Kbhvn. Repræsentanter for Provinsen: Mostrup og P. Andersen, Roskilde, A. Lund, Horsens, og Borgstrøm, Odense. Suppleanter for København: Chr. Petersen og Frantz Jeppesson og Suppleanter for Provinsen: Joh. Jensen, Aarhus, L. Nielsen, Bogense, og Burfeldt, Roskilde.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramikere hos Holbecks Fajanceforretning, Odense.

Overenskomsten mellem Keramisk Forbund og A/S Holbecks Fajanceforretning i Odense, der var opsagt til Udløb den 1. Marts, fornyedes den 25. Marts ved en Forhandling mellem Parterne, dog tog A/S det Forbehold, at Overenskomsten kun var indgaaet under Forudsætning af Arbejdsgiverforeningens Godkendelse.

Forbundet hørte saa ikke mere til Sagen før den 11. April, da A/S i en Skrivelse meddelte, at Arbejdsgiverforeningen havde nægtet at godkende Overenskomsten, forsaavidt angik Bestemmelserne om Lønfradragets Størrelse, Overarbejdsbetalingen og Augustreguleringen, og A/S krævede derefter, at den afsluttede Overenskomst skulde ændres paa disse Punkter, saa at de kom i Overensstemmelse med Bestemmelserne desangaaende i Forliget af 4. April. Herimod protesterede Forbundet og bestred Arbejdsgivernes Ret til at hævde, at den ikke godkendte Overenskomst faldt ind under det almindelige Forlig, og at man maatte holde for, at den pr. 1. Marts udløbne Overenskomst fremdeles var gældende, indtil Enighed om en ny var opnaaet.

Under disse Forhold behandledes Sagen ved et Fællesmøde den 11. Maj, og man enedes her om en Overenskomst, der, med Undtagelse af Bestemmelserne om Overarbejdsbetaling og Augustregulering, blev enslydende med den under 25. Marts afsluttede Overenskomst.

Imidlertid opstod der Uenighed mellem Parterne om Tidspunktet for de ny Lønsatsers Ikrafttræden, idet Firmaet hævdede, at de traadte i Kraft den 25. Marts, medens Forbundet hævdede, at de først traadte i Kraft den 11. Maj, og derfor krævede efterbetalt det Beløb, som der var betalt mindre i Løn fra den 25. Marts til 11. Maj, end der skulde betales efter den gamle Overenskomst. Denne Uenighed kom til Behandling paa et nyt Fællesmøde den 29. Juni, hvor der opnaaedes Enighed om, at de i Overenskomsten af 11. Maj nævnte Lønsatser træder i Kraft fra og med den 10. April, hvorfor A/S tilbagebetaler Keramisk Forbunds Medlemmer, hvad der er fradraget i de hidtil gældende Lønninger før ovennævnte Tidspunkt.

Hvad ovenfor er anført gælder i et og alt ogsaa Overenskomstforholdet mellem Keramisk Forbund og Porcelænsmaleriet i Aalborg (Firma Bøgh & Jepsen).

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 * KØBENHAVN DEN 12. AUGUST 1922 * 19 AARGANG

Kongresser.

Tobaksarbejderforbundet i Danmark

afholdt sin 12. ordinære Kongres i Folkets Hus, Enghavevej 40, København, i Dagene den 16.—24. Juli 1922.

Formanden, *Chr. Jensen*, aabnede Kongressen med en Velkomsttale til de Delegerede og de indbudte Gæster. Disse var Alfr. Christiansen fra De samvirkende Fagforbund, Wahlin fra det svenske og Abrahamsen fra det norske Broderforbund, Th. Nielsen og N. M. Nielsen fra Skraatobaksarbejderforbundet i Danmark.

Broderforbundene i Tyskland, Østrig, Schweiz, Holland, Belgien og Chechoslovakiet havde sendt skriftlige Lykønskninger, da de var forhindret i at sende Repræsentanter til Kongressen.

Efter at de Tilstedeværende havde holdt korte Hilsningstaler, konstituerede Kongressen sig.

Der var mødt 97 Delegerede, hvis Mandater alle godkendtes.

Til Dirigenter valgtes: Th. Collemorten, København, Edm. Olsen, København, og M. C. Willumsen, Aalborg.

Til Sekretærer valgtes: F. Møller, L. Jespersen, P. Thomsen og Viggo Christensen, alle af København, samt Chr. Sørensen, Viborg.

Formanden, *Chr. Jensen*, aflagde derefter Beretning for de siden sidste Kongres forløbne 5 Aar. I Beretningen, der var meget udførlig, omtalte Formanden særlig de Vanskeligheder, der gennem Aarene havde været for at opnaa passende Dyrtidstillæg, Overenskomstforhandlingerne i 1919 og de følgende Aar. Fremsættelsen af Tobaksafgiftsloven i 1917, der medførte, at Tobaksarbejderne i København gik i Demonstrationstog til Rigsdagen for at kræve, at Lovforslaget blev taget tilbage, subsidiært at der i Loven blev indsat Bestemmelser, der fastslog, at Tobaksarbejderne havde Ret til Erstatning, saafremt de som Følge af Loven blev arbejdsløse. Socialdemokratiet støttede Tobaksarbejderne. Det lykkedes ikke at hindre Lovens Gennemførelse, men Kravet om Erstatning blev indsat i Loven, og 626 Medlemmer har i Henhold hertil opnaaet at faa udbetalt 507.735 Kroner for 124.227 tabte Arbejdsdage. Erstatningsbestemmelserne var fastsat til $^3/_4$ af den fortjente Løn.

Det lykkedes i Perioden gentagne Gange at faa Grundbeløbet hævet, første Gang med 10 pCt. og anden Gang til 20 pCt., svarende til de Lønforhøjelser de arbejdende Medlemmer havde opnaaet.

Omtalte derefter Valget af Formand, der var nødvendiggjort ved Alfr. Christiansens Valg som Sekretær i De samvirkende Fagforbund, og dvælede ved de Forsøg, der gennem Tiderne var gjort for at faa et nøje Samarbejde med Skraatobaksarbejderforbundet. Dette Samarbejde var nu en Kendsgerning.

En af Hovedbegivenhederne indenfor Forbundet knyttede sig til 1919, hvor der forhandledes om en hel ny Overenskomst. Resultatet af Forhandlingerne blev, at der opnaaedes en Overenskomst, hvorved Arbejdstiden blev nedsat med $2^1/_2$ Time ugentlig og samtidig sikredes der samtlige Medlemmer en Uges Sommerferie med Udbetaling af fuld Løn. Paa Akkordpriserne opnaaedes der en Lønforhøjelse, der betød 100 pCt. fra 1913, og samtidig opnaaedes der en forsvarlig Ordning for Provinserne.

I August 1919 lykkedes det at gennemføre 8-Timers Arbejdsdagen, som havde været det store Programpunkt,

og samtidig fik man gennemført et Tillæg paa Arbejdslønnen paa 25 pCt.

En anden Hovedbegivenhed er Gennemførelsen af den reviderede Tobaksafgiftslov, hvorved Hjemmearbejdet indenfor Tobaksindustrien er forbudt. Hermed er et af Forbundets Programpunkter gennemført.

Omtalte de i Perioden forefaldne Arbejdsstandsninger og skildrede udførligt den frygtelige Arbejdsløshed, som havde hærget Faget i de sidste Aar.

Sluttede med at oplyse, at Forbundet, som i 1917 havde 7437 Medlemmer, nu har 8187 Medlemmer.

Efter Formandens Beretning udviklede der sig en meget lang Diskussion, der i væsenlig Grad drejede sig om Hjemmearbejdets Afskaffelse og det dermed forbundne Forbud mod, at Tobaksarbejdere, som arbejder paa Fabrik, maa fremstille Tobaksvarer i sit Hjem eller andetsteds.

Efter Diskussionens Slutning godkendtes Virksomheden ved Navneopraab med 68 Stemmer mod 12. 17 Delegerede, hvoraf 13 Hovedbestyrelsesmedlemmer, svarede Stemmer ikke.

Regnskaberne godkendtes uden Debat.

Derefter behandledes et af Horsens og Slagelse Afdelinger fremsat Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Dette Forslag gav Anledning til en Debat, som strakte sig over omtrent 2 Dage. Efter Debattens Slutning foretoges Afstemning ved Navneopraab over Forslaget, der gav til Resultat, at Forslaget forkastedes med 20 St. for og 76 St. imod. 1 Delegeret stemte ikke.

Ved Navneopraab vedtoges derefter med 81 St. følgende Resolution:

»Hvis De samvirkende Fagforbund ved den forestaaende Reorganisation vedtager at fratage de enkelte Forbund Selvbestemmelsesretten til at etablere eller afslutte Konflikter vedrørende Overenskomsterne mellem Forbundene og de modstaaende Arbejdsgivere, vedtager Kongressen, at Hovedbestyrelsen skal lade foretage Urafstemning om Spørgsmaalet: Forbundets Forbliven eller Ikke-Forbliven i De samvirkende Fagforbund og at der sammen med Udmeldelsen følger en Kontingentforhøjelse af 2 Kr. for heltbetalende og 1 Kr. for halvtbetalende Medlemmer om Ugen.«

Til ovenstaaende Resolution havde en Delegeret stillet Forslag om følgende Tilføjelse:

»Forudsat at det i den stillede Resolution indtræffer, vedtager Kongressen at anbefale Medlemmerne at stemme for Umdeldelse af De samvirkende Fagforbund.«

Tilføjelsen forkastedes med 51 Nej mod 41 Ja, 5 stemte ikke.

Endelig vedtoges med alle Stemmer mod 3 følgende Resolution:

»Kongressen udtaler Ønsket om, at De samvirkende Fagforbund vedtager at udgive et Maanedsblad, indeholdende alle Oplysninger om Fagbevægelsen i Ind- og Udland. Det skal tillige være et Organ, der fremmer et intimere Samarbejde og bedre Forstaaelse mellem Ledelsen og Arbejdermasserne. Bladet skal kunne erholdes af alle organiserede Arbejdere.«

Herefter behandledes en lang Række af Forslag til Ændringer i Lovene, som efter nogen Debat henvistes til et Udvalg, der senere fremsatte en Indstilling, der fulgtes af Kongressen paa et enkelt Punkt nær.

Kongressen debatterede derefter Forbundets fremtidige Virksomhed, og der nedsattes et Udvalg, som senere fremsatte et Forslag til Resolution, som udførligt opstiller det Program, som det maa være den kommende Hovedbestyrelses Opgave at søge gennemført.

Under dette Punkt behandledes ogsaa Forbundets Stilling til Spørgsmaalet om Forlængelse af Overenskomsterne paa de i Forliget af 4. April indeholdte Betingelser.

Kongressen vedtog at sende Spørgsmaalet til Urafstemning blandt Medlemmerne, idet Kongressen anbefalede Medlemmerne at stemme for Forlængelse.

Kongressen beskæftigede sig dernæst med en Henvendelse til Regeringen om Import-Regulering som Modvægt mod den stadigt værende store Arbejdsløshed, og der valgtes en Deputation til at overbringe Statsministeren en Henvendelse i denne Retning. Deputationen kunde senere meddele, at saavel Stats-

som Handelsministeren havde udtalt sig med Velvilje om de fremsatte Krav.

Under Spørgsmaalet om Fastsættelse af Lønninger meddelte Formanden, at Hovedkassereren, F. Møller, der nu er 72 Aar, ønskede at fratræde, og han stillede paa Hovedbestyrelsens Vegne Forslag om at yde Møller Pension. Det vedtoges at yde Pensionen med et Beløb, svarende til Halvdelen af den Løn, der til enhver Tid ydes Hovedkassereren.

Sluttelig foretoges Valg af Tillidsmænd:

Til Formand genvalgtes Chr. Jensen. Til Næstformand nyvalgtes Th. Collemorten og til Hovedkasserer nyvalgtes den tidligere Næstformand Hans Hansen. Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen iøvrigt valgtes: For København: Edm. Olsen, Fr. Willumsen, Viggo Christensen, Dirk Nack, Else Jensen og Thea Tønder. For Sjælland og Lolland-Falster: J. S. Jensen, Nykøbing F. For Fyn: Chr. Stougaard, Odense. For Jylland: M. C. Willumsen, Aalborg, Carl Lauritzen, Esbjerg, og Marius Jensen, Viborg.

Det besluttedes at afholde næste Kongres i København Aar 1927.

Dermed havde Kongressen tilendebragt sit Arbejde, og efter at Gæsterne og Formanden havde holdt afsluttende Taler, sluttedes Kongressen med, at Forsamlingen afsang Socialisternes Marsch.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramikere paa Bornholm.

Ved en Forhandling i Rønne den 10. Marts enedes Keramisk Forbund og Bornholms keramiske Fabrikantforening om en Overenskomst, dog saaledes at visse Spørgsmaal udgik til forligsmæssig Behandling. Senere blev der Uenighed mellem Parterne om Overenskomstens Forstaaelse, og Overenskomstforhandlingerne genoptoges ved et Fællesmøde den 10. Maj, i hvilket Møde Repræsentanter for Hovedorganisationerne deltog.

Her opnaaedes Enighed om en Overenskomst, der fuldtud dækkede de af Forbundet fremsatte Synspunkter.

Overenskomsten gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April og kan forlænges i Henhold til Bestemmelserne herom i Forliget af 4. April d. A.

10 Landarbejdersager.

Den 18. Maj afholdtes et Fællesmøde i Anledning af, at Landarbejderforbundet havde klaget over Misligholdelse af Overenskomsten i 10 forskellige Spørgsmaal. Der opnaaedes Enighed om en Afgørelse af de 7 Sager, der drejede sig om uberettigede Afskedigelser. Forbundet tilkendtes her ialt 550 Kr. i Erstatning til de paagældende Arbejdere. De øvrige 3 Sager forbeholdt Forbundet sig at forfølge videre ved Den faste Voldgiftsret.

Pelsbererderne i København.

Under Hovedorganisationernes Medvirken forhandledes der den 24. Maj mellem Hatte- og Buntmagerforbundet og Pelsberedernes Arbejdsgiverforening om en den 1. Marts udløben Overenskomst for Pelsbererderne. Der opnaaedes Enighed om Overenskomstens Fornyelse til 1. Marts 1923, for Hovedspørgsmaalenes Vedkommende paa det i Overenskomsten af 4. April fastsatte Grundlag. Overenskomsten omfatter kun ganske faa Arbejdere, og disse har ikke været inddraget i Lockouten.

Funktionærerne hos A/S. Dansk Spareselskab.

Mellem ovenstaaende Firma og Dansk Funktionærforbund var der ved Forhandling opnaaet Enighed om Fornyelsen af den bestaaende Overenskomst, men Arbejdsgiverforeningen nægtede at sanktionere denne, fordi Udløbstiden var forandret fra en 1. Februar til en 1. Juli.

Den 15. Juni afholdtes et Fællesmøde herom, der resulterede i, at Overenskomsten som af Arbejderne krævet skal gælde til 1. Juli 1923.

Buntmagerne i København.

Mellem Buntmagerlauget i København og Hatte- og Buntmagerforbundet bestaar en Overenskomst, der udløb den 1. Juli. Ved Forhandlingerne mellem Parterne lykkedes det ikke at opnaa Enighed, og der aftaltes da et Fællesmøde til den 5. Juli. Da dette ogsaa sluttede uden Resultat, sendte Arbejdsgiverne samme Dag 1. Varsel om Lockout, og dette efterfulgtes den 13. Juli af 2. Varsel, hvorefter samtlige Forbun-

dets Medlemmer, beskæftiget hos Medlemmer af Buntmagerlauget i København, skulde udelukkes fra Fredag den 21. Juli. Den 20. Juli afholdtes et nyt Fællesmøde, og da man her under Forbehold af Medlemmernes Sanktion enedes om en Forlængelse af Overenskomsten paa Grundlag af Overenskomsten af 4. April d. A. mellem Hovedorganisationerne, udsattes den varslede Lockout til Mandag den 24. Juli. Begge Parter vedtog Overenskomsten, hvorefter Lockouten bortfaldt.

Lønningerne i den nye Overenskomst er derefter ikke under:

For Svende:

1. Aar	efter Læretiden	Kr.	52,00
2.	—	»	70,00
3.	—	»	83,00

For Zwekkere:

1. Aar	efter Læretiden	Kr.	44,00
2.	—	»	57,00
3.	—	»	66,00

For Syersker:

1.	Aar	Kr.	14,00
2.	»	»	21,00
3.	»	»	28,00
4.	»	»	38,50
5.	»	»	46,50.

Betalingen for Overarbejde fastsættes til $33^1/_3$ pCt. for de første 2 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør, derefter samt for Søn- og Helligdagsarbejde til 75 pCt. og for Natarbejde mellem Kl. $9^1/_2$ Aften til 6 Morgen til 100 pCt.

Der foretoges en redaktionel Ændring i Sommerferiebestemmelserne, der blev saalydende:

»Sommerferie indrømmes med fuld Løn i 6 Arbejdsdage til de Arbejdere, der har arbejdet uafbrudt fra før en 1. September til den Tid, hvor Ferien indtræder. Tidspunktet for Ferien bestemmes af vedkommende Firma, dog at den falder i Juni, Juli eller August.

Lukkes Værkstedet en Uge af Hensyn til Fabriklovens Bestemmelser om Rengøring, maa de, der ikke har Krav paa Sommerferie, finde sig i at spadsere for egen Regning.«

En i 1920 indført Lærlingeparagraf bortfaldt, og den oprindelige i Overenskomsten af 1919 traadte i Stedet.

Maskin- og Belysningspersonalet ved Det kgl. Teater.

Efter at Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening forgæves havde forhandlet med Det kgl. Teater om Overenskomstforholdene for Maskin- og Belysningspersonalet, afholdtes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, et Fællesmøde den 23. Juni, hvor det lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst.

Læder- og Skindarbejdere paa Nordisk Læderfabrik.

Ved et Fællesmøde den 27. Juni behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over en paastaaet Blokade, iværksat af Læder- og Skindarbejderforbundet overfor Nordisk Læderfabrik.

Paa Mødet enedes man om, at der paany optoges en lokal Forhandling om de Uoverensstemmelser, der havde givet Anledning til Konflikten.

Bygningssnedkere hos A/S. »Phønix,« København.

Ved et Fællesmøde den 4. Juli behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over, at 3 hos A/S Phønix beskæftigede Svende havde nedlagt Arbejdet den 25. Juni (da de formente at være aflønnet ringere end fastsat i Overenskomsten), samt at Fagforeningen havde forbudt andre Svende at overtage de 3 Svendes Arbejde.

Forhandlingerne paa Fællesmødet resulterede i, at man enedes om følgende:

Den uvarslede Blokade overfor A/S Phønix hæves, saaledes at Arbejdet genoptages fra Onsdag den 5. Juli Kl. 7 Morgen paa de mellem A/S og de betræffende Arbejdere aftalte Vilkaar.

Man er dog enige om, at der gives de 3 Snedkersvende Adgang til at konferere med A/S om, hvorvidt de ansatte Timelønninger er overensstemmende med deres Kvalifikationer.

I det Tilfælde, at de 3 Mand efter nærmere Overvejelse ikke maatte ønske at fortsætte Arbejdet, forpligter Fagforeningen sig til ikke at lægge Hindringer i Vejen for Antagelsen af anden Arbejdskraft.

Arbejdsmænd paa Mogenstrup Skærvefabrik.

Ved et Fællesmøde den 14. Juli behandledes en Uoverensstemmelse mellem Arbejdsmændenes Fagforening for Næstved og Omegn og Mogenstrup Skærvefabrik angaaende Betalingen for Læssearbejde af Sten, Skærver m. v.

Der opnaaedes Enighed om en for

Arbejderne akceptabel Ordning af det foreliggende Stridsspørgsmaal.

Arbejdsmænd, Chauffører og Kuske hos Firmaet Alfred Benzon.

Den mellem Firmaet Alfr. Benzon og Dansk Arbejdsmandsforbund, Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening, Fabrikarbejdernes Forbund, Chaufførernes Fagforening og Kuskenes Fællesforbund værende Overenskomst var udløbet den 1. Juli, uden at man ved Partsforhandling var blevet enig om en ny Overenskomst, hvorefter Arbejdsgiverforeningen havde varslet Lockout til den 22. Juli. Under disse Omstændigheder kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde den 15. Juli, hvor der opnaaedes Enighed om at forlænge den hidtil gældende Overenskomst til 1. Juli 1923 med et Fradrag af 14 pCt. fra og med den 1. Juli 1922 og iøvrigt paa de i Forliget af 4. April gældende Bestemmelser vedrørende Betaling for Overarbejde og Lønregulering m. m.

Den varslede Lockout aflystes.

Kvinder hos Firmaet Alfred Benzon.

Den mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Firmaet Alfr. Benzon værende Overenskomst var udløbet den 1. Juli, og da der ikke ved Partsforhandlingerne opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst, blev der af Arbejdsgiverforeningen udstedt Lockoutvarsel til Ikrafttræden den 22. Juli.

Under disse Omstændigheder kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde den 15. Juli, hvor der opnaaedes Enighed om at forlænge den hidtil gældende Overenskomst til 1. Juli 1923 med et Fradrag af 14 pCt. fra og med den 1. Juli 1922 (Satsen for de første 3 Maaneder dog kun med 12 pCt.) og iøvrigt paa de i Forliget af 4. April 1922 gældende Bestemmelser vedrørende Betaling for Overarbejde og Lønregulering m. v.

Den varslede Lockout aflystes.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 589.

Landarbejdere og Gylling Sognera d.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. August 1922 i Sag Nr. 589: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod Gylling Sogneraad.

Den 9. April 1919 blev der i Odder afsluttet en Overenskomst mellem en Del Sogneraad — hvoriblandt Gylling Sogneraad — paa den ene Side og Landarbejderforbundet paa den anden Side angaaende Betalingen for Skærveslagning m. m. Overenskomsten gjaldt fra 1. April 1919, indtil den fra en af Siderne med 3 Maaneders Varsel opsagdes til en 1. April. Der er mellem Parterne Enighed om, at denne Overenskomst er udløbet den 1. April 1920, men at Gylling Sogneraad alligevel faktisk har betalt de der fastsatte Priser — med tilkomne Dyrtidstillæg — indtil Sogneraadet i August 1921 sendte den derværende Afdeling af Landarbejderforbundet saalydende Skrivelse:

»Efter Forslag fra Vejudvalget indbydes Landarbejderforeningen herved til at lade sig repræsentere ved et Møde i Gylling Forsamlingshus Fredag den 26. August Eftmd. Kl. 7 til Drøftelse og Fastsættelse af Taksterne for kommunalt Arbejde.«

Afdelingen modtog Indbydelsen, og Mødet fandt Sted som berammet.

Paa Mødet drøftedes Betalingsspørgsmaalet med Afdelingens Formand, og om Resultatet gjordes der følgende Tilførsel til Sogneraadets Forhandlingsprotokol, hvoraf Udskrift tilsendtes Afdelingen:

»Forhandling om der i Anledning af Statistisk Departements Pristals Nedgang fra 264 til 237 Points bør foretages en Omregulering af Betaling for kommunalt Arbejde.

Der vedtoges følgende Betalingtakster:

1. Timelønnen fastsættes til 1 Kr.
2. Betalingen for Skærveslaaning bliver for almindelige Skærver 10 Kr. pr. m³, for Sporsten 14 Kr. pr. m³.
3. For Grøfteopgravning ansættes Mindstepris til 12 Øre pr. m. Pristaksterne træder i Kraft straks, dog bliver de m³ Skærver, der ere paabegyndte, at betale efter gammel Takst.«

Sogneraadet betalte efter denne Takst, indtil det den 6. Januar 1922 egenmægtigt og uden Forhandling med Landarbejderforbundet nedsatte Priserne til henholdsvis 75 Øre, 8 Kr., 11 Kr. og 9 Øre.

Herimod protesterede Forbundet, og

da Sogneraadet fastholdt sit Standpunkt, har Klagerne under denne Sag paastaaet Sogneraadet kendt pligtigt til at aflønne de af Gylling Kommune beskæftigede Medlemmer af Forbundet for Tiden 6. Januar til 1. April 1922 efter de den 26. August 1921 vedtagne Lønninger samt paalagt Bod for Overenskomst-Brud.

Sogneraadet har paastaaet sig frifundet, idet det gør gældende, at der, siden Overenskomsten af 9. April 1919 udløb den 1. April 1920, ikke har bestaaet nogen Overenskomst mellem det og Landarbejderforbundet. Naar Sogneraadet indbød Forbundets stedlige Afdeling til Mødet den 26. August 1921, var det kun for at give Afdelingen Lejlighed til at udtale sig, inden Sogneraadet fastsatte, hvad det vilde betale, og Sogneraadet fastholder, at det har været berettiget til at ændre den vedtagne Takst, saa snart Forholdene krævede det.

Retten kan nu ikke paa Grundlag af det foreliggende forkaste Sogneraadets Anbringende om, at det har opfattet Stillingen som nys angivet, men Retten maa samtidig fremhæve, at Sogneraadet paa Mødet den 26. August ikke ses at have givet denne sin Opfattelse noget klart Udtryk, og Retten maa statuere, at Sogneraadet efter den Maade, hvorpaa det har indbudt Forbundets Afdeling til dette Møde, og efter den Maade, hvorpaa det Protokollen tilførte Resultat af Mødet maa antages at være fremkommet, har givet Forbundet Føje til at tro, at der derved var givet dette et bindende Tilsagn om, at der i alt Fald til Forbundets Medlemmer vilde blive betalt den i Mødet vedtagne Betaling i hele den paagældende Arbejdsperiode, hvis Grænse — særlig under Hensyn til Indholdet af den tidligere Overenskomst af 9. April 1919 — naturligst sættes til 1. April 1922.

Retten finder dog ikke tilstrækkelig Grund til at paalægge Sogneraadet nogen Bod, og da Forbundet ved sin Undladelse af at forlange Vedtagelsen bragt i en af begge Parter underskrevet Form i Lighed med den tidligere i Odder trufne Overenskomst selv har en Del af Skylden for den Uklarhed, som har foranlediget nærværende Sag, vil Sagens Omkostninger være at paalægge Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Gylling Sogneraad er pligtigt at betale Landarbejderforbundets Medlemmer i Overensstemmelse med Vedtagelsen af 26. August 1921 for Tiden fra 6. Januar til 31. Marts 1922.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne, De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne, med 150 Kr. og de Indklagede, Gylling Sogneraad, med 150 Kr.

Sag Nr. 590.

Bødkere paa Cementfabriken „Kongsdal"

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 140—141.

Aar 1922 den 28. Juli Kl. 2,25 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 590: De samvirkende Fagforbund paa Bødkerforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af danske Cementfabrikanters Vegne og denne igen paa Cementfabrikken »Kongsdal«s Vegne.

Retsformanden Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Næstformand i De samvirkende Fagforbund Alfred Christiansen og Formanden for Bødkerforbundet R. Rude.

For de Indklagede mødte Sekretær i Dansk Arbejdsgiverforening W. Elmquist, Sekretær i Foreningen af danske Cementfabrikker Overretssagfører P. Klahn og Driftsbestyrer Rosenberg for Cementfabrikken »Kognsdal«.

Der fremlagdes Klage af 28. Juni 1922 og Tilsvar af 17. Juli 1922.

Efter nogen Forhandling enedes Parterne om at lade en faglig Voldgiftsret afgøre, hvorvidt Bødkerne har været pligtige til at hente de tørre Staver i Laden og i Forbindelse dermed, hvorvidt der paahviler nogen af Parterne Erstatningspligt overfor den anden Part, henholdsvis i Anledning af Arbejdsvægringen og Afskedigelsen, samt denne eventuelle Erstatnings Størrelse.

Sagen var dermed bortfaldet her for Retten.

Retten hævet Kl. 3,5 Em.

E. Tybjerg.

/ E. Steincke.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 * KØBENHAVN DEN 19. AUGUST 1922 * 19 AARGANG

Kongresser.

Dansk Skotøjarbejderforbund

afholdt sin 17. Kongres i Dagene 17.—20. Juli i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Kongressen talte ialt 74 Repræsentanter foruden Hovedbestyrelsens Medlemmer. Fra det svenske Skotøjarbejderforbund var mødt Ragnar Luther. Norge repræsenteredes ved A. E. Gundersen og for De samvirkende Fagforbund havde Formanden Carl F. Madsen givet Møde.

Forinden Forhandlingerne paabegyndtes, gav »Den sociale Skomagersangforening« et Par smukke Sangnumre til bedste. Præstationerne modtoges med kraftigt Bifald.

Forbundets Forretningsfører, N. J. Larsen bød dernæst i en lille Tale de Delegerede og Gæsterne Velkommen. Formanden mindede om Tiden ved sidste Kongres. Den Gang haabede vi at skulle gaa lysere Tider i Møde; et Haab, som desværre beskæmmedes. Samfundet har siden da gennemgaaet en økonomisk Krise, der naturligvis ogsaa har ramt vort Fag. Arbejdsløsheden er vokset, og forskellige andre Uheld har ramt os. Naar vi nu atter samles til Kongres, er det mit Haab, at denne maa forme sig saglig og lidenskabsløs, saaledes at de Beslutninger, der tages, bliver præget af den rette Samholdets Aand.

Efter at Sangkoret havde afsunget endnu et Par prægtige Sange, deriblandt »Internationale«, fik Gæsterne Ordet for at takke for Indbydelsen og bringe Hilsner fra de to Broderlandes Arbejdere, Carl F. Madsen bragte Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og udtalte sin personlige Glæde over at være sammen med sine gamle Fagfæller.

Formanden bragte Gæsterne en hjertelig Tak, og derefter skred man til at konstituere Kongressen. Efter at det nedsatte Mandatudvalg havde gennemgaaet de Delegeredes Mandater og befundet alt i Orden, valgtes Funktionærer. Dirigenter blev: Charles Hansen, København, og Carlsen, Sorø. Til Sekretærer valgtes Charles Koch og V. Asmussen, Helsingør.

Beretning om Virksomheden.

Formanden fik derefter Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres og begyndte med at sige:

Siden sidste Kongres er Medlemsantallet gaaet noget tilbage. Der er nu 4646, heraf er 3174 mandlige og 1472 kvindelige Medlemmer. I den forløbne Tid er oprettet 4 nye Afdelinger i Aabenraa, Haderslev, Sønderborg og Tønder.

Efter denne talmæssige Oversigt ridsede Formanden Forløbet af de 3 Aars Lønforhandlinger op. Da 1919 var gaaet til Ende, udviste Resultatet af Dyrtidsforhandlingerne, at Lønningerne var forhøjet med ca. 20 pCt.

Foraaret 1920 var Stillingen noget anderledes. Trods Dyrtidens stadigt opadgaaende Bevægelse, indtog Arbejdsgiverne en afvisende Holdning ved Lønforhandlingerne. Taleren skildrede videre de allerede kendte Begivenheder: Statskuppet, Generalstrejken og Forligsmandens Indgriben. Han omtalte Aarets opnaaede Fordele, der kunde opgøres til ca. 16—18 pCt.s Lønstigning. I 1921 begyndte Nedgangstiderne. I Januar havde Fabrikanterne givet Tilsagn om et Forhandlingsmøde. Paa dette pointeredes, at vort Forslag om nogle beskedne Lønforbedringer ikke

kunde diskuteres. Efter en lang Forklaring om Industriens Stilling, overrakte man os Fabrikanternes Forslag, der efter deres egne Udtalelser bød en 25 pCt.s Lønreduktion for Fabriksarbejderne. Da vi ikke kunde gaa ind paa Forslaget, varsledes Lockout. Forligsmanden greb ind, men Forhandlingerne bristede. Den 7. Marts lod Arbejdsgiverne Lockouten træde i Kraft. Omkring 3000 Medlemmer blev smidt paa Gaden. Ved de af De samvirkende Fagforbund tilvejebragte Forhandlinger lykkedes det at forme et Overenskomstforslag. Under Forhandlingerne om dette fik vi fjernet en for Faget ødelæggende Bestemmelse om, at unge Arbejdere under 18 Aar kunde sættes til Akkordarbejde uden at skulle lønnes efter Priskuranten. Vi tilraadede Medlemmerne at antage det foreliggende Overenskomstforslag. Ved en Afstemning vedtoges Forslaget, og Konflikten sluttede.

For Haandskomagernes Vedkommen gav Aaret ikke Anledning til mange Forhandlinger.

Endnu omtalte Formanden det indeværende Aars Lønforhandlinger og den store Lockout.

De sidste 2 Aar — resumerede Formanden — har, hvad vore Lønforhold angaar, ikke været os gunstige. Aaret 1921 bragte os en Nedgang af 19 pCt. for Mænd og 24 for Kvinder. Sidste Foraar var Nedgangen ogsaa udover, hvad Pristallet berettigede til, nemlig $4^1/_2$ pCt.

Efter en Omtale af det skandinaviske og internationale Samarbejde, sluttede Formanden med at sige, at Forbundet i det store og hele var gaaet usvækket ud af de vanskelige Aar.

Diskussionen.

Der udspandt sig derefter en lang Diskussion om Virksomheden, hvorunder Carl F. Madsen fremkom med et Indlæg, der belyste De samvirkende Fagforbunds Holdning under Foraarets store Kampsituation.

Da Diskussionen var afsluttet, stemte man over Virksomheden med det Resultat, at denne godkendtes med 50 Stemmer.

Regnskaberne.

Regnskabet, som Hovedkasserer P. Nielsen gennemgik, blev efter en kort Diskussion enstemmigt godkendt.

Lovændringer.

Kongressen tog derpaa fat paa at behandle de indsendte Forslag til Ændringer i Forbundets Love. De vigtigste af disse gik ud paa: Kontingentforhøjelse, Strengere Kontrol ved Urafstemninger, Ændrede Afstemningsforhold paa Kongresserne, Tvungen Medlemspligt i Brancheklubberne, Nye Bestemmelser i Formaalet Lettelse for gamle Medlemmer vedrørende Kontingentydelse o. s. v.

Efter en længere Diskussion henvistes alle Ændringsforslagene til Behandling i et Lovudvalg.

Et Forslag fra Nykøbing Falster Afdeling gaaende ud paa, at Haandskomagerne skulde danne eget Forbund eller subsidiært udmelde sig af De samvirkende Fagforbund vandt dog ingen Tilslutning og forkastedes.

Aarhus Afdeling havde stillet Forslag om Indførelsen af en udførlig Lønstatistik.

Kongressen vedtog om dette Spørgsmaal følgende Udtalelse:

»Kongressen bemyndiger den kommende Hovedbestyrelse til foran en Opsigelse af Overenskomsterne, gennem kortfattet statistisk Materiale, at skaffe sig de bedst mulige Oplysninger om vore Lønforhold til Brug for kommende Forhandlinger. Dette gælder saavel for Haandarbejdere som for Fabriksarbejdere.«

Man vedtog Kontingentforhøjelse og Mulkter for ikke at deltage i Urafstemninger. Ligeledes vedtog man at ændre: Formaalet.

Kongressen sluttede sig videre til følgende Udtalelse:

»Kongressen vedtager, at Dansk Skotøjarbejderforbunds Hovedbestyrelse opretholder og søger Forbindelse med alle Organisationer, der praktisk vil organisere Iværksættelsen af Industriorganisationsformer; erkendende, at ingen Kræfter maa spildes, som arbejder for at styrke Arbejdernes Organisationer ved Reorganisation af disse — saaledes at Arbejdernes Bedriftsraad kan blive Virkelighed.«

Lærlingenes Organisering.

Vedrørende Spørgsmaalet om Fagets Lærlinge og unge Arbejdere førtes en kort Diskussion, som indledtes af Formanden. Kongressen vedtog, at Lærlingene skulde have Adgang til at optages under Forbundet.

Valg af Tillidsmænd.

Til Formand genvalgtes N. J. Larsen, Næstformand blev Charles Koch og Hovedkasserer P. Nielsen.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer for København valgtes: M. Lindberg, R. Larsen, H. Johansen, Charles Hansen, Ingeborg Olsen og L. Madsen (Haandarbejder).

Jylland: Vilian (Randers), Ch. Vinter (Aarhus) og Chr. Nielsen (Horsens). Sjælland og Møen: Chr. Carlsen (Sorø). Fyn: Larsen (Svendborg). Lolland-Falster: Andreasen (Nakskov).

Revisorer blev: L. Jeppsson og Th. Jensen.

Til Medlemmer af Voldgiftsretten valgtes Charles Koch og Peter Nielsen.

Næste Kongres.

Det vedtoges at afholde den næste Kongres i Vejle om 3 Aar.

Kongressens Afslutning.

Carl F. Madsen takkede for de Dage, han havde tilbragt paa Kongressen. Selv om der har været Kritik mod mangt og meget, peger de trufne Beslutninger dog i den rigtige Retning. Held og Lykke for det fremtidige Arbejde.

Den svenske Gæst, Hr. Luther, takkede ligeledes for Samværet. Sluttelig kvitterede Formanden for de faldne Udtalelser — og Kongressen hævedes.

*

Umiddelbart derefter afholdt

Skotøjarbejdernes Arbejdsløshedskasse

Delegeretmøde.

Paa Mødet, hvor ca. 90 Repræsentanter fra hele Landet deltog, vedtoges enstemmigt følgende fyndige

Protestresolution

mod Indenrigsminister Kraghs sidste Afgørelse i Spørgsmaalet vedrørende Arbejdsløshedsunderstøttelse:

»Repræsentanter for Skotøjarbejdernes Arbejdsløshedskasse, samlet til Delegeretmøde i København, udtaler sin skarpeste Protest mod den af Indenrigsminister Kragh trufne Afgørelse, som berøver 17.000 arbejdsløse Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser al Understøttelse, og udtaler sin varmeste Tilslutning til den af den københavnske Fællesorganisation vedtagne Udtalelse herom, og erklærer sig i enhver Henseende indforstaaet med de Skridt, der fra Arbejderklassens kompetente Forsamlinger bliver foretaget for at bekæmpe den udviste brutale Fremgangsmaade. Mødet billiger videre den socialdemokratiske Rigsdagsgruppes Holdning i denne Sag.«

Arbejdsstandsninger i 1921.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Paa Grundlag af de Oplysninger om Arbejdskonflikter, der meddeles i Dagspressen og i en Række Blade udgivne af de faglige Hoved- og Underorganisationer, udsender Det statistiske Departement Spørgeskemaer dels til den af Konflikten berørte Arbejdsgiver eller Arbejdsgiverorganisation dels til det Fagforbund, den Organisation eller Faggruppe, hvortil de paagældende Arbejdere hører. De saaledes tilvejebragte Oplysninger danner Grundlag for nedenstaaende Oversigt over de i 1921 forefaldne Arbejdsstandsninger.

Medens Industrien i 1919 og 1. Halvdel af 1920 arbejdede under særdeles gunstige økonomiske Vilkaar, indtraf der fra Vinteren 1920—21 en Vending i Konjunkturerne. Størsteparten af de industrielle Bedrifter, og først og fremmest saadanne Virksomheder, der skyldte Krigskonjunkturerne deres Tilblivelse, maatte indskrænke eller indstille deres Produktion. Under Højkonjunkturen 1919—20, da Lønforhøjelser som oftest kunde overvæltes paa Vareprisen, og enhver Standsning i Produktionen betød Tab af Fortjeneste, hjemsøgtes Industrien af et stort Antal Arbejdsnedlæggelser, Størsteparten uvarslede. Efterhaanden som Forudsætningen for disse spredte Lønkampe bortfaldt, aftog deres Antal, og de spiller kun en ringere Rolle i 1921.

Alligevel staar Aaret blandt de første, hvad angaar Arbejdsstandsningernes samlede Omfang, idet Overenskomstfornyelsen i Foraarsmaanederne medførte Lockout i en Række af de største Industrier; disse Konflikter danner Tyngdepunktet for Aarets faglige Kampe.

I Maanederne Februar—Maj udløb Størsteparten af de i 1920 afsluttede Overenskomster. Fra Arbejdsgivernes Side ønskede man at frigøre sig fra

disse og fremsatte Krav om en Nedsættelse af Lønningerne. Kravet motiveredes ved Industriens Underlegenhed i Konkurrencen med Udlandet. Der førtes uden Resultat Forhandlinger i Hoved- og Underorganisationerne om Overenskomstfornyelse, og i Slutningen af Februar Maaned gav Arbejdsgiverforeningen Varsel om Frigørelse først fra Skotøjs- og Tekstilindustrien, senere fra Jern-, Teglværks- og Træindustriens Overenskomster. Forligsmanden greb da ind og forhandlede med Repræsentanter for Hoved- og Underorganisationerne dels om den almindelige faglige Situation, dels om Forholdene i de enkelte Fag. Disse Forhandlinger strakte sig over sidste Uge af Februar og første Halvdel af Marts Maaned. Da det viste sig umuligt at opnaa Enighed om de nye Overenskomster, iværksattes Lockout den 7. Marts i Skotøjs- og Tekstilindustrien, den 18. Marts i Jern-, Teglværks- og Træindustrien. Henimod Midten af Marts tilspidsedes Situationen. De samvirkende Fagforbund udstedte Varsel om Storstrejke, Forhandlingerne bristede i de fleste Fag, og efter en Uges forcerede Forhandlinger meddelte Forligsmanden den 16. Marts, at han indstillede sin Mægling uden at have stillet Forslag til en Overenskomstordning, idet de førte Forhandlinger viste, at der manglede Basis for at opnaa Enighed om et saadant Forslag.

Efter at Arbejdsgiverforeningen havde varslet Storlockout, genoptoges Forligsforhandlingerne, og den 23. Marts forelagde Forligsmanden Parterne et Mæglingsforslag, der skulde ordne hele den faglige Situation dels gennem almindelige, dels gennem specielle Bestemmelser for de enkelte Industrier. De almindelige Bestemmelser gik ud paa, at Lønnen skulde nedsættes med 13 Øre pr. Time straks og yderligere reguleres i August Maaned i Overensstemmelse med Pristallets Bevægelse; en bunden Forhandling kunde finde Sted om enkelte forældede eller fejlagtigt anvendte Bestemmelser, saaledes at disse kunde ændres, dog uden at Lonniveauet derved forrykkedes. Dette Forslag vedtoges af begge Hovedorganisaitonerne, men da De samvirkende Fagforbund ikke mente at have Myndighed til at afslutte Overenskomst paa sine underordnede Organisationers Vegne, sendtes Forslaget til Afstemning i de enkelte Forbund, og da flere af disse Afstemninger førte til Forslagets Forkastelse, bortfaldt dette som Grundlag for en generel Ordning, og de løbende Arbejdsstandsninger fortsattes.

Forsøget paa at bilægge de faglige Konflikter under eet var saaledes glippet, men det lykkedes i Løbet af April Maaned ved Forhandling i en Række Enkeltfag at naa til Enighed om Overenskomstforslag, hvoraf dog nogle faldt sammen med Mæglingsforslaget af 23. Marts, andre afveg noget fra dette. Da man var naaet saa vidt, at der kunde afsluttes Overenskomster for over Halvdelen af Industriens Arbejdere, hævedes Lockouterne i Tekstil- og Skotøjsindustrien fra den 13. April. For Træindustriens Vedkommende kunde Arbejdet genoptages den 15. April. Størst Vanskelighed voldte Forhandlingerne med Dansk Arbejdsmandsforbund og med de forskellige Fag under Jern- og Metalindustrien. Lockouterne kunde for Jern- og Teglværksindustriens Vedkommende først hæves omkring Maj Maaneds Begyndelse.

Den 1. Maj gik Farmaceuterne i Strejke, og først efter en Maaneds Forløb opnaaedes der Enighed om en ny Overenskomst. Heller ikke Landarbejderforbundet fik sin Overenskomst fornyet uden Konflikt. Efter at Arbejdsgiverforeningen havde varslet Lockout og Forbundet Strejke, iværksattes Arbejdsstandsning den 19. Maj; Konflikten hævedes den 4. Juni, efter at Parterne havde vedtaget et af Forligsmanden stillet Mæglingsforslag. Denne Strejke blev Aarets sidste Helfagskamp. En Række Smaakonflikter forefaldt i Jernindustrien efter Lockoutens Ophævelse paa Grund af Uenighed om, hvorledes Akkordarbejdet skulde lønnes, indtil Priskuranten blev endelig fastsat. Ligeledes voldte Gennemførelsen af Augustreguleringen nogen Uro, særlig i Byggefagene. Iøvrigt forefaldt af betydelige Konflikter kun en 2 Maaneders Strejke af Byggearbejdere i Aabenraa.

Det samlede Antal Arbejdsstandsninger, iværksat i 1921, beløb sig til 109. Tallet er endnu ret højt paa Baggrund af Aarene før 1917, men i For-

hold til de følgende Aar, hvis økonomiske og sociale Uro medførte en Fordobling af Arbejdsstandsningernes Antal, er der foregaaet en brat og stærk Nedgang. Undtages Aaret 1898, der havde 109 Konflikter, laa det aarlige Antal af Arbejdsstandsninger i hvert af Aarene 1897—1917 mellem 30 og 80. I 1917 stiger Tallet til over 200, kulminerer i 1919 med henved 500 og falder i 1920 til ca. 250, og endda maa der for disse Aar regnes med, at det ikke er lykkedes at faa alle Arbejdsstandsningerne registrerede.

En Opgørelse for 1921 over Arbejdsstandsningernes Omfang er foretaget efter disses Varighed, efter det Antal Arbejdere og Arbejdsgivere, Konflikten har omfattet, og efter det samlede Tab af Arbejdsdage forvoldt ved Arbejdsstandsning.

Af de 109 Konflikter varede 39 i 6 Arbejdsdage eller mindre, 46 i 7—25 Dage, 19 over 25 Dage, mens man for 5 Arbejdsstandsninger savner Oplysning om Varigheden, for nogles Vedkommende, fordi Konflikten aldrig har fundet nogen formel Afslutning, idet det paagældende Arbejde er blevet opgivet, eller Virksomheden har fortsat med andre Arbejdere. De store Lockouter varede for de fleste Fags Vedkommende et Par Dage over 1 Maaned, i enkelte af Jern- og Metalindustriens Fag henved 2 Maaneder, medens Træindustrien i Provinsen kun havde Lockout i 3 Uger.

97 Konflikter berørte kun en enkelt Arbejdsgiver, de øvrige 12 omfattede tilsammen 2805, deraf Landarbejderstrejken de 1400 og de 5 store Lockouter tilsammen 1072.

Ialt var der i Aarets Løb 44.000 Arbejdere i Strejke eller Lockout, heraf faldt alene paa Foraarslockouterne 34.600, der fordelte sig paa de 5 Industrigrupper med følgende Antal:

Jern- og Metalindustrien	24.000
Tekstilindustrien	4.200
Skotøjsindustrien	3.100
Træindustrien	2.100
Teglværksindustrien	1.200

Landarbejder- og Farmaceutstrejkerne omfattede henholdsvis ca. 5—6000 og 705 Arbejdere. Ved Opgørelsen af Arbejdertallene er som Regel regnet med det Antal Anbejdere, der beskæftigedes, da Arbejdsstandsningen indtraadte.

Det mest alsidige Udtryk for Konflikternes Omfang faar man gennem en Opgørelse af det samlede Antal tabte Arbejdsdage, d. v. s. Summen af det Aatal Dage, hver enkelt Arbejder har tabt ved at være i Strejke eller Lockout. Nedenstaaende anføres dette Tal for hver af Aarets 7 store Konflikter og for de øvrige Arbejdsstandsninger tilsammen:

Lockouten i Jern- og Metalindustrien	824.000
— i Tekstilindustrien	130.000
— i Skotøjsindustrien	93.600
— i Træindustrien	52.900
— i Teglværksindustrien	37.300
Landarbejderstrejken	70.000
Farmaceutstrejken	17.600
Andre Konflikter	26.000
Ialt	1.251.400

Til Sammenligning anføres, at den store Lockout i 1899 kostede 2.713.000 Dage, d. v. s. over det dobbelte af Lockoutkomplekset i 1921.

Det er ikke muligt at foretage en fuldstændig Opgørelse over det ved Arbejdskonflikterne forvoldte økonomiske Tab. En saadan Beregning vilde kræve, at man var i Stand til at opgøre ikke blot den Løn, Arbejderne mister, og den Fortjeneste, Arbejdsgiverne gaar Glip af, men tillige Tab, der lides af andre Virksomheder eller af Forbrugerne, ved at disse ikke kan faa de Varer, de efterspørger, og det Tab Virksomhedens Ledere og Arbejdere lider ved, at andre Producenter kommer ind paa Markedet. En Opgørelse af den tabte Arbejdsløn vil naturligvis afgive Holdepunkt for en Bedømmelse, men det maa dog erindres, at selv dette Udtryk kan være misvisende, særlig som Grundlag for Sammenligning mellem de forskellige Konflikter.

For Aaret 1921 har man beregnet det samlede Tab af Arbejdsløn forvoldt ved Arbejdsstandsning til 20,1 Mill. Kr.

De gennem Fagforeningerne udbetalte Understøttelser beløb sig for de 5 store Lockouters Vedkommende til ca. 5.530.000 Kr.

Endelig skal meddeles Resultatet af en foreløbig summarisk Opgørelse over de i Foraaret 1922 iværksatte Lockouter: Ialt var ca. 45.000 Arbejdere i

Konflikt; de mistede tilsammen ca. 2.309.000 Arbejdsdage repræsenterende en samlet Arbejdsløn af ca. 31,2 Mill. Kr. og modtog i Understøttelse gennem deres Fagforening 6.471.000 Kr. Overfor denne Opgørelse maa foruden de ovenomtalte Forbehold tages dette, at store Dele af Industrien arbejdede paa indskrænket Tid, hvorfor Tallene for tabte Arbejdsdage og tabt Arbejdsløn sandsynligvis er for store, da man i Mangel af Oplysninger om de enkelte Arbejderes faktiske Arbejdstid har regnet med en 8-Timers Arbejdsdag og Arbejde i alle Ugens 6 Arbejdsdage.

Lønbevægelser og Konflikter.

Chauffører hos A/S De forenede Vognmandsforretninger.

Den 22. Juli afholdtes et Fællesmøde i Anledning af, at 13 Chauffører standsede Arbejdet den 15. Juli paa Grund af en Strid om Betalingen af Læssepenge for Skærver og Bundsten. Arbejdsstandsningen varede dog kun en Dag.

Ved Fællesmødet enedes man om at lade Stridsspørgsmaalet afgøre ved faglig Voldgift. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret med Krav om Erstatning for den ene Strejkedag.

Brolægningsarbejderne hos Entreprenør A. G. Jensen.

Ved Entreprenørens Arbejde i Gothersgade nedlagde Brolægningsarbejderne Arbejdet den 18. Juli paa Grund af Uoverensstemmelse om et Betalingsspørgsmaal.

Den 21. Juli afholdtes et Fællesmøde om Sagen, hvor man enedes om, at Arbejdet skulde genoptages den 22. om Morgenen, og samme Dag Kl. 2 skulde en faglig Voldgiftsret afgøre Stridsspørgsmaalet og ligeledes Spørgsmaalet om eventuel Erstatning.

Arbejdsmændene paa „A/S Kemisk Industri" i Kastrup.

Mellem ovennævnte Virksomhed og Dansk Arbejdsmandsforbund bestaar en Overenskomst, der udløb den 1. Juni. Arbejderne var villige til at forny denne paa Grundlag af Overenskomsten af 4. April mellem Hovedorganisationerne, men ønskede forskellige Ændringer i Overenskomsten.

Enighed herom naaedes ikke ved de lokale Forhandlinger, og der afholdtes saa et Fællesmøde den 17. Juni, efter at Arbejdsgiverne havde sendt 1. Varsel om Lockout, og da her heller ikke naaedes noget Resultat, varsledes Lockout til Ikrafttræden den 8. Juli.

Der kom saa et nyt Fællesmøde i Stand den 7. Juli, og her opnaaedes Enighed, hovedsagelig paa Grundlag af Overenskomsten af 4. April d. A. med de af Arbejderne krævede Ændringer og Tilføjelser. Lockouten blev derefter aflyst.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 593.

Faglig Voldgiftskendelse i Barberfaget

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 138—139.

Aar 1922 den 28. Juli Kl. 2 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 593: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Barber- og Frisørlaugs Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Vegne.

Retsformanden Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i Dansk Arbejdsgiverforening W. Elmquist, Oldermand for Københavns Barber- og Frisørlaug J. C. Andersen og Forretningsfører Silfvander.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Alfr. Christiansen, Næstformand for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund Niels Hansen og Hovedbestyrelsesmedlem Møller-Larsen.

Der fremlagdes Klage af 1. Juli 1922 med 3 Bilag og Tilsvar af 11. Juli 1922, tillige indeholdende Kontraklage, med 6 Bilag.

Efter nogen Forhandling og Henstilling fra Retsformanden forligtes Sagen saaledes, at Klagerne trak Klagen tilbage og forpligtede sig til at efterkomme den af Byretsdommer Jesper Simonsen den 26. April afsagte faglige Voldgiftskendelse.

E. Tybjerg.

/ E. Steincke.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 ✻ KØBENHAVN DEN 26. AUGUST 1922 ✻ 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for August 1922. Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. September 1922.

Forretningsudvalget.

Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund den 9. Oktober.

Paa Generalforsamlingen i Slutningen af Maj Maaned blev det besluttet at udsætte Behandlingen af Spørgsmaalet om De samvirkende Fagforbunds Stilling under Lønbevægelser og at indkalde Generalforsamlingen igen i Løbet af 3 Maaneder for paany at behandle Sagen.

Det blev endvidere paalagt Forretningsudvalget at udrede Sagen nærmere og fremsætte Forslag til Generalforsamlingen.

I Henhold til den saaledes tagne Beslutning har Forretningsudvalget i flere Møder beskæftiget sig med Sagen og har ogsaa givet Fagforbundene Adgang til at udtale sig om dette for Organisationerne og Samvirksomheden saa vigtige Spørgsmaal.

Det er jo navnlig Begivenhederne under Lønbevægelserne i Fjor og i Aar, som har givet Anledning til, at Sagen er taget op, idet man fra én Side hævder, at De samvirkende Fagforbund under visse Situationer med bindende Virkning kan underskrive Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar paa samtlige tilsluttede Forbunds Vegne, medens man fra anden Side hævder Organisationernes Frihed til, under alle Forhold og uden Hensyn til det samlede Hele, selv at afgøre, om de vil tiltræde Overenskomsten eller ikke, og at Repræsentantskabet eller Generalforsamlingen derfor kun kan bestemme, om De samvirkende Fagforbund vil støtte en Konflikt eller ikke, samt kun kan give Organisaitonerne Raad og Vejledning under deres Konflikter med Arbejdsgiverne.

Af forskellige Aarsager er det ikke lykkedes Forretningsudvalget at blive færdig med Forslaget saa tidligt, at vi har kunnet overholde Generalforsamlingens Beslutning for TidsfristensVedkommende, men Arbejdet er nu saa vidt fremskredet, at Forretningsudvalget i sit Møde den 16. August var i Stand til at fastsætte Tidspunktet for Generalforsamlingen til

Mandag den 9. Oktober.

Arbejdsløsheden.

Ekstraordinær Understøttelse.

I »Arbejderen« Nr. 5 har vi gjort udførlig Rede for den af Indenrigsministeren tagne Beslutning om, at der fra den 15. Juli og indtil videre ikke længere kan anses at foreligge ekstraordinær Arbejdsløshed indenfor alle Fag, og at Arbejdsløshedsfondens Virksomhed i dens hidtidige Omfang skal ophøre, ligesom vi gjorde Rede for de Skridt, der fra Partiets, Fagforeningernes og Arbejdsløshedskassernes Side er foretagne for at formaa Ministeren til at ændre sin Beslutning.

Den Virksomhed, der saaledes er ble-

vet udfoldet fra vore Organisationers Side, har bevirket, at Ministeren i en Række Tilfælde har dispenseret fra Bekendtgørelsen af 15. Juli, idet han den 3. August herom har udsendt en saalydende Bekendtgørelse:

I Henhold til derom indgivne Andragender har Indenrigsministeriet fastsat, at ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse foruden til de i Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 nævnte 28 Fag fra 15. Juli 1922 at regne vil kunne ydes Arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

1) Bogtrykkere.
2) Rebslageriarbejdere.
3) Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdere (dog længst til 1. Oktober 1922),

samt Arbejdsløse, der den 15. Juli 1922 stod som Medlemmer af en af vedkommende Arbejdsløshedskasse oprettet selvstændig Afdeling for de nedennævnte Brancher af følgende Fag:

4) Arbejdsmænd:
Fabriksarbejdere (Brancheafdelinger i København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Nykøbing Mors, Helsingør, Slagelse, Odense, Randers og Vejle).
Garveriarbejdere (Brancheafdeling i København).
Isoleringsarbejdere (Brancheafdeling i København).
Skibsværftsarbejdere (Brancheafdelinger i København og Helsingør).
Støberiarbejdsmænd (Brancheafdelinger i København, Aarhus, Odense og Holstebro).
Trælagerarbejdere (Brancheafdeling i København). Lager- og Pakhusarbejdere (Brancheafdelinger i København og Odense).
Kuske (Brancheafdelinger i København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Køge, Odense, Horsens, Randers og Vejle).
5) Arbejdsledere og dermed ligestillede tekniske Funktionærer, beskæftiget i følgende Fag:
Bogbinderi- og Papirvarearbejdere, den keramiske Industri, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere og Træindustriarbejdere. (Arbejdsløshedskassen har selvstændige Brancheafdelinger for samtlige Medlemmer, der er beskæftiget i de her anførte Fag).
6) Sadelmagere og Tapetserere henhørende til Piskemagerbranchen (Brancheafdeling i Ljunghøj, Odense og Vejle) og Rejsetøjs- og Portefoljearbejdere (Brancheafdeling i København).
7) Tekstilarbejdere, henhørende til Possementmagerfaget (Brancheafdeling i København).

Til Arbejdsløse, der normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i en af de ovennævnte Brancher, men ikke er Medlemmer af Fagets anerkendte Arbejdsløshedskasse, vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse (ligeledes fra 15. Juli 1922 at regne) kunne udbetales, forsaavidt de paagældende Arbejdsløse kan dokumentere, at de den 15. Juli 1922 sidst har haft Arbejde paa en Arbejdsplads indenfor en af de ovennævnte Brancheafdelingers stedlige Omraade.

*

I Tilslutning hertil er under 14. August udsendt et saalydende Cirkulære:

Ved Bekendtgørelse af 14. August d. A. har Indenrigsministeriet fastsat, at fortsat Hjælp og Tillægshjælp hertil i Henhold til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922 i Tiden indtil 15. Oktober 1922 vil kunne ydes Arbejdsløse indenfor de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag, selv om derved det i nævnte Bekendtgørelse for Hjælpens Varighed indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder fastsatte Dageantal af 90 Dage overskrides.

Ved samme Bekendtgørelse er Kedel- og Maskinpasserfaget fra 15. August d. A. at regne optaget blandt de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag.

Prisniveauet.

Juli 1922.

Med ca. et halvt Aars Mellemrum har Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Januar 1922, og

Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 3, 1922. Beregningerne er nu ført op til Juli 1922, og der skal i det følgende redegøres for de Principper, der er anvendt ved Beregningerne, og for selve Beregningernes Resultat.

Ved Beregningerne er man gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var før Krigen, og har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som er benyttet ved Beregningerne, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Ved Lov om Statens Tjenestemænd af 12. September 1919 blev der fastsat bestemte Regler for Beregningen af Prisniveauets Bevægelser til Brug ved Fastsættelse af Dyrtidstillæg for Statens Tjenestemænd. Beregningen skal omfatte Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig, altsaa Hovedposterne i et almindeligt Husholdningsbudget. Efter Lovens § 90 skal de ved Udgifternes Beregning anvendte Varepriser tages som et Gennemsnit af de to Sæt Kvartalspriser, som indsamles hvert Halvaar. For det Pristal, der nu fastsættes, er det saaledes de i April og Juli 1922 indsamlede Kvartalspriser, der skal anvendes, og det er altsaa Gennemsnittet af Prisniveauet paa disse to Tidspunkter, der faar Udtryk i de nu foretagne Beregningers Resultater.

Dyrtidstillægget til Tjenestemænd skal efter Loven beregnes paa Grundlag af Gennemsnitspriser for Hovedstaden, Provinsbyerne og mindst 100 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser, og der er herved skabt et saa bredt prisstatistisk Grundlag for Beregningerne som praktisk muligt.

Da Beregningen til Brug ved Fastsættelse af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg iøvrigt skal foregaa efter de samme Principper, som anvendes ved det almindelige Pristal, er Resultatet deraf indgaaet i Beregningerne for det samlede Husholdningsbudget, og for de Poster, som ikke indgaar under de nævnte Hovedposter, er der foretaget en særskilt Beregning.

Omstaaende tabellariske Oversigt indeholder Tal for Udgifternes Størrelse i det anvendte Normalbudget, der i 1914 var paa 2000 Kr., efter de til de forskellige Tidspunkter foretagne Beregninger over Prisstigningens Indflydelse. Ved Beregningen i Juli Maaned 1922 var Udgifterne paa et saadant Budget 3987 Kr., efter Beregningerne i Januar 1922 var Udgifterne 4233 Kr., og der har saaledes været en Nedgang paa omtret 250 Kr. paa det samlede Aarsbudget.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 84 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 117 pCt., for Bolig 55 pCt., for Brændsel og Belysning 201 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 155 pCt., for andre Udgifter 103 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 99 pCt. Siden Januar 1922 er Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) faldet med 13 Points.

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar 1922 skal gores følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en Nedgang i Udgiften paa ca. 130 Kr. Denne Nedgang falder paa alle de enkelte Undergrupper af Fødevarer med Udtagelse af Gruppen Kartofler, Grøntsager, Frugt. Priserne for Varer, som indgaar i denne Gruppe, stiger ret stærkt i Foraars- og Sommermaanederne i Forhold til Vinterpriserne, navnlig paa Grund af Overgangen i Forbruget fra gammel til ny Høst. Denne Prisstigning har medført en Forøgelse i Udgiftstallet for denne Gruppe.

Prisbevægelsen for Klæder, Fodtøj og Vask er for de Varer, for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og en Del større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader. Det bemærkes, at der er lagt Vægt paa at faa Oplysninger ikke alene

Gennemsnits-Detailpriser for Juli, April og Januar 1922.

Priserne er angivet i Øre:		Hoved-staden		Køb-stæderne		110 Landkomm.		Gennemsnit for hele Landet		
		Juli 1922	April 1922	Juli 1922	April 1922	Juli 1922	April 1922	Juli 1922	April 1922	Jan. 1922
Rugbrød	4 kg	120	120	118	115	117	112	118	116	119
Sigtebrød	kg	64	67	58	58	59	58	60	61	63
Franskbrød	—	83	98	86	88	85	87	85	91	92
Flormel	—	48	47	46	46	45	45	46	46	45
Byggryn, danske	—	51	54	50	51	49	49	50	51	53
Havregryn, danske	—	89	91	88	88	83	84	87	88	89
Semoulegryn	—	69	69	70	69	69	67	69	68	72
Kartoffelmel	—	82	74	78	68	74	71	78	71	68
Risengryn	—	97	98	82	83	79	84	86	88	92
Sagogryn	—	75	80	73	73	69	70	72	74	78
Gule Ærter, Victoria, afskallede	—	115	110	93	91	91	85	100	95	95
Hugget Melis Nr. 1	—	77	70	81	74	79	75	79	73	74
Farin, lyst, Nr. 1	—	64	60	67	63	67	62	66	62	64
Kaffe	—	423	410	401	392	382	375	402	392	398
Te, alm. Kongo	—	809	759	778	753	792	763	793	758	785
Tørrede, amerik. Æbler, ringede	—	300	296	298	296	285	290	294	294	288
Tørrede Abrikoser	—	416	404	417	408	397	392	410	401	401
Svedsker m. Sten	—	206	195	181	179	175	172	187	182	181
Rosiner, Valencia	—	299	309	279	291	259	281	279	294	303
Fiskeboller, færøiske	1/2 kg	94	93	97	98	99	99	97	97	103
Henkogte Ærter, grove	—	97	94	99	97	105	98	100	96	103
Hvidtøl, Nr. 1	1/1 Fl.	25	25	26	26	25	26	25	26	26
Bajersk Øl	1/2 Fl.	29	31	31	33	31	33	30	32	32
Smør, lurmærket	kg	484	461	465	424	460	410	470	432	358
Margarine (anim.)	—	242	263	198	205	193	210	211	226	235
Plantefedt (Palmin)	—	170	181	175	187	177	187	174	185	188
Vegetabilmargarine	—	180	194	176	189	173	186	176	190	190
Skummetmælks-Ost	—	192	172	103	102	106	106	133	127	140
Æg, nylagte, danske	Snes	346	322	286	234	274	217	302	258	521
Æg, præserverede	—	255	—	»	190	—	133	—	—	449
Sødmælk	Liter	39	39	31	30	29	29	33	33	31
Helskummet Mælk	—	13	14	12	12	10	10	12	12	11
Kærnemælk	—	21	22	13	14	12	12	15	16	15
Oksekød (Forkød)	kg	197	157	163	130	159	130	173	139	157
Oksekød (skært Kød)	—	357	302	249	216	238	208	281	242	268
Kalvekød (Forkød)	—	215	164	173	139	156	132	181	145	163
Fersk Svinebov	—	239	228	276	249	272	246	262	241	264
Svine-Rygben, fra Slagteri	—	62	—	48	54	58	59	56	—	59
Mørbrad	—	475	502	470	430	453	421	466	451	478
Saltet Brystflæsk	—	337	313	310	288	309	281	319	294	320
Islandsk Lammekød, Forbov	—	—	158	214	166	214	175	—	166	200
Røget, benløs Skinke	—	475	461	485	476	506	475	489	471	517
Svinefedt, krydret, dansk	—	260	260	190	197	196	204	215	220	233
Spegepølse	—	590	603	446	448	454	460	497	504	562
Ferske Sild	—	121	85	76	75	86	74	94	78	106
Torsk	—	71	74	57	57	65	65	64	65	95
Rødspætter	—	266	213	153	140	139	121	186	158	242
Klipfisk	—	180	188	177	184	172	181	176	184	192
Hvidkaal	—	—	21	—	21	—	19	—	20	16
Gulerødder	—	—	45	(87)	27	(79)	23	—	32	25
Kartofler, i større Partier	50 kg	—	727	—	619	—	564	—	637	563
Kartofler, i mindre Partier	kg[1])	18-45	18	14-44	16	13-41	15	15-43	16	15
Køkkensalt	—	20	20	19	20	19	19	19	20	20
Amerikansk Vaskesoda	—	19	20	20	21	20	21	20	21	20
Brun Sæbe, prima	—	89	87	89	86	88	84	89	86	74
Petroleum, Water white	Liter	31	35	29	33	29	33	30	34	34
Skotske Nøddekul	hl	374	493	396	465	382	461	384	473	441
Knuste Koks, leveret	—	330	418	313	374	328	381	324	391	367
Elektricitet	kwt.	51	55	74	75	78	82	68	71	76
Gas	m³	36	36	40	42	43	47	40	42	46
Optændingsbrænde	kg	11	12	10	11	10	10	10	11	11
Herrestøvler, Boxcalf, gennemsyede	Par	2734	2848	2651	2708	2699	2762	2695	2773	2925
Forsaaling og Bagflikning af do.	—	925	969	872	887	842	855	880	904	982

[1]) Det første Tal angiver Prisen for gl. Kartofler, det sidste Tal Prisen for ny Kartofler.

Udgifterne i et Husholdningsbudget for en Arbejderfamilie, beregnet efter Priserne ved hver af de foretagne Undersøgelser.

	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Juli 1917	Juli 1918	Juli 1919	Juli 1920	Juli 1921	Jan. 1922	Juli 1922
Fødevarer:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Flæsk, Kød og Paalæg	234	328	420	370	483	569	684	648	508	441
Mælk, Ost og Æg	290	377	424	496	499	612	358	299	267	222
Margarine, Smør og Fedt							349	264	219	212
Fisk, fersk og salt	30	30	38	42	42	60	50	51	47	40
Brød	153	199	194	284	264	269	317	391	339	310
Mel, Gryn og lign.	33	56	59	80	82	85	116	101	72	67
Kartofler, Grøntsager, Frugt	54	65	65	82	120	143	183	163	116	151
Sukker, Urtekram, Øl. m. v.	156	164	186	226	287	277	351	325	308	302
Tilsammen ..	950	1219	1386	1580	1777	2015	2408	2242	1876	1745
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	432	513	702	837	959	669	608	587
Bolig	285	285	292	300	307	322	371	403	403	443
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	563	401	333	301
Skatter, Kontingenter o. lign.	210	210	210	210	210	340	476	632	632	535
Andre Udgifter	185	185	223	271	364	415	457	396	381	376
Tilsammen ..	1050	1107	1332	1514	1858	2206	2826	2501	2357	2242
Ialt ..	2000	2326	2718	3094	3635	4221	5234	4743	4233	3987

Udgiftsstigning, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914 = 100).

	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Juli 1917	Juli 1918	Juli 1919	Juli 1920	Juli 1921	Jan. 1922	Juli 1922
Fødevarer	100	128	146	166	187	212	253	236	197	184
Klæder, Fodtøj, Vask	100	110	160	190	260	310	355	248	225	217
Bolig	100	100	102	105	108	113	130	141	141	155
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	563	401	333	301
Skatter, Kontingenter o. lign.	100	100	100	100	100	162	227	301	301	255
Andre Udgifter	100	100	121	146	197	224	247	214	206	203
Ialt ..	100	116	136	155	182	211	262	237	212	199

	Udgiftstal	Stigning		Dyrtidstillæg Gifte	Ugifte
	Kr.	i pCt.		Kr.	Kr.
Juli 1919	3466	—	1/10 19—31/3 20	702	360
Januar 1920	4020	16,0	1/4 20—30/9 20	972	648
Juli 1920	4302	24,1	1/10 20—31/3 21	1134	756
Januar 1921	4363	25,9	1/4 21—30/9 21	1134	756
Juli 1921	3716	7,2	1/10 21—31/3 22	810	540
Januar 1922	3220	÷ 7,1	1/4 22—30/9 22	594	396
Juli 1922	3076	÷ 11,2	1/10 22—31/3 23	540	360

fra Hovedstaden, men ogsaa fra det øvrige Land. For Manufakturvarer har Priserne i det væsentlige været uforandrede siden sidste Beregning; Priserne for Fodtøj og for Vask viser en mindre Nedgang.

Udgiften til Bolig er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistikken i Slutningen af 1921 for Hovedstaden, Provinsbyerne og 110 Landkommuner. Huslejestigningen har været noget større i Provinsbyerne og Landdistrikterne end i Hovedstaden, hvor Stigningen fra Februar 1916 til November 1921 har været ca. 40 pCt. for 2- og 3-Værelses Lejligheder. I Provinsbyerne er den tilsvarende Stigning godt 55 pCt. Som Gennemsnit er regnet med en Stigning i Huslejeudgiften fra 1914 paa 55 pCt.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne gaaet ned fra 333 Kr. til 301 Kr. Nedgangen skyldes saavel Prisfald paa Kul og Koks som for Gas, Petroleum og Elektricitet.

Udgifterne til Skatter, Kontingenter o. s. v. er gaaet ned med omtrent 100 Kr. Nedgangen falder paa Skattebeløbet, idet denne Udgiftspost for indeværende Finansaar er beregnet paa en noget lavere Skatteindtægt end ved den foregaaende Beregning. De nye Fradragsregler ved Statsskattens Beregning giver ligeledes noget lavere Skat for den her omhandlede Indtægtsstørrelse.

Udgifterne til Kontingenter og lign. er regnet uforandrede.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Paa flere af disse Poster viser Beregningerne lidt Nedgang i Udgiften. I Gennemsnit er der regnet med en Prisstigning fra 1914 paa 103 pCt.

For den Del af det samlede Budget, der indgaar i Beregningerne af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. Oktober og 1. April forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt. Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig paa følgende Maade:

Den sidste Beregning giver altsaa en Nedgang i Udgiftstallet paa 3220 Kr. til 3076 Kr. og en Nedsættelse i Dyrtidstillægget paa 54 Kr. og 36 Kr., henholdsvis for gifte og ugifte Tjenestemænd. Nedgangen træder i Kraft fra 1. Oktober 1922.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 595.
Arbejdsmænd paa Holmegaards Glasværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. August 1922 i Sag Nr. 595: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dettes Fensmark-Afdelings Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa sit Medlem, Holmegaards Glasværks Vegne paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Fensmark-Afdelings Vegne paalagt en Bod i Anledning af, at de under Dansk Arbejdsmandsforbund hørende Arbejdsmænd paa Glasværket den 18. April 1922 efter Forbundets Ordre har iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, fordi Glasværket i Henhold til det mellem Hovedorganisationerne sluttede Forlig af 4. s. M. havde nedsat Lønnen med 15. pCt.

Imidlertid hedder det i den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund den 24. s. M. sluttede Overenskomsts Punkt V: »Samtidig med denne Overenskomsts Underskrift forpligter Dansk Arbejdsgiverforening sig til under Retssagen den 26. April at frafalde Tiltale mod Dansk Arbejdsmandsforbund,« hvorved sigtes til Den faste Voldgiftsrets Sag Nr. 573, og da nu den ovennævnte paa Holmegaards Glasværk iværksatte Arbejdsstandsning, der ved Indgaaelse af Overenskomsten af 24. April var Arbejdsgiverforeningen bekendt, maa falde indenfor den Kreds af Forhold, som den i Punkt V indeholdte Frafaldelse af Tiltale omfatter, vil de Indklagede i Overensstemmelse med deres Paastand være at frifinde. Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne.

Kendelse.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Fensmark-Afdelings Vegne, bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i August Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. September 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F.E.BORDING KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsstedet i August Maaned 1922.

Bemærk! Naar intet Arbejdsløse eller ingen table Arbejdsdage skal anføres, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan anføres, bedes man sætte et

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn

Adresse:

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvortil de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 5. September 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, hvis Fag der ikke findes nogen Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 43, Kbhvn. K.

Anpassende Forsendelsen bemærket:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aabne Kuvert som Tryksag. Porto 10 Øre (Indenfor Københavns Postområde 5 Øre). Man der maa da iagttage følgende:

Spørgsmaalene 3–7 maa kun besvares med Tal (0 for tegn). Byens og Organisationens Navn samt som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frembyses som Brev.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ✻ KØBENHAVN DEN 2. SEPTEMBER 1922 ✻ 19 AARGANG

Træarbejdernes internationale Kongres,

som afholdtes i Wien i Juni Maaned d. A., var den anden efter Krigens Ophør. Paa den første Kongres i Amsterdam, December 1919, blev Træarbejdernes internationale Unions, af Krigen gennemhullede men dog ikke sønderrevne Baand atter helede. Unionens Sæde blev forlagt fra Berlin til Amsterdam. Denne Forflyttelse foregik let og i fuld Forstaaelse fra alle Sider. Paa Amsterdammer-Kongressens Tid var Leipart, den internationale Unions Grundlægger og hidtidige dygtige Sekretær, Arbejdsminister i Würtemberg og kunde derfor ikke komme i Betragtning ved Genvalg som Sekretær. Derimod talte mange Grunde for Sekretariatets Forlæggelse til et neutralt Land. Valget faldt enstemmig paa Formanden for det hollandske Møbelarbejderforbund Woudenberg, som havde gjort sig fortjent ved Kongressens Arrangement og sin Ledelse, og som havde fundet Anerkendelse fra alle Sider.

Beretningen om Virksomheden, som Woudenberg aflagde paa Wiener-Kongressen, viste, at han havde gjort sig værdig til den Tillid, der var vist ham. Han havde straks efter Amsterdammer-Kongressens Afholdelse sat sig i Forbindelse med de Organisationer, som ikke var repræsenterede paa Kongressen, og indbudt dem til at tiltræde Unionen. Selv om disse Anstrengelser ikke har bragt Resultater overalt, saa er dog ved Udgangen af 1921 36 Organisationer med 856.347 Medlemmer i 18 Lande tilsluttet den internationale Træarbejderunion. Ved Unionens Oprettelse i Aaret 1904 bestod den af 17 Forbund med 150.000 Medlemmer i 10 Lande. Ved Krigens Udbrud var den udvidet til at omfatte 47 Organisationer med 500.000 Medlemmer i 25 Lande. Efter Krigen fandtes 11 Lande med 23 Organisationer og 779.850 Medlemmer tilsluttet Unionen. Unionen har altsaa gjort ganske gode Fremskridt, og særlig glædelig er den stærke Medlemstilvækst indenfor de tilsluttede Forbund.

Forhandlingerne i Wien gjaldt i Hovedsagen Afværgelsen af de kommunistiske Kimceller. Det allrussiske Træarbejderforbund havde anmodet om Optagelse i den internationale Union, men Anmodningen var afslaaet af Forretningsudvalget og henvist til Afgørelse paa Kongressen. Paa Kongressen var der som Gæster modt Delegerede fra Moskva, og der var tilstaaet disse en vidtgaaende Talefrihed. I deres Følge befandt sig Delegerede fra Bulgarien, der blev behandlede paa samme Maade. Foruden dem var som Gæster Delegerede fra den tschekoslaviske Organisation i Prag. I de to sidstnævnte Lande ligger Forholdene forskelligartede. I Bulgarien bestod der før Krigen, svarende til den derværende socialistiske Fraktionsdannelse, to Træarbejderforbund, et »snæverhjertet« og et »vidthjertet«. Allerede paa de internationale Kongresser i Tiden før Krigen har de bekæmpet hinanden heftigt og gensidig bestridt den andens Retmæssighed. I den senere Tid er de to Forbund smeltet sammen og har sluttet sig til Moskva-Internationale. Dette medførte, at de Arbejdere, som sympatiserede med Amsterdam-Internationale, udtraadte og dannede et nyt Forbund, som har tilsluttet sig den internationale Union, medens det med Moskva sympatiserende Forbunds Tiltrædelse foreløbig staar hen.

I Tschekoslovakiet kommer til den politiske Modsætning tillige den nationale. De Tysktalendes Forbund med

Sæde i Reichenberg har straks ved dets Oprettelse tilsluttet sig den internationale Union. Senere kom det tschekiske, der har Sæde i Prag, og gjorde sin Tiltræden afhængig af, at det blev anerkendt som det eneste berettigede i Tschekoslovakiet.

Imidlertid er der indtraadt en Spaltning blandt Tschekerne, saaledes at der er to Forbund i Prag, af hvilke det ene slutter sig til Moskva. Der har fra Forretningsudvalget under Kongressen været gjort Forsøg paa at opnaa en Forstaaelse mellem de tre Retninger, uden at dette lykkedes.

Paa selve Kongressen blev Modsætningerne hovedsagelig fremført af den russiske Delegerede Urmanski, der paa en paafaldende Maade undlod de af Moskovitterne saa yndede Nedrakninger. Hans Taktik gik ud paa at overbevise de Delegerede om Kommunisternes fuldendte Harmløshed. De Delegerede kendte imidlertid Moskvas sande Skikkelse, og de, der var mindre godt orienteret, fik af den tyske Delegations Fører, Tarnow, der ogsaa var bleven valgt til Kongressens Formand, tydeligt Øjnene op for Moskva-Agitatorernes Taler og Skriverier. Et righoldigt Materiale om Moskvaspirernes sande Hensigt havde ogsaa den internatioale Sekretær Woudenberg i Form af den af ham førte Brevveksling og af Publikationer fra det russiske Træarbejderforbund og fra det paa Kongressen i Moskva oprettede Agitationsudvalg. Som Russernes ubetingede Følgesvende optraadte paa Kongressen kun Italienerne. Overfor disse kunde den internationale Sekretær paavise, at deres i den sidste Tid opnaaede Genindtræden i Unionen var foregaaet paa en ikke hel uangribelig Maade, og at de var under Indflydelse af Moskva-Centralen, der søgte at skaffe sig Støttepunkter i den internationale Union.

Den Støtte, som Russerne fik fra de schweiziske Delegerede, skuffede dem noget. Reichmann, Zürich, talte vel for Russernes Optagelse, men hovedsagelig under et Overbærelses Synspunkt. Men overfor de kommunistiske Metoder og i Særdeleshed overfor den Fanfare, hvormed »Røde Fane« i Wien ledsagede deres Kammeraters Taler paa Kongressen, tog han tydelig Afstand. I en noget afvigende Tone var den Tale, som Formanden for det engelske Møbelarbejderforbund holdt for Russernes Optagelse. Ogsaa hos ham var det hovedsagelig Tolerance, der gjorde sig gældende. Repræsentanterne for de kommunistiske Organisationer synes af Englænderen Gossips Tale at have bemærket Sympati for deres Bestræbelser, thi de gjorde sig megen Umage for at nærme sig ham, men det turde dog kun være et forgæves Sværmeri.

Repræsentanten for det store engelske Træarbejderforbund, Cameron, forholdt sig strengt afvisende overfor Moskvas Forlangende.

Resultatet af Udtalelserne formede sig i Vedtagelsen af en Resolution, der i det væsentligste sagde, at i den internationale Træarbejder-Union kan kun optages saadanne Forbund, som tilhører en Landscentral, der er tilsluttet det internationale Fagforeningsforbund, og som er rede til at erklære, at de ikke vil have Berøring med det røde Fagforeningsinternationale eller det røde Træarbejderinternationales Propagandakomité i Moskva eller nogen som helst Komité, der eventuelt maatte blive oprettet til samme Formaal, og ikke yde nogen som helst Støtte til saadanne Institutioner og Organisationer.

Vedtagelsen skete med 59 Stemmer mod 11 Stemmer, og ved denne Afstemning havde hvert Forbund Stemmeret efter deres Størrelse. Blandt de Forbund, der stemte imod Resolutionen, var det engelske Møbelarbejderforbund med 25.263 Medlemmer, Italien med 20.000 Medlemmer, Schweiz med 9000 og det norske Møbelarbejderforbund med 1264 Medlemmer. Træarbejdernes internationale Union har dermed vist, at der indenfor det ingen Plads er for kommunistiske Sædekorns Vækst.

Af Kongressens anden Virksomhed skal endnu nævnes Fremsættelsen af en ny Lov, som i alt væsentligt blev vedtaget efter Forretningsudvalgets Udkast. Den internationale Union er endnu først og fremmest indskrænket til Europa, hvor dog ikke alle Lande er tilsluttet den. Bestræbelserne for at udvide Unionen til andre Omraader fortsættes utrætteligt, og Haabet om ogsaa at faa det store amerikanske Forbund af Snedkere og Tømrere tilsluttet synes at komme Virkeligheden nær-

mere. Det var paafaldende, at der denne Gang manglede Repræsentanter fra Frankrig. Der har Moskvas Spaltningsbacille gjort sin Virkning. Organisationen er sprængt, efter at et Flertal har besluttet Tilknytning til Moskva. Denne Gruppe havde overdraget deres Repræsentation til de schweiziske Delegerede. Den nye Organisation, som tilslutter sig Amsterdam-Centralen, og som vinder kraftigt Fodfæste, havde ladet sig repræsentere af Belgierne.

Til den internationale Unions Sekretær genvalgtes Woudenberg (Amsterdam). Ogsaa de hidtidige Forretningsudvalgsmedlemmer blev genvalgte, nemlig Gossip (England), M. Petersen (Danmark), U. Vlaemynch (Belgien) og Tarnow (Tyskland). Mødestedet for den næste Kongres, som skal afholdes om 3 Aar, overlodes det til Forretningsudvalget at bestemme.

Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds Kongres.

Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælpere, som Forbundet før hed, paabegyndte Søndag den 30. Juli sin 8. Kongres i Studenterforeningens Festsal.

Ved Titiden samledes 208 Repræsentanter fra 89 Afdelinger i den med Faner og Bannere smykkede Sal.

Som Gæster var mødt Generalsekretæren i Internationaler Bund der Privatangestellten G. Smit fra Amsterdam, Formanden og Næstformanden for Norges Handelsfunktionærers Forbund d'Hrr. B. Eckblad og M. Christoffersen, samt fra Sv. Handelsarbetareförbundet, Formanden J. Lundgren og Forretningsfører N. Lindberg. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Hovedkasserer E. Svendsen.

Kongressen aabnedes af Forbundets Forretningsfører Jens Johansen, der bød saavel Delegerede som Gæster Velkommen.

Efter at Gæsterne havde takket for Indbydelsen og bragt Hilsen fra de Organiastioner, de repræsenterede, foretoges Valg af Kongressens Funktionærer, hvorefter Forretningsføreren fik Ordet for at aflægge Beretning for den forløbne 4-aarige Kongresperiode.

Beretning.

Medlemstallet, der den 1. April 1918 udgjorde 9456 i 86 Afdelinger, udgjorde nu 16.472 Medlemmer i 106 Afdelinger. 36 Afdelinger stod som Medlemmer af Arbejdernes Fællesorganisation i de paagældende Byer. Af Klubber fandtes der ialt 175. Han gennemgik derpaa udførligt Lønarbejdet, der indlededes med Oprettelsen af en Hovedoverenskomst med Dansk Arbejdsgiverforening, paa hvilken Overenskomst det faglige Arbejde med denne Hovedorganisation derefter var bygget. Som Supplement hertil var der afsluttet en Overenskomst med Dansk Principalforening, der indtil 1. Juli tilhørte Arbejdsgiverforeningen.

Forretningsføreren kom derefter ind paa forskellige Spørgsmaal, der har været fremme, som Lærlingeloven, Lukkeloven, Undervisningen og det skandinaviske og internationale Samarbejde.

Der udspandt sig derefter en længere Diskussion om den aflagde Beretning, som ved Afstemningen enstemmig vedtoges.

Kongressen vedtog derefter 3 Resolutioner om: Lukkeloven, Lærlingeloven og Pensionsforsikringsspørgsmaalet.

I den første Resolution fremhæver Kongressen Betydningen af en forsvarlig Lærlingeuddannelse, der kun er mulig under en effektiv Lovgivning. Kongressen ansaa ikke Lærlingeloven af 6. Maj 1921 for tilstrækkelig vidtgaaende, nemlig hvad Tilsynet med dens Overholdelse angaar, og opfordrer Hovedbestyrelsen til fortsat at arbejde videre med Lærlingespørgsmaalet og søge at gennemføre Forbundets Krav ved Lærlingelovens Revision i 1924.

I Resolutionen angaaende Lukkeloven udtaltes Glæde over, at 6-Lukningen er bleven lovfæstet ved Loven af 30. Juni 1922, men samtidig Beklagelse af, at Handelsstandens enstemmige Ønske om Halvseks-Lukningen ikke er imødekommet. Kongressen henstiller derfor til Regering og Rigsdag ved Lovens Revision at gennemføre helaarlig 6-Lukning uden Dispensationsbestemmelser. Kongressen opfordrede Afdelingerne til at forberede en saadan Lovbestemmelse ved at tage Arbejdet op

for frivillig 6-Lukning i Tiden 1. April til 15. September. Kongressen sluttede sig iøvrigt til de af Hovedbestyrelsen opstillede Krav til Butikslukningsloven og fremhævede Ønskeligheden af paa dette Omraade at skabe en virkelig Beskyttelseslovgivning for Medhjælperstanden.

I Resolutionen angaaende Pensionsforsikringen udtalte Kongressen, at denne Sag i udpræget Grad er en Samfundsopgave, der bør løses af Staten, men bemyndigede iøvrigt Hovedbestyrelsen til at arbejde videre med Spørgsmaalet og eventuelt træffe en Ordning med et af de bestaaende Selskaber til Fordel for de enkelte Medlemmer, der ønsker at tegne en Pensionsforsikring.

Kongressen behandlede derefter Spørgsmaalet om

Organisationens Tilslutning til De samvirkende Fagforbund.

Efter Indledning af Forretningsfører Jens Johansen, tog en lang og meget livlig Diskussion sin Begyndelse, hvorunder De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Kasserer E. Svendsen, gav en fyldig Redegørelse for De samvirkende Fagforbund, og hvad denne Landsorganisation betød for de fagorganiserede Arbejdere.

Som man paa Forhaand kunde vide, rejstes der fra visse Sider en haardnakket Modstand mod enhver Beslutning, der burde betragtes som et Skridt henimod et nøjere Samarbejde med de danske Arbejderes Hovedorganisation.

Ved Debattens Slutning vedtog Kongressen alligevel med to Tredjedeles Majoritet (153 St. mod 50) følgende Resolution, som var foreslaaet af Hovedbestyrelsens Flertal:

»Kongressen bemyndiger Repræsentantskabet til at udsende Forslag om Centralorganisationens Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund til Urafstemning, forsaavidt de Ændringer, der forestaar i De samvirkende Fagforbunds Organisationssystem vedblivende gør det ønskeligt, eller saafremt Forholdene i Faget, derunder Dansk Principalforenings eventuelle Genindtrædelse i Dansk Arbejdsgiverforening, skulde nødvendiggøre det.«

Man behandlede Oprettelsen af et fagligt Hjælpefond, og et Forslag fra Hovedbestyrelsen herom vedtoges. Det overlodes til Repræsentantskabet at udarbejde og fastsætte de endelige Kontingent- og Understøttelsesskalaer. Højere lønnede Handels- og Kontorfunktionærer vil herefter i Tilfælde af Arbejdsløshed kunne sikre sig en Understøttelse, der bedre staar i Forhold til deres Indtægt.

Endvidere vedtoges det af praktiske Hensyn at ændre Organisationens Navn til »Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund«.

Sluttelig behandledes forskellige Ændringer i Lovene, nødvendiggjorte ved Organisationens Udvikling og omfattende faglige Virksomhed.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører og Hovedkasserer genvalgtes Jens Johansen og Julius Hansen med Akklamation, hvorimod der i Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet indvalgtes forskellige nye Medlemmer.

Kongressens Afslutning.

Repræsentanten for den internationale Organisation, Smit, Amsterdam, takkede for den Venlighed og det Kammeratskab, der var vist ham som Repræsentant for Kollegerne i andre Lande. Kongressen har foretaget Skridt ad den rigtige Bane. Et Leve for den internationale Solidaritet!

Den svenske Gæst, Hr. Lindberg, hilstes med demonstrativt Bifald, da han ved Afskeden lykønskede med Beslutningen angaaende De samvirkende Fagforbund.

Forretningsfører Jens Johansen fik nu Ordet til sin Afslutningstale. Under begejstret Tilslutning endte Taleren saaledes:

Lad os i vort Arbejde, saavel blandt Medhjælperne som overfor Principalerne og Lovgivningsmagten, hamre Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds Navn fast — Leve vort Forbund.

Lønbevægelser og Konflikter.

Stenhuggere paa E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier.

Paa ovennævnte Firmas Virksomhe- der paabegyndtes for et halvt Aarstid siden noget Arbejde til Retsbygningen paa Frederiksberg i en Stenart, for

hvilken ingen Pris er fastsat i Overenskomsten. Da Forhandlingerne herom trods gentagne Forsøg ingen Enighed bragte, nægtede Arbejderne i Juli Maaned at udføre mere Arbejde i denne Stenart, forinden en Akkordpris var fastsat.

Arbejdsgiverne betragtede dette som en ulovlig Arbejdsvægring og bebudede Klage til Den faste Voldgiftsret, og der afholdtes da et Fællesmøde om Sagen. Dette fandt Sted den 15. August, og det forsøgtes at opnaa Enighed om Akkordpriserne, men da dette mislykkedes, fastholdt Arbejderne deres Vægring ved at udføre mere af Arbejdet, og Arbejdsgiverne fastholdt at ville indbringe Klagen for Voldgiftsretten.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 596.

Anvisning af Arbejdskraft til Silkeborg Maskinfabrik.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 142—143.

Aar 1922 den 28. Juli Kl. 3,50 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 596: Dansk Arbejdsgiverforening for Jernsammenslutningen mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og dette igen paa Forbundets Afdelinger i Silkeborg og Aarhus' Vegne.

Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær W. Elmquist i Dansk Arbejdsgiverforening, Direktør Charles Hansen i Jernsammenslutningen og Sekretær i samme Jørgen Jørgensen og Fabrikant Larsen for Silkeborg Maskinfabrik.

For de Indklagede mødte Næstformand i De samvirkende Fagforbund Alfred Christiansen, Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund J. A. Hansen og Forbundets Hovedkasserer Johansen.

Der fremlagdes Klage af 18. Juli 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 26. Juli 1922 med 4 Bilag.

Sagen drøftedes med Parterne, og Procedure fastsattes til Lørdag den 12. August Kl. $9^1/_2$ Fm., forsaavidt et Forsøg paa ved Forhandling indbyrdes at bringe Sagen ud af Verden ikke lykkedes.

Retten hævet Kl. 4,55 Em.

E. Tybjerg.

/ E. Steincke.

*

Da Sagen senere er blevet ordnet mellem Parterne, blev den ovennævnte Procedure aflyst, og Klagen bortfaldt.

Sag Nr. 597.

En Formandsansættelse hos Snedkerfirmaet Brdr. Hansen i Roskilde.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 146—147.

Aar 1922 den 11. August Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 597: De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne og Snedkerfirmaet Brdr. Hansen, Roskildes, Vegne.

Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Næstformand i De samvirkende Fagforbund Sekretær Alfred Christiansen, Formand for Snedkerforbundet Martin Petersen og Sekretær H. M. Hansen samt Formand for Forbundets Roskilde-Afdeling R. V. Jørgensen.

For de Indklagede mødte Sekretær i Dansk Arbejdsgiverforening W. Elmquist, Formanden for Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne Snedkermester Jens Nielsen, Næstved, og Snedkermester Hansen, Roskilde.

Der fremlagdes Klage af 21. Juli 1922 og Tilsvar af 1. August 1922.

Efter nogen Forhandling forligtes Sagen saaledes:

De Indklagede erkender, at den paagældende Mands Stilling ikke under de foreliggende Forhold kan opretholdes som en Formandsstilling i Septemberforligets Forstand. De frafalder derfor Kravet om, at han holdes udenfor Fagforeningen og forpligter sig til mindst at betale ham Overenskomstens Løn og overhovedet i alle Maader at behandle ham i Overensstemmelse med Overenskomstens Bestemmelser.

Klagerne tog derefter Klagen tilbage.

E. Tybjerg.

Sag Nr. 598.

En Formandsansættelse hos Skotøjsfirmaet Alfr. Liebmann & Co.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 147—148.

Aar 1922 den 11. August Kl. $3^1/_2$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 598: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter og denne igen paa Firmaet Alfr. Liebmann & Co.s Vegne.

Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Næstformand i De samvirkende Fagforbund Sekretær Alfred Christiansen, Formand for Dansk Skotøjarbejderforbund N. J. Lassen og Næstformanden Ch. Kock samt Formand for Forbundets Københavns-Afdeling R. Larsen.

For de Indklagede mødte Sekretær i Dansk Arbejdsgiverforening W. Elmquist, Formand for Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter, Fabrikant C. J. Sørensen og Foreningens Sekretær Georg Hansen samt Fabrikant Freddy Meyer for Firmaet Alf. Liebmann & Co.

Der fremlagdes Klage af 24. Juli 1922 og Tilsvar af 5. August 1922 med 2 Bilag.

Efter nogen Forhandling tilbød de Indklagede i Løbet af en Maaneds Tid at ændre Forholdet saaledes, at der kun anvendes 2 Formænd i Fabrikken.

Klagerne tog derefter nærværende Klage tilbage, idet de dog forebeholdt sig at rejse Sagen paany, hvis Forholdet ordnedes saaledes, at nogen af de som Formænd ansatte vedblivende beskæftigedes som almindelige Arbejdere i lignende Omfang som Tilfældet nu er med Valentin Jensen.

Sagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. $4^3/_4$ Em.

E. Tybjerg.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 599.

Landarbejderne paa Borsholmgaard pr. Saunte.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 150—151.

Aar 1922 den 18. August Kl. 1 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 599: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod Direktør C. J. Becker, V. Boulevard 29, København, ved Bestyrer P. Jensen, Borsholmgaard pr. Saunte.

Næstformand, Dr. jur. Sindballe ledede Mødet.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, Sekretær Hans Jacobsen, for Landarbejderforbundet Næstformand Axel Hansen, for Hovedafdelingen i Hillerød Formand Snejbjerg Christensen og for Borsholm-Afdelingen Kasserer Carl Klüver.

For de Indklagede mødte: Bestyrer Jens Peter Jensen, Borsholm, og Sagfører, cand. jur. Niels Fr. Hansen, Helsingør.

Der fremlgades Klage af 29. Juli 1922 med 3 Bilag og Tilsvar af 8. August 1922 med 1 Bilag.

Sagfører Hansen bemærkede, at Folkene sikkert havde faaet mere i Løn, end de skulde have efter Forbundets Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen, og at Direktør Becker, der onskede at leve i Fred med sine Folk, ikke havde noget imod at annullere de med Folkene oprettede Kontrakter og i Stedet antage de mellem Landarbejderforbundet og Arbejdsgiverforeningen vedtagne Kontrakter, samt betale efter Forbundets Overenskomst.

Sagfører Hansen tilføjede, at han gerne udtrykkelig skulde tilskrive Folkene, at det herefter stod dem frit for at indmelde sig i Organisationen, om de onskede det. Spørgsmaalet, om Folkene havde faaet mindre i Løn, end de efter Landarbejderforbundets Overenskomst skulde have — hvad Komparenten som nævnt ikke mener de har — vilde man saa kunne afgøre ad sædvanlig Mæglingsvej.

Klagerne trak derefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 1,50 Em.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen,

kst.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 * KØBENHAVN DEN 9. SEPTEMBER 1922 * 19 AARGANG

Dansk Skrædderforbunds 18. Kongres.

I Dagene 6.—11. August afholdt Dansk Skrædderforbund sin 18. Kongres i Rømersgade 22.

Forbundet var repræsenteret af 158 Delegerede, hvoraf ca. godt Tredjedelen var Kvinder, samt Hovedbestyrelsens 17 Medlemmer og 3 Revisorer.

Ligeledes var der mødt Repræsentanter fra Broderforbundene i Sverige, Norge, Tyskland samt Sekretæren for Internationale Beklædningsarbejderforbund og De samvirkende Fagforbund, nemlig henholdsvis Johs. Andreasson, Stockholm, Fru Hanna Adolpsen, Kristiania, Pletll, Berlin, van d. Heeg, Amsterdam og Sekretær Hans Jakobsen, København.

Kongressens Dagsorden var følgende:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Prøvelse.
3. Kongressens Konstituering (Fastsættelse af Forretningsordenen).
4. Beretning om Virksomheden.
5. Beretning om Regnskabet.
6. Lovændringer.
7. Overenskomsterne.
8. Særskilte Forslag.
9. Fastsættelse af Lønninger.
10. Valg af Forretningsfører, Viceforretningsfører, 1. Sekretær, 2. Sekretær, Hovedkasserer, Hovedbestyrelse og Revisorer.
11. Protokollens Oplæsning og Godkendelse.

Kongressen var samtidig en Jubilæumskongres, da det var 35 Aar siden, Forbundet blev stiftet, og samtidig kunde Forbundets dygtige og energiske Forretningsfører fejre sit 25-aarige Jubilæum som Forbundets første Tillidsmand.

Kongressen blev aabnet under de mest festlige Former, og hertil ydede Skræddernes fortrinlige Sangkor et væsentligt Bidrag.

Til Dirigenter valgtes Jens Nielsen, København, og Ole Hansen, Aalborg, til Sekretærer Josef Andersen og Axel Petersen.

Efter at Kongressen var konstitueret, var Forretningsføreren, inden man gik over til Dagsordenen, Genstand for en Hyldest, der viste, at han gennem de 25 Aars Virksomhed som Forbundets øverste Tillidsmand havde erhvervet sig sine Kollegers fulde Tillid og Agtelse.

Fra Forbundets Side overraktes der ham en pragtfuld Adresse ledsaget af et Sølvbæger indeholdende en Check. Derefter strømmede det ind med Deputationer og Gaver fra Afdelingerne i København, Provinserne, tidligere Hovedbestyrelsesmedlemmer, den nuværende Hovedbestyrelse samt De samvirkende Fagforbund; hertil føjede sig et Væld af Blomster og Telegrammer.

Beretningen.

I et interessant Foredrag gennemgik Forretningsføreren Virksomheden i den forløbne Periode siden sidste Kongres (1919). Medlemtallet, der 1919 var 11.852, var nu 11.465, altsaa en Tilbagegang i Perioden af 387 Medlemmer. Virksomheden havde været meget omfattende, idet man ved at Syerskerne var indtraadt i Forbundet havde faaet en Masse Overenskomster, der igen havde medført ret omfattende Forhandlinger. Trods store Vanskeligheder lykkedes det dog i Foraaret 1919 at faa de forskellige Overenskomster i Orden ad fredelig Vej. Men Dyrtiden var stigende, og da Arbejdsgiverne afslog ethvert Krav om et passende Dyrtidstillæg, vedtog Hovedledelsen at tage en

Kamp og afgav Strejkevarsel. Strejken, der traadte i Kraft den 1. September, varede i 5 Uger og sluttede med et Resultat, vi hverken før eller senere har kunnet opnaa, idet der opnaaedes et Tillæg af over 20 Kr. pr. Uge for mandlige Arbejdere. Arbejdsgiverne, der havde indklaget os for Den faste Voldgiftsret, fik ganske vist erklæret Strejken ulovlig, men nogen Bod blev vi ikke idømt.

Et stort Principspørgsmaal af et uvurderligt Gode for Arbejderne er ligeledes løst i den svundne Periode, idet 8-Timers Dagen er gennemført, og her har De samvirkende Fagforbund gjort et stort Arbejde for at bevare denne for Arbejderne ved at søge at faa den lovfæstet; men saa længe vi har de nuværende Magthavere, vil dette sikkert ikke lykkes. Paa dette Spørgsmaal maa vi staa ubrødeligt sammen og, hvis det bliver nødvendigt, sætte alt ind paa at bevare dette Gode.

Et andet stort Spørgsmaal, der trænger sig paa, er Værkstedsspørgsmaalet i København, det er et gammelt Krav, som vi hidtil ikke har formaaet at løse; men det maa nu finde sin Løsning, og Hovedledelsen vil da ogsaa stille en Resolution, der tager Sigte paa dette Forhold. Urafstemningen, der blev gennemført sidste Kongres, er noget af en Skuffelse, idet det har vist sig, at selv hvor det gælder Medlemmernes mest vitale Interesser som deres Lønoverenskomster, er det et saa ringe Procentantal, der stemmer, at man ikke kan være det bekendt. Efter at Forretningsføreren indgaaende havde omtalt de forskellige Spørgsmaal og Forhold, der har været fremme i Perioden, Enkeltforhandlinger, Pristallet, Helligdagsarbejde o. lign., udtalte han en Tak til Hovedbestyrelsen for det gode Samarbejde og Forstaaelse, der havde fundet Sted, og hvorved det var lykkedes at manøvrere saaledes, at det var til Gavn for Medlemmerne.

Forbundet, der i 1919 talte 73 Afdelinger, tæller nu 78 Afdelinger, idet der i Aabenraa, Haderslev, Sønderborg, Tønder og Nysted er oprettet selvstændige Afdelinger.

Efter at Forretningsføreren havde aflagt sin Beretning, fulgte en lang Diskussion, der dog ikke formede sig som nogen Kritik af Hovedledelsens Stilling under de førte Lønforhandlinger, men hvor særligt Helligdagsarbejdet, Værkstederne i København og Urafstemningen var fremme.

Ved den foretagne Afstemning godkendtes Beretningen enstemmig.

Regnskabet.

Hovedkassereren, C. Busted, fremlagde Regnskabet siden sidste Kongres og knyttede de nødvendige Oplysninger dertil. Forbundet har i det forløbne Tidsrum haft en Formuefremgang af 153.140 Kr. 11 Øre.

Efter at nogle stillede Spørgsmaal var besvarede af Busted, godkendtes Regnskabet enstemmigt ved den foretagne Afstemning.

Særskilte Forslag og Lovændringer.

Der var fra Skræddernes Fagforening i København stillet Forslag om, at fra og med den 15. September 1923 maa ingen, der beskæftiges med bestilt Frakkearbejde, sidde hjemme uden Forbundets eller Fagforeningens Tilladelse.

Der vedtoges følgende af Hovedledelsen foreslaaet Resolution, hvorefter Afdelingens Forslag var bortfaldet.

Værkstedsspørgsmaalet i København.

Kongressen slutter sig til de af Skræddernes Fagforening af 1873 i København under Punkt 7 stillede Forslag:

1) Fra og med den 15. September 1923 maa intet Medlem af Forbundet, der beskæftiger sig med bestilt Frakkearbejde, udføre Hjemmearbejde for nogen Forretning uden Forbundets eller Fagforeningens Tilladelse;
(dog med den Ændring, at der i Stedet for 15. September kommer til at staa Oktober Flyttedag, og i Stedet for Forbundets eller Fagforeningens Tilladelse kommer til at staa: Organisationens Tilladelse).

Kongressen paalægger den kommende Hovedledelse at faa Punkt 1 løst ved de Forhandlinger, der skal føres derom, og bemyndiger den til (naar den finder Tidspunktet belejligt) at foretage de agressive Skridt, som den mener er nødvedige for at gennemføre Kravet.

Ligeledes vedtoges følgende af Hovedbestyrelsen stillet Resolution:

Kongressen opfordrer Hovedledelsen til at søge gennemført, at saavel Stat som Kommune selv overtager alt Leverance-

arbejde af Uniformer, samt at der oprettes Værksteder.

I 1919 ansattes en 2. Sekretær, og Kongressen vedtog at lovfæste dette, saaledes at 2. Sekretæren er selvskreven i Hovedbestyrelsen og Forretningsudvalget. Der blev desuden behandlet en Række af Ændringer til Lovene, stillet henholdsvis af Afdelingerne og Hovedbestyrelsen.

Fra Svendborg, Slagelse og Odense var der stillet Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Da følgende af Hovedbestyrelsen stillet Resolution vedtoges, bortfaldt det af Afdelingerne stillede Forslag.

Kongressen erkender, at hvis Maalet om Arbejderklassens Frigørelse skal naas, er det i højeste Grad nødvendigt — og ikke mindst for de faglige Organisationer —, at Arbejderne er sluttede sammen i en stærk Centralorganisation, ikke mindst for at afværge de Anslag, der fra Kapitalens Side rettes imod Arbejdernes vitale Interesser.

Men samtidig udtaler Kongressen, at den anser det for en absolut Nødvendighed, at der gives de enkelte tilsluttede Forbund den størst mulige Frihed indenfor den samlede Centralisation til at varetage deres særegne Interesser, der ikke altid kan bringes under en bestemt Standard.

Som Følge heraf erklærer Kongressen, at saafremt De samvirkende Fagforbund ogsaa i Fremtiden, som sket er hidindtil, i sine Love og Praksis vil efterfølge dette, Dansk Skrædderforbund da finder, at dets Plads er indenfor de centraliserede Arbejderes Rækker.

Hvis derimod de nye Love, der skal til Behandling i De samvirkende Fagforbund i nær Fremtid, beskærer de enkelte Organisationer deres Selvbestemmelsesret, paalægges det den kommende Hovedledelse at lade foretage Urafstemning over, om Dansk Skrædderforbund vedblivende skal staa indenfor De samvirkende Fagforbund.

Angaaende Forslag om Indførelse af Bedriftsraad indenfor Beklædningsindustrien vedtoges følgende af Hovedbestyrelsen stillet Resolution:

»Kongressen erkender, at de i Forslagene nedlagte Tanker er i Overensstemmelse med Arbejdernes Interesse og de af Arbejdernes Hovedorganisation tidligere rejste Krav. Men netop fordi de er dette, formener Kongressen ogsaa, at dette Spørgsmaals Løsning maa ske i Flok, og derfor henvises til »De samv. Fagforbund«, da et enkelt Forbund næppe vil kunne løfte denne Opgave.«

Valg af Tillidsmænd.

Efter at Lønningerne var fastsatte, skredes til Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører foresloges Genvalg af William P. Arup, der valgtes med Akklamation.

Til Hovedkasserer foresloges Genvalg af C. Busted, der ligeledes valgtes ved Akklamation.

Til Viceforretningsfører og 1. Sekretær valgtes Josef Andersson og til 2. Sekretær Axel Petersen enstemmig.

Til Hovedbestyrelsen valgtes følgende: København: C. Buus, Jens Nielsen, P. Dansøe, Fru Anna Johansen, Frk. Dagmar Schlippe, Charles Rasmussen, Fru Dagmar Christoffersen og Fru Anna Jensen. Provinserne: Frantz Madsen, Aarhus, Tverno, Nykøbing F., Ole Hansen, Aalborg, Kirstine Jensen, Aalborg, Fritz Rasmussen, Odense, og Schmidt, Kolding.

Til Revisorer: I. H. Jensen, Frantz Rasmussen og Fru Johanne Madsen.

Dermed var Kongressens Dagsorden udtømt, hvorpaa der umiddelbart efter afholdtes

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Delegeretmødet konstituerede sig med den samme Ledelse som Kongressen.

Beretning og Regnskab blev aflagt og diskuteret og derefter enstemmig godkendt.

Der var fra Hovedledelsen stillet Forslag om en Omlægning af Kontingentet saaledes, at den 1 Kr. og de 50 Øre, der nu betales henholdsvis af Hel- og Halvbetalende i Ekstrakontingent pr. Uge, bortfalder fra 1. Oktober 1922. Dette vedtoges.

Derefter behandlede Delegeretmødet en Række af Ændringer, der var stillet til Lovene saavel fra Afdelingerne som Hovedbestyrelsen.

Som en Protest mod, at den fortsatte Hjælp er inddraget, blandt andet ogsaa for Skrædderfagets Arbejdsløse, vedtoges følgende af Hovedbestyrelsen stillet Resolution:

Ved det i Skrædderfagets Arbejdsløshedskasse den 12. August 1922 afholdte Delegeretmøde udtaler dette:

»at det af Indenrigsminister Kragh i Rigsdagen fremsatte og vedtagne Forslag angaaende Inddragelse af fortsat Hjælp til Arbejdsløse i en Del nærmere nævnte Arbejdsløshedskasser, hvoriblandt Skrædder-

fagets, er i højeste Grad uretfærdigt og maa mødes med den skarpeste Protest.

Delegeretmødet slutter sig her til de Protester, der i saa Henseende er fremsatte af saavel Partiet som den faglige Hovedorganisation.«

Til Tillidsmænd og Hovedledelse valgtes de samme, som blev valgt i Forbundet.

Afslutning.

Forretningsføreren: De Beslutninger, der er taget her i disse Dage, skal nu føres ud i Livet, og jeg lover, der skal blive gjort, hvad der er muligt, for at føre de tagne Bestemmelser ud i Livet til Gavn for vore Medlemmer. Jeg takker for disse Dages Samvær, og naar I nu kommer ud i Afdelingerne, vil jeg haabe, at det, I har lært og set, maa blive frugtbringende. Og ligeledes vil jeg takke vore Gæster for disse Dages Samvær.

Forretningsføreren udbragte derefter et med rungende Hurraraab besvaret Leve for Dansk Skrædderforbund.

Derefter havde de fremmede Gæster Ordet og takkede paa det hjerteligste for de Dage, de havde tilbragt paa Kongressen, og den Gæstfrihed, de havde mødt.

Dirigenterne takkede for den saglige og besindige Maade, de forskellige Spørgsmaal var drøftet paa.

Derefter sluttede Kongressen med Afsyngelsen af Internationale.

„Kristelige" Fagforeninger.

I en Række Lande findes saakaldte »Kristelige Fagorganisationer«, der imidlertid i mange Tilfælde kun er rene Splittelsessammenslutninger. Herhjemme har vi haft et Forsøg i samme Retning i »Kristelig dansk Fællesforbund«, som startedes omkring Aarhundredskiftet. Nogen stor Udbredelse fik det ikke, men det naaede dog — især i Jylland — at gøre en Række Forsøg paa at falde Fagorganisationerne i Ryggen, naar disse stod i Kamp med en eller anden Arbejdsgiver ude i Smaabyerne.

I en Række Lande har de »kristelige« Organisationer holdt sig oven Vande og opnaaet en vis Indflydelse. Mest er de fremme i katolske Lande, hvor Kirken viser dem stor Interesse. Undertiden paatager de sig en Maske af Radikalisme, men man maa altid regne med, at det er Taktik, beregnet paa at svække den egentlige Fagbevægelse. I denne og i den socialdemokratiske Arbejderbevægelse har vi den eneste fremaddrivende Kraft for Lønarbejderklassens Interesser. Slappes denne blot den mindste Smule, viser den »kristelige« Bevægelse straks sit rigtige Ansigt, som er Reaktion og Bagstræb.

I Juni har Federationen af »kristelige« Organisationer afholdt en international Kongres i Innsbruck i Østrig. Medlemtallet i de forskellige tilsluttede Landes Organisationer blev ved den Lejlighed opgivet saaledes:

Østrig	78.561
Belgien	200.202
Czekoslovakiet	13.250
Frankrig	129.000
Ungarn	113.855
Italien	1.052.694
Serbien	22.500
Luxembourg	500
Tyskland	1.142.956
Holland (i 2 Forb.)	225.193
Schweiz	14.959
Spanien	42.319
Ialt	3.035.989

Som bekendt afholdtes der i Foraaret i Rom en Kongres af de Landsorganisationer, som er tilsluttet den faglige Internationale i Ansterdam. Der var her repræsenteret ca. 24 Millioner organiserede Arbejdere eller 8 Gange saa mange som i den »kristelige« Federation.

Men desuagtet maa man naturligvis regne med, at der — i de Lande, hvor Kirkens Magt over Sindene er stor — fremdeles kan voldes Arbejderbevægelsen noget Besvær gennem de saakaldte »kristelige Fagorganisationer«.

Fagorganisationerne i Holland.

Hovedsagelig paa Grund af religiøse Rivninger er den hollandske Arbejderbevægelse mere splittet, end det heldigvis er Tilfældet i de fleste andre Lande. Dette giver sig Udslag ikke mindst i faglig Henseende.

Foruden den egentlige faglige Landsorganisation, svarende til vort Samvirkende Fagforbund, eksisterer saaledes endda hele 2 religiøse faglige Landsorganisationer med ikke ringe Tilslutning. Men ikke nok hermed. Der bestaar yderligere 2 Splittelses-Centraler uden religiøst Motiv. Til Gengæld er den ene syndikalistisk.

Medlemstallene i de forskellige nævnte Organisationer stiller sig saaledes:

Hollands Samvirkende Fagforbund (Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen) har pr. 1. Januar 1922 ialt 217.348 Medlemmer. Dernæst har den katolske Sammenslutning (Bureau voor de Roomsch-Katolieke Vakorganisatie) 143.963 Medlemmer, medens den anden konfessionelle Sammenslutning (Christelijk Nationaal Vakverbond) har 71.729 Medlemmer.

Af de ikke-konfessionelle Splittelses-Landsorganisationer har den største, Algemeen Nederlandsch Vakverbond 48.742 Medlemmer, og endelig har Syndikalisterne, Nederlandsch Arbeidssecretariaat 27.145 Medlemmer.

Splittelsesorganisationernes Medlemstal er alle pr. 1. April 1922.

Denne enestaaende Splittethed er naturligvis en Ulykke for den hollandske Arbejderklasse i alle Henseender, Eksempelvis kan nævnes, at den hollandske Regering endog har forsøgt at skyde de religiøse Organisationer frem ved Udpegning (i 1921) af en Arbejderdelegeret til Konferencen i Den internationale Arbejdsorganisation, under Henvisning til, at de 2 religiøse Sammenslutninger tilsammen har flere Medlemmer end den egentlige faglige Landsorganisaiton. Hvordan Stillingen svækkes overfor Arbejdsgiverne behøver næppe nogen nærmere Paavisning.

Hollands »Samvirkende Fagforbund« har ment at burde række Haanden frem til et Forsøg paa, i hvert Fald at samle de ikke-konfessionelle Organisationer til en Enhed. Syndikalisterne afviste imidlertid Forhandlingen med en flot Bemærkning om, at denne vilde blive »ufrugtbar og unyttig«. Derimod kom det til en Udvalgsforhandling om Sagen med Algemeen Nederlandsch Vakverbond, og Forhandlingsresultatet blev tiltraadt af De samvirkende Fagforbund, medens der paa den anden Side er rejst en saadan Opposition mod Forslaget, at det allerede nu kan ses, at dette kun vil kunne vedtages i en saa stærkt ændret Skikkelse, at det bliver uantageligt for den egentlige Landsorganisation.

Dennes Forhandlingsvilje er saaledes bleven slet lønnet, og man maa desværre foreløbig regne med, at Splittelsesorganisationerne alle fortsætter deres Tilværelse.

Glædeligvis er der imidlertid en saadan Livskraft og Udvikling i Hollands Samvirkende Fagforbund, at man kan forvente, at den efterhaanden vil faa Bugt med Splittelsesmændene. Siden Landsorganisationens Oprettelse i 1906 har Medlemstallet udviklet sig saaledes (alle Tal pr. 1. Januar det paagældende Aar):

1906:	11	Organisat. med	18.960	Medl.
1907:	18	—	26.227	—
1908:	24	—	32.270	—
1909:	27	—	36.623	—
1910:	27	—	40.628	—
1911:	18	—	44.120	—
1912:	32	—	52.235	—
1913:	33	—	61.535	—
1914:	35	—	84.434	—
1915:	35	—	87.611	—
1916:	35	—	100.361	—
1917:	35	—	129.148	—
1918:	34	—	159.514	—
1919:	31	—	190.515	—
1920:	30	—	247.704	—
1921:	29	—	216.581	—
1922:	29	—	217.348	—

Yderligere kan bemærkes, at 1. Kvartal 1922 har vist en yderligere lille Nedgang i denne saavel som i de andre hollandske Landsorganisationer, og allermest i den syndikalistiske. Men at der i det sidste Par Aar har været et Tab af Medlemmer er jo ikke noget, der gælder Holland alene. Paa lignende Maade er det gaaet allevegne; noget af Krigsaarenes stærke og hastige Opsvulmen har vist sig at være uholdbar foreløbig, og heri er for erfarne Fagforeningsmænd intet mærkeligt.

Men bortset fra denne momentane Dalen vil man se, at den sunde Fagbevægelse ogsaa i Holland har kunnet glæde sig ved en solid og stadig Vækst, der lover godt for Fremtiden.

Det samme lyse Syn paa Fremtiden tør man anlægge, naar man ser paa de sidste Aars Lønkampe. I Holland som

i den øvrige Verden har det været Arbejdsgiverne, som har været den angribende Part. Trods den fortvivlede Splittelse og Tidernes almindelige Modgang har Landsorganisationen paa det kraftigste værnet om Arbejderklassens opnaaede Goder.

I Aarene 1920 og 1921 har der været talrige Lønkampe; men der har været 4 af meget betydelig Omfang og Varighed, nemlig for Havnearbejderne, Bygningsarbejderne, Bogbinderiarbejderne og Metalarbejderne.

I Pengeunderstøttelse blev til disse 4 Konflikter alene forbrugt over 3.600.000 Gylden, hvoraf ca. Halvdelen blev tilvejebragt af de paagældende Organisationer selv.

Medlemmerne i Landsorganisationen viser sig imidlertid at være skolede Folk, som véd, at stærke Organisationer er en Nødvendighed. Trods den store Aareladning i de nævnte 2 Aar staar de tilsluttede Forbund nu økonomisk styrkede. I Januar 1921 var Forbundenes samlede Formue 4.239.807 Gylden; i Januar 1922 var den imidlertid vokset til 5.343.825 Gylden. Men i Aaret 1920 blev der ogsaa betalt et Medlemsbidrag paa ialt over 5.800.000 Gylden, og i 1921 paa nærved $6^1/_2$ Mill. Gylden.

Som man ser, er der altsaa ogsaa i Holland en stærk og stærkt voksende moderne Fagbevægelse. Og denne vil sikkert vide, ogsaa i de kommende Aar paa bedste Maade at møde de mange Vanskeligheder, som er forhaanden.

Arbejdsløsheden i Juli 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Juli Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Juli 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		7. Juli	14. Juli	21. Juli	28. Juli
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11827	19,1	17,9	17,6	17,5
Anden Industri..	58768	17,4	17,2	17,5	17,0
Handel	7875	11,4	12,3	12,6	12,3
Arbejdsmænd ...	31206	11,5	11,4	11,2	11,0
Ialt...	109676	15,5	15,3	15,3	15,0
Provinserne:					
Bygningsindustri	19549	12 1	11,5	11,4	10,9
Anden Industri..	55174	13,8	13,6	13,5	13,4
Handel	9606	7,7	7,7	7,7	7,6
Arbejdsmænd ...	75058	9,5	9,5	9,4	9,0
Ialt...	159387	11,2	11,1	10,9	10,7
Hele Landet...	269063	12,9	12,8	12,7	12,5

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920	...	13,2 pCt.
Februar	—	—	...	9,6 —
Marts	—	—	...	6,7 —
April	—	—	...	3,5 —
Maj	Maaned	1920	...	2,8 —
Juni	—	—	...	2,1 —
Juli	—	—	...	2,1 —
August	—	—	...	2,4 —
September	—	—	...	2,7 —
Oktober	—	—	...	3,6 —
November	—	—	...	6,1 —
December	—	—	...	15,1 —
Januar	—	1921	...	19,7 —
Februar	—	—	...	23,2 —
Marts	—	—	...	23,6 —
April	—	—	...	21,7 —
Maj	—	—	...	18,6 —
Juni	—	—	...	16,8 —
Juli	—	—	...	16,7 —
August	—	—	...	17,7 —
Septbr.	—	—	...	16,6 —
Oktober	—	—	...	18,3 —
November	—	—	...	20,8 —
December	—	—	...	25,2 —
Januar	—	1922	...	28,9 —
Februar	—	—	...	33,1 —
Marts	—	—	...	27,9 —
April	—	—	...	24,0 —
Maj	—	—	...	16,1 —
Juni	—	—	...	13,2 —
Juli	—	—	...	12,5 —

I Løbet af Juli Maaned er Arbejdsløsheden aftaget indenfor Byggefagene, medens der ikke har været nogen fortsat Nedgang at spore for de andre Fag. Ledigheden for alle Fag under eet er stadig adskillig større end paa samme Aarstid i de jævnt gode Aar før 1914, men er dog lavere end paa samme Aarstid i 1921.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 * KØBENHAVN DEN 16. SEPTEMBER 1922 * 19 AARGANG

Kongresser.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Jubilæumskongres.

Den 6. August aabnedes i Idrætshuset i København Dansk Arbejdsmandsforbunds 14. Kongres, der tillige var en Jubilæumskongres, idet Forbundet blev oprettet i 1877 og saaledes i Aar har bestaaet i 25 Aar.

Kongressen aabnedes under meget festlige Former med Sang og Musik, samt Festtale af Forbundets Formand, M. C. Lyngsie, der ogsaa fejrede 25 Aars Jubilæum sammen med Forbundet.

Paa Kongressen var mødt 368 Delegerede og 17 Gæster.

Efter at der var foretaget Valg af Dirigenter og Sekretærer, fik Formanden Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres, idet han henviste til det om Forbundets 25-aarige Virksomhed udarbejdede Festskrift, der forelaa som et smagfuldt og med mange Billeder forsynet Værk.

Efter Beretningens Aflæggelse paafulgte en meget lang Diskussion, der strakte sig over flere Dage. Da Talernes Række var sluttet, skred man til Afstemning om Virksomheden, der godkendtes med alle Stemmer mod 4.

Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Johs. Nielsen, forelagde Kongressen en Resolution, der udtalte en Protest imod den Vilkaarlighed, der af Regeringen var udvist imod de Arbejdsløse, navnlig med Henblik paa Arbejdsmændene.

Resolutionen var saalydende:

Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres protesterer imod den Vilkaarlighed, Indenrigsministeren har foretaget ved sin Bekendtgørelse af 13. Juli d. A. ved Inddragelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen til mange Tusinde Arbejdsløse, bl. a. Arbejdsmændene, til Trods for at vi endnu har 21 pCt. af vore Medlemmer ledige, medens Ledigheden blandt vore Medlemmer normalt paa denne Aarstid er 4 à 5 pCt.

Ministerens Vilkaarlighed er der saa langt fra raadet Bod paa ved Dispensationen af 3. August, der endnu unddrager over 5000 af vore Medlemmer al fortsat Hjælp i deres langvarige Ledighed. I 129 Afdelinger har vi over 15 pCt. og i 81 Afdelinger endog over 30 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse.

Kongressen udtaler paa alle Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmers Vegne, at vi langt foretrækker Arbejde og Beskæftigelse fremfor Understøttelse, men naar baade Stat og Kommuner saavel som den Private ikke kan eller vil give os Beskæftigelse, maa vi kræve, at der anvises vore ledige Medlemmer Midler til at leve uden at gaa til Fattigvæsenet.

Kongressen gør opmærksom paa, hvad Ministeren saavel som Arbejdsdirektoratet allerede er bekendt med, at de officielle Tal angaaende Arbejdsløsheden ikke er stemmende med Virkeligheden; der er ingen Nedgang i Ledigheden i vort Fag, men naar vore Medlemmer fratages deres Understøttelse, møder de ikke mere til Kontrol og glider derved ud af de officielle Tal over ledige Arbejdere.

Kongressen peger paa, at Laanekontorerne, til Trods for at vi er i Aarets bedste Tid, er overfyldt med Panter og har en Forretning, som selv den strengeste Vinter sjældent kan vise Magen til, og paa, at Kontingentrestancerne til al social Arbejderforsikring, Arbejdsløshedskasser, Sygekasser, Livsforsikring o. s. v. har naaet et Omfang, der er faretruende for disse Institutioners naturlige Virksomhed, og at mange Aars Opdragelses- og Opbyggelsesarbejde paa disse Omraader er ved at ødelægges, og at Resultatet heraf vil blive, at Selvhjælps-Princippet bringes i Stagnation eller ødelægges, og at Byrder af uberegneligt Omfang kastes over paa det Offentlige, og erklærer i denne Forbindelse, at vor Organisation ikke kan tage den Opgave op, hverken at fremskaffe den Understøttelse,

der er frataget vore Medlemmer, eller at opretholde deres Forsikringer.

Gennem mere end et Aar har Medlemmerne baaret saa store Byrder ved meget forhøjede Kontingenter og langvarige Ekstrakontingenter, at selv de arbejdende Medlemmer har været spændt haardere for for at bringe Landet over den herskende Krise end nogen anden Samfundsklasse, og med de nu stærkt nedadgaaende Lønninger maa vi bestemt afvise Tanken om, at Arbejderne nu alene skal bære Følgerne af den Nød og Elendighed, Arbejdsløsheden har bragt i de mange tusinde Arbejderhjem.

Til Nødhjælps-Fondet yder Arbejderne baade direkte og indirekte deres Bidrag, og Kongressen maa derfor kræve dette genaabnet for alle vore Medlemmer, som man ikke er i Stand til at anvise Arbejde.

Fastholder Ministeren trods alt sin vilkaarlige og arbejderfjendske Afgørelse af Omfanget af Nødhjælpsfondets Virksomhed, og staar Ministeren fremdeles ligesaa magtesløs som hidtil m. H. t. at anvise Beskæftigelse til de mange Tusinde Ledige, maa Kongressen gentage Meddelelserne i Arbejdsløshedskassens Cirkulære af 14. Juli og 4. August om, at vore Afdelinger maa henvende sig til Kommunerne og af disse kræve Beskæftigelse for vore Arbejdsløse, og hvis saadan ikke kan fremskaffes, at Hjælpekasserne da maa overtage Nødhjælpsfondets Virksomhed.

Hovedkasserer Johs. Sørensen aflagde derefter Beretning om Forbundets finansielle Stilling og gennemgik Regnskaberne for den forløbne Kongresperiode. Han oplyste, at Forbundets Formue den 31. December 1921 beløb sig til næsten 2 Millioner Kroner, hvilket betod en Formuefremgang siden 1919 af 425.000 Kroner. Strejker- og Lockouter havde opslugt 1.944.641 Kroner. Regnskabet blev godkendt med alle Stemmer mod 3.

Et af Kongressens vigtigste Spørgsmaal var

Forbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Der var fra 65 Afdelinger stillet Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Om disse Forslag førtes der en meget indgaaende Diskussion, hvori ogsaa Kasserer E. Svendsen tog Del og imødegik de forskellige Angreb, der blev rettet mod Landsorganisationens Stilling under den store Lønkonflikt i Foraaret. Det oplystes under Diskussionen, at der indenfor selve Hovedbestyrelsen ikke var fuld Enighed om at udtræde af De samvirkende Fagforbund.

Formanden, M. C. Lyngsie, stillede paa Hovedbestyrelsens Flertals Vegne en saalydende Resolution:

Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at udmelde Dansk Arbejdsmandsforbund af De samvirkende Fagforbund, saafremt det ikke ved den forestaaende Reorganisation af Fagforbundene slaas fast, at De samvirkende Fagforbund ikke har Bemyndigelse til at afslutte Lønoverenskomster paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller imod deres Vilje eller deltager i Forhandlinger om saadanne, uden at det paagældende Fag er repræsenteret, og at hver af de tilsluttede Fag faar en til deres Medlemsantal svarende Repræsentation paa Generalforsamlingen, og at alle, der ikke er direkte Repræsentanter for Fagforbundene, ikke kan deltage i Afstemninger vedrørende Lønsager.

Endvidere paalægges det Hovedbestyrelsen, at der ved Reorganisationen af De samvirkende Fagforbund søges gennemført en for de større Organisationer gunstigere Stilling med Hensyn til de økonomiske Forpligtelser og Rettigheder.

Ved Aftstemningen vedtoges det med 227 Stemmer mod 125, at Forbundet fra 1. Oktober 1923 udtræder af De samvirkende Fagforbund.

Kongressen behandlede derefter Spørgsmaalet om Lønninger og Diæter til Forbundets Tillidsmænd, hvorefter der vedtoges en Del

Lovændringer,

af hvilke vi skal nævne et Forslag fra Kolding, der gik ud paa, at Forretningsførernes Virksomhed skal inddeles Branchevis, og at Hovedbestyrelsen foretager det fornødne i saa Henseende. Dette vedtoges med 308 Stemmer mod 48 Stemmer.

Sluttelig foretoges

Valg af Funktionærer.

Den samlede Kongres genvalgte med Akklamation M. C. Lyngsie til Formand og Johs. Sørensen til Hovedkasserer samt som Forretningsførere J. C. Larsen, Næstved, der tillige genvalgtes som Forbundets Næstformand, Axel Olsen, København, og Hans Nielsen, Aalborg.

De tre andre Forretningsførere Sophus Mortensen, København, Drejer, Esbjerg, og Vald. Petersen, Aarhus, genvalgtes af de forskellige Landsdeles Separatkongresser.

Til Sekretærer genvalgtes Chr. Sørensen, Georg Hansen, Niels Hansen,

Otto Jespersen, Christensen Voldby og L. P. Olsen.

Kongressen, der havde varet i 12 Dage, sluttede Torsdag den 17. August med Taler af Forbundets Formand og Kongressens Gæster og under Leveraab for Forbundets Fremgang.

Snedkerforbundets 18. Kongres.

I Dagene den 23.—27. August afholdt Snedkerforbundet sin ordinære Kongres i Romersgade 22.

Paa Kongressen mødte 163 Repræsentanter for Snedkerforbundet og følgende Gæster: Fritz Tarnow fra det tyske Træarbejderforbund, B. Haagstad, Norsk Træarbejderforbund, Chr. Systad, Norsk Møbelindustriarbejderforbund, A. Svensson, Svensk Savværksarbejderforbund, Widegren, Svensk Træarbejderforbund, Sekretær Hans Jacobsen for De samvirkende Fagforbund, Klüwer for det danske Træindustri-Sekretariat og Poulsen for Bygningssnedkernes Aktieselskab (det kooperative Selskab).

Efter en smuk Velkomsttale af Forretningsføreren overbragte Gæsterne Hilsener fra dem, de repræsenterede, hvorefter man gik over til Kongressens Konstituering.

Til Ordstyrere valgtes Johs. Jensen, København, og Chr. Sørensen, Kolding. Til Sekretærer valgtes Henry Hansen og Chr. Madsen. Samtlige Funktionærer var foreslaaede af Forretningsudvalget og valgtes enstemmigt.

Beretningen om Virksomheden afgaves af Martin Petersen, der først omtalte Forbundets Lønstatistik; det var Forbundets Stolthed at have indarbejdet Statistiken mere end noget andet Fag, selv om der naturligvis endnu var langt tilbage, før alle Medlemmer paa dette Omraade gjorde deres Pligt mod Organisationen. Statistiken fortæller om en Bevægelse i Lønnen fra 60 Øre i Timen i 1914 til 214 1921 og derpaa en brat Kurve nedad til 167 Øre. Her er Billedet af to Perioder: Højkonjunkturens og Krisetidens.

De forløbne Aar har formet sig saaledes, at Beretningen i det enkelte Fag maa blive Fortællingen om hele Arbejderklassens Kamp, thi De samvirkende Fagforbund har aldrig før spillet en saadan Rolle som i de generelle Ordningers Periode. Man kan mene om Taktiken, hvad man vil, men uden De samvirkende Fagforbund vilde de vundne Resultater ikke paa langt nær være vundet, og det gælder navnlig de daarligst stillede Fag. Dette tillægger jeg stor Betydning, thi hvad hjalp en ensidig Politik, der vel skabte Tillæg i Toppen til Elitefagene, men skabte Klassedeling blandt Arbejderne? Dertil kommer, at de store Resultater blev vundne med faa Kampe og faa Ofre. Med al Respekt for vore norske Kollegers Synspunkter, tror jeg, at i Længden vil Arbejderne i alle Lande dømme Fagforeningerne efter Forholdet mellem de Goder, der skabes, og de Ofre, der kræves.

Udviklingen har fældet Dommen over meget Principrytteri. Hvad blev der ikke ofret af Skrift og Tale paa de 5-aarige Overenskomster. Og saa fejede Udviklingen det altsammen til Side. Principperne maa være variable efter Forholdenes Krav. Hvor lyder det nu ikke humoristisk, at Mestrene i 1916 saa lidt anede den kommende Udvikling, at de bød os 1 Kr. om Ugen i Dyrtidstillæg? Højkonjunkturen gjorde, at de — skønt vi fik et ganske andet Tillæg — dog 2 Maaneder efter maatte byde sig selv over for at binde Arbejdskraften til sig. Martin Petersen skildrede nu de følgende Aars Lønbevægelse og gav Kampen for Arbejdstidens Nedsættelse et særligt Afsnit. 8-Timers Dagen var det store — og forhaabentlig blivende Gode, som vristedes ud af Krigens mørke Tid som Samfundets Sonoffer til Arbejderklassen.

Generalstrejketruslen i 1920 er bleven taget til Indtægt af Syndikalisterne i deres Agitation for at faa dette Vaaben anvendt i Tide og Utide. Men den er netop Beviset for, at der skal en ganske særlig Situation til, for at den kan være anvendelig. I 1920 mødtes en højspændt faglig Situation med en yderst tilspidset politisk Konflikt og endda med en Højkonjunktur som Baggrund. Trods dette maa vi sikkert være lykkelige over, at Truslen var nok.

Blandt de store Spørgsmaal, som ikke naaede frem til Løsning, er Bedriftsraadene og Sommerferien. Finder man det latterligt at nævne disse Spørgsmaal nu midt i Nedgangsperioden? Ak, hvem véd noget om, hvor nær den Dag

er, da det kapitalistiske System gaar i Staa og der overhovedet ikke er anden Udvej end at gennemføre det økonomiske Demokrati? Det vil stille store Krav til vor Duelighed. Lad os da blot holde det store Maal for Øje for derigennem at naa den Modenhed, som gør os rede, naar Dagen kommer.

Formanden omtalte de to sidste Aar — Nedgangsaarene —, af hvilke den Lære kan drages, at alt farves af det herskende politiske Styre. Selv Forligsinstitutionen præges uvilkaarlig deraf. Den store Kamp i 1922 afslørede Svaghed i Organisationsformerne. Jeg ønsker ikke at afgive de enkelte Forbunds Indflydelse til Landsorganisationen, men min logiske Sans siger mig, at Arbejderne maa have et handledygtigt Organ til Afgørelse af fælles Interesser, ellers bliver vor Kamp præget af Tilfældigheder og Planløshed.

Martin Petersen sluttede sin dygtige og tankerige Beretning med en Omtale af en Række Detailler.

Til den aflagte Beretning havde en lang Række Talere Ordet, dels for at omtale mere specielle Forhold, dels for at fremsætte deres Syn paa de store Principspørgsmaal, og Debatten kom naturligvis i høj Grad til at omfatte Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Efter at Formanden havde haft Ordet for en udførlig og fyldig Repliktale, sluttede Debatten.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Hovedkassereren, Chr. Steffensen, oplæste og kommenterede Regnskabet for de 5 Aar.

Regnskabet godkendtes uden Debat enstemmigt.

Man tog derefter fat paa Behandlingen af *Lovændringerne.*

Herunder besluttedes bl. a. en Nedsættelse af Kontingentet og en Udvidelse af Hovedbestyrelsen med 2 Medlemmer.

Det vigtigste Spørgsmaal herunder var dog Formerne for Overenskomsters Vedtagelse. Hidtil var det saaledes, at Hovedbestyrelsen kunde vælge mellem to Fremgangsmaader, nemlig at forelægge disse for et Delegeretmøde eller sende dem til Urafstemning blandt Medlemmerne.

En Række Afdelinger havde foreslaaet, at der i alle Tilfælde skulde være Urafstemning, og mange Talere anbefalede dette Standpunkt, navnlig under Henvisning til Urafstemningernes formentlig opdragende Betydning for Medlemmerne.

Hovedbestyrelsen anbefalede at beholde Lovens nuværende Ordlyd under Henvisning til, at Lønkonflikter ofte kan være saa komplicerede, at det ikke er muligt med kort Frist at orientere Medlemmerne i tilstrækkelig Grad. Forbundets Ledelse er Tilhænger af Urafstemning, hvor Situationen er enkel og klar, men kan ikke gaa med til at fjerne Ledelsens Ansvar ved i alle Tilfælde at skyde den endelige Afgørelse fra sig. Den maatte derfor ønske Adgangen til at træffe Afgørelsen paa Delegeretmøder bibeholdt.

Til sit Forslag om at bibeholde de nuværende Former for Overenskomsters Indgaaelse havde Hovedbestyrelsen tilføjet følgende:

> »Undtagelser herfra danner saadanne Tilfælde, hvor De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling træffer Vedtagelser i Henhold til de for samme gældende Love.«

Ved Navneopraab vedtoges Hovedbestyrelsens Forslag med 97 St. mod 60.

Under Punktet »Særlige Forslag« forelaa en Række saadanne, hvoraf vi skal nævne følgende:

I Anledning af et Forslag om Oprettelse af et Produktionsværksted i den af Forbundet erhvervede Ejendom i Roskilde vedtoges en af Hovedbestyrelsen foreslaaet Udtalelse om, at man fremdeles skulde have Opmærksomheden henvendt paa Kooperationen, men at Tiden ikke kunde anses for egnet til Oprettelse af nye Foretagender. Et Forslag om Tilvejebringelse af et særligt kooperativt Forbund, hvortil der skulde ydes et Kontingent å 1 Kr., blev forkastet.

Lærlingespørgsmaalet.

Der førtes en længere Diskussion om Lærlingenes Stilling i Faget. Kongressen sluttede sig til den af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vedtagne Henstilling om at skaffe Adgang til Organisationerne for Lærlingene i de sidste Læreaar. Endvidere blev det paa Forslag af Hovedbestyrelsen vedtaget, at Spørgsmaalet om Be-

grænsning af Tilgangen af Lærlinge til Faget skal søges løst ved de næste Overenskomstforhandlinger.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Man enedes uden Afstemning om at lade Forslaget om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund udgaa af Dagsordenen, da Spørgsmaalet i Realiteten maatte betragtes som afgjort ved den tidligere trufne Beslutning vedrørende Formen for Afstemningen om Overenskomster, en Beslutning, der forudsætter Forbundets Forbliven i Landsorganisationen.

Kongressen tog derefter fat paa en Diskussion om det Forslag vedrørende Nyorganisering, der er udarbejdet ved et Møde af Repræsentanter for en Del Fagforeninger.

Fra Hovedbestyrelsen forelaa et motiveret Forslag om at forkaste dette. Hovedbestyrelsens Forslag vedtoges med en Tilføjelse om, at eventuelle Forandringer, som vedtages paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, skal til Urafstemning blandt Medlemmerne.

Et af Bygningssnedkernes Fagforening stillet Forslag om Indførelse af obligatorisk Arbejdsanvisning for hele Faget blev forkastet. Dog enedes man om, at Sagen ikke skulde være skrinlagt hermed, men at Hovedbestyrelsen skulde arbejde videre paa en endelig Løsning.

Det vedtoges paa Forslag fra Bygningssnedkerne at opfordre Hovedbestyrelsen til at søge udvirket, at der sideordnet med de Udregninger, Statistisk Departement foretager til Brug ved Fastsættelse af Pristallet — ogsaa fremskaffes Materiale fra De samvirkende Fagforbund til en saadan Beregning.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Vejle, og man enedes derefter om at lade Valget af Forbundets Tillidsmænd foregaa samtidig med Valgene til Arbejdsløshedskassen.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Derefter fandt Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen Sted. Efter at Beretning og Regnskab var aflagt, havde forskellige Talere Ordet. Sluttelig vedtoges Beretning og Regnskab enstemmigt.

Valgene til Hovedbestyrelsen fik følgende Udfald:

Formanden, Martin Petersen, og Hovedkasserer Chr. Steffensen genvalgtes enstemmigt og med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen valgtes: For København: Andreas Hansen (Møbelsnedkerne), Henry Hansen (Modelsnedkerne), Johs. Jensen (Bygningssnedkerne), H. P. Sejersen (Pianofortearbejderne), Axel Hansen (Bygningssnedkerne), A. P. Poulsen (Ligkistestedkerne) , Fr. Jensen (Møbelsnedkerne), H. P. Willumsen (Bygningssnedkerne), Jesper Laursen (Bygningssnedkerne).

For Jylland valgtes: Chr. Sørensen, Kolding, Truelsen, Haderslev, Boberg, Randers, Juul, Aarhus, Chr. Jørgensen, Vejle.

For Øerne: Rs. Andersen, Odense, Jørgensen, Roskilde, Carl Hansen, Næstved, Jens Petersen, Helsingør, og Poul Nielsen, Nakskov.

Kongressens store Arbejde var hermed tilendebragt, og efter at Gæsterne havde takket for Samværet, og Forretningsføreren havde kvitteret herfor, sluttede Kongressen med Afsyngelsen af »Internationale«.

Landarbejderforbundet.

Et Sympatiblokadevarsel.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har under 6. September tilsendt Dansk Arbejdsgiverforening følgende anbefalet Skrivelse:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 19. August d. A. har Landarbejderforbundet meddelt det ærede Forretningsudvalg, at Hr. Kammerjunker I. de Neergaard, »Faarevejle«, Langeland, i den senere Tid har etableret en Forfølgelse mod Landarbejderforbundets Medlemmer, og da det har været Forbundet umuligt at opnaa en Forhandling med den paagældende Arbejdsgiver om en Ændring i disse Forhold, har Forbundet etable-

ret Blokade overfor ovennævnte Arbejdsplads.

For at gøre denne Blokade saa effektiv som mulig har Landarbejderforbundet under 19. August d. A. i et første Sympatiblokadevarsel meddelt det ærede Forretningsudvalg, at det agtede at forelægge Forbundets kompetente Forsamling og De samvirkende Fagforbund Forslag om, at »Faarevejle«s Produkter: Korn, Mælk, Dyr, Roer, Hø, Halm og andre Landbrugsprodukter blokeres overalt i Landet.

I Overensstemmelse med Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund af 20. December 1913 (Den faste Voldgiftsrets Sag Nr. 108) skal vi herved tillade os at meddele, at den af Landarbejderforbundet under 19. August d. A. varslede Sympatiblokade er godkendt af de dertil kompetente Forsamlinger og vil blive iværksat i det Omfang, som er nævnt i første Varsel og nu gentaget i andet Varsel, saaledes at Sympatiblokaden omfatter samtlige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, og vil Sympatiblokaden træde i Kraft Torsdag den 14. September d. A. ved normal Arbejdstids Ophør.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/ Alfr. Christiansen.

Importreguleringen.

Handelsministeriet har under 25. August meddelt De samvirkende Fagforbund, at Ministeriet har til Hensigt at udsende Sagkyndige til Schweiz for at undersøge Forudsætningerne for og Virkningerne, saavel i produktionsmæssig som i omsætningsmæssig Henseende, af de der trufne Beskyttelsesforanstaltninger mod udenlandsk Konkurrence, og anmoder samtidig De samvirkende Fagforbund om at udpege en Repræsentant til at deltage i ommeldte Studierejse.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har besvaret Anmodningen imødekommende og har som De samvirkende Fagforbunds Repræsentant udpeget Folketingsmand Th. Stauning.

De øvrige Deltagere i Studierejsen er Grosserer Aage Løwener,
Sekretær, cand. polyt. I. Vestberg,
Direktør Chr. H. Olesen,
Kontorchef, cand. polyt. G. Hartz,
Kontorchef, cand. polyt. O. Himmelstrup og
Fuldmægtig i Handelsministeriet, cand. jur. A. Helper.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere hos A/S Københavns Kul- og Kokskompagni.

Ved et Fællesmøde den 9. August behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over, at 10 Kullempere, i Strid med Overenskomsten, havde nægtet at udføre Overarbejde om Morgenen, og at Fagforeningen havde støttet denne Vægring.

Resultatet af Mødet blev, at man opnaaede Enighed om følgende:

Da det under Forhandlingerne oplystes, at det af Forbundet indtagne Standpunkt, i Henhold til hvilket Overarbejdsvægringen havde fundet Sted, skyldtes en Misforstaaelse af en Telefonsamtale, sluttedes den foreliggende Sag med de faldne Udtalelser.

Formere i Odense.

Efter at Formerforbundet, saavel ved Mæglings- som Timandsmøder, forgæves havde forsøgt at faa ordnet Lønforhold m. m. hos A/S M. P. Allerups Efterfl., Maskinfabrikken »Phønix«, A/S H. Rasmussen & Co. og A/S Brandt & Co., alle i Odense, afgav Forbundet Strejkevarsel overfor de nævnte Firmaer.

Dette Strejkevarsel blev af Dansk Arbejdsgiverforening besvaret med et Varsel om Lockout overfor Formerforbundets Medlemmer, hvorefter Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 1. August.

Der opnaaedes her Enighed om en for begge Parter akceptabel Ordning af de foreliggende Uoverensstemmelser, hvorefter de afgivne Strejke- og Lockoutvarsler toges tilbage.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 23. SEPTEMBER 1922 * 19 AARGANG

Kongresser.

Keramisk Forbunds Kongres.

I Dagene den 27.—29. August har Keramisk Forbund afholdt sin Kongres i Frederiksbergs Selskabslokaler, Allégade 10.

Der var mødt 55 Delegerede samt de to Gæster Carl F. Madsen fra De samvirkende Fagforbund og F. K. Madsen som Repræsentant for »Social-Demokraten«.

Forretningsfører A. Flodin aabnede Kongressen med at byde de Delegerede og de to Gæster Velkommen. Tiden, der er gaaet siden sidste Kongres, har været streng for Arbejderklassen, idet Arbejdsgiverne, der under Højkonjunkturerne bogstavelig talt skovlede Penge sammen, nu under Nedgangsperioden søgte at trykke Lønnen saa langt ned som muligt. Arbejdsgiverne havde i denne Tid været mere paagaaende, mere gridske, end Arbejderne nogen Sinde havde været i de mest opadgaaende Tider. Arbejdsgiverne indenfor vort Fag har dog været mere paagaaende end Arbejdsgiverne i noget andet Fag.

Det var Forretningsførerens Haab, at Kongressens Arbejde maatte blive til Gavn for alle Medlemmerne i Keramisk Forbund.

Formanden for De samvirkende Fagforbund, Carl F. Madsen, takkede for Indbydelsen og bragte Hilsen fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg. Det havde været strenge Tider for Arbejderne, og dertil kom, at Landet for et Par Aar siden havde faaet en Regering, der var fjendtlig stemt mod Arbejderklassen, og som sammen med Arbejdsgiverforeningen har gjort alt for at trykke Arbejderne ned i Elendighed. Det gælder for Arbejderne nu mere end nogen Sinde at staa enige og samlede. Han var sikker paa, at Kongressens Arbejde vilde blive til Gavn ikke alene for Keramikerne, men ogsaa for alle andre Arbejdere.

F. K. Madsen takkede for Indbydelsen til »Social-Demokraten« og for de venlige Ord, hvormed Forretningsføreren havde budt Bladets Repræsentant Velkommen. Han ønskede Kongressen til Lykke med Arbejdet og med den Enighed, der herskede indenfor Keramisk Forbund.

Beretning om Virksomheden.

Forretningsfører A. Flodin aflagde derpaa en udførlig Beretning om den Virksomhed, der havde været udfoldet i Forbundet siden den sidst afholdte Kongres.

Vi sluttede — sagde han — vor Overenskomst i 1919, og det gjaldt om for Medlemmerne at forstaa Princípet i Overenskomsten, som er det bærende. Grundlaget for Overenskomsten er en fastslaaet Timelønsbetaling, som er forskellig for de forskellige Brancher. Timelønnen bruges dog kun som Grundlag for Fastsættelse af Akkorder.

Overenskomsterne har i de tre Aar, der er forløbet, baade gode og daarlige Resultater at opvise. I Overenskomstperiodens første Aar var det Ledelsens Opgave at faa saa store Dyrtidstillæg som muligt, og jeg tror at turde paastaa, at dette er lykkedes os paa en for vore Medlemmer nogenlunde tilfredsstillende Maade. Han omtalte derpaa de enkelte Branchers Dyrtidstillæg. Aaret 1919 sluttede med, at Forbundet opsagde Overenskomsterne for Gruppe B, der omfatter de tekniske Fabrikker i Valby og i Kastrup, og C, der omfatter Provinsafdelingerne, samt for Malerne i Odense.

I 1920, hvor der blev opsagt en Mængde Overenskomster, var Arbejdsgiverne i alle Fag meget krigerske, men ingen var dog saa krigslystne som Arbejdsgiverne i den keramiske Industri. Arbejdsgiverforeningen havde udstedt Parole til alle sine Medlemmer om ikke at gaa med til nogen som helst Lønforhøjelse. Paa denne Tid havde vi en Strejke løbende hos Firmaet Møller og Bogely, der havde nægtet at gaa ind paa Overenskomsten. Firmaet søgte at omgaa Strejken og at gøre den illusorisk, men da vi ikke vilde finde os i dette, blev Fagforeningen sagsøgt ved Den faste Voldgiftsret, der imidlertid erklærede Strejken og Blokaden for lovlig.

I Januar opsagde vi Overenskomsterne for Gruppe A, der omfatter Københavns gamle Fabrikker, og for Bornholms keramiske Fabrikantforening. Desuden opsagdes i Februar Overenskomsterne med Københavns Porcellænsmaleri og Porcellænsmaleriet »Chicago«, hvorimod der blev sluttet Overenskomst med Aalborg Porcellænsmaleri. Overenskomsten med Firmaet Kähler i Næstved blev opsagt til Ophør 1. Juli. Da Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen ikke førte til noget Resultat, blev der givet Strejkevarsel, og det besluttedes, at Strejken skulde træde i Kraft den 13. Maj for Pottemagernes og de tekniske Fabrikkers Vedkommende. Den blev senere udsat en Uge for muligt at opnaa Overenskomst. Det viste sig dog, at Arbejdsgivernes Forhandlingsvillighed ikke betød noget. Det var kun en Skinforhandling, thi samtidig med at Arbejdsgiverforeningen forhandlede om Udsættelse af Strejken, udsendte den første Lockoutvarsel. Arbejdsgiverforeningen krævede, at Keramisk Forbund skulde hæve de iværksatte Strejker, før man vilde gaa med til en Realitetsforhandling, hvad vi selvfølgelig nægtede.

Forinden Lockouten traadte i Virksomhed, forsøgte jeg ved en Forhandling med d'Hrr. Direktørerne H. Bing og Dalgas endnu i sidste Øjeblik at undgaa Kampen, men uden Resultat. De krævede begge, at vi først skulde hæve Strejkerne, som vi havde Voldgiftsrettens Kendelse for var lovlige, og som en sidste Advarsel paa Vejen udtalte Direktør Bing: »Husk paa, Flodin, De staar overfor kapitalstærke Firmaer, som har besluttet at føre Kampen til Ende.«

Det vilde sige, at Keramisk Forbund skulde knuses. Dermed var alle Baand bristede, og den lange Kamp, som varede hele Sommeren, begyndte. Under Lockouten fik vi den fulde Støtte af De samvirkende Fagforbund, og jeg bringer disse min inderligste Tak for den ydede Hjælp, ligesom jeg ogsaa takker »Social-Demokraten« for den Hjælp, Bladet ydede os i Kampen mod de stærke Kapitalfirmaer. Jeg takker Kammeraterne for det glimrende Sammenhold under den lange Lockout, som vi gik sejrrige ud af. Det var den mest lysende Kamp, vi nogen Sinde har ført.

I 1921 krævede Arbejdsgiverne et Lønnedslag fra 30 til 35 Kr. ugentlig, og det var ikke alene i den keramiske Industri, at dette krævedes, men det var overfor alle organiserede Arbejdere. Vi fik Augustreguleringen, der bragte os en Nedgang paa 18 Øre, men det voldsomme Slag, som Arbejdsgiverne havde tænkt sig mod Keramisk Forbund, blev fuldstændig mislykket.

Forretningsfører Flodin sluttede sin interessante Beretning med at give endnu en Række Oplysninger vedrørende Faget. I 1922 var det Arbejdsgiverne, som opsagde samtlige Overenskomster og igen krævede meget betydelige Lønnedsættelser. Der blev etableret en Lockout, som varede i 8 Uger, og som endte med et Forlig, hvorved det keramiske Fag fik en Lønnedgang paa 12 til 15 pCt.

Et stærkt Bifald hilste Flodin for den aflagte Beretning.

Da ingen ønskede Ordet, blev Beretningen uden Diskussion enstemmig godkendt.

Regnskabet.

Hovedkasserer Einer Jensen aflagde Beretning om Regnskabet. Han rettede en inderlig og varm Tak til De samvirkende Fagforbund og til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund for den ydede Hjælp under Lockouten. Fra Smedenes Forbund havde man vist et virkeligt og sandt Broderskab.

Kongressen vedtog enstemmig at afsende en Takskrivelse til Smedeforbundet.

Derefter blev Regnskabet enstemmig godkendt.

*

Fra Smede og Maskinarbejdernes Forbund indløb følgende Hilsen:

»Hjertelig Tak for Eders Telegram for Hjælp i 1920, var kun en Selvfølge. Til Lykke med Eders Kongresforhandlinger.
J. A. Hansen.«

Lærlingene.

Efter en meget indgaaende Debat blev der ved Slutningen af denne vedtaget følgende Resolution:

»Keramisk Forbunds Kongres paalægger samtlige Afdelinger indenfor Forbundet, hvor der er Lærlinge, at optage disse det sidste Aar af Læretiden, eventuelt som heltbetalende Medlemmer i Forbundet og i Arbejdsløshedskassen, for at de kan faa fuld Understøttelse ved Læretidens Udløb.«

Lovene.

Der udspandt sig en længere Diskussion om en Række Lovændringer. De fleste af disse blev dog nedstemte; og Lovene, som til Slut vedtoges en bloc, forbliver i det væsentlige, som de var forud for Kongressen.

Valg.

Til Formand valgtes A. Flodin med Akklamation.

Til Hovedkasserer genvalgtes Einer Jensen ligeledes med Akklamation.

Til Næstformand valgtes A. Jensen.

Dermed var Kongressens Dagsorden udtømt.

De to Gæster, Carl F. Madsen og F. K. Madsen, tog begge Afsked med Kongressen, idet de takkede for de tre Dages Samvær, samt ønskede til Lykke med det Arbejde, der var udført til Gavn for Forbundets Medlemmer.

Forretningsfører A. Flodin takkede de to Gæster for de gode Ønsker, der var bleven udtalt for Keramisk Forbund og Enigheden i dette.

Dirigenten sluttede derefter Kongressen.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Efter at Forbundet havde sluttet sin Kongres, aabnede »Den keramiske Industris Arbejdsløshedskasse« sit Delegeretmøde.

De samme Funktionærer valgtes til at lede Delegeretmødet.

Hovedkasserer Einer Jensen aflagde Beretning om Kassens Virksomhed og Regnskabet. I 1920 havde man faaet fordoblet Understøttelsen i Henhold til den nye Lov, saaledes at Understøttelsen blev henholdsvis 3, $3^1/_2$ og 4 Kr. pr. Dag, og for Halvtbetalende det halve af de nævnte Summer. I den forløbne Periode er der udbetalt ca. 183.000 Kr. i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Der er udbetalt Understøttelse for 54.000 Dage. Han omtalte derpaa hele Fagets økonomiske Forhold. En betydelig Del af Forbundets Medlemmer havde i de sidste halvandet Aar arbejdet paa nedsat Arbejdstid, mange kun 2 à 3 Dage om Ugen.

Einer Jensen omtalte derpaa den ekstraordinære Lov, som blev vedtaget i December Maaned. Den blev ikke saa forringet, som Regeringen havde tænkt sig det, hvad der skyldtes Socialdemokratiets Repræsentanters skarpe Kritik af Lovforslaget. Minister Kragh havde imidlertid udstedt et Cirkulære, hvorved Tusinder af Arbejdsløse er bleven berøvet deres Understøttelse. Dette Cirkulære havde samtidig forringet Understøttelserne for de af vore Medlemmer, der arbejdede paa nedsat Arbejdstid. Disse havde hidtil faaet den fjerde Dag betalt med en Understøttelse, der nogenlunde svarede til, hvad Vedkommende kunde tjene paa den Dag. Efter Cirkulærets Udstedelse faar et saadant Medlem nu kun to Tredjedele af en Dags vedtægtsmæssige Understøttelse.

Man havde søgt om Dispensation fra Bestemmelsen om Understøttelse for nedsat Arbejdstid. Dette blev anbefalet af Arbejdsdirektoratet. Indenrigsminister Kragh tog imidlertid intet Hensyn til dette. Han benyttede sig af sin Magtvælde, idet han nægtede at give Dispensationen.

Kassereren omtalte til Slut, hvorledes Kragh i Juli Maaned fratog en Række Fag den ekstraordinære Understøttelse, som affødte det store Protestmøde samt lange Debatter i Rigsdagen. Det bliver imidlertid ikke godt, før Arbejderne tager sig sammen og ryster det forhadte Excellence-Ministerium fra Magten i den lovgivende Forsamling.

Udbad sig Forsamlingens Tilslutning til at sende Frk. Black en Hilsen fra Delegeretmødet, som enstemmig blev givet.

Einer Jesen aflagde derpaa Regnskabet. Baade Beretning og Regnskab blev enstemmig godkendt.

Følgende Resolution blev enstemmig vedtaget:

»Delegeretmødet i »Den keramiske Industris Arbejdsløshedskasse« den 28. August 1922 udtaler sin største Beklagelse over den Forringelse, som Loven af 22. December 1921 om Arbejdsløshedsforsikring har medført for Arbejdsløshedskasserne og de mange Arbejdsløse, der uforskyldt har været uden Fortjeneste, adskillige i lang Tid. Samtidig nedlægger Delegeretmødet sin skarpeste Protest overfor det Anslag mod Kasserne og de Arbejdsløse, som Regeringen, efter at Loven er vedtaget, har øvet ved sin Cirkulærepolitik. Først ved at nedsætte den i Forvejen lave ekstraordinære Understøttelse, derefter ved at sætte en Begrænsning for den Periode, hvorunder de Arbejdsløse kan oppebære ekstraordinær Hjælp samt ved de øvrige Forringelser, som Indenrigsministerens Cirkulære af 21. Marts dette Aar betød, og endelig ved, at Ministeren gennem Cirkulære af 13. Juli afskærer adskillige Tusinde Arbejdsløse fra overhovedet at faa Hjælp, uden at man er i Stand til at anvise Arbejde.«

Der blev derefter foretaget Valg af Arbejdsløshedskassens Funktionærer.

Delegeretmødet valgte de samme Repræsentanter, som er valgt til Forbundet.

Fra den fhv. Arbejdsløshedsinspektør, Frk. Black, var indløbet følgende Telegram:

»Jeg bringer Den keramiske Industris Arbejdsløshedskasse min hjerteligste Tak for den venlige Hilsen fra Delegeretmødet. Min varmeste Interesse og mine bedste Ønsker følger Kassen og alle dem, der i dette og de andre Fag arbejder paa den betydningsfulde Samfundsopgave, som Arbejdsløshedsforsikringen er og maa være, saa længe der er Arbejdsløshed til.

C. Black.«

Under Hurraraab for Enigheden og Sammenholdet sluttede derpaa Dirigenten Delegeretmødet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderne hos Gyldendals Boghandels Forlagsbogbinderi.

I Anledning af en Arbejders Afskedigelse opstod der hos ovennævnte Firma en uvarslet Arbejdsstandsning, der dog kun varede to Dage.

Arbejdsgiverforeningen bebudede herfor Klage til Den faste Voldgiftsret, og der afholdtes da et Fællesmøde den 30. August, hvor man enedes om følgende:

Forbundet erkender, at den hos Gyldendals Boghandels Forlagsbogbinderi den 15. August iværksatte Arbejdsstandsning er ulovlig og forpligter sig til at foranledige, at der ikke fra Arbejdernes Side paa nogen Maade lægges Firmaet Hindringer i Vejen for at faa den Arbejdskraft, som Firmaet ønsker, eller for Arbejdets rolige Gang i det hele.

Bogbinderlauget erklærer sig paa Firmaets Vegne villig til at frafalde Erstatningskrav ved Den faste Voldgiftsret for den ulovlige Strejke, under Forudsætning af at Forbundet opfylder den Forpligtelse, som det herved har paataget sig, men forbeholder sig, hvis Forholdene ikke bringes i Orden, at føre Retssagen videre.

Kurvemagerne hos O. Stitz & Co.

I Anledning af, at den ene af ovennævnte Firmas Indehavere, O. Stitz, ikke har betalt et Beløb, som han skyldte Organisationen, havde Kurvemagerforbundet sendt Strejkevarsler overfor Firmaet.

Arbejdsgiverne protesterede herimod, baade fordi Strejkevarslet ikke var sendt til Arbejdsgiverforeningen, men til Firmaet, og fordi de hævdede, at ovennævnte Sag ikke kunde berettige til Strejke, men maatte forfølges ad Rettens Vej.

Paa et Fællesmøde herom den 27. Juli erkendte Stitz, at han var det paastaaede Beløb skyldig og var villig til at betale saa hurtigt, han saa sig i Stand dertil. Arbejdsgiverforeningens Repræsentant lovede at ville øve det stærkest mulige moralske Pres paa Stitz, for at dette skulde ske.

Porcelænsmalere i København og Aarhus.

Imellem Keramisk Forbund og Firmaerne »Københavns Porcelænsmaleri« og »Jysk Porcelæns- og Glasmaleri« bestaar der for Malere Overenskomster,

der er udløbne henholdsvis den 1. Maj og 1. Juni. Nogen egentlige Forhandlinger mellem Parterne kan knapt siges at have fundet Sted. Vi indvilligede dog alligevel i at deltage i et Fællesmøde, der fandt Sted den 22. August.

Her opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst for Aarhusfirmaets Vedkommende, der kom til at gælde til 15. Maj 1924 med den i Overenskomsten af 4. April 1922 vedtagne Augustreguleringsbestemmelse. Akkorderne nedsattes med 12½ pCt. og Ugelønningerne med fra 15 til 10 pCt., saaledes at Minimalugelønningerne bliver:

For Malere	Kr.	78,00
For Malerinder	»	56,00
For Trykkere (første 3 Mdr.)	»	32,00
derefter	»	40,00
For Arbejdsmænd og Brændere	»	65,00

Overenskomsten for »Københavns Porcelænsmaleri« henvistes til fornyet Forhandling mellem Parterne.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Forlængelse af Overenskomsterne.

I Henhold til Bestemmelserne i Forliget af 4. April 1922 havde Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinserne og Sadelmager- og Tapetsererlauget i København tilbudt at forlænge de løbende Overenskomster med et Aar til 1. April 1924.

Forbundet besvarede dette Tilbud med, at det var villig til at forlænge Overenskomsten for Provinsen og for Bygningstapetserere i København, medens man ikke vilde forlænge Overenskomsterne for Sadelmagere og Tapetserere i København.

Da de paagældende Arbejdsgiverorganisationer erfarede dette, erklærede de, at saa vilde de ikke forlænge nogen af Overenskomsterne, hvorefter Forbundet fremsatte Krav om, at de første 6 Points, som Pristallet i August vilde blive lavere, skulde være fritaget for Regulering for de Overenskomsters Vedkommende, som Forbundet havde været villig til at forlænge. Dette nægtede Arbejdsgiverne at indgaa paa, hvorefter Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 10. August.

Her opnaaedes der Enighed om at forlænge de Overenskomster, som Forbundet havde erklæret sig villig til at forlænge, og den foreliggende Uoverensstemmelse var dermed bortfaldet.

Tekstilarbejdere hos Københavns Net- og Garnfabrik samt hos Dansk Plyds- og Møbelstoffabrik.

Mellem Tekstilarbejderforbundet og Københavns Net- og Garnfabrik samt Dansk Plyds- og Møbelstoffabrik var der opstaaet en Strid om disse Virksomheders Pligt til at give deres Arbejdere Sommerferie. Tekstilfabrikantforeningen hævdede, at de paagældende Virksomheder ved Overenskomstforhandlingerne i Foraaret havde frigjort sig fra sine Forpligtelser i saa Henseende, hvad Forbundet bestred var Tilfældet.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 5. August, hvor der opnaaedes Enighed om at lade Striden afgøre af det Nævn, som har behandlet Uoverensstemmelsen vedrørende Overenskomsten i Tekstilfaget i Foraaret 1922.

Træindustriarbejdere hele Landet og Forlængelse af Overenskomsten.

Efter at der mellem Træindustriarbejderforbundet og Træindustriens Fabrikantforeninger havde været ført forgæves Forhandlinger angaaende Spørgsmaalet om Forlængelse af Overenskomsterne, afholdtes der om denne Sag et Fællesmøde den 14. August, der dog ikke førte til, at der opnaaedes Enighed. Ved et Møde et Par Dage efter genoptog Parterne de afbrudte Forhandlinger og enedes her om, paa visse nærmere angivne Vilkaar, at forlænge de løbende Overenskomster til 1. Februar 1924.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 604.

Landarbejdere hos I/S Siddinge Vig.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 157—158.

Aar 1922 den 8. September Kl. 4 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 604: De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet mod Dansk Arbejdsgiverforening for Arbejdsgiverforenin-

gen for Land- og Skovbrug og dennes Medlem I/S Siddinge Vig samt mod Forpagter Sørensen, Pilegaard pr. Valby paa I/S Siddinge Vigs Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Landarbejderforbundet Formanden Oscar Levinsen og Næstformanden Axel Hansen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Kontorchef C. Plum, for Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug Forretningsfører, Direktør Holten-Andersen og for Siddinge Vig Proprietær C. Christensen og Forpagter O. Sørensen.

Der fremlagdes Klage af 8. August 1922 og Tilsvar fra Siddinge Vig af 16. August 1922 og fra Dansk Arbejdsgiverforening af 21. August 1922 med 3 Bilag.

Sagen forhandledes mellem Parterne. Sagen forligtes saaledes: Interessentskabet ved de Herrer Ole Sørensen og C. Christensen erklærer, *at* det staar deres Arbejdere fuldstændig frit ogsaa efter 1. Juli d. A. og fremdeles, om de vil være Medlemmer af en Arbejderorganisation eller ikke, *at* der intet vil blive foretaget imod dem, specielt ikke Afsked, Lønforringelse eller sligt, fordi de, som har udmeldt sig af Landarbejderforbundet, igen indmelder sig, og *at* Interessentskabet beklager, at man i sin Tid ved en Misforstaaelse har krævet deres Udmeldelse af Organisationen.

Interessentskabet er villigt til at tilstille hver af de i Sagen omhandlede Arbejdere en Udskrift af denne Protokol.

Det økonomiske Mellemværende indtil 1. Juli d. A. er ordnet, i hvilken Henseende der forevises Kvittering dateret 21. August 1922.

Klagerne tog herefter Klagen tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. 5 Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 605.

Stenarbejdernes Priskurant for Kehlheimerkalksten.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 153—154.

Aar 1922 den 25. August Kl. $4^1/_2$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 605: Dansk Arbejdsgiverforening for Stenhuggermesterforeningen i København og dennes Medlem Firmaet E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Stenindustriarbejderforbunds og dette igen paa Stenhuggersvendenes Fagforening i Københavns Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe ledede Mødet.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Kontorchef C. Plum, for Stenhuggermestereningen i København Formanden Stenhuggermester Krestensen og for Stenhuggerfirmaet E. Nielsen Stenhuggermester Grage.

For de Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Stenindustriarbejderforbundet Formanden Janus Ipsen og for Københavns Afdeling Formanden Carl Andersen.

Der fremlagdes Klage af 17. August 1922 og Tilsvar af 22. August 1922 med 1 Bilag.

Efter nogen Forhandling mellem Parterne forligtes Sagen saaledes:

De Indklagede lovede at drage Omsorg for, at Arbejderne fra førstkommende Madag fortsatte Arbejdet med Kehlheimerkalksten mod en Udbetaling af Brehmerstenspris ÷ 20 pCt. for Akkordarbejde. Parterne vilde saa fortsætte deres Forhandlig om endelig Pris; denne skulde være tilendebragt inden en Maaned.

For det Tilfælde, at der ikke opnaaedes Enighed ved disse Forhandlinger, forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at anlægge ny Sag.

Klagerne trak derefter Klagen tilbage.

Retten hævedes Kl. 5,50 Em.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen, kst.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 * KØBENHAVN DEN 30. SEPTEMBER 1922 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Septbr. 1922. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Oktober 1922.

Forretningsudvalget.

Kongresser.

Den svenske Landsorganisations ottende Kongres.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Sverige afholdt sin ottende ordinære Kongres i Stockholm i Dagene 28. August—4. September 1922.

Kongressen bestod af 250 Delegerede, 47 Medlemmer af Repræsentantskabet, Sekretariatets 7 Medlemmer, Ombudsmanden, Redaktøren af Landsorganisationens Tidsskrift, 3 Revisorer og 20 Gæster. Ialt 329.

Som Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund deltog Alfr. Christiansen og Vilh. Nygaard i Kongressen. Endvidere var der Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer i Belgien, Holland, Tyskland, Norge og Chekoslovakiet.

Det er 5 Aar siden, forrige Kongres afholdtes, og det er selvfølgeligt, at den af Formanden, Arvid Thorberg, aflagde Beretning om Virksomheden i disse Aar maatte blive meget omfattende, ligesom den derefter følgende Diskussion. Medlemsantallet, der i 1917 var 169.000, er i 1922 ca. 300.000.

Paa Kongressens Dagsorden var optaget ikke mindre end 35 Punkter, hvoraf skal nævnes følgende: Omlægning til andre Organisationsformer, Industri- eller Fagforbund, Landsorganisationens Omlægning til Angrebsorganisation, Anvendelse af Obstruktion og Generalstrejke som Kampmiddel, Fagforeningernes kollektive Tilslutning til et politisk Parti, Otte-Timersarbejdsdagen, Bedriftsraad og Socialisering, Internationale Forbindelser og Spørgsmaal om Pensionering af Fagforeningsfunktionærer.

Beretningen gav, som alt bemærket, Anledning til en omfattende Diskussion, hvorunder det tydeligt fremgik, at den paa Kongressen tilstedeværende Opposition i alt væsentligt bestod af Delegerede med kommunistiske eller venstresocialistiske Tendenser. En af Oppositionens Ordførere erklærede ved Slutningen af Debatten, at han ikke vilde fremsætte noget Mistillidsvotum, men kun en Misbilligelse af, at Sekretariatets Repræsentanter uden nogen Motivering havde forladt en Kongres, der afholdtes af Arbejdsløses Repræsentanter. Efter at Forslag i denne Retning var forkastet med 166 Stemmer mod 77, godkendte Kongressen Beretningen om Virksomheden uden særlig Afstemning.

Omlægning til andre Organisationsformer. Fra et Par Afdelinger forelaa Forslag om, at Forbundene skulde opløses, og at Arbejderne indenfor samtlige Industrier skulde gøres til direkte Medlemmer af Landsorganisationen. Fra andre Afdelinger foresloges, at Fagforeningerne i hver By eller Distrikt skulde danne Centralorganisationer, der saa skulde danne Grundlaget for Landsorganisationen.

Kongressen vedtog at bibeholde den hidtidige Organisationsform med Fagforeninger, som tilsammen danner For-

bund, som saa igen danner Landsorganisationen.

Industri- eller Fagforbund. Dette Spørgsmaal foranledigede en lang og til Tider meget bevæget Debat. Sekretariatets Stilling var at henholde sig til tidligere Kongresbeslutninger, hvorefter man skulde arbejde paa Realisationen af Industriforbundstanken og understrege Betydningen af denne Organisationsform. Heroverfor forelaa et Forslag fra Metalindustriarbejderforbundet gaaende ud paa, *at paa ny optage Spørgsmaalet om Gennemførelse af Industriforbund, og at Kongressen derved understreger den af Kongressen i 1909 tagne Beslutning om sukcessiv Overgang til rene Industriforbund, med Paalæg for Landssekretariatet om at ordne denne Overgang, saa at den er tilfulde gennemført i og med Udgangen af Aar 1924.*

Ved Afstemningen vedtoges Metalindustriarbejderforbundets Forslag med 174 Stemmer mod 119, dog med den Ændring, at »Aar 1924« forandredes til »Aar 1925«.

Landsorganisationens Omlægning til Angrebsorganisation. En Række Afdelinger havde fremsat Forslag om, at Landsorganisationen fremtidig skulde yde økonomisk Understøttelse saavel under Strejker som Lockouter, medens dette nu kun sker under Lockouter.

Forslaget forkastedes med stor Majoritet.

Obstruktion og Generalstrejke som Kampmiddel. Forslag om, at Landsorganisationen skulde optage Obstruktion og Sympatistrejker paa sit Program, og at iværksætte en særskilt Oplysningsvirksomhed om disse Kampmidlers Anvendelighed, forkastedes.

Kollektiv Tilslutning til et politisk Parti. Herom foreslog 6 Afdelinger, at Kongressen skulde forbyde, at de til Landsorganisationen hørende Forbund og deres Afdelinger kollektivt tilslutter sig noget politisk Parti.

Med stor Majoritet forkastedes Forslaget.

Otte-Timersarbejdsdagen. Vedrørende dette Punkt vedtoges en af Sekretariatet foreslaaet Udtalelse, som paa det kraftigste peger paa, at Loven om Otte-Timersarbejdsdagen er en saa stor Gevinst for Arbejderklassen, at man ikke med det gode vil finde sig i en Ændring af denne Lov, hvorved den forringes for Arbejderne. Man vil ved Anvendelsen af alle brugelige Midler søge at hindre ethvert Forsøg herpaa, og det henstilles til Arbejderklassens Repræsentanter i Rigsdagen at have Opmærksomheden henvendt paa de Anslag, som fra reaktionær Side stadig rettes mod Loven.

Bedriftsraad og Socialisering. Kongressen udtalte, at Spørgsmaalene om det industrielle Demokrati og Socialiseringen maatte bringes op i Forgrunden af Arbejderorganisationernes Arbejde, og udtalte Haabet om, at de officielle Komitéer, der er nedsat om disse Spørgsmaal, i den nærmeste Tid maatte have fuldført sit Arbejde, og paalagde Landssekretariatet at følge disse Spørgsmaals Behandling med Interesse og at søge gennemført et saa omfattende Oplysningsarbejde som muligt. Videre udtaltes, at Lovgivning om Industrielt Demokrati bør bygge paa Fagforeningerne.

Internationale Forbindelser. Til Behandling forelaa forskellige Forslag, som udmundede i, at der skulde foretages en Urafstemning blandt Landsorganisationens Medlemmer om, hvorvidt Landsorganisationen i Sverige skulde blive staaende i den internationale faglige Sammenslutning (Amsterdam-Internationalen), eller den skulde søge Tilslutning til den kommunistiske Internationales faglige Sektion (Moskva). Landssekretariatet fremholdt i en Udtalelse, at Landsorganisationen uafbrudt siden 1903 havde tilhørt den faglige Internationale Sammenslutning og dermed søgt Samarbejde med udenlandske Broderorganisationer i den eneste virkeligt betydende internationale Sammenslutning, der findes; idet den omfatter Landsorganisationerne i Flertallet af Landene, og er, hvad de tilsluttede Landsorganisationer gennem sine Repræsentanter beslutter at den skal være. Kongressen gav Sekretariatets Udtalelse Tilslutning med 177 Stemmer mod 55 og forkastede dermed Forslaget om Urafstemning.

Pensionering af Fagforeningsfunktionærer. Dette Spørgsmaal behandledes ogsaa paa Kongressen i 1917, og det paalagdes da Sekretariatet at frem-

sætte et udformet Forslag paa næste Kongres. I Henhold hertil foreslog Sekretariatet, at der skulde oprettes en Pensionsfond, hvortil hvert af Landsorganisationens Medlemmer yder et Bidrag pr. Maaned af 4 Øre for helt- og 2 Øre for halvtbetalende Medlemmer. Berettigede til at oppebære Pension er Funktionærer, som er over 60 Aar og har mindst 20 Aars Tjenestetid som helt aflønnet Funktionær. (Dog kan der i særlige Tilfælde ses bort fra disse Betingelser). Pensionen udbetales af Fonden med $^3/_4$ af den ved Pensionstidens Indtræden oppebaarne Løn, dog med højst 3000 Kr. og lavest med 1500 Kr. pr. Aar.

Dette Forslag vedtoges efter nogen Diskussion.

Endvidere behandledes en Række Forslag til Ændringer i Lovene, samt en Del andre Forslag, hvoraf skal nævnes: Forslag om Samarbejde med øvrige faglige Organisationer, syndikalistiske og kommunistiske, saa at alle Arbejdere kunde samles til en Enhedsfront. Sekretariatet tilraadede at forkaste Forslaget, og under Diskussionen fremholdtes bl. a., at det ikke kunde anses for rigtigt, at Landsorganisationen skulde række Haanden til de Grupper, som efter Storstrejken i 1909 brød ud og derigennem for mange Aar umuliggjorde en effektiv Reorganisation af Fagorganisationerne.

Forslaget forkastedes med stor Majoritet.

Med Hensyn til Lønninger for Landsorganisationens Formand, Kasserer og Sekretær fastsattes disse til 8000 Kr. pr. Aar for hver og for Rejseagitatoren til 7500 Kr.

Til Formand for Landsorganisationen genvalgtes Arvid Thorberg, til Kasserer Eric Lange, til Sekretær Edv. Johansson og til Rejseagitator Per Bergmann.

Kongressens Forhandlinger, der helt igennem var af en saglig Karakter trods alle Meningsforskelligheder, gav et klart og bestemt Udtryk for en fast Vilje til at slaa alle Splittelsesforsøg ned og viste, at de svenske Fagorganisationer, trods alle Vanskeligheder under den forhaandenværende økonomiske Krise, har Kraft til at varetage sine Medlemmers Interesser paa den bedst mulige Maade.

Næste Kongres afholdes i Stockholm om fire Aar.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 602
Havnearbejdere i Odense ved Losning af S/S »Ellen«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. September 1922 i Sag Nr. 602: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Forbund i Odenses Vegne.

I den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund den 24. April d. A. afsluttede Forligsoverenskomst hedder det i Punkt VI:

»Arbejdet genoptages straks i det Omfang, som Forholdene tillader. Hvor Arbejdet for Tiden udføres med frivillig Arbejdskraft, fjernes denne hurtigst muligt og i alle Tilfælde Onsdag den 26. ds., hvorefter Arbejdet genoptages af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer.«

Nævnte 26. April laa S/S »Ellen« i Odense Havn med en Restlast af ca. 400 Tons Kul til Firmaet Carsten Petersen, der er Medlem af »Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense«. Losning skulde foretages af Odense Kulkompagni, der er Medlem af samme Forening. Da et Køretøj, tilhørende Medlem af Odense Vognmandsforening Marquard Petersen, med denne som Kusk, kom til Udlosningstragten, nægtede den Arbejder, der stod ved Tragten, og som var fast Arbejder hos Kulkompagniet og Medlem af Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Odense, at lade Køretøjet faa Læs. Denne Nægtelse fastholdtes den følgende Dag, saavel af nævnte Arbejder som af en anden, der efter førstnævntes Afskedigelse var antaget, og det viste sig, at ingen Arbejder kunde faas til nævnte Arbejde, som efter Ordre af »Arbejdsmændenes Fællesledelse i Odense« ikke maatte udføres, da Marquard Petersen under den store Arbejdsstandsning havde kørt for Arbejdsgivere, der var berørt af denne, og

Ledelsen mente, at han henhørte til den »frivillige Arbejdskraft«, der ifølge Forliget skulde fjernes. Da Marquard Petersen ikke vilde vige Plads for de efterfølgende Køretøjer, som man fra Arbejdernes Side var rede til at give Læs, og saavel de andre Vognmænd som deres Forening støttede ham, blev Situationen den, at Losningsarbejdet til S/S »Ellen« helt standsede og først kom i Gang igen den 1. Maj, efter at Dansk Arbejdsmandsforbund paa dertil given Anledning havde sendt en Repræsentant til Odense. Denne Repræsentant henvendte sig den 29. April bl. a. til Formanden for ovennævnte Arbejdsgiverforening, og der blev derefter den 30. April mellem Arbejdernes Ledelse og Vognmandsforeningen truffet en Ordning, hvorved Vognmandsforeningen frafaldt Krav paa Erstatning.

Under nærværende Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere inden Handelsstanden i Odense paastaaet »den af Arbejdsmændenes Forbund i Odense ved Losningen af S/S »Ellen« etablerede Arbejdsvægring kendt ulovlig,« og Forbundet idømt en Bod, der under Domsforhandlingen er krævet tillagt nysnævnte Arbejdsgiverforening i Odense som Erstatning for de dennes Medlemmer ved Arbejdsvægringen paaførte Tab. Klagerne har i denne Forbindelse endvidere anført, *at* »Ellen«s Rederi har rejst Krav om Liggepenge for Tiden fra 27. April, da »Ellen« skulde være udlosset, indtil Losningen den 2. Maj om Middagen var tilendebragt, *at* Ladningsmodtageren i den Anledning har maattet deponere 2250 Kr., samt *at* Forsinkelsen har foraarsaget Ladningsmodtageren et yderligere Tab paa ca. 5 Kr. pr. Ton ved Kulprisernes Nedgang. Det samlede Tab angives herefter til 4274 Kr. 48 Øre.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De bestrider, at der er lidt et saadant Tab, og hævder, at Tab i alt Fald maa være dem uvedkommende, baade fordi enhver Standsning kunde have været undgaaet, hvis man havde ladet Marquard Petersens Køretøj vige Pladsen, og fordi Vognmandsforeningen, der var den eneste Arbejdsgiverorganisation, med hvis Medlemmer der virkelig var Strid, har frafaldet at gøre Ansvar gældende. De har derhos fremhævet, at den Kendelse, hvorved Den faste Voldgiftsret har fastslaaet Forstaaelsen af Udtrykket »frivillig Arbejdskraft« først faldt den 17. Maj d. A. (Se Sag Nr. 577—578).

Der maa gives Klagerne Medhold i, at ifølge Septemberforliget, og iøvrigt ogsaa ifølge Bestemmelsen i Forligsoverenskomsten af 24. April d. A., er den af Arbejderorganisationen paabudte kollektive Arbejdsvægring ulovlig i Forhold til Odense Kulkompagni; og der er ikke fremført tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense har afskaaret sig fra at paatale den saaledes foreliggende Ulovlighed.

Klagerne har imidlertid ikke paavist, at Odense Kulkompagni, altsaa den Arbejdsgiver, hos hvem den paaklagede Arbejdsvægring skete, har lidt Tab, og der savnes iøvrigt ogsaa Oplysning baade om, hvorvidt Liggedagspenge overhovedet skal *betales*, og i hvilket Omfang disses Paaløben skyldes nærværende Forsinkelse eller, som de Indklagede hævder, alt tidligere skete betydelige Losningsforsinkelser.

Allerede som Følge heraf maa det paastaaede Tab i dets Helhed anses som utilstrækkeligt dokumenteret. Retten finder imidlertid overhovedet ikke i nærværende Tilfælde at burde paalægge nogen Bod. Det passerede foregik paa et Tidspunkt, hvor Forholdene efter en stor Arbejdsstandsning skulde glide i Leje, og hvor der altsaa maa regnes med visse Vanskeligheder. Under disse Omstændigheder burde man fra Arbejdsgiverorganisationernes Side have sørget for, at den Affære med Marquard Petersen blev skudt til Side til senere organisationsmæssig eller retlig Ordning, for at undgaa en Standsning i en Losning, i hvis Fremme Arbejdsgiveren havde betydelige økonomiske Interesser. Dette vilde have været forbundet med saa meget mindre Betænkelighed, som Arbejderorganisationerne aabenbart handlede ud fra en *Fortolkning* af Forligsoverenskomsten, der hurtigt kunde indbringes til retlig Prøvelse.

Det vil herefter her under Sagen blot være at fastslaa, at den paaklagede Ar-

bejdsværing har været ulovlig overfor Odense Kulkompagni, medens de Indklagede iøvrigt vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale.

Kendelse.

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig overfor Odense Kulkompagni.

Iøvrigt bør de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af De samvirkende Fagforbund paa Arbejdsmændenes Forbund i Odenses Vegne.

Sag Nr. 611

Arbejdsmænd og Kuske hos Forpagter Wæber i Roskilde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 159—160.

Aar 1922 den 13. September Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 611: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdeling Arbejdsmændenes Fagforening i Roskildes Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Vognmandsforeningen for Roskilde og Omegns Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Forretningsfører Jens Larsen og for Roskilde Afdeling Formanden Axel Petersen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Roskilde Vognmandsforening Formanden Vognmand Chr. Clausen og Forpagter Wæber.

Der fremlagdes Klage af 7. September 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 11. September 1922 med 1 Bilag.

Sagen forhandledes mellem Parterne. Sagen forligtes saaledes: Wæber hævder, at der intet er paatalt overfor ham før 24. Juli 1922. Fagforeningsformanden erkender, at dette er rigtigt. Wæber erklærer, at han fremtidig vil betale paa en Maade, som han nu er enedes med Fagforeningsformanden om, nemlig at han, saalænge Fagoverenskomsten af 7. Juni 1922 gælder, betaler hver hos ham fast ansat Mand, som han anvender til Vognmandskørsel, kontant Kr. 3,48 pr. Dag (udover den faste Løn plus Kost og Logi). For Tiden fra 24. Juli til Dato tilbyder Wæber til Forbundet at betale 200 Kr., som erlægges kontant i Retten, for hvilket Forretningsfører Larsen kvitterede her til Protokollen.

Klagen blev herefter trukket tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. $4^{3}/_{4}$ Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen, kst.

Lønbevægelser og Konflikter.

Possementmagerne i København.

Possementmagernes Overenskomst udløb den 1. September, og da Forhandlingerne baade mellem Parterne og paa et Fællesmøde den 17. August strandede, sendte Arbejdsgiverne den 18. og den 25. Augnst henholdsvis første og andet Varsel om Lockout fra Lørdag den 2. September overfor samtlige Medlemmer af Possementmagernes Fagforening, der beskæftiges hos Medlemmer af Possementmagerlauget.

Der kom saa et nyt Fællesmøde i Stand den 29. August, og her opnaaedes Enighed om alle Stridsspørgsmaalene med Undtagelse af et, nemlig om Dyrtidstillæget til Mændenes Priskurant skulde være 10 eller 11 pCt.

Arbejdernes Repræsentanter vilde ikke anbefale de 10 pCt, men besluttede dog at forelægge Sagen for Medlemmerne paa en Generalforsamling. Denne vedtog at akceptere de 10 pCt. Dyrtidstillæg. Overenskomsten var hermed i Orden, og Lockouten blev undgaaet.

Overenskomsten betyder en Reduktion af Lønningerne paa ca. 20 pCt., men er saa gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. September, uden yderligere Reguleringer. Overarbejdstillæget fastsattes til $33^{1}/_{3}$ pCt. for de første to Timer efter den normale Arbejdstids Ophør.

Udlandet.

Fagbevægelsen i Japan.

Trods Overklassens mangehaande Modstand gor Fagbevægelsen fortsat Fremskridt i Japan. Der er paa mange Omraader oprettet levedygtige Fagorganisationer, og blandt disse er der nu en Bevægelse oppe for at faa dannet en faglig Landsorganisation (Samvirkende Fagforbund).

Denne Tanke er særlig stærkt fremme i de vestjapanske Fagorganisationer, og fra disse er udgaaet et Initiativ, saa at Sagen nu er fremme til praktisk Forhandling Organisationerne imellem.

Formaalet er bl. a. at faa skabt et Organ, som i internationale Forhold kan optræde paa fagorganiserede japanske Arbejderes Vegne. Ved Valg af Delegerede til de internationale Arbejdskonferencer under Folkenes Forbund er den japanske Regering Gang paa Gang gaaet sine egne Veje under Henvisning til, at der ikke eksisterer en repræsentativ Organisation, den kan henvende sig til.

Arbejdsløsheden i August 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i August Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920	. . . 13,2	pCt.
Februar	—	—	. . . 9,6	—
Marts	—	—	. . . 6,7	—
April	—	—	. . . 3,5	—
Maj	—	—	. . . 2,8	—
Juni	—	—	. . . 2,1	—
Juli	—	—	. . . 2,1	—
August	—	—	. . . 2,4	—
September	—	—	. . . 2,7	—
Oktober	—	—	. . . 3,6	—
November	—	—	. . . 6,1	—
December	—	—	. . . 15,1	—
Januar	—	1921	. . . 19,7	—
Februar	—	—	. . . 23,2	—
Marts	—	—	. . . 23,6	—
April	—	—	. . . 21,7	—
Maj	—	—	. . . 18,6	—
Juni	—	—	. . . 16,8	—
Juli	—	—	. . . 16,7	—
August	—	—	. . . 17,7	—
Septbr.	—	—	. . . 16,6	—
Oktober	—	—	. . . 18,3	—
November	—	—	. . . 20,8	—
December	—	—	. . . 25,2	—
Januar	—	1922	. . . 28,9	—
Februar	—	—	. . . 33,1	—
Marts	—	—	. . . 27,9	—
April	Maaned	1922	. . . 24,0	—
Maj	—	—	. . . 16,1	—
Juni	—	—	. . . 13,2	—
Juli	—	—	. . . 12,5	—
August	—	—	. . . 11,1	—

I Løbet af August Maaned er Arbejdsløsheden aftaget i Provinserne indenfor alle Faggrupper og særlig for Arbejdsmandsgruppen. I Hovedstaden er Ledigheden ikke væsentlig forringet. Ledigheden for alle Fag under eet er stadig adskilligt større end paa samme Aarstid i de jævnt gode Aar før 1914, men er dog kun to Tredjedele af Arbejdsløsheden paa samme Aarstid i 1921.

August 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		4. Aug.	11. Aug.	18. Aug.	25. Aug.	1. Sep.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri	11211	18,6	18,8	19,1	19,9	19,1
AndenIndustri	57778	17,1	17,0	16,6	16,5	16,3
Handel.....	7805	12,2	12,3	12,0	12,0	12,0
Arbejdsmænd.	31486	10,4	10,3	10,1	10,5	10,5
Ialt...	108280	15,0	14,9	14,7	14,8	14,6
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19572	10,7	10,8	10,5	10,1	9,9
AndenIndustri	53493	13,6	13,3	13,2	12,7	12,4
Handel.....	9737	7,5	7,1	7,2	7,1	6,9
Arbejdsmænd.	75068	8,7	8,2	7,5	7,4	6,5
Ialt...	157870	10,5	10,2	9,8	9,5	9,0
Hele Landet.	266150	12,3	12,1	11,8	11,6	11,1

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i September Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Oktober 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F.E.BORDING KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

Arbejdsløsheden i September Maaned 1922.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et Tydeligt **0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller ligegode Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes?) Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn .....

Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende deres Skema til der Forbund, hvorpaa de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Oktober 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes nogen Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 101, Kbhvn. K.

Angaaende Personoplysninger bemærket:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Porto er da 10 Øre (indenfor Kobenhavns Postområde 5 Øre). Men der maa da ingenlunde tilføjes:

Spørgsmaalene 3.–7. maa kun besvares med Tal (0 for ingen).

Byens og Organisationens Navn samt Formandens Navn og Adresse maa derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen fremkræves som Brev.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ✻ KØBENHAVN DEN 7. OKTOBER 1922 ✻ 19 AARGANG

Overenskomsternes Forlængelse.

I Overenskomsten af 4. April d. A. findes et Afsnit om Reguleringen af Lønningerne, naar det officielle Pristal pr. August 1922 forelaa, der tillige aabnede Adgang til, under nærmere angivne Vilkaar at forlænge Overenskomsterne et Aar fra deres Udløbstid, saaledes at de tidligst kunde opsiges til Ophør i 1924.

Denne Bestemmelse er udnyttet i betydelig Udstrækning, og efter de Indberetninger, der foreligger fra de paagældende Forbund, er det kun et mindre Antal Overenskomster, der kan opsiges til Ophør i 1923.

Nedenstaaende giver vi en Oversigt over Forholdet, saaledes som det stiller sig for de forskellige til De samvirkende Fagforbund tilsluttede Forbund; idet de Forbund, hvis Medlemmer beskæftiges hos Stat eller Kommune, er udeladt.

Følgende Forbund har forlænget alle sine Overenskomster: Dansk Arbejdsmandsforbund, Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund, Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet, Bogbinderforbundet, Bødkerforbundet, Forgylderforbundet, Formerforbundet, Glasarbejderforbundet, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet, Gørtler- og Metalarbejderforbundet, Handskemagerforbundet, Hatte- og Buntmagerforbundet, Jern- og Metalsliberforbundet, Karetmagerforbundet, Kedel- og Maskinpasserforbundet, Malerforbundet, Metaltrykkerforbundet, Papirindustriarbejderforbundet, Rebslageriarbejderforbundet, Skibstømrerforbundet, Skrædderforbundet, Smede- og Maskinarbejderforbundet, Snedkerforbundet, Stukkatorernes Forbund, Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund, Tekstilarbejderforbundet, Tobaksarbejderforbundet og Træindustriarbejderforbundet.

Følgende Forbund har *forlænget* Overenskomsterne, med *Undtagelse* af de vedføjede Overenskomster, som *Arbejdsgiverne* har *nægtet* at forlænge: *Kvindeligt Arbejderforbund;* (Overenskomsterne med Svendborg Flødefabrik, Foreningen af Handelsgartnere i Aalborg, A/S Nordisk Filmskompagni, Jysk Vaskeriejerforening, Blikvarefabrikkerne »Celludan«, København, og »Aktiv«, Odense). *Drejerforbundet;* (Overenskomsterne med Foreningerne for dansk Børsteindustri hele Landet og A/S Skandinavisk Stokke- og Træindustri). *Keramisk Forbund;* (Overenskomsten med Bornholms keramiske Fabrikantforening). *Mølleriarbejderforbundet;* (Overenskomsten med Kobenhavns Handelsmøller). *Steninduстriarbejderforbundet;* (Overenskomsterne med Stenhuggermesterforeningerne i København, Jylland og Østifterne).

Følgende Forbund har *forlænget* Overenskomsterne, med Undtagelse af de vedføjede Overenskomster, som *Arbejderne* har *nægtet* at forlænge: *Brolæggerforbundet;* (Overenskomsten med Brolægningsentreprenørerne i København). *Gartnerforbundet;* (Overenskomsten med Foreningen af arbejdsgivende Handelsgartnere i København). *Sadelmager- og Tapetsererforbundet;* (Overenskomsterne for Sadelmagere og Tapetserere i København, Rejsetøj- og Portefeuillearbejdere, Linoleumsarbejdere i København).

Følgende Forbund har *ingen* Overenskomster forlænget, idet *Arbejdsgiverne* har *nægtet* dette: *Børsteinduстriarbejdernes Forbund* og *Soigne-*

rings-, Toilet- og Sanitetsarbejdernes Forbund. (Se nedenfor).

Følgende Forbunds Overenskomster falder udenfor Bestemmelserne i Overenskomsten af 4. April, og der har af den Grund ingen Forhandling været om Forlængelse, og kan Overenskomsterne saaledes opsiges til Ophør ved deres Udløbstid i 1923: Forsikringsfunktionærernes Forbund, Landarbejderforbundet, Skorstensfejersvendenes Fagforbund, Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdernes Forbund (herfra undtages Overenskomsten med Københavns Barber- og Frisørlaug, som Arbejdsgiverne har nægtet at forlænge) og Typografforbundet.

*

Fra Korkskærernes og Sortererskernes Forbund, Kurvemagerforbundet, Læder- og Skindarbejderforbundet samt Litografisk Forbund foreligger ingen Indberetning.

Nævnskendelserne.

(Jern- og Metalindustrien).

IV.

Efter Anmodning fra De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening har det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 2, nedsatte Nævn afsagt følgende Kendelser vedrørende Uoverensstemmelser om forskellige Overenskomstforhold mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

I. *Forskellige Særtillæg.*

Smudstillæg, Udearbejdstillæg og Vejpenge findes ikke at kunne indbefattes under Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt I: »Samtlige Lønninger«, men maa i overvejende Grad betragtes som Godtgørelse for de ved Arbejdet foranledigede særlige Udgifter. Fastsættelsen af disse Tillæg vil derfor kunne ske efter Nævnets frie Skøn.

I Henhold hertil bestemmes følgende, bl. a. under Hensyn til Tillægenes nuværende Størrelse og Begrundelsen for deres Ydelse:

1) *Syrefabrikken i Kastrup:*

Det for særlig smudsigt Arbejde, Kisel o. lign. ydede Tillæg fastsættes til samme Beløb som før Lockouten (12 Øre).

2) *A/S Burmeister & Wain:*

De paa Refshaleøen ydede Smudstillæg for Arbejde i Skibe under Reparation fastsættes til de samme Beløb, som var gældende før Lockouten (25, 30, 25, 20 og 15 Øre).

3) *Samtlige Firmaer i Esbjerg:*

De for Udearbejde, for Arbejde paa Skibe i Havnen og for særlig snavset Arbejde paa Motorer i Skibe ydede Tillæg fastsættes til samme Beløb som før Lockouten (5, 10 og 20 Øre).

4) *De danske Sukkerfabrikker:*

De for særlig smudsigt Arbejde og Udearbejde ydede Tillæg fastsættes til samme Beløb som før Lockouten (15 Øre).

Det for Autogensvejsning ydede Tillæg maa derimod væsentligst betragtes som Specialisttillæg, og i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 skal det før Lockouten fastsatte Beløb herfor (15 Øre) reduceres med 15 pCt.

5) *Hellesens Enke:*

Det for særlig smudsigt Arbejde i og ved Kedlerne ydede Tillæg fastsættes til samme Beløb som før Lockouten (20 Øre).

6) *Faaborg Jernstøberi:*

De for Arbejde paa Landet og for Arbejde i Byen ydede Udearbejdstillæg, der før Lockouten udgjorde henholdsvis 30 og 35 Øre, nedsættes til henholdsvis 26 og 22 Øre og under Hensyn til, at Beløbene maa antages at indbefatte Godtgørelse for Afsavn af Akkord.

7) *De Smith'ske Jernstøberier i Aalborg.*

Det for Udearbejde ydede Tillæg, der før Lockouten udgjorde 25 Øre, nedsættes til 22 Øre under Hensyn til, at Beløbet maa antages at indbefatte Godtgørelse for Afsavn af Akkord.

II. *Den ansatte Timeløn.*

Overenskomsten af 4. April 1922 nedsætter samtlige Lønninger med 15 pCt., dog med den Begrænsning for Jernindustriens Vedkommende, at Minimallønnen forbliver uforandret (nemlig 74 Øre, jfr. Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Juli 1922). Efter Overenskomsten skal Reduktionen først ta-

ges af de til Timeløns- eller Akkordarbejde bestaaende Tillæg, sidst af den egentlige Timeløn (Grundlønnen) eller Grundpriserne, hvoraf følger, at Nedsættelsen ikke berører Grundlønnen, for saa vidt Tillægene er store nok til, at hele Lønnedsættelsen kan tages af dem. De for Akkordarbejdere ansatte Timelønninger, hvorefter Udbetaling af Forskud, Overarbejdstillæg m. v. beregnes, findes ikke at kunne undtages fra de almindelige foran omtalte Bestemmelser om Lønningernes Nedsættelse, da der i saa Tilfælde maatte have været optaget en særlig Bestemmelse i Overenskomsten herom. — For nyantagne Arbejdere finder Aftale om den ansatte Timeløn Sted efter Jernindustriens almindelige Regler, uden at Overenskomsten af 4. April har anden Indflydelse herpaa end med Hensyn til Minimallønnen.

I Henhold hertil bestemmes følgende:

1) *De forenede Jernstøberier i Næstved:*

Den for en Akkordarbejder før Lockouten ansatte Timeløn paa 1 Krone med et Tillæg af 15 Øre nedsættes med 17,25 Øre. Da Tillægget kun udgør 15 Øre, vil den ansatte Timeløn være at formindske med 2,25 Øre.

2) *Thomas B. Thrige, Odense:*

Den af Firmaet fulgte Fremgangsmaade at reducere den ansatte Timeløn med 15 pCt. og derefter foretage de for Lockouten gældende Tillæg og Fradrag er uberettiget.

3) *Kleinsmedemester Blücher & Søn og A/S Vølund:*

For de Arbejdere, hvor den ansatte Timeløn er den samme nu som før Lockouten, idet den 15 pCt.s Reduktion fuldt ud har kunnet fradrages i Tillægene, vil Vejpengene være at betale efter det Beløb, den ansatte Timeløn udgør uden nogen Reduktion.

4) *Snedkeriet »Phønix«:*

Den for 2 Arbejdere stedfundne Reduktion af den ansatte Timeløn, henholdsvis fra 1,18 Kr. pr. Time til 1 Kr. og fra 1 Kr. til 85 Øre, har, forsaavidt der fandtes Tillæg til den ansatte Timeløn, ikke Hjemmel i Overenskomsten af 4. April 1922. Om Reduktionen er overenskomstmæssig berettiget, idet de 2 Arbejdere er at betragte som nyantagne, henvises til Behandling efter Reglerne for faglig Strid.

5) *P. Nordsteen, Hillerød:*

Den for Ungsvende, som har udlært under Lockouten, foretagne Aflønning ses ikke efter det i Sagen fremførte at være stridende med Overenskomsten af 4. April 1922.

6) *Burmeister & Wain og Flydedokkens nordre og søndre Værft:*

Den ved Genantagelse af Arbejdere foretagne Reduktion af den ansatte Timeløn ses ikke at vedrøre Bestemmelserne i Overenskomsten af 4. April 1922, men er en Følge af Jernindustriens bevægelige Lønsystem.

III. *Indskrænkning af Akkordarbejde. Aarhus Oliemølle:*

Den af Firmaet foretagne Indskrænkning af Akkordarbejde ses ikke at vedrøre Bestemmelserne i Overenskomsten af 4. April 1922, men Spørgsmaalet om Berettigelsen heraf henvises til Behandling efter Reglerne for faglig Strid.

IV. Betalingen for Overarbejde.

Da Tillægget for Betalingen for Overarbejde i Henhold til Bestemmelsen i »Fælles Værkstedsregler« hidtil har udgjort 50 pCt. for de 4 første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade vedblivende lægges til Grund, da det i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsættes, at nugældende Regler angaaende Betalingen for Overarbejde forbliver uforandrede. Dog nedsættes Tillægget for den første Klokketime efter Arbejdets Ophør til 25 pCt. og for den anden Klokketime til 33⅓ pCt.

København, den 19. September 1922.

Som Opmænd i Nævnet

(sign.) *Dalhoff.*

*

I Tilslutning til ovenstaaende Kendelser foreligger følgende Skrivelse fra Forligsmændene, der har været Opmænd i Nævnet:

København, den 21. September 1922.

Til

De samvirkende Fagforbund.

I Anledning af, at man af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning er blevet gjort bekendt med, at der er opstaaet Tvivl om Forstaael-

sen af det i Kendelsen af 19. ds. vedrørende forskellige Overenskomstforhold mellem nævnte Organisationer anførte, om Nedsættelsen af de for Akkordarbejdere ansatte Timelønninger (II, 1. Stk.) skal jeg meddele, at Udtalelsen om, at disse ansatte Timelønninger »ikke findes at kunne undtages fra de almindelige foran omtalte Bestemmelser om Lønningernes Nedsættelse« skal forstaas saaledes, at Nedsættelsen skal foretages paa samme Maade som for Timelønsarbejdere, saaledes at Nedsættelsen først bringes til Anvendelse paa de Tillæg, som ved Timelønsarbejde skulde gives til Arbejdere med en ansat Timeløn af samme Størrelse og først derefter paa den ansatte Timeløn. En Akkordarbejder med en ansat Timeløn af f. Eks. 1 Kr. vil altsaa faa denne nedsat til 97,75 Øre, idet der til en ansat Timeløn paa 1 Kr. svarer et Tillæg af 15 Øre (33—18 Øre) ved Timelønsarbejde. Nedsættelsen udgør 15 pCt. af Kr. 1,15 = 17,25 Øre, og da Tillægget kun er 15 Øre, bliver den ansatte Timeløn saaledes formindsket med 2,25 Øre, jfr. Kendelsens Bestemmelse om Thomas B. Thrige, Odense.

Hvor der mellem Arbejdsgivere og Arbejdere er truffet Aftale om en større Forskudsudbetaling ved Akkordarbejde end den i »Fælles Værkstedsregler« anførte (Timelønnen), vil denne Forskudsudbetaling ligesom alle andre Lønninger være at nedsætte med 15 pCt., idet den dog ikke ved denne Nedsættelse maa komme til at ligge lavere end den ansatte Timeløn.

P. N. V.

(sign.) *Michael Koefoed.*

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 603

Kuske og Chauffører i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. September 1922 i Sag Nr. 603: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Vognmandsforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kuskenes Fællesforbunds Vegne.

Ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. April d. A. i Sagerne Nr. 561 og 562 fastsloges det, at de københavnske Kuske og Chauffører ikke havde været berettigede til overfor Arbejdsgivere, der ikke var indblandede i den da verserende Konflikt, at nægte at udføre Kørsel fra og til Steder, der omfattedes af Konflikten, og Chaufførernes Fagforening og Kuskenes Fællesforbund tilpligtedes i Forening at betale Dansk Arbejdsgiverforening 3000 Kr. i Bod.

Paaskelørdag den 15. April henvendte Formanden for Københavns Vognmandsforening sig til Kuskenes Fællesforbund med Forlangende om, at den faldne Kendelse nu skulde respekteres. Formanden for Forbundet henstillede, at man skulde afvente Begivenhedernes Udvikling i nogle Dage, men erklærede sig iøvrigt indforstaaet med, at Kendelsen maatte respekteres. Imidlertid nægtede Kuskene ogsaa efter Paaskedagene at udføre det paagældende Arbejde, og denne Nægtelse fortsattes indtil den 26. April, paa hvilket Tidspunkt den verserende Arbejdskonflikt — i Henhold til Forlig mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund af 24. April — var bragt til Ophør.

Under denne Sag paastaar Klagerne nu de Indklagede idømt Bod i Anledning af det passerede. De hævder, at Medlemmerne af Københavns Vognmandsforening har lidt et Tab paa ca. 50.000 Kr., og de gør gældende, at man indenfor Kuskenes Fællesforbund har vedtaget at fortsætte Arbejdsvægringen, uanset den faldne Kendelse.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Det er oplyst, at der den 18. April afholdtes et Møde i Kuskenes Fællesforbund, ved hvilket en Repræsentant for Dansk Arbejdsmandsforbund var til Stede. De Indklagede hævder, at det ved denne Lejlighed fra Ledelsens Side udtrykkeligt blev paalagt de paagældende Arbejdere, at de skulde udføre det paagældende Arbejde, hvor det forlangtes af dem, og de benægter, at Arbejderne skulde have vedtaget at handle herimod. Noget Bevis for, at denne de Indklagedes Fremstilling skulde være urigtig, foreligger ikke. Givet er det derimod, at Arbejderne ikke fulgte det Paalæg fra Ledelsens

Side, de skal have faaet. Det er ikke nøje oplyst, i hvor mange Tilfælde Arbejdere har nægtet at respektere den faldne Kendelse, men det maa anses for givet, at saadan Nægtelse har fundet Sted i betydeligt Omfang. Den Bod, de Indklagede maa være pligtige at betale, findes herefter at burde lægges paa Kuskenes Fællesforbund. Bodens Størrelse findes passende at kunne fastsættes til 3000 Kr.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Kuskenes Fællesforbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Vognmandsforenings Vegne betale en Bod paa 3000 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 606.

Murere i Hobro.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 155—156.

Aar 1922 den 7. September Kl. $3^3/_4$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 606: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Hobro Murermesterforening mod Murerforbundet i Danmark paa Murersvendene i Hobros Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Kontorchef C. Plum, for Centralforeningen af Murermestre i Jylland Formanden Murermester Fiil, Randers, og Murermester Bach Jensen.

For Indklagede mødte: Murerforbundets Formand Kr. Petersen og Jens Jensen, M. Madsen og V. Veirsø, Hobro.

Der fremlagdes Klage af 19. August 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 23. August 1922.

Sagen forhandledes mellem Parterne.

Sagen forligtes saaledes: Blokaden hæves straks. Forbundets og Fagforeningens Repræsentanter erkender Ulovligheden saavel af denne Blokade som af Svendenes Fællesaktion for at paatvinge en Mester bestemte Svende. Hvis E. Andersen, Chr. Smed, Jens Sørensen og Jens Lausen Vraa paany vil indmelde sig i Fagforeningen, hvad man fra Mestrenes Side ikke vil modsætte sig, lover Fagforeningsformanden at gøre, hvad han kan, for at Genindtrædelsen i Fagforeningen lettes dem mest muligt. Fagforeningsformanden bemærker paa Anledning, at han er bekendt med, at ifølge Kendelser af Den faste Voldgiftsret berettiger Beskæftigelsen af uorganiserede Arbejdere ikke til Arbejdsvægring fra de organiserede Arbejderes Side.

Klagerne tog hermed Klagen tilbage. Skulde Forholdene herefter vise sig ikke at falde til Ro, maa man forbeholde sig eventuelt at rejse ny Sag. Forbundet bemærker paa sin Side, at der eventuelt i saa Fald vil blive rejst Sag angaaende de formentlige maskerede Mesterforhold i Hobro.

Retten hævet Kl. $5^1/_2$ Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 609.

Sukkervare- Chokolade- og Biskuitarbejdere i København.

(Nægtelse af Overarbejde).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 158—159.

Aar 1922 den 8 September Kl. 5 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 609: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter mod De samvirkende Fagforbund paa Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund i Danmarks Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Kontorchef C. Plum, for Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter Direktør Jensen, A/S Galle & Jessen, og Foreningens Sekretær Fog.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund Formanden P. Rasmussen og Næstformanden Ejner Jensen og Tillidsmand paa Fabriken L. Kristiansen.

Der fremlagdes Klage af 30. August 1922 med 3 Bilag og Tilsvar af 6. September 1922 med 1 Bilag.

Sagen forhandledes mellem Parterne.

Sagen forligtes saaledes: Forbundets Formand erklærer, at Arbejdernes

Stilling til Overarbejde i Aar paa Grund af de særlige Forhold (Lønnedsættelse m. v.) har haft en særlig ømfindtlig Karakter. Forholdene har nu trukket sig mere i Ro, og der er ingen som helst Grund til at tro, at Forbundets Medlemmer ikke nu i Oktober, hvor Sæsonarbejdet tager Fart, skulde kunne fastholde den ellers altid herskende gode Forstaaelse med Arbejdsledelsen paa denne Fabrik. Tillidsmanden bekræfter det saaledes udtalte. Fagforbundene erklærer, at der i mødende Overarbejdssituationer vil blive draget nøje Omsorg for, at hvis Modstand opstaar, ingen øjeblikkelig Nægtelse sker, men Forholdet straks indbringes til faglig Mægling.

Klagen blev herefter trukket tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. $6^1/_4$ Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen, kst.

Kongresser.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbunds Kongres.

I Forsamlingsbygningen i Koldinggade aabnedes den 4. September Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbunds 9. Kongres.

Forretningsfører H. M. Christensen aabnede Kongressen og bød de Delegerede og Gæsterne Velkommen. Han mindede om, at det denne Gang var en Jubilæumskongres, idet det var 25 Aar siden, den københavnske Afdeling stiftedes. Han meddelte, at der var 11 Gæster til Stede.

Formanden for den københavnske Afdeling, Møller Larsen, bød de Delegerede Velkommen til København, idet han paa Afdelingens Vegne indbød alle til en Fest Torsdag den 7. September i Anledning af Jubilæet.

De 11 Gæster var følgende: Formanden for den internationale Union for Barber- og Frisørsvende Fr. Etzkorn, Berlin, Formanden for det østrigske Forbund Fr. Schubert, Wien, Formanden for det finske Forbund Carl Fagerholm, Helsingfors, Formanden for det tyske Forbund Carl Lorenz, Sekretær Hans Jakobsen fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, Forretningsfører Hartmann, Slagteriarbejderforbundet, Redaktør Hans Christensen, Hjørring, de to Stiftere af Barberernes Fagforening Folketingsmand F. K. Madsen og Landstingsmand Martin Olsen, Overretssagfører Ebbestrup og den eneste nulevende Barbersvend af Medstifterne, Fr. Nathan, der havde Sæde som Næstformand i den første Bestyrelse.

Efter at Gæsterne havde takket for Indbydelsen og overbragt Kongressen Hilsner og Lykønskninger, vedtoges Kongressens Forretningsorden, hvorefter der foretoges Valg af Funktionærer.

Til Mandatudvalget valgtes: Alb. Jensen, Kolding, Therkelsen, A. Rasmussen og Bruno Christensen, København.

Til Sekretær valgtes Palmer Madsen.

Til Dirigenter valgtes Rich. Hansen, København, og Knud Petersen, Randers.

Mandatudvalgets Formand Therkelsen meddelte, at der var 41 Delegerede, repræsenterende 23 Afdelinger, til Stede, samt 12 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 2 selvvalgte paa Kongressen.

Alle Mandater godkendtes.

Beretning.

Forretningsfører H. M. Christensen aflagde derpaa en udførlig Beretning om Forbundets Virksomhed. Under Højkonjunkturen havde Forbundet haft 1460 Medlemmer. Dette er nu gaaet en Del ned, hvad der skyldtes, at Folk atter havde forladt Faget. Efter hvad der er bleven oplyst, findes der i Provinserne ca. 100 Barbersvende og 20 i København, som ikke er organiserede.

Badefunktionærerne er nu saa godt som alle organiserede. Damefrisørerne var organiserede i et Antal af 150. De havde faaet betydelig Lønforbedring og 8-Timers Arbejdsdag og Ferie. Damefrisørerskerne havde desværre kun lidt Forstaaelse af Organisationens Betydning, hvad han anførte flere Eksempler paa. Manikuristerne havde man ogsaa organiseret, og det samme var Tilfældet med Pedikuristerne, der alle havde faaet en betydelig Lønforhøjelse.

Der var bleven ført Forhandlinger med Dansk Plejerforening om at gaa

ind i Forbundet. Det havde endnu ikke ført til noget Resultat, men han haabede, det kom.

Der var afsluttet 79 Overenskomster i Provinserne. Herunder omtalte han Organisationsforholdene i Sønderjylland og andre Steder samt de indre Organisationsforhold. Ved Konfirmationerne advaredes Forældrene ved Artikler i Partibladene mod at sætte Børn i Barberlære. Den nye Lærlingelov, der skyldtes Venstre, var af en saadan Beskaffenhed, at den var ganske umulig.

Barberforholdene paa vore Hospitaler og Stiftelser var ganske skandaløse, idet Lærlinge blev sat til at barbere syge og gamle Mennesker. Der bør ansættes kommunale Barberere.

Fagskoler for Barberlærlinge er ganske unyttige i den Form, de nu ledes. Den Beskyttelseslov, som er vedtaget for Børn og unge Mennesker, bliver bestandig omgaaet. Flere Mestre er bleven idømt Bøder.

Man havde forsøgt at organisere Haararbejderne, men endnu var det kun lykkedes i ringe Grad.

Forretningsføreren fortsatte med at give en Række Oplysninger om Forbundets indre Virksomhed. Lønnen er nu gaaet ned i København fra 76 til 56 Kr. Provinsmestrene søgte bestandig at komme udenom alle Overenskomster. Saafremt vi ikke havde været i De samvirkende Fagforbund, havde vi ikke haft 8-Timers Arbejdsdagen.

Han sluttede med udførligt at omtale Forbundets internationale Forbindelser.

Hovedkasserer Therkelsen gennemgik derpaa Regnskabet.

Herefter fandt der en indgaaende Debat Sted om Forbundets Virksomhed. En stor Del af de Delegerede havde Ordet for enten at omtale, hvad der var sket under den forløbne Kongresperiode, eller for at anbefale nye Midler og Veje til Opnaaelsen af de Formaal, som Organisationen har sat sig.

Forretningsføreren sluttede Diskussionen, hvorefter saavel Beretning som Regnskabet godkendtes, og der vedtoges en Resolution, hvoraf vi bringer nedenstaaende Uddrag:

»Kongressen udtaler Beklagelse over, at Forholdene i Provinsen stadig er kaotiske, hvilke Tilstande alene maa tillægges Mesterorganisationen »De danske Provinsers Barber- og Frisørforeninger«s Ledere, idet disses Opgave gennem de senere Aar har været baseret paa at søge at knægte Forbundet uden Hensyn til, at Bestræbelserne i den Retning i høj Grad har skadet Faget i sin Helhed.

Kongressen beslutter derfor at iværksætte en energisk Agitation Landet over for at faa de Fagfæller organiserede, som endnu staar udenfor Organisationen, og samtidig maa der søges at faa skabt overenskomstmæssige Forhold efter nærmere fastsatte Regler, ligesom Kongressen bestemt modsætter sig, at der indgaas Overenskomst med »De danske Provinsers Barber- og Frisørforening«, forinden denne Mesterforening fuldstændig har frafaldet sit Krav om, at Svendene skal fravige sit Standpunkt vedrørende Kooperationen, thi Kongressen staar fast paa, at Kooperationen, der er et af Arbejderklassens Princippunkter, skal fremhjælpes og ikke hæmmes, saaledes som Provinsmestrene ønsker det.

Vedrørende Forholdene i de kooperative Forretninger, som ejes af Arbejdernes Fællesorganisationer Landet over, henholder Kongressen sig til tidligere Kongresbeslutninger, og vedtager samtidig, at Forbundet, som har overtaget Forretningerne i Holstebro, Aarhus, Aalborg og Hjørring, driver disse Forretninger videre under samme Former sam andre kooperative Forretninger.

Kongressen vedtager, at Forbundets Organ »Ugens Spejl« fremdeles udkommer som Ugeblad og i samme Format.

Kongressen paalægger Hovedledelsen at afslutte gensidige Overenskomster med de udenlandske Barberforbund om Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse til Medlemmer, der kommer fra Broderforbundene i Udlandet til Danmark, og til vort Forbunds Medlemmer, som rejser til Udlandet.«

Lovændringer.

Kongressen tog derefter fat paa Behandlingen af Lovene. Et nedsat Udvalg havde forud gennemgaaet de indkomne Ændringer.

Efter en indgaaende Behandling vedtoges en Del Ændringer til Lovene, hvoraf vi skal nævne som de vigtigste, at Forbundets fast ansatte Tillidsmænds Antal for Fremtiden bliver 3, nemlig en Forretningsfører og 2 Inspektører, en for København og 1 for Provinsen.

Ligeledes vedtoges det, at Overenskomster mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverfor-

ening, der omfatter alle eller Dele af Forbundets Medlemmer, ikke kan gøres til Genstand for Urafstemning blandt de interesserede Medlemmer. Endelig vedtoges det at indskrænke Hovedbestyrelsens Antal til 9 Medlemmer.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører, Redaktør og Hovedkasserer valgtes H. M. Christensen med Akklamation.

Til Viceforretningsfører og Rejseinspektør for Provinsen valgtes Niels Hansen.

Til Inspektør for København valgtes P. Møller-Larsen.

Til Hovedbestyrelsen valgtes:

For København: Ole Jensen, Rich. Hansen og N. West.

For Provinserne: H. C. Sørensen, Varde, H. Pihl Jensen, Helsingør, og Knud Petersen, Randers.

Kongressens Arbejde var hermed til Ende efter at have varet 4 Dage, og efter at Gæsterne havde takket for Samværet, sluttede Forretningsføreren Kongressen med et Leve for Enigheden og Sammenholdet blandt Fagets Udøvere.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Efter Kongressens Slutning holdt Arbejdsløshedskassen Delegeretmøde.

Næstformanden Niels Hansen aflagde en udførlig Beretning om dennes Virksomhed samt Regnskabet.

Derpaa foretoges enkelte Lovændringer.

Sluttelig foretoges Valg af Tillidsmænd til Arbejdsløshedskassen.

Delegeretmødet valgte de samme Tillidsmænd, som der var bleven valgt til at lede Forbundet.

Efter Mødets Slutning Torsdag den 7. September fejrede Københavns Afdeling sit 25 Aars Jubilæum ved en stilfuld Fest i Studenterforeningens Lokale, hvor der samtidig foretoges Afsløring af en ny, rød Silkefane.

Et smukt Festskrift, der er udarbejdet af Forretningsfører H. M. Christensen, omdeltes til Gæsterne.

Ved det festlige Bord holdtes en Række Taler, ligesom der blev afsunget Sange, hvorefter der var Bal til Kl. 3. Festen, hvori deltog ca. 500 Personer, forløb paa en smuk og kammeratlig Maade som en værdig Afslutning paa hele Kongressen.

Udlandet.

De kanadiske Fagorganisationer.

Gennem de sidste Krigsaar, nemlig fra 1916, gjorde Fagbevægelsen i Kanada betydelige Fremskridt. 1919 beløb Medlemsantallet i samtlige Arbejderorganisationer i Kanada sig til 378.047 i 2848 Foreninger. 1920 faldt Medlemstallet med 4205 til 373.842, medens Antallet af Foreninger endnu steg, nemlig med 71 til 2919.

Aaret 1921 betød en Vending i denne gunstige Udvikling. Fagforeningerne mistede 60.522 Medlemmer og 250 Foreninger.

Af de tilbageværende 313.320 Medlemmer faldt 222.896 Medlemmer og 2223 Foreninger paa de internationale Fagorganisationer. International kalder man som bekendt i Nordamerika alle Fagorganisationer, som organiserer Medlemmer baade i De forenede Stater og Kanada. I Reglen er disse Organisationer tilsluttet det amerikanske Samvirkende Fagforbund. Dette gælder saaledes 84 af de 98 internationale Fagorganisationer, som er repræsenterede i Kanada.

De øvrige 90.424 Medlemmer tilhører rent kanadiske Fagorganisationer, deraf 45.424 frie Fagforeninger, medens 45.000 er tilsluttet de katolske Fagorganisationer, som har bestaaet i Kanada siden 1912 og fra 1. Januar 1922 er sammensluttet i et Forbund, Federation of Catholic Workers of Canada.

Kanadas største centrale Arbejderorganisation er Trades and Labor Congress of Canada, som er tilsluttet det internationale Fagforeningsforbund i Amsterdam. Den er oprettet 1873 og reorganiseret 1886. Dens Medlemmer hører hovedsagelig til de internationale Organisationer, som altsaa staar under det amerikanske samvirkende Fagforbund. 58 af disse Forbund anerkender den kanadiske Hovedorganisation som højeste Instans i alle Spørgsmaal, der henhører under den kanadiske Lovgivnings Omraade eller angaar rent kanadiske Forhold. De betaler regelmæssige Bidrag for deres Medlemmer til den ka-

nadiske Hovedorganisation. Til denne hører desuden 2 kanadiske Landsforbund, 2 Distriktsforbund og 58 Fællesorganisationer (Trades of Labor Councils), som er dannet ved frivillig Sammenslutning af Forbundenes lokale Afdelinger.

I Aaret 1902 talte den kanadiske Hovedorganisation 13.465 Medlemmer. Siden da er Medlemstallet stadig vokset næsten uden Tilbageslag. Den har saaledes ogsaa i stor Udstrækning nydt godt af det mægtige Opsving i Fagbevægelsen under og efter Krigen, saaledes som det fremgaar af følgende Tal:

Aar	Medlemstal	Indtægt Dollars	Udgift Dollars
1916	66.573	13.646,64	10.888,05
1917	81.687	17.542,56	12.671,11
1918	117.498	25.803,80	14.441,64
1919	160.605	41.786,86	27.187,41
1920	173.463	46.827,32	44.969,50
1921	173.778	49.446,88	47.881,64

I Aaret 1921 er Vækstens Tempo blevet i betydelig Grad langsommere. Men som Helhed er den kanadiske Hovedorganisation ikke ramt af de Tab, som særlig er gaaet ud over de saakaldte internationale Fagorganisationer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Ebeltoft.

Den 2. September afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Arbejdsmændene har nægtet at ville aflæsse Kul for A/S Lundberg til Ebeltoft Gasværk, hos hvilket Dansk Arbejdsmandsforbund har en Strejke løbende.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne har nu indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Gartneriarbejdsmændene hos Københavns Kommune.

Efter Opfordring fra Gartnerforbundet deltog en Repræsentant for Forretningsudvalget i en Forhandling med Københavns Magistrats 2. Afdeling den 1. September. Forhandlingerne drejede sig om Fornyelsen af Gartneriarbejdsmændenes Overenskomst, som Forbundet ikke ønskede at gaa med til, medmindre Timelønnen kom til at ligge 4 Øre højere. Af Hensyn til Konsekvenserne kunde Magistraten ikke imødekomme dette Krav, men anbefalede Overenskomstens Tiltrædelse og samtidige Forlængelse, saaledes at Augustreguleringen kunde undgaas. Selv om Tiden herfor var overskreden, vilde Borgmesteren, med hvem Forhandlingerne førtes, anbefale den samlede Magistrat at se bort herfra. Dette er senere tiltraadt af de paagældende Arbejderes Organisation og Magistraten.

Arbejdsmænd hos Entrepenører i Aalborg.

Den 15. Maj afsluttedes en Overenskomst mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen gældende for et større Omraade, bl. a. Aalborg, men to Dage senere sluttedes en Overenskomst uden noget Forbehold mellem Entreprenørforeningen i Aalborg og Dansk Arbejdsmandsforbunds derværende Afdeling, der for visse Arbejder fastsatte en større Betaling.

Denne sidst afsluttede Overenskomst har Entreprenørerne, der udfører Arbejde i Aalborg, nægtet at betale efter, og herimod har Arbejdsmændene protesteret.

Denne Strid var til Behandling paa et Fællesmøde den 9. September, men da dette endte, uden at der opnaaedes Enighed, forbeholdt Arbejdernes Repræsentanter sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejderne i Provinsen.

Den 15. September afholdtes et Fællesmøde i Anledning af, at Træindustriarbejderforbundet havde klaget over, at Fabrikanterne havde nedsat Minimallønnen med 10 Øre i Provinsen. En saadan Bestemmelse fandtes i Forligsforslaget af 3. Februar, men dette blev senere ved Forhandling mellem Organisationerne ombyttet med Overenskomsten af 4. April mellem Hovedorganisationerne, hvor denne Bestem-

melse ikke fandtes, uden at Fabrikanterne tog noget Forbehold heroverfor.

Fabrikanterne fastholdt imidlertid deres Standpunkt, hvorfor Fællesmødet sluttede uden Resultat, og Spørgsmaalet er nu indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Sporvognsfunktionærerne hos A/S. Nordsjællands Sporveje.

Efter Forhandlinger, der sluttede uden Resultat, mellem ovennævnte Selskab og Kommunalt Arbejderforbund, og hvor Selskabet havde krævet en Omlægning af Arbejdstiden, saaledes at Funktionærerne kom til at staa til Disposition 9 Timer daglig, afholdtes et Fællesmøde herom den 12. September.

Her frafaldt Arbejdsgiverne Kravet om en forlænget Arbejdstid paa ovenstaaende Grundlag, men stillede saa Krav om, at en daglig samlet Spisetid paa 25 Minutter skulde bortfalde, og der skulde indføres Fridag hver 7de Dag; nu er det hver 6te Dag. Da Arbejdernes Repræsentanter ogsaa modsatte sig at gaa med hertil, navnlig af Hensyn til de heraf følgende Konsekvenser, sluttede Mødet med, at Selskabet stillede i Udsigt at ville opsige Funktionærernes Beskikkelsesbreve.

Chauffører i Aarhus.

Efter det mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsgiverforeningen den 24. April afsluttede Forlig nedsatte Vognmændene i Aarhus Overarbejdsbetalingen fra Kr. 1,63 til 1,04. Der blev den 18. Juli sluttet en Overenskomsat mellem Parterne om, at Overarbejdsbetalingen skulde være Kr. 1,30, men der kom ikke til at staa noget om Efterbetaling for den mellemliggende Tid. Dette Krav er nu rejst fra Chaufførerne og kom til Behandling paa et Fællesmøde den 2. September. Arbejdsgiverne nægtede imidlertid at indgaa herpaa, hvorfor Arbejderne forbeholdt sig at forfølge Sagen videre.

Sommerferiespørgsmaal i Aarhus.

Hos nogle Grosserere i Aarhus er der opstaaet Strid i Anledning af, at disse har nægtet at give deres Arbejdsmænd og Kuske 4 Dages Sommerferie. Der staar intet i Overenskomsten om Feriespørgsmaalet, men Arbejdsgiverne har ved Forhandlingerne givet Tilsagn om at give Ferie i samme Udstrækning som hidtil og paastaar, at dette kun har været 3 Dage, medens Arbejderne hævder, at det hos enkelte Firmaer har været 4 Dage; Arbejdsgiverne har saa slet ingen Ferie villet give. Et Fællesmøde den 2. September bragte intet Resultat, og Arbejderne har nu indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikerne hos A/S Burmeister & Wain.

Den 26. Juni klagede Arbejdsgiverforeningen over, at 7 Elektrikere kollektivt havde forladt Arbejdet efter forgæves at have forsøgt en Lønaktion.

Hertil svarede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, af hvilket Elektrikerne hos Burmeister & Wain er Medlemmer, at Arbejdet var forladt, fordi Firmaet havde foretaget Reduktioner udover det i Overenskomsten af 4. April d. A. fastsatte.

I Skrivelse af 7. Juli klager Arbejdsgiverne ogsaa over, at Elektrikerne hos samme Firma, naar de har haft nogle Overarbejdstimer, forsømmer et tilsvarende Antal normale Arbejdstimer.

Begge Sager kom til Behandling paa et Fællesmøde den 10. Juli, hvor man enedes om, at den første Sag skulde behandles ved faglig Mægling.

Om den anden Sag optages en lokal Forhandling, idet dog Fællesmødet betragtes som forberedende ved Sagens eventuelle Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 * KØBENHAVN DEN 14. OKTOBER 1922 * 19 AARGANG

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

Den sidste Beregning over Prisbevægelsen i Danmark blev foretaget i Juli Maaned, og Resultatet heraf er meddelt i »Statistiske Efterretninger« Nr. 22 1922. I det følgende skal der til Sammenligning meddeles nogle Oplysninger om Prisbevægelsen i forskellige andre Lande.

Lettest er det at foretage en saadan Sammenligning mellem de tre skandinaviske Lande og Finland, idet man for disse Lande har bragt Grundlaget for Prisberegningerne i saa nær Overensstemmelse, som de særlige Forhold i hvert enkelt Land muliggør.

Vanskeligere er det at foretage en virkelig Sammenligning med Prisbevægelsen i andre Lande. Det er ikke altid samme Metoder, der anvendes ved Beregningerne, og nogen Usikkerhed ved at sammenstille de forskellige Tal kan derfor ikke undgaas. For en Række Landes Vedkommende foretages Beregningerne heller ikke for et helt Budget, men kun for Dele af et saadant, ofte Fødevarer alene, og der kan derfor kun blive Tale om Sammenligning paa dette Omraade.

I de følgende Oversigter gives en Sammenstilling af Prisbevægelsen for de tre skandinaviske Lande og Finland fra Sommeren 1921 til Sommeren 1922.

	Prisstigning fra 1914		
Danmark	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.	Juli 1921 pCt.
Fødevarer	84	97	136
Klæder, Fodtøj, Vask	117	125	148
Bolig	55	41	41
Brændsel og Belysning	201	233	301
Skatter, Kontingenter o. lign.	155	201	201
Andre Udgifter	103	106	114
Ialt	99	112	137

	Prisstigning fra Juli 1914		
Sverige	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.	Juli 1921 pCt.
Føde og Nydelsesmidler	78	102	131
Beklædning	110	140	170
Bolig	63	63	55
Brændsel og Belysning	88	107	164
Skatter	164	272	272
Øvrige Udgifter	95	110	125
Ialt	90	116	136

	Prisstigning fra Juli 1914		
Norge	Juni 1922 pCt.	Decbr. 1921 pCt.	Juni 1921 pCt.
Madvarer	127	168	190
Beklædning	149	171	192
Husleje	68	66	61
Brændsel og Belysning	163	211	266
Skatter[1])	—	—	—
Øvrige Udgifter	157	169	193
Ialt	149	175	193

[1]) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

	Prisstigning fra Juli 1914		
Finland	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.	Juli 1921 pCt.
Fodevarer	1044	1051	1223
Beklædning	997	996	938
Husleje	666	502	452
Brændsel	1163	1150	1165
Skatter	1993	1993	1993
Ialt	1042	1024	1114

I alle fire Lande hviler Beregningerne paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Udgangspunk-

tet er Udgiften i 1914. Prisstigningen til de forskellige Tidspunkter og for de forskellige Udgiftsgrupper i Budgettet er angivet i Procent af Udgiften i 1914.

For Danmark og Sverige var Prisniveauet og Prisbevægelsen omtrent ens i sidste Halvdel af 1921, men i første Halvdel af indeværende Aar har Nedgangen været noget stærkere i Sverige, saaledes at Prisniveauet i Juli Maaned i Sverige kun laa 90 pCt. over Prisniveauet i 1914, medens det i Danmark laa ca. 100 pCt. over dette Niveau. I Norge har Prisniveauet i de senere Aar været en Del højere end i Danmark og Sverige, Nedgangen har dog i første Halvdel af 1922 været lidt stærkere end i Danmark.

I Finland var Prisstigningen i Juli 1921 1114 pCt.; Priserne i sidste Halvdel af 1921 var faldende; men har i indeværende Aar snarest haft en opadgaaende Tendens. Leveomkostningerne var i Juli 1922 1042 pCt. højere end i 1914.

Prisniveauet er i Aaret fra Juli 1921 til Juli 1922 faldet med ca. $^1/_5$ i Sverige og ca. $^1/_6$ i Danmark og Norge. Nedgangen i Finland er kun ca. 6 pCt.

For England offentliggøres hver Maaned i »Labour Gazette« Resultaterne af foretagne Beregninger over Prisniveauet. Beregningerne foretages paa Grundlag af samtlige Udgifter i et normalt Arbejderbudget, og Forudsætningen er her ligesom i de skandinaviske Lande, at Forbruget stadig svarer til Forbruget i 1914. I Juli 1921 var Prisstigningen 119 pCt., i Januar og Juli 1922 henholdsvis 92 og 84 pCt. over Prisniveauet i 1914.

For de fleste andre Lande end de allerede nævnte lader Prisbevægelsen sig kun følge for Fødevarer, idet der — som allerede nævnt — som Regel ikke haves ensartede Oplysninger om Bevægelsen for hele Husholdningsbudgettet. Paa Grundlag af det af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udgivne Maanedsskrift: »International Labour Review« (»Revue international du Travail«) meddeles i nedenstaaende Tabel de foreliggende Oplysninger fra en Række forskellige Lande. Da Grundlaget for Beregningerne ikke er helt ensartet, vil en umiddelbar Sammenligning mellem Tallene for de forskellige Lande være forbundet med nogen Usikkerhed. Derimod vil Bevægelsen i Prisniveauet for de enkelte Lande fremgaa mere sikkert af Tabellen.

Indenfor de europæiske Lande har Prisbevægelsen i det sidste Aar været højst forskellig. Foruden de skandinaviske Lande viser England, Holland og Schweiz stadig Nedgang i det sidste Aar. I Frankrig og Belgien var Priserne ret stillestaaende i sidste Halvdel af 1921, men faldende i første Halvdel af 1922, saaledes at Prisniveauet i disse to Lande nu er lidt lavere end for et Aar siden. Czechoslovakiet og Italien viser begge Opgang i Priserne i Efteraaret 1921, men Stilstand eller en mindre Nedgang i Tiden fra Januar til Juli 1922. I Polen og navnlig i Tyskland og Østrig har der været en meget stærk Prisstigning i det sidste Aar.

Landene udenfor Europa viser alle, med Undtagelse af Australien, fortsat Prisnedgang. I de Forenede Stater, Canada, Australien og New-Zealand ligger Fødevarepriserne nu omkring ca. 40 pCt. over Priserne i 1914. Stærkest har Prisfaldet været i Syd-Afrika, hvor man for Levnedsmidler er naaet helt ned til 20 pCt. over 1914.

Prisstigningen for Fødevarer siden 1914.

Lande i Europa.	Sidste Opgørelse		Januar 1922	Juli 1921
	Maaned (1922)	pCt.	pCt.	pCt.
England	Juli	80	85	120
Tyskland (47 Byer)	Juli	6736	2363	1174
— (Berlin)	Juni	4655	2522	1441
Frankrig (320 Byer)	Juni	215	249	263
— (Paris)	Juni	207	219	206
Belgien	Juni	284	317	310
Holland (Amsterdam)	Maj	36	48	80
Schweitz	Juni	57	89	113
Italien (Rom)	Juni	354	369	302
— (Milano)	Juni	394	458	406
Østrig (Wien)	Juli	328100	74700	9700
Czechoslovakiet	Juni	1373	1367	1246
Polen (Varsjav)	Maj	101358	73498	45555
Finland	Juli	1044	1051	1223
Norge	Juni	131	174	190
Sverige	Juli	78	102	131
Danmark	Juli	84	97	136
Lande udf. Europa				
Forenede Stater i Nord-Amerika	Juni	38	39	45
Kanada	Juli	38	49	48
Australien	Juni	46	42	68
New-Zealand	Juni	43	47	65
Indien	Juli	60	69	74
Syd Afrika	Maj	20	39	39

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 618.
Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.
(Uvarslet Lockout).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. September 1922 i Sag Nr. 618: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne og denne paa A/S Burmeister & Wains Vegne.

Efter at Akkordpriserne hos A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri var reducerede i Medfør af Forliget af 4. April 1922, og derefter Akkordpriserne for Plade- og Vinkelarbejde efter Aktieselskabets Forslag var forandrede ved en den 2. Juni 1922 dateret Prisvedtagelse, opsagde Aktieselskabet den 22. Juni 1922 en Række af Priskuranter til Ophør 31. August s. A. Umiddelbart derefter fandt der Forhandling Sted mellem Aktieselskabets Arbejdsledelse og Tillidsmændene for de forskellige Klubber, bl. a. for Skibsbyggerne gennem et bestaaende Priskurantudvalg paa 5 Mand, men hverken disse Forhandlinger eller de, der senere førtes paa Mæglingsmøde den 14. August og Timandsmøde den 18. s. M., gav noget Resultat. Aktieselskabet krævede en Reduktion paa 10 pCt. i samtlige Akkordpriser, men herpaa kunde Modparten ikke gaa ind. Efter at en lokal Forhandling, til hvilken Timandsmødet havde vist Spørgsmaalet tilbage med bestemt angiven Frist, havde vist sig resultatløst, hvilket skarpt kom frem paa et ved Fristens Udløb den 22. August afholdt Møde, gav Aktieselskabets Direktør Bondegaard Ordre til at standse Arbejdet paa den »lille Højbane« og meddelte, at Resultatet af, at Arbejderne nægtede at gaa med til de krævede Reduktioner, ganske utvivlsomt vilde blive, at Arbejdsstyrken maatte indskrænkes. Dagen efter blev de 18 Plade- og Vinkelarbejdere, der var beskæftigede ved den lille Højbane, afskedigede uden Varsel. Blandt disse var tre af Priskurantudvalgets Medlemmer. Denne Afskedigelse ansaa Arbejderne for ulovlig, og i Henhold til de gældende »Fælles Værkstedsregler« krævedes hele Akkordsummen for Arbejdet udbetalt, nemlig 45.000 Kr. med Fradrag af den skete Forskudsudbetaling.

Ved Klage af 19. September d. A. har De samvirkende Fagforbund indbragt Sagen her for Retten og har, efter at Aktieselskabet den 21. s. M. om Morgenen har sat Arbejdet paa den lille Højbane i Gang igen og derved atter beskæftiger de afskedigede Arbejdere i den paagældende Akkord, nedlagt Paastand om, at Aktieselskabet i Anledning af Afskedigelsen idømmes en Bod, der kan tjene til Erstatning for Arbejdernes Tab, som opgøres til mindst 2 Kr. pr. Time, eller 288 Kr. pr. Dag for Tiden fra og med 24. August til og med den 20. September.

Klagerne gør gældende, at der her ikke foreligger en almindelig Afskedigelse, dikteret af Bedriftens Tarv, men en Afskedigelse, der er benyttet som uberettiget Trusel og Tvang til Gennemførelse af den 10 pCt.s Reduktion, som Aktieselskabet ikke har kunnet opnaa ad Forhandlingens Vej, og derfor en ulovlig Lockout.

De Indklagede procederer til Frifindelse under Henvisning til, at der ikke fra deres Side er tilsigtet noget Kampskridt, men at der blot foreligger en berettiget Standsning af et Anlæg, som man paa Grund af den stærke udenlandske Konkurrence ikke havde Brug for, hvis man ikke kunde opnaa den ønskede Reduktion. De Indklagede har derhos fremhævet, at der ikke er fremsat Trusler om Afskedigelser, men ved Mødet den 22. August, som gentagne Gange tidligere, overfor Arbejderne blot givet Meddelelse om, hvorledes Situationen faktisk laa, og hvad Følgen vilde blive af, at Reduktionen ikke blev gennemført.

Den paagældende Højbane er paabegyndt den 26. Juli d. A. og paaregnedes at skulle være færdig ved Aarets Udgang. Dens Formaal er at benyttes i al Almindelighed som Hjælpemiddel ved forefaldende Arbejder paa Værftet. Af Aktieselskabets Folk arbejdede kun de 18, der blev afskedigede, paa Højbanen, men Fundamenteringsarbejder og lign., der var overdraget nogle En-

treprenører, er fortsat uforandret ogsaa i den Tid Afskedigelsen varede.

Saavel heraf som af den Omstændighed, at de afskedigede Arbejdere nu fortsætter deres Akkord, uden at dette skyldes ny Bestillinger, der i Mellemtiden er indgaaet til Værftet, fremgaar det med tilstrækkelig Tydelighed, at den øjeblikkelige Standsning af deres Arbejde ikke kan anses begrundet alene i almindelige Driftshensyn. Hele den foreliggende Situation maa ogsaa gøre det klart for Værftsledelsen, at en Afskedigelse som den foretagne maatte blive opfattet som et kollektivt Pres paa saavel de Afskedigede som deres Kammerater til at indgaa paa Aktieselskabets Reduktionskrav.

Dette maa efter Rettens Opfattelse i den foreliggende Situation anses som, eller ganske sidestilles med en ulovlig Lockout, uden at det kan komme i Betragtning i modsat Retning, at en formelig Boycotting ikke er foretaget.

Der findes herefter at burde paalægges Aktieselskabet en Bod, som tilfalder Klagerne paa de vedkommende Arbejderes Vegne, men som, da Omfanget af det Tab, Aktieselskabets retstridige Adfærd har tilføjet dem, ikke findes tilstrækkelig oplyst, ikke skønnes at kunne sættes højere end til 3000 Kr.

De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Aktieselskabet Burmeister & Wain bør til De samvirkende Fagforbund paa de under Sagen omhandlede Arbejderes Vegne betale en Bod, stor 3000 Kr. Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa Aktieselskabets Vegne.

Udlandet.

Den 21. belgiske Fagforeningskongres.

Et sprogligt Udtryk for deres organisatoriske Forbindelse har de belgiske Fagforeninger ikke — i Modsætning til næsten alle deres udenlandske Broderorganisationer. Ligesom de frie Fagforeninger i Tyskland indtil Oprettelsen af »Allgemeiner deutscher Gewerkschaftsbund« ved deres Tilslutning til »Generalkommissionen« udtrykte deres gensidige Forbindelse, saaledes gør de belgiske Fagfæller det endnu den Dag i Dag. Da de ved Aarhundredskiftet begyndte at skabe en intimere Forbindelse mellem Forbundene, kaldte de Baandet: Fagforeningskommissionen (»Commission Syndicale«). De er indtil nu forblevet ved denne Betegnelse, ihvorvel der er foretaget en eller anden Forandring i Fagforbundenes Forhold og deres nationale Spids. Ved Generalkommissionens Oprettelse var Meningerne om denne ret delte. Særlig de paa deres Selvstændighed forhippede walloniske Repræsentanter befrygtede, at Kommissionen skulde udvikle sig til en ubehagelig Overøvrighed, en Anskuelse der dæmpede Tilbøjeligheden til at gaa med. En Del af Frygten er da nu ogsaa gaaet i Opfyldelse — men til Fordel for de tilsluttede Forbund. Ja paa dette Aars Kongres vilde man ved Oprettelsen af en Central-Strejkekasse afgive en ikke uvæsentlig Del af Forbundenes Selvstændighed til Fagforeningskommissionen, et yderligere Bevis paa, at man nu staar ganske fordomsfri overfor Fagforeningscentralen. Det blev fra ingen Side bestridt, at den belgiske Fagforeningsbevægelses store Opsving og Modstandskraft skyldes Fagforeningskommissionen.

Dette Aars meget omfangsrige Aarsberetning er bilagt med nogle grafiske Fremstillinger angaaende Medlemsbevægelsen. Af en af disse fremgaar det, at det samlede Medlemsantal i de tilsluttede Organisationer vel var noget uregelmæssigt i Tiden fra 1903 til 1914, men stadig steg fra 35.000 til 130.000, hvorefter der fulgte en eksempelløs stærk Stigning, der i 1920 naaede Højdepunktet med 718.410 Medlemmer. Med denne enorme Tilgang opstod det ængstelige Spørgsmaal: Hvor længe vil dette Tal holde sig? da der tilmed viste sig tunge Skyer paa den økonomiske Himmel. Denne Bekymring har imidlertid vist sig ubegrundet, idet den sidste Aarsberetning endnu kan opvise et Medlemsantal paa 689.236 betalende Medlemmer, det vil sige en Tilbagegang paa 29.000 Medlemmer, som jo ikke er noget stort Tab i Betragtning af

den vedvarende Flovhed indenfor Fagforeningsbevægelsen.

Den samlede Indtægt i de 29 tilsluttede Forbund (2 Forbund har ingen Indberetning givet) beløb sig til 64 Millioner Fr. mod en Udgift paa 53 Millioner Fr. Organisationernes samlede Kassebeholdning beløb sig til 35 Millioner Fr. Til 366 Strejker og Lockouter, som omfattede 94.000 Medlemmer, blev der udgivet 13 Millioner Fr.

Af den anden grafiske Fremstilling ser man, hvorledes Forholdet er mellem Antallet af de beskæftigede og de organiserede Arbejdere i de seks vigtigste Industrier. Tallene er følgende:

	Antal Beskæftigede	Antal Organiserede
Tekstilindustrien	240.000	65.000
Bygnings- og Møbelfag..	220.000	95.000
Metalindustrien	209.000	130.000
Bjergarbejde	148.000	100.000
Jernbaner (Statens)	125.000	80.000
Samfærdsel (privat)	45.000	26.000

Sin Modstandsdygtighed har den belgiske Fagforeningsbevægelse vist ogsaa i anden Henseende, nemlig overfor de moskovittiske Sædemænd. At deres Virksomhed næsten overalt har hemmet Fagforeningerne og i nogle Lande — man tænker paa Frankrig — efterhaanden har ruineret Bevægelsen, er tilstrækkeligt bekendt. For Belgiens Vedkommende kan dette Gudskelov ikke siges. Ikke, at det skorter paa saadanne Sædemænd, eller at de mangler bolsjevikisk Tjenesteiver, men bortset fra det svage Handelsmedhjælperforbund har de ikke naaet nogen nævneværdig Indflydelse. Paa den sidste Kongres var der henved et halvt Dusin Repræsentanter til Stede, som man ansaa for at være, hvad man kalder Kommunister, og at dømme efter Bladenes Meddelelser, har deres Optræden ikke bragt dem noget misundelsesværdigt Resultat. I Kongressen, der afholdtes i Folkets Hus i Bryssel, deltog 428 Delegerede. Blandt de Delegerede var denne Gang ogsaa Statsfunktionærer, hvis Organisation allerede i nogle Aar har været tilsluttet Landsorganisationen med Bane-, Post- og Telegrafunktionærer. Alle disse Funktionærgrupper — hovedsagelig tekniske Arbejdere — adskiller sig i deres økonomiske Stilling og faglige Virksomhed kun lidet fra Massen af de faglige Medmer. Med den ny tilkommende Forening af den offentlige Forvaltnings Personale, særlig Finans-Tjenestemænd, kan der noteres en Tilvækst for Fagforeningsbevægelsens aandelige Styrkelse, som ikke maa undervunderes. Nu har den faaet Fagfolk, som med deres faglige Erfaring formaar at belyse Regeringsafdelingernes halv tilslørede Virksomhed, til Eksempel Regeringens personificerede Sendrægtighed, naar det gælder at gennemføre Skattelove mod de Besiddende. Og mod denne paa personlig Viden hvilende Kritik kan det embedsmæssige Beretningsmaskineri dog ikke godt benyttes.

Af de fire udenlandske Repræsentanters Hilsningstaler var Luxemburgeren Bekkers bemærkelsesværdig, idet han anførte, at Luxemburg er truet af Militarismen. Efter den tyske Besættelse har Landet nu den franske, og man taler i al Stilhed om en fremtidig Besættelse fra Belgien, indtil Luxemburg har bekvemmet sig til selv at holde Militær.

Forhandlingerne om Landsorganisationens Virksomhed, herunder Kampen mod Reaktionen, strakte sig over mere end to Dage. Af den ved Debattens Slutning vedtagne Beslutning er følgende Afsnit bemærkelsesværdigt:

»Kongressen godkender tillige det faglige Internationales Beslutning med Hensyn til Modstand mod en ny Krig og dets uophørligt førende Kamp mod Militarismen.«

Hertil foreslog den kommunistiske Ordfører Jaquemotte den Tilføjelse: ». . . og denne Propaganda har som Grundlag Ikke-Anerkendelsen af det nationale Forsvar under det kapitalistiske Regime.«

Hele Beslutningen blev vedtaget med alle Stemmer imod 8 Stemmer. Tilføjelsen blev forkastet med alle Stemmed imod ca. 20 St.

Den endelige Afgørelse vedrørende Oprettelse af en Strejkeforsikringskasse blev udskudt til en ekstraordinær Kongres, da forskellige Forbund erklærede ikke at have sat sig ind i Forretningsudvalgets Udkast. Kærnen i Forslaget bestod efter Indlederens Foredrag i: Ved et landsomfattende Angreb fra Arbejdsgiverne paa et Fag skal Fagforeningskommissionen understøtte det paagældende Forbund med Penge. I

dette Øjemed skal der grundlægges en Central-Strejkekasse, hvortil der fra alle Medlemmer skal ydes et særligt Bidrag (ikke under 25 Cts. pr. Hoved pr. Uge).

Angaaende Spørgsmaalet Arbejdernes Kontrol med Virksomhederne blev der forelagt en Beretning, som Kongressen vel bifaldt, men som den hverken drøftede eller traf Afgørelse om. Ved det Rigsdagen forelagte Lovudkast angaaende tvungen Voldgift fik Kongressen Anledning til paany at tage Stilling til denne Sag. Ordføreren oplyste, at de belgiske Fagforbund vel kunde gaa med til den lovmæssige Voldgiftsinstitution, men at den var en afgjort Modstander af tvungen Voldgift. Disse Erklæringer fandt Udtryk i en Beslutning, om hvilken der dog ikke blev stemt, da en væsentlig Del af Kongresdeltagerne var afrejste.

Schweiz.

Der har i længere Tid været plejet Forhandlinger om en Sammenslutning mellem det schweiziske Træarbejderforbund (9500 Medlemmer) og Bygningsarbejderforbundet i Schweiz (8500 Medlemmer). Nu er denne Sammenslutning definitiv, idet den, efter først at være vedtaget i de to Forbund hver for sig, sluttelig vedtoges paa en nylig afholdt Fælleskongres med 113 Stemmer mod 10. Navnet paa den nye Organisation er: Bygnings- og Træarbejderforbundet i Schweiz. Samme Kongres vedtog en af det tidligere Bygningsarbejder-Forbund foreslaaet Resolution, der udtaler sig for at yde moralsk og — naar de fornødne Midler er til Stede — da ogsaa økonomisk Støtte til de kooperative Produktionsforetagender.

Vedrørende de internationale Forhold vedtog Forbundet at stille sig som de to Forbund hidtil har gjort enkeltvis, nemlig gennem Landets samvirkende Fagforbund i Tilslutning til den faglige Internationale i Amsterdam.

Ogsaa indenfor Bog- og Papirindustrien forberedes i Schweiz en stor faglig Nydannelse. Det drejer sig her om at sammenslutte ikke mindre end 4 Forbund, nemlig Typografforbundet, Litografforbundet, Bogbinderforbundet og Forbundet af Hjælpearbejdere (Arbejdsmænd og ufaglærte Kvinder) i Papirindustrien og grafiske Virksomheder.

Sagen er ikke endelig afgjort endnu; men nylig er i Bern afholdt en fælles Konference af de 4 Forbund, hvor der er vedtaget Love for et samlet »Grafisk Forbund i Schweiz«, til hvilket Forslag hvert Forbund for sig nu skal tage Standpunkt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bødkerne paa Cementfabrikken »Kongsdal«.

Ved et forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret den 28. Juli d. A. angaaende Sag Dr. 590 (Klage over en af Direktøren paa Cementfabrikken »Kongsdal« iværksat uvarslet Lockout) enedes Parterne om at lade en faglig Voldgiftsret afgøre det paaklagede Forhold.

En saadan faglig Voldgiftsret har nu behandlet Spørgsmaalet, og ved Opmandskendelse er det afgjort, at Cementfabrikken skal yde en Erstatning til Bødkerne for den Tid, der maatte skønnes at være Træ til i Tørrekanalen. Erstatningens Størrelse ansattes til 350 Kroner, og Fabrikken skal endvidere betale Sagens Omkostninger med 150 Kroner.

Tobaksarbejdere hos A/S. A. M. Hirschsprung & Sønner.

Mellem Tobaksarbejderforbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien var der opstaaet en Uoverensstemmelse angaaende Betalingen for Overarbejde om Morgenen før normal Arbejdstids Begyndelse. Den til Grund for Uoverensstemmelsen liggende Sag var et Arbejdsforhold, der praktiseres hos A/S A. M. Hirschsprung & Sønner, hvorover Forbundet havde rejst Klage overfor Sammenslutningen.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 14. September, og man enedes her om at lade Spørgsmaalet om Forstaaelsen af den paagældende Paragraf i Overenskomsten afgøre af en faglig Voldgiftsret.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 ✻ KØBENHAVN DEN 21. OKTOBER 1922 ✻ 19 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 570.
Belysningsarbejderne hos Glostrup Kommune.
(Se „Arbejderen" Nr. 48, 18. Aargang).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Juni 1922 i Sag Nr. 570: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes københavnske Belysningsarbejder-Afdelings Vegne mod Glostrup Kommune.

Den 21. Juni f. A. afsluttedes mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds københavnske Belysningsarbejder-Afdeling og Glostrup Kommune en Overenskomst, hvori det hedder:

»Arbejderne paa Kommunens Gas- og Vandværk lønnes med 90 Kr. ugentlig. Denne Lønsats gælder indtil 1. Oktober d. A. Til den Tid reguleres Lønnen efter det statistiske Departements Pristal overensstemmende med, hvad der er gældende mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i Virksomheder med Døgndrift.«

Overenskomsten skulde kun kunne opsiges med tre Maaneders Varsel til en første Oktober.

Lønnen reduceredes pr. 1. Oktober til 82 Kr. 36 Øre ugentlig. Fra den 10. Februar d. A. har Kommunen yderligere reduceret Lønnen med et Beløb, svarende til 17 Øre pr. Time. Mod denne sidste Reduktion har Arbejderne protesteret, og den saaledes foreliggende Strid er under denne Sag indbragt til Afgørelse af Den faste Voldgiftsret.

Kommunen gør gældende, at det under de Forhandlinger, der førte til Overenskomsten af 21. Juni f. A., var en Forudsætning fra Kommunens Side, at der i Februar og i August d. A. skulde finde Lønreguleringer Sted, svarende til de Prisbevægelser, Statistisk Departements Pristal maatte udvise. Mod Arbejdernes Benægtelse har man dog ikke bestemt turdet hævde, at Spørgsmaalet herom udtrykkelig blev omtalt under Forhandlingerne. Og da den foreliggende Overenskomst intet indeholder om saadanne Lønreguleringer, findes der at maatte gives Arbejderne Medhold under denne Sag.

Sagens Omkostninger findes Glostrup Kommune at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Overenskomsten af 21. Juni f. A. giver ikke Glostrup Kommune Ret til at foretage andre Lønreduktioner end den pr. 1. Oktober f. A. gennemførte.

Sagens Omkostninger betaler Glostrup Kommune med 300 Kr.

Sag Nr. 613.
Landarbejdere hos Godsejer Schourup, Sorø Store Ladegaard og Godsejer Anders Jensen, Cathrinebjerg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Oktober 1922 i Sag Nr. 613: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne og sidstnævnte Forenings Medlemmer Godsejer Schourup, Sorø Store Ladegaard, og Godsejer Anders Jensen, Cathrinebjergs, Vegne.

I den d. 7. Maj 1920 daterede Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og Landarbejderforbundet, der i sin Overskrift betegner sig som »angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de hos Arbejdsgiverforeningens Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Landarbejderforbundet« findes følgende

Prg. 16.

»I samme Maade, som Landarbejderforbundets Medlemmer er forpligtede til hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen at arbejde for de i nærværende Overenskomst fastsatte Løn-

ninger, er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen forpligtet til under ingen som helst Form at aflønne sine organiserede Arbejdere ringere end i denne Overenskomst fastsat heller ikke ved Fæstemaal eller andre Aftaler, indgaaede før Indmeldelsen i Arbejdsgiverforeningen.

Prg. 17.

Saaledes som begge Organisationer gensidig helt og fuldt anerkender hinandens Eksistensberettigelse, vil saavel Organisationerne som deres eventuelle Medlemmer ogsaa være ganske uberettigede til at drive nogen som helst Art af Forfølgelse eller Chikane overfor Organisationens enkelte Medlemmer med det direkte eller indirekte Formaal at faa dem til at udgaa af Organisationen.«

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund fremført, at Godsejer Schourup, Sorø Store Ladegaard, og Godsejer Anders Jensen, Cathrinebjerg, der indtil 1. Juli 1922 var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, i Efteraaret 1921 har handlet i Strid med Overenskomsten, specielt dens Prg. 17, og Septemberforliget ved at søge uorganiserede Arbejdere for at beskæftige dem paa ringere Vilkaar end de i Overenskomsten fastsatte, hvorved Landarbejderforbundets Medlemmer konsekvent og systematisk er blevet udelukkede; og da Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug har godkendt de to Godsejeres nævnte Handlemaade, har Klagerne nedlagt Paastand om, at Foreningen og de to Godsejere idømmes en Bod, der bl. a. kan tjene som Erstatning for det Tab, der ved det passerede formenes at være tilføjet Landarbejderforbundets Medlemmer.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Det er oplyst, at Godsejer Schourup med lovligt Varsel opsagde en af sine faste Arbejdere Carl G. Petersen til Fratrædelse 1. November 1921, fordi Schourup af pekuniære Grunde ønskede i Petersens Plads at antage en uorganiseret Arbejder, og Schourup har derefter fæstet, som det maa antages 2 eller 3, uorganiserede Arbejdere, af hvem han forlangte og fik skriftlige Erklæringer om, at de ikke var organiserede, i hvilke Erklæringer derhos optoges de aftalte Lønningsvilkaar. Godsejer Anders Jensen har ligeledes af pekuniære Grunde i Efteraaret 1921 gennem en Fæstemand søgt og faaet en uorganiseret Røgter, som overfor Fæstemanden har maattet afgive Erklæring om ikke at være Medlem af Landarbejderforbundet. De to Godsejere har forklaret, at de omkring ovennævnte Tidspunkter beskæftigede ogsaa Medlemmer af Landarbejderforbundet, som lønnedes efter Overenskomsten, og at Erklæringerne alene krævedes af Bevishensyn og ikke for at udøve noget Tryk af organisationsfjendtlig Karakter paa de vedkommende.

Under de ved kollektive Overenskomster sædvanlige Forhold, hvor Arbejder-Organisationen har Ret til at paatale enhver Underbetaling, selv om den sker overfor Ikke-Medlemmer, vilde de 2 Godsejeres Handlemaade naturligvis være retsstridig; men det ses ikke rettere end, at nærværende Overenskomsts Overskrift i Forbindelse med dens Prg. 16 fastslaar Overenskomstens Omraade paa en saadan Maade, at det samme ikke uden videre kan antages her.

Naar Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug hævder gennem Overenskomstens Prg. 16 at have betinget sig, at dens Medlemmer skal staa frit i Aftaler om Løn- og Arbejdsforhold med Arbejdere der staar udenfor Landarbejderforbundet, ligesom Forbundets Medlemmer paa deres Side staar frit i Aftaler med Arbejdsgivere udenfor Foreningen, maa der i saa Henseende gives den Medhold.

Retten skal ikke komme ind paa, hvorledes det vilde være, hvis Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug selv positivt havde medvirket til at skaffe sine Medlemmer uorganiserede Arbejdere, eller hvis et eller flere af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer systematisk nægtede overhovedet at tage Medlemmer af Landarbejderforbundet i Arbejde til overenskomstmæssig Betaling. Det skal derimod anføres, at naar der først er indrømmet den enkelte Arbejdsgiver en Aftalefrihed som ovennævnt, kan det ikke formenes ham at *søge* den uorganiserede Arbejdskraft og træffe de Aftaler, som Konjunkturerne byder. At saadant kan

medføre, at uorganiserede foretrækkes for organiserede til visse Pladser, maa Forbundet finde sig i som Konsekvens af, at det er indgaaet paa Overenskomsten i den ovennævnte Form, og om Misbrug, der kan fastslaas som Brud paa Septemberforliget, skønnes der under disse Forhold i alt Fald ikke at blive Tale, saalænge der, som i nærværende Tilfælde, kun er Spørgsmaal om visse enkelte Pladser hos visse enkelte Arbejdsgivere.

Da der dernæst hverken foreligger noget om, at Godsejer Schourup overfor Carl G. Petersen har fremhævet Afskedigelsesgrunden, endsige stillet ham i Udsigt, at han ved at udmelde sig af Forbundet kunde bevare sin Plads, eller iøvrigt er oplyst noget Forhold fra Schourup eller Anders Jensens Side, der kan betegnes som Forfølgelse eller Chikane overfor Forbundets enkelte Medlemmer med det i Prg. 17 omhandlede Formaal, vil de Indklagede være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil efter Sagens Beskaffenhed være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundets Vegne og med Halvdelen af Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne.

Lønbevægelser og Konflikter.

Gartneriarbejdere ved Holmens og Garnisons Kirkegaarde.

Efter Afslutningen af Lockouten i April Maaned optoges der en Forhandling mellem Gartnerforbundets paagældende Afdeling og Holmens og Garnisons Kirkegaardes Inspektører om en ny Overenskomst til Afløsning af den pr. 1. Marts udløbne.

Forhandlingerne resulterede i Fornyelse til 1. Marts 1923 af den gamle Overenskomst med en Reduktion af 15 pCt. af de hidtil gældende Lønninger. Et Forslag fra Arbejdernes Side om at forlænge Overenskomsten til 1924, hvilket Forslag fremsattes under Forhandlingerne inden den ny Overenskomsts Underskrift, blev afslaaet af Kirkegaardenes Inspektører.

Efter Pristallets Fremkomst i August blev Lønningerne yderligere reduceret med 6 pCt., hvilket Gartnerforbundet hævdede var ulovligt, da der af Arbejderne var fremsat Forslag om Forlængelse, og da dette Forslag var afvist, kunde Reduktionen kun blive 3 pCt. Kirkegaardene hævdede deres Berettigelse til at foretage Reduktionen med 6 pCt., da Kravet om Forlængelse var fremsat og afslaaet før Underskriften af Overenskomsten, og der i denne stod, at Lønnen skulde reguleres efter Pristallet.

Denne Uoverensstemmelse kom til Behandling paa et Fællesmøde den 2. Oktober, hvor der opnaaedes Enighed om følgende Ordning:

Overenskomsten af 21. April 1922 forlænges til 1. Marts 1924 i Henhold til Forliget af 4. April d. A.

Som Følge deraf indtræder der, naar Statistisk Departements Pristal pr. Februar 1923 maatte foreligge, en Regulering, saaledes at Lønnen forhøjes eller reduceres med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet maatte være højere eller lavere end Pristallet i Februar 1922.

Ogsaa med Hensyn til yderligere Augustregulering, eventuel Forlængelse af Overenskomsten, henholdes til Forliget af 4. April d. A.

Ferien for de løse Arbejdere fastsættes saaledes, at der gives en Dag for hver to Maaneder, to Dage for hver tre Maaneder o. s. v., indtil fem Dage.

Fra førstkommende Lønnigsdag udbetales den Ugeløn, der var gældende før den af Kirkegaardene foretagne Augustregulering.

Adressefortegnelse

over Forbundene, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. H. C. Andersensgade 14, St., K. Telf. 2140.

Dansk Kommunalarbejderforbund. Colbjørnsensgade 7, St., B. Telf. Vester 2735.

Kvindeligt Arbejderforbund. Blaagaardsgade 21, N. Telf. 5123.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Falkonerallé 122, St. Telf. Nora 3451.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund. C. Klüver, Rømersgade 22. Telf. 8005.

Bogbinderforbundet. Rosengaarden 12, K. Telf. Byen 4293, 10761.

Brolæggerforbund, Dansk. A. Bjerregaard, Munkensvej 9, 3. Sal, L. Telf. Taga 1418 y.

Bødkerforbundet. Aabenraa 33, 1. Sal, K.

Børsteindustriarbejderforbundet i Danmark. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A, 1., N.

Drejerforbundet. M. Arnsfeldt, Colbjørnsensgade 20, St., B.

Forgylderforbundet. Aug. Torgersen, Arresøgade 27, 2. Sal, N.

Formerforbund, Dansk. Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 2125.

Funktionærforbund, Dansk. Fr. Hagengaard, Guldbergsgade 71, St., N. Telf. Nora 4539 x.

Gartnerforbund, Dansk. Todesgade 1, N. Telf. Nora 2720 x.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. C. Schou, Rømersgade 22, 4. Sal o. G., K. Telf. Byen 605 y.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 1002 y.

Handskemagerforbundet. Carl Johnsson, Ryesgade 43, 3. Sal.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. Th. Sundby, Smedegade 19, St. Telf. Nora 3534 y.

Husassistenternes Forbund. Frk. Marie Christensen, Rosengaarden 14, K. Telf. 6774.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Halmtorv 4. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Vester Søgade 2, B.

Karetmagerforbund, Dansk. Thuresensgade 6, St., K. Telf. 1904 x og Godth. 479 y.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Larsbjørnstræde 9, 2. Sal, K. Telf. Byen 1728 y.

Keramisk Forbund. Allégade 15. Telf. Godth. 14555 u.

Korkskærernes- og Sorterernes Forbund. V. Nørregaard, Mysundegade 22, St. Telf. Roskilde 170.

Kurvemagerforbundet i Danmark. Hjalmar Schønstrøm, Birkegade 27 A, 1. Sal, N.

Landarbejderforbundet. Oskar Levinsen, Willemoesgade 54, Ø. Telf. 13,338.

Litografisk Forbund, Dansk. Larslejstræde 1. Telf. Byen 3575.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. A. Thaarup, Holgér Drachmannsvej 3, St. Telf. Godth. 860 y.

Malerforbundet. Rømersgade 24, 1. Sal, K. Telf. 10385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. Vilh. T. Stege, Hedebygade 4 A., 1. Sal.

Møllerіarbejderforbund, Dansk. N. J. Andersen, Prinsesse Charlottegade 30, 1. Sal, N. Telf. Nora 1383 y.

Papirindustriarbejderforbundet. Martin Olsen, Lisbjergbakken, Næstved. Telf. Næstved 856.

Dansk Plejerpersonales Forbund. E. P. Riishøj, Riis Skov St.

Privatbanefunktionærernes Forbund. N. Th. Brix, Nykjærvej, Aalborg.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Charles Andersen, Adelgade 18, Horsens.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. Graabrødretorv 13. Telf. Byen 206.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdsen, Overgade 8, Svendborg.

Skorstensfejersvendenes Forbund. R. Lindahl, Bredegade 24, F.

Skotøjarbejderforbund, Dansk. Rømersgade 22, 2. Sal, K. Telf. Byen 607.

Skrædderforbund, Dansk. Hauserplads 14, 1. Sal, K. Telf. 10518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. Vester Søgade 2, B. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Rømersgade 22, 4. Sal. Telf. 4215.

SoigneringS-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. Nansensgade 82. Telf. 11,518.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. Janus Ipsen, Vang pr. Hasle.

Stukkatørernes Forbund. Otto Jensen, Hjorth-Lorenzensgade 8, 2.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund. Tibirkegade 18, St. Telf. Nora 789 y.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Julius Blomsgade 4, 2. Sal, L. Telf. Taga 1066.

Tobaksarbejderforbundet. Rømersgade 22, 3. Sal, K. Telf. Byen 606.

Træindustriarbejderforbundet. »Axelborg«, Axeltorv, B. Telf. Byen 3250.

Typograf-Forbund, Dansk. Vestergade 5, B. Telf. 4331.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18-19 ❋ KØBENHAVN DEN 28. OKTOBER 1922 ❋ 19 AARGANG

Den ordinære Generalforsamlings Fortsættelse
den 9. og 10. Oktober 1922.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling, der afholdtes 30. Maj—1. Juni d. A., vedtog at afbryde Forhandlingen om Dagsordenens Punkt 5 (De samvirkende Fagforbunds Stilling under Lønbevægelser.) og at paalægge Forretningsudvalget at udarbejde Ændringsforslag til Lovene, der skulde forelægges en senere Generalforsamling som betragtes som en Fortsættelse af Generalforsamlingen i Maj. Denne Generalforsamling afholdtes den 9. og 10. Oktober i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, og bestod af 502 Delegerede for Forbundene, 47 Repræsentanter for de lokale Fællesorganisationer og 15 Forretningsudvalgsmedlemmer.

Den førstnævnte Dag Kl. 10 Form. aabnedes Generalforsamlingen af Formanden, *Carl F. Madsen,* der bød Forsamlingen Velkommen og erindrede om at denne Generalforsamling er en Fortsættelse af den ordinære Generalforsamling i Maj, hvor den endelige Behandling af Dagsordenens Punkt 5 udsattes, og det foreslaaes i Dag behandlet som Punkt 1: Forslag til Lovændringer. Dernæst ønsker vi paa Dagsordenen opført som Punkt 2 et Forslag fra Internationalt Fagforeningsforbund om Oprettelse af et Fond til Brug i Kampen mod Reaktion og Krig. Taleren anmodede om Forsamlingens Tilslutning til denne Dagsorden for Generalforsamlingen.

Efter at Forsamlingen havde godkendt Formandens Forslag til Dagsordenen er denne følgende:

1. *Forslag til Lovændringer.*
2. *Forslag fra Internationalt Fagforeningsforbund om Oprettelse af et Fond til Brug i Kampen mod Reaktion og Krig.*

Til Dirigenter valgtes I. A. Hansen og Vilh. Nygaard og man overgik derefter til Behandling af Dagsordenen.

Forslag til Ændringer i Lovene.

Formanden erindrede først om de Forhold, som har givet Anledning til at hele Spørgsmaalet om De samvirkende Fagforbunds Kompetence under Lønbevægelser, er blevet rejst. I 1921 fik vi fra Forligsmændene et Forslag til en generel — eller rettere delvis generel — Ordning af Overenskomstforholdene, som bl. a. medførte at nogle Forbund, enten holdt Kongres for at tage Stilling til Forslaget eller sendte det ud til Urafstemning blandt Medlemmerne, til Trods for at en Generalforsamling havde vedtaget Forslaget. Det nytter jo ikke meget at man hævder at Generalforsamlingen har Kompetence til at træffe Afgørelser, naar man ikke i de enkelte Forbund retter sig efter disse. I Aar forelaa ligeledes en generel Overenskomstordning som forelagdes for Generalforsamlingen, der vedtog at den ikke kunde anbefale Organisationerne at tiltræde den. Senere forelaa Henstillingen af 9. Marts som Generalforsamlingen vedtog at anbefale og endelig kom Forligsforslaget af 4. April som Generalforsamlingen vedtog, men som en Del Forbund nægtede at acceptere for deres Vedkommende.

Hele dette Forhold har nødvendiggjort at Spørgsmaalet opklares, og i Henhold til Beslutningen paa Generalforsamlingen i Maj foreligger der nu fra Forretningsudvalget et Forslag, hvori Generalforsamlingens Myndighed klart og utvetydigt fastslaaes.

Det er ganske urigtigt hvad der siges fra flere Sider, at man ikke tidligere har vedtaget Overenskomstordninger der var fælles, og henviste i saa Henseende til 1911, Augustreguleringen i 1918, Overenskomsten om Arbejdstid, Septemberforliget o. s. v.. Hertil kommer de Forsøg vi har gjort for at faa Overenskomster om Bedriftsraad og Ferie.

Taleren mindede dernæst om, at der før Generalforsamlingen i Maj forelaa et Forslag fra Forretningsudvalget om at tiltræde visse Grundsynspunkter og saa nedsætte et Udvalg til at fremkomme med Forslag til Ændring i Lovene i Overensstemmelse med det vedtagne. Imidlertid tog Generalforsamlingen den Stilling, at udsætte hele Sagens Behandling og paalagde samtidig Forretningsudvalget at underkaste Spørgsmaalet en Behandling og fremkomme med bestemt formulerede Forslag til en senere Generalforsamling i Efteraaret. Der foreligger nu en Betænkning med tilhørende Forslag til Ændring af Lovene og Motiveringen hertil, som er udsendt til Organisationerne. Taleren overgik herefter til en Omtale af de enkelte Ændringsforslag, idet han yderligere uddybede de i Betænkningen fremsatte Motiver.

Vedrørende det nye Afsnit, der er betegnet som § 25, a. b. og c., bemærkede Taleren bl. a., at dette Forslags Punkt a. jo ikke berører det daglige Liv i Organisationerne, i hvilken Henseende der er fuld Selvstændighed. Først naar en Organisation kommer i Konflikt og kræver økonomisk Støtte af de andre Organisationer, bliver disse interesserede i denne Kamps Førelse, hvor længe den kan vare og hvorledes den afsluttes eller naar en Konflikt i et eller flere Fag kan faa Virkninger for andre Fag. Naar dette er Tilfældet kan den eller de kampførende Organisationer ikke have fuld Selvstændighed. I § 25 b. er der truffet Grænser for, hvad der kan træffes fælles Afgørelse om. Fra forskellige Organisationer har man hævdet, at Forslag til Lønoverenskomster ikke maa optages til fælles Afgørelse, men det foreliggende Forslag begrænser ogsaa de Tilfælde, hvor der kan træffes fælles Afgørelse, men det er aldeles nødvendigt at vi i Lovene har Bestemmelser, som i et givet Tilfælde udruster Generalforsamlingen med Myndighed til at træffe en bindende Afgørelse. Vi stræber paa ingen Maade efter at faa saadanne Situationer, men det er dog muligt at vi ikke kan afværge dem. Skal der være nogen Mening i det hele, maa der være Mulighed for at en fælles Afgørelse kan træffes, saa man ikke risikerer at en enkelt — eller enkelte — Organisationers Stilling medfører, at de øvrige Fag eventuelt kommer til at fortsætte en Kamp som de vil have afsluttet. Reglerne for hvorledes Fremgangsmaaden i saa Fald skal være findes i § 25 c.

Efter endnu en Række Bemærkninger anbefalede Taleren Forretningsudvalgets Forslag til Vedtagelse og udtalte Haabet om, at en saadan vilde blive til Gavn for Organisationerne.

Diskussionen.

Chr. Jensen (Tobaksarbejderforbundet): Det Spørgsmaal vi skal drøfte i Dag er meget vigtigt, og naar vi nu staar umiddelbart foran Afgørelsen af det vil jeg straks udtale, at jeg ikke kan se det rimelige i, at man vil afskære Medlemmerne fra selv at træffe Afgørelsen om Overenskomsten for det paagældende Fag. Taleren var ganske uenig med de øvrige Medlemmer af Forretningsudvalget i deres Opfattelse af, at der paa en Generalforsamling skal kunne træffes fælles Afgørelser med bindende Virkning for Organisationerne. Urafstemning om Overenskomster er ikke, saaledes som af nogle paastaaet, en Krigsfødning, thi i Tobaksarbejderforbundet f. Eks. har der altid været Urafstemning om Overenskomsterne. Han vilde betegne som fuldstændig urigtigt at fastslaa det Princip, at man paa en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund,

skulde kunde træffe fælles Afgørelser, naar Overenskomstgrundlaget er saa forskelligt som det er. Her er nemlig baade Forbund med Minimallønsoverenskomster og med faste Prislister. Naar man har en Overenskomst med faste Timelønninger og Akkordsatser, er man bundet af de deri indeholdte Priser saa længe Overenskomsten varer, og vi kan ikke finde os i, at andre Organisationer er medbestemmende, og for os afslutter Overenskomster. Betragtede det som en Ulykke for Samvirksomheden om man gaar til at afskære den enkelte Organisation fra selv at træffe Afgørelse om sine egne Forhold. Det maa være nok, at man under visse Situationer har Adgang til at fratage Organisationerne den Understøttelse, der paa et tidligere Tidspunkt er givet dem Tilsagn om. I Arbejderkredse er der ikke Flertal for den Opfattelse som ligger til Grund for Forretningsudvalgets Forslag, hvilket Taleren belyste nærmere ved at gengive Medlemstallene for de Forbund som paa deres Kongresser, dels har besluttet Udmeldelse, dels skal foretage Afstemning herom hvis det foreliggende Forslag vedtages.

Sluttelig anbefalede Taleren at forkaste Forretningsudvalgets Forslag til Tilføjelse til § 25.

Chr. Sørensen (Dansk Arbejdsmandsforbund): Diskussionen i Dag maa forme sig som en Fortsættelse af den paa sidste Generalforsamling førte om De samvirkende Fagforbunds Myndighed. Den tidligere Diskussion drejede sig i høj Grad om Ledelsens Stilling til Konflikten i Foraaret. En anden Stilling, som vort Forbunds Formand ønskede, kunde maaske have bragt et bedre Resultat. Vi har ikke været ene om Kritiken, og intet taler for at give De samvirkende Fagforbund større Myndighed. Paa det af Forretningsudvalget udsendte Spørgeskema bad vi om Udsættelse af Svaret til efter vor Kongres. Tidligere har vi altid kunnet samle et Flertal for vor Forbliven i De samvirkende Fagforbund, men i Aar lod det sig ikke gøre. Det er ikke i saa høj Grad om de principielle Spørgsmaal der er Uenighed mellem vor Hovedledelse og De samvirkende Fagforbund, men mere om den førte Taktik. Taleren oplæste et Forslag, som Hovedledelsen havde stillet paa Kongressen, der gik ud paa en betinget Udmeldelse, men Kongressen vedtog betingelsesløs Udmeldelse, og vi har saa sendt denne fra 1. Oktober 1923. Nu kunde det siges: Burde Arbejdsmændene saa ikke tie stille? Men dette mener vi ikke. Bliver vor Udtrædelse effektiv, repræsenterer De samvirkende Fagforbund ikke længere Flertallet af Danmarks organiserede Arbejdere, og dette kan tænkes yderligere forrykket. Dette Forhold er ganske enestaaende i Verden. I andre Lande er det, der skiller, af mere principiel Natur, og man vil dèr ikke kunne forstaa, hvorfor vi ikke kan staa samlede. Vi bør forsøge, om der ikke kan fremskaffes et Grundlag herfor, og indenfor vor Hovedledelse er der et Flertal for at forsøge dette, men Mindretallet er stort. Kan et saadant Grundlag skaffes, vil vi forelægge dette for vore kompetente Forsamlinger. Afstemningen paa vor Kongres var ikke for alles Vedkommende saa alvorlig ment, man troede, at der nok kom til at foreligge en anden Situation. Kan her vedtages noget, der imødekommer den Resolution, vi stillede paa Kongressen, tilsiger vi vor gode Medvirken til fortsat Samarbejde. Naar den ønskede Myndighed kun kan købes paa Bekostning af Splittelse, er det saa ikke at købe Guld for dyrt? Det foreliggende Forslag er det modsatte af det, vi har ønsket, hvad Myndigheden angaar. Baade De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen har udtalt sig imod de generelle Ordninger. De Overenskomster, der er afsluttet af De samvirkende Fagforbund i Fortiden, har ikke været rene Lønoverenskomster, og dette har heller aldrig været Forudsætningen for De samvirkende Fagforbund. I det foreliggende Forslag er Lønoverenskomster ikke nævnt, men i Betænkningen siges det tydeligt. Og der siges ogsaa, at en generel Ordning ikke maa tage Særstilling til et enkelt Fags Forhold, men vi maa have Adgang til at værne vore særlige Interesser, naar vi mener at have Magt dertil. Andre Punkter i Forslaget vil befordre Dannelsen af Industriforbund, og til Formandens Udtalelser angaaende

de københavnske Maalerkontrollører skal jeg erindre om, at vi har erklæret at ville rette os efter en Kendelse af Grænseudvalget, men Sagen er ikke indbragt herfor. Naar man nu ønsker noget ind i Lovene vedrørende Industriforbund, vil man ikke Dansk Arbejdsmandsforbund noget godt. Den af os valgte Organisationsform er den bedste baade for de Faglærte og Arbejdsmændene. De Faglærte ønsker ikke Industriforbund, hvor de skal sammen med os som Hovedfag, men Meningen maa jo være at samle alle, og saa skal vi have Haandværkerne f. Eks. i Sukker- og Cementindustrien. Men Træindustriens Arbejdere kan enes om et Forbund. Industriforbundsspørgsmaalet bør ikke kobles sammen med Myndighedsspørgsmaalet. Den foreslaaede Forandring af Repræsentantskabet synes ogsaa at være rettet imod Dansk Arbejdsmandsforbund. Men Hovedspørgsmaalet er naturligvis Myndigheden, men lad os drøfte Mulighederne for at forblive samlede, og vinder dette Tilslutning, forbeholder jeg mig at stille Forslag senere.

P. Hansen (Bogbinderforbundet): Før 1921 mente man ikke, De samvirkende Fagforbund havde Myndighed til at afslutte Overenskomster, og der fremkom en stærk Kritik herimod. Jeg havde nu ventet et Forslag, der imødekom denne Kritik. I Sagen ved Den faste Voldgiftsret i 1922 erkendtes det, at der var taget saadanne Forbehold, at vi ikke var bundne af Overenskomsten. men Arbejdsgiverne gaves Ret til at praktisere den. Flertallet af Arbejderne er imod at give De samvirkende Fagforbund den Myndighed, og jeg ser heller ikke Nytten heraf. Arbejdsgiverne kan let lave en Lockout, der tvinger de lockouttruede Fag til at gaa imod et enkelt Fag. I vort Fag har vi haft Urafstemning i mange Aar. Repræsentationsretten paa Generalforsamlingen er gal, som den er nu; de store Organisationer maa have mere. Jeg vil foreslaa, at de tre sidste Linier i 2. Stykke i § 25 b udgaar, og at der i Stedet tilføjes, at der ikke kan afsluttes Overenskomster om Lønninger.

Em. Svendsen: Denne Generalforsamling kommer for tidlig efter de splittende Kampe i Foraaret. Hvis Dansk Arbejdsmandsforbund om et Aar ikke er Medlem af De samvirkende Fagforbund, er det uheldigt, at de nu har Indflydelse paa, hvad der skal forandres ved Lovene. Repræsentationsindskrænkningen er ikke rettet særlig imod Dansk Arbejdsmandsforbund. Nu lovfæster vi jo, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentantskabsmedlemmer kan give Møde paa Generalforsamlingerne. For Myndighedens Skyld behøves ingen Lovforandring, den har vi altid haft. Den Kampevne, Chr. Sørensen talte om, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde i Foraaret, er det ikke sikkert, det har i Fremtiden. I 1911 hævdede Dansk Arbejdsmandsforbund, at det var nødvendigt, at Generalforsamlingen vedtog et Forligsforslag, ja vi skulde endog paavirke et Fag, der stod udenfor De samvirkende Fagforbund. Først i 1921 kom Tvivlen. Var det fordi Dansk Arbejdsmandsforbund var impliceret paa anden Maade end i 1911. Lovene er ikke forandrede i Mellemtiden hvad Myndigheden angaar. Vi maa have den Sag klaret. I 1920 kunde vi beslutte en Generalstrejke, men nu bestrides vor Ret til at kunne slutte en stor Situation. I § 25 a sikres Forbundenes Suverænitet i deres egne Sager, men i større fælles Situationer bør en enkelt Gruppe ikke kunne fremkalde en Kamp eller dens Forlængelse, da maa der kunne tages Beslutning paa Generalforsamlingen. Tilføjelserne til §§ 3 og 5 har jeg ikke ønsket. De nuværende Love er jo ingen Hindring for Dannelsen af Industriforbund. Der er ingen Udsigt til at kunne gennemføre noget i Retning af, hvad der tænkes paa i Norge. Naar der var nogen bedre Forstaaelse mellem de Faglærte og de Ufaglærte, behøvede vi ikke Tilføjelserne til §§ 3 og 5. Iøvrigt kan jeg anbefale Forslaget.

Fru *Sofie Rasmussen* (Kvindeligt Arbejderforbund): Tilføjelserne til §§ 3 og 5 vil foranledige mere Splid mellem Organisationerne. Vi har organiseret og afleveret Tusinder af Kvinder til andre Fag, naar vi syntes det nødvendigt. Vore Organisationsformer har været gode.

Ludvig Christensen (Formerforbundet): Chr. Jensen vil ikke se, hvad der

ligger i § 25 b. Det er ikke Hensigten at gøre De samvirkende Fagforbund til Forsyn for os alle, men i store Situationer kan det ikke være en enkelt Gruppe, der bestemmer alles Ve og Vel, og andet staar der ikke i Forslaget. Dette maa Chr. Jensen lære at se. Det er noget letkøbt af Chr. Sørensen at forlange, at vi skal gennemføre det, Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedledelse fik forkastet paa Kongressen. Sammenholdet kan købes for dyrt, og Udtrædelse kan ogsaa blive dyrt for Arbejdsmændene selv. Jeg har ikke noget imod at bygge Bro. Det er ikke saa meget Reorganisation, vi trænger til, men mere et loyalt Samarbejde.

G. Schou (Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet): Vi staar stadig paa det Standpunkt, at om fælles Sager maa der kunne tages fælles Beslutninger. Lovene er gode nok som de er, men naar de nu skal ændres, vil vi ogsaa stille Forslag. I det første Udvalg, der var nedsat, har Chr. Jensen udtalt, at Tobaksarbejderne skulde rette sig efter den tagne Beslutning paa Generalforsamlingen, men nu siger han noget helt andet. Vi maa nu have Klarhed og kan anbefale det foreliggende Forslag om Myndigheden, men vil foreslaa en mindre Ændring vedrørende § 22 om offentlig Indsamling og i § 28 stiller vi Forslag om en mindre Indskrænkning af Repræsentantskabet end den af Forretningsudvalget foreslaaede, og saaledes at Forbundenes Formænd ere selvskrevne Medlemmer.

Th. Collemorten (Tobaksarbejderforbundet): Hele Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse staar bag ved Chr. Jensen i denne Sag. Tobaksarbejderne er gennemgaaende Tilhængere af De samvirkende Fagforbund, men vi har en Kongresbeslutning for, at vi skal have Urafstemning om vor Forbliven, hvis Myndigheden udvides. Jeg ser hellere Repræsentantskabet afskaffet end indskrænket som foreslaaet. Vedtager vi § 25 b, vil det virke decentraliserende, og hvor er Midlerne til at skaffe Vedtagelserne respekterede. Jeg forstaar ikke, at Smedene har kunnet svare som de har paa de af Forretningsudvalget udsendte Spørgsmaal, sammenholdt med at de har foretaget Urafstemninger. Stem det sidste Stykke af § 25 b ud.

Chr. Sørensen (Dansk Arbejdsmandsforbund): Der er draget Sammenligninger mellem vor Stilling i 1911 og 1621—22, men Sammenligningen halter. I 1911 var der kun Tale om at inddrage Understøttelsen for de Fag, der ikke vilde bøje sig, men nu vil man have Ret til at slutte Overenskomst paa Fagets Vegne. De Spørgsmaal af vital Interesse, der tales om i § 25 b, gaar ud paa Lønforhold. Vi maa blive derved, at vi kun kan inddrage Understøttelsen. I ingen andre Lande har man en Myndighed som den foreslaaede. Taleren stillede nu Forslag om at slette de sidste Linier i § 25 b og i Stedet indsætte, at der ikke kunde sluttes Lønoverenskomster paa et Fags Vegne mod dets Villie, og at Forretningsudvalget ikke kan deltage i saadanne Forhandlinger, naar det paagældende Fag ikke er repræsenteret. § 38 skulde tilføjes: at ved Afstemninger om Lønsager kan kun Forbundenes Repræsentanter deltage. Taleren meddelte, at der muligvis vilde komme et Forslag om Udsættelse af Sagen, og i saa Fald ønskede han afstemt om dette, og hvis dette forkastedes, anbefalede han at stemme for de af ham stillede Forslag.

Em. Svendsen: Om §§ 3 og 5 er Chr. Sørensen og jeg enige, men ikke om § 25 b. Forholdene i 1911 og 1921—22 er analoge, men da Forbundene rettede sig efter de tagne Beslutninger, skete der jo ikke noget af det, Lyngsie var enig med mig og andre om, at der i det modsatte Tilfælde skulde ske. I 1900 nøjedes vi jo heller ikke med at inddrage Understøttelsen til Blikkenslagerne, men vi ekskluderede dem.

Chr. Jensen (Tobaksarbejderforbundet): Situationen i 1911 og nu var ikke den samme. Hvis § 25 b vedtages, vil Den faste Voldgiftsret kunne dømme et Forbund til at rette sig efter en tagen Beslutning. I 1920 skulde hvert Forbund selv forhandle og i 1921 vedtog vi senere, paa Forslag af Forretningsudvalget, at yde Understøttelse til de Fag, der ikke bøjede sig for Vedtagelsen. Taleren hævdede overfor Ludvig Christensen, at han havde forstaaet

det foreliggende Forslag. Vi blander os ikke i andre Organisationers Fremgangsmaader, men hævder saa ogsaa vor Ret til at træffe Bestemmelser for vort Omraade. Jeg slutter mig til Ønsket om Udsættelse for at forsøge om der kan findes et Samlingsgrundlag.

A. Nielsen (Fællesorganisationen i Frederikshavn): Vi har stillet et Forslag, der findes paa Side 85 i Betænkningen, som jeg vil anbefale. Naar vi har Stemmeret paa Generalforsamlingen, maa vi ogsaa have Forslagsret.

Ludvig Christensen (Formerforbundet): Jeg tvivler ikke paa, at Chr. Jensen kan forstaa Forslaget, hvis han vil. En enkelt Klub kan ikke bestemme for Afdelingen, denne ikke for Forbundet, og det her foreslaaede er det samme Princip ført videre ud. Men her vil Chr. Jensen sige Stop. Han har ingen Tillid til Generalforsamlingen. De sidste Aars Konflikter har virket saa ødelæggende, at denne Taktik ikke kan fortsættes. Vi er ikke enebestemmende om vor Taktik. Arbejdsgiverforeningen tager intet Hensyn til, hvad der staar i vore Love. Situationerne i 1911 og 1921—22 var ens, men Arbejdsmændenes Standpunkt forskelligt.

Chr. Sørensen (Dansk Arbejdsmandsforbund): Hvad der er naturligt og gennemførligt indenfor et mindre Omraade behøver ikke at være det for et større, og selv om det er det, kan man nødes til at gaa paa Akkord af Hensyn til Konsekvenserne. Man vil nu have lovfæstet at knnne slutte Lønoverenskomst for et Fag imod dettes Villie. Dette vil et Flertal af Landets Arbejdere ikke kunne indordne sig under, da det i mange af Forbundenes Love er fastsat, at dette kun kan ske ved Urafstemning eller Delegeretmøde. Maa man saa ikke hellere gaa paa Akkord.

P. Hansen (Bogbinderforbundet): Har De samvirkende Fagforbund tidligere underskrevet en Lønoverenskomst paa Fagenes Vegne? Taleren stillede et Forslag til § 38, der gaar ud paa, at alle Afstemninger skal ske ved Organisationernes Navneopraab i Henhold til Organisationernes Medlemstal.

Formanden: Til P. Hansen den Oplysning, at vi i 1911 afsluttede Overenskomsten paa Fagenes Vegne. Hovedspørgsmaalene nu er Myndighedens Omfang, Industriforbundsspørgsmaalet og Repræsentantskabets Sammensætning. De generelle Lønoverenskomster er skabte af de af Krigen affødte unormale Forhold, og dem kommer vi vel bort fra, men vi kan ikke forhindre Arbejdsgiverne i at kæde en hel Del Sager sammen og eventuelt dekretere en større Lockout. Saa maa vi indkalde Generalforsamlingen for at træffe Beslutning. Det kan ikke blive de enkelte Organisationer, der træffer hver sin Beslutning. Selv om vi helt opløser Centralorganisationen, kan vi faa en saadan Situation, og saa maa der Samarbejde til og fælles Afgørelse. Det er tredie eller fjerde Gang vi behandler denne Sag, og naar der nu tales om Udsættelse for at forhandle med Dansk Arbejdsmandsforbund, synes jeg ikke vi kan dette. Der har været Tid nok til at forhandle, og vi ved jo hvad det er Arbejdsmændene vil. Lad os faa Sagen afgjort nu og se, hvor Flertallet er, og saa maa alle bøje sig herfor.

Dirigenten oplæste et af P. Hansen, Chr. Jensen og Chr. Sørensen stillet Forslag om Sagens Udsættelse og Nedsættelse af et Udvalg til at forhandle med Dansk Arbejdsmandsforbund om et Grundlag for dettes Forbliven i De samvirkende Fagforbund.

N. C. Andersen (Fællesorganisationen, Odense): Naar man læser den forelagte Betænkning, faar man det Indtryk, at man skal være Professor for at være faglig Tillidsmand. Men naar man derefter læser de stillede Lovændringer, faar man den Opfattelse, at Betænkningen er stillet saaledes op, for at faa Ændringerne gennemført. Taleren vilde hævde, at det ikke alene er i denne Forsamling, at der er Uenighed, men det er ogsaa ude i den almindelige Befolkning, og hvis man vil ødelægge De samvirkende Fagforbund, skal man vedtage § 25 som den foreligger i Forretningsudvalgets Forslag. Det klogeste vil være at forkaste Forslaget rent og klart, og han var derfor imod en yderligere Udsættelse af Sagens Behandling.

Det er tidligere blevet hævdet her, at Fællesorganisationerne i nogen Grad har misforstaaet deres Opgave, idet man kun skal være raadgivende. Vil man holde Fællesorganisationerne til denne Opgave, maa man i højere Grad end det hidtil er sket, holde disse underrettet om alt, hvad der sker indenfor Samvirksomheden. Syntes at det lyder underligt, naar man hævder at være Modstandere af tvungen Voldgift, samtidig med at man ser, hvad der foreligger af Forligsinstitution, Voldgiftsregler o.s.v. Bibeholdelsen af disse Regler tenderer ufejlbarligt mod tvungen Voldgift.

V. S. Petersen (Træindustriarbejderforbundet): Man ved, at der i denne Forsamling er enkelte, som har stillet sig ret fjendtlig overfor Fællesorganisationernes Repræsentation her. Taleren havde altid holdt paa denne Repræsentation, og vilde ogsaa vedblive at gøre dette, selv om det unægteligt er blevet noget sværere efter at den sidste Taler har udtalt sig. Han vilde iøvrigt om Fællesorganisationerne bemærke, at der var en Tendens til at oprette lidt for mange af disse, og belyste dette nærmere ved en Række Eksempler.

Overfor Fru Sofie Rasmussen vilde han bemærke, at han vel forstod hendes Modstand mod Ændringen til § 3, da Gennemførelsen heraf vel nok vilde genere Kvindeligt Arbejderforbund, men man maa i denne Forbindelse se bort fra Ledernes Mening, og se paa, hvad der gavner Arbejderne. Ændringen betyder ikke, at der *skal* være Industriforbund, men kun dette, at De samvirkende Fagforbunds Love ikke skal være nogen Hindring for Dannelsen af saadanne. Taleren henviste til den Kendsgerning, at Kvinderne i en Række Fag er organiseret sammen med Mændene, og kan man ikke paavise, at den rene kvindelige Organisationsform skaffer bedre Forhold for Kvinderne, har man ikke Ret til at modsætte sig en naturlig organisatorisk Udvikling. Argumenterede imod de af Chr. Jensen opstillede Tal angaaende Organisationer indenfor og udenfor De samvirkende Fagforbund, og vilde hævde at Medlemmerne af Organisationer for Statstjenestemænd og kommunale Tjenestemænd i meget høj Grad har Interesser fælles med Medlemmerne af de Organisationer, som har Overenskomster med private Arbejdsgivere. Overfor Chr. Jensen vilde han endvidere sige, at den Position, han indtog, var lidt for letkøbt, da den Organisation, han repræsenterer, har en Overenskomst, der først udløber 1. Maj, medens de andre udløber 1. Februar eller senest 1. April.

Tænker man sig det Tilfælde, at en løbende Konflikt omfatter ca. 20 Forbund, og der for disse foreligger et Forslag til Løsning af denne, og at saa en ganske lille Gruppe modsætter sig dette Forslag og derved vælter Forliget, selv om ogsaa alle de andre Organisationer har tiltraadt dette, saa maa man dog sikkert erkende det urimelige heri. Det er ikke Demokrati men Mindretalsdiktatur i Renkultur.

Overfor Chr. Sørensen vilde han udtale, at naar denne siger, at han søger at skabe en Situation, hvorved det bliver muligt for Arbejdsmændene at forblive i De samvirkende Fagforbund, saa bør han ikke begynde med at fremsætte en Trusel, men det gjorde han, da han udtalte, at der kunde blive flere Centralorganisationer her i Landet. Muligheden heraf troede Taleren ikke paa, for de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer forenedes kun i dette ene, fælles Modstand mod De samvirkende Fagforbund. Andet var de ikke i Stand til at enes om. Se til Eksempel til Byggefagene under Konflikten i Foraaret.

Vore Love kan vi ikke indrette efter Dansk Arbejdsmandsforbunds Ønsker, men vi maa skabe en fast og stærk Centralorganisation. Kunde Chr. Sørensen have sagt, hvis dette eller hint kan ske, saa tager vi vor Udmeldelse tilbage, da havde Stillingen været noget anderledes. Men saadan er det jo ikke, thi det Standpunkt, som Chr. Sørensen gør sig til Talsmand for, nedstemtes paa Arbejdsmændenes Kongres.

Det vi nu skal gøre er at konsolidere vor Hovedorganisation, saa den ikke i Fremtiden kommer i den Situation, hvori den var i Foraaret.

I. A. Hansen (Smede- og Maskinarbejderforbundet) udtalte, at han egentlig hører til dem, som mener, at De samvirkende Fagforbunds Love ikke trænger til Revision, da de allerede nu giver tilstrækkelig Myndighed, men naar nu denne Fortolkning er blevet bestridt saa kraftigt, saa maa vi gaa til en Ændring af Lovene, saa det fastslaas, hvorledes Stillingen skal være, og det glædede ham at der nu forelaa et Forslag i denne Retning. Den Nedgang i De samvirkende Fagforbunds Medlemstal, man har talt saa meget om, er en naturlig Følge af den Krisetid, vi er inde i.

Det er unægteligt ubehageligt at Dansk Arbejdsmandsforbund forlader De samvirkende Fagforbund, for det er ubestrideligt en Svækkelse af Hovedorganisationen. Ser man paa Nutiden, maa man ikke glemme Fortiden. Man maa lære af denne og følge den historiske Linie op til Nutiden, og deraf danne sig et Billede af Fremtiden. Taleren kom derefter ind paa en udførlig Redegørelse for, hvorledes den obligatoriske Strejkeunderstøttelse har udviklet sig, og konkluderede i, at naar man har Ret til at godkende en Konflikt med økonomisk Støtte som Følge, saa maa man ogsaa have Midler til at afslutte Konflikten. Erindrede om den Situation der opstod i 1899 da Snedkerne i de 7 jyske Byer forkastede Hovedorganisationernes Overenskomst i Snedkerkonflikten, og som resulterede i en 4 Maaneders Lockout med uhørte Savn for 30 à 40,000 Arbejdere og deres Hjem, Septemberforliget m. m. Taleren vilde i denne Forbindelse hævde, at vor Hukommelse er alt for kort. Han anerkendte Chr. Sørensens loyale og saglige Arbejde, men han troede at det havde været rigtigst om Arbejdsmændene havde været tavse i denne Sag. Troede at det vilde være til største Skade, om vi nu vilde fraternisere for stærkt med Arbejdsmændene. Chr. Sørensen har jo sagt, hvorledes Hovedbestyrelsens Stilling var paa Arbejdsmandsforbundets Kongres, men denne Stilling led jo et Nederlag. Vi maa tage en selvstændig Stilling og ikke lade os denne diktere af uvedkommende Hensyn. Chr. Sørensen udtalte bl. a., at det var De samvirkende Fagforbund, som tog fejl i Foraaret, og at det var Dansk Arbejdsmandsforbunds Formand, der bedømte Situationen rigtig. Taleren vilde bestemt protestere mod denne Udtalelse, idet han stadig og meget stærkt vilde hævde det modsatte Synspunkt. Den Stilling som Arbejdsmændene indtog var til Skade for os alle. Vi er nu ved et Vendepunkt i vor faglige Historie, og vi maa kende vor Besøgelsestid. Det vil være ganske uværdigt nu igen at udsætte Afgørelsen, og det vil demoralisere vore Organisationer, om vi gør det. Begreb ikke, at man kunde komme i Ekstase ved at tale om de foreliggende Forslag, der i Virkeligheden er saa beskedne. Taleren kom derefter ind paa en udførlig Omtale af de foreliggende Ændringsforslag til Lovene, og paaviste herunder, at man allerede i 1913 havde slaaet stærkt til Lyd for Karteller og Industriforbund. Det er en Urimelighed at vi, i Strid med hvad der besluttedes i 1913, agerer Politi for Dansk Arbejdsmandsforbund, naar et eller andet af vore Forbund søger at realisere de i de omtalte Beslutninger nedlagte Tanker. Den Frygt man nærer for Ændringen til § 3 er i højeste Grad overdreven. Efter at have omtalt Forslaget om Forhøjelse af Strejkebidraget vendte Taleren sig til dem, som havde opponeret mod Forslaget om § 25 a, b og c. De samvirkende Fagforbunds daglige Gerning er at følge Organisationerne ved Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen, og hvis man tager denne Opgave væk fra Centralorganisationen, er det en alvorlig Svækkelse for denne. Det er nu en Gang saaledes, at det ikke er os alene, som lægger Situationerne til Rette. Her er Arbejdsgiverforeningen en medbestemmende Faktor, og vi maa have et Organ, der i en given Situation kan tage en bindende og afgørende Beslutning.

Naar vi foreslaar en Nedsættelse af Antallet af Repræsentantskabets Medlemmer, er det ikke et Forslag, der er vendt imod Arbejdsmændene, saaledes som Chr. Sørensen synes at mene, men kun for at skabe et Organ, der er arbejdsdygtigt. Taleren polemiserede udførligt mod de Angreb, som var frem-

sat mod Forslagene og udtalte, at vi maa skabe os et Organ i De samvirkende Fagforbund, som haandfast kan handle paa Organisationernes Vegne.

Med Centralorganisationens Støtte under Konflikter følger ogsaa Centralorganisationens Kontrol med disse, og hvis vi ikke træffer en Afgørelse af Kompetencespørgsmaalet, gaa vi en Forsumpning i Møde. Lad os tilbagevise de Skrøner, der fremsættes om De samvirkende Fagforbunds Opløsning, og holde sammen og bruge den Magt som vi er i Besiddelse af. Lad os være enige om, at den Tvivl som vi nærer til os selv er uberettiget. Enhver Beslutning, der tages af denne Forsamling er berettiget, selv om maaske en eller anden Gruppe føler sig brøstholden: thi Beslutningen er tagen efter moden Overvejelse og under Hensyn til det heles Vel.

Det vedtoges at afslutte Diskussionen med de indtegnede Talere.

Hans Jacobsen (D. s. F.) vilde allerførst overfor P. Hansen, Bogbinderforbundet, sige, at det var mere end frimodigt at fremsætte de Udtalelser om deres Overenskomstforhandlinger, som han havde fremsat. Det virkelige Forhold er, at vel havde Forbundet en Aftale med Bogbinderlavet, men denne Aftale havde Provinsmestrene protesteret imod, og det er derfor forkert at sige, at de *havde* en Overenskomst, der var bedre end den de fik.

Beklagede meget stærkt, at Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse har taget den Stilling til Forslagene som den har. For en Organisation, der i saa mange Tilfælde har været forud for andre, og fostret saa mange betydelige Mænd, er det beklageligt at den nu stiller sig som den gør. Kunde ikke tænke sig, at de havde forstaaet Sagen rigtigt, for det er dog fuldstændigt forkert naar man siger, at De samvirkene Fagforbund vil slutte Overenskomster for det enkelte Fag. Det er kun i samlede Konfliktsituationer at De samvirkende Fagforbund skal tage Beslutning. Paaviste derefter ved at citere Tobaksarbejderforbundets Love, at man indenfor Forbundet selv gør ganske det samme, som man nu reagerer imod da det gælder Centralorganisationen.

Naar Chr. Sørensen udtaler, at vor Centralorganisation paa dette Omraade er enestaaende i hele Verden, saa er dette rigtigt, men at det er rigtigt er jeg stolt af. Den Førerstilling, vi utvivlsomt har indenfor Landsorganisationerne, bør vi søgeat beholde. Polemiserede mod Chr. Sørensens Udtalelser vedrørende Taktiken i Foraaret og hævdede, at vi havde klaret os bedre fra Lønnedsættelserne end de havde gjort i Norge og Sverige og beviste dette ved nogle Eksempler.

Selv om vi vedtager § 25 b, som jeg varmt vil anbefale til Vedtagelse, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at enhver Generalforsamling er suveræn og han træffe Afgørelse om, hvorvidt Sagen er af den Betydning, at der skal træffes en fælles Afgørelse.

Forslaget om Udsættelse af Sagens Behandling kan vi af rene Anstændighedshensyn ikke vedtage.

Hans Nielsen (Arbejdsmandsforbundet) vilde straks gøre opmærksom paa, at han talte paa egne Vegne. Taleren havde forlængst tabt Troen paa De samvirkende Fagforbund som en Faktor i Lønbevægelsen. Der er mange Organisationer, som er saa smaa, at de kun kan optræde i Fællesskab, andre er stærke nok selv, og andre igen er særlig stærke. Til at lede en saa sammensat Organisation hører visse diplomatiske Evner, som synes at mangle i Ledelsen. Der maa passes paa, at de svage ikke kommer til at bremse de stærkere. De smaa Forbund har for stor Indflydelse i Kraft af deres Hovedbestyrelsesmedlemmers Antal. Generalforsamlingens Beslutninger er blevet tilsidesat ved flere Lejligheder. Vi maa værne om de økonomiske Fremskridt, vi har gjort, især paa Grund af de usikre økonomiske Forhold, men dette har De samvirkende Fagforbund forsømt. I 1921 afleverede De samvirkende Fagforbund de 13 Øre pr. Time. I December 1921 vedtog vi at ville aflevere i Henhold til Pristallet og at ville modsætte os enhver Forlængelse af Arbejdstiden, men i Februar 1922 kom Forretningsudvalget og anbefalede et Forslag, der gik herimod.

Generalforsamlingen forkastede Forslaget, men Forretningsudvalget rendte dog Forligsmændene paa Dørene for at faa et nyt Forslag frem, og dette kom den 9. Marts. Dette var lidt bedre, og blev vedtaget af os, men forkastet af Arbejdsgiverforeningen, og saa kom endelig det lidt bedre Forslag af 4. April. Der er ingen, som har bebrejdet Dansk Arbejdsmandsforbund for dets Taktik, og det kan meget tilskrives os, at der ingen Huller blev i 8 Timersdagen. Forretningsudvalget har flere Gange handlet imod Generalforsamlingens Vedtagelser, og derfor er Frafaldet forstaaeligt. Selv om begge Parter — Arbejdsgivere og Arbejdere — har udtalt sig imod generelle Ordninger, troede Taleren ikke paa deres Afskaffelse. Vilde endelig sige, at vi har for meget Makkerskab med det politiske Parti.

H. P. Willumsen (Snedkerforbundet): Det Forbund jeg tilhører har paa sin Kongres med stort Flertal givet sin Tilslutning til Myndigheden i De samvirkende Fagforbund. Jeg tilhørte Mindretallet. Jeg er enig deri, at det ikke er noget nyt, der tilsigtes, jeg tvivler ikke om Ledelsens gode Villie, men en Koncentrering af Magten er ingen Styrkelse. Der maa gives det menige Medlem den størst mulige Indflydelse. Taleren vilde ikke anbefale noget bestemt, men vilde kun fremsætte sine personlige Synspunkter. Ændringerne til §§ 3 og 5 kan vi vedtage, thi jeg tror ikke vi kan vedtage Industriforbund, saaledes som det nylig er sket i Sverige. Disse skal selv vokse op paa fri Maade. Lad os undgaa Grænsestriden mellem de Faglærte og Ufaglærte. Industriforbundstanken er god og vil arbejde sig frem ved sin egen Kraft.

P. Hansen (Bogbinderforbundet): De sidste Aars Taktik har ført til Decentralisation, og Vedtagelse af § 25 b vil forøge denne. Generalforsamlingen er et daarligt Instrument til at afgøre Lønspørgsmaal. Vi havde en Overenskomst med vore Arbejdsgivere før Forliget af 4. April fremkom, og vi var villige til at strejke, men vi fulgte Forretningsudvalgets Raad om at fortsætte Arbejdet. Jeg anbefaler vort Forslag, da dette baader Sammenholdet bedst.

Chr. Sørensen (Arbejdsmandsforbundet): Ludvig Christensen maa have misforstaaet mine Udtalelser, hvor jeg drog en Sammenligning mellem Hjemmene oe Samfundet. Det er ikke alt man kan overføre fra de smaa til de større Forhold. Vi skal forvare os imod at vedtage Beslutninger, der svækker Centralorganisationen. Paa vor Kongres fik vi udelt Tilslutning til den af os førte Taktik.

I nogle andre Fag ser man maaske anderledes paa det, men her har vi ogsaa faaet Tilslutning fra flere Sider. Der maa ogsaa fra De samvirkende Fagforbunds Side bringes Ofre paa Sammenslutningens Alter, og De samvirkende Fagforbund maa gøres rummeligere. Jeg har faaet Paalæg om at søge et saadant Grundlag fremskaffet. Vedtages vore Forslag, tror jeg Muligheden af en Forandring af vor paa Kongressen tagne Beslutning. Der er ingen Grund til ikke at nøjes med Resolutionen fra 1913 om Industriforbund. Formandens Udtalelser ved Forelæggelsen af Forslagene, set i Forbindelse med disse, giver Anledning til Betænkeligheder. Jeg opretholder mine Udtalelser om, at i intet Land har de Ufaglærte en Løn, der ligger saa tæt ved de faglærtes som Tilfældet er i Danmark. Uvillien indenfor vore Rækker mod De samvirkende Fagforbund er i ikke ringe Grad foranlediget af den førte Taktik.

Indskrænkningen i Repræsentationsretten er en Uret imod os. Det er ikke alene af Hensyn til os selv, at vor Hovedbestyrelses Flertal vil forsøge Samarbejdet fortsat. De samvirkende Fagforbund har tilstrækkelig Myndighed ved at kunne forlange en Konflikt afsluttet og eventuelt unddrage Understøttelsen. I 1899 havde Snedkerforbundet selv afsluttet den Overenskomst, der tilsidst blev gældende, det var nogle Afdelinger, der modsatte sig denne, dette gør en stor Forskel. Følger man os ikke nu, saa forpasser man Tidspunktet for Muligheden af vor Forbliven i De samvirkende Fagforbund. Jeg tror stadig at vor Taktik i Foraaret var rigtig, og dette er anerkendt fra mange Sider. Vi gik ud i Konflikten med 12,398 Deltagere, og dette Antal

steg efterhaanden og var i den sidste Uge 18,833. Heri er ikke medregnet nogen Arbejdsløse, til disse skaffede vi Understøttelse paa anden Maade. Vore Kontrollister og vort Regnskab staar til Eftersyn, hvis det ønskes. Vilde sluttelig udtale: lad os ikke indføre en Myndighed i Lønsager, der ikke kendes andre Steder, især naar det vil medføre yderligere Splittelse. Selv om Udviklingen gaar i den Retning, maa Enheden først og fremmest bevares.

Th. Collemorten (Tobaksarbejderforbundet) vilde overfor Hans Jacobsen bemærke, at da de af ham omtalte betydelige Mænd stod i vore Rækker, var de af vore Anskuelser. Chr. Jensens Tal var gode nok og ikke til at rokke. Vi vil selv have Ansvaret og lægge det ud til vore Medlemmer, dette har intet med Radikalisme at gøre. Jeg er glad ved at Arbejdsmændene deltager i Arbejdet her i disse Dage. Taleren replicerede til nogle af J. A. Hansen og Hans Jacobsen fremsatte Udtalelser og sluttede med at udtale, at Kampen i Foraaret havde givet Arbejdsgivernes Lockoutpolitik et Knæk. Spørgsmaalet om Myndigheden maa afgøres nu, og — lad os haabe — til Arbejderklassens Gavn.

E Svendsen (D. s. F.): I 1921 var hele Forretningsudvalget, altsaa Lyngsie med, enige om Taktiken. Tildragelserne i 1921 og 22 nødvendiggør at det bliver slaaet fast, hvor vi skal staa. I Konfliktsituationer af saadant Omfang maa der træffes en fælles Afgørelse. Arbejdsmændene havde ligesaa mange arbejdende Medlemmer som der var lockoutede og arbejdsløse tilsammen, det var dette, der prægede deres Beslutninger. Andre Fag havde alle deres Medlemmer i Konflikt, dette burde Arbejdsmændene have taget Hensyn til. Lyngsie var vistnok oftere hos Forligsmanden end vor Formand. Hans Nielsen har i mange Aar arbejdet for Udtrædelse af De samvirkende Fagforbund, og nu vil han ogsaa ud af Samarbejdet med det politiske Parti. Jeg erkender at Ændringerne til §§ 3 og 5 ikke betyder meget, men de er taktisk ukloge. Lovene kar ikke hidtil forhindret Dannelsen af Industriforbund, derfor er Ændringerne overflødige. Tanken om Udsættelse af Behandlingen kunde jeg have tiltraadt, men ikke i den Form, den foreligger, med Forhandling med Dansk Arbejdsmandsforbund. Hvis Dansk Arbejdsmandsforbund fastholder sin Udmeldelse, svækkes vi alle overfor Arbejdsgiverne.

Chr. Jensen (Tobaksarbejderforbundet): Det vi vedtager skal styrke os, men det gør Flertallets Forslag ikke. Vendte sig imod V. S. Petersens Bemærkninger angaaende den sandsynlige, talmæssige Styrke i De samvirkende Fagforbund, hvis Forretningsudvalgets Forslag vedtages, og fastholdt sine Udtalelser i saa Henseende. Fremsatte derefter en Række Bemærkninger, der i alt væsentligt faldt sammen med de af Taleren tidligere fremførte, og anbefalede igen at forkaste Forretningsudvalgets Forslag til § 25 b.

Ludvig Christensen (Formerforbundet) udtalte, at Hans Nielsen ikke havde haft Held til at bevise, at Ledelsen har desavoueret Generalforsamlingens Beslutning, men har aldrig forstaaet Samvirksomhedens Betydning. Et enkelt stort Forbund bør ikke træffe Beslutninger, der kommer til at berøre alle de smaa Fag, da dette vil virke ødelæggende for disse. Et virkeligt frugtbart Samarbejde kan kun finde Sted, hvis vi har et Sted, hvor der kan træffes Beslutninger i store Spørgsmaal. Dette gaar Forslaget til § 25 b ud paa, hvorfor det bør vedtages.

Formanden: Af mine Udtalelser paa Fællesbestyrelsesmødet kan man ikke uddrage, at jeg burde have taget et andet Standpunkt, og jeg tror at vort Standpunkt deles af Flertallet af Medlemmerne. Man lægger mere i Forslaget end der er. Taleren omtalte nærmere, hvad der skete i 1911. Angaaende Betydningen af Tilføjelsen til § 3 henviste han til, hvad der herom er sagt i Betænkningen. Vi har nøje fulgt Generalforsamlingens Beslutninger og Lyngsie satte sit Præg paa, hvad der optoges i Social-Demokraten. Vi har ikke søgt de nye Forhandlinger som Hans Nielsen talte om, men disse er kommet i Stand efter Ønske fra Forligsmændene, og vi udrettede dog her saa meget, at Resultatet blev Henstillingen af 9. Marts, som Arbejdsgiverforenin-

gen forkastede. Lyngsie gik offentligt imod vor Vedtagelse af Henstillingen. Hans Nielsens Standpunkt er at være sig selv nok, og dette er ikke af ny Dato.

Taleren kom derefter ind paa en Omtale af Situationen i 1921 og hævdede, at hvad der da var sket med Hensyn til de 13 Øres Reduktion, ikke var Talerens Paafund, men fremsat i Henhold til Forretningsudvalgets Beslutning, og denne Overenskomst vedtoges jo ogsaa efterhaanden i de enkelte Fag. Vilde ikke komme langt ind paa, hvad der skete i Foraaret 1922, men blot henvise til, at Virksomheden som Helhed er godkendt med alle Stemmer mod 63.

Taleren gennemgik derefter de fra Forsamlingens Deltagere stillede Forslag og redegjorde for Forretningsudvalgets Stilling til disse.

Diskussionen var hermed afsluttet og man foretog Afstemning om de foreliggende Forslag, der, hvor intet andet er anført er stillet af Forretningsudvalget.

Der stemtes først over følgende, af Chr. Sørensen (Arbejdsmandsforbundet), P. Hansen (Bogbinderforbundet) og Chr. Jensen (Tobaksarbejderforbundet) stillede Forslag:

»Generalforsamlingen vedtager at udsætte Behandlingen af Forslagene til Lovændringer og vedtager, *at* der nedsættes et Udvalg der skal optage Forhandling med Dansk Arbejdsmandforbund for at forsøge at finde Grundlag for Dansk Arbejdsmandsforbunds fortsatte Forbliven under De samvirkende Fagforbund«.

Forslaget forkastedes ved Haandsoprækning med stor Majoritet.

Der afstemtes derefter om de enkelte Forslag til Ændringer til Lovene, der gav følgende Resultat:

§ 2.

I 1ste Stykke, fjerde Linie slettes: »ad faglig Vej«.

I femte Linie tilføjes efter Stilling: »samt at arbejde for Industriens Demokratisering og Produktionens Socialisering«.

Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 3.

Som nyt Stykke tilføjes:

»Bestemmelserne i nærværende Paragraf skal ikke være nogen Hindring for, at Arbejderne, naar de ønsket det, slutter sig sammen i Karteller og Industriforbund«.

Vedtaget ved Haandsoprækning med stort Flertal.

§ 4.

I 3. Stykke ændres: »Repræsentantskabets Medlemmer stemmer« til: »de afgivne Stemmer er«.

Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 5.

Som nyt Stykke tilføjes:

»I Tilfælde, hvor flere Organisationer slutter sig sammen i Karteller eller Industriforbund, skal saavel Regler og Vedtægter for Sammenslutningen som hver enkelt Organisations Love, før Sammenslutning eller Optagelse i bestaaende Sammenslutninger kan finde Sted, være indsendt til og godkendt af De samvirkende Fagforbund.

Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 7.

I 3. Linie ombyttes: »Kalenderaar« med »Finansaar«.

Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 8.

Som nyt Stykke tilføjes:

»Om en Sammenslutning af Organisationer kan betragtes som Fællesorga-

nisation efter nærværende Paragraf, med Repræsentationsret til Generalforsamlingen afgøres af Forretningsudvalget, eventuelt Repræsentantskabet«.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 14.

I anden Linie slettes Ordet: »og« samt tilføjes efter: 12: »og 25 c«.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 15.

I 1. Stykke ændres i 5. Linie: »8 Kr.« til »10 Kr.« og i 6. Linie: »5 Kr.« til »6 Kr.».
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 18.

Som nyt Stykke tilføjes:
»Viser det sig, at det ordinære Bidrag er utilstrækkeligt, kan Repræsentantskabet paaligne det nødvendige Ekstrabidrag».
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 19.

Første Stykke: I tredie Linie efter »Ekstrakontingent« slettes Resten af Stykket og indsættes i Stedet:
»der efter de foreliggende Oplysninger om Konfliktens Omfang, er tilstrækkeligt til at dække De samvirkende Fagforbunds Forpligtelser i Henhold til § 15.»
Andet Stykke udgaar.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 20.

Andet Stykke udgaar.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 21.

I første Stykke, femte Linie ændres: »7 Kr.« til »10 Kr.« og »3½ Kr.« til »5 Kr.«.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 22.

Første Stykke: »Repræsentantskabet« forandres til »Forretningsudvalget«.
Vedtaget uden særlig Afstemning.
Andet Stykke: Sidste Ord »Repræsentantskabet« forandres til »Forretningsudvalget«.
Vedtaget uden særlig Afstemning.
Tilføjes nyt Stykke:
»Fagforeninger, som tilhører Forbund indenfor De samvirkende Fagforbund, kan ikke paalignes Bidrag til Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund«.
Vedtaget ved Haandsoprækning med stor Majoritet.

Tilføjelser til § 25.

De samvirkende Fagforbunds Kompetence under Storkonflikter.

§ 25 a.

Forbundene og de enkeltstaaende Foreninger indenfor de samvirkende Fagforbund kan under fornødent Hensyn til denne Lovs Afsnit vedrørende »Lønbevægelser« samt Afsnittet om »Strejkeunderstøttelse« frit afslutte Overenskomster, gældende for deres eget Organisationsomraade.
I saadanne Tilfælde bestemmer de enkelte Forbund eller Foreninger selv Fremgangsmaaden ved Overenskomsters Indgaaelse.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 25 b.

De samvirkende Fagforbund har Ret til at indgaa Overenskomst med den modstaaende Hovedorganisation om Spørgsmaal af almen Interesse for alle Arbejdere.

Til saadanne Spørgsmaal hører f. Eks. Fastsættelse af Maksimalarbejdsdagen, Bestemmelser vedrørende Sommerferie, Spørgsmaal vedrørende Industriens Socialisering, samt saadanne andre Spørgsmaal af vital Interesse for Arbejderne, som under visse Forhold maatte vise sig egnede til fælles Afgørelse.

(Forslag stillet af Chr. Sørensen (Arbejdsmandsforbundet))
Slutningen: »samt saadanne.....o. s. v. udgaar, i Stedet indføres:
»Generalforsamlingen kan ikke afslutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsvilkaar paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje, og Forretningsudvalget kan ikke deltage i Forhandlingerne om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret«.
Forslag til denne Paragraf stillet af P. Hansen toges tilbage før Afstemningen og der forelaa saaledes kun Forslaget fra Forretningsudvalget og fra Chr. Sørensen.

Paa Begæring af Chr. Sørensen, Chr. Jensen og P. Hansen, foretoges Afstemningen ved Navneopraab. der foregik saaledes at de der stemte for Forretningsudvalgets Forslag svarede *Ja*, de der stemte for Chr. Sørensens Forslag svarede *Nej*.
Der afgaves 235 Ja, 287 Nej. 13 svarede »stemmer ikke« og 30 var fraværende.
Det af Chr. Sørensen stillede Forslag var saaledes vedtaget.

§ 25 c.

Beslutninger om Vedtagelse af saadanne Overenskomster — eventuelt i Forbindelse med Afslutning af Strejker eller Lockouter —, som omfatter større Grupper af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer, skal altid forelægges en i den Anledning indkaldt Generalforsamling, som, hvis ikke anden Fremgangsmaade forlanges, og vedtages paa Generalforsamlingen, tager Beslutning ved simpel Stemmeflerhed.
Eventuelt finder Afstemningsreglerne i § 38 Anvendelse ved den endelige Afstemning.
Hvis nogen Organisation eller Dele af en Organisation nægter at rette sig efter Generalforsamlingens eller anden lovlig Beslutning (jfr. § 14), bortfalder enhver Forpligtelse for De samvirkende Fagforbund til at yde moralsk eller pekuniær Støtte under den paagældende Konflikt.
I Tilfælde, hvor Forretningudvalget maa anse det for nødvendigt eller formaalstjenligt, kan officiel Meddelelse om vedkommende Organisations Stilling finde Sted gennem Arbejderpressen.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 27.

I andet Stykke, sidste Linie udgaar Ordene: »i April«.
Vedtaget uden særlig Afstemning.

§ 28.

Andet Stykke ændres til:
»Repræsentantskabet bestaar af 1 Repræsentant for hvert Forbund paa indtil 2000 Medlemmer, 2 for indtil 4000, og derefter yderligere 1 Repræsentant for hver paabegyndt 200 Tal Medlemmer«.
I tredie Stykke ændres: »I for hver 300 Medlemmer eller Del deraf« til: »I for hver 600 Medlemmer«.
I fjerde Stykke udgaar det første Punktum.

Forslag stillet af G. Schou. (Guld- Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund).
§ 28, 2. Stk. Ændres til: Repræsentantskabet bestaar af 1 Repræsentant for hvert Forbund paa indtil 1000 Medlemmer, 2 for indtil 2000, 3 for indtil 4000 Medlemmer og derefter yderligere en Repræsentant for hvert fuldtallige 2000 Medlemmer herudover. Desuden er Forbundenes Formænd selvskrevne Medlemmer af Repræsentantskabet.

Det af G. Schou stillede Forslag forkastedes ved Haandsoprækning med stor Majoritet, hvorefter Forretningsudvalgets Forslag vedtoges, ligeledes ved Haandsoprækning, med 24 St, mod 152.

§ 33.

Andet Stykke tilføjes:

»De Forbund, der har Ret til at vælge et større Antal Medlemmer til Repræsentantskabet, end de har Hovedbestyrelsesmedlemmer, har Ret til at møde paa Generalforsamlingen med sine Repræsentantskabsmedlemmer.

I fjerde Stykke, fjerde Linie udgaar Ordet »eller«, og Stykke tilføjes: »eller i de Tilfælde, som omtales i § 25 c«.

Forslag stillet af G. Schou (Guld- Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund).

§ 33, 2 Stk. Den foreslaaende Ændring tilføjes: — — ligesom Repræsentantskabsmedlemmer, der ikke er Medlem af deres respektive Forbunds Hovedbestyrelse, har Ret til at deltage i Generalforsamlingen. (Jfr. Bestemmelsen i § 28, 4 Stk. om, at udover 1 Repræsentant skal mindst 1 være fra Provinsen).

Det af G. Schou stillede Forslag forkastedes ved Haandsoprækning med stor Majoritet, hvorefter Forretningsudvalgets Forslag vedtoges uden særlig Afstemning.

§ 34.

I første Stykke, tredie Linie forandres: »3 Sekretærer« til: »det nødvendige Antal Sekretærer«.

Vedtaget ved Haandsoprækning med stor Majoritet.

§ 38.

Første Stykke ændres til:

»I Tilfælde, hvor Generalforsamlingen skal fatte Beslutning om Paabegyndelse, Fortsættelse eller Afslutning af Arbejdsstandsninger, samt andre Beslutninger af vital Interesse (jfr. § 25 b), skal Afstemning herom, naar mindst 2 Forbunds Hovedbestyrelser derom fremsætter Begæring, foregaa ved Organisationernes Navneopraab, saaledes, at hvert Forbunds Hovedbestyrelse afgiver Stemmer i Henhold til Organisationernes Medlemstal. Medlemstallet beregnes efter Gennemsnit af det i det forløbne Aar indbetalte Administrationskontingent. Er der Meningsforskel indenfor de enkelte Forbunds Hovedbestyrelser angaaende den foreliggende Sag, kan der afgives Ja- og Nej-Stemmer i Forhold til det Medlemstal, som de enkelte Hovedbestyrelsesmedlemmer repræsenterer; idet de i Stemmeafgivningen deltagende Hovedbestyrelsesmedlemmers Antal divideres ind i Forbundets samlede Medlemstal.

Forslag stilles af Chr. Sørensen (Arbejdsmandsforbundet):

Begyndelsen paa Forretningsudvalgets Forslag ændres saaledes: Ordene:

»I Tilfælde.....o. s. v. til og med.....derom fremsætter Begæring« *udgaar*, og i Stedet *indføres:* »Alle Afstemninger vedrørende Lønsager foregaar ved.....o. s. v.«

Forslag stillet af P. Hansen (Bogbinderforbundet):

»Alle Afstemninger paa Generalforsamlingen foregaar ved Organisationernes Navneopraab, saaledes at hvert Forbunds Hovedbestyrelse afgiver Stemmer i Henhold til Organisationens Medlemstal. Medlemstallet beregnes efter Gennemsnittet af det i det forløbne Aar indbetalte Administrationskontingent.«

Ved Afstemningen, der foregik ved Haandsoprækning, forkastedes P. Hansens Forslag med stor Majoritet, hvorefter Chr. Sørensens Forslag blev vedtaget.

Den saaledes ændrede Paragraf vedtoges uden særlig Afstemning.

Et af Fællesorganisationen i Frederikshavn stillet Ændringsforslag til § 38 bortfaldt efter de foretagne Afstemninger om Paragrafferne.

§ 39.

Første Stykke tilføjes:

»De samvirkende Fagforbunds Pengemidler indsættes i et af Forretningsudvalget anerkendt solidt Pengeinstitut.«

De to sidste Stykker udgaar.

Vedtoges uden særlig Afstemning.

§ 46.

Denne Lov er vedtaget den 10. Oktober 1922 og træder i Kraft den 1/1 1923, og samtidig er alle andre Love for De samvirkende Fagforbund ophævede.

Vedtoges uden særlig Afstemning.

* * *

ad 2. Forslag fra Internationalt Fagforeningsforbund om Oprettelsen af et Fond til Brug i Kampen mod Reaktion og Krig.

Formanden redegjorde for den faglige Internationales (Amsterdam) virkningsfulde Optræden mod enhver ny truende Krigrfare og dens hele Kamp mod Militarismen og Reaktionen. Han erindrede om den i Foraaret i Rom afholdte internationale Fagforeningskongres, hvor 24 Millioner organiserede Arbejdere var repræsenterede, og han mindede om de der vedtagne Udtalelser.

Senere har Bestyrelsen vedtaget, med forøget Styrke, at fortsætte Kampen mod Krig og Reaktion og — for at muliggøre dette — at oprette et Fond til dette Formaal. Dette er bl. a. tænkt tilvejebragt ved Massesalg af Fredsmærker, som snart vil blive udsendt.

Endvidere er det Hensigten i December d. A. at afholde en stor international Fredskongres, hvortil ikke blot de faglige Landsorganisationer, men ogsaa de enkelte Forbund indbydes. Ligeledes indbydes den socialdemokratiske Internationale og de socialdemokratiske Organisationer m. fl.

Forsamlingen gav disse Udtalelser sin Tilslutning, og følgende Resolution vedtoges enstemmig:

Idet Generalforsamlingen tager de givne Meddelelser til Efterretning, erklærer den sig indforstaaet med de af Ledelsen for det internationale Fagforeningsforbund tagne Beslutninger om Oprettelsen af et Fond til Brug for Kampen mod Reaktion og Krig og om Afholdelse af en Fredskongres, og tilsiger sin Støtte til Sagens Realisation.

Endvidere giver Forsamlingen den i Rom vedtagne Resolution om »Afrustning og Krig mod Krigen« sin fulde Tilslutning.

Generalforsamlingens Dagsorden var dermed tilende, og Dirigenten, *Vilh. Nygaard*, sluttede Mødet med følgende Udtalelse:

Denne Generalforsamling har været imødeset med betydelig Interesse, og den har ogsaa fattet vigtige Beslutninger. Mange har deltaget i Diskussionerne, og alle har deltaget i Afstemningerne. Alle maa da forventelig ogsaa eje Troen paa et fortsat fagligt Samarbejde. Alle maa nu bøje sig for de her trufne Afgørelser og derved tilvejebringe ogsaa i Fremtiden et kraftigt og et *virkeligt* Samarbejde indenfor De samvirkende Fagforbund. Det leve! (Kraftige Hurra!)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn:.....

Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. November 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

H.E.BORDING KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsledeten i Oktober Maaned 1922.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor inter Tal kan angives, bedes man sætte et

1. Byens Navn	
2. Organisationens Navn	
3. Antal Medlemmer	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:	
I Midten af Maaneden	
Ved Slutningen af Maaneden	
5. Hvormange Arbejdsdage er der gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Sum af Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Alminde- lighed arbejdes) Dage om Ugen.	
6. Hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)	
7. Hvormeget er der udbetalt til Under- stottelse af Arbejdsløse og Reisende	
a) Af Arbejdsløshedskassen	
b) Af Fagforeningen	

Anmærkninger vedrørende Maanedens Tal:

Det udfyldte Skema kan fremsendes i Løbet af Maaneden som Trykksag, Porto- tonen er de 10 Øre (Indtil videre Medlemmerne Portofrihed) Skemaet er Fo- de ingtagne Indgaender

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (0 for ingen)

Byens og Organisationens Navn anvend som Forsendelsens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Carl F. Madsen.

Chr. Christiansens

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 ❋ KØBENHAVN DEN 11. NOVEMBER 1922 ❋ 19 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

April Kvartal 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger)

For hvert Kvartal fra April 1918 til Udgangen af 1921 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. En tilsvarende Opgørelse er ikke foretaget for Januar Kvartal d. A., dels fordi mange Arbejdere var ude af Beskæftigelse paa Grund af Arbejdsløsheden og Lockouterne, og de beregnede Lønninger derfor vilde fremgaa af et betydeligt mindre Materiale end ellers, dels fordi den Nedgang i Lønningerne, der er foregaaet, indtraf paa et forskelligt Tidspunkt indenfor Kvartalet for de forskellige Fag; Tallene vilde saaledes blive ret uensartede, og der kunde ikke af dem beregnes Gennemsnit, som betegnede Kvartalets Lønniveau. I Løbet af April Maaned faldt Forholdene atter til Ro, efter at nye Lønoverenskomster var afsluttede, og samtidig bedredes Beskæftigelsesgraden, saaledes at Lønstatistiken atter kom til at omfatte et betydeligt Arbejdertal. For April Kvartal har man derfor foretaget den sædvanlige Opgørelse af den gennemsnitlige Timefortjeneste i de forskellige Fag, hvorom henvises til omstaaende Tabel, der tillige meddeler Antallet af beskæftigede Arbejdere ved Kvartalets Udgang og Lønningerne i Oktober Kvartal 1921.

For Tabellens Gruppering af Fagene er den Industrigruppe og det Fag, som Arbejdsgiveren tilhører, lagt til Grund, og indenfor denne Gruppering har der dernæst fundet en Deling Sted efter Arbejdernes Fag eller Uddannelse og en Deling mellem mandlige og kvindelige Arbejdere. De i Tabellen anførte Beløb for Gennemsnitsfortjenesten pr. Time er beregnede efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang 97,000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen; i de forskellige Kvartaler i 1921 omfattede Statistikken 85,000—90,000 Arbejdere. Disse Tal var adskilligt lavere end Tallene for de nærmest foregaaende Kvartaler. For Oktober Kvartal 1920 omfattede Statistiken saaledes 108,000 Arbejdere, for Juli Kvartal 1920 114,000. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringerne i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Oktober Kvartal 1921 og April Kvartal 1922 viser en betydelig Tilgang i Byggefagene, Entreprenør-, Teglværks- og Cementindustrien og ligeledes Fremgang i Tobaks-, Tekstil- og Jernindustrien. En Del Fag viser Nedgang, men kun i Sukkerindustrien, der har sin travle Tid i Aarets sidste Maaneder, er Nedgangen af et større Omfang.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustrien:						
Bagerier, Svende	911	181	216	146	162	191
Møllere, —	65	170	203	183	132	152
Chokoladefabr., fagl. Arb.	64	184	220	29	153	180
— ufagl. Arb.	94	149	182	28	130	154
— Kvinder	585	92	106	97	77	92
Margarinefabr., ufagl. Arb.	73	132	155	417	126	147
— Kvinder	52	69	78	181	69	81
Slagterier, ufagl. Arb.	235	150	159	1007	134	152
— Kvinder	19	81	85	127	73	81
Bryggerier, ufagl. Arb.	2049	160	198	498	150	181
— Kvinder	1250	121	150	619	106	131
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	50	157	187	293	156	187
— Kvinder	46	120	152	13	120	156
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	486	167	186	851	128	195
— Kvinder	192	86	102	61	74	110
Div. Fag, ufagl. Arb.	132	152	168	194	122	144
— Kvinder	116	91	110	242	81	106
Tobaksindustrien:						
Cigarfabr., Cigarmagere	738	148	169	527	146	168
— ufagl. Arb.	78	153	163	144	132	144
— Kvinder	1970	100	108	1193	83	91
Tekstilindustrien:						
Tekstilfabr., Mænd	603	134	158	1825	130	153
— Kvinder	1844	98	113	2491	88	101
Rebslagerier, Svende	11	124	149	27	127	147
— ufagl. Arb.	19	119	146	51	114	133
— Kvinder	100	76	92	68	63	74
Possementfaget, Svende	21	189	190	—	—	—
— Kvinder	23	94	94	—	—	—
Sejlmagersvende	17	211	267	16	149	171
Beklædningsindustrien:						
Skræddersvende	347	179	190	34	163	172
Syersker	1177	90	100	375	72	80
Skomagersvende	71	164	170	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	858	172	193	154	140	157
— Kvinder	625	96	109	84	72	83
Læderindustrien:						
Garverier, Svende	78	170	219	95	167	194
— ufagl. Arb.	112	152	182	191	146	173
Bygningsindustrien:						
Blikkenslagersvende	296	199	247	131	142	169
Bygningssnedkersvende*)	638	182	235	901	140	166
Glarmestersvende	89	158	182	60	130	145
Malersvende	1287	179	233	268	138	173
Murersvende	1144	239	306	2415	143	172
Murarbejdsmænd	886	188	236	2308	123	149
Møllebyggere	18	203	231	7	149	176
Stukkatørsvende	62	189	235	—	—	—
Tømrersvende	886	213	307	1793	145	174
Arbmd. hos Tømrere	33	163	180	141	122	149
Linoleumspaalæggere	56	186	213	—	—	—
Isoleringsmontører	36	201	266	11	170	214

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustrien:						
Bødkersvende	138	195	213	351	156	180
Børstenbindersvende	35	170	198	33	151	180
Billedskærersvende	7	195	210	12	150	175
Drejersvende	32	161	183	57	146	161
Forgyldere	22	185	226	19	152	186
Karetmagersvende	34	187	217	—	—	—
Kurvemagersvende	23	139	163	—	—	—
Møbelsnedkersvende	483	172	202	48	139	158
Maskinsnedkere	324	166	199	876	132	153
Træindustriarbejdere, ufagl.	231	133	157	364	113	133
Træindustri, Kvinder	107	92	106	72	81	89
Pianoarbejdere	122	196	219	12	158	184
Piskearbejdere	—	—	—	13	148	159
Sadelmager- og Tapetserersvende	255	184	211	104	142	164
Ler-, Sten- & Glasindustrien:						
Jord- og Betonarbejdere	1314	179	230	2071	122	147
Andre Arbmd. ved Jordarb.	206	177	241	154	135	140
Brolæggersvende	60	273	382	54	174	220
Stenhuggerier, Svende	120	194	231	283	139	144
— ufagl. Arb.	57	149	164	78	124	142
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	—	—	—	385	122	142
Teglværker —	—	—	—	3125	127	147
Cementfabrikker —	—	—	—	1227	133	150
Keram. Industri, fagl. Arb.	154	188	201	54	133	151
— ufagl. -	195	149	164	78	113	130
— Kvinder	403	116	128	34	79	82
Terrazzoarbejdere	40	172	202	8	142	166
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	168	180	209	94	154	181
Elektrikere	445	171	204	457	157	189
Formere	253	208	267	477	165	195
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	236	160	191	73	141	172
Gørtlere	78	174	209	38	156	183
Kobbersmede	60	200	233	67	176	214
Malersvende	162	190	249	239	158	187
Metalslibere	114	175	204	61	138	162
Metaltrykkere	67	195	227	17	161	186
Skibstømrere	156	207	264	303	160	201
Smede- og Maskinarbejdere	4580	189	229	4319	159	192
Trærarbejdere	348	190	231	660	152	188
Div. fagl. Arbejdere	60	192	235	56	170	192
Arbejdsmænd	2924	147	173	3410	129	154
Kvinder	1214	82	94	370	74	84
Kemisk Industri:						
Farversvende	34	157	182	6	154	180
Oliemøller, Arbmd.	402	132	154	436	141	154
Svovlsyrefabr.	75	149	170	195	135	151
Tændstikfabr., Arbmd.	84	153	199	—	—	—
— Kvinder	216	81	100	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	787	140	165	300	142	155
— Kvinder	809	80	91	261	72	79

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	133	134	156	770	124	145
— Kvinder	34	89	98	258	77	88
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1548	204	262	1071	193	210
Stentrykkere	137	190	210	79	159	178
Kemigrafer	97	171	219	—	—	—
Ufagl. Arb.	151	162	201	53	150	169
Kvinder	336	102	141	118	86	101
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	33	145	160	17	120	136
— Kvinder	68	100	134	23	80	90
Bogbinderier, Svende	244	189	227	81	145	165
— Kvinder	349	98	111	32	77	82
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	35	143	158	—	—	—
— Kvinder	225	85	96	70	77	86
Æskefabrikker, Kvinder	183	91	96	72	80	91
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbeidere	1177	128	148	1805	121	142
Havnearbejdere	243	228	259	360	201	246
Kvinder	132	82	88	66	76	84
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	679	103.00	119 28	713	84.16	93.18
Fyrbødere	383	74.15	87.25	788	67.19	80.30
Chauffører	599	69.44	81.29	307	61.49	72.00
Kuske	1367	66.42	78.38	1120	80.05	68.88

Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i April Kvartal 1922 i Hovedstaden 222 Øre, i Provinsen 181 Øre, og i hele Landet 201 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelse af deres Lønninger i de samlede Gennemsnit kun betyder en Ændring paa Brøkdele af en Øre.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under eet i April Kvartal 1922 var 142 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 172 Øre, for Arbejdsmænd 140 Øre og for Kvinder 92 Øre. For de i København beskæftigede 47,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 152 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 188 Øre, for Arbejdsmænd 154 Øre og for Kvinder 97 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 50,000 Arbejdere, hvis Timefortjeneste var gennemsnitlig 132 Øre; for faglærte Arbejdere var Timefortjenesten i Provinsen 153 Øre, for Arbejdsmænd 130 Øre og for Kvinder 84 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 35 Øre pr. Time for faglærte Arbejdere, 24 Øre

pr. Time for Arbejdsmænd og 13 Øre pr. Time for Kvinder, men det maa dog fremhæves, at disse sidste Tal paavirkes af Forskellen med Hensyn til Arbejdertallets Fordeling paa de enkelte Grupper og Fag indenfor de to Omraader, Hovedstaden og Provinsen.

Sammenlignet med Lønningerne i Oktober Kvartal 1921 viser Lønningerne for April Kvartal en Nedgang, der gennemsnitlig andrager 16 pCt.; for mandlige Arbejdere er Nedgangen ca. 17 pCt., for Kvinder ca. 12 pCt. Nedgangen er en Følge af de i Foraaret indgaaede nye Lønoverenskomster, særlig Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 4. April, i Henhold til hvilken Lønningerne i de Fag, som den store Lockout omfattede, fra og med Dagen for Lockoutens Afslutning nedsattes med 15 pCt. Afvigelser fra denne almindelige Regel kunde ved Forhandling mellem Parterne, eventuelt ved Afgørelse af et Nævn, finde Sted i Tilfælde, hvor Lønningerne med Hensyntagen til de Lønvilkaar, hvorunder de paagældende Arbejdere tidligere havde arbejdet, og til de lokale Forhold maatte betragtes som særlig lave. Nedsættelsen reduceredes i saadanne Tilfælde til 12 pCt. Ligeledes kunde Afvigelse finde Sted for saadanne Lønninger, for hvilke Overenskomsten ikke havde været opsagt i 1921, og som altsaa ikke havde været underkastet de almindelige Nedsættelser i dette Aar. Allerede som Følge af disse Særbestemmelser er nogle Lønninger reducerede mindre og andre mere end 15 pCt. Men hertil kommer, at Lønningerne for en Del Fag, der ikke faldt ind under Overenskomsten af 4. April, reduceredes efter andre Regler, der dog kun sjældent var væsentlig afvigende fra, hvad der blev Hovedreglen, ligesom den Adgang, der i adskillige Fag, f. Eks. i Jernindustrien, de københavnske Byggefag m. fl. er til indenfor Overenskomstperioden at ændre de personlige Lønninger ved Nyantagelse af Arbejdere, har bestaaet uforandret. Endelig vil Sæsonforhold (f. Eks. i Sukkerindustrien), Akkordudbetalinger og andre mere specielle Forhold have kunnet gøre sig gældende i forskellige Fag, saaledes at Lønnedgangen her er blevet stærkere eller svagere end Gennemsnittet.

Som Fag, i hvilke Nedgangen i Fortjenesten har været større end 15 pCt., skal nævnes: i København, Bogtrykfaget og adskillige Bygningsbejdere (Blikkenslagere, Snedkere, Malere, Murere, Tømrere, Murarbejdsmænd), i Provinsen Arbejdere i Sukkerfabrikker. Under 15 pCt. har Nedgangen bl. a. været i Slagterifaget, Cigar-, Konfektions- og Skotøjsindustrien samt i den keramiske Industri.

	Ant. Arb. 30. Juni 1922	Gennemsn. Timefort. April Kvartal 1922	Oktbr. Kvartal 1921	Oktbr. Kvartal 1920	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre
Fagl. Arbejdere	18610	188	229	263	67,1
Ufagl. »	15716	154	183	214	47,5
Ialt Mænd..	34326	173	208	242	61,0
Kv. Arbejdere.	12649	97	110	136	32,3
Samtl. Arbejdr.	46975	152	182	216	54,4
Provinsen					
Fagl. Arbejdere	17101	153	179	218	54,8
Ufagl. »	25710	130	162	186	40,8
Ialt Mænd.	42811	140	169	200	48,2
Kv. Arbejdere.	7243	84	95	122	25,7
Samtl. Arbejdr	50054	132	158	190	44,9
Hele Landet					
Fagl. Arbejdere	35711	172	205	242	61,3
Ufagl. »	41426	140	169	197	45,5
Ialt Mænd.	77137	154	186	219	55,0
Kv. Arbejdere.	19892	92	104	131	29,6
Samtl. Arbejdr.	97029	142	169	203	50,2

Angaaende Enkeltheder vedrørende Fagenes Lønforhold skal man henvise til den anførte Tabel. Af denne er udeladt forskellige Løngrupper af Arbejdere, der er medregnede i den samlede Oversigts Arbejdertal og i de der anførte Tal for Gennemsnitsfortjenesten.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderarbejdere paa Papirvarefabrikkerne.

Den 24. Juni blev der afsluttet en Overenskomst imellem Bogbinderforbundet og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien. Overens-

komsten skulde have tilbagevirkende Kraft fra den 2. Juni, og der blev truffet en mundtlig Aftale om en for Arbejdsgiverne lettere Afregningsmaade for den forløbne Tid, end det vilde være at afregne efter de nye Akkordsatser.

Arbejdsgiverne fortolkede imidlertid Aftalen paa en saadan Maade, at Arbejderne fik 0,8 pCt. for lidt, og paa Foranledning af en Klage herover afholdtes der et Fællesmøde den 19. September, der resulterede i, at Afregningen saa skulde ske efter de nye Akkordsatser i Tidsrummet 2. Juni til 7. Juli d. A., fra hvilket Tidspunkt den nye Prisliste forelaa færdigtrykt.

Blokadevarsel overfor Produkter fra A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabrik.

Efter Anmodning fra Landarbejderforbundet har Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund vedtaget at iværksætte en almindelig Blokade overfor Produkter fra A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabrik, og har i den Anledning henholdsvis 25. Oktober og 1. November tilsendt Dansk Arbejdsgiverforening følgende Skrivelse:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

Fra Landarbejderforbundet har vi modtaget en Skrivelse, hvoraf det fremgaar, at A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabrik aflønner de hos Aktieselskabet beskæftigede Arbejdere under det almindelige Lønniveau, hvorfor Forbundet har søgt optaget en Forhandling med Aktieselskabet med det Formaal at faa oprettet en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold. Forslaget om Forhandling er afslaaet, hvorfor Landarbejderforbundet har blokeret A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabrik for Tilgang af Arbejdskraft.

For at gøre Blokaden mere effektiv har Forbundet fremsat Begæring overfor os om, at Blokaden ogsaa kommer til at omfatte Aktieselskabets Produkter, for saa vidt angaar Modtagere, Befragtere, Losnings- eller Ladningsentreprenører o. s. v., og da det er sandsynligt, at adskillige af disse er Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening, skal vi ved nærværende tillade os at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der fra Onsdag den 8. November d. A. iværksættes en almindelig Blokade mod A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabriks Produkter, saaledes at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund maa udføre Arbejde eller beskæftige sig med Varer, der stammer fra A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabrik.

P. F. V.:
Alfr. Christiansen.

Hans Jacobsen.

*

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Tilslutning til vor Skrivelse af 25. Oktober d. A., hvori vi meddelte, at vi agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes en almindelig Blokade af Produkter fra A/S Allingaabro's Kartoffelmelsfabrik, skal vi ved nærværende tillade os at meddele, at et saadant Forslag har været forelagt en kompetent Forsamling, og det er af denne vedtaget, at der fra Onsdag den 8. November d. A. ved normal Arbejdstids Ophør iværksættes en almindelig Blokade overfor Aktieselskabets Produkter, for saa vidt angaar Befragtere, Losnings- eller Ladningsentreprenører o. s. v., saaledes at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund fra nævnte Tidspunkt at regne maa udføre Arbejde eller beskæftige sig med Varer, der stammer fra A/S Allingaabro Kartoffelmelsfabrik.

P. F. V.: Alfr. Christiansen.

Hans Jacobsen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 607.
Landarbejdere hos
Godsejer Langkilde, Bramstrup.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 169—170.

Aar 1922 den 6. Oktober Kl. 1½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 607: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og

dennes Medlem Godsejer Langkilde, Bramstrup's, Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Landarbejderforbundet Formanden Oskar Levinsen, for Odense Hovedafdeling Formanden Carl Westergaard og Carl Rasmussen som Vidne.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark Formanden Baron O. Reedtz-Thott, for den paagældende Arbejdsgiver Godsejer K. Langkilde.

Der fremlagdes Klage af 24. August 1922 og Tilsvar af 6. September 1922 med 2 Bilag.

Sagen forhandledes mellem Parterne. Parterne var enige om, at Sagen ikke kunde oplyses ordentlig, før Godsejer Langkildes Forvalter og forskellige af de paagældende Arbejdere kunde møde for Retten. Langkilde henstiller meget, at Proceduren udsættes, da Forvalteren ikke godt kan undværes paa Gaarden for Tiden, selv faa Dage.

Da saavidt var passeret, fratraadte Parterne for at forhandle om Forlig. Derefter mødte de med Undtagelse af Godsejer Langkilde og bemærkede, at de nu var naaet til Enighed udenretligt, om at Sagen afgjordes ved, at Godsejer Langkilde til fuld Afgørelse betaler 300 Kr. til Landarbejderforbundet.

Klagerne bemærkede, at Klagen herefter blev trukket tilbage. Sagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 3,20 Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen,
Kst.

Arbejderbeskyttelse.

Nedsættelse af et Udvalg angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde.

Indenrigsministeriet har under 25. Oktober nedsat et Udvalg med den Opgave at fremsætte Forslag til Kodifikation af de gældende Lovregler om Børns og unge Menneskers Arbejde i Haandværks-, Industri- og Transportvirksomheder m. v.

Til Formand for Udvalget er udnævnt Departementschef i Indenrigsministeriet H. Vedel.

Til Medlemmer af Udvalget er udnævnt:

Udpeget af det af Rigsdagen i Henhold til Grundlovens § 45 nedsatte Fællesudvalg: Folketingsmand Dr. phil. L. J. Moltesen, Folketingsmand I. C. A. Larsen, Folketingsmand Sv. Trier, Folketingsmand O. R. Lundberg, Folketingsmand J. E. L. M. Pitzner, Folketingsmand B. Dahlgaard, Landstingsmand Johs. Jensen, Landstingsmand P. Hedebol og Medlem af Landstinget Fru Inger Gautier Schmidt.

Efter Indstilling af Dansk Arbejdsgiverforening: Fabrikant Aage Hassel.

Efter Indstilling af De samvirkende Fagforbund i Danmark: Sekretær Alfred Christiansen.

Efter Indstilling af den danske Handelsstands Fællesrepræsentation: Grosserer K. L. E. Jensen.

Efter Indstilling af Centralorganisationen af Danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger: Forretningsfører Jens Johansen.

Endvidere Formanden for Arbejdsraadet Stiftamtmand Sv. Neumann, Direktøren for Arbejds- og Fabrikstilsynet J. K. Lindberg, Fuldmægtig i Handelsministeriet Greve E. Moltke og Fuldmægtig i Indenrigsministeriet H. de Jonquières, tillige Udvalgets Sekretær.

Arbejdsløsheden i September og Oktober 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Septbr. og Oktbr. Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Septbr. 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		8. Sep.	15. Sep.	22. Sep	29. Sep.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri....	11628	17,7	16,6	15,6	15,3
AndenIndustri....	57774	16,0	15,8	15,5	15,4
Handel.....	7944	12,1	11,2	11,2	11,1
Arbejdsmænd.....	32533	10,0	9,9	10,2	10,1
Ialt.....	109879	14,1	13,8	13,6	13,5
Provinserne:					
Bygn.-Industri....	19662	9,7	9,4	9,4	9,5
Anden Industri...	54439	12,0	11,6	11,6	11,6
Handel.....	9472	7,1	6,8	6,7	6,7
Arbejdsmænd	72880	6,0	5,8	5,4	6,4
Ialt...	156453	8,6	8,3	8,1	8,6
Hele Landet.....	266332	10,9	10,6	1,04	10,6

Oktbr. 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		6. Okt.	13. Okt.	20. Okt.	27. Okt
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11628	16,5	17,0	17,1	19,1
Anden Industri..	57774	15,3	15,5	15,7	15,9
Handel	7944	11,2	11,7	11,5	11,3
Arbejdsmænd ...	32533	10,2	10,4	11,1	11,8
Ialt...	109879	13,6	13,9	14,2	14,7
Provinserne:					
Bygningsindustri	19662	9,7	9,8	10,2	11,0
Anden Industri..	54439	11,3	11,3	11,1	11,3
Handel	9472	6,7	6,9	6,8	6,9
Arbejdsmænd ...	72880	6,0	6,0	6,2	6,7
Ialt...	156435	8,4	8,4	8,5	8,9
Hele Landet...	266332	10,5	10,7	10,8	11,3

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920	13,2	pCt.
Februar	—	—	9,6	—
Marts	—	—	6,7	—
April	—	—	3,5	—
Maj	—	—	2,8	—
Juni	—	—	2,1	—
Juli	—	—	2,1	—
August	—	—	2,4	—
September	—	1920	2,7	—
Oktober	—	—	3,6	—
November	—	—	6,1	—
December	—	—	15,1	—
Januar	—	1921	19,7	—
Februar	—	—	23,2	—
Marts	—	—	23,6	—
April	—	—	21,7	—
Maj	—	—	18,6	—
Juni	—	—	16,8	—
Juli	—	—	16,7	—
August	—	—	17,7	—
Septbr.	—	—	16,6	—
Oktober	—	—	18,3	—
November	—	—	20,8	—
December	—	—	25,2	—
Januar	—	1922	28,9	—
Februar	—	—	33,1	—
Marts	—	—	27,9	—
April	—	—	24,0	—
Maj	—	—	16,1	—
Juni	—	—	13,2	—
Juli	—	—	12,5	—
August	—	—	11,1	—
September	—	—	10,6	—
Oktober	—	—	11,3	—

I Løbet af September Maaned har Arbejdsløsheden været i Aftagen, særlig i Hovedstaden. Nedgangen hidrører i første Række fra en Del Fag, beskæftigede ved Møbelarbejde og Bygningsreparationer og under Beklædningsindustrien. Fag som Maler-, Sadelmager-, Snedker-, Skrædder- og Skotøjsfagene har sædvanligt Sæson i Efteraarsmaanederne. Til Gengæld er Ledigheden blandt de ved Nybyggeri beskæftigede Murere og Tømrere i Tiltagen allerede fra September Maaned. Den Nedgang, der har fundet Sted siden Marts Maaneds Begyndelse, afløstes fra omkring Begyndelsen af Oktober af Stigning. Arbejdsløshedens relative Omfang ligger dog ved Indgangen til Vinteren 1922—23 i et betydeligt lavere Plan end i Efteraaret 1921. Medens Ledigheden i Decbr.—Febr. 1921—22 laa ca. 50 pCt. højere end i de tilsvarende Maaneder 1920—1921, ligger Procenterne nu, efter det stærke Fald i Sommerens Løb, ca. 40 pCt. lavere end omkring Oktober Maaned 1921.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 * KØBENHAVN DEN 18. NOVEMBER 1922 * 19 AARGANG

Den internationale Arbejdskonference i Genéve

18. Oktober—3. November 1922.

(Af *Peder Hedebol.*)

I.

Den internationale Arbejdskonference for i Aar blev meget mere kortvarig end alle sine Forgængere; men den havde ogsaa en mindre omfattende Dagsorden, der iøvrigt væsentligst var helliget indre Anliggender af forfatningsmæssig og forretningsmæssig Karakter. Paa de tidligere Konferencer, Washington 1919, Genua 1920 og Genéve 1921 er bleven udført et energisk produktivt Arbejde og vedtaget en lang Række af Konventionsudkast m. m. til Beskyttelse af Arbejderne i Haandværk, Industri, Handel, Skibsfart og Landbrug. I Aar udløb Styrelsens Mandater, og det laa da nær at ofre en Samling paa at gennemføre saadanne forfatningsmæssige og praktiske Forandringer, som Erfaringen maatte tilskynde. Med hvor stort Held det er lykkedes, maa naturligvis Fremtiden vise.

Desværre kom det paa Konferencens sidste Dag til et beklageligt Optrin, som endte med, at Tyskerne demonstrativt forlod Mødesalen. Aarsagen var Udfaldet, som blev et Forslag tildel vedrørende det tyske Sprogs Anerkendelse som officielt Sprog ligeberettiget med Fransk og Engelsk.

Allerede i Fjor blev denne Sag rejst ved et Forslag fra den svejtsiske Arbejderrepræsentant *Schürch*, støttet af en lang Række andre Arbejderrepræsentanter, hvoriblandt naturligvis ogsaa de skandinaviske. I Aar rejstes den samme Sag af Franskmanden *Jouhaux* ved Drøftelsen af Forretningsordenen, hvor Forslaget imidlertid ikke kunde gennemføres. *Schürch* indbragte saa atter Sagen i Form af Forslag til en Resolution, hvis Ordlyd han et Par Dage efter atter ændrede og som sluttelig i det saakaldte *Committee of Selection* atter fik en anden Affattelse, som Tyskerne — efter en bevæget Debat — tiltraadte, idet vor Partifælle *Wissel* dog tog et vist Forbehold.

Der var imidlertid i Aar indgivet et Utal af Forslag til Resolutioner; ikke mindre end 15 forelaa og skulde behandles paa Samlingens sidste Dag, hvor Konferencen faktisk allerede var i Opbrud.

Som en Slags Protest herimod havde Arbejdsgiverne vedtaget at anbefale Konferencen at behandle alle Resolutionerne *en bloc*, nemlig ved at henvise dem til Overvejelse i Styrelsen, og da dette Forslag ikke kunde gennemføres, erklærede deres Formand, Belgieren *Carlier*, at de helt vilde afholde sig fra at stemme. Hertil kom en betydelig Forvirring allerede ved Forhandlingen om den første Resolution, der angik visse Forhandlinger om Emigrantspørgsmaal med Bekæmpelse af hvid Slavehandel for Øje. Konferencens Sympati for denne Sag var utvivlsom; Forslaget blev ogsaa langt om længe vedtaget med 47 Stemmer og ingen imod. Men Stemmedeltagelsen havde været for ringe, og Forslaget var dermed bortfaldet.

Bl. a. under Indtryk heraf vendte man tilbage til Spørgsmaalet om at henvise alle Resolutionerne *en bloc* til Styrelsen. Et Forslag om at undtage Sprogspørgsmaalet fik ikke Stemmer nok, og derefter blev det endelig med

66 Stemmer mod 11 vedtaget uden mere Diskussion at henvise alle Resolutionerne til Styrelsens Overvejelse, herunder ogsaa det fornævnte Emigrationsspørgsmaal.

Arbejdsgivergruppen naaede saaledes at føre sin Krig igennem imod et utvivlsomt Flertal paa Konferencen og imod Konferencens Formand, Englænderen Lord *Burnham*. Men Tyskerne havde al Grund til at beklage sig over, at de ikke fik den Anledning til at udtale sig om Sprogspørgsmaalet, som var lovet. Vor Partifælle, Arbejderrepræsentanten *Wissel* holdt en kort og klar og skarp Tale, og da denne af den tyske Delegations Tolk var oversat til Fransk, forlod Tyskerne Mødet.

Desværre er Spørgsmaalet om det tyske Sprogs Indførelse som 3. officielle Sprog nu ved at rykke ind i det i et Verdensparlament allervanskeligste Omraade, nemlig Honnørens. Dette er saa meget mere beklageligt, som den utvivlsomme Nytte af netop dette Sprog ikke fra nogen Side kan bestrides, navnlig her, hvor det drejer sig om Sociallovgivning, et Omraade, hvor netop Tyskland har været saa afgjort førende. Arbejdergruppen har altid vist Sagen den største Sympati. Ligesom Arbejderne i Washington skar igennem al Nationalhad og gennemførte Tysklands Optagelse i Arbejdsorganisationen, har den ogsaa støttet Kravet om det tyske Sprogs Indførelse. I Virkeligheden var Sagen paa Marsch. I Arbejdergruppen er Tysk altid bleven anvendt, og i Aar har i hvert Fald i nogle af Udvalgene Konferencens officielle Tolke oversat ogsaa de tyske Taler. Bureauet udsender Tryksager paa Tysk i stadig større Omfang.

Man maa nu sætte sit Haab til de Overvejelser, som skal foregaa i Styrelsen. Sagen har uhyre stor praktisk Betydning, ikke blot for Tyskland og andre tysktalende Lande, men ogsaa for Skandinavien, de baltiske Stater og mange flere, hvor Kendskabet til det tyske Sprog blandt Arbejderne er nogenlunde udbredt, medens meget faa kan Engelsk eller Fransk.

Maaske var Sagen forløbet noget bedre, dersom Jouhaux havde været til Stede og kunnet gribe ind med den betydelige Autoritet, han har paa Konferencen. Men han var fraværende og har gentagende været fraværende paa Grund af løbende Arbejderkampe i Frankrig.

I det hele taget har denne Konference været præget af de store Begivenheder, Ministerkrisen i England, Fascistkuppet i Italien og Valgene i Svejts. Mange Delegerede har rejst til og fra, og blandt disse nogle af de mest betydende.

Konferencens Sammensætning og Konstituering.

Følgende Lande var repræsenteret paa Konferencen:

England, Frankrig, Tyskland, Albanien, Østrig, Belgien, Brasilien, Bulgarien, Kanada, Chile, Kina, Kolumbia, Kuba, Czekoslovakiet, Danmark, Estland, Finland, Ungarn, Indien, Italien, Japan, Letland, Holland, Norge, Polen, Portugal, Rumænien, Jugoslavien, Siam, Sydafrika, Spanien, Sverrig, Svejts og Venezuela.

Antallet af Medlemmer i de store Landes Delegationer var noget mindre end de tidligere Aar, fordi Dagsordenens Punkter var færre og Antallet af Sagkyndige derfor ogsaa kunde være mindre. Man genfinder en Række kendte Ansigter, men ogsaa adskillige nye.

De norske Arbejderes bolsjevikiske Æventyr har sat sig det Spor, at der ikke er nogen Repræsentant for den norske faglige Landsorganisation, da det jo strider mod den russiske Katekismus at deltage i disse Forhandlinger. Den norske Regering har da udnævnt Repræsentanten fra Landbrugsforhandlingerne i Fjor, Smaabrugeren *Erik Kleve*. Hvis man har tænkt sig at volde Vanskeligheder for Norges Deltagelse i Konferencerne, er dette altsaa ikke lykkedes. Man har blot naaet lykkelig og vel at sætte Landsorganisationen udenfor al Indflydelse paa disse for Arbejderne saa vigtige Forhandlinger. Forøvrigt har Kleve i enhver Henseende været Arbejderne en god Mand, der loyalt følger Arbejdergruppen, og han har tillige den Fordel, at han er godt hjemme i det engelske Sprog.

I Konferencens første Dage fik man

hernede Efterretning om Stockholm Social-Demokratens Oplysninger angaaende Moskva Pavernes sidste Dekreter overfor den norske Arbejderbevægelse. De vakte overalt berettiget Munterhed. Men de styrker naturligvis ikke det gode Omdømme, som de skandinaviske Arbejderorganisationer ellers nyder.

Til Formand valgte Konferencen Englænderen Lord *Burnham*. Han beklædte denne Post i Fjor og førte Forhandlingerne med Dygtighed og paa absolut upartisk Maade. Hans Kandidatur blev derfor i Aar anbefalet fra alle 3 Grupper, og han valgtes enstemmigt.

Derimod rejste der sig Vanskeligheder med Hensyn til Valget af Viceformand. Ifølge Forretningsordenen skal der vælges 3, en fra hver Gruppe, men af forskellig Nationalitet. Arbejderne foreslog som de tidligere Aar Franskmanden *Jouhaux*. Men Arbejdsgiverne foreslog ogsaa en Franskmand, *Robert Pinot*, og krævede, at vort Valg skulde vige for deres, et Forlangende, som i sig selv var lidt haardt og ikke blev lettere derved, at Pinot af alle, der kender ham, skildres som en Arbejdsgiver af den mest haardkogte Slags og en Mand, der endog positivt modarbejder hele den internationale Arbejderorganisation, hvor han kan komme til det.

Den umiddelbare Følge blev, at Valget af Viceformænd maatte udsættes og Konferencen saaledes nogle Dage arbejde uden at være fuldstændig konstitueret, mens Konfliktspunktet forhandledes Grupperne imellem.

Det endelige Resultat blev, at der overhovedet ikke valgtes Viceformænd for Arbejder- og Arbejdsgivergrupperne paa denne Konference. Man vedtog for denne Gang at ophæve det vedkommende Punkt i Forretningsordenen. Til Viceformand for Regeringsgruppen valgtes Kubaneren Dr. *Aguero y Bethencourt*.

Belært af den saaledes gjorte Erfaring vedtog man at affatte den nye Forretningsorden saaledes, at de 3 Grupper vekselvis skal have Fortrinsret til at vælge, hvorved altsaa sikres, at Nationalitets-Forskelligheden altid kan tilvejebringes uden Konflikt mellem Grupperne.

Det lykkedes i Aar for første Gang at faa en dansk Arbejderrepræsentant indvalgt i det vigtigste af alle Udvalg, det saakaldte *Committee of Selection*, i hvis Haand hele den daglige Arbejdsordning ligger og gennem hvilket enhver Sag af Betydning maa passere. *Carl F. Madsen* indvalgtes i dette Udvalg, medens Peder Hedebol indvalgtes i Forfatningsudvalget. I Arbejdsløshedsudvalget blev *Bramsnæs* Medlem.

Vedrørende skandinaviske Mandater kan iøvrigt oplyses følgende: De skandinaviske Regeringsrepræsentanter plejer at samarbejde, for at faa et Mandat i det førnævnte Committee of Selection. Hertil valgtes i Aar efter Tur Finlænderen *Nilo Manio*. For Sverrig valgtes til samme Udvalg Direktør *Edstrom* som Arbejdsgiverrepræsentant.

I Forfatningsudvalget var foruden Hedebol ogsaa Arbejderrepræsentanterne fra Norge og Sverrig, *Kleve* og *Arvid Thorberg*, for den svenske Regering *Ribbing* og for Arbejdsgiverne *Edström*. I Emigrationsudvalget var Nordmanden Regeringsrepræsentant *Gunnar Jahn*, *H. C. Ørsted* for de danske Arbejdsgivere samt den finske Arbejderrepræsentant *Wiljanen*. I Udvalget angaaende Fremgangsmaaden ved eventuel Ændring af vedtagne Konventioner indvalgtes den danske Arbejdsgiverrepræsentant *H. C. Ørsted*. I Udvalget angaaende Arbejdsløsheden sad den finske Arbejdsgiverrepræsentant *Palmgren*.

Forfatningsspørgsmaal.

Som alt bemærket indtog Spørgsmaalene om Arbejdsorganisationens Forfatning og Forretningsorden en dominerende Plads paa denne Konferences Dagsorden. Forfatningen er nedlagt i Artikel XIII i Versailles-Fredstraktaten. Arbejdskonferencen kan ikke selvstændigt forandre denne, men kun vedtage Forandringerne som en Henstilling til den kompetente Myndighed. Forretningsordenen kan derimod selvstændigt forandres.

Efter at Sagen vidtløftigt var behandlet i Styrelsen, blev dennes fore-

løbige Forslag udsendt til de forskellige Landes Regeringer, og de fleste af dem havde udtalt sig om Sagen. Disse Dokumenter dannede Grundlaget for Diskussionen paa Konferencen.

Det vilde føre for vidt at komme ind paa alle de herhen hørende mange Enkeltheder. I det følgende skal kun nogle Hovedpunkter berøres.

Hidtil har Styrelsen bestaaet af 24 Medlemmer, 12 Regerings-, 6 Arbejder- og 6 Arbejdsgiverrepræsentanter. Af de førstnævnte har 8 skullet være Repræsentanter for de 8 vigtigste Industrilande, medens de 4 valgtes af de øvrige Regeringsrepræsentanter paa Konferencen.

Her var for det første foreslaaet en Udvidelse af Styrelsesmedlemmernes Antal fra 24 til 32 (16 + 8 + 8). Dette vedtoges gennem alle Instanser.

Dernæst var det foreslaaet, at nedsætte Antallet af selvskrevne Stater fra 8 til 6. Derved undgaar man nemlig enhver Strid om, hvilke disse Stater skal være. Det bliver Nordamerikas Fristater, England, Tyskland, Frankrig, Italien og Japan. Er Tallet derimod 8, bliver der en fortvivlet Konkurrence om de sidste 2 Mandater, og en Beregning af Konkurrenternes industrielle Betydning kan give et forskelligt Resultat, eftersom man lægger den ene eller den anden Beregningsmaade til Grund. Lande som Belgien, Svejts, Sverrig, Polen, Indien, Kanada m. fl. kan komme i Betragtning.

Allerede i Udvalget stilledes der Forslag om fortsat at have 8 priviligerede Stater. Her blev det imidlertid forkastet. I Plenarmødet blev Forslaget derimod gennemført.

Det blev ligeledes i Plenarmødet vedtaget, at ved Valget af Resten af Regeringsrepræsentanterne i Styrelsen skal der ikke være Stemmeret for Repræsentanterne fra de store Lande, som faar de priviligerede Mandater, medens baade Styrelsen og Udvalgets Flertal havde foreslaaet, at disse Lande i Kraft af deres Størrelse og Betydning (det er jo faktisk dem, paa hvem hele denne internationale Organisation hviler) ikke blot hver især skulde have et Mandat i Styrelsen, men ogsaa skulde have Medindflydelse paa, hvilke Stater der iøvrigt skulde repræsenteres i denne.

I den nye Affattelse blev endvidere fastslaaet, at 6 af Regeringsrepræsentanterne samt 2 Arbejdere og 2 Arbejdsgivere skal være fra Lande udenfor Europa. De uden-europæiske Repræsentanter havde baade i Udvalget og i Plenarmødet stillet endnu mere vidtgaaende Forslag, men disse gennemførtes ikke.

Spørgsmaalet om, hvor langt Tidsrummet mellem Konferencerne skal være, var Genstand for megen Strid Ifølge Fredstraktatens § 389 skal Konferencen afholdes *mindst* en Gang aarlig. Praksis er bleven, at den ogsaa *kun* afholdes en Gang aarlig, og der har ingensinde fra nogen Side været Tale om at afholde den hyppigere.

Derimod har der fra mange Hold været Ønske om at gøre Mellemrummene længere. Det er ogsaa meget vel muligt, at der kunde etableres et tilfredsstillende System med 2aarige Konferencer. Det vilde give Bureauet mere Arbejdsro, og ingen kan jo heller bestride, at Bekostningen ved den nuværende Ordning er i hvert Fald mærkbar for Staterne, hvilket ikke i disse Sparetider kan lades ude af Betragtning.

Men Muligheden for at komme til 2aarige Konferencer blev fra forskellig Side grebet med en saadan Begærlighed, at man fra et Arbejderstandpunkt maatte blive meget betænkelig. Der fremkom f. Eks. — som en ren Selvfølgelighed — saaledes Forslag om, at saa maatte Perioden, indenfor hvilken Staterne skal forelægge Konferencens Forslag for Parlamenterne, ogsaa, udvides fra et til to Aar. Kort sagt, Lejligheden blev grebet til et velment Forsøg paa at kloroformere hele denne internationale Arbejdets Rigsdag. Allerede den engelske Fagforeningskongres i Sommer var opmærksom paa dette og vedtog en kraftig Resolution mod denne Forandring. Paa Konferencen havde en Række fremragende Arbejderførere Ordet for at udtale sig for Bibeholdelse af de aarlige Konferencer. I Udvalget bibeholdtes disse med 17 Stemmer mod 15. I Plenarmødet blev det

samme vedtaget — efter en meget vidtløftig Debat — med 50 Stemmer mod 33.

Den Tanke var ogsaa fremme at etablere et System med en Slags 1. og 2. Behandling af Konventioner osv. Disse skulde da det ene Aar foreløbigt vedtages, derefter skulde der gives Regeringerne Lejlighed til at udtale sig om dem. Næste Aar skulde saa Konferencens endelige Vedtagelse finde Sted, og der vilde altsaa her være Lejlighed til eventuelt at tage Hensyn til fremkomne Indvendinger.

Denne Tanke giver imidlertid fra et Arbejderstandpunkt Anledning til mange Betænkeligheder. Der fremkom i Udvalget 2 Forslag om et saadant vekslende Indhold af Konferencens Dagsorden, et Forslag mindre, og et andet mere vidtgaaende. Som et Slags Cadeau til det store Mindretal, der ønskede Konferencer kun hvert 2. Aar, vedtog Udvalget at foreslaa Plenarmødet at sende disse Forslag til Styrelsen til nærmere Overvejelse. Men selv i denne mildere Form forkastede Konferencen det mere vidtgaaende Forslag med 52 Stemmer mod 17. I det andet Tilfælde tiltraadtes Udvalgets Forslag.

Konferencen vil altsaa fortsat indtil videre finde Sted hvert Aar, og der er næppe heller megen Udsigt til en ændret Fremgangsmaade ved Behandlingen af Konventionsforslag o. l.

(Fortsættes.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 592.

Smede- og Maskinarbejdere hos Det Lolland-Falsterske Jernbaneselskab og »Sydfyenske Jernbaneselskab«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Juli 1922 i Sag Nr. 592: De smvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne og denne igen paa »Det Lolland-Falsterske Jernbaneselskab«s og det »Sydfyenske Jernbaneselskab«s Vegne.

Som Modtræk overfor den Lockout, som i Begyndelsen af indeværende Aar var etableret af Dansk Arbejdsgiverforening overfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Medlemmer, som beskæftigedes ved Virksomheder under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, dekretere Forbundet fra 27. Februar d. A. at regne lovlig varslet Strejke for de af dets Medlemmers Vedkommende, som af Arbejdsgiverforeningen var undtagne fra Lockouten.

Denne Strejke ramte bl. a. Værkstederne ved Det Lolland-Falsterske Jernbaneselskab og det Sydfyenske Jernbaneselskab, hvilke Selskaber begge er Medlemmer af ovennævnte Sammenslutning. Blandt Værkstedsarbejderne var begge Steder nogle, — i det hele 45 Arbejdere — som havde »fast Ansættelse«. Dette gives vedkommende derved, at der tilskrives ham: »Det meddeles Dem herved, at fra ... d. A. at regne ansættes ved ..... Jernbaner som Maskinarbejder med en Timeløn af ..... Øre.« Vedkommende faar derhos overleveret Eksemplar af forskellige Reglementer og underskriver paa sin Side en Blanket, hvorved han »forpligter sig paa Ære og Samvittighed ... til ... nøje at iagttage saavel Banens Reglementer og Instrukser, som de særlige Forskrifter, der maatte blive givet ham af hans Foresatte, samt af yderste Evne at stræbe efter at befordre ..... Jernbanens Bedste .....«

Af denne faste Ansættelse følger forskellige Rettigheder, der ellers, som det maa antages, kun tilkommer Banens maanedslønnede Funktionærer, saasom en vis Pensionsret, Fribefordring, Ferierettigheder og Sygekasse adgang.

Da Strejken var ved at udbryde, blev det overfor vedkommende Arbejdere fra Selskabernes Side fremhævet, at de fast ansatte, der forlod Arbejdet, maatte vente, at Selskaberne ved Arbejdsstandsningens Ophør lod Pensionsordning m. m. bortfalde. Paa tilsvarende Maade har Selskaberne stillet sig overfor Arbejder-Organisationernes Paatale af Forholdet, efter at den samlede Konflikt var ophørt ved Forliget mellem Hovedorganisationerne

af 4. April d. A., hvori bl. a. staar: »Arbejdet genoptages... saavidt muligt i samme Omfang og paa de samme Arbejdspladser som før Arbejdsstandsningen.

Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted.«

Paa Timandsmøde den 27. Maj d. A. har Selskaberne indtaget det Standpunkt, at disse Arbejdere ved at efterkomme Forbundets Strejkedekret og forlade deres Pladser, har, skønt de atter arbejder hos vedkommende Selskab, mistet deres faste Ansættelse og deraf følgende Rettigheder, uden at disse er tilbagegivet dem ved den ovenfor understregede Bestemmelse i Forliget af 4. April.

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund ved at indklage Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningens og de to Jernbaneselskabers Vegne paastaaet Selskaberne idømt Bod, fordi de paa selvtægtsmæssig Maade uden Afgørelse efter Reglerne for faglig Voldgift har annulleret de ovennævnte Goder og derved begaaet Brud paa den ovennævnte Bestemmelse.

De Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist fra Retten under Paaberaabelse af, at de Rettigheder, som Forbundet kræver for disse Arbejdere, hviler paa et privat Grundlag og ikke støtter sig paa den mellem Forbundet og Sammenslutningen gældende Overenskomst. Denne Paastand vil imidlertid ikke kunne tages til Følge, da nærværende Sag netop drejer sig om at afgøre, hvilke Rettigheder og Pligter der ifølge Bestemmelsen i Forligsoverenskomsten af 4. April er fastslaaet for Organisationerne og deres Medlemmer. Subsidiært paastaar de Indklagede Frifindelse under Henvisning til, at denne Bestemmelse ikke tager Sigte paa Forhold som de foreliggende. De har i denne Henseende fremhævet, *dels* at Forbundet under Forhandlinger, der den 28. Marts fandt Sted i Arbejdsgiverforeningen, forgæves krævede indsat i den forventede Forligsoverenskomst, en Bestemmelse, at »Arbejderne erholder de Rettigheder, de maatte have mistet, f. Eks. Pensionsret, tilbage, «*dels* at de heromhandlede Rettigheder efter deres Karakter er uforenelige med en Beføjelse til at etablere Arbejdsstandsning.

Retten skal ikke komme nærmere ind paa det saaledes anførte. Det er under Sagen tilstrækkeligt dokumenteret, at af de heromhandlede Goder i alt Fald det væsentligste nemlig Pensionsretten i Aarene 1919-21 har været gjort til Genstand for organisationsmæssig Forhandling; og selv ganske bortset fra, at Afslutningen af en Forligsoverenskomst som den af 4. April med dertil knyttet Arbejds-Genoptagelse, endog uden et Fortrædigelsesforbud, sandsynligvis vilde medføre, at de Goder, som her er frataget Arbejderne, maatte anses som tilkommende dem, finder Retten det i alt Fald utvivlsomt, at Selskaberne som Følge af Fortrædigelsesbestemmelserne har været uberettiget til at handle som sket.

De vil herefter hver for sig være at anse med en Bod, stor 300 Kr., hvilket Beløb, da intet Tab er oplyst, vil være at tillægge De samvirkende Fagforbund som saadanne.

Sagens Omkostninger vil Dansk Arbejdsgiverforening have at betale paa Sammenslutningens og Selskabernes Vegne.

Kendelse.

Det Lolland-Falsterske Jernbaneselskab og det Sydfyenske Jernbaneselskab bør hver for sig betale i Bod til De samvirkende Fagforbund 300 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens og Selskabernes Vegne med 400 Kr.

Sag Nr. 600.
Arbejdsmænd paa Korsør Margarinefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Oktober 1922 i Sag Nr. 600: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustriens Vegne og denne igen paa A/S Korsør Margarinefabriks Vegne.

I det almindelige Forlig af 4. April 1922, som danner Grundlaget for Forliget af 24. samme Maaned, hedder

det i Slutningen, at »Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted«.

De samvirkende Fagforbund har nu paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustriens Vegne og denne igen paa A/S Korsør Margarinefabriks Vegne og gjort gældende, at Fabrikken har overtraadt den nævnte Bestemmelse derved, at den efter den store Konflikts Afslutning og Arbejdets Genoptagelse fra de strejkende Arbejderes Side har nægtet at genantage tre Arbejdere, der har været Organisationens Tillidsmænd og Repræsentanter, og under de i den Anledning stedfundne Forhandlinger endvidere har nægtet at afgive noget Løfte om disse Mænds Genantagelse, saa snart der blev Brug for mere Arbejdskraft end nu.

De Mænd, det drejer sig om, er Martin Jensen, der har arbejdet paa Fabrikken i 12 Aar, deraf de sidste 8 Aar paa samme Plads. Jensen var af sine Kammerater valgt til Tillidsmand paa Fabrikken. Overenskomsten mellem de herhenhørende Organisationer bestemmer, at en saadan vælges, men giver iøvrigt ingen Regler angaaende hans Stilling. Endvidere Axel Carlsen, der har arbejdet paa Fabrikken i 3 Aar. Han har været Formand for Fagforeningen og er for Tiden dens Næstformand. Og endelig Frederik Andersen, der har arbejdet der i 10 Aar, deraf de sidste 6 som Chauffør. Han er Medlem af Bestyrelsen for Margarinearbejdernes Klub.

Idet Klagerne hævder, at Fabrikkens Stilling overfor de 3 Mænd har sin Grund i disses Stilling og Optræden som deres Kammeraters Talsmænd og Repræsentanter under den stedfundne Konflikt og saaledes indeholder en Krænkelse af det ovenciterede Fortrædigelses-Forbud, har de paastaaet Fabrikken kendt pligtig at genantage dem og paalagt Bod og Erstatning.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de har nægtet, at Fabrikkens Forhold overfor de 3 Mænd har Karakter af nogen Fortrædigelse af de Paagældende i Anledning af deres Stilling eller Optræden som Arbejdernes Ledere og Repræsentanter eller overhovedet har nogen organisationsfjendtlig Karakter.

Fra Fabrikkens Side er oplyst, at der før Konflikten beskæftigedes 79 Arbejdere, at 61 af disse er genantagne efter Konflikten, idet der ikke har været Brug for flere, at der overhovedet ingen nye Arbejdere er antagne, og at der blandt de genantagne har vist sig at være flere, der indtager Tillidsstillinger indenfor Arbejderorganisationen. Videre er det, forsaavidt angaar Tillidsmanden, Martin Jensen, fra Fabrikkens Side forklaret, at Grunden til, at han ikke genantoges, er den, at han i lang Tid — trods gentagne Advarsler — ikke har præsteret tilstrækkeligt Arbejde, og Fabrikken har talmæssigt godtgjort, at der ydes betydeligt mere Arbejde af den Mand, der nu er sat paa hans Plads. Hvad Axel Carlsen og Frederik Andersen angaar, har Fabrikken for den Førstes Vedkommende henvist til, at han efter eget Ønske var beskæftiget som Kusk, men at de Heste, han kørte med, nu er solgt, og for Frederik Andersens Vedkommende til, at den Rute, han plejede at besørge som Chauffør, nedlægges om Vinteren, og først er kommet i Gang et Par Maaneder efter Arbejdets Genoptagelse, samt at Chaufførernes Tal overhovedet er indskrænket. Men Fabrikken har iøvrigt gjort gældende, at den, naar den paa Grund af Arbejdertallets Begrænsning ikke har kunnet genantage alle Arbejderne, selv maa have Ret til at vælge, hvem den vil genantage, og derved ikke kan være pligtig til ubetinget at foretrække dem, der har været der længst, saalidt som til at tage særligt Hensyn til, om vedkommende Arbejder beklæder nogen Stilling som Bestyrelsesmedlem eller lignende indenfor Fagforening eller Klub. At Axel Carlsen og Frederik Andersen indtog saadanne Stillinger vil Fabrikkens Ledelse end ikke være bekendt med.

Da Retten, som Sagen foreligger, ikke kan anse det for bevist, at Fabrikken har gjort sig skyldig i nogen overenskomststridig Fortrædigelse eller

overhovedet nogen organisationsfjendtlig Adfærd, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, hvorhos Sagens Omkostninger maa paalægges Klagerne.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdergiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustriens Vegne og denne igen paa A/S Korsør Margarinefabriks Vegne, bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne, De samvirkende Fagforbund, paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 601.

Arbejdsmænd i Frederikssund.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 151—152.

Aar 1922 den 25. August Kl. $1^1/_2$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 601: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere i Frederikssund mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa dets Frederikssunds-Afdelings Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe ledede Mødet.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Kontorchef C. Plum og Sekretær W. Elmquist, for Foreningen af Arbejdsgivere i Frederikssund Formand, Landstingsmand Axel B. Lange og Medlem L. Olsen.

For de Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Forretningsfører Axel Olsen og for Frederikssunds-Afdelingen Formanden Martin Jørgensen.

Der fremlagdes Klage af 3. August 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 21. August 1922 indeholdende Kontraklage.

Efter nogen Forhandling forligte Parterne Sagen saaledes:

De Indklagede erkendte, at Arbejderne ikke havde været berettigede til at nægte at losse Vejmaterialier for Vognmand Olsen, naar denne benyttede Christiansen som Kusk, og forpligtede sig til at drage Omsorg for, at saadan Nægtelse ikke gentager sig. I Anledning af, at Vognmand Olsen mente, at der fra Skibets Side vilde blive forlangt 35 Kr. i Overliggedagspenge, aftaltes det, at Rederiet, hvis det rejste et saadant Krav, skulde henvises til Fagforeningen, der i saa Fald skulde være forpligtet til at betale.

Klagerne trak derefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 3 Em.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen, kst.

Lønbevægelser og Konflikter.

Forlængelsen af Overenskomsterne for Kaolin-, Chamotte-, Keramik-, samt Tegl- og Kalkindustrien paa Bornholm.

Da Dansk Arbejdsmandsforbund i Juli Maaned fremsatte Ønske om en Forlængelse af sine Overenskomster i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, der er tiltraadt af Dansk Arbejdsmandsforbund den 24. April stillede Arbejdsgiverne imidlertid nogle Betingelser for at gaa med til at forlænge ovennævnte bornholmske Overenskomster, og da Arbejderne nægtede at gaa med hertil, blev der ikke noget af Forlængelsen.

Arbejdsgiverne reducerede imidlertid Lønningerne med det fulde Beløb i Henhold til Pristallet i August, og da Arbejderne hævdede, at de 6 Points skulde være fri, paastod Arbejdsgiverne, at det var Arbejderne, der havde modsat sig Forlængelsen, hvorfor de mente sig berettigede til den fulde Reduktion.

Da Dansk Arbejdsmandsforbund agtede at klage til Den faste Voldgiftsret herover, afholdtes et Fællesmøde den 21. September.

Der opnaaedes ikke Enighed, men det vedtoges, at der skulde optages lokal Forhandling om eventuel Forlængelse af Overenskomsten for Bornholms keramiske Fabrikantforening, og at der ikke skulde anlægges nogen Sag for denne Overenskomsts Vedkommende, før den saaledes aftalte lokale Forhandling har fundet Sted.

Forøvrigt var man enig om, at det afholdte Møde tjener som det forberedende Møde, forinden Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret i Henhold til Septemberforligets Punkt 10.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 * KØBENHAVN DEN 25. NOVEMBER 1922 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Novbr. 1922. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. December 1922.

Forretningsudvalget.

Den internationale Arbejdskonference i Genéve

18. Oktober—3. November 1922.

(Af *Peder Hedebol.*)

II.

Forretningsordenen.

Konferencen kan selvstændigt ændre sin Forretningsorden. De Ændringer, som her er sket er altsaa endelige. Det vil imidlertid ogsaa om denne Sag være umuligt her at gaa ind i alle Detailler.

Det vedtoges at aabne Mulighed for, naar et Konventionsforslag er forkastet paa Konferencen, at det da af samme Konference eventuelt kan vedtages som en Henstilling. Arbejderorganisationen kender disse 2 Former for international Beslutning, de meget bindende Konventioner og de noget mindre bindende Henstillinger. Naar hidtil en Sag har været drøftet som Konventionsforslag, og dette ikke ved den endelige Afstemning opnaar de obligatoriske $^2/_3$ Majoritet, har dermed efter den hidtilværende Ordning alt det forudgaaende Arbejde været spildt. Nu bliver der altsaa Mulighed for at forelægge den samme Sag i den mildere Henstillingsform og eventuelt der faa den vedtaget.

Som nævnt vælger hver Konference straks et ledende Udvalg, paa engelsk kaldet *Committee of Selection*, som fra Dag til Dag i enhver Henseende leder Konferencens Arbejde, og gennem hvilket enhver Sag af Betydning maa passere.

Det nye Forslag til Forretningsorden indeholdt den Bestemmelse, at selve Styrelsen kunde vælges til Committee of Selection. For et praktisk Menneske er denne Tanke meget tiltalende. Styrelsens Medlemmer har naturligvis langt bedre Føling med de enkelte Sager end Konference-Deltagere, som kun med Aars Mellemrum faar direkte med dem at gøre. I flere af de Lande, som har haft et Medlem i Styrelsen, har desuden hersket den mindre heldige Praksis, at vedkommende Person ikke delegeres til Konferencen. Paa den anden Side blev Forslaget angrebet med demokratiske Argumenter, idet man mente den foreslaaede Ordning vilde gøre Styrelsen for stærk overfor Konferencen.

I Udvalget blev Forslaget gennemført med 165 Stemmer mod 10. Men i Plenarmødet forkastedes det med 27 Stemmer mod 25. Derimod vedtoges, under et andet Punkt, at Styrelsesmedlemmer har Talefrihed paa Konferencen, selv om de ikke er udpeget som Repræsentanter til denne.

Der blev vedtaget en Bestemmelse om, at ingen Resolution, vedrørende Tlng, som ikke er opført paa Konferencens Dagsorden, kan komme til Forhandling, med mindre den har været indsendt til Bureauet senest 7 Dage før Konferencens Aabning.

Hidtil har det været saaledes, at

hver af Konferencens Medlemmer har haft udstrakt Frihed til at foreslaa Resolutioner og faa dem behandlet. Men dette har medført en stadig voksende Strøm af Resolutionsforslag om mere eller mindre nyttige Ting og mer eller mindre indviklede Problemer. Dette fører, ganske af sig selv, til det ogsaa i Foreningslivet kendte Resultat, at hele Historien »henvises til Bestyrelsen«, og herved sker det let at et eller andet, som det var meget ønskeligt at give en grundig og særskilt Behandling straks, skylles med af Resolutionernes Mængde.

I Udvalget om Forretningsordenen var det, at Jouhaux først rejste Spørgsmaalet om, at Tysk skulde være officielt Sprog paa Konferencen, sideordnet med Fransk og Engelsk. Forslaget opnaaede ikke Flertal i Udvalget, men blev alligevel drøftet i Plenarmødets Forhandlinger om Forretningsordenens § 11, og vor Partifælle Wissel fik Formandens udtrykkelige Tilsagn om, at kunne komme tilorde derom senere, nemlig ved Drøftelsen af det Forslag til Resolution, som Svejtseren Schürch imidlertid havde indbragt. Dette Løfte kunde til sin Tid ikke indfries, paa Grund af Konferencens summariske Afgørelse af Resolutionernes Mængde paa Konferencens sidste Møde og paa Grund af Arbejdsgivernes før omtalte uvarslede Strejke ved Afstemningerne paa dette Møde.

Dette giver ikke blot Tyskerne og andre gyldig Grund til Misfornøjelse; men er i sig selv beklageligt, fordi man paa disse Konferencer i saa høj en Grad har Brug for netop det tyske Sprog.

Ændet har nu været drøftet fra 2 Konferencer. Imod det indvendes bl. a., at det vil medføre forøgede Udgifter, og at det vil gøre Forhandlingerne mere langvarige, naar der bliver 3 officielle Sprog i Stedet for 2. Dette volder vistnok dels Modstand og dels Lunkenhed i visse Regerings- og Arbejdsgiverkredse, som ellers maa forudsættes at staa sympatetisk sindede overfor Tanken. Naturligvis vil Reformen koste baade Tid og Penge; men dette vil komme tifold igen ved det intensive Medarbejde, som netop Tyskland kan yde i alle sociale Spørgsmaal, og det Medarbejde som kan ydes af de mange Arbejderrepræsentanter og andre fra de smaa Sprogstammer, som er istand til at forhandle paa tysk, men ikke paa fransk eller engelsk.

Det er sandsynligt, at der ud fra antitysk Sindelag rejses Modstand fra visse Lejre. Men baade denne Modstand og Tid- og Pengebetænkelighederne lod sig sikkert overvinde. Værre er den Vanskelighed, som opstaar derved, at andre benytter Forslaget om Tysk til at rejse yderligere Sprogkrav. Hver Gang Tysk har været krævet, har øjeblikkelig en Spanier eller Sydamerikaner rejst sig og krævet Spansk, for »den spanske Sprogstamme er lige saa stor som den tyske«, en Zcecke eller Polak kræver et slavisk Sprog, »for de slaviske Sprog tales af endnu flere«. Iaar blev paa samme Maade endog krævet Japansk og Italiensk. Ingen af dem lader sig standse af den Kendsgerning, at det tyske Sprog i sociale Spørgsmaal har en saglig Førsteret som intet andet. Og 4—5 eller endnu flere officielle Sprog er naturligvis en Umulighed.

Nu er, som alt tidligere meddelt, Spørgsmaalet sendt til fornyet Overvejelse i Styrelsen.

Ændring af Konventioner. — Ind- og Udvandring.

Blandt de Spørgsmaal, hvormed Konferencen beskæftigede sig var ogsaa Spørgsmaalet om, og i saa Fald hvorledes der kunde foretages mindre Ændringer i de Konventioner, som er eller bliver vedtaget.

Dette Problem er rejst, fordi der er altfor lidt Fart i de tilsluttede Lande med Hensyn til at ratificere Konventionerne. I Direktørens Beretning for iaar oplyses saaledes, at kun ca. 50 Ratifikationer har fundet Sted ialt, medens der efter Antallet af Konventionsforslag og af tilsluttede Lande kunde have været ca. 700.

Dette beklagelige Fænomen forklares fra mange Sider dermed, at Bestemmelserne er formet for strikte, og at man — dersom der var Mulighed for at faa foretaget visse Smaa-

ændringer af minimal Betydning — vilde være istand til at opnaa langt flere Ratifikationer. Dette blev paa Konferencen nærmere udviklet, f. Eks. af Regeringsrepræsentanter fra England og Norge.

Spørgsmaalet deler sig saa atter i et Spørgsmaal om, hvorvidt en eventuel Reform paa dette Omraade kun skal tage Sigte paa Fremtiden, eller om man ogsaa skal kunne ændre ved Konventioner, som alt er i Kraft.

Hele Sagen blev henvist til et Udvalg, og det var forresten her at det lidt bevægede Optrin fandt Sted, som blev telegraferet ud over Verden som et Vidnesbyrd om, at Konferencen var ved at sprænges. Det var nu ikke nær saa slemt, og den tilstedeværende Misforstaaelse blev snart rettet.

Forsaavidt er alt vel. Derimod lykkedes det ikke Udvalget at løse det stillede Problem, og det skal ogsaa indrømmes, at dette er svært.

Under Drøftelserne fremkom forskellige Tanker, som maaske kan vise sig at være af Betydning ved senere Overvejelser. Men som faktisk Resultat for Øjeblikket fremkom kun et Forslag om, at Sagen skal yderligere overvejes i Bureauet, og at dette skal aflægge en Beretning om Sagen til Regeringerne i de tilsluttede Lande senest 4 Maaneder før næste Konference.

I denne Forbindelse skal endnn kun bemærkes, at denne Sags Behandling atter viser, hvorledes Yderstandpunkterne mødes. Det mest radikale Arbejderstandpunkt er, at en engang vedtaget Konvention ikke paa nogen Maade maa ændres, for dette kan betyde en Forringelse. Akkurat paa samme Standpunkt staar en Del Arbejdsgiverrepræsentanter, formentlig fordi de haaber, at hele dette internationale Reformarbejde saa skal gaa i Baglaas og standse af sig selv.

For øvrigt ligger naturligvis Hovedsagen i dette Spørgsmaal i Arbejdernes politiske Magt i de enkelte Lande. Bliver denne tilstrækkelig stærk, skal Ratifikationerne nok komme.

— Spørgsmaalet om Ind- og Udvanddring er rejst, for paa bedste Maade at hjælpe og værne de Arbejdere, som søger udenfor deres eget Land, for at finde Beskæftigelse. Sagen er, i hvert Fald, i internationalt Format, overmaade indviklet, bl. a. fordi der i hvert enkelt Tilfælde jo ikke blot er Tale om et Ud- og Indvandringsland, men ofte ogsaa om et eller maaske flere Cennemrejselande. Selve Begrebet Indvandrer og Udvandrer defineres højst forskelligt i de forskellige Lande. Udvalgets Forslag, som vedtoges enstemmigt, er af saare beskedent Indhold og beskæftiger sig kun med Indsamling af statistiske Oplysninger. I Forbindelse med denne Sag drøftedes Mulighederne for at værne de unge Kvinder, som undertiden paa skurkagtig Maade lokkes til et fremmed Land, for at befolke Utugtshusene (hvid Slavehandel, eller, som det nu oftest kaldes: Handelen med Kvinder og Børn). I Udvalgets Beretning var denne Side af Sagen kun netop berørt; men den rejstes saa paany i Plenarmødet af Danskeren Fru *Esther Broch*, der blev stærk støttet, bl. a. af Arbejderrepræsentanterne fra England og Frankrig, *Poulton* og *Jouhaux*, og Spørgsmaalet blev mødt med utvivlsom Velvilje af Konferencen. Sagen kom sluttelig frem i Resolutionsform og som en af de første Resolutioner, saa den naaede at faa en i hvert Fald delvis individuel Behandling. Forslaget gik ud paa, at der paa dette Omraade skulde organiseres et Samarbejde mellem Den internationale Arbejdsorganisation, Folkenes Forbund og »International Emigration Commission«, en privat Sammenslutning, som har beskæftiget sig med denne specielle Sag.

Sagen burde have været afgjort i en Haandevending, men der rejstes navnlig fra engelsk Regeringsside nogle formelle Spørgsmaal og Indvendinger. Diskussionen trak i Langdrag. Midt i det hele rejses saa Kravet om *en bloc* Afgørelse af samtlige Resolutioner, og Arbejdsgiverne proklamerer deres Stemmetstrejke. Resolutionen vedtoges sluttelig enstemmig med 47 Stemmer. Men dette var for lidt, der skulde 56 til en beslutningsdygtig Afgørelse, og Resolutionen var dermed bortfaldet.

Der stilledes imidlertid Forslag om, at den desuagtet skulde gaa med i *en bloc* Henvisninger af Resolutionene

til Styrelsernes Overvejelse, og dette vedtoges som nævnt med fornødent Flertal.

Forhaabentlig tages der i Styrelsen paa Sagen med samme Velvilje, som fra mange Sider i Konferencen kom tilorde. Men selv da drejer det sig jo endnu kun om Undersøgelser. Positive Forholdsregler er ikke vedtaget eller bragt i Forslag.

Arbejdsløshedsspørgsmaalet.

Arbejdsløshedsproblemet har optaget Den internationale Arbejdsorganisation lige fra dens første Dage. Allerede Konferencen i Washington beskæftigede sig dermed.

Som Følge af den frygtelige Krise, der nu i lang Tid har hærget Verden, er Sagen bleven mere end højaktuel. Arbejdsløsheden indtager en fremtrædende Plads i Direktørens Beretning, og Arbejderrepræsentanterne paa Konferencen ønskede — paa Grund af Beretningen — dette vigtige Spørgsmaal underkastet særlig Behandling i et Udvalg. Det laa i Luften ved Konferencens Begyndelse, at Arbejdsgiverrepræsentanterne var imod dette, og meget hæftige Sammenstød i de indendørs Forhandlinger kunde ikke undgaas. Udvalget om Arbejdsløshed blev imidlertid nedsat.

Udvalgets Arbejde resulterede i et Forslag, som Konferencen vedtog. Men dette forløb ikke uden stor Meningskamp, navnlig om nogle Ændringsforslag, som i Plenarmødet indbragtes af Arbejdsgiverrepræsentanten fra Sydafrika, *Warrington Smyth*.

Den af Konferencen vedtagne Resolution vedrørende Arbejdsløsheden gaar ud paa følgende:

De alt paabegyndte Bestræbelser for at forbedre Arbejdsløshedsstatistiken i de enkelte Lande, og Bestræbelserne for at forme den saaledes, at internationale Sammenligninger kan drages, skal fortsættes.

Bureauet skal paa virksom Maade fortsætte sit Arbejde med Indsamling af Oplysning om Arbejdsløshed i Overensstemmelse med de tidligere Beslutninger, og i Særdeleshed skal Bureauets permanente dokumentariske Undersøgelser sættes ind paa Produktion og Forbrug af de forskellige Vareklasser.

Styrelsen skal overveje en periodisk Offentliggørelse af Undersøgelsers Resultat.

Bureauet skal specielf undersøge Aarsagerne til og Midlerne imod Sæson-Arbejdsløshed.

For at bekæmpe Arbejdsløshedskriserne skal Bureauet i Forening med Folkeness Forbunds økonomiske og financielle Sektion undersøge dette Problem, og i Særdeleshed sammenligne Resultaterne af Undersøgelser foretagne i forskellige Lande og bekendtgøre de Forholdsregler som maatte tages med det Formaal at styrke økonomisk Foretagsomhed og derved stabilisere Arbejdsmarkedet.

Med Hensyn endelig til den nuværende Krise citeres en Beslutning om samme Sag fra Folkenes Forbunds 3. Møde, gaaende ud paa Samarbejde mellem de to Organisationer i dette Spørgsmaal; denne Beslutning toges til Efterretning, og det besluttedes at tiltræde Samarbejdet. Beslutningen herom har i Oversættelse omtrent følgende Ordlyd:

> Det vedtoges, at det internationale Arbejdsbureau i Overensstemmelse med den Resolution, som allerede er vedtaget af Konferencen selv i dens 3. Samling — idet man ved Overenskomst med Folkenes Forbunds økonomiske og finanelle Sektion vil bestemme hvilken Fremgangsmaade der skal følges til Indsamling af den nødvendige statistiske Underretning — straks skal anmode den nævnte Organisation om al herhen hørende Oplysning vedrørende den Indflydelse paa Efterspørgslen efter Arbejdskraft af begge Køn, der udøves af den financielle, budgetmæssig og handelsmæssige Politik i forskellige Lande.

Statistisk, Tal, Oplysninger! vil en og anden udbryde. Hvad kan alt det nytte de Arbejdsmasser, som sulter paa Grund af Arbejdsløsheden?

Denne Indvending er dog ikke holdbar. Verdensøkonomien er en overmaade indviklet Mekanisme, og mange Stater har endnu ikke engang en ordentlig Arbejdsløshedsstatistik, endsige metodisk indsamlede Oplysninger, som kan tjene til at belyse Krisernes Aarsag og Opkomst og Mid-

lerne til deres Bekæmpelse. Nordamerikas Fristater, som spiller en saa stor Rolle i Verdensøkonomien, holder sig fortsat fornemt udenfor det internationale Samarbejde i Folkenes Forbund og Den internationale Arbejdsorganisation.

Her er saa vist i høj Grad Brug for et Oplysningsarbejde i Verdensformat. Kan dette etableres og udvikles paa tilfredsstillende Maade, vil der i Sandhed være sat en Milepæl i Slægtens Historie, og det vil da være Arbejdernes Sag i de enkelte Lande, paa Basis af den Kundskab der her skaffes tilveje at vinde Magt økonomisk og politisk til at bøje Udviklingen bort fra de private Særinteresser over til det kollektive Produktionssystem med Samfundsbehovet for Øje, som maa komme, saa vist som Slægten fortsat skal gaa fremad i Kultur.

Det der fra Arbejdsgiversiden særlig droges tilfældts imod, var Bestemmelserne om, at man skal søge at trænge ind i Varebevægelserne, i selve det økonomiske Livs Blodomløb, hvor de hidtil har været vant til at være eneraadende. Tanken om at se disse fredhellige Enemærker betraadt af videnskabelig Forskning og offentlig behandlede, har skræmmet og kaldt Modstanden frem.

En hel Række af Arbejdergruppens bedste Talere var fremme i denne Sag. Tyskeren Wissel holdt en myndig og kraftig Tale, pegede paa hvor sindssvagt Samfundslivet formede sig, saa det gyldne Korn i en Verdensdel bliver brugt til Brændsel, medens Millioner af Mennesker i en anden Verdensdel lider Sultens Kvaler, og Englænderen Poulton skildrede Arbejdsløshedens ulykkelige Virkninger, fysisk og psykisk paa Arbejderen og hans Familie. »I kan sige om mig, at jeg holder en Agitationstale«, fortsatte han, »ja naturligvis gør jeg det. Jeg er her jo netop for at omvende Jer fra Eders Fejlsyn«.

Som nævnt blev de fra Arbejdsgiverside fremsatte Ændringsforslag forkastede. (Fortsættes.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 617.
Arbejdsmænd i Ebeltoft.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 172—173.

Aar 1922 den 6. Oktober Kl. 5,20 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 617: Dansk Arbejdsgiverforening paa Købmændenes Arbejdsgiverforening i Ebeltofts Vegne mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforening i Ebeltofts Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark Kontorchef Joh. Schrøder og Direktør S. B. Lundberg.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Sekretær Chr. Sørensen og for Arbejdsmændenes Fagforening i Ebeltoft Formanden O. Olsen.

Der fremlagdes Klage af 9. September 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 29. September 1922.

Sagen forhandledes mellem Parterne. De Herrer Chr. Sørensen og Formand O. Olsen erklærer, at der ikke foreligger nogen Blokade overfor A/S Lundberg, hverken i dets Egenskab af Leverandør til Gasværket eller paa anden Maade. Der vil i paakommende Tilfælde ikke blive lagt Firmaet mindste Hindring i Vejen for at faa aflæsset Kul for Firmaets Regning til Gasværket. Det erkendes fra de Indklagedes Side, at dersom en saadan Blokade forelaa, burde den have været varslet.

Klagerne trak dermed Klagen tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. 5,35 Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 619.
Træindustriens Minimallønninger.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 176—177.

Aar 1922 den 12. Oktober Kl. $3^3/_4$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa

Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 619: De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Træindustriens Fabrikantforeninger for Østifterne og for Jyllands Vegne.

Retsformand, Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Træindustriarbejderforbundet Formanden V. S. Petersèn og Sekretær J. Jensen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Træindustriens Fabrikantforeninger for Østifterne og Jylland Formanden Fabrikant Hjalmar Madsen, Bestyrelsesmedlemmerne, Fabrikanterne Ryt Hansen, Victor Rasmussen og Sekretær Chr. Bach samt Sekretær P. Klahn.

Der fremlagdes Klage af 21. September 1922 med 2 Bilag og Tilsvar af 30. September 1922 med 10 Bilag.

Efter nogen Forhandling enedes Parterne om følgende Forlig:

I Tillægsoverenskomsten af 16. August 1922 til Landsoverenskomsten af 17. Februar 1922 foretages den Ændring, at første Stk. udgaar og erstattes af følgende:

De kontraherende Organisationer er enige om at lade de i Landsoverenskomsten af 17. Februar 1922 Prg. 5 fastsatte Minimallønninger gælde uændrede, indtil Reguleringen pr. Februar 1923 træder i Kraft.

Dersom 4. April-Overenskomstens Bestemmelser om Regulering af Lønninger pr. Februar 1923 ogsaa tager Sigte paa Minimallønningerne i Jernindustrien, Skotøjsindustrien og Fag med Minimallønninger af lignende Størrelse, skal Minimallønnen i Træindustrien ogsaa reguleres paa samme Maade, men med Pristallet pr. August 1922 som Grundlag.

Klagen var hermed taget tilbage.

Retten hævet Kl. $5^1/_4$ Em.

E. Tybjerg.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 622.

Arbejdsmænd paa Kvissel Teglværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 179—180.

Aar 1922 den 20. Oktober Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 622:

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Hr. Teglværksejer Charles Hegelund, Kvissel Teglværk, Kvissel.

Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Forretningsfører Axel Olsen og for Kvissel Afdeling Formanden Peter Sørensen.

For Indklagede mødte: Arkitekt Niels Hegelund, København, efter at skriftlig Fuldmagt er fremlagt.

Der fremlagdes Klage af 27. September 1922 med 5 Bilag og Tilsvar af 30. September 1922.

Hr. Hegelund lovede, at de paagældende Beløb, nemlig 455 Kr. i Dagpenge til Arbejdsmand Jens Peter Sørensen og de 400 Kr., der er paalagt ved faglig Voldgiftskendelse af Marts d. A., skal blive tilstillet Dansk Arbejdsmandsforbund, H. C. Andersensgade 14, senest den 25. ds.

Klagerne erklærede, at hvis dette Løfte opfyldes, frafaldes Klagen.

Retten hævet Kl. $3^1/_4$ Em.

E. Tybjerg.

/Johs. Marcussen. kst.

*

Hr. Hegelund betalte inden Fristens Udløb de 455 Kr. til Dansk Arbejdsmandsforbund, som derefter tog Klagen tilbage.

Lønbevægelser og Konflikter.

Chauffører hos A/S. De forenede Vognmandsforretninger.

I Anledning af, at ovennævnte Firma havde indført den Trafik at antage Chauffører paa Dagløn paa Trods af, at Overenskomsten kun omhandler Ugeløn med Opsigelsesfrist, forbød Fagforeningen sine Medlemmer at modtage Arbejde for enkelte Dage. Dette gav Anledning til at Firmaet

afskedigede en af Arbejdernes Tillidsmænd ved Navn Groth, fordi han gjorde en Chauffør opmærksom herpaa.

Om hele dette Forhold afholdtes et Fællesmøde den 21. September, hvor Arbejderne erklærede sig villige til at forhandle om en Pris for daglønnede Chauffører, men Tillidsmandens Afskedigelse skulde ogsaa behandles.

Da Arbejdsgiverne nægtede dette, endte Mødet uden Resultat.

Dansk Arbejdsmandsforbund varslede nu Strejke overfor Firmaet fra den 19. Oktober. Arbejdsgiverne protesterede mod Varslets Lovlighed, og der kom da et nyt Fællesmøde i Stand den 17. Oktober, hvor man enedes om følgende:

Til Afgørelsen af Spørgsmaalet om Berettigelsen af Groths Afskedigelse enedes man om i Henhold til Normen for Regler for Behandling af faglig Strid at nedsætte en faglig Voldgift.

For daglønnede Chauffører fastsættes en Løn af Kr. 12,58 pr. Dag incl. Beklædningsgodtgørelse.

Den i Overenskomsten af 17. Maj 1818 § 9 fastsatte Opsigelsesfrist gælder ikke for daglønnede Chauffører.

Dansk Arbejdsmandsforbund tilbagekalder den til Torsdag den 19. ds. ved normal Arbejdstids Ophør varslede Strejke.

Arbejdsmændene hos Købmændene paa Bornholm.

Den 3. Novbr. afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at der ved nogle Forhandlinger, der var ført mellem Arbejdsmændene paa Bornholm og Bornholms Købmandsforening om Forlængelsen af en Overenskomst, ikke var foretaget det Fradrag paa 15 %, som skulde ske i Henhold til Overenskomsten af 4. April. Aarsagen hertil var, at man havde foretaget en Regulering af Satserne og ladet et Timetillæg paa 14 Øre bortfalde.

Dette betød kun en Reduktion af c. 7 %, og heri saa Arbejdsgiverne et Brud paa Overenskomsten af 4. April, Det hele skyldes en Fejltagelse fra Arbejdsgivernes Side.

Arbejdernes Repræsentanter hævdede, at Forhandlingerne var førte fuldtud forsvarligt, hvorfor man ikke kunde indgaa paa nogen Ændring.

Mødet endte saaledes uden Resultat, hvorfor Arbejdsgiverne forbeholdt sig deres Stilling.

Arbejdsmænd ved Aarhus Havn.

Foranlediget af en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn over, at Arbejderne havde nægtet at losse Dampskibet »Holstein« paa den af Arbejdsgiverne ønskede Maade, afholdtes et Fællesmøde d. 3. November. Arbejdernes Repræsentanter tilbød at lade Sagen afgøre af en faglig Voldgiftsret, men dette nægtede Arbejdsgiverne, idet de hævdede at det skete var et Brud paa Septemberforliget.

Da Enighed ikke kunde opnaas, forbeholdt Arbejdsgiverne sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

En saadan Klage er nu indbragt for den nævnte Ret den 21. Novbr.

Flyttearbejderne hos Brdr. Rosendahl.

I Anledning af en Klage fra Flyttefirmaet Brdr. Rosendahl over, at Arbejderne havde nægtet at udfylde Regninger til Kunderne, hvilket de tidligere har gjort, afholdtes et Fællesmøde den 20. Oktober.

Paa dette lovede Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter, at de vilde anbefale Arbejderne at udfylde Regningerne, men med Forbehold overfor eventuelt opstaaende Fejl i de Tilfælde, hvor Antallet af Arbejdere skifter under en Flytning.

Arbejdsgiverne frafaldt derefter deres Klages Indbringelse for Voldgiftsretten.

Brødkuske paa Slagelse Brødfabrik.

Efter resultatløse Forhandlinger mellem Parterne om Fornyelse af en Overenskomst, der udløb den 1. Oktober, afholdtes der den 21. September et Fællesmøde herom. Arbejdsgivernes Krav var imidlertid af en saadan Art, at Arbejderne ikke mente at kunne indgaa paa disse, men tilbød en mindre Reduktion af Lønningerne, og Forhandlingerne sluttede derfor, uden at Enighed opnaaedes, hvorfor Overenskomsten løber videre, indtil Arbejdsgiverne paa lovlig Vis frigør sig for den.

Kompagniskaber i Bagerfaget.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet i Danmark havde for nogen Tid siden rejst Klage i Anledning af 3 Kompagniskabsforhold.

Sagerne behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. September, hvor man enedes om følgende:

1.

De samvirkende Fagforbund frafaldt efter at være blevet gjort bekendt med den mellem Bagermestrene Wiedemann og Pedersen oprettede Interessentskabskontrakt videre Forfølgning af dette Spørgsmaal.

2.

Interessentskabskontrakten mellem Bagermestrene Jensen og Birkemose vil De samvirkende Fagforbund ikke kunne godkende, medmindre den faar en Tilføjelse, gaaende ud paa, at den i Punkterne 2 og 3 omtalte Afstaaelse til Trediemand giver Birkemose Forkøbsret.

3.

Interessentskabskontrakten mellem Bagermestrene Christiansen og Svendsen kan De samvirkende Fagforbund ikke godkende og forbeholder sig, hvis det paaklagede Forhold ikke er ændret inden Udgangen af denne Maaned, at indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.

Konflikt paa A/S C. M. Cohrs Sølvvarefabrikker i Fredericia.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund havde overfor A/S C. M. Cohrs Sølvvarefabrikker i Fredericia stillet forskellige Lønkrav, og da disse ikke blev imødekommet varslet Strejke overfor Firmaet. I den Anledning afholdtes et Fællesmøde den 24. August, uden at det dér lykkedes at faa Sagen bilagt.

Den 31. August enedes Organisationerne om følgende Forslag:

Til Bilæggelse af Striden mellem Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund og A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabrikker, Fredericia, stiller Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning følgende Forslag, som man vil henstille til Aktieselskabet at akceptere:

1) Akkordpriserne.

Den ved Forliget af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt. ændres til 12 pCt. for Slibere, Filere og Bestikarbejdere (og Bestikmontører) og til 13 pCt. for Korpusarbejdere.

Polererne faar et Tillæg paa 8 pCt. til de gældende Akkordpriser.

2) Timelønningerne.

Til timelønnede, kvindelige ikke faglærte Arbejdere (over 18 Aar) gives et samlet Tillæg til Timelønningerne paa 75 Øre, heri indbefattet, hvad der maatte være ydet af personlige Løntillæg efter Timandsmødet den 8. August d. A., at fordele efter Firmaets Skøn, dog saaledes, at ingen faar under 2 Øres Tillæg pr. Time.

De ændrede Lønninger træder i Kraft fra og med 1. September 1922.

Forbundets og Arbejdernes Repræsentanter tiltræder dette Forslag under Forudsætning af, at Aktieselskabet accepterer det inden førstkommende Fredag Middag Kl. 12, og tager i saa Fald de givne Strejkevarsler tilbage.

København, den 31. August 1922.

For Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund i Danmark.
Signeret: G. Schou.

For Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.
Signeret: Valdemar Jensen.

Firmaet nægtede at tiltræde Forslaget, hvorefter Strejken iværksattes.

Senere kom Firmaet paa bedre Tanker og tiltraadte ovenstaaende Forslag, hvorefter Strejken hævedes Mandag den 11. September.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne hos A/S. Carl M. Cohr, Fredericia.

Den 19. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund over, at Jern- og Metalindustriens Sammenslutning har nægtet at tage Mægling paa en Klage over, at der fra ovennævnte Firma er foretaget en ulovlig Blokade overfor en af Firmaets tidligere Arbejdere.

Da Arbejdsgiverne fastholdt deres Vægring endte Mødet uden Resultat, og Forbundet forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i November Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. December 1922.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F.E.GORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 * KØBENHAVN DEN 2. DECEMBER 1922 * 19 AARGANG

Den internationale Arbejdskonference i Genéve

18. Oktober—3. November 1922.

(Af *Peder Hedebol.*)

III.

Resolutionerne.

Som gentagende nævnt fremkom paa Konferencen et stort Antal Forslag til Resolutioner, ialt 15, og disse blev med et Par Undtagelsen en bloc henvist til Styrelsens Overvejelser. Vi maa dog dvæle lidt ved dem, dels fordi Læseren har Krav paa i hvert Fald en Antydning af, hvad de indeholdt, og dels fordi en enkelt fortjener nærmere Omtale.

Foruden det tidligere særligt omtalte Forslag vedrørende hvid Slavehandel og Sprogforslaget var der Forslag om Udarbejdelse af en social Encyclopædia, Forslag vedrørende Boligforholdene, om Lærlingespørgsmaalet, om Hygiejneforhold m. m. m.

Men dernæst var der en Resolution, som paalægger Bureauet at foretage »en dokumentarisk Undersøgelse af Arbejderklassens *Standard of life* sammenlignet med før-krigs Standarden i Tyskland og de andre Lande med en stærkt sunken Valuta, med det Formaal at kaste Lys over Situtionen og fastslaa de Midler, som allerede maatte være antaget, eller være under Overvejelse i saadanne Lande, for at sikre Arbejderne en tilstrækkelig Løn til Livets Ophold». Dette er en hastig Oversættelse af den egentlige Resolution, som efterfølger en længere begrundende Indledning, hvori bl. a. peges paa den Fare, som truer endog kommende Generationer ved den herskende Nød.

Forslaget skriver sig fra den svenske Landsorganisations Kongres i Sommer, hvor det besluttedes at rejse Krav om en saadan Undersøgelse. *Thorberg* rejste i Overensstemmelse hermed paa Konferencen det samme Krav, som straks blev tiltraadt af hele Arbejdergruppen, der gjorde Forslaget til sit.

Thorberg anbefalede Forslaget i en udmærket Tale, hvori han understregede, at en Undersøgelse af disse Forhold er paakrævet dels som en Pligt overfor de Millioner af Arbejdere, som i Centraleuropa lever i Nød og Trang, og dels er nødvendig af Hensyn til de mange andre Millioner Arbejdere i den øvrige Verden, som knuges af Arbejdsløshed og Løntryk, fordi Valutarystelserne gør det umuligt at konkurrere med de valutasvage Lande.

Man maa med den allerstørste Interesse imødese det videre Forløb af denne betydningsfulde Sag. Dersom den internationale Arbejderorganisation er i Stand til at levere værdifulde Bidrag paa dette skæbnesvangre Omraade, vil den alene derved have vist sig at være et overmaade værdifuldt Redskab i de — i bedste Forstand — samfundsbevarende Kræfters Haand.

Et meget interessant Forslag var stillet af den indiske Arbejderrepræsentant *Joshi*, gaaende ud paa at paalægge Bureauet at foretage speciel Undersøgelse af Arbejdernes Vilkaar i Østens Lande. Det faldt imidlertid ved den endelige Afstemning som et Offer for Arbejdsgivernes Stemmestrejke. Der blev ikke afgivet Stemmer nok til at gøre Konferencen beslutningsdygtig.

Styrelsesvalg. — Almindelige Indtryk.

I Washington valgtes i 1919 den første Styrelse for Den internationale Arbejdsorganisation. Valgperioden er 3 Aar, og der skulde saaledes i Aar foretages Valg. Dette foregaar i de 3 Grupper hver for sig, og Resultatet tages blot til Efterretning af Plenarmødet, for saa vidt ingen Indvending rejses i Retning af ukorrekt Fremgangsmaade i Grupperne el. l.

De skandinaviske Lande var direkte interesserede i Valget, idet der hidtil i Styrelsen har siddet en svensk Arbejderrepræsentant (først *Hermann Lindquist* og siden *Arvid Thorberg*) samt en dansk Regeringsrepræsentant (Departementschef *Vedel*).

De skandinaviske Arbejderrepræsentanter paa dette Aars Konference var straks enige om at søge et Mandat bevaret for Nordens Lande og at virke for Thorbergs Genvalg. Denne Aftale blev ogsaa fra alle Sider holdt i Ord og Aand, og vort Forehavende lykkedes. Thorberg blev genvalgt i første Omgang og med et pænt Stemmetal.

Undertegnede har svævet i den Formening, at en lignende Fremgangsmaade vilde blive fulgt af de skandinaviske Regeringsrepræsentanter og at disse vilde arbejde for Vedels Genvalg. De smaa Lande har paa Forhaand lidt ondt ved at slaa igennem i en saa stor og broget Forsamling, og det ligger da nærmest at samle sig om de afgaaende, naar disse, som Tilfældet er med baade Thorberg og Vedel, er gode Mænd til Hvervet.

Det kom imidlertid anderledes. Finland fik Mandatet i Stedet for Danmark.

Egentlig kommer Sagen maaske ikke Arbejderne og Fagorganisationerne ved. I hvert Fald har vi jo ingen Indflydelse paa den. Men, alligevel. Med al mulig Respekt for Finland og dets Regering, saa er det jo kun et Par Aar siden, at der i Finland herskede en hvid Terror, som Fagorganisationerne i de andre skandinaviske Lande ikke kunde lade være at beskæftige sig med. Man kan ikke frigøre sig for en Fornemmelse af, at netop Finland godt kunde have ventet lidt endnu.

De Lande, som foruden Finland af Regeringsgruppen blev indvalgt i Styrelsen, er: Spanien, Chili og Polen.

Arbejdergruppen genvalgte de hidtilværende Styrelsesmedlemmer, nemlig *Poullon*, England, *Tom Moore*, Kanada, *Jouhaux*, Frankrig, *Oudegeest*, Holland, *Thorberg*, Sverrig, og *Leipart*, Tyskland.

Arbejdsgiverne valgte *Lilzow*, England, *Pinot*, Frankrig, *Olivetti*, Italien, *Carlier*, Belgien, *Hodac*, Czecko-Slovakiet, og *Gemmil*, Sydafrika.

De eneste væsentlige Forandringer, som foregik ved Valget, var det førnævnte, at Finland traadte i Danmarks Sted, og at Arbejdsgiverne valgte Sydafrika i Stedet for Svejts. Ingen af Delene er noget Fremskridt.

Iøvrigt staar det jo til den nye Styrelse selv at vise, hvorledes Valget maatte indvirke paa den fortsatte Virksomhed.

Som almindelig Bemærkning kan iøvrigt siges, at Konferencen nærmest bevægede sig i de samme Baner, som i de tidligere Aar. Nogle meget skarpe Sammenstød mellem Arbejder- og Arbejdsgiverrepræsentanter kom det til ogsaa i Aar, og dette er vel uundgaaeligt, hvor saa diametralt modsatte Interesser og Ønsker repræsenteres. Ikke heller undgik man visse Situationer, som var præget af den Forvirring, som let opstaar i en stor Forsamling af mange Tungemaal. Det eneste nye, som kan virke lidt foruroligende, er den af Arbejdsgiverne ved en enkelt Lejlighed etablerede Stemmestrejke, hvorved de hindrede nogle Beslutninger, som utvivlsomt ellers vilde være bleven taget. Her er et Punkt, hvor man for Fremtiden maa være meget opmærksom.

Spørgsmaalet om, at De forenede Stater fortsat staar udenfor Arbejdsorganisationen, blev gentagende berørt fra forskellig Side, og alle var enige om Ønskeligheden af dette store Industrilands snarlige Opgiven af sin isolerede Stilling. Nogle amerikanske Repræsentanter var under Konferencen uofficielt i Genève og overværede nogle af Konferencens Møder. I en nærmere Fremtid rejser *Albert Thomas* til Amerika og vil antagelig der komme

i Forbindelse med betydende Personligheder i forskellige Lejre. Om man til alt dette kan knytte nogen Forventning om en ændret Holdning fra Amerikas Side, faar staa hen. Stiller man sig skeptisk, skaaner man jo i hvert Fald sig selv for en ny Skuffelse.

Der sporedes paa Konferencen visse Tilløb til at søge ny Indflydelse etableret, f. Eks. fra de saakaldte »Kristelige Fagorganisationer«s Side. Disse har i Fjor sluttet sig sammen i en international Federation. Det blev imidlertid ogsaa kun til svage Tilløb. Skal Arbejdsorganisationen opfylde sin Mission, er det ogsaa absolut nødvendigt, at der holdes rene Linier.

Diskussionen om Direktørens Beretning om Virksomheden indtog en mere fremskudt Plads i Aar end i Fjor. Beretningen er et Værk paa 328 Sider Folio og med selvstændige Tillæg om Arbejdsløsheden og om 8 Timersdagen. Under dette Punkt rejstes Kravet om Udvalgsbehandling vedrørende Arbejdsløsheden. Forøvrigt var alle Talere skønt enige om at kræve Beretningen udsendt nogen Tid i Forvejen og ikke omdelt paa selve Konferencen, og dette Krav er naturligvis fuldt berettiget.

Fra Regerings- og Arbejdsgiverside rejstes ved Konferencens Begyndelse Kravet om en kortere Samling end det har været Tilfældet tidligere Aar, og i dette Ønske mødte de ingen Modsigelse. De samme Grupper gennemførte imidlertid, at 2 af de nedsatte Udvalg skulde være usædvanligt store, nemlig paa 36 Medlemmer hver. Store Udvalg er som bekendt ikke det bedst egnede Middel til at hidføre en hurtig Forhandling. Endvidere voldte Arbejdsgivergruppen nogle Vanskeligheder ved nu og da at kræve ekstra Tid til for sit Vedkommende at tage Stilling til dette eller hint.

Trods alt dette blev Konferencen 1922 alligevel den korteste i Rækken.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 612.

Smede- og Maskinarbejdere paa Maskinfabrikken »Vulcan« i Maribo.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 176.

Aar 1922 den 12. Oktober Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 612: Dansk Arbejdsgiverforeningen paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og dette Forbunds Afdeling i Maribos Vegne.

Retsformanden Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist og for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Kontorchef Chr. Nansen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard og for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Formanden J. A. Hansen

Der fremlagdes Klage af 13. September 1922 og Tilsvar af 18. September 1922 med 2 Bilag.

Sagen forhandledes med Parterne. Hr. J. A. Hansen lovede at drage Omsorg for, at den i Klagen omtalte Skrivelse af 2 August d. A. fra Maribo-Afdelingen tilbagekaldes.

Parterne er enige om i Forventning om, at Sagen derefter i sin Helhed vil gaa i Orden foreløbig at stille denne i Bero.

Retten hævet Kl. 3¼ Em.

E. Tybjerg.

/Johs. Marcussen. kst.

* * *

Ved et Mæglingsmøde i Maribo den 18. Novbr. blev Sagen behandlet med det Resultat, at Klagen toges tilbage.

Sag Nr. 620.

Skorstensfejersvendene hos A. Kretzschmer.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober 1922 i Sag Nr. 620: De samvirkende Fagforbund mod Danske Skorstensfejermestres Centralforening paa Skorstensfejermester A. Kretzschmers Vegne.

De samvirkende Fagforbund har under denne Sag paa Skorstensfejersvendenes Fagforbunds Vegne indklaget Danske Skorstensfejermestres Centralforening paa Skorstensfejermester A. Kretzschmer, Gentofte's Vegne for Brud paa indgaaet Overenskomst og for Nægtelse af at rette sig efter en faglig Voldgiftsrets Kendelse.

Kretzschmer har siden September 1918 været Medlem af Arbejdsgiverforeningen og fra 1. Januar 1921 tillige været Medlem af Skorstensfejermestrenes Centralforening, der i Slutningen af 1918 har udmeldt sig af Arbejdsgiverforeningen. Den 12. August 1922 udmeldte han sig dog igen af Centralforeningen, hvilken Udmeldelse efter Foreningens Sjællandsafdelings Love imidlertid først kan have Gyldighed fra 31. Maj 1923.

Dels Centralforeningens Stilling til dette Kretzschmers dobbelte Medlemsforhold, dels Svendenes Krav om et Løn-Tillæg paa Grund af den dyrere Levefod i København og Omegn har gjort det noget uklart, i hvilket Omfang og fra hvilket Tidspunkt Kretzschmer kan antages at have været bundet ved den mellem Centralforeningen og Forbundet sluttede almindelige Overenskomst af 14. September 1921, men givet er det i hvert Fald, at der — efter at Kretzschmer siden 7. April 1922 har været blokeret af Forbundet — den 8. August 1922 blev sluttet en Overenskomst mellem Centralforeningens Sjællands Afdeling og Forbundet, ifølge hvis Prg. 1 Overenskomsten af 14. September 1921 skal være fuldt ud gældende for Hellerup-Gentofte Kommune »plus et Tillæg af 10 Kr. pr. Uge,« ifølge hvis Prg. 2 Kommunens 3. Distrikt (hvilket er Kretzschmers Distrikt) »beskæftiger 1 Svend fast hele Aaret,« og hvis Prg. 4 er saalydende:

»Hos Skorstensfejermester Kretzschmer i 3. Distrikt antages Skorstensfejersvend Frithjof Nielsen ved denne Overenskomsts Ikrafttræden. De under Blokaden i Gentofte Kommune arbejdende Svende kan ikke ved denne Overenskomsts Ikrafttræden fortsætte Arbejdet i nævnte Kommune. Denne Overenskomst træder i Kraft Lørdag den 12. August 1922,«

hvorved bemærkes, at Frithjof Nielsen er udlært hos Kretzschmer og ogsaa har arbejdet hos denne før Blokaden.

Kretzschmer, der hverken i Forhold til Forbundet eller i Forhold til Mester-Organisationen synes at have vist nogen Villighed til at søge at naa til Forstaaelse, var ikke selv tilstede ved det Møde i København, hvor Overenskomsten af 8. August 1922 blev sluttet, men det maa antages, at der — om end paa ret formløs Maade — var givet ham Anledning og Lejlighed til at deltage i Mødet, og han blev derhos umiddelbart efter Overenskomstens Indgaaelse gjort bekendt med dens Indhold.

Kretzschmer efterkom imidlertid ikke Overenskomsten, men nægtede den 12. August at modtage Frithjof Nielsen og har ogsaa efter den Dag udført Skorstensfejer-Arbejdet i Distriktet uden anden Bistand end Lærlingehjælp.

Klagerne har derefter *prinsipalt* paastaaet Kretzschmer kendt pligtig *at* overholde Overenskomsterne af 14. September 1921 og 8. August 1922, *at* efterbetale Frithjof Nielsen Løn fra 12. August 1922 at regne, *at* godtgøre Forbundet dets Udgifter ved Sagens Behandling og *at* betale Bod. *Subsidiært* har Klagerne paastaaet Centralforeningen kendt pligtig at sørge for Overenskomsternes Opfyldelse,

Centralforeningen har sluttet sig til Klagernes principale Paastand, hvorimod Kretzschmer — for hvem tillige Arbejdsgiverforeningen har givet Møde — har paastaaet sig frifundet.

Til Støtte herfor henviser Kretzschmer til, *at* de omtalte Overenskomster ikke er godkendt af Arbejdsgiverforeningen, *at* de ej heller er underskrevet eller iøvrigt tiltraadt af ham, og *at* Centralforeningen ikke har været kompetent til med forbindende Virkning for ham at indgaa en Overenskomst med det Indhold, som Overenskomsten af 8. August 1922 har.

Efter hvad der er oplyst om Centralforeningens Love og den gældende Praksis i Faget, hvis Forhold i flere Retninger er særlige, maa Mesterorganisationen imidlertid antages at have været kompetent til at normere Svendeholdet indenfor de enkelte Distrikter, og medens der vel ikke her bør være

Tale om direkte at fremtvinge en bestemt Svends Genantagelse, maatte dog den af Mesterorganisationen trufne Bestemmelse sætte Kretzschmer i den Nødvendighed, hvis han havde rimelig Grund til ikke at genantage Frithjof Nielsen, da straks at indlede Forhandlinger om Antagelse af en anden Svend i dennes Sted, hvad Kretzschmer imidlertid ganske har undladt.

Forsaavidt Klagen tillige gaar ud paa, at der foreligger Nægtelse af at efterkomme en faglig Voldgiftsretskendelse, bemærkes at der overhovedet ikke ses at foreligge nogen faglig Voldgiftskendelse i denne Sag. Hvad der i saa Henseende henvises til, og hvad der er meddelt Kretzschmer Udskrift af, er et i Aarhus af »Forretningsudvalgene« for Mestrenes og Svendenes Organisationer den 21. August 1922 afholdt Møde, hvor man enedes om, at »Kretzschmer maa, da der foreligger aabent Brud paa nævnte Overenskomster kendes pligtig til i yderste Udstrækning at opfylde Overenskomsternes Paragrafer.« Denne Udtalelse betegner sig ikke som en Voldgiftskendelse og tilkendegiver sig ej heller paa anden Maade som hidrørende fra Fagets Voldgiftsret, saalidt som der ses at være givet Kretzschmer Lejlighed til at udtale sig for nogen Voldgiftsret.

Medens der derfor intet Hensyn vil kunne tages til denne Del af Klagen, vil der for Kretzschmers Tilsidesættelse af Overenskomsten af 8. Aug. 1922 være at paalægge ham en Bod, som findes at burde sættes til 500 Kr., og som vil være at tillægge Klagerne paa Forbundets Vegne.

Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af Kretzschmer og med Halvdelen af Centralforeningen, idet den formløse Maade, hvorpaa hele Sagen er behandlet fra dennes Side maa antages at have medvirket til, at det har været nødvendigt at bringe den frem til Paakendelse ved Den faste Voldgiftsret.

Kendelse.

Skorstensfejermester A. Kretzschmer bør til De samvirkende Fagforbund paa Skorstensfejersvendenes Fagforb. Vegne betale en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Kretzschmer med 150 Kr. og Danske Skorstensfejermestres Centralforening med 150 Kr.

Sag Nr. 625.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere hos Sølvvarefabrikant Povl Frigast.

Et Formandsspørgsmaal.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober i Sag Nr. 625:

De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Jern- og Metalindustriens Sammenslutnings Vegne og denne igen paa Firmaet Povl Frigast's Vegne.

Firmaet Povl Frigast, der foruden at have en Fabrik i København ejer og driver Randers Sølvvarefabrik, antog ved skriftlig Kontrakt af 17. Maj 1922 en Tysker ved Navn Wilhelm Bauer — der i flere Perioder, hvoraf den sidste begyndte i September 1921, har arbejdet som Staalgravør paa Randers Sølvvarefabrik — som »Staalgravørformand« sammesteds fra 1. Juni 1922 at regne med 3 Maaneders Opsigelse, en aarlig Løn af 4800 Kr. og Forpligtelse til ikke at være Medlem af nogen Arbejderorganisation.

De samvirkende Fagforbund har nu paa Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Jern- og Metalindustriens Sammenslutnings Vegne og denne igen paa Firmaets Povl Frigast's Vegne og paastaaet det fastslaaet, at Bauer ikke kan anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

De Indklagede har næst principalt at paastaa Sagen henvist til Afgørelse ved faglig Voldgift — hvortil Retten dog ikke finder Anledning — subsidiært paastaaet Frifindelse.

Det er oplyst, at den Bauer underlagte Afdeling af Fabrikken for Tiden kun omfatter 2 Arbejdere og 3 Lærlinge, og at Bauer vedblivende som hidtil arbejder personlig som Staalgravør. Til Støtte for hans Anerkendelse som en Formand, der kan forlanges holdt udenfor Arbejdernes Organisation, henvises fra de Indklagedes Side til, at Staalgravør-Arbejdet er et Arbejde, hvis omhyggelige Udførelse er af særlig stor Betydning for hele Fabrikkens Virksomhed, og at det der-

for er overdraget Bauer tillige at føre Tilsynet med og have Ansvaret for det af Afdelingens andre Arbejdere udførte Arbejde, ligesom han kan indstille disse til Afskedigelse.

Det kan imidlertid ikke antages, at den Omstændighed, at der overdrages en særlig kyndig og betroet Arbejder et vist Tilsyn med enkelte andre Arbejdere og Lærlinge, er tilstrækkeligt til at gøre ham til Formand i Septemberforligets Forstand, naar hans Arbejdskraft dog vedblivende fuldt ud eller dog i overvejende Grad udnyttes som Arbejder.

Forsaavidt de Indklagede videre har henvist til, at Staalgravør-Afdelingen i Fabrikken i Randers nu tillige udfører Staalgravør-Arbejdet for Fabrikken i København, og at der i denne sidste i en Aarrække uden Paatale fra Forbundets Side har været ansat en særlig Staalgravør-Formand, indtil den Paagældende — vistnok i September 1921 — fik sin Afsked, skal hertil bemærkes, at medens en saadan Passivitet fra Forbundets Side vel i tvivlsomme Tilfælde kan være et Moment af Betydning, maa den være uden Betydning i et Tilfælde som det foreliggende, hvor en Arbejder er udnævnt til Formand, uden at Udnyttelsen af hans Arbejdskraft i Virkeligheden er undergaaet nogen nævneværdig Forandring.

Bauer vil herefter ikke kunne anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

Kendelse.

Wilhelm Bauer kan ikke anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa Jern- og Metalindustriens Sammenslutnings Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 631.

Arbejdsmænd i Ebeltoft.

Et Blokadespørgsmaal.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. November 1922 i Sag Nr. 631: Dansk Arbejdsgiverforening for Købmændenes Arbejdsgiverforening i Ebeltoft mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Under Sag Nr. 617 rejste Dansk Arbejdsgiverforening Klage over, at Arbejdsmændenes Fagforening i Ebeltoft skulde have iværksat uvarslet Blokade overfor A/S Lundberg for saa vidt angik Læsning og Aflæsning af Kul til Ebeltoft Gasværk, med hvilket Fagforeningen var i Konflikt. Sagen forligtes ved forberedende Retsmøde den 6. Oktober d. A., idet de Indklagede erklærede, at der ikke forelaa nogen Blokade, og at der i paakommende Tilfælde ikke vilde blive lagt A/S Lundberg nogen Hindring i Vejen for at faa aflæsset Kul for Firmaets Regning til Gasværket; havde der foreligget en Blokade erkendte man, at den skulde have været varslet.

Den 12. Oktober fremsendte Dansk Arbejdsmandsforbund første Varsel om Blokade af det omtalte Arbejde, og den 25. Oktober fremsendte De samvirkende Fagforbund andet Varsel.

Under denne Sag gør Klagerne nu gældende, at den varslede Blokade ikke lovlig vil kunne iværksættes, idet det vilde være i Strid med Retsforliget af 6. Oktober, med den i Faget gældende Overenskomst, der omfatter det paagældende Arbejde, og med det efter Afslutningen af den store Arbejdsstrid i indeværende Aar mellem Hovedorganisationerne indgaaede Forlig af 4. April, hvori det hedder:

»Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted.«

De Indklagede procederer til Frifindelse.

En Blokade, som den af de Indklagede varslede, har — da Formaalet maa antages at være at ramme Gasværket — Karakteren af en Sympatiaktion, og en saadan staar det efter Septemberforliget Hovedorganisationerne frit for at iværksætte, for saa vidt de ikke særligt maa have fraskrevet sig Retten dertil. Om noget saadant findes der nu ikke at være Tale i det foreliggende Tilfælde. Fagets Overenskomst indeholder intet derom, og den citerede Fortrædigelses-Bestemmelse kan ikke naturligt opfattes som indeholdende en Indskrænkning i den Parterne efter almindelige Regler tilkom-

mende Ret til at iværksætte Sympatiaktioner. Ej heller ses Retsforliget af 6. Oktober at indeholde noget saadant. De Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., findes at burde deles lige mellem Parterne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Adressefortegnelse

over

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aabenraa: Hans Hinrichsen, Vestergade 14.

Aalborg: Murer A. Axelsen, Priorsgade 4, 1.

Aarhus: Bernt Jensen, Falstergade 31.

Aars: Oluf Hansen, Kirkepladsen.

Assens: Laur. Petersen, Ramsherred 47.

Assens pr. Mariager: Kristian Mortensen.

Bogense: Snedker Andreas Hansen, Torvet.

Brabrand: Johannes Holm, Frue Vej 30.

Brønderslev: Tømrer A. P. Jensen, Vestergade 12.

Ebeltoft: A. Kruse.

Esbjerg: Typograf L. Eickhart, Nørregade 108, 2.

Faborg: Jacob Hansen, Grønnegade 21.

Faxe: Viggo Hansen, Dæmmingshuset, Stubberup pr. Faxe.

Faxe Ladeplads: Hans Hansen, Fredensvej.

Fredericia: Snedker Frantz Hansen, Dronningensgade 92.

Frederikshavn: Anton Nielsen, Frederikshavns Social-Demokrat.

Frederikssund: Murer I. Wolter, Oppesundsvej.

Frederiksværk: Former Laur. Conradsen, Savværksgade.

Gørlev: N. F. Larsen, Maskinarbejder, Vandværksvej.

Glamsbjerg: Inspektør P. H. Nielsen, Villa »Welitta«.

Glostrup: H. Ejlersen, Social-Demokratens Ekspdt.

Grindsted: Arbm. M. Hansen, Borgergade.

Grenaa: Forretter Zacho Børresen, Grønland 32.

Græsted: C. Hass, Saltrup pr. Græsted.

Hadsten: M. Christensen, Vinterslev pr. Hadsten.

Haderslev: Maskinarbejder Peter Mortensen, Lindedal 34.

Hammel: Redaktør N. A. Fagerlund.

Hadsund: Arbm. Christian Jensen, Skolegade.

Haarløv: Husmand Niels Olsen, Himlingsøje pr. Vallø.

Haslev: Olaf Arler, »Birkely«, Nygade.

Havdrup: H. Poulsen.

Helsingør: V. Johansen, Stengade 37.

Herning: Tømrer A. Andersen, Carit Etlarsgade 1.

Hillerød: Maskinarbejder C. V. Carlsen, Margrethevej 7.

Hinnerup: Lærer A. Grønbæk.

Hjerm: Joh. Christiansen.

Hjørring: Typograf Hans Fr. Bjørn, Fredensgade 1.

Hobro: Henry Jensen, Vester Bakker.

Holbæk: Savskærer J. P. L. Jensen, Fasanvej 9

Holbæk: Amts 2. den Valgkreds. Arbm. Laurits Madsen, Højby pr. Højby St. Sj.

Holeby: Maler Ad. Jørgensen.

Holstebro: Murersvend Alfred Nielsen, Ørstedsvej 3, Sønderport.

Hornslet: Chr. M. Andreasen, Hornslet.

Horsens: Skatteopkræver M. Jonassen, Kjeldsensgade 18.

Hørsholm: F. Nielsen. Norsjæll. Social-Demokrat.

Kalundborg: Murer A. Thyme, St. Jørgensbjerg.

Kerteminde: Chr. F. Mogensen, Søndergade 56.

Kjellerup: I. C. Jensen, Brogade.

Kolding: Snedker Chr. Sørensen, Anna Collinsvej 24.

Kolind: Søren S. Jensen, Korupskov pr. Ryomgaard.
Korinth: Savskærer Vilh. Andersen.
Korsør: Knud Christiansen. Engvej 6.
København: Arbejdernes Fællesorganisation, Frederiksborggade 41, K.
Køge: Hans Chr. Hansen, Østre Sandmarksvej 11.
Langaa: Former C. Rasmussen.
Lemvig: O. V. Høft, Østerbrogade 27,
Lyngby: Jens Jensen, Villa »Pax« Østengaardens Alle.
Løgstør: Savskærer Lars Larsen, Bredgade.
Maribo: Snedker H. P. Hansen, Refshalevej 8.
Marstal: J. Geil, Tolbodgade 31.
Middelfart: Maskinpasser Chr. Nielsen, Frederiksgade 2.
Mørke: Portør H. Rasmussen.
Nakskov: Fattiginspektør, Nielsen, Rødbyvej 10, 1.
Nyborg: Kristoffer Hvidtfelt, Vester Voldgade 3.
Nykøbing F: Forretningsfører J. Larsen, Skolegade.
Nykøbing Mors: M. C. Andersen, Vejermøllehøj.
Nykøbing Sj: Chr. Sørensen, Ahlgade 39.
Næstved: Carl Hansen, Lille Fredensvej 1.
Nørre Aaby: Støber Johannes Johansen, Byllerup pr. Nr. Aaby St.
Nørresundby: Carl Jensen.
Odder: Tømrer I. Iversen, Asylgade.
Odense: Tekstilarbejder N. C. Andersen, Vindegade 119.
Præstø: Rasm. Hansen, Skibbinge pr. Præstø.
Randers: S. Simonsen, Arbm. Viborgvej 18.
Ribe: Tømrersvend Chr. Christensen, Vestergade 291.
Ringkøbing: Togbetjent J. M. Andersen, Østerstrandsgade 23.
Ringe: Tømrersvend Jens Olsen, Jernbanegade.
Ringsted: Murer Emil Christensen, Dagmarsgade 71.
Roskilde: Pottemager Fr. Poulsen, Skovbogade 37.
Rudkøbing: Assistent Marinus Larsen.
Rødby: Skrædder P. Petersen.
Rønne: H. Kürstein, Typograf, Lille Madsegade 139.
Sakskøbing: Otto Petersen, Social-Demokraten.
Silkeborg: F. Mikkelsen, Frederiksberggade 30.
Sindal: Adolf Jensen, Fredensgade.
Skagen: F. Rasmussen, Konditoriet.
Skanderborg: Nicolaj Rehn, Borgergade 23.
Skelskør: Vilh. Christensen, Adelgade 35.
Skive: Snedker Chr. Nielsen, Grønnegade 20.
Skjern: Arbejdsmand Chr. Skaarup, Østergade.
Slagelse: Skomager Johs. Madsen, Bredegade 62.
Sorø: Arbejdsmand A. P. Christiansen.
Søllerød: Entreprenør F. Hübenbecker, Holte.
Stege: Arbm. P. Larsen, Udby pr. Stege.
Storeheddinge: Snedker Chr. Jénsen, Rødvigvej.
Struer: Murer A. Hinge, Banegaardsvej 7.
Stubbekøbing: Arbm. Chr. Olsen, Carlsfeldsvej 29.
Svendborg: Cigararbejder F. Nikolajsen, Vestergade 33.
Sæby: A. Nielsen, Vestergade 7.
Sønderborg: Arbejdsmand J. Philipsen, Bjerggade 7.
Tarm: Arbejdsmand Antonius Caspersen.
Thureby: Landpostbud Hans G. Jensen.
Thisted: Arbm. Chr. Iversen, Kastet 25
Trustrup: N. Rasmussen.
Tønder: Tømrer P. Jespersen, Strucksalle 8, 1.
Tørring: J. Marius Arp.
Udbyneder: K. N. Kilberg, Havndal Station.
Varde: Skrædder J. Olsen-Nielsen.
Vejen: Margarinearb. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15.
Vejle: Stephan Boesen, Social-Demokraten.
Viborg: Drejer W. Bergstrøm, Fredensgade 4.
Vordingborg: Arbm. Otto Pedersen, Nyraad 8, Nyraad St.
Vraa: Arbm. Helfred Nielsen.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 * KØBENHAVN DEN 9. DECEMBER 1922 * 19 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Firmaet Hedegaard Broch, København

Ved et Fællesmøde den 19. September behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over, at Brændselsafbærerne hos Firmaet Hedegaard Broch i København uden Varsel havde standset Arbejdet, fordi en af Arbejderne var afskediget. Den paagældende Arbejder var genantaget efter $1^1/_2$ Dags Forløb, hvorefter Arbejdet var genoptaget.

Ved Fællesmødet enedes man om at slutte Sagen med følgende Udtalelse:

Organisationens Repræsentanter beklager den skete Arbejdsstandsning, der erkendes at være ulovlig, og har meddelt de vedkommende Arbejdere, at de ved eventuelle fremtidige Uoverensstemmelser ikke maa tage sig selv til Rette, men derimod bør give Indberetning til Organisationen, som saa behandler Sagen i Henhold til Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.

Arbejdsmænd i Frederikssund hos Entreprenør Erik Bruun.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Oktober i Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenør Erik Bruun om Betalingen for Søn- og Helligdagsarbejde ved Hr. Bruuns Arbejde ved Frederikssund, enedes man om at henvise Dansk Arbejdsmandsforbunds Klage af 29. September d. A. vedrørende dette Spørgsmaal i Forbindelse med den i Klagen paaberaabte Overenskomst af 15. Maj d. A. og Nævnets Kendelse af 22. Juni d. A. til Afgørelse af en faglig Voldgift i Overensstemmelse med Entreprenørforeningens almindelige Regler herom.

Den af Dansk Arbejdsmandsforbund overfor Entreprenør Erik Bruun varslede Strejke udsættes, indtil den faglige Voldgiftsrets Afgørelse foreligger.

Gørtlere og Metalarbejdere hos Firmaet Laur. Rasmussen.

Mellem Gørtler- og Metalarbejderforbundet og ovennævnte Firma er opstaaet Strid om Feriebetaling. Sagen behandledes ved et Fællesmøde den 26. Oktbr., hvor man enedes om følgende Ordning:

Det i Punkt 1 i Aftalen af 27. August 1920 nævnte Beløb. 173 Kr. 68 Øre, kommer til Udbetaling endnu for indeværende Aar, hvorefter Punkt 1 er at betragte som bortfaldet.

Hattesyersker hos Ludv. Pahl.

Den 16. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Anledning af Klage fra Hatte- og Buntmagerforbundet over, at Firmaet Ludv. Pahl misligholder den med Forbundet indgaaede Overenskomst, der er baseret paa Akkordbetaling, ved at antage Syersker paa Maanedsløn af en saa ringe Størrelse, at den ikke paa langt nær dækker den sædvanlige Akkordfortjeneste. Endvidere klages over, at Firmaet igennem en Direktrice udviser en meget organisationsfjendtlig Holdning.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed, og Forbundet forbeholdt sig derfor at klage til Den faste Voldgiftsret.

Klagen blev derefter indbragt til Retten den 1. November, og ved et forberedende Møde den 16. November henviste Retten Parterne til nye Forhandlinger.

Saadanne nye Forhandlinger blev da ogsaa optaget og resulterede i Vedtagelsen af et Forlig.

Malerne paa Madrasfabrikken »Spiralen«, Nykøbing, Falster.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 12. Oktober mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne og Malerforbundet i Danmark i Anledning af en Uoverensstemmelse mellem A/S Madraskompagniet »Spiralen«, Nykøbing F., og Malerforbundet om Betalingsvilkaarene enedes man om følgende:

Aktieselskabet efterbetaler Malerforbundets Medlemmer det Beløb af 15 pCt., der er fradraget fra 1. April d. A.

Herefter frafalder De samvirkende Fagforbund paa Malerforbundets og egne Vegne at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Pedicuristerne paa A/S Badeanstalten »København«.

Mellem ovenstaaende Firma og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund bestaar en Overenskomst for Pedicurister, der var udløben den 1. September. Ved Forhandlinger mellem Parterne enedes man om Vilkaarene for Overenskomstens Forlængelse, men Arbejdsgiverforeningen nægtede at sanktionere den nye Overenskomst, fordi den mente, at de foretagne Lønreduktioner var for smaa, ligesom Overarbejdsbetalingen var for høj. Sagen gik saa til Hovedorganisationerne, og der afholdtes et Fællesmøde den 7. Oktober, men Mødet sluttede uden Resultat.

Den 18. Oktober enedes Parterne ved en lokal Forhandling. Der opstod dog kort efter Uenighed om en ved de lokale Forhandlinger den 15. September foretagen Protokoltilførsel, der ikke kom paa Tale den 18. Oktober, stadig stod ved Magt. Herom maatte et nyt Fællesmøde i Stand den 5. December, hvor der opnaaedes Enighed om nævnte Protokoltilførsel.

Smede og Maskinarbejdere i Esbjerg.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har under 6. September varslet Strejke for sine Medlemmer i Esbjerg, foranlediget ved Lønforholdenes Udvikling til Skade for Forbundets Medlemmer i nævnte By.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. September, hvor Sagen ordnedes paa følgende Maade:

Den varslede Strejke aflyses.

Hos følgende Firmaer gives nedennævnte Tillæg til Timelønnen, at fordele paa de enkelte Arbejdere efter Firmaets Skøn i Samraad med Tillidsmanden:

Jensen & Olsen	100	Øre
Christoffersen & Larsen	50	»
C. B. Hoffmann.....	20	»
H. B. Jensens Eftf.....	30	»
Lykke Thomsen.....	80	»
Nielsen-Lungholt	8	»

Skotøjsarbejderne hos Dansk Hjemmefodtøjsfabrik.

Paa Grund af en Omlægning af Arbejdet og Anskaffelse af nye Maskiner opstod der paa ovennævnte Fabrik saadanne Forhold, at der i Henhold til Overenskomsten var Anledning til at træffe Aftaler om Privatakkorder. Da Fabrikanten vægrede sig herved, fik han Vanskeligheder med at faa Arbejdere og klagede saa til Arbejdsgiverforeningen over at være blokeret.

Der kom saa et Fællesmøde i Stand den 18. September, og her enedes man om, at det mellem Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter og Forbundet bestaaende Udvalg skulde undersøge og bedømme Lønvilkaarene paa Fabrikken. Indtil dette var sket, og Udvalget skulde være færdigt 3 Dage efter Arbejdets Genoptagelse, udføres Arbejdet i Akkord, og der betales Ventepenge for al Ventetid.

Den nye Ordning, hvis Forudsætning var en højere Betaling end den almindelige Priskurants Satser, skulde have tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Genoptagelse.

Stenarbejderne og Stukkaturfirmaet W. Andersen & Co.

Den 2. Novbr. afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Stukkaturfagets Mesterforening over et Medlem af Stenhuggersvendenes Fag-

forening, der har undladt at færdiggøre et Behugningsarbejde af kunstig Granit, som han havde paabegyndt, hvilket paastodes at være sket paa Foranledning af Fagforeningen, der ingen Overenskomst har for dette Arbejde; denne indehaves af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening.

Ved Fællesmødet opnaaedes Enighed om Arbejdets Fuldførelse under fuld Garanti for, at det bliver betalt med mindst den Pris, det skulde betales med, hvis det var udregnet efter Priskuranten.

Kongresser.

Dansk Glasarbejder-Forbund

afholdt sin 16. Kongres fra 1—5 Oktober 1922 i »Grundtvigs Hus.«

Der var mødt 16 Delegerede fra Afdelingerne, 7 Hovedbestyrelsesmedlemmer og Forretningsudvalget.

Af udenlanske Gæster var mødt Sekretær F. Søder, Sverrig, R. Hansen og Ejkefjord, Norge, samt Sekretæren for Det internationale Glasarbejder-Forbund Delzant, Frankrig. Fra de samvirkende Fagforbund var mødt Sekretær Hans Jacobsen.

Forretningsfører C. J. Olsen aabnede Kongressen med nogle Velkomstsord til saavel Delegerede og Gæster og udtalte Haabet om et godt og frugtbringende Arbejde.

Til Dirigenter valgtes H. Andersen, M. Jensen og H. Hansen, og til Sekretærer M. Christensen, Schultz og F. Ljungberg.

Gæsterne fik nu Ordet og bragte i korte Taler en Hilsen fra dem de repræsenterede og mange gode Ønsker for Kongressens Resultater.

Kongressen gik derefter over til Behandling af Dagsordenens P. 3, Protokol og Beretning.

Der forelaa en trykt Protokol som Sekretæren supplerede med Oplæsning af den sidste Del der ikke var naaet med i Trykningen. Forretningsføreren aflagde derefter en Beretning for den forløbne Periode. Faget havde været udsat for en frygtelig Arbejdsløshed til Tider helt op til 75 %, for Tiden er den paa 15 %, og for de af vore Medlemmer, som har opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse, har Understøttelsen været forskellig, alt efter som der har været socialdemokratisk Styrelse i Kommunerne.

Der saa ud til at være en Bedring i vort Fag, men det er nu bristet, da der foreligger Opsigelser for Dobbeltvannen i Aarhus og Aalborg.

Angaaende Importen har vi sammen med andre Fag givet Indberetning til Regeringen, men uden Resultat, og det viser sig, at Importen er større nu end tidligere. Udtalte, at Maskinerne paa Hellerup ogsaa har sin Del i, at Flaskemagerne maa gaa arbejdsløse, da der ikke kan skaffes Afsætning for saa mange Flasker, og der maa gøres noget, for ellers gaar vi til Grunde.

Efter at have omtalt en Del andre Spørgsmaal sluttede Forretningsføreren sin Beretning med at udtale Haabet om en saglig Drøftelse af Spørgsmaalene.

I den paafølgende Diskussion deltog Repræsentanter fra alle Afdelinger samt Hovedbestyrelsesmedlemmer og Forretningsudvalget, og gennem alt gik som en rød Traad at der maa gøres noget, for ellers gaar Glasmagerne til Grunde og Faget som Helhed ødelægges

Paa Forslag af R. Nielsen vedtoges det enstemmigt at sende en Deputation til Indenrigsministeren for at klarlægge Fagets daarlige Stilling, og samtidig at henvende til Direktør V. Hansen for at faa Selskabet til at tage Opsigelserne i Aalborg og Aarhus tilbage.

Derefter godkendtes Protokol og Beretning med alle Stemmer mod 1.

Forretningsføreren oplæste Forbunds-Regnskabet for 3 Aars Perioden, der balancerede med 157,875 Kr. 43 Øre. Balancen i de 12 Kvartaler er 427.308 Kr. 00 Øre. Hjælpekassens Regnskab i samme Tidsrum balancerer med 48,985 Kr. 15 Øre. De 12 Kvartaler balancerer med 112,022 Kr. 51 Øre.

Efter at forskellige Spørgsmaal var rettet og besvaret af Forretningsføreren, godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Kongressen gik derefter over til at behandle Lovene hvorunder der vedtoges nogle Ændringer til disse.

Til Behandling forelaa en Del sær-

skilte Forslag vedrørende Lærlingeforholdet, Fagbladet, Krisen i Glasindustrien m. m.

Angaaende sidstnævnte Forslag vedtoges følgende Resolutioner:

Delegeretmødet anser det for betimeligt, at der i Glasindustrien dannes Sammenslutning af samtlige Arbejdere indenfor Industrien. Det paalægges derfor Hovedledelsen at undersøge Mulighederne for Dannelsen af Industriforbund ved eventuel Medvirken af D, s. F.«

»Delegeretmødet paalægger Afdelingerne at indsende Materiale til at bevise Manglerne ved Fabrikernes Drift, og dette Materiale skal forelægges for Direktionen ved en Forhandling snarest muligt.«

Efter at have fastsat Tillidsmændenes Lønninger gik man over til Valg af disse, der resulterede i at den gamle Ledelse valgtes med Akklamation.

Efter at Gæsterne i hjertelige Ord havde takket for Samværet, sluttede Forretningsføreren Kongressen med en Tak til samtlige Deltagere og med Ønsket om fortsat godt Samarbejde saavel nationalt som internationalt til Gavn for saavel Fagets Udøvere som hele den internationale Arbejderbevægelse.

Den faste Voldgiftsret.

Rettens Præsidium.

Ved et Dommermøde d. 27. Novbr. d. A. blev den hidtidige Formand, Højesteretsdommer, Dr. jur. E. Tybjerg, og de hidtidige Næstformænd, Professor, Dr. jur. K. Sindballe og Landsdommer Poul Hansen, genvalgte til at beklæde disse Hverv for Kalenderaaret 1923.

* * *

Sag Nr. 616.
Arbejdsmænd og Chaufførerne i Aarhus.
Et Feriespørgsmaal.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsborg A. 5. Side 171—172.

Aar 1922 den 6. Oktober Kl. 4,30 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 616: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdelinger Arbejdsmændenes og Chaufførernes Fagforeninger i Aarhus' Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus og Foreningen af Lagergrossister i Aarhus' Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Sekretær Chr. Sørensen, for Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus Formanden Joh. Kortsen og for Chaufførernes Fagforening i Aarhus Formanden Axel Jensen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark Kontorchef J. Schrøder og for Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus og Foreningen af Lagergrossister i Aarhus Konsul M. P. Drescher.

Der fremlagdes Klage af 8. September 1922 og Tilsvar af 26. September 1922 med 4 Bilag.

Sagen forhandledes mellem Parterne. Parterne vedtager, at Spørgsmaalet om, hvorvidt, eventuelt i hvilket Omfang der tilkommer de nævnte Arbejdere og Chauffører Ferie ifølge overenskomstmæssig Aftale, eller hvad dermed kan sidestilles, henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift efter Normens Regler.

Herefter blev Klagen tilbagetaget. Sagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. $5^1/_4$ Em.

Poul Hansen.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 621.
Typografer i København hos J. H. Schultz og Egmont H. Petersen.
En Formandssag.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. November 1922 i Sag Nr. 621: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa KøbenhavnsBogtrykkerforeningsVegne og denne igen paa Firmaerne J. H. Schultz og Egmont H. Petersens Vegne.

Dansk Typograf-Forbund har overfor Københavns Bogtrykkerforening ført Klage over, at der i nogen Tid hos en Del af dennes Medlemmer har vist sig en Tilbøjelighed til at overføre visse af Forbundets Medlemmer paa Enkeltmandskontrakter med Maanedsgage og langt Opsigelsesvarsel, hvilken Overførelse regelmæssig har haft til Følge, at de Paagældende udmeldte sig af Forbundet. Efter at det imidlertid paa et Fællesmøde fra Arbejdsgivernes Side var erklæret, at hverken Organisationerne eller Firmaerne forbød disse Arbejdere at være Medlemmer af Forbundet, har De samvirkende Fagforbund paa Forbundets Vegne under nærværende Sag kun rejst Klage forsaavidt angaar de to under Bogtrykkerforeningen hørende Firmaer J. H. Schultz og Egmont H. Petersen, og alene retter Klagen derpaa, at disse Firmaer ved at ansætte henholdsvis 3 og 1 saakaldte Underfaktorer med 3 Maaneders gensidig Opsigelse og Maanedsgager er kommet i Strid med den gældende Overenskomst af 31. Marts 1922, nemlig dels med dens Prg. 6, der bestemmer den gensidige Opsigelsesfrist til en Uge, regnet fra en Fredag, dels med dens Prg. 7, hvorefter Udbetaling af Arbejdsløn sker ugentlig, dels endelig forsaavidt Firmaet Egmont H. Petersen angaar, ogsaa med Bestemmelserne om Betaling for Overarbejde i Prg. 2. Dette Firma, der i Modsætning til Firmaet J. H. Schultz har bragt det her paaklagede Kontraktsforhold i skriftlig Form, har nemlig i Kontrakten fastsat den maanedlige Gage til et bestemt Beløb, 550 Kr. »incl. Overarbejde.«

Klagerne har under Henvisning til det her Anførte paastaaet Foreningen paa de to Firmaers Vegne paalagt Bod og kendt pligtig til fremtidig at aflønne efter Tariffen.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse og har anført, at en Frifindelse allerede maa følge deraf, at de 4 kontraktbundne Underfaktorer i Virkligheden indtager en saadan arbejdsledende Stilling, at det vilde være berettiget at betragte dem som Formænd i Septemberforligets Forstand og som saadanne holde dem uden for Organisationen og Tariffen. Men iøvrigt har de Indklagede gjort gældende, at Prg. 6 maa forstaas som kun fastslaaende, at Opsigelsesfristen skal være mindst en Uge, *at* det er Meningen, at lovlig iværksat Strejke eller Lockout suspenderer Opsigelsesfristen, *at* en Maanedsløn som den ydede er langt fordelagtigere for Arbejderen end en ugentlig Løn efter Minimalsats, samt *at* den Løn, der ydes Underfaktoren hos Egmont H. Petersen, ligger saa lang over Minimallønnen, at den mere end dækker al den Overtidsbetaling, der i Henhold til Prg. 2 faktisk kunde blive Tale om for hans Vedkommende.

Retten kan ikke efter det under Sagen gaa ud fra, at de 4 Underfaktorer eller nogen af dem indtager en saadan Stilling, at de kan betragtes som Arbejdsledere i Septemberforligets Forstand, og Spørgsmaalet bliver herefter, hvorvidt de foreliggende Enkeltmandskontrakter er i Strid med Fagets Overenskomst. Herom skal først i Almindelighed bemærkes, at den kollektive Overenskomst jo er bestemt til at træde i Stedet for Enkeltmandskontrakter, og at en udstrakt Benyttelse af Enkeltmandskontrakter, der efter deres Indhold ikke har Karakter af nødvendige eller naturlige Supplementer til den kollektive Overenskomst, men ligefrem fortrænger Hovedbestemmelser i denne, kan virke undergravende paa den kollektive Overenskomst, og det selv om, ja, vel endog i særlig Grad netop, naar de indeholder Bestemmelser, der er gunstigere for de paagældende Arbejdere end den kollektive Overenskomst. Det maatte derfor, hvis det oplystes, at saadanne Kontrakter tilvejebragtes i et Omfang og paa en Maade, der viste en bevidst Bestræbelse fra vedkommende Arbejdsgiver-Organisations Side for at svække Arbejdernes Organisation ved at fremkalde Udmeldelser af eller dog Utilfredshed med denne, statueres, at saadan Adfærd er organisationsfjendtlig og overenskomststridig.

I Nærværende Sag, der kun drejer sig om 4 Tilfælde vedrørende mere

betroede Arbejdere, kan det dog ikke paa Grundlag af det for Retten Oplyste statueres, at nogen saadan Bestræbelse foreligger, og Spørgsmaalet maa herefter rettes paa, hvorvidt de Retten til Bedømmelse forelagte Kontrakter — saavel de mundtlige som den skriftlige — indeholder nogen Forringelse af Arbejdernes Retsstilling ifølge Tariffen.

Dette maa nu til en vis Grad antages at være Tilfældet.

Hvad for det første Maanedslønnen angaar, er det oplyst, at den hos J. H. Schultz er udbetalt forud, men hos Egmont H. Petersen hidtil er udbetalt bagud, idet det dog er tilføjet, at man er rede til at gaa over til Forudbetaling. Derom maa da bemærkes, at medens en Maanedsløn, der betales forud, ikke kan betragtes som medførende en Forringelse af vedkommende Arbejders tarifmæssige Stilling, maa derimod en Maanedsløn, der betales bagud, betragtes som en Forringels, uanset Lønnens Størrelse.

Hvad dernæst Opsigelsesfristen angaar, kan der intet indvendes mod, at et Firma forpligter sig til at give 3 Maaneders Opsigelse, hvorimod det maa betragtes som en Forringelse af en Arbejders tarifmæssige Stilling, at han forpligtes til at give 3 Maaneders Opsigelse i Stedet for en Uge.

Hvad endelig Betalingen for Overarbejde angaar, kan det ikke anses foreneligt med Tariffens Prg. 2 og dens Bestemmelser om personligt Tillæg for kvalificerede Arbejdere, at al Adgang til særlig Betaling for Overarbejde afskæres ved Fastsættelse af en bestemt Maanedsløn, selv om denne for Tiden er sat saaledes, at den rimeligvis dækker det sandsynlige Overarbejde.

I det her angivne Omfang maa altsaa de omstridte Enkeltmandskontrakter erklæres for overenskomststridige.

Efter Sagens Beskaffenhed og Udfald findes Sagens Omkostninger at burde paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

De paaklagede, af Firmaerne J. H. Schultz og Egmont H. Petersen indgaaede Kontrakter med Underfaktorer er i det ovenangivne Omfang overenskomststridige.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne med 150 Kr.

Sag Nr. 627.

Arbejdsmænd hos Entreprenør P. C. Jensen, Randers.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 192.

Aar 1922 den 4. November Kl. 1½ Em. holdt Retten Møde paa Raadhuset til Behandling af Sag Nr. 627:

De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørfirmaet P. C. Jensen, Randers, Vegne, i hvilken Sag forberedende Møde var afholdt den 3. November 1922.

Som Dommere fungerede Næstformand Dr. jur Sindballe samt de Herrer Martin Olsen, Trolle, Martin Petersen, Elmquist, Johansen og Andersen.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Sekretær Chr. Sørensen og for Arbejdsmændenes Fagforening i Randers Formanden S. Simonsen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Randers Vognmandforening Formanden Entreprenør C. Carlsen og for Firmaet P. C. Jensen Indehaveren P. C. Jensen.

Parterne enedes om at henvise Sagen til faglig Voldgift. Klagerne trak dermed Klagen tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. 1,50 Em.

K. Sindballe.

/Johs Marcussen
kst.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❋ KØBENHAVN DEN 16. DECEMBER 1922 ❋ 19 AARGANG

Udregningen og Anvendelsen af Pristallet.

De samvirkende Fagforbund henvendte sig ved en Skrivelse af 23. September d. A. til *Det statistiske Departement* med Anmodning om en Konfererence, hvor alle de Spørgsmaal, der knytter sig til Udregningen og Anvendelsen af Pristallet kunde blive drøftet, saaledes at Arbejdernes Repræsentanter kunde blive bekendt med den Fremgangsmaade, der anvendes ved Udarbejdelsen af Pristallet.

Den 30. November afholdtes et saadant Møde, hvori deltog Repræsentanter for Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund og Formændene for ca. 40 af de tilsluttede Forbund.

Efter at *Departementschef Adolph Jensen* havde budt velkommen gav han Ordet til *Kontorchef Dalhoff*, Statistisk Departement, der redegjorde for den Fremgangsmaade der anvendes ved Beregning af Pristallet.

Fra 1905 har Departementet oprindelig hvert andet Aar, senerere hvert Aar, gennem Handelsforeninger, enkelte Handlende, Brugsforeninger, Arbejder og Embedsmænd indhentet Oplysninger om Detailpriserne i de forskellige Dele af Landet. Saadanne aarlige Undersøgelser var under de daværende Forhold tilstrækkelige til det Formaal, at give et almindeligt Indtryk af Prisbevægelsen, saalænge Priserne kun bevægede sig med nogle faa Procent fra Aar til Aar. Maalt med Nutidens Forhold var Prisbevægelsen den Gang ringe; Aarene fra 1905—06 til 1914 viser en Prisstigning paa Fødevarer paa 10, højst 15 Procent.

Da Krigen brød ud, gav det sig øjeblikkelig Udslag i en meget stærk Prisstigning for en Række af Varer, og der foretoges derfor allerede i August 1914 bl. a. efter Henstilling af den overordentlige Kommission særlige Undersøgelser af Detailpriserne paa Fødevarer, En tilsvarende Undersøgelse foretoges, ligeledes til Brug for Prisreguleringskommissionen, i Oktober 1914. Fra December 1914 gik Departementet, da den stærke Prisstigning fortsatte sig og bredte sig, over til regelmæssigt hver Maaned paa Grundlag af Indberetninger fra de kommunale Prisreguleringskommissioner at undersøge Bevægelserne i Detailpriserne.

Ved Tjenestemandsloven af 1919 blev det gjort til en Pligt for Kommunalbestyrelserne at indsamle Oplysninger om Detailpriserne til Departementet, og fra Oktober 1919 traadte den nye Ordning i Kraft, hvorved man gik over til at indhente Oplysninger om Detailpriserne den første Uge i hvert Kvartal.

Der er ved denne Lov skabt *det bredest mulige Grundlag* for vor Prisstatistik. Der indhendtes Oplysninger om Detailpriser ikke alene fra Hovedstadens tre Kommuner (København, Frederiksberg og Gentofte) og fra samtlige 85 Provinsbyer, men tillige fra noget over 100 Landkommuner.

Indenfor de enkelte Kommuner skal det paalægges et bestemt Kontor eller bestemte Personer, om hvem det maa forudsættes, at de er i Stand til kritisk at bedømme de indsamlede Oplysninger at foretage Indsamlingen af Priserne til Departementet. Det er omhyggeligt indskærpet Kommunerne, at der, naar det ikke drejer sig om Varer som Gas eller Elektricitet, for hvilke der gælder en enkelt fast Pris i Kommunen, for hver Vare maa indhentes Oplysninger i flere Forretninger og i de forskellige Dele af Kommunen, saaledes at den indberettede Pris bliver et gyldigt

Udtryk for, hvad paagældende Varer koster i Kommunen.

Det er naturligvis af største Betydning for Prisstatistikken, at de Priser, der opgives fra de forskellige Kommuner, saa vidt mulig gælder for samme Varesort, og man har derfor paa det Skema, der benyttes ved Indsamlingen af Priserne, saa nøje som muligt angivet hver enkelt Vares Art og Kvalitet. For nogle Varer, som f. Eks. Ost og Kød, er en saadan nøje Bestemmelse af Kvaliteten dog ikke mulig, men det er for disse Varer stærkt fremhævet, at det fra Gang til Gang skal være den *samme* Vare, Prisen gælder for.

Foruden Priser paa almindelige *Fødevarer* omfatter disse fjerdingaarlige Prisindberetninger fra Kommunerne ogsaa Priserne paa *Koks, Kul,* Brænde, Gas, Elektricitet, Petroleum, Sæbe og Soda, samt Priserne for nyt *Fodtøj* og for Reparation af Fodtøj.

Udgiften til *Husleje* varierer jo i Aarets Løb forholdsvis lidt, og for denne Udgiftspost indhentes der kun Oplysninger en Gang om Aaret. Departementet faar da Oplysninger om den Leje, der betales for hver enkelt Lejlighed i Hovedstaden og i samtlige Provinsbyer, samt for ca. 100 Landkommuner Oplysning om Huslejen i samtlige udlejede Lejligheder. Det samlede Materiale giver Oplysning om Lejen i næsten 400,000 Lejligheder.

For *Beklædningsvarernes* Vedkommende faar Departementet fra forskellige Firmaer Oplysninger om Priserne i hvert Kvartal paa en Række forskellige Varer. Man lægger her stærk Vægt paa, at Oplysningerne stadig indhentes hos de samme Firmaer og gælder for de samme Varekvaliteter fra Gang til Gang.

Udgifterne til Forsikring, *Skatter* og Foreningskontingenter ansættes efter Oplysninger fra Skatteväsenet og fra en Række Foreninger.

Paa Basis af alle disse Oplysninger, der gennemgaar en meget kritisk Revision i Departementet, udregnes Pristallet paa den Maade, at man tillægger de enkelte Udgiftsposter i et engang for alle opstillet Normalbudget den Vægt, de efter de Husholdningsregnskaber, der foreligger for Aarene før Krigen, havde i et *Husholdningsbudget med en samlet Udgift paa 2000 Kr. i 1914.* Der er saaledes opstillet bestemte Forbrugsmængder af Brød, af Kaffe, af Sæbe, af Gas o. s. v. og ved Hjælp af de for hvert Halvaar beregnede Gennemsnitpriser, udregnes, hvad dette bestemte Forbrug koster ved det Tidspunkt, da Pristallet fastsættes.

Pristallet har faaet stedse mere udstrakt *Anvendelse* ved Regulering af Lønningerne. Lønforhandlingerne i 1916, Fastsættelsen af Dyrtidstillæg i 1917 og Fornyelsen af Overenskomsterne i 1918 foregik alle under en almindelig Hensyntagen til Pristallet. Fra 1920 er Pristallet brugt til en automatisk Regulering indenfor Overenskomstperioden (Augustregulering), og efter Overenskomsten af 4. April d. A. vil Pristallet ogsaa fortsat faa stor Anvendelse ved Lønreguleringer. Foruden ved Arbejdsoverenskomsterne anvendes Pristallet som bekendt ved Fastsættelsen af Dyrtidstillæg til Statens Tjenestemænd og i en Række andre Forhold.

Med Pristallets Anvendelse til Lønningers Regulering o. l. praktiske Opgaver har det været udsat for adskillig *Kritik.* Man danner sig under de stærke Prisbevægelser et personligt Skøn over Bevægelsen, og naar dette saa ikke passer med Udregningen af Pristallet, mener man, at det officielle Pristal er forkert. Saadanne Forhold kendes indenfor alle Omraader i Statistiken, og det viser sig overalt, at det almindelige Skøn over statistiske Forhold ofte i nogen Grad vil afvige fra de nøjagtige Undersøgelsers Resultater.

Man har fra forskellig Side til forskellig Tid kritiseret Pristallet med det Formaal at svække Tilliden til det for at blive af med det. Saadanne Indvendinger, der savner alt reelt Grundlag, har man naturligvis ganske maatte se bort fra og holde sig til den saglige Kritik, der er fremkommet.

En saadan saglig Kritik er fremkommet fra Tjenestemandsorganisationer, der ønskede at kontrollere de Prisopgivelser, der indsendes til Departementet. Tjenestemændene har i det sidste Aar indsamlet Prisoplysnin-

per paa samme Maade som Departementet, der har behandlet dette Materiale paa samme Maade som sit eget Materiale. Resultatet af denne kontrollerende Undersøgelse har været, at den Prisnedgang, der er udregnet paa disse to forskellige Grundlag, har været meget nær den samme.

Det er indvendt, at Departementet burde ikke nøjes med at udregne et Pristal for et Budget paa 2000 Kr., men det burde ogsaa udregne Pristal for andre Indtægter. Dette er delvis gjort i Udlandet, men Bevægelserne i Pristallene for de forskellige Indtægtsklasser har været omtrent den samme, og man har i Virkeligheden kun opnaaet at skabe Forvirring omkring Pristallet. Ogsaa ved at efterkomme Kravet om et Pristal særskilt for By og Land vilde Departementet kun opnaa at gøre Pristallet ubrugeligt, fordi det Spørgsmaal stadig vilde rejse sig: Hvilken af Pristallene skal vi rette os efter.

At beregne Pristal hyppigere end de to Gange om Aaret, hvad ogsaa har været ønsket, vilde med den overordentlig store Betydning. Pristallet har hos os, tit volde stor Uro og derfor gøre mere Skade end Gavn.

Ved kun at udregne eet almindeligt gældende Pristal de to Gange om Aaret har man sikret dette Pristal den Autoritet, det skal have.

Forretningsfører Arup (Dansk Skræderforbund) spurgte. om det ikke var bedre at indhente Prisoplysninger noget tiere; derved vilde man undgaa, Priserne steg kort efter at der var indsamlet Oplysninger om Detailpriserne.

Sekretær Jacobsen (De samvirkende Fagforbund) mente det var bedre, hvis man udregnede Pristallet paa Basis af et Budget paa 12—1500 Kr. i Stedet for paa Basis af 2000 Kr. i 1914; derved vilde man komme nærmere til den normale Arbejderindtægt, som den var i 1914.

Forretningsfører Friis (Bageri- og Konditoriarbejderforbundet) mente ogsaa, at der hyppigt indtraadte Prisstigning, efter at Departementet havde indsamlet sine Oplysninger.

Sekretær Bramsnæs (Statistisk Departement): En kunstig Paavirkning af Pristallet gennem bevist forkerte Prisopgivelser er naturligvis teoretisk set tænkelig, men saaledes som Indsamlingen og Bearbejdelsen af Prismaterialet foregaar, næppe mulig i Praksis. Hvis man tænker sig, at der i et eller flere Tilfælde blev opgivet særlig lave Priser, vilde Departementet skyde dem ud ved Beregningen, hvis de var saa lave, at man kunde se, at de var forkerte; hvis de kun laa lidt under Gennemsnittet. vilde de nok blive taget med, men saa var deres Indflydelse paa Pristallet uden Betydning. En stadig Kontrol med Prisbevægelsen f. Eks. ved de ugentlig noterede Varer som Smør, Æg og Mælk viser desuden, at man lige saa hyppigt vil se at Priserne falder, efter at der er indhentet Oplysninger, som man vil se, at de stiger — Et Budget paa 2000 Kr. i 1914 var nok stort i Forhold til de daværende Arbejdsindtægter, men et Budget paa 3980 Kr., som man regnede med i Juli 1922, ligger nok de nuværende Arbejdsindtægter forholsvis nærmere. Selve Budgettets Størrelse er dog ikke det afgørende. Det der har Betydning, naar Pristallet skal bruges, er ikke de absolute Tal, men *Bevægelsen fra Gang til Gang.* Bevægelsen for et Budget paa 1500 Kr. og Bevægelsen paa et Budget paa 2000 Kr. er utvivlsomt praktisk talt ens, idet der næppe kan være nogen afgørende Forskel med Hensyn til den procentvise Fordeling af Budgettets Udgifter paa de forskellige Udgiftsgrupper indenfor Budgettet.

Formanden for De samvirkende Fagforbund takkede for de Oplysninger, der var bleven meddelt, saavelsom for de forskellige Skemaer og Tryksager vedrørende Pristalberegningerne, som man havde faaet udleveret. Der vilde nu være Anledning til indenfor De samvirkende Fagforbund paany at tage Sagen op til Forhandling.

Departementschef Adolph Jensen vilde udtale sin Glæde over, at dette Møde var kommet i Stand, idet man fra Departementets Side altid gerne vilde forhandle om de Indvendinger, der fremkom imod Statistiken og give Oplysninger om dennes Metoder og Resultater, der ikke altid faldt sammen

med det umiddelbare Skøn over Forholdene, som ofte paavirkedes af Tilfældigheder eller Ensidighed i Bedømmelsen. De Forespørgsler og Indvendinger, der var fremkomne paa Mødet, skulde man i Departementet tage op til Overvejelse.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Arbejdsløshedskasserne afholdt den 18. November Aarsmøde. Arbejdsdirektøren aabnede Mødet og gav en Oversigt over Kassernes Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar, samt en Meddelelse om Kassernes økonomiske Stilling m. v. Der udspandt sig efter Beretningens Aflæggelse Diskussion i Tilslutning til denne.

Under en paafølgende Diskussion om Kassernes Stilling under de ekstraordinære Forhold blev følgende Udtalelse vedtaget:

»Under Hensyn til den nu paa tredie Aar herskende Erhvervskrise, der med en kort Afbrydelse er en Fortsættelse af den tidligere under og efter Krigen skabte Krise, maa Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde forny Kravet om at træffe yderligere Foranstaltninger til Afhjælpning af den ved Arbejdsløsheden fremkaldte Nød, der paa Grund af Krisens Langvarighed er saa meget større end den ved Arbejdsløshed under mere normale Forhold frembkaldte Trang.

I Tilslutning til den fra By-Hjælpekasserne fremsendte Opfordring, skal Aarsmødet pege paa Nødvendigheden af at aabne Adgang for Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden for de Fag, som i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 18. Juli d. A. efter derom med det paagældende Rigsdagsudvalg førte Forhandlinger blev udelukkede derfra, og som ikke senere har opnaaet Anerkendelse af at have ekstraordinær Arbejdsløshed, idet man i saa Henseende skal pege paa, at de Regler, hvorefter der lukkedes for ekstraordinær Hjælp, er mangedobbelt skærpede i Sammenligning med de for de tidligere Fonds for fortsat Hjælp gældende og af Ministeriet godkendte Regler. Dertil kommer, at Overgang fra et Fag til et andet er ganske udelukket, idet der overalt, selv om der kan være Forskel, er et Overskud af Arbejdskraft, der ganske forhindrer Tilgang udefra, og det er derfor urimeligt at kræve af dem, der er arbejdsløse, selv om der i deres Fag er en noget bedre Beskæftigelsesgrad end i andre, at de skal klare sig selv efter deres vedtægtsmæssige Hjælps Ophør, naar deres Arbejdskraft ikke kan finde Anvendelse i deres eget Fag og Beskæftigelsesforholdene i andre Fag er endnu slettere. Da tilmed den Støtte, Hjælpekasserne tidligere oppebar til deres almindelige Virksomhed, er blevet i høj Grad begrænset, er ogsaa denne Adgang til Hjælp spærret for Folk, der uden egen Skyld er erhvervsløse, og tilbage staar kun almindelig Fattigforsørgelse. Det kan ikke være Lovgivningsmagtens Hensigt, at dette skal være Vejen, uden at der er givet de Paagældende en Adgang til paa anden Maade at kunne ernære sig og Familie.

Aarsmødet maa derhos protestere mod den Indskrænkning i Understøttelsens Størrelse, der er foretaget i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 21. Marts 1922, og henstiller til Nævnets Afdeling for ekstraordinær Understøttelse og Ministeriet at tilvejebringe saadanne Ændringer i de bestaaende Regler, at Vilkaarene for de Arbejdsløse i hvert Fald ikke bliver ringere, jo længere Arbejdsløsheden varer.

Da alle Forudsætninger med Hensyn til en Afvikling af Arbejdsløsheden er bristede, maa det være Statens Pligt at stille de Midler til Raadighed, der er nødvendige for at yde de uforskyldt Arbejdsløse en Understøttelse, saa at de i hvert Fald kan opretholde Livet og ikke som med de nuværende Understøttelser egentlig nedbrydes eller tvinges til at søge Fattighjælp i Stedet for Understøttelse.

I denne Forbindelse maa der ogsaa protesteres imod, at Understøttelsen til Ikke-Familieforsørgere udelukkende

gøres afhængig af de enkelte Kommunalbestyrelser, idet man maa henvise til, at to Trediedele af Udgiften udredes andetsteds fra. De ugifte Arbejdsløse bør ikke fratages Understøttelsen, fordi man i den enkelte Kommune ønsker at spare den Trediedel af Udgiften, der i Følge Loven paahviler Kommunerne.

Der bør derfor skabes ensartede Regler for de Arbejdsløse, hvad enten disse har Ophold i den ene eller den anden Kommune, og Kommunernes Opgave maa være den, at søge Arbejdsløsheden formindsket ved at iværksætte Arbejder i størst muligt Omfang med eller uden Statens Støtte.

Arbejdsløshedskasserne selv har paalagt Medlemmerne næsten uoverkommelige Byrder for at kunne opfylde de vedtægtsmæssige Forpligtelser, og det har derfor vakt berettiget Harme blandt Medlemmerne, at de Forudsætninger, der var til Stede ved Arbejdsløshedslovens Vedtagelse i December 1921 og som bevirkede, at Kasserne trods de foretagne Indgreb i deres Selvstyre kunde tilslutte sig Lovens Gennemførelse, gennem en Række forskellige Cirkulærer er blevet tilsidesatte, ligesom det tidligere af alle anerkendte Standpunkt om Hjælp til Selvhjælp, der har været Kassernes forsikringsmæssige Styrke, i høj Grad er blevet undergravet gennem de Krav, der er stillet for Ydelse af Laan, som har været nødvendige for at kunne opretholde Kassernes Virksomhed.

Skal Kassernes Virksomhed som regulerende Institutioner fortsat kunne staa sin Prøve under den vedvarende Krise, der nu yderligere paavirkes af Arbejdsløshedens stigende Vækst og den barske Aarstid, er det nødvendigt, at Stat og Kommune tager Affære og bøder paa Forholdene, hvorfor Aarsmødet indtrængende maa henstille, at der handles og handles hurtigt.«

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Der er nu i Følge de officielle Tal fra Arbejdsdirektoratets Ugeberetninger over 40,000 Arbejdsløse her i Landet. Enhver ved, at det virkelige Tal ligger betydeligt højere, og at der for manges Vedkommende er Tale om aarelang Arbejdsløshed og deraf følgende bitter Nød i Hjemmene.

Med ubønhørlig Magt rejser sig da Spørgsmaalet: Hvorledes skal disse Medborgere og deres Familier opretholde Livet? Myndighederne maa, om de synes om det eller ej, beskæftige sig med dette Spørgsmaal.

Den 28. November havde Indenrigsministeren da ogsaa indkaldt det, i Henhold til Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedskasser, nedsatte Rigsdagsudvalg, og overfor dette gjorde han Rede for den for Tiden herskende Arbejdsløshed og for hvilke Fag, der var berettigede eller delvis berettigede til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden, og om hvilke der burde have Understøttelse i den kommende Tid.

Fra Regeringsrepræsentanterne blev det forlangt, at der skulde tilvejebringes yderligere Oplysninger, og at Afgørelse af hvilke Fag, der kan komme i Betragtning, blev udsat til et senere Møde. Indenrigsministeren imødekom Anmodningen, og der er derefter rettet forskellige Spørgsmaal til Arbejdsløshedskasserne, og saa snart disse Spørgsmaal er besvarede og indsendt til og bearbejdede af Indenrigsministeriet, vil der blive indkaldt til nyt Møde i Rigsdagsudvalget.

Fællesudvalg angaaende Arbejdsløsheden.

Med den voksende Arbejdsløshed for Øje har De samvirkende Fagforbund besluttet at nedsætte et Fællesudvalg til Varetagelse af de Arbejdsløses Interesser. Til Medlemmer af dette Udvalg er valgt:

For Arbejdsløsheds-Nævnet:

A. Johansen, Hvidtfeldt, J. J. Møller, Arnold Nielsen, Joh.s Nielsen og Alfr. Christiansen.

For Socialdemokratisk Forbund:

Th. Stauning, J. P. Nielsen og Martin Olsen.

For Arbejdernes Fællesorganisation:

Sekretær Joh. Hansen og Robert Nielsen.

For De samvirkende Fagforbund:

Kasserer E. Svendsen, J. A. Hansen, Martin Petersen, Chr. Jensen og Carl F. Madsen.

Fællesudvalget har konstitueret sig med Carl F. Madsen som Formand og Alfred Christiansen som Sekretær.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 624.

Arbejdsmænd indenfor Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Oktober 1922 i Sag Nr. 624: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholms Vegne.

I næstsidste Stykke af det almindelige Forlig af 4. April 1922 er det bestemt, at saafremt der i et Fag inden 1. August 1922 fremsættes »Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om,« men dette ikke tiltrædes fra *Arbejderorganisationens* Side, indtræder der en Augustregulering opad eller nedad med 1% for hver Procent Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis det derimod er fra *Arbejdsgiverorganisationens* Side, at Forslaget ikke tiltrædes, indtræder der vel ogsaa en saadan Augustregulering, men dog saaledes, at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points af Pristallets Stigen eller Synken. Hvis endelig saadant Forslag fremsættes fra den ene Side og tiltrædes fra den anden Side, bortfalder Augustreguleringen.

Efter at der fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side under Henvisning til Forliget af 4. April var fremsat et generelt Forlængelsesforslag for alle under Forbundet hørende Afdelinger, afsluttedes der den 31. Juli 1922 en Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og Forbundet om saadan Forlængelse, idet der dog af Arbejdsgiverforeningen toges visse Forbehold for enkelte Overenskomsters Vedkommende. Af disse Forbehold er det sidste saalydende:

»Det bemærkes dog, at Overenskomsterne mellem Bornholms keramiske Fabrikantforening samt Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm og vedkommende Arbejderorganisation fornyes, hvis Arbejderne vil gaa med til at lade den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse løbe videre udover 1. Februar 1923.«

Dette sidste har Arbejderne ikke villet forpligte sig til, og Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm har deraf taget Anledning til at lade Augustreguleringen træde i Kraft med det fulde Beløb (6% Nedsættelse) for Timelønningernes Vedkommende, idet Foreningen — med Støtte af Arbejdsgiverforeningen — hævder, at det er Arbejderne, der har nægtet at samtykke i den gældende Overenskomsts uforandrede Forlængelse.

De samvirkende Fagforbund har derefter paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne under nærværende Sag indklaget Arbejdsgiverforeningen paa sidstnævnte bornholmske Forenings Vegne og paastaaet denne kendt uberettiget til at fradrage mere end 3% samt paalagt Bod og Erstatning. De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

Angaaende »den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse« er det for Retten oplyst, at der derved sigtes til forskellige Overenskomster, der i Sommerens Løb før 1. August 1922 er afsluttet med Hensyn til forskellige bornholmske Virksomheder. Af disse Overenskomster, der er ensartede og efter Klagernes Anbringende var midlertidige Foranstaltninger, som særlig tog Sigte paa at afhjælpe den ekstraordinært store Arbejdsløshed, er den først indgaaede forelagt Retten. Den betegner sig som en i Rønne den 7. Juni 1922 truffet Aftale mellem Kaolinarbejderne paa Rabekkeværket og A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik vedrørende Selskabets Kaolinslemmeri. Ifølge dens Prg. 1 bliver den ved Forliget af 4, April fastsatte Timeløn uforandret, medens efter Prg. 2

»Den ifølge Forliget af 4. April fastsatte Reduktion af Akkorderne forhøjes til 28%, dog saaledes at ingen Akkord maa nedsættes mere, end at Gennemsnitsfortjenesten — i Henhold til Fabrikens Statistik — vil kunne udgøre mindst 25% over Timelønnen.

Iøvrigt gælder den almindelige Overenskomst.«

I Prg. 3 forpligter Fabrikken sig til hurtigst muligt at sætte ca. 55 Mand i Arbejde og holde Arbejdet i Gang Overenskomstperioden ud under visse Forudsætninger, deriblandt, at der opnaaes et Statstilskud af Kr. 2,40 pr. Ton produceret Kaolin. I Prg. 4 hedder det, at »Augustregulering finder Sted for Timelønningernes Vedkommende paa overenskomstmæssig Maade, medens Akkordlønningerne bliver uberørte, saalænge de under 3. a. omtalte Tilskud er virkende.« I Prg. 6 hedder det, at »Parterne forpligter sig til nøje at overholde ovennævnte Aftale, og i Tilfælde af dokumenteret Misligholdelse fra den ene Parts Side er den anden Part berettiget til straks at hæve Overenskomsten, hvorefter den almindelige Overenskomsts Satser straks træder i Kraft,«

Og endelig er der i Prg. 7 taget udtrykkeligt Forbehold om, at Overenskomsten »ikke maa danne Præcedens for senere eller andre Forhandlinger med Selskabet eller andre Virksomheder.«

Overenskomsten er underskrevet henholdsvis »for A/S Hasle Klinker- og Chamottestenfabrik« og »for Arbejderne«.

Retten maa nu give Klagerne Medhold i, at disse Overenskomster efter deres Form og Indhold mere har Karakter af foreløbige forsøgsvise bestemt tidsbegrænsede Dispositioner end af organisationsmæssige Aftaler, bestemte til at indgaa som faste ændrende Led af de almindelige Overenskomster, og til uden videre at forlænges med disse. Denne deres særlige Karakter findes da ogsaa anerkendt derved, at de i Overenskomsten af 31. Juli 1922 betegnes ved Henvisning til »den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse.«

Til det Anførte kan yderligere føjes, at hvis der mellem Parterne havde været Enighed om »den gældende Overenskomst«s Forlængelse, uden at Forholdet med Hensyn til den ekstraordinære Lønnedsættelse var blevet draget frem, og der senere var opstaaet Strid om dette Forhold, maatte hver af Parterne have haft Krav paa at faa Spørgsmaalet afgjort ad voldgiftsretlig Vej. Det er derfor allerede under Hensyn hertil et Krav paa en Forringelse af Arbejdernes Retsstilling, naar Arbejdsgiverne den 31. Juli 1922 har gjort deres Tiltræden af Overenskomstens Forlængelse afhængig af, at Arbejderne for det heromhandlede Spørgsmaals Vedkommende paa Forhaand bandt sig til at anerkende Arbejdsgivernes Opfattelse.

Retten maa herefter tage Klagernes Paastand til Følge, dog at der ikke findes Anledning til at paalægge nogen Bod, hvorhos Sagens Omkostninger, da det drejer sig om Forstaaelse af Overenskomster, der vel kan give Anledning til Tvivl, findes at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm har været uberettiget til at afdrage de hos denne Forenings Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund mere end 3% af Timelønningerne fra Augustreguleringens Indtræden.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholms Vegne med 150 Kr.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser i 1921

er nu udkommet og kan faas til Købs paa De samvirkende Fagforbunds Kontor til en Pris af 5 Kr.

Vi gør samtidig opmærksom paa, at ogsaa de foregaaende Aars Kendelser kan faas paa vort Kontor, saa langt vort Oplag rækkar.

Lønbevægelser og Konflikter.

Varsel om Sympatistrejke overfor »Nordvest-fynske Bilrutekompagni«.

Gennem længere Tid har Dansk Arbejdsmandsforbund befundet sig i Konflikt med en nystartet Virksomhed, »Nordvest-fynske Bilrutekompagni«,

hvis Formand er Jørgen Hansen, Taastruplund pr. Beldringe. Aarsagen hertil er, at Selskabet har nægtet at træde i Forhandling med Forbundet om Oprettelse af en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold.

Efter at Forbundet har blokeret Selskabet har det, for at gøre denne Blokade mere effektiv, anmodet De samvirkende Fagforbund om at etablere Sympatistrejke overfor Selskabet, forsaavidt angaar Af- og Paalæsning samt Reparation af Selskabets Kørselsmateriel.

De samvirkende Fagforbund har, efter at have konfereret herom med de paagældende Forbund, imødekommet denne Anmodning og under 8. December tilsendt Dansk Arbejdsgiverforening et første Varsel om Sympatistrejke i det ovenfor angivne Omfang.

Under 15. December har De samvirkende Fagforbund til Dansk Arbejdsgiverforening afgivet følgende andet Varsel:

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Tilslutning til vor Skrivelse af 8. ds., hvori vi meddeler, at vi agtede at forelægge for en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for alt Arbejde ved Af- og Paalæsning samt Reparationer af alt Kørselsmateriel tilhørende »Nordvest-fynske Bilrutekompagni«, skal vi tillade os at meddele det ærede Forretningsudvalg, at et saadant Forslag har været forelagt en kompetent Forsamling, og det er af denne vedtaget, at der fra *Fredag den 22. December d. A. ved normal Arbejdstids Ophør at regne* iværksættes Arbejdsstandsning af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer, forsaavidt angaar Af- og Paalæsning for »Nordvest-fynske Bilrutekompagni« samt Reparation af alt Kørselsmateriel tilhørende — eller benyttet af — nævnte Selskab, ogsaa naar det paagældende Arbejde udføres af eller tages i Entreprise af Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

P. F. V.
Carl F. Madsen.
Alfr. Christiansen.

Arbejdsmænd i Havnene, ved Korntørrerier m. m.

I Anledning af et af Arbejdsgiverforeningen fremsat Krav om Adgang til Etablering af 2- og 3 Holdsskift ved Losning og Ladning i Havnene, samt ved Arbejde i Korntørrerier, ved Foderblanding, i Maltgørerier og hos Frøfirmaer etc., afholdtes der d. 4 November et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Mødet førte ikke til noget Resultat, idet der dels var og forblev Uenighed om Lønvilkaarene ved Arbejdet i flere Skift, dels fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side blev hævdet, at Havnesammenslutningen ved en med Havnearbejdernes Fællesforbund d. 4 Maj afsluttet Overenskomst har fraskrevet sig Retten til at kræve 2- og 3 Holdsskift indført i Københavns Havn.

Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt saavel det formelle Spørgsmaal, om Adgang til at kræve etableret 2- og 3 Holdsskift i Københavns Havn, som det reelle, om Fastsættelse af Vilkaarene for Etablering af 2- og 3 Holdsskift i ovennævnte Virksomheder, for det i Henhold til Overenskomsten af 4 April nedsatte Nævn vedrørende Skiftarbejde.

Landarbejdere hos Forpagterne Hviid, Vosnæsgaard og Theilmann. Hvidkilde Ladegaard.

Landarbejderforbundet har klaget over, at Forpagter Hviid, Vosnæsgaard, har gjort sig skyldig i et overenskomststridididigt Forhold ved at undlade at genantage en Kusk, der deltog i Strejken 1921.

Ligeledes er der klaget over en af Forpagter Theilmann, Hvidkilde Ladegaard foretagen kollektiv Opsigelse af Arbejdere under Overenskomstsituationen i indeværende Foraar.

Efter frugtesløse Forhandlinger mellem Parterne kom disse Spørgsmaal til Behandling paa et Fællesmøde den 18. Oktober. Dette endte imidlertid ogsaa uden Resultat og Forbundet har nu indbragt Sagerne for Den faste Voldgiftsret.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26-27 * KØBENHAVN DEN 30. DECEMBER 1922 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Decbr. 1922. Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Januar 1923.

Forretningsudvalget.

De samvirkende Fagforbund i Danmark.

1898 — 3. Januar — 1923.

Den 3. 4. og 5. Januar 1898 blev der afholdt et Delegeretmøde for samtlige her i Landet bestaaende Fagforbund, en Række enkeltstaaende Fagforeninger og Fællesforeningerne. Paa Mødet forelaa til Behandling »Forslag til Oprettelse af en Fællesorganisation for samtlige Fagforeninger i Danmark«.

Efter et udførligt Foredrag af den daværende Formand for De samvirkende Fagforeninger i København J. Jensen, vedtoges det efter en længere Diskussion »at oprette en Fællesorganisation for samtlige Fagorganisationer i Danmark paa Basis af det ved de skandinaviske Arbejder-Kongresser, særlig Arbejderkongressen i Stockholm 1897, vedtagne Grundlag og saaledes, at det videst mulige Selvstyre i de bestaaende Fagforbund bibeholdes«.

Denne Beslutning blev taget paa Mødets første Dag, og man tør derfor nok betragte den 3. Januar som den Dag paa hvilken De samvirkende Fagforbund blev stiftet.

Den 3. Januar 1923, er der saaledes forløbet 25 Aar siden hin minderige Begivenhed fandt Sted.

Dagen vil blive mindet paa festlig Maade ved en Sammenkomst paa Københavns Raadhus, hvortil Repræsentantskabets Medlemmer og Gæster fra Ind- og Udlandet er indbudte.

I Dagens Anledning er der endvidere udarbejdet et Festskrift, hvori omtales en Række af de vigtigere Begivenheder i de forløbne 25 Aar. Festskriftet vil blive tilstillet samtlige tilsluttede Forbunds Hovedbestyrelsesmedlemmer, Fællesorganisationerne og den socialdemokratiske Presse.

Vi skal ikke her komme ind paa en Omtale af Festskriftet eller af De samvirkende Fagforbunds Virksomhed, det vil der senere blive Anledning til, men kun udtale vort Ønske om et *godt og frugtbringende Samarbejde mellem vore Organisationer.*

Arbejdsløsheden.

Rigsdagsudvalgets Møder.

I sidste Nummer af »Arbejderen« meddelte vi, at det af Rigsdagen nedsatte Fællesudvalg havde holdt Møde den 28. November for at tage Stilling til Spørgsmaalet om hvilke Arbejdsløshedskasser der fremtidig kunde henføres under Krisefonden. Nogen Beslutning blev der dog ikke taget, fordi man fra Venstres og de Radikales Side ønskede Oplysning om hvormange af de Arbejdsløse der havde opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse og hvormange af de arbejdsløse Kvinder der var ugifte. Kravet om disse Oplysninger bevirkede, at

Tabel 1.

Arbejdsløshedskasser i de for Tiden til extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse helt eller delvist berettigede Fag	Antal Medlemmer d. 31/3 1922	Samlet Antal arbejdsløse d. 1/12 1922 efter A./K.ernes Opgivelser	Heraf havde d 1/12 1922 opbrugt vedtægtsmæss. Understøttelse	Anfal arbejdsløse der har opbrugt vedtægtsmæss. Understøttelse i Procent af samtlige arbejdsløse	Tilmeldte arbejdsledige i % af samtlige Medlemmer (Ledighedsprocenten) d. 8/12 1922	Gennemsnitlig Ledighedsprocen for December Maaned i Aarene 1909—1913
Arbejdslederne a)	1946	110	68	22	5	»
Arbejdsmændene a)	82098	18530	6058	33	18	10
Billedskærerne osv.	187	80	66	83	44	14
Bogbinderi- og Papirvare	2580	150	97	65	5	2
Bogtrykfaget	5102	738	295	40	13	5
Den keramiske Industri	1284	131	92	70	10	»
Drejerfaget	297	47	45	96	14	15
Elektrikerne	2256	220	79	36	9	5
Forgylderfaget	184	16	12	75	6	»
Glasarbejderne	487	149	44	30	30	2
Guld-, Sølv- og Elektroplet	1061	127	52	41	12	2 c)
Gørtler- og Metalarbejdere	422	104	89	66	23	8
Handels- og Kontormedhjlp.	13795	ca. 1350	ca. 900	ca. 67	10	»
Handskemagerne	93	4	4	100	4	2
Kedel- og Maskinpasserne	2382	167	66	40	7	3
Korkskærerne osv.	238	46	43	93	18	21
Kurvemagerne	142	»	»	»	27	»
Læder- og Skindarbejderne	507	35	27	77	9	3
Mejerifaget	1268	72	37	51	6	»
Metalarbejderne	24750	6903	4319	63	27	10
Metaltrykkerne	135	10	2	20	6	6
Mølleriarbejderne	827	55	30	55	9	4
Papirindustriarbejderne	1323	77	42	55	6	»
Rebslageriarbejderne	281	74	56	75	28	1 c)
Riggernes og Sejlmagerne	177	52	30	58	44	»
Sadelmagerne osv. a)	1781	225	53	24	13	16
Skibstømrerne	990	418	221	53	43	9
Skotøjsarbejderne	4384	582	394	68	11	6
Skraatobaksarbejderne	805	133	50	38	14	5
Slagter- og Kødindustriarb,	3777	314	164	52	9	3
Snedkerfaget	8932	2167	1537	71	25	21
Soignerings-Toilet osv.	838	74	51	69	10	12
Sukkervare-Chokolade osv. b)	1134	101	58	57	10	9
Textilarbejderne a)	9009	497	270	54	6	3
Tobaksarbejderne	7749	1605	1094	68	23	7
Træindustriarbejderne	3747	470	291	62	11	16
Ialt	186968	35833	16736	»	»	»

a) Kun delvist berettigede Fag.
b) Kun medtaget indtil 15. December 1922.
c) Procenten beregnet paa Grundlag af enkelte Aar indenfor Perioden.

Tabel 2.

Arbejdsløshedskasser *udenfor* de for Tiden til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag.	Antal Medlemmer d. 31/8 1922.	Samlet Antal arbejdsløse d. 1/12 1922 efter A./K.ernes Opgivelser	Heraf havde d. 1/12 1922 opbrugt vedtægtsmæss. Understøttelse	Antal arbejdsløse, der har opbrugt vedtægtsmæss. Understøttelse i % af samtlige arbejdsløse	Tilmeldte arbejdsledige i % af samtlige Medlemmer (Ledighedsprocenten) d. 8/12 1922	Gennemsnittig Ledighedsprocent for December Maaned i Aarene 1909—1913
Bageri osv.	3413	780	409	52	21	17
Blikkenslagernes	1462	201	62	31	14	7
Brolæggernes	162	30	20	67	14	22
Bryggeriarbejdernes	5937	927	367	40	15	1
Bødkernes	761	88	22	25	12	9
Børsteindustriarb.	366	44	20	45	13	4
De kvindelige Arb.	8259	1283	857	67	8	3a)
Forsikringsfunk. osv.	666	30	18	60	4	»
Gartneriarbejdernes	1048	203	156	77	20	1a)
Gentofte-Lyngby osv	1058	153	36	24	13	8
Glarmestersvendenes	323	28	22	79	6	9
Hatte- og Buntmagerf.	1197	30	9	30	3	6
Husassistenternes	330	5	»	»	2	»
Karetmagernes	970	128	67	52	12	8
Kobbersmedenes	184	21	6	29	13	1a)
Landarbejdernes	12351	1105	460	42	5	»
Landkokkenes	213	45	22	49	21	»
Malersvendenes	5414	1829	331	18	33	46
Murarbejdsmændenes	1129	314	186	59	27	25
Murerfagets	6607	1136	330	29	14	24
Musikernes	1249	339	208	61	27	»
Skræderfagets	10151	629	309	49	3	4a)
Stenhuggernes	526	60	13	22	13	30
Stukkatørernes	111	19	11	58	18	44
Søkokkenes	371	16	2	13	5	»
Sømændenes	2372	1154	650	56	26	»
Telefonstandens	1675	88	54	61	5	»
Tjenernes	2247	500	250	50	20	19
Tømrerfagets	4858	1032	361	35	19	24
Urmagernes	262	23	12	52	9	»
Ialt...	75672	12240	5270	»	»	»

a) Procenten udregnet paa Grundlag af enkelte Aar indenfor Perioden.

Sagen blev forsinket i ca. 14 Dage og nogen væsentlig Indflydelse paa Sagens Afgørelse fik disse Oplysninger ikke, og man kunde derfor lige saa godt have afgjort Sagen paa Grundlag af Oplysningerne der forelaa den 28. November.

Materialet er i sig selv dog meget oplysende, og vi fremsætter derfor Tabellerne over de Arbejdsløse i de forskellige Fag, hvor mange af disse der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, hvilke Fag der paa daværende Tidspunkt var berettigede eller delvis berettigede til Ekstra-Understøttelse og om de Fag, som var uberettigede til Understøttelse.

Statistiske Oplysninger.

Det fremgaar af disse, at de Kasser, som var berettigede til Ekstra Understøttelse omfattede 35833 arbejdsløse Medlemmer eller 19,2 pCt. og i de Kasser, som var uberettigede til Ekstra-Understøttelse, var der 12240 arbejdsløse Medlemmer eller 16,2 pCt.

Gaar man Talrækkerne igennem for de enkelte Fag, vil man hurtig opdage, at Arbejdsløsheden i de forskellige Fag gennemgaaende er meget høj. For en Række Fag var den 5, 4, 3 og 2 Gange saa høj, som den var i Aarene 1909—10, 1917, 1918 og 1919—20.

Saafremt man havde brugt Medlemsantallet pr. 1. Januar 1923 i Stedet for d. 3. Marts i Aar og regnet med Arbejdsløsheden pr. 15. og 31. December i Stedet for den 8. December vilde Procenten af Arbejdsløse endda blive større; fordi Medlemsantallet sikkert i alle Kasser er gaaet tilbage medens Arbejdsløsheden har været i Stigning siden Optællingen foretoges. Skulde der ankes noget over Oplysningerne, skulde det være fordi man ikke heraf kan se Varigheden af Arbejdsløsheden for Medlemmerne. Det vil være meget interessant og belærende at have Besked paa hvormange, der har været uden Beskæftigelse i 1, 2, 3, 4 Maaneder o. s. v., for derved ret at kunne maale Dybden af Nøden som Arbejdsløsheden har bragt i de tusinde Hjem og som maaske kunde have aabnet Venstres og Højres Repræsentanters og Indenrigsministerens Hjerte lidt mere for de tusinde af uforskyldte nødlidende Arbejdere og deres Familier end Tilfældet er blevet; thi uagtet Forholdet er saa mørkt, som det vel kan blive i mange hæderlige og stræbsomme Arbejderes Hjem, saa man dog ved Rigsdagsudvalgets Møde den 14. December, at der blandt Repræsentanterne for Regeringspartierne kun var en ringe Forstaaelse af de kritiske Tilstande, som er raadende for Tiden, det var ikke nok med de mange Fag der var udelukket fra Ekstra Understøttelse, de krævede yderligere 20 Fag af de der var berettigede til Understøttelse udelukket og først efter en langvarig Forhandling tog de nogle faa andre Fag med. Det var under disse Forhold udelukket at naa til Enighed om en Fællesindstilling til Indenrigsministeren og han har derfor efter eget Skøn afgjort, hvilke Kasser der i Fremtiden kan komme ind under Krisefonden, og hvem der er uberettiget til at komme derunder og har herom under 20. December 1922 udsendt følgende:

Bekendtgørelse

vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. Decbr. 1921 m. m.

Efter stedfunden Forhandling med det i § 28 i Lov Nr. 529 af 22. Decbr. 1921 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. omhandlede Rigsdagsudvalg fastsættes herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 15. Decbr. 1922 at regne, jfr. dog nedenfor i § 2, vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. Decbr. 1921 indtil videre kun kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag og Brancher af Fag:

Fag:

Bagerfaget, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogtrykfaget, Bryggeriarbejdere, Børsteindustriarbejdere, Den keramiske Industri, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Karetmagere, Kedel- og Maskinpassere, Kobbersmede, Kurvemagere, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Mølleriarbejdere, Rebslageriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skraatobaksarbejdere, Slagter- og Kødindustriarbejdere, Snedkerfaget (dog med Undtagelse af Bygningssnedkere), Sømænd, Tobaksarbejdere.

Brancher af Fag:

Arbejdsmænd af nedennævnte Brancher: (dog kun forsaavidt de tilhører en selvstændig Brancheafdeling af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse eller — for Personer, der staar udenfor denne Kasse — har Tilknytning til en saadan selvstændig Brancheafdeling, jfr. nedenfor):

Fabrikarbejdere, Garveriarbejdere, Havnearbejdere, Hærens og Flaadens Arbejdere, Jord- og Betonarbejdere, Kuske, Lager- og Pakhusarbejdere, Skibsværftsarbejdere, Støberiarbejdsmænd, Trælagerarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

1) Saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og

2) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i en af følgende statsanerkendte Arbejdsløshedskasser: De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse, Arbejdsledernes og dermed ligestillede tekniske Funktionærers Arbejdsløshedskasse eller i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne, eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i et af ovenstaaende Fag.

Som henhørende til en af de ovennævnte Brancher af Fag anses:

1) Saadanne arbejdsløse, der kan dokumentere, at de den 15. Decbr. 1922 stod som Medlemmer af en for vedkommende Branche oprettet selvstændig Afdeling*) af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, og som til enhver Tid kan identificeres som saadane, samt

2) Saadanne udenfor Fagets anerkendte Arbejdsløshedskasse staaende Personer — hvad enten de paagældende er arbejdsløshedsforsikrede i en af de følgende statsanerkendte Arbejdsløshedskasser: De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse, Arbejdsledernes og dermed ligestillede tekniske Funktionærers Arbejdsløshedskasse eller i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne, eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i vedkommende Branche og som tillige kan dokumentere, at de den 15. Decbr. 1922 sidst har haft Arbejde paa en Arbejdsplads indenfor en af de ovennævnte Brancheafdelingers stedlige Omraade.

Klage over Hjælpekassernes Afgørelse i Henhold til nærværende Bestemmelse vil indenfor et Tidsrum af en Maaned kunne forelægges Arbejdsdirektøren, hvis Afgørelse atter kan indankes for Indenrigsministeren.

§ 2.

I Tiden fra den 15. til og med den 31. Decbr. 1922 vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. Decbr. 1921 foruden til de i § 1 nævnte Fag og Brancher af Fag endvidere i Overensstemmelse med de hidtil fulgte Regler kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag og Brancher af Fag, der hidtil har været anset for at have ekstraordinær Arbejdsløshed:

Fag:

Bogbinderi- og Papirvarearbejdere, Drejerfaget, Elektrikere, Forgyldere, Handskemagere, Korkskærere og Sortersker, Mejerifaget, Metaltrykkere, Papirindustriarbejdere, Soigneringss-, Toilet- og Sanitetsarbejdere, Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere, Træindustriarbejdere.

Brancher af Fag:

Af Arbejdsmænd: Isoleringsarbejdere.

Sadelmagere og Tapetserere henhø-

*) For de i § 1 omhandlede Branchearbejdere (Underfag) er der af Fagets anerkendte Arbejdsløshedskasse oprettet følgende selvstændige Brancheafdelinger:

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse:

Fabrikarbejdere: København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Helsingør, Nykøbing Mors, Odense, Randers, Slagelse og Vejle.

Garveriarbejderne: København.

Havnearbejdere: København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Horsens, Nørre-Sundby, og Odense.

Hærens og Flaadens Arbejdere: København.

Jord- og Betonarbejdere: København, Aarhus og Randers.

Kuske: København, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Køge, Odense, Horsens, Randers og Vejle.

Lager- og Pakhusarbejdere: København og Odense.

Skibsværftsarbejderne: København og Helsingør.

Støberiarbejdsmændene: København, Aarhus, Odense og Holstebro.

Trælagerarbejderne: København.

rende til Rejsetøjsarbejder- og Piskemagerbranchen.

Tekstilarbejdere henhørende til Possementmagerfaget.

Endvidere vil Understøttelsen i ovennævnte Tidsrum kunne ydes til Arbejdsledere og dermed ligestillede tekniske Funktionærer, der normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere (Arbejdsledere og lign.) i et af de fornævnte Fag eller Brancher af Fag.

§ 3.

Saafremt et Fag, der ikke henhører til de i § 1 nævnte, formener, at der indenfor Faget eller en Branche af dette maa skønnes at herske en saadan ekstraordinær Arbejdsløshed, at Understøttelse i Henhold til fornævnte § 31 bør ydes til Fagets (Branchen) arbejdsløse, og saafremt vedkommende Fag er i Stand til af anføre anden Begrundelse herfor end tidligere anført eller til iøvrigt at fremkomme med nye Oplysninger, kan Indenrigsministeren paa derom indgivet Andragende optage Faget (Branchen) blandt de forannævnte til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag og Brancher af Fag.

§ 4.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales efter de i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922 indeholdte Regler.

Dog vil den i Bekendtgørelsen § 1 a omhandlede fortsatte Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør ligesom Tillægshjælp hertil i Henhold til Bekendtgørelsens § 1 b i Tiden indtil den 15. Februar 1923 kunne ydes, selvom derved det i Bekendtgørelsens § 1 a fastsatte Dageantal af 90 Dage overskrides.

§ 5.

Idet iøvrigt henvises til den i § 3 i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 1. Februar 1922 vedrørende Nødhjælpsarbejder indeholdte Bestemmelse om, hvilke arbejdsløse der kan tages i Arbejde ved Nødhjælpsarbejder, bemærkes, at fra og med den 1. Januar 1923 at regne, vil indtil videre kun arbejdsløse, der henhører til et af de i nærværende Bekendtgørelse § 1 nævnte Fag (Brancher af Fag) eller til et Fag (en Branche), der med Hjemmel i nærværende Bekendtgørelse § 3 senere optages blandt de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag, kunne tages i Arbejde ved Nødhjælpsarbejder.

De den 30. December 1922 ved et Nødhjælpsarbejde beskæftigede Personer, vil indtil de opnaar andet Arbejde af over midlertidig Beskæftigelses Varighed, (i Almindelighed 3 Uger, jfr. vedkommende Fags Arbejdsløshedskasses Vedtægt,) kunne forblive i Arbejde derved, selvom de i Henhold til Bestemmelsen i foranstaaende Stykke ikke fra nævnte Dato at regne vilde kunne antages til Arbejde.

Uanset Bestemmelsen i nærværende Paragrafs 1. Stykke bemyndiges Arbejdsdirektøren til paa derom af vedkommende Kommunalbestyrelse indgivet Andragende undtagelsesvis at meddele Tilladelse til, at der antages andre end de i 1. Stykke omhandlede arbejdsløse til Udførelse af et Nødhjælpsarbejde i Tilfælde, hvor det — efter Henvendelse til vedkommende Kommunale Arbejdsanvisningskontor — har vist sig umuligt blandt de i vedkommende Kommune værende arbejdsløse, som henhører til de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag (Brancher af Fag) at tilvejebringe et til vedkommende Nødhjælpsarbejdes Udførelse tilstrækkeligt Antal kvalificerede Arbejdere.

§ 6.

I de i § 33, Stk. 1, i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 omhandlede Kursus for arbejdsløse vil fra og med den 1. Januar 1923 kun kunne deltage sadanne arbejdsløse, der henhører til et af de i nærværende Bekendtgørelse § 1 nævnte Fag (Brancher af Fag) eller til et Fag (en Branche), der med Hjemmel i nærværende Bekendtgørelses § 3 senere optages blandt de til ekstraordinær Arbejdsløsunderstøttelse berettigede Fag. Endvidere vil der fra nævnte Tidspunkt kun kunne ydes saadanne arbejdsløse den i Lovens § 33, Stk. 2, omhandlede Understøttelse til Skoleophold.

Dog vil arbejdsløse, som ikke henhører til et af de fornævnte Fag (Bran-

cher af Fag,) men hvis Deltagelse i et af de i Lovens § 33, Stk. 1, omhandlede Kursus er paabegyndt før 31. December 1921, eller som før denne Dag er begyndt at oppebære Understøttelse i Henhold til Lovens § 33, Stk. 3, kunne vedblive at deltage i det paagældende Kursus eller at oppebære fornævnte Understøttelse, indtil vedkommende Kursus er afsluttet eller Bevillingen udløbet.

§ 7.

Denne Bekendtgørelse træder straks i Kraft.

Samtidig bortfalder — dog med den af Bestemmelserne i nærværende Bekendtgørelse §§ 2, 5 og 6 følgende Begrænsning i Tiden til og med den 31. December 1922 — følgende af Indenrigsministeriet udstedte Bekendtgørelser:

1) Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

2) Tillægs-Bekendtgørelse af 3. August 1922 til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

3) 2den Tillægs-Bekendtgørelse af 14. August 1922 til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

4) 3die Tillægs-Bekendtgørelse af 13. Oktober 1922 til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

5) 4de Tillægs-Bekendtgørelse af 21. November 1922 til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

De i Bekendtgørelsen nævnte Fag og Brancher hvortil der kan ydes Ekstraordinær Understøttelse omfatter 27 Fag med ca. 36768 Arbejdsløse, og 39 Fag som er udelukket og uberettiget omfatter ca. 11305 Arbejdsløse.

Tallet paa de til ekstraordinær Understøttelse berettigede Fag, kan dog ikke helt opgøres, fordi der blandt de nævnte Fag er nogle som kun er delvis berettigede til Understøttelse.

Indenrigsministerens Afgørelse er med et meget mildt Udtryk inhumant og vilkaarlig og dertil i højeste Grad uretfærdig mod de mange Tusinder Arbejdsløse som fratages eller nægtes Understøttelse nu midt i Vinterens Hjerte.

Paragraf 3 aabner imidlertid Adgang for Fag eller Brancher, som mener, at der hersker en saa ekstraordinær Arbejdsløshed, at der bør ydes ekstra Hjælp, Adgang til at indsende Andragende til Indenrigsministeren om at komme i Betragtning, og Fagene bør derfor i størst mulig Omfang, hvor Forholdene taler derfor, benytte sig af den Adgang der er givet til at søge opnaaet Ret for Kasserne til at komme i Betragtning.

Nævnskendelse

angaaende Vilkaarene for Etablering af 2- og 3-Holds Drift.

I den mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening den 4. April 1922 afsluttede Overenskomst indeholdes følgende Bestemmelse.

I de Organisationer, hvor der rejses Krav derom, optages Forhandling om Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3 Holds Drift. Forsaavidt Forhandling herom ikke fører til noget Resultat, gaar Sagen til Hovedorganisationerne. Forsaavidt Enighed ej heller her opnaas, afgøres Sagen af et Nævn, der bestaar af 3 af hver af Hovedorganisationerne valgte Medlemmer samt Forligsinstitutionen. Nævnets Formand fungerer som Opmand.

I Henhold til denne Bestemmelse nedsattes i Juni Maaned efter Anmodning af Hovedorganisationerne et Nævn

til Afgørelse af samtlige de vedrørende Arbejde i 2- og 3 Holds Drift rejste Krav, idet der ikke var opnaaet Enighed ved de Forhandlinger, der i Henhold til Overenskomsten af 4. April var ført i Organisationerne eller Hovedorganisationerne.

Til Medlemmer af Nævnet udpegede De samvirkende Fagforbund Sekretær Nygaard, Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, J. A. Hansen og Formanden for Snedkerforbundet i Danmark Martin Petersen. Af Arbejdsgiverforeningen udpegedes til Medlemmer Direktør for A/S. Burmeister & Wain Overgaard, Direktør for A/S. De danske Sukkerfabrikker Dorph Broager og Direktør for A/S. Den kongelige Porcelænsfabrik Dalgas. Til at lede Nævnets Forhandlinger, og til at fungere som Opmand i Nævnet udpegede Forligsinstitutionen Kontorchef Dalhoff.

Af følgende Organisationer eller Arbejdsgivere er der over for Nævnet rejst Krav om Ændring i eller Indførelse af Regler ved Etablering af Arbejde i 2- og 3 Holds Drift:

1. Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jernindustrien.
2. Entreprenørforeningerne.
3. Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn-, Metal- og Kludebranchen.
4. A/S Fabrikken »Fiducia«
5. Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter.
6. Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling.
7. Træindustriens Fabrikantforeninger.
8. Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter.
9. »Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken.«
10. Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien.
11. Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark.

For samtlige fornævnte Organisationer og Virksomheder med Undtagelse af Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark, har der været ført Forhandlinger i Nævnet; for Havne- og Købmandsorganisationernes Vedkommende vil Sagen blive behandlet i den nærmeste Fremtid.

Paa Møder i Nævnet er der givet ovennævnte Organisationer (Arbejdsgivere) og de modstaaende Arbejderorganisationer Lejlighed til at udtale sig med Hensyn til de fremsatte Krav.

Som *almindelige Argumenter* er der fra Arbejdsgivernes Side anført, at Formaalet med de fremsatte Krav er at gøre Produktionen billigere og derved skaffe mere Arbejde og for adskillige Industrier kommer hertil Hensynet til at gøre dansk Industri mere konkurrencedygtig overfor Udlandet. Ved Arbejde i skiftende Hold vil Generalomkostningerne pr. produceret Enhed gaa ned, idet Forrentning af Fabriksanlæg og Maskiner er den samme, og da de i Industrien anbragte Kapitaler i de senere Aar er vokset betydeligt, har Spørgsmaalet stor Interesse. Fra Jærnindustrien hævdes det, at 20 a 30 pCt. af Omkostningerne ved Varens Fremstilling er uafhængige af Produktionens Størrelse. Desuden er det fremført, at de nugældende Vilkaar for Arbejde i Skift er fastsat inden 8-Timers Dagens Gennemførelse, da Arbejdstiden var betydelig længere hvorfor Arbejde i 2 Skift for andet Holds Vedkommende i væsentlig Grad maatte blive Natarbejde, medens Arbejdstiden for de to Hold nu kan lægges fra om Morgenen Kl. 6 til om Aftenen Kl. 10. á 11. Ogsaa af den Grund maa de fastsatte Tillæg kunne reduceres. Endelig fremhæves, at der ved Nedsættelse af Produktionsomkostningerne vil skabes nyt Arbejde, idet dels Arbejde her til Danmark, som nu udføres i Udlandet, vil kunne udføres her, og dels kan der lettere opnaaes Leveringer til Udlandet; herved vil Industrien ophjælpes og Arbejdsløsheden formindskes.

Som *almindelige Argumenter* fra Arbejdernes Side fremhæves, at man ikke har nogen Sikkerhed for, at Nedsættelse af Betalingen for Skiftearbejde vil betyde noget for de forskellige Industriers Konkurrencedygtighed med Udlandet, idet Produktionen i Skiftarbejde altid bliver forholdsvis dyrere end anmindeligt Dagarbejde, og man har derfor ikke kunnet se nogen Berettigelse heri for at nedsætte de Tillæg for Arbejde udenfor den sædvanlige Arbejdstid, som nu ydes. Ved Indførelse af lavere Be-

taling for Arbejde i skiftende Hold er der Fare for, at saadant Arbejde skal blive iværksat for kortere Tid, eller blot for at undgaa at betale for Overarbejde. For Arbejderne vil Fortjenesten i Akkordarbejde altid blive ringere i Skiftarbejde end i Dagarbejde paa Grund af den unormale Arbejdstid, Belysningsforholdene m. v., og ved Arbejde i Fællesakkord er der meget betydelige tekniske Vanskeligheder at overvinde. Arbejderne maa fremdeles have et rimeligt Tillæg til Lønnen ved Arbejde udenfor den normale Arbejdstid paa Grund af de Ulemper, der medføres af den dermed forbundne Omlægning af Husførelse af Ubehaget ved, at Fritiden ikke kommer til at ligge som for andre Arbejdere, hvad der maa vanskeliggøre Deltagelse i Foreningslivet og almindeligt Samvær med Familie og Venner, af Vanskeligheden ved Sporvognskørsel til og fra Arbejdsstedet m. v. Endelig har Arbejderne hævdet, at det var et daarligt Tidspunkt nu at ville indføre Arbejde i skiftende Hold, naar der faktisk ikke var ret meget Arbejde, men stor Arbejdsløshed.

Med Hensyn til Arbejdernes Frygt for, at Arbejde i skiftende Hold skal kunne indføres for kortere Tid for at undgaa Overarbejde, er det af Arbejdsgiverrepræsentanterne erklæret, at de er enige i, det ikke bør finde Sted, og at de er villige til at gaa med til at indsætte saadanne Bestemmelser i Reglerne for Skiftarbejde, at dette hindres.

Med Hensyn til *særlige Forhold* indenfor de enkelte Industrier er bl. a. fremført følgende:

Jærn- og Metalindustrien.

Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Ændring af de nugældende Bestemmelser i »Fælles Værkstedsregler«, hvorefter Arbejderne, naar Dag- og Nathold etableres, paa Natholdet faar følgende Tillæg: For Reparationsarbejde i Skibe 75 pCt. af Timelønnen, for alt andet Arbejde for de første 6 Nætter, Arbejderen deltager i Natholdsarbejde, 50 pCt. af Timelønnen og derefter 25 pCt. af Timelønnen. Arbejdsgiverne har krævet de nye Bestemmelser fastsat saaledes, at der intet Tillæg ydes for Skiftarbejde mellem Kl. 6. Morgen og Kl. 11 Aften, samt at der for Tidsrummet Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen ydes et Tillæg af 10 pCt. af den ansatte Timeløn. Som særlige Argumenter for denne Industri fremhæves, at i Særdeleshed de danske Skibsbyggerier, men ogsaa Maskinfabrikationen maa arbejde i Konkurrence med Udlandet, og at der intet Steds i Udlandet, undtagen i Norge, gives Tillæg for Arbejde i Skift, Desuden er det fremført, at Tillægget for Reparationsarbejde i Skibe er ganske urimeligt højt, idet der ingen Grund kan være til at give højere Tillæg her end ved andet Arbejde. Netop for Skibsværfterne spiller Leveringstiden en overordentlig stor Rolle med Hensyn til Konkurrencemulighed med udenlandske Værfter, hvorfor Skiftsarbejde maa kunne etableres uden særlige Omkostninger.

Fra Arbejdernes Side fremføres det heroverfor, at Reparationsarbejde i Skibe om Natten er et særlig ubehageligt Arbejde, hvorfor det nuværende Forhold med større Tillægsbetaling herfor bør bevares. Derimod er man enig med Arbejdsgiverne i, at der for dette Arbejde maa være Adgang til at etablere Skiftarbejde paa lettere Vilkaar end ved andet Arbejde (kortere Varsel til Arbejderne og kortere Varighed for Arbejdet). Med Hensyn til Muligheden for at kunne konkurrere med udenlandske Værfter er det af Arbejderne hævdet, at Skiftarbejde anvendes faktisk ikke i andre Lande.

Entrepenørfaget.

Den nugældende Bestemmelse for København angaaende Betalingen i Arbejde med skiftende Hold lyder saaledes: »Ved Timelønsarbejde med skiftende Hold, som strækker sig over 6 Dage, betales de Timer, der ligger mellem normal Arbejdstids Ophør og Begyndelse, i de første 6 Dage med et Tillæg til ovennævnte Timeløn af 50 pCt. og derefter med et Tillæg af 25 pCt. Hvor Arbejde med skiftende Hold udføres i Akkord, gives et Tillæg i hvert enkelt Tilfælde til Akkordlistens Priser efter nærmere Overenskomst.

I Provins-Overenskomsterne er der ikke i Almindelighed fastsat Priser for Skiftarbejde, men truffet Aftaler

herom i hvert enkelt forekommende Tilfælde.

Entrepenørforeningernes Krav gaar ud paa, at der skal gælde samme Bestemmelse for Timelønsarbejde og Akkordarbejde, og Foreningen har afgivet følgende Tilbud:

for København: Ved Arbejde i skiftende Hold betales de Timer, hvori der arbejdes mellem normal Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg til »Timelønnen« eller til »Akkorden pr. Time« af 14 Øre;

for Provinsen: For Arbejde i Skiftende Hold betales de Timer, der ligger mellem Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg — beregnet af den normale Timeløn — af 12½ pCt.

Fra Entrepenørforeningernes Side er fremført, at Skiftarbejde kun har kunnet benyttes sjældent, fordi det er for dyrt, og at der med rimelige Betalingsforhold er Mulighed for at beskæftige arbejdsløse med saadanne Arbejder.

Fra Arbejdernes Side er det gjort gældende, at netop for den Slags Arbejde maa der være rimelige Tillæg, idet det ofte er stærkt tidsbegrænset saa at der ikke kan bydes Arbejderne Skiftarbejde i Perioder af en rimelig Længde. Desuden er det som Regel Arbejde i Byernes Pereferi, saa at Vejen til og fra Arbejdspladsen tager urimelig Tid, hvis Arbejderne ikke kan køre med Sporvogn. Endelig fremhæves det, at dette er et Fag hvor der ikke er Konkurrence fra Udlandet.

Jærn-, Metal- og Kludebranchen.

Der er her ingen særlige Regler for Betaling for Skiftarbejde, men saadant har tidligere fundet Sted i Henhold til særlige Aftaler. Arbejdsgiverne har anført, at Arbejdslønnen i denne Branche spiller en saa afgørende Rolle, at 2- Holds Drift ikke vil kunne indføres, saafremt der skal ydes en Arbejdsløn, der ligger højere end den almindelige Timeløn. Produktpriserne er efter en mægtig Stigning under Krigen faldet, saa at de nu er lavere end før Krigen. Endelig fremføres det. at Virksomhederne har store Anlæg at forrente.

Arbejderne har herover forudtalt, at de ikke principelt sætter sig imod Indførelse af Arbejde i 2 Holds Drift, men kræver Tillægsbetaling derfor.

Fabrikken »Fiducia«.

Den nugældende Overenskomst indeholder følgende Bestemmelse vedrørende 2 Holds Drift: »Til Arbejdsmænd i Natholdet ydes et Tillæg af 25 pCt. til den anførte Timeløn og Dyrtidstillægget«, medens der ikke er fastsat Regler for 3 Holds Drift. Fabrikken har tilbudt et Tillæg af 10 pCt. til Timelønnen i Tiden mellem Kl. 11 Aften og Kl. 7 Morgen saavel ved 2 Holds som ved 3 Holds Drift. Arbejderne har krævet 25 pCt. Tillæg.

Farve- og Lakindustrien.

Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter har følgende Bestemmelser i Overenskomsten (§ 3): »I de Virksomheder, hvor der arbejdes med 2 Hold, ydes der til Natholdet et Tillæg af 25 pCt. Hvis Parterne enes derom, kan Tillægget deles mellem de to Hold med 12½ pCt. til hvert af Holdene.«

Farvehandlerforeningen har ingen Overenskomstbestemmelser angaaende 2 Holds Drift.

Begge Foreninger kræver indført en Tillægsbetaling af 10 pCt. i Tidsrummet fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Arbejderne kræver, at de bestaaende Forhold for Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter forbliver uforandrede og har tilbudt Farvehandlerforeningen samme Vilkaar.

Træindustrien.

Den nugældende Tillægsbetaling, hvor der arbejdes med saavel Dags- som Nathold, er for Træindustriarbejdernes Vedkommende 25 pCt. til Natholdet, for Arbejdsmændene 50 pCt. til Timelønnen for den første Uge, og for følgende Uger 33⅓ pCt. Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Tillægsbetaling af 10 pCt. i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Fra Arbejdsgivernes Side er fremført, at Skiftarbejde til billigere Pris kan have Betydning ved Leveringer til Udlandet, medens Arbejderne heroverfor hævder, at der aldrig har været Tale om større Leveringer, end at de kan udføres i Dagdrift, naar Arbejdet fordeles paa de forskellige Fabrikker.

Chokolade og Sukkervareindustrien.

Den nugældende Tillægsbetaling, hvor der arbejdes med saavel Dag- som Nathold, er 25 pCt. til Natholdet, medens Arbejdsgiverne har tilbudt et Tillæg af 10 pCt. for Tiden mellem Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen. Arbejdsgiverne fremfører, at Indførelse af Skiftarbejde er et Spørgsmaal om Produktets Kvalitet, idet det gælder om at faa Valsemaskinerne til at gaa hele Døgnet rundt. Fra Arbejdernes Side gøres det gældende, at det er nogle ganske faa Folk paa enkelte Virksomheder, Sagen drejer sig om.

»*Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken.*«

Den nugældende Overenskomst har ingen Bestemmelser vedrørende Betalingen i Skiftarbejde, og Fabrikken har derfor maattet betale efter Overenskomstens Bestemmelser for Natarbejde, nemlig et Tillæg af 50 pCt. i de første 6 Nætter en Mand arbejder, og derefter 25 pCt. Fabrikken tilbyder et Tillæg af 10 pCt. i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen, men gør iøvrigt gældende, at det særlig generende ved de nugældende Forhold er, at Tillægsbetalingen er større de første 6 Nætter, en Mand arbejder, fordi det er smaa Arbejdshold, hvori Arbejderne ofte skifter. Fra Arbejdernes Side er fremført, at de nugældende Regler er de samme som for Jærnindustrien, og ogsaa maa være anvendelig her.

For »*Margarineindustrien*« er Forhandlingerne i Nævnet endnu ikke afsluttede, og Kendelse vil derfor først foreligge senere.

Ved Forhandlingerne i Nævnet er der opnaaet Enighed om:

at der, naar Arbejde etableres i skiftende Hold, skal gives et Varsel, der er sat til 3 Gange 24 Timer, og at Arbejde i Skift, dersom det fordres udført inden Varslets Udløb, for Tiden indtil Varslets Udløb, betales efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid;

at Arbejdet skal have en vis mindste Varighed for at kunne have Karakter af »Etablering af Skiftholds-Arbejde«. For saa vidt Arbejdet ikke varer længere end højst to Døgn, skal der derfor betales efter de sædvanlige Regler for Overarbejde; varer Arbejdet indtil 12 Døgn, betales der det dobbelte Tillæg af det sædvanlige.

at der for Reparationsarbejde fastsættes kortere Frister for Varslet og for Arbejdets mindste Varighed, henholdsvis 24 Timer og 4 Døgn Bestemmelsen tager Sigte paa Jærnindustrien og særlig paa Skibsværfterne;

at der ved Skiftholds-Arbejde ydes et Tillæg til den almindelige Arbejdsløn efter Princípet »Tillæg for forskudt Arbejdstid« og at dette Tillæg kan fastsættes som et fast Tillæg i Ører pr. Time samt at Tillægget bør være større for egentlig Natarbejde end for Aftenarbejde, idet Grænsen sættes ved Kl. 11 Aften;

at Arbejdere, hvis Arbejdstid, paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn har ret til Timeløn for den manglende Tid. Bestemmelsen faar i Almindelighed kun Betydning, hvor der arbejdes i 3 Skift;

at der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, f.Eks. ved Fabrikationer, der efter deres Natur kræver uafbrudt Drift.

at det fra Arbejdernes Side er en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutning af saadanne Akkorder, og at Septemberforligets § 4 herved kommer i Betragtning.

Derimod er der indenfor Nævnet ikke opnaaet Enighed om følgende Punkter.

Tiden for ekstra Betaling. Herom har Arbejderne ment, at den bør sættes til Tiden fra Kl. 5 Aften til Kl. 7 Morgen; Arbejdsgivernes oprindelige Forslag er gaaet ud paa, at der i Almindelighed ikke skal ydes Tillæg til 2. Hold, men under Forhandlingerne er Arbejdsgiverne gaaet ind paa Tiden fra Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen, saaledes at det af Reglerne fremgaar, at der intet Tillæg skal ydes i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften.

Tillægets Størrelse. Arbejderne har foreslaaet dette sat til 20 Øre og 30

Øre for henholdsvis Aften- og Natarbejde og til det dobbelte for Reparationsarbejde i Skibe; endvidere at Tillæget bør være det samme for Kvinder som for Mænd af Hensyn til den større Gene, Kvinder er udsat for ved Etablering af Skifthold. Arbejdsgiverne er af den Anskuelse, at det yderste Maksimum for Tillægsbetaling, som det vil være forsvarligt at fastsætte, maa være henholdsvis 10 og 20 Øre ogsaa for Reparationsarbejde, samt at Tillæget for Kvinder sættes til $^2/_3$ heraf.

Tillægets Regulering efter Pristallet. Arbejderne mener herom, at Tillæget overhovedet bør undtages fra Reguleringsbestemmelserne, medens Arbejdsgiverne ønsker det henført herunder.

Med Hensyn til disse Punkter har Afgørelse derfor maattet træffes af Nævnets Formand som Opmand. Afgørelsen gaar ud paa;

at Tiden for Tillægets Ydelse fastsættes fra Kl. 6 Em. til Kl. 6 Morgen;

at Tillæget bliver 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Em. til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. For Reparationsarbejde i Skibe er Tillæget det dobbelte heraf. Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de anførte Tillæg. Forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 12 Døgn (for Reparationsarbejde 4 Døgn) gives et Tillæg udover det almindelige Tillæg paa 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Der finder ikke i 1923 nogen Regulering af Tillægene Sted efter Pristallet, men efter Udgangen af 1923 falder Tillægene ind under de Regler for en Regulering af Lønningerne, som til den Tid maa komme til Anvendelse.

Som Vilkaar for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift fastsættes herefter for

Jærn- og Metalindustrien:

I fælles Værkstedsregler § 2 erstattes Stykket: Naar Dag- og Nathold etableres . . . . til »Udearbejde« med følgende:

Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

Fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time. Fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

For Reparationsarbejde i Skibe er Tillægene de dobbelte af de foran anførte.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3die Skift. Dersom Arbejdstiden som Følge af Skiftordningen paa et Hold bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den ansatte Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 4 Døgn ved Reparationsarbejde og 12 Døgn ved andet Arbejde, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg. Strækker Arbejdet sig over 2 Døgn og indtil 4 Døgn ved Reparationsarbejde og indtil 12 Døgn ved andet Arbejde erholder han udover det almindelige Tillæg et Tillæg af 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der for Reparationsarbejde gives mindst 24 Timers Varsel, for andet Arbejde 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejdet i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hen-

syn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.«

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.

For Overenskomsterne mellem
Entreprenørforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund og
Entreprenørforeningerne og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund
fastsættes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

Fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time. Fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn har Arbejderen Ret til den stedlige normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn og indtil 12 Døgn, det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.«

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsretsregler.

For Overenskomsterne mellem
Træindustriens Fabrikantforeninger og Træindustriarbejderforbundet,
Træindustriens Fabrikantforeninger og Dansk Arbejdsmandsforbund
fastsættes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

Fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time. Fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som

Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den personlige Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg. Strækker Arbejdet sig over 2 Døgn og indtil 12 Døgn erholder han det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg, Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3 Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb, efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem jfr. September Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.«

For Overenskomsterne mellem
Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen og Dansk Arbejdsmandsforbund,
A/S. Fabrikken Fiducia og Dansk Arbejdsmandsforbund
Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter og Dansk Arbejdsmandsforbund,
Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling og Dansk Arbejdsmandsforbund,
Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter og Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund i Danmark og
»Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken» og Dansk Arbejdsmandsforbund.
fastsættes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time;

Fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftsordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2 eller 3 Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden, ind-

til Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejderne i samme Akkord at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder. saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr, Septemberforligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgifsregler.«

sign. J. Dalhoff.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 629.

Kuske ved Dagrenovationsarbejde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14.November 1922 i Sag Nr. 629: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Vognmandsforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kuskenes Fællesforbunds Vegne.

I de mellem Dansk Arbejdsgiverforening paa den ene Side og De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paa den anden Side indgaaede generelle Overenskomster af 4. April og 24. April d. A bestemtes det, at samtlige Lønninger skulde reduceres med 15%.

I Henhold til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 521 havde Medlemmerne af Københavns Vognmandsforening efter Gennemførelsen af sidste Aars Augustregulering betalt Dagrenovationsarbejde efter Satserne: 12 Kr. 50 Øre, 15 Kr. 92 Øre, Disse Satser blev reducerede med 15%. I Slutningen af Juni gjorde Vognmandsforeningen imidlertid gældende, at dens Medlemmer havde Ret til at iværksætte en større Reduktion. Som det fremgaar af den nævnte Kendelse, oversteg de nævnte Satser, hvad Forbundet i sin Tid havde forlangt, Vognmandsforeningen havde selv tilbudt at betale de højere Satser mod at slippe for et af Forbundet rejst Efterbetalingskrav, og paa Grundlag af dette Tilbud var Rettens Kendelse afsagt. Nu, da de gamle Overenskomster var udløbet, mente Vognmandsforeningen sig berettiget til at gaa tilbage til de af Forbundet i sin Tid krævede Satser 12 Kr. 2 Øre, 14 Kr. 52 Øre og 91⁴/₅ Øre, og til at reducere disse Satser med 15% i Henhold til Overenskomsterne af 4. April og 24. April d. A. Forbundet protesterede herimod. Vognmandsforeningen ønskede herefter Spørgsmaalet afgjort ved faglig Voldgift, men det vilde Forbundet ikke gaa med til.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening nu paastaaet det anerkendt, at Vognmandsforeningens Medlemmer er berettiget til at gennemføre 15 %'s Reduktionen paa den af Vognmandsforeningen hævdede Maade. Klagerne har endvidere paastaaet Forbundet idømt Bod for Nægtelsen af at medvirke til den opstaaede Strids Afgørelse ved faglig Voldgift.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Da det drejer sig om Reduktion af Lønsatser, der er fastslaaet ved tidligere Kendelse af Den faste Voldgiftsret, findes det ikke at være uberettiget, at de Indklagede har ønsket Striden afgjort ved Den faste Voldgiftsret i Stedet for ved faglig Voldgift. Og hvad Realiteten angaar, findes det at maatte være de Lønsatser, der gjaldt forud for Overenskomsterne af 4. April og 24. April, der skal lægges til Grund ved Gennemførelsen af den i de sidstnævnte Overenskomster hjemlede Reduktion. Herefter vil de Indklagede være at frifinde, og Klagerne findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Sag Nr. 632.

Arbejdsmænd i Kerteminde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. November 1922 i Sag Nr. 632: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Kerteminde-Afdelings Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Købmændenes Arbejdsgiverforening i Kertemindes Vegne.

I Overenskomst mellem Købmændenes Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdmandsforbunds Afdeling i Kerteminde af 1. Marts 1919 hed det:

»Timelønnede Arbejdere lønnes med 75 Øre plus Dyrtidstillæg 20 Øre i Timen, dog med et Tillæg af 5 Øre i Timen, hvis de ikke beskæftiges mindst 6 Dage uden Afbrydelse. For Losningsarbejde ved Havnen betales 5 Øre mere i Timen, naar der ikke arbejdes paa Akkord«.

Den her fastsatte Timeløn — 75 Øre plus 20 Øre — var efterhaanden forhøjet til 122 Øre, medens 5-Øres-Tillægget ikke var forandret, da Overenskomst mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund af 24. April d. A. greb ind. I Henhold til denne Overenskomst skulde samtlige Lønninger reduceres med 15 %, og de her omtalte Lønsatser vilde derefter blive 104 Øre og 108 Øre i Timen. I en til Overenskomsten af 24. April knyttet Protokol hedder det imidlertid:

»Der er Enighed om, at Lønnen for Lager- og Pakhusarbejdere hos Købmandsorganisationerne ved Overenskomstafslutningen ikke kan fastsættes til mindre end 108 Øre pr. Time eller en dertil svarende Ugeløn.«

I Kraft af denne Bestemmelse er der Enighed om, at den almindelige Timeløn for det paagældende Arbejde maa blive 108 Øre. Derimod er der Uenighed om, hvorledes Losningsarbejde ved Havnen og Arbejde af mindre end 6 Dages Varighed skal aflønnes. Arbejdsgiverne hævder, at Lønnen for dette Arbejde maa være 108 Øre, altsaa det samme, som den vilde være, hvis den omtalte Protokolbestemmelse ikke havde foreligget. Arbejderne gør derimod gældende, at Lønnen for de nævnte Arbejder maa opfattes som sammensat af en Timeløn og et Tillæg, der hver for sig kan reduceres med 15 %, dog saaledes at Timelønnen for sig ikke kan komme under 108 Øre, og de kommer derved til det Resultat, at den nye Lønsats maa blive 112 Øre.

Den saaledes foreliggende Strid er nu indbragt til Paakendelse af Den faste Voldgiftsret.

Det findes naturligst at opfatte Protokolbestemmelsen som kun tagende Sigte paa Tilfælde, hvor den samlede Løn, der efter de almindelige Regler skulde ydes for et Arbejde, vilde blive mindre end 108 Øre pr. Time. Herefter vil der være at give Arbejdsgiverne Medhold under denne Sag. Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., findes dog at burde deles lige mellem Parterne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos A/S. Josef Levin & Co. Aarhus.

Mellem ovennævnte Firma og Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus bestaar kun en mundtlig Overenskomst. I Anledning af en Strid om hvorlangt et tidligere givet Tilsagn om et Timelønstillæg paa 10 Øre rakte afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 10 November. Her forsøgtes det at faa oprettet en egentlig Overenskomst, men da Arbejdsgiverne ogsaa vilde have nogle Akkordsatser for Indladning af Jern, der stred imod de i Havnearbejdernes Overenskomst fastsatte Satser, kunde Enighed ikke opnaas og Mødet endte saaledes uden Resultat.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i December Maaned 1922.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Januar 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F. E. BORDING KØBENHAVN.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsstedet i December Maaned 1922.

Bemærk! Naar ingen Arbejdstid eller ingen tarifmæssig Arbejdstid angives, bedes man sætte et Tvebillig 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et "

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. Før hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Forsmandens Navn:

Adresse:

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til der Forbund, hvorpaa de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Januar 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes nogen Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Herrefrimagsgade 49, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Trykksag, Porto er da 10 Øre (Indenfor Kobenhavns Portomuralle 5 Øre). Man der maa da iagttages følgende:

Sporgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (0 for Ingen).

Byens og Organisationens Navn samt som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Portoudgiften imidlertid betales som Brev.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28-29 ✻ KØBENHAVN DEN 13. JANUAR 1923 ✻ 19 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds Festskrift.

Det af De samvirkende Fagforbund i Anledning af dets Jubilæum udgivne Festskrift vil ifølge Beslutning gratis blive tilstillet samtlige Forbunds Hovedbestyrelsesmedlemmer, ligesom hver Fællesorganisation vil faa tilstillet et Eksemplar. Det tiloversblevne Restparti af Skriftet kan erholdes for en Pris af 5 Kr. pr. Ekspl. paa De samvirkende Fagforbunds Kontor.

De samvirkende Fagforbunds Jubilæum.

Den 3. Januar 1923 vil staa som en lysende Mindedag i De samvirkende Fagforbunds Historie. Allerede fra den tidlige Morgen indløb der Lykønskninger, og da Forretningsudvalget samledes paa Kontoret Kl. 12, var Lokalerne fyldte med Gratulanter. Formanden bød velkommen, og Ordførerne for de forskellige Deputationer frembar derpaa deres Lykønskninger og overrakte Forretningsudvalget Gaver, Blomster og smukke Adresser.

Sekretæren for Arbejdernes Fællesorganisation i København erindrede om, at det var Fællesorganisationen, der tog Initiativet til Oprettelsen af De samvirkende Fagforbund, han bragte en Tak for det betydningsfulde Arbejde, der var udrettet i de svundne Aar, og overrakte til varigt Minde en prægtig Porcelænsvase fyldt med Blomster.

Th. Stauning bragte Hilsen fra den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe, og Skoleinspektør J. P. Petersen bragte Hilsen fra den socialdemokratiske Gruppe i Borgerrepræsentationen, og begge overrakte kostbare Askebægere med tilhørende Tændstiketuier. Bogtrykker Victor Petersen skænkede en Dirigentklokke af Sølv. Arbejdernes Brændselsforretning et prægtigt Maleri af dens Kulkran og Plads. Bergenholz et Maleri og Bryggeriet »Stjernen« en Krystalvase med Blomster. Hele Dagen strømmede det ind med Blomster og pragtfulde Blomsterkurve, som fuldstændig fyldte Formandens og Kassererens Lokaler. Der var saaledes Blomsterkurve fra Arbejdernes Livsforsikringsselskab, Dansk Arbejdsmandsforbund, Borgmester Jensen, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutnigen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, Industrifagenes Sammenslutning m. fl.

Men samtidig foregik der en Højtidelighed af mere personlig Art, idet der ogsaa blev vist de to Jubilarer, Kasserer E. Svendsen og Lyngsie, forskellig Opmærksomhed. Der blev saaledes overrakt Svendsen en Adresse ledsaget af et Spisestel af Københavns Porcelæn og Lyngsie et prægtigt Maleri fra Silkeborg-Egnen. Efter at Formanden havde henvendt nogle Ord til Gratulanterne og bragt en Tak for Opmærksomheden, kunde man ved 4-Tiden forlade Kontoret for efter et Par Timers Forløb at samles med Repræsentantskabet og de indbudte Gæster fra Ind- og Udlandet til

Fest paa Raadhuset.

Da Formanden bød velkommen, var der om Bordene samlet 200 Festdeltagere. Festen blev i alle Maader vellykket. Middagen blev ganske vist, som Følge af de mange Talere, noget langtrukket, men til trods derfor var den rette Stemning til Stede hele Tiden.

Første Taler var Formanden, Carl F. Madsen, som erindrede om, at det var

efter Initiativ af De samvirkende Fagforeninger i København, at De samvirkende Fagforbund blev oprettet. Delegeretmødet for Fagorganisationerne i Dagene den 3.—5. Januar 1898 var nemlig indkaldt af Forretningsudvalget for Fællesorganisationen i København. Til Stede var 405 Delegerede og 6 Gæster fra Norge og Sverige. Til Behandling forelaa »Forslag om Oprettelse af en Fællesorganisation for samtlige Fagorganisationer i Danmark«.

Forslaget blev motiveret af nuværende Borgmester J. Jensen, som bl. a. pegede paa, at Arbejderne nu maatte være modne og stærke nok til at danne en Sammenslutning for hele Landet, og at dette var blevet en Nødvendighed, ikke alene fordi Opgaverne var voksede, og var blevet sværere at løse, men ogsaa fordi vore Modstandere tvinger os til at slutte os endnu tættere sammen.

Forslaget blev efter en kort Diskussion vedtaget med stor Majoritet, og den faglige Landscentral var derved oprettet og fik Navnet »De samvirkende Fagforbund i Danmark«.

I de følgende Møder vedtoges Lovene og der valgtes et Forretningsudvalg paa 5 Medlemmer, som tiltraadtes af 2 Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund. Formand blev J. Jensen, Sekretær Martin Olsen, Kasserer E. Svendsen. Som Medlemmer indtraadte Lyngsie, Murer H. Rasmussen og Væver Møller og fra Partiet Sigvald Olsen og P. Knudsen. De to sidstnævnte og H. Rasmussen er døde, men vi mindes dem og deres Gerning med den dybeste Ærbødighed.

Jensen beklædte Formandsstillingen, indtil han i Begyndelsen af 1903 overtog Embedet som Borgmester for Magistratens 2. Afdeling.

Vi skylder Jensen megen Tak for det mægtige Arbejde, han fra sine unge Dage har udrettet for at rejse den danske Arbejderklasse til selvbevidst Stræben for at skabe sig lysere og lykkeligere Kaar, og fordi det lykkedes at faa knyttet Baandene mellem Forbundene saaledes, at Samarbejde paa demokratisk Grundlag blev muligt.

Ved Siden af Jensen stod i mange Aar en god og trofast Kammerat og Partifælle, nemlig Martin Olsen, der var Sekretær til 1903, derefter Formand til April 1909. Taleren lærte som Sekretær i den Tid Olsen nøje at kende og at værdsætte hans Evner, og vi er ogsaa ham Tak skyldig for hans Arbejde indenfor De samvirkende Fagforbund.

Iblandt os har vi ogsaa den Ære at have to, der indenfor Ledelsen har gjort hele Felttoget med. Der er først Kasserer E. Svendsen, som gennem 25 Aar paa bedste Maade har varetaget De samvirkende Fagforbunds Finanser. Det er ikke smaa Beløb, der her er Tale om, men om Summer, der gaar op i Millioner. I Tidernes Løb har Svendsen taget Del i meget Arbejde, der ligger udenfor hans Kasserervirksomhed.

Forretningsudvalget har ønsket at vise Svendsen en Erkendtlighed i Form af en Lykønskningsadresse og et Spisestel. Taleren bragte ham til Slut en hjertelig Hilsen og Tak for vel udført Arbejde, hvortil Deltagerne sluttede sig med stærkt Bifald.

Adressens Ordlyd er saaledes:

Kære E. Svendsen.

Dine daglige Medarbejdere og Kammerater kommer til dig for at sige dig Tak. De gør det paa hele den danske Arbejderstands Vegne og med den varmeste Tilslutning fra alle dem, der gennem Aarene lærte at vurdere din Gerning og at skatte din Personlighed. De samvirkende Fagforbunds Jubilæumsdag er ogsaa din. I den daglige Ledelse af den store Landsorganisation har du været med fra den første Dag. Meget er i de mange Aar lagt paa dine Skuldre; stor og omfattende har din Gerning været; nye Felter har, som Aarene er gaaet, lagt Beslag paa din store Arbejdsevne. Skønt Jubilar er du saa langt fra en af dem, der føler Trang til blot at skue tilbage og hvile ud i Minderne. Du staar paa din Arbejdsdags Middagshøjde med Arbejdsglæden lysende ud af al din Færden. Vor Tak gælder ikke blot, hvad du var, men hvad du er, og til vor Tak knytter vi Forventningen om de kommende Dages Samvirken. Vor Henvendelse er Udtryk for et levende Ønske om, at du med Rette skal føle, i hvor høj Grad vor store fælles Festdag ogsaa er din.

Adressen var undertegnet af samtlige Medlemmer af Forretningsudvalget.

Lyngsie har haft Sæde i Forretningsudvalget fra den første Dag. Vi der har samarbejdet med Lyngsie gennem Aarene der svandt, véd at han er i Besiddelse af en Energi som faa, og at

han i Kraft af sine medfødte Evner og den store Organisation, han repræsenterer, har haft en meget stor Indflydelse paa de Beslutninger, der i Tidernes Løb er tagne. Naar man indtager en fremskudt Stilling og til Tider vover sig langt ud, opstaar der ganske naturlig, navnlig under store Begivenheder, Meningsforskel mellem Lederne, saadanne Uoverensstemmelser fremkommer alle Vegne, hvor Liv og Kræfter sættes i Bevægelse, men disse har hidtil dog ingensinde været større, end de var til at komme over, og saaledes vil det ogsaa formentlig gaa i Fremtiden. Modtag min Tak for Arbejdet i de mange Aar og en lille Erindring i Form af Maleriet fra Silkeborg-Egnen, og jeg nærer det Haab, at du endnu i mange Aar maa have Sæde i Forretningsudvalget. (Stærkt Bifald.)

Formanden bragte derefter Repræsentanten for det internationale Fagforeningsforbund, Hr. Oudegeest, en Hilsen, idet han erindrede om, at Grundlaget for Internationale er skabt her i København 1901; bragte Oudegeest en personlig Tak for hans store Indsats for at vedligeholde Forbindelsen mellem Arbejderne i alle Lande.

Fra Tyskland var til Stede Sassenback og Wissel, fra Norge Ole Lian og fra Sverige Thorberg og Johansson, som Formanden bragte en særskilt Hilsen og Tak for deres Nærværelse.

Formanden pegede dernæst paa den mægtige Udvikling, der er foregaaet indenfor De samvirkende Fagforbund i de svundne 25 Aar. Organisationerne har haft en rivende Udvikling. I 1898 bestod De samvirkende Fagforbund af 36 Forbund og 20 enkeltstaaende Foreninger med tilsammen 51.000 Medlemmer. I Tidens Løb er nogle Forbund traadt ud og andre er kommet til, de enkelte Foreninger er forsvundne, fordi de enten er gaaet op i bestaaende Forbund eller selv har dannet Forbund.

Den 1. April 1922 bestod Landsorganisationen af 52 Forbund med 236.559 Medlemmer, hvoraf de 39.000 er Kvinder.

Det ligger imidlertid uden for Muligheden ved en Lejlighed som denne at komme dybere ind paa De samvirkende Fagforbunds Virksomhed og den mægtige Indflydelse, Samvirksomheden har haft paa Arbejdsforholdene i vort Land, men det vil ogsaa være nok blot at pege paa enkelte Ting. Saaledes Kampaaret 1899, som i Stedet for tiltænkt Nederlag for Arbejderne efter 4 Maaneders Kamp endte med Forlig, der ligestillede Arbejderne med Arbejdsgiverne i Arbejdsforholdet. Forliget medførte Oprettelsen af Den permanente Voldgiftsret, senere — i 1910 — udvidet til Den faste Voldgiftsret, hvorigennem indgaaede Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar er lovbeskyttede, og samme Aar vedtoges Loven om Forligsmanden i Arbejdsstridigheder. I 1911 førtes den store Kamp i Byggefagene, og 1919 bragte os 8-Timers Dagen.

1920 havde vi Generalstrejke-Situationen, fremkaldt af Statskup'et og Truslen om Lockout mod 100.000 Arbejdere, der endte med et for Arbejderne hæderligt Forlig.

Endelig skal jeg nævne Kampaarene 1921—22, hvor Lønnen som Følge af Pristallets Dalen gik nedad, medens 8-Timers Dagen opretholdtes.

Paa den sociale Lovgivning har De samvirkende Fagforbund øvet megen Indflydelse og har ogsaa staaet Fadder til et Par af vore store kooperative Virksomheder.

Men som sagt, det er ikke en Beretning om Virksomheden, her er Tale om, men kun en Pegen paa enkelte Begivenheder i de svundne Aar.

Efter Evne har vi søgt at værne om den Arv, som blev os overdraget. Ved forenede Kræfter har vi banet Vejen til mere Frihed, Lys og Lykke i Tusinde Arbejderhjem, og med Stolthed kan vi se tilbage paa Aarene som svandt. Det maa imidlertid ikke glemmes, at der daglig ude omkring i Organisaitonerne og paa Arbejdspladserne foregaar et mægtigt Arbejde for at styrke Organisationerne og for at højne Arbejderne, økonomisk og kulturelt.

Tiden er vanskelig og kendetegnes ved den økonomiske Krise med Arbejdsløshed af et ukendt Omfang og Langvarighed, en reaktionær Regering og en Arbejdsgiverforening, der kun pønser paa at trykke Arbejdernes Løn ned til det mindst mulige og fratage dem andre erhvervede Goder.

Det beror imidlertid paa Arbejderne selv, om de i den kommende Tid skal

gaa fremad eller tilbage. Det vil til enhver Tid afhænge af vor Styrke og Sammenhold.

Til Slut en Tak til alle, som har været med til at rejse Arbejdernes prægtige Borg. Lad os bygge videre paa den og gøre den saa stærk, at den kan modstaa de kommende Storme.

Et Leve for De samvirkende Fagforbunds Fremtid. (Stormende Hurraraab.)

Festsangen

lød nu rytmefast og begejstret gennem den skønne Hal. Melodien var den kendte fra Majdagene: »Faldne er nu Vintrens sidste Skranker«, og Teksten var formet ildnende og smukt af Marinus Kristensen. Vi citerer et Par Vers:

Fortids Drøm om Fremtids fjerne Rige
blev en Bygning rejst paa sikker Grund;
Minder, som laa svøbt i Fanens Flige,
vaagner op til Liv i denne Stund.
Fag for Fag om samme Samlingsmærke
— drevet sammen af den bitre Nød —
er marscheret frem som Hære stærke
om vor stolte Fane, ren og rød.

Kapitalens værgeløse Bytte
— tavse Trælle ved Maskinens Hjul,
kuet Mand i Markens lave Hytte
og i By-Kasernes kolde Skjul —
blev en Arbejdsstand med ranke Rygge,
skrev sit Krav med Viden om sit Værd,
Ret til Fritid, Ret til Hjemmets Hygge,
Ret til Frimandskaar i Livets Færd.

Fortids Tro skal Fremtids Styrke være.
Uden Plet og uden mindste Rift
straaler for os Sammenholdets Lære
i de røde Faners gyldne Skrift.
Som de stærke Grene gror paa Stammen
paa den største Eg i Danmarks Skov
Fag ved Fag skal stedse virke sammen,
gro og grønnes under Livets Lov.

Borgmester Jensens Tale.

En Bifaldsstorm modtog De samvirkende Fagforbunds Stifter og første Formand, J. Jensen, da han tog Ordet:

En Bevægelse skal ikke maales med dens ydre Magt, men med dens indre Nødvendighed, indre Ret og indre Sammenhold. Det laa bag de Ord, jeg udtalte ved De samvirkende Fagforbunds Oprettelse: Og jeg sagde: Vi skal ikke overstemme, men altid søge at overbevise hinanden.

I den Aand blev Organisationen stor og stærk, Grundpillen ogsaa for vor Stræben efter politisk Samfundsmagt. Vi har ikke de højtflyvende Tanker, heller næppe den geniale Dygtighed; men vi har haft den udholdende, pligtopfyldende Arbejdslyst, den jævne, støtte Vækst, og netop derfor blev vor Arbejderbevægelse en af de stærkeste i Verden. Jeg hilser i Dag de Mænd, der tog min Gerning op, da jeg maatte forlade den. Et Leve for De samvirkende Fagforbund, symboliseret i dens pligtopfyldende Formand, Carl F. Madsen. (Stærke Hurraraab og langvarigt Bifald.)

Forsamlingen istemte nu en af Veteranen J. J. Møller forfattet, hyggeliglun, skæmtende, men af dyb Følelse baaret Sang om svundne Tiders Kampe, og saa blev Ordet givet til

Martin Olsen,

De samvirkende Fagforbunds anden Formand. Hans Tale fremtryllede vittigt og fængslende de første Tiders trange Kaar og Aarenes Vækst og Grøde. Han ironiserede over de letkøbte »revolutionære« Fraser, som han stillede i Modsæning til det virkelige revolutionære, grundige Arbejde, og han sluttede med en Hymne til Arbejderklassens Ungdom. Hans Tale fremkaldte stormende Ovationer.

Partiets Formand hilser Fagene.

Hilst af Bifald tog Stauning Ordet: »Internationale« var Partiets og Fagforbundenes fælles Moder og hvorfor strides om, hvem af os, der er den førstefødte. Lad os vedblive at være Tvillingbrødre, der deler Arven, hjælpes i Arbejdet og i Samdrægtighed glæder os over dets Frugter. Maatte Sammenholdet, der gjorde os stærke, styrkes og vare og gøre os endnu stærkere i kommende Dage. Stauning overrakte paa Partiets Vegne en Dirigentklokke i smukt Sølvarbejde. Dens Indskrift er: »Til De samvirkende Fagforbund«. »Fra Socialdemokratisk Forbund«. »Mig lydig at være, det tjener til Ære«. »Gennem Organisation gaar Vejen til det arbejdende Folks Frigørelse«. At bøje sig loyalt og lydigt for Symbolet paa vore Organisationers Selvbestemmelsesret vil alle Dage bringe Klarhed i Raadslagningerne og Kraft i Handlingerne. Et Leve for Sammenholdet. (Stormende Tilslutning.)

Internationales Hyldest.

Sekretæren for den faglige Internationale, Hollænderen Oudegeest, rejste sig. Han talte paa Tysk, men intet Ord af hans velformede Tale gik tabt.

Fra Formandens Side er talt om Karl Legien og Internationale og Danmarks store Andel i denne Organisations Tilblivelse. Dette er rigtigt, men der maa tilføjes, at Danmark hele Tiden har været en af Internationales bedste Støtter. Og Internationales Kraft bestaar jo kun i, at de enkelte nationale Organisationer er stærke og er vore Medkæmpere, det er dette, der giver os Kraft til at arbejde.

Jeg kender de fleste Landsorganisationer i Verden, men Danmark hører til de bedste: Ingen anden kan vise en saa maalbevidst og stedse fremadskridende Udvikling som denne, baade nationalt og internationalt.

Af Eders smukke Festskrift har jeg set, hvad der er opnaaet med Hensyn til 8-Timers Dagens Gennemførelse, og at det er lykkedes nu under Nedgangen at afslaa Arbejdsgivernes Angreb paa denne, vidner mere end alt andet om den danske Fagbevægelses Kraft. Men ogsaa de, efter danske Forhold, mægtige Beløb, der er fremskaffet til Understøttelse af Arbejdsløse og til Strejker og Lockouter i Danmark er noget helt enestaaende.

Men herudover viser Festskriftet jo, at der i Aarenes Løb ogsaa er fremskaffet meget store Summer til Udlandet. Der findes næsten intet Land, hvor ikke Danmark har ydet Hjælp, baade til Kampe og til Lindring af Nød, ja selv til en Negerstrejke er der ydet 1000 Kroner. Dette kunde vist kun ske i Danmark, her gaar Solidariteten ikke alene over Landegrænserne, men ogsaa over Farverne.

I 20 Millioner Arbejderes Navn takker jeg Danmark for den viste internationale Solidaritet.

I 1907 var jeg første Gang i Danmark og har været her flere Gange siden og har lært en stor Del af Fagbevægelsens Mænd at kende, og føler Trang til ogsaa at udtale en Tak til disse.

Som Danmark hidtil har støttet den internationale Arbejderbevægelse, er jeg overbevist om, at den ogsaa vil være vor gode Støtte i Fremtiden, ogsaa i det store Spørgsmaal: Kampen mod Krigen, for Verdensfreden.

Her er ogsaa talt om Ungdommen, og jeg tvivler ikke om, at den danske Ungdom vil gaa i de gamles Fodspor.

Som et synligt Bevis paa vor Højagtelse for de danske Arbejdere, og et varigt Minde om 25 Aarsdagen for Landsorganisationens Stiftelse, har jeg medbragt en lille Gave, som jeg beder Dem modtage og give en Plads paa Deres Kontor.

Gaven bestaar i en meget smuk Statue af Bronze, forestillende en Arbejder, og bærer Indskriften »Fred og Arbejde«.

Oudegeests Tale hilstes med et kraftigt og hjerteligt Bifald, og Gaven var Genstand for megen Beundring.

Forsamlingen rejste sig og istemte »Internationale«.

Under fornyet Bifald talte Thorberg, Sverige, og Ole Lian, Norge.

Vor tyske Partifælle Sassenbach, der sammen med Wissel repræsenterede Tysklands faglige Landsorganisation ved Jubilæet, og som tillige er Sekretær i Det internationale Sekretariat i Amsterdam, holdt følgende hjertelige Tale:

Centralsammenslutningen af de danske Fagforbund fylder i Dag 25 Aar. Ældre endnu er Venskabet og Kampfællesskabet mellem de danske og tyske Arbejdere. Ikke blot har der været Venskab og Fællesskab mellem Arbejderorganisationernes Centralledelse i de to Lande, ikke blot mellem Kamporganisationernes ledende Mænd, men mellem de danske og tyske Arbejdere personlig. Dette gjaldt gode og onde Tider, Fest og Kamp.

Mere end 25 Aar har vi staaet Side om Side, gensidig hjulpet og gensidig øvet Indflydelse paa hinanden. Vi har lært af hinanden. Der fandtes næppe den danske eller tyske Kongres, hvor det andet Land ikke var repræsenteret.

Denne Vekselvirkning har medført stor Overensstemmelse i Kamptaktik og Organisationsformer, og naar man læser den danske og tyske Fagbevægelses Historie, finder man overalt den samme Udviklingsgang og den samme Kampmaade.

Vi har lært at forstaa hinanden, og Forstaaelsen fra dansk Side er ikke mindst kommen til Orde under de tunge Tider, de tyske Arbejdere for Ti-

de gennemlever. Jeg vil paa Festdagen i Dag ikke tale om Nød og Elendighed, men lige saa lidt som vi vil glemme den onde Tid, vi nu lever i, lige saa lidt vil vi nogensinde glemme den Hjælp, vore danske Venner har ydet os.

Hvad jeg særlig her maa nævne, er de danske Arbejderes Hjælp til tyske Børn. De har reddet Tusinder af tyske Børn fra Undergang, og her kommer det ikke alene an paa, at det er gjort, men hvorledes det er gjort.

Jeg haaber og tror, at Solen igen vil komme til at skinne over det tyske Folk, og at det en Gang vil blive os muligt at afbetale den Taknemmelighedsgæld, hvori vi staar.

Før Revolutionen var de politiske Tilstande i Tyskland rent ud middelalderlige. Vi havde ikke en enkelt Konge at afskaffe, men et Par Dusin. (Munterhed.) Paa kort Tid er de forældede Regeringsforhold omstyrtede. Nu er vi naaet til, at Landets politiske Overhoved, Tysklands Præsident, Uge efter Uge betaler Kontingent til sin faglige Organisation, Sadelmagernes Fagforening. (Bravo!)

I Dag maa jeg nøjes med Ord som Udtryk for Taknemmelighed. Men naar jeg nu udtaler min Lykønskning til De samvirkende Fagforbund i Danmark i Anledning af Jubilæet, og gør det i jævne Ord, tør jeg tilføje, at Ordene kommer fra et ærligt Hjerte, og at jeg taler i de tyske Arbejderes Navn.

Maatte de danske Fagforbund blomstre og trives. Maatte de have Lykke til at hæve den danske Arbejderklasse socialt og kulturelt, og maatte det ske i fortsat Samarbejde og Venskab med de tyske Arbejdere! (Begejstret Bifald.)

Saa formedes

Pressens Hyldest til Fagene

af Redaktør Borgbjerg, der fortalte et Eventyr om de 3 Brødre, der fældede Trolden med de 3 Hoveder. Brødrene den faglige, den politiske og den kooperative Bevægelse, Trolden det 3-hovede Uhyre Kapitalisme, Militarisme og Klerikalisme. Brødrene smedede hver sit Vaaben, men brugte dem i Fællig. De formaaede altid at finde hinanden, thi hver havde sin Flig af den fælles Fane, den socialdemokratiske Presse, der slynger sig som et samlende Baand om alle Grene af vor Bevægelse. Pressen vil tjene Eder hver for sig, mens I smeder Vaaben, og føre Eder sammen, naar Kampen kalder. Et Leve for de 3 Brødres lyse Fremtid. (Stormende Hurraraab og langvarigt Bifald.)

Kooperationens Hilsen.

Formanden for det nydannede kooperative Landsforbund, Borgmester P. Christensen, Helsingør, vilde bringe den yngste Broders Tak for den Støtte, han har faaet med paa Vejen, og som han agter at gengælde. Held i Fremtiden tapre, faglige Broder! (Stærkt Bifald.)

En radikal Hilsen.

Raadmand Gustav Philipsen: Jeg staar udenfor Kredsen, men Aar efter Aar er jeg i 2 Aartier bleven genvalgt til Voldgiftsretten. Det har rørt og glædet mig, og jeg har stræbt at være Tilliden værdig. For første Gang i Verdenshistorien træder Underklassen i alle Lande — og maaske stærkest her — selvbevidst og direkte frem til Magten. Efter Krigsaarenes Ragnarok er Frisindets Haab først og fremmest knyttet til Arbejderklassens Magt. Maatte den vokse og maatte Arbejderklassen fortsat modnes i Ansvarsfølelse og Kultur. Jeg hilser Eders store Organisation og dens Indsats for større Lykke for det danske Folk og Land. (Stærkt Bifald.)

Lyngsies Tale.

Talernes Række sluttedes af Lyngsie: Hvilket Eventyr er ikke sket. Her sidder vi Arbejdets Repræsentanter i Hovdstadens Højborg, budt Velkommen af Raadets Herrer. Hvad var vi for 25 Aar siden andet end »tavse Trælle ved Maskinens Hjul«.

Vi har vel ikke naaet vort endelige Maal, men vi har gjort os fri, og vi er maalbevidste, vi har støbt et Fundament af Magt og Kultur, og Fremtiden er vor. I 25 Aar holdt vor Hovedorganisation, fordi fælles Maal og fælles Begejstring skabte fornøden Hensyntagen til de mangeartede Interesser. Det vil og maa ogsaa være muligt i Fremtiden, naar vi stadig holder os for Øje, at Storhed forpligter, og at vi forvalter ædelt Metal; de Tusinde Hjems Vé og Vel og Higen efter Lykke. Et Leve for De samvirkende Fagforbund. (Hurra! Lyngsie leve! Hurra og Bifald.)

En begejstret Afslutning.

Under Bifaldsorkan rejser Svendsen sig. Han takker enhver, der har ydet Bidrag til at gøre Festen stor og skøn, navnlig en Tak til Pressen; til Marinus Kristensen for den Begejstring, han har lagt i Festskriftet, og for den smukke Sang og en Tak til gamle Væver Møller for hans sprudlende Vise, og endnu et Leve for vor fælles Sag.

Forsamlingen rejste sig og istemte »Socialisternes Marsch«.

Saa var den officielle Del af den store, stemningsfulde, uforglemmelige Fest til Ende. Men længe sad Veteranerne i Ungdommens Kreds, længe dvælede man i Minderne, og tit løftede Stemningen sig til rungende Hurraraab.

De samvirkende Fagforbund gaar med Festkrans om Panden ind til det næste Kvartaarhundredes Kampe og Sejre.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 630.

Arbejdsmænd hos Aalborgs Entreprenører.

(*Overenskomsterne af 15. og 17. Maj*)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. November 1922 i Sag Nr. 630: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Aalborg Entreprenørforenings Vegne,

Ved et den 15. Maj d. A. i Entreprenørforeningens Lokaler afholdt Møde mellem Repræsentanter for samtlige under Dansk Arbejdsgiverforening organiserede Entreprenørforeninger, deriblandt Aalborg Entreprenørforening og Vognmandsforeningen i Randers paa den ene Side og Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og forskellige af dets Afdelinger paa den anden Side afsluttedes en Overenskomst angaaende Arbejdsforholdene i Aalborg, Aarhus, Helsingør, Holbæk, Horsens, Kalundborg, Odense, Randers, Svendborg og de sønderjyske Landsdele. Overenskomsten indeholder bl. a. Bestemmelser om Arbejdstid, Timeløn, Overarbejde og August-Regulering. Den er medunderskrevet af Formanden for Aalborg Entreprenørforening, Hr. C. C. Thomsen.

Under det nævnte Møde førte Hr. C. C. Thomsen Separatforhandlinger med den daværende Formand for Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg, Hr. Th. Høpfner, angaaende en Akkord-Priskurant for Aalborg. Det lykkedes at naa til Enighed, og Resultatet af Separatforhandlingerne blev den 17. Maj af Th. Høpfner forelagt C. C. Thomsen til Underskrift og underskrevet af denne. Den saaledes foreliggende Særoverenskomst er for saa vidt i Strid med Overenskomsten af 15. Maj, som den foruden Akkordpriser indeholder Bestemmelser om Tillæg til visse Timelønsarbejder, og disse Tillæg er sat højere i Særoverenskomsten end i Overenskomsten af 15. Maj.

Den 8. Juni indsendte Hr. C. C. Thomsen Overenskomsten af 17. Maj til Arbejdsgiverforeningens Godkendelse Under 10. Juni svarede Arbejdsgiverforeningen, at den ikke kunde godkende Overenskomsten, for saa vidt angik de omtalte Tillæg. Aalborg Entreprenørforening har herefter nægtet at betale de i Særoverenskomsten fastsatte, højere Satser.

Under denne af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne anlagte Sag gør Klagerne nu gældende, at Overenskomsten af 17. Maj som den senest afsluttede Overenskomst maa respekteres saavel af Medlemmer af Aalborg Entreprenørforening som af andre Entreprenører, der udfører Arbejde i Aalborg.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De gør bl. a. gældende, at Overenskomsten kun er underskrevet af Hr C. C. Thomsen under Forbehold af Arbejdsgiverforeningens Godkendelse.

Noget skriftligt Forbehold fra Hr. C. C. Thomsens Side foreligger ikke. Hr. Th. Høpfner benægter overhovedet, at der blev taget noget Forbehold den 17. Maj, da Overenskomsten blev underskrevet. Derimod har Hr. Høpfner forklaret, at Hr. Thomsen

den 15. Maj sagde, at naar nu han og Høpfner kom hjem til Aalborg, saa kunde de faa det, de var blevet enige om, maskinskrevet, og saa kunde de sende det over til Sanktion. Herefter maa et gyldigt Forbehold fra Hr. Thomsens Side anses at være taget. Det en imidlertid en Fejl, at Hr, Thomsen lod Tiden fra 17. Maj til 8. Juni gaa hen, før han indsendte Særoverenskomsten til Arbejdsgiverforeningen. Under de foreliggende Omstændigheder findes der dog ikke at burde tillægges denne Forsømmelse den Betydning, at de Indklagede nu skulde være bundne ved de omtalte Bestemmelser i Overenskomsten af 17. Maj. Men Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

For saa vidt angaar de under denne Sag omhandlede Tillæg til visse Timelønssatser, er Overenskomsten af 17. Maj d. A. mellem Aalborg Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg ikke bindende.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 633.

Generalstrejken i Randers.

(Marts-April 1922)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28 November 1922 i Sag Nr. 633: Dansk Arbejdsgiverforening paa en Række Arbejdsgiverorganisationers Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa en Række Fagforbunds Vegne.

Under den langvarig Arbejdskamp i dette Aars Foraar iværksatte Arbejdernes Fællesorganisation i Randers uden Varsel Generalstrejke i Randers i Dagene fra 21. Marts til den 18. April d. A. I denne Strejke deltog bl. a. Medlemmer af de nedenfor nævnte, under De samvirkende Fagforbund organiserede Forbund. Disse Forbund indklages nu af Dansk Arbejdsgiverforening for Brud paa Septemberforliget og paa de gældende, faglige Overenskomster, og Klagerne paastaar de enkelte Forbund idømt Bod og Erstatning.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Indledningsvis bemærkes, at den paaklagede Strejke findes at have været ulovligt iværksat, og at de skyldige findes at burde idømmes Bod. Ved Fastsættelsen af Bødernes Størrelse vil der være at tage Hensyn til, at der forelaa en vanskelig Situation for de Arbejdere, der deltog i Strejken, idet der ved Siden af Strejken løb en omfattende Lockout, og idet den omtalte Fællesorganisation havde tiltaget sig Myndighed over alle Byens Arbejdsforhold. Med to i det følgende nærmere omtalte Undtagelser findes der dernæst ikke at kunne paalægges Forbundene Ansvar for det skete, da disse har taget Afstand fra Generalstrejken, og da det efter Omstændighederne ikke kan antages, at det vilde have været dem muligt at gribe virksomt ind overfor Strejken. Derimod findes Ansvaret at burde lægges paa Forbundenes stedlige Afdelinger.

Angaaende de enkelte Fags Deltagere i Strejken skal herefter bemærkes følgende:

1. Af Dansk Typografforbunds Medlemmer deltog ca. 80 i Strejken. Den paa Afdelingen faldende Bod findes at burde fastsættes til 2000 Kr. Der findes derhos at burde paalæges Forbundet en Bod paa 400 Kr. Forbundet har ganske vist ligesom de andre indklagede Forbund taget Afstand fra Strejken og i et vist Omfang medvirket til, at Arbejdsgivere, der ramtes af Strejken, har faaet Arbejde udført andetsteds. Men et af Medlemmerne af Forbundets Hovedbestyrelse,der tillige var — og er — Formand for den over Halvdelen af Forbundets Medlemmer omfattende københavnske Afdeling, maa en Del af den Tid, Strejken varede, antages at have modsat sig, at de paagældende Arbejdsgivere fik Arbejde udført hos et Firma i København, og for dette Forhold findes Forbundet efter Omstændighederne at maatte være ansvarligt.

De idømte Bøder tillægges de paagældende Arbejdsgiverorganisationer, Organisationen af Bladudgivere i Provinsen og Dansk Provinsbogtrykkerforening paa de paagældende Arbejds-

giveres Vegne, henholdsvis med tre Fjerdedele og een Fjerdedel.

2. Af Dansk Litografforbunds Medlemmer deltog 5 Mand i Strejken. Fagets Overenskomst indeholder følgendende Bestemmelse:

»Begge de kontraherende Organisationer sørger for, at Medlemmerne overholder de i Overenskomsten indgaaede Forpligtelser. Arbejderne har Erstatningspligt for ødelagt Arbejde; ethvert Krav om Erstatning skal behandles efter Reglerne for Behandling af faglig Strid. For Brud paa denne Bestemmelse kan Voldgiftsretten idømme Bod. For Erstatninger for ødelagt Arbejde — ikke for Materiel — hefter Forbundet kun for et Beløb af indtil 300 Kr., og Forbundets Erstatningspligt bortfalder, naar et Medlem, som er idømt Erstatning, forlader Faget: For Udlændinge faar Forbundet ikke Erstatningspligt, forinden de har været Medlemmer af Forbundet 1/2 Aar.«

Klagerne hævder, at det har været Meningen med denne Bestemmelse at indføre kollektivt Ansvar i Faget. De Indklagede har benægtet, at det skulde have været Meningen at hjemle kollektivt Ansvar i et Tilfælde som det foreliggende. De har imidlertid ikke givet nogen fyldestgørende Forklaring af, til hvilke Tilfælde det Ansvar for Organisationerne, Bestemmelsen sikkert hjemler, de skulde være begrænset, og der vil derfor under denne Sag være at gaa ud fra, at Klagernes Opfattelse er den rigtige. Den forskyldte Bod, der fastsættes til 200 Kr., findes herefter at maatte lægges paa Forbundet. Beløbet vil være at tillægge Dansk litografisk Principalforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne,

3. Af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer strejkede 17 Medlemmer af Forbundets Randers Afdeling A. og ca. 40 Medlemmer af dets Randers Afdeling K. overfor Medlemmer af Randes Vognmandsforening. For Afdeling A.s Vedkommende foreligger den skærpende Omstændighed, at Afdelingens Formand var i høj Grad virksom for Generalstrejkens Iværksættelse. Herefter findes der at burde idømmes Afdelingerne A og K Bøder paa henholdsvis 1500 og 1000 Kr., der tillægges Randers Vognmandsforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne.

4. To Medlemmer af Dansk Formerforbund forlod Arbejdet hos Randers Jernstøberi. Forbundets stedlige Afdeling findes herefter at burde betale en Bod paa 100 Kr. til det nævnte Firma.

5. Af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Medlemmer deltog 6 i Strejken. Den paa den stedlige Afdeling faldende Bod fastsættes til 200 Kr., hvilket Beløb tillægges de to Virksomheder, der beskæftigede de paagældende Arbejdere, nemlig A/S Strømmen og A/S De danske Spritfabrikker, med Halvdelen hver.

6. Ca. 30 Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet deltog i Strejken. Den stedlige Afdeling findes at burde betale en Bod paa 800 Kr., der tillægges Træindustriens Fabrikantforening for Jylland paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne.

7. Et vist Antal — Klagerne angiver 10, de Indklagede 7 — af Snedkerforbundets Medlemmer deltog i Strejken hos Medlemmer af Randers Tømrermesterforening. Boden fastsættes her til 200 Kr., der tilfalder den nævnte Forening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne.

8. Ca. 20 Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund strejkede hos Randers Dampvaskeri. Den stedlige Afdeling findes at burde betale en Bod paa 300 Kr. til det nævnte Firma.

9. 25 Medlemmer af Malerforbundet strejkede hos Medlemmer af Randers Malerlaug. Boden fastsættes her til 600 Kr., der tillægges Lauget paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne.

10. 14 Medlemmer af Dansk Rebslageriarbejderforbund strejkede hos A/S Randers Rebslaaeri. Boden. der tillægges det nævnte Firma, fastsættes her til 300 Kr.,

11. Nogle Medlemmer — Klagerne angiver 6 de Indklagede 4 — af Handskemagerforbundet strejkede hos Randers Handskefafrik. De Indklagede angiver med Hensyn til denne Del af den foreliggende Sag, at det i Septemberforligets Punkt 10 omhandlede Møde ikke har fundet Sted, og at de

Indklagede derfor ikke kan dømmes for Brud paa Septemberforliget. Da der imidlertid tillige foreligger Brud paa den i Faget gældende Overenskomst, findes den stedlige Afdeling at burde betale en Bod paa 100 Kr. til den nævnte Fabrik.

Sagens Omkostninger findes de indklagede Forbund in solidum at burde betale med 400 Kr.

Kendelse.

Dansk Typografforbund bør til Organisationen af Bladudgivere i Provinsen paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale en Bod paa 300 Kr. og til Dansk Provinsbogtrykkerforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne en Bod paa 100 Kr.

Dansk Typografforbunds Afdeling i Randers bør til Organisationen af Bladudgivere i Provinsen paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale en Bod paa 1500 Kr. og til Dansk Provinsbogtrykkerforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne en Bod paa 500 Kr.

Dansk Litografforbund bør til Dansk litografisk Principalforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale en Bod paa 200 Kr.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger A og K i Randers bør til Randers Vognmandsforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale Bøder paa henholdsvis 1500 og 1000 Kr.

Dansk Formerforbunds Afdeling i Randers bør til Randers Jernstøberi betale en Bod paa 100 Kr.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Afdeling Randers bør til A/S Strømmen betale en Bod paa 100 Kr. og til A/S De danske Spritfabrikker en Bod paa 100 Kr.

Træindustriarbejderforbundet i Danmarks Afdeling i Randers bør til Træindustriens Fabrikantforening for Jylland paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale en Bod paa 800 Kr.

Snedkerforbundet i Danmarks Afdeling i Randers bør til Randers Tømrermesterforening paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale en Bod paa 200 Kr.

Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling i Randers bør til Randers Dampvaskeri betale en Bod paa 300 Kr.

Malerforbundet i Danmarks Afdeling i Randers bør til Randers Malerlaug paa de paagældende Arbejdsgiveres Vegne betale en Bod paa 600 Kr.

Dansk Rebslageriarbejderforbunds Afdeling i Randers bør til A/S Randers Rebslaaeri betale en Bod paa 300 Kr.

Handskemagerforbundet i Danmarks Afdeling i Randers bør til Randers Handskefabrik betale en Bod paa 100 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de indklagede Forbund in solidum med 400 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Nordvest-fynske Bilrutekompagni«.

I »Arbejderen« Nr. 25 meddeltes, at der var tilsendt »Dansk Arbejdsgiverforening« 1ste og 2det Varsel om at der vilde blive iværksat Arbejdsstandsning, for saa vidt angik Af- og Paalæsning for »Nordvest-fynske Bilrutekompagni« samt Reparation af nævnte Selskabs Kørselsmateriel. Arbejdsstandsningen skulde iværksættes Fredag den 22. December.

Umiddelbart forinden Strejkevarslets Udløb modtog Dansk Arbejdsmandsforbund en Opfordring til at optage Forhandling med nævnte Selskab om den foreliggende Uoverensstemmelse, og det lykkedes ogsaa at naa til Enighed om en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold.

Da Grundlaget for Arbejdsstandsningens Iværksættelse dermed var bortfaldet, har Dansk Arbejdsgiverforening faaet tilstillet Meddelelse om, at Strejken *er aflyst*, og at de givne Strejkevarsler er taget tilbage.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 ❋ KØBENHAVN DEN 20. JANUAR 1923 ❋ 19 AARGANG

Arbejdsgiverforeningen opsiger Overenskomsten om Arbejdstiden.

Den 28. December f. A. modtog vi fra Dansk Arbejdsgiverforening i anbefalet Skrivelse Opsigelse af Overenskomsten om Arbejdstiden til Ophør den 1. April 1923.

Nævnte Overenskomst blev som bekendt indgaaet den 17. Maj 1919, og efter denne skulde senest den 1. Januar 1920 den normale Arbejdstid være 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Herfra var dog undtaget Søfart, Landbrug og dermed beslægtede Fag, ligesom de Fag — f. Eks. Kuske og Fyrbødere — som havde en ekstra Arbejdstid udover den normale, vedblivende skulde bevare denne Arbejdstid udover de 8 Timer. Arbejdstiden skulde være effektiv, det vil sige, at der skulde arbejdes i fulde 8 Timer daglig. Spise- og Hviletider kan ikke medregnes i Arbejdstiden. Det stod Arbejderne og Arbejdsgiverne frit for at indføre 8-Timers Dagen fra et tidligere Tidspunkt end det ovenfor nævnte, og den skulde i hvert Fald nedsættes til $8^1/_2$ Time fra den 1. Oktober 1919. Der maatte ikke fra Arbejdernes Side lægges Hindringer i Vejen for at udføre Overarbejde i det Omfang, som var nødvendigt af Hensyn til Virksomhedernes Tarv, og man maatte principielt ikke modsætte sig, at der indførtes Toskifte i de Fag, hvor Arbejderne og Arbejdsgiverne kunde enes derom.

Naar Arbejdsgiverforeningen gik ind paa denne Overenskomst, var det ikke af god Vilje, men tvunget af Forholdene, maatte man gaa med dertil. Ude i den store Verden var 8-Timers Dagen gaaet sin Sejrsgang, og Arbejdsgiverforeningen valgte derfor og for at undgaa et Sammenstød med de organiserede Arbejdere, der paa det daværende Tidspunkt kunde blive skæbnesvangert for de besiddende Klasser, at imødekomme vort Krav.

I den Tid, der er gaaet siden, er der af Arbejdsgiverne organiseret en kraftig Opposition imod 8-Timers Dagen, og i Lande, hvor 8-Timers Dagen er lovfæstet, kræver man denne Lov ophævet, for at Arbejdsgiverne kan faa frit Slag overfor Arbejderne og diktere disse Arbejdstidens Længde. Bevægelsen er, som man kan tænke sig, udgaaet fra Arbejdsgivernes internationale Hovedkontor, der har Sæde i Brüssel, og det, der tilstræbes, er at slavebinde Arbejderne saaledes, at de mister Tid og Interesse for kulturelle Spørgsmaal og derfor lettere lader sig regere af de besiddende Klasser.

Arbejdstidens Forlængelse staar ogsaa i Forbindelse med Kravet om Lønnedsættelse. Der vil nemlig altid være en Grænse for, hvor langt Lønnen kan drives ned, og saa er man saa snedig at gaa den Vej, at lade Arbejderne beholde Lønnen, men lade dem arbejde en eller to Timer mere om Dagen, altsaa yde 9 à 10 Timers daglig Arbejde for den Løn, der nu ydes for 8 Timers Arbejde. Det er det reelle, der ligger bag Kravet om den længere Arbejdstid. Paastanden om Trangen til at producere mere Arbejde har intet paa sig og kan ikke tages alvorligt, saa længe der er Millioner af Arbejdere, der forgæves søger Anvendelse for deres Arbejdskraft. Nej, Magt og Profitbegær er det, og intet andet.

Arbejderne lader sig nu heller ikke saa let vildlede, overalt vil Arbejdsgivernes Forsøg paa at forlænge Ar-

bejdstiden blive mødt med sammenbidt Modstand, og alle Kræfter vil blive sat i Bevægelse for at forhindre det paatænkte Attentat paa 8-Timers Dagen.

Sidste Aar gjorde Arbejdsgiverforeningen Forsøg paa at komme bort fra Overenskomsten om Arbejdstiden, men maatte efter 8 Ugers Kamp opgive Forsøget og i Stedet indgaa paa at forny den. I Overenskomsten af 4. April 1922 mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund hedder det, at Overenskomsten af 17. Maj 1919 fornyes, forsaavidt angaar Punkterne 1, 2, 5 og 7, og er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April. De fornyede Punkter er omtalt i Begyndelsen af denne Artikel, de Punkter, der udgik, var Overgangsbestemmelser, som nu var uden Betydning.

Arbejdsgiverforeningen har nu atter fundet Tidspunktet egnet til at frigøre sig for Arbejdstidsoverenskomsterne og har fundet Grundlag for en Motivering af Opsigelserne i Beslutningen paa vor Generalforsamling i Oktober om, at De samvirkende Fagforbund ikke kan afslutte Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar. Opsigelsen, der er dateret den 28. December 1922, er saalydende:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Ifølge det officielle Referat af De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling den 9. og 10. Oktober d. A. vedtoges det, at »Generalforsamlingen kan ikke afslutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsvilkaar, paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje«, medens De samvirkende Fagforbund derimod fremdeles bevarer Bemyndigelsen til at indgaa Overenskomst med den modstaaende Hovedorganisation om andre Spørgsmaal af almen Interesse, f. Eks. Fastsættelse af Maksimalarbejdsdagen. Efter denne Vedtagelse vil der saaledes ikke mere kunne blive Tale om generelle Ordninger vedrørende Lønforholdene, og Arbejdsgiverforeningen nærer for sit Vedkommende heller ingen Ønsker i saa Henseende; men de samme Betragtninger, som fører til, at Fagene stilles frit overfor Lønforholdene, maa efter Arbejdsgiverforeningens Mening ogsaa føre til, at Fagene maa stilles frit med Hensyn til alle øvrige Spørgsmaal vedrørende Overenskomster, derunder ogsaa Arbejdstiden.

Arbejdsgiverforeningen maa derfor anse det for upaakrævet, at der eksisterer en generel Ordning vedrørende Arbejdstiden, og man tillader sig derfor herved at opsige den ved Overenskomst af 4. April d. A. forlængede Overenskomst om Arbejdstiden af 17. Maj 1919 til Ophør til 1. April 1923.

P. F. V.
H. Langkjær.
/ Sophus Agerholm.

I »Arbejdsgiveren« for 5. Januar er der til Opsigelsen knyttet en Række Bemærkninger. Det understreges først, at Arbejdsgiverforeningen ønsker Opsigelsen forstaaet efter Bogstaven og maa afvise enhver Fortolkning, der søger bag ved Skrivelsens knappe og klare Redegørelse, og Artiklen slutter med følgende Bemærkning:

»Vi er i Øjeblikket uden Kendskab til, om Opsigelsen kan faa nogen Indflydelse paa de Overenskomstforhold, som udløber i Foraaret 1924; synderligt sandsynligt er dette vel ikke. Arbejdsgiverforeningen har bidraget sit til for det nye Aar at forny den Fred, der sluttedes ved Apriloverenskomsten af 1922; den har i den her omhandlede Sag kun draget den naturlige Konsekvens af Ændringen i De samvirkende Fagforbunds Stilling. Om der deraf vil flyde Overvejelser og Bestræbelser, ved hvilke Arbejdstiden efterhaanden bliver forvandlet fra et Klassedogme til et simpelt praktisk Spørgsmaal, som hvert enkelt Fag kan ordne efter sit bedste Tarv — ja det lader sig i Øjeblikket ikke afgøre. Man kan have sine Meninger derom, og Udviklingen omkring i Verden lader det jo ikke skorte paa Vink i den Retning. Vi véd ogsaa, at et Land som Danmark ikke kan holde sig udenfor den almindelige Udvikling, men at vi maa følge Trop, enten vi piber eller synger. Vi maa nu nytte Tiden til at skaffe os Viden om, hvor Udviklingen bærer hen, hvor hastigt den

skrider og i hvor høj Grad den berører vore hjemlige Vilkaar.«

Vi skal ikke paa nærværende Tidspunkt udtale os om den Situation, der er skabt ved Opsigelsen af Arbejdstidsoverenskomsten. Det tilkommer Forretningsudvalget at udtale sin Mening derom, og naar det er sket, skal vi vende tilbage til Sagen.

Verdensfredskongressen i Haag

10-15 December 1922.

I.

For at underbygge og vinde Tilslutning til de paa Kongressen i Rom i Foraaret 1922 fattede Beslutninger om Kampen imod Krigen havde Bestyrelsen for Internationalt Fagforeningsforbund i Amsterdam besluttet at afholde en almindelig Verdensfredskongres, og denne fandt Sted i Haag i Holland den 10.—15. December.

Internationalt Fagforeningsforbund havde sendt Indbydelse til Deltagelse i Kongressen til samtlige faglige Landsorganisationer, der staar tilsluttet Amsterdam, og det russiske Fagforbund. Endvidere til 2. Internationale, der har sit Sæde i London, $2^1/_2$ Internationale, Sæde i Wien, og endelig kooperative Landsorganisationer samt Ungdoms- og Fredsforeninger, der erklærede at ville arbejde paa Grundlag af den paa den faglige Kongres i Rom fattede Beslutning om international Generalstrejke og Boycotting i Tilfælde af Krigsudbrud.

Kongressen havde vundet meget stor Tilslutning, idet der var mødt over 600 Repræsentanter repræsenterende 24 forskellige Lande og ca. 40 Millioner Medlemmer.

De samvirkende Fagforbund valgte Formanden Carl F. Madsen, Villiam P. Arup, V. S. Petersen, Vilh. Nygaard og Hans Jacobsen. Paa Grund af andet Arbejde mente Formanden dog ikke at kunne afse Tiden til Deltagelsen i Kongressen, og der mødte derfor kun de fire sidstnævnte.

Følgende Forbund sendte ogsaa Repræsentation: Formerforbundet Arnold Nielsen, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet G. Schou, Jernbaneforbundet O. Andersen, Karetmagerforbundet Em. Olsen, Malerforbundet Rudolf Poulsen, Privatbanefunktionærernes Forbund N. Th. Brix, Skrædderforbundet Carl Busted, Smedeforbundet J. A. Hansen, Snedkerforbundet Martin Petersen, Tekstilarbejderforbundet Chr. Nielsen og Tobaksarbejderforbundet Chr. Jensen. Socialdemokratisk Forbund var repræsenteret ved Th. Stauning og Alsing Andersen og Danmarks socialdemokratiske Ungdom ved Chr. Christiansen. Ialt 18 Repræsentanter for Arbejderne i Danmark.

Kongressen afholdtes i Haags Zoologiske Haves store Sal, et mægtigt Lokale, der var smukt dekoreret.

Kongressens Dagsorden

var:

1. Hilsningstaler.
2. Tale af Præsidenten (H. Thomas, England).
3. Nødvendigheden af en Koncentration af alle for Freden arbejdende Kræfter paa Basis af den paa Fagforenings-Internationales Kongres i Rom vedtagne Resolution. (Indleder: L. Jouhaux, Paris).
4. Krig mod Krigen. Arbejdernes Opgaver i Bevægelsen for Verdensfredens Bevarelse. (Indleder: Edo Fimmen, Amsterdam).
5. Hvad har Regeringerne og de politiske Partier gjort for Freden, og hvad vil de kunne gøre i Fremtiden. (Indleder: Arthur Henderson, London).
6. Fredsidealets Udbredelse blandt den opvoksende Generation. (Indleder: Professor Bouisson, Paris).
7. De pacifistiske Organisationer og deres Opgaver i Verdensbevægelsen mod Krigen. (Indleder: H. von Gerlach, Tyskland).

Af Hensyn til vor indskrænkede Plads vil det være umuligt at give et nogenlunde fyldigt Referat af de indledende Foredrag og den efterfølgende Diskussion; vi maa nøjes med et Uddrag af Præsidentens Aabningstale og Sekretær Fimmens Foredrag om de organiserede Arbejderes Opgaver for Verdensfreden, og endelig de vedtagne Resolutioner.

Præsidentens Aabningstale.

Præsidenten udtalte blandt andet:

Her i Haag har der tidligere været afholdt Fredskongresser, hvortil Regeringerne har været Indbydere, men disse Fredskongresser er bleven efterfulgt af nye Krige.

Paa denne Kongres er Folkene og de Klasser repræsenterede, der intet har at vinde ved nye Krige, og som har sat sig nye Idealer, som de stræber at gennemføre. Krige føres af økonomiske Aarsager, men Omkostningerne maa betales af Folkene baade i de sejrende og besejrede Lande. Frankrig beklager sine ødelagte Distrikter, Belgien de udstaaede Lidelser, Tyskland og Østrig sin haabløse økonomiske Tilstand, og England knuges under Trykket af en uhyre Arbejdsløshed. Saaledes er Krigens Frugter overalt.

Lad os opgøre Krigens Balance: Man tæller $35^1/_2$ Million Døde. Hvor skrækkeligt dette Tal end er, er det dog kun en enkelt Side af den fremkaldte Elendighed. Ogsaa Folkenes Velstand er ødelagt. I De forenede Stater steg Statsgælden pr. Indbygger fra $11^1/_3$ til 249 Dollars, i Storbritannien fra 75 til 817 og i Frankrig fra 166 til 768 Dollars.

Efter en anden Statistik kan anføres: I Frankrig steg Statsgælden med 552 pCt., i England med 1016 pCt. og i Tyskland med 3702 pCt.

Saaledes ser Krigens Debetside ud, og en Kreditside findes ikke.

Naar man ser paa den Elendighed, som Krigen har fremkaldt, skulde man tro, at man i alle Lande vilde søge at hindre nye Krige. Dette er dog langtfra Tilfældet. Den staaende Hær i Europa er 1 Mill. Mand større end i 1914. Naar Regeringernes Politik ikke kan opvise et bedre Resultat, maa Tiden være inde til, at vi griber ind og forsøger at forandre de nu raadende Tilstande. Arbejderne maa forene sig med alle fredselskende Befolkningsklasser til en samlet og organiseret Aktion mod Krigen. Menneskehedens Øjne er i Dag rettede paa os. Overalt sætter man sit Haab til de organiserede Arbejdere. De skal ikke skuffe dem. Vi vil ikke blot lade vore Følelser raade, men ogsaa træffe praktiske Beslutninger, omsætte vore Ord i Handling. Og naar vi atter vender tilbage til vore Lande, vil vi vie alle vore Kræfter til Freden og til at vække Broderskabsfølelsen blandt alle Nationer.

Dagsordenens Pkt. 4.

Sekretær Edo Fimmen udtalte:

De organiserede Arbejdere har for sent erkendt, at ogsaa Bekæmpelsen af Militarismen og Krigene hørte til Organisationernes Opgaver. Krigen er ikke alene en Forbrydelse mod Menneskeheden, men Arbejderne i de krigsførende Lande er ogsaa dem, der først maa taale alle Lidelser og Savn og bagefter betale Krigsomkostningerne i Form af Levestandardens Sænkning og Arbejdsløshed o. lign., helt bortset fra, at Arbejdernes internationale Kamp og Bevægelse svækkes derved, at Arbejderne gensidig myrder hverandre. Krigens Eftervirkninger rammer Arbejderne i alle Lande. Arbejdernes Stilling og Interesser er ens i alle Lande, og derfor er Arbejdernes internationale Sammenslutning heller ikke nogen Tilfældighed, men tværtimod en bydende Nødvendighed. Arbejderklassens Lod er et saadant, at Kapitalismen faktisk har gjort Fædrelandet til en Karrikatur, men dog forlanger den, at Arbejderne skal kæmpe for denne Karrikatur.

Arbejderne maa tage Lære heraf og erkende, at Krigene nedbryder Arbejderklassens Kraft og styrker den internationale Kapitalisme.

Med samme Styrke som mod Krigen maa Arbejderne ogsaa bekæmpe den væbnede Fred. Staterne forbruger nu Størstedelen af deres Indtægter til Bestridelse af Militærudgifterne. Saaledes opviser det engelske Budget for 1922—23 en Indtægt paa 969 Millioner Pd. Deraf forbruges ikke mindre end 650 Millioner eller 66 pCt. til Hær og Flaade, mens der ikke anvendes mere end 56 Mill. eller 6 pCt. for Skolevæsenet, 39 Mill. eller 4 pCt. til Alderdomsforsørgelse og Forsikringsvæsenet, og alle de øvrige Udgifter tilsammen udgør kun 224 Mill. eller 24 pCt. Forholdene i andre Lande er noget lignende.

De af Regeringerne foranstaltede Fredskonferencer tjener ikke til Landenes Genrejsning, men drejer sig mere om Raastof-Distrikternes Fordeling Ententen imellem. Intet kan tydeligere bevise Kapitalistregeringernes Ufor-

muenhed til at organisere Freden end netop disse Konferencers Forløb. Taleren henviste til, hvordan Kapitalismen og Militarismen har stillet Videnskaben i sin Tjeneste og skildrede, hvilke Opfindelser der i den seneste Tid er gjort, navnlig med Hensyn til Opfindelsen af nye Giftgasarter.

Washington-Konferencen var ikke indkaldt for at gennemføre Afrustning, men for at gøre Rustnigerne billigere.

Ad to Veje kan Arbejderne kæmpe mod Krigen og for Freden. Den ene er Oplysningens Vej. Det kunstige Had, som er indpodet Menneskene, maa uddrives. Undervisningen og særlig Historieundervisningen maa forandres. I Stedet for Kongernes og Generalernes Forherligelse maa sættes Læren om Menneskenes Samhørighed.

Det er dog ikke nok at bekæmpe Krigen med Aandens Vaaben. Mod de herskende Klassers organiserede Krigsberedskab maa vi sætte de undertryktes Krigsberedskab; med andre Ord, Kampen mod Krigen maa organiseres. Arbejdernes Organisationer er i første Række kaldede til at organisere Modstanden. Det forekommer os nu uforstaaeligt, at Fagforeningerne tidligere var af den Opfattelse, at Krigsfarens Bekæmpelse ikke hørte til deres Opgaver. Taleren skildrede indgaaende Fagforeningernes Stilling til dette Spørgsmaal og anførte de Beslutninger og Resolutioner, som er vedtaget paa de internationale Kongresser desangaaende. Han fremhævede, at de socialdemokratiske internationale Kongresser langt tidligere havde indset Betydningen af dette Spørgsmaal og erkendt den Fare, som Krigen frembød for Arbejderbevægelsen.

Da Arbejderne efter Verdenskrigen atter samledes for at knytte de sønderbrudte Baand, var det en Selvfølge, at Hovedhjørnestenen i Arbejdernes Kamp maatte være Bekæmpelsen af eventuelle nye Krige. Alle senere afholdte internationale Kongresser og Fagkonferencer har taget Stilling til Spørgsmaalet og fattet Beslutninger mod Krigen og for at bevare Folkene for en ny Katastrofe. Blandt disse nævnede Taleren Bjergarbejdernes, Transportarbejdernes og Metalarbejdernes internationale Organisationer. Fagforenings-Internationalens Bureau danner nu i Fællesskab med disse internationale Organisationers Sekretærer en Slags Generalstab mod Krigen, og den internationale Fagforeningskongres i Rom 1922 godkendte udtrykkeligt denne Komités Oprettelse og Sammensætning. Desuden understregede denne Kongres endnu engang eftertrykkeligt de tidligere fattede Beslutninger angaaende Aktionen mod Krigen og Militarismen og opfordrede indtrængende Fagforeninger til i alle Lande at drive en kraftig og hensynsløs Kampagne mod denne Fare og at virke derhen, at Arbejderne er beredte til at kunne efterkomme en Appel til Generalstrejke i Tilfælde af Krigsfare. Uden Hensyn til smaalige Betænkeligheder og Overvejelser maa den internationale Solidaritet kunne sættes igennem og føre sin Sag til Sejr.

Paa Grundlag af denne Resolutions Vedtagelse er denne Kongres indkaldt. Alle her repræsenterede Organisationer har i Principet godkendt Generalstrejkens og den internationale Boykottings Anvendelse som et Middel til Krigens Bekæmpelse.

Ti driver intet vovet Spil med Generalstrejken og den internationale Boykotting. Vi kender disse Vaabens frygtelige Virkninger, men naar Mord og Drab skal sættes til at ordne Forbindelserne mellem Folkene, da er Generalstrejken og den internationale Boykottings Proklamering og Gennemførelse en moralsk Pligt og en moralsk Ret, og ingen Lov og ingen Overenskomst skal kunne fratage os denne Ret; thi højere end alle skrevne Love staar for os den uskrevne Lov, som forbyder Massemord.

Mord er Mord og taber intet af sin Skændsel, selv om det er legaliseret Massemord.

Menneskeheden maa ud af den Blindgyde, hvori Verdenskrigen har ført den. Den har ikke opnaaet sit nuværende Kulturtrin for saa meget lettere at kunne bekrige og besejre sig selv, men for selv at sejre og forvandle vor skønne Jord til en Lykkens og Fredens Have.

Efter Afholdelsen af de indledende Foredrag tog Diskussionen sin Begyndelse og strakte sig over et Par Dage, hvorefter der nedsattes en Kommission

paa 60 Medlemmer med den Opgave, at udarbejde Resolutioner til de af Dagsordenens Punkter, der krævede en saadan. Som Medlem af Kommissionen valgtes for Danmarks Vedkommende Hans Jacobsen. Kommissionen delte sig i 4 Udvalg, der arbejdede paa Kongressens 5. Dag, hvor intet Plenarmøde afholdtes.

Paa Kongressens sidste Dag afgav Ordførerne for de 4 Udvalg Beretning og anbefalede Vedtagelsen af de foreliggende Resolutioner.

Sekretær Fimmen udtalte ved Forelæggelsen af Resolutionen angaaende

Punkt 4: Krig mod Krigen,

at saalænge Masserne var, som de var, kunde vi ikke gøre mere, end hvad der her foresloges. Jeg lægger ingen Vægt paa Papirresolutioner. Enhver, som stemmer for denne Resolution, maa være sig bevidst, at den betyder, at Arbejderne aldrig mere skal myrde hverandre. Hellere maa Tusinder af Arbejdere ved en Krigs Proklamering falde i Kampen mod deres Lands Bourgeoisi, end at Millioner af Arbejdere gensidig myrder hverandre. Og selv om en Generalstrejke mislykkes og vi slaas ned, saa har Arbejderne i det mindste bevaret Tilliden til og Troen paa Socialismen og internationalt Samvirke.

Alle Resolutioner vedtoges mod Russernes Stemmer, ligeledes vedtoges en af den franske Landsorganisation, det franske socialistiske Parti og den belgiske Delegation foreslaaet Resolution angaaende Skadeserstatningsspørgsmaalet og Ententens Politik mod Tyskland.

Efter at Dirigenten Thomas havde rettet en Tak til de hollandske Partifæller og paapeget Kongressens Betydning og Resultat, sluttede han Kongressen med et Leve for Arbejderbevægelsens internationale Samarbejde, hvorefter Forsamlingen hver paa sit Sprog staaende sang »Internationale«.

De vedtagne Resolutioners Ordlyd skal vi bringe i næste Nummer.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 638.

Jord- og Betonarbejderne i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Decbr. 1922 i Sag Nr. 638: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforbund i Aarhus Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Aarhus Entreprenørforenings Vegne.

Den 28. Maj 1919 enedes Aarhus Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus om Forlængelse af en tidligere Overenskomst paa visse Vilkaar. Bl. a. aftalte man, at Løsningsprisen ved Udgravningsarbejder paa tidligere afgravede Arealer skulde beregnes »efter Tyngdepunktsdybden fra det nuværende Terræn plus et Tillæg af 3 Meter«. Man afsatte paa et Kort en Kurve — »den røde Streg» — indenfor hvilken Arealet skulde betragtes som afgravet, saaledes at der for Arbejder indenfor den skulde betales et Tillæg til Priskurantens Grundprincip for Løsning, hvilket Tillæg opgjordes til 55 Øre pr. m^3. Iøvrigt skulde der til alle Akkordlønninger betales et Dyrtidstillæg paa 65 %. Hertil kom i 1919 et nyt Tillæg, saaledes at det samlede Dyrtidstillæg blev 98 %.

Ifølge Augustreguleringen 1920 skulde Lønningerne have et Tillæg af 13 Øre pr. Time. Man enedes om at omregne dette Tillæg til Procenter, og det samlede Dyrtidstillæg for det her omhandlede Arbejde vilde herefter blive 114,8 %. Da man imidlertid havde fundet Ordningen med den røde Streg mindre praktisk, enedes man om, at det inden for den røde Streg betalte Tillæg fremtidig skulde betales overalt, men at Dyrtidsprocenten til Gengæld skulde nedsættes til 110.

Ifølge Overenskomst mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund af 25. April 1921 skulde Tillægget fra August 1920 bortfalde. Der opstod Uenighed om, hvorledes denne Nedsættelse skulde gennemføres indenfor Entreprenørfaget i Aarhus. Uenigheden afgjordes af et i Henhold til Overenskomsten af 25. April nedsat Nævn, der fastslog, at Fradraget skulde beregnes paa samme

Maade, som Parterne enedes om at anvende ved Beregningen af Tillægget, saaledes at det Procenttillæg, hvortil de 13 Øre blev omsat, nu skulde bortfalde.

Det meste Arbejde, der har været udført siden Foraaret 1921, har været Arbejde indenfor den røde Streg, og for dette Arbejdes Vedkommende har Arbejdsgiverne omsat 13-Øres-Fradraget til et Fradrag af 12 i Dyrtidsprocenten, idet denne altsaa efter Overenskomsten af 25. April reduceredes fra 110 til 98. I et Par Tilfælde er der udført Arbejde udenfor den røde Streg, og dette er da blevet betalt paa samme Maade. Nu hævder Arbejdsgiverne imidlertid, at de ikke er pligtige at betale saa meget udenfor den røde Streg, idet Bortfaldet af 13-Øres-Tillægget maatte bevirke, at man kom tilbage til den Ordning, man havde før Augustreguleringen 1920. Herimod protesterer Arbejderne, idet de gør gældende, at den røde Streg maa betragtes som endelig bortfalden.

Den saaledes foreliggende Strid foreligger nu til Paakendelse af Den faste Voldgiftsret.

Som nævnt ækvivalerede 13-Øres-Tillægget en Forhøjelse af Dyrtidsprocenten fra 98 til 114,8 %. I Overensstemmelse hermed vilde 13-Øres-Fradraget kunne være omsat til et Fradrag i Dyrtidsprocenten af 16,8, saaledes at denne nedsattes fra 110 til 93,2. Hvis Arbejderne efter denne Kendelses Afsigelse uden ugrundet Ophold tilkendegiver Ønske derom, maa de ogsaa endnu kunne kræve Reguleringen gennemført paa denne Maade. Paa den anden Side maa Arbejderne ogsaa kunne fastholde Arbejdsgiverne ved den gennem lang Tid praktiserede Ordning, hvorefter man indenfor den røde Streg har omsat 13-Øres-Fradraget til et Fradrag af 12 i Dyrtidsprocenten, saaledes at man efter April-Overenskomsten af 1921 kom tilbage til den før August 1920 gældende Løn, men Arbejdsgiverne maa da til Gengæld kunne kræve, at April-Overenskomsten af 1921 overalt gennemføres som en Tilbagevenden til Lønningerne fra Tiden før August 1920. At Arbejdsgiverne i et Par Tilfælde har betalt mere, end de var pligtige til, for Arbejde udenfor den røde Streg, findes nemlig ikke at burde komme i Betragtning.

Sagens Omkostninger, der fastsattes til 300 Kr., findes at burde betales af Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus kan kræve, at det under Sagen omhandlede 13-Øres-Fradrag for hele Arbejdsomraadet omskrives til en Reduktion af Dyrtidsprocenten med 16,8.

Fremsætter Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus ikke uden ugrundet Ophold efter denne Kendelses Afsigelse Krav om en saadan Omskrivning, er Aarhus Entreprenørforening berettiget til at gennemføre 13-Øres-Fradraget i Form af en Tilbagevenden til Lønningerne før Augustreguleringen 1920.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

De samvirkende Fagforbunds Jubilæum.

Lykønskninger og Gaver.

Som nævnt i forrige Numer af »Arbejderen« indløb der paa Jubilæumsdagen en stor Mængde Lykønskninger og Gaver til De samvirkende Fagforbund. Vi skal nedenstaaende fremsætte en Fortegnelse over, fra hvem disse Gaver og Lykønskninger er kommen.

Der var bl. a. Blomsterkurve fra Borgmester Jensen, fra Arbejdsgiverforeningen, Industrifagene, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund. Et smukt Syrentræ fra Fru Falkenberg-Rasmussen (tidl. Kontordame i De samvirkende Fagforbund), Blomster fra Overretssagfører Fauerschou, Dansk Formerforbund, Dansk Jernbaneforbund, Arbejdernes Livsforsikring, Dansk Arbejdsmandsforbund, Soigneringss-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundet, Forsamlingsbygningen i Rømersgade og Arbejdernes Bryggeri »Stjernen«.

Kaligraferede Lykønskningsadresser fra Arbejdernes Fællesbageri, »Klokken 5«s Redaktion, Arbejdernes Livsforsikringsselskab, Tobaksarbejderforbundet i Danmark, Kvindeligt Arbejderforbund.

Telegrafiske Lykønskninger fra Dansk Kommunalarbejderforbund, Snedker-

forbundet i Danmark, Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund, Savværksarbejdernes og Maskinsnedkernes Fagforening, Dansk Slagteriarbejderforbund, Træindustriarbejderforbundet i Danmark, Klubben »Social-Demokraten«, Dansk Jern- og Metalsliberforbund, »Social-Demokraten«s Ekspeditionspersonale, Socialdemokratisk Forening for 5. Kreds, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Kellnernes faglige Forening af 1898, Stenhuggersvendenes Fagforening, Husassistenternes Forbund, Dansk Jernbaneforbund, Keramisk Forbund, Malerforbundet i Danmark, Danmarks socialdemokratiske Ungdoms Sekretariat, Dansk Skibstømrerforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk litografisk Forbund, Kvindeligt Arbejderforbunds Horsens-Afdeling, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund, Lærlingenes Landsforbund, Bogbinderforbundet, Gørtler- og Metalarbejderforbundet, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, Dansk Lokomotivmandsforening, Stukkatørernes Forbund, Bødkerforbundet i Danmark, »Nordjyllands Socialdemokrat«, Fællesorganisationen i Præstø, Arbejdernes Fællesorganisation i Næstved, Redaktionen af »Fyns Social-Demokrat«, Arbejdernes faglige og politiske Organisation paa Mors, Fællesorganisationen i Lemvig, De samvirkende Fagforeninger i Svendborg, Fællesorganisationen i Nyborg, Fællesorganisationen i Kalundborg, Socialdemokratisk Forening i Kalundborg, Mælkeriet »Enigheden«, Aktieselskabet »Alliance«, »Vestjyllands Social-Demokrat«, Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut, Arbejdernes Læseselskab, Socialdemokratisk Forening i Næstved, »Sydsjællands Social-Demokrat«.

Næstformændene i Den faste Voldgiftsret, d'Hrr. Poul Hansen og Professor K. Sindballe, Statens Forligsmænd, d'Hrr. M. Koefoed, Adolph Jensen og Johs. Dalhoff, Indenrigsministeriet, fhv. Arbejdsløshedsinspektør Frk. C. Black, fhv. Redaktør E. Wiinblad, Overretssagfører Oskar Johansen, Oskar Jørgensen, Fuldmægtig Georg Ursin, P. Blichfeld, Gentofte, Borgmester Anthon Andersen, Folketingsmand Chr. Hansen, Socialdemokratisk Forening 2. Kreds, »Casino«s Direktion, Enkerne efter Folketingsmand Sigvald Olsen og Sekretær Carl Gran, Malermester P. Rasmussen, Kunstfyrværkerne Ludvig Höhling & Sønner, Peter Hintz, Vangehuset, Direktør Bergenholz, Kontorbestyrer H. Olesen, Charlottenlund, Dansk Solistforbund.

Fra Udlandet: De skandinaviske Foreninger i Udlandet, Minister Herman Lindqvist, Stockholm, J. L. Aamundsen, Kristiania, Malmø Arbetarekommunes faglige Repræsentantskab, »Arbetet«s Redaktion, Malmø.

Meddelelse fra Udenrigsministeriet

Udenlandske Arbejderes Beskæftigelse i Tyskland.

Til Underretning for de Samvirkende Fagforbund meddeler Udenrigsministeriet i Henhold til telefonisk Indberetning af Dags Dato fra det kgl. Gesandtskab i Berlin, at »Reichsanzeiger« af Gaars Dato indeholder en ny Forordning om Antagelse og Beskæftigelse af udenlandske Arbejdere. Den paagældende Forordning indeholder indgaaende Bestemmelser om Betingelserne for nytilrejsende Arbejderes Anvendelse, hvortil Arbejdsgiveren har at udvirke Tilladelse, ligesom Omkostningerne ved Arbejdernes Legitimation paahviler Arbejdsgiveren med 2,000 Mk.

Ifølge den nævnte Indberetning vil Adgangen for nytilrejsende danske Arbejdere, der ønsker Ansættelse i Tyskland, formentlig i høj Grad blive besværliggjort ved de foranførte Bestemmelser.

Det bemærkes at den paagældende Lov ikke omfatter udenlandske Ikke-Landbrugsarbejdere, som

1) mindst fra 1 Januar 1919 have været vedvarende beskæftigede uden for Landbruget og er i Besiddelse af en Attest desangaaende,

2) som den 1 Juli 1914 mindst har været beskæftiget et Aar uden for Landbruget og straks efter Krigsforhindringernes Ophør er vendt tilbage til deres gamle Arbejdssted.

Saasnart nærmere Indberetning fra Gesandtskabet foreligger vil der tilgaa de samvirkende Fagforbund yderligere Meddelelse i Sagen.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 * KØBENHAVN DEN 27. JANUAR 1923 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Januar 1923. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Februar 1923.

Forretningsudvalget.

Arbejdsløsheden.

Ved Indenrigsministerens Afgørelse af 20. December f. A. blev 27 Arbejdsløshedskasser taget med under den ekstraordinære Understøttelse, medens 39 Kasser blev udelukket. Senere indsendte 14 Kasser Andragende om at blive taget med blandt de til Understøttelse berettigede Kasser.

Den 24. Januar kom Svaret fra Indenrigsministeren, som gaar ud paa, at 7 Kasser har faaet deres Andragende bevilget, og at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse har faaet Ret til en betydelig Udvidelse.

De Kasser, der er medtagne, har 8—900 Arbejdsløse, som er uden vedtægtsmæssig Understøttelse, og Antallet af de Arbejdsmænd, som er medtaget, er ca. 5000. Ved den nye Bekendtgørelse er der saaledes kommen ca. 6000 flere Arbejdsløse med, som vil blive understøttede af Krisefonden.

De Kasser, der ikke har faaet deres Andragende bevilget, har ca. 1500 Medlemmer, som har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse. Dertil kommer ca. 2500 Arbejdsmænd, som fremdeles er udelukkede fra Understøttelse.

Indenrigsministerens Bekendtgørelse har følgende Ordlyd:

Tillægs-Bekendtgørelse
til
Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 20. December 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

Efter at have modtaget nye Oplysninger om Arbejdsløsheden indenfor forskellige Fag og Brancher af Fag, fastsætter Indenrigsministeriet i Henhold til derom indgivne Andragender herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 24. Januar 1923 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse foruden til de i § 1 i ovennævnte Bekendtgørelse af 20. December 1922 omhandlede Arbejdsløse og paa de der fastsatte Betingelser indtil videre kunne ydes til Arbejdsløse henhørende til følgende Fag og Underfag (Brancher):

1) Bogbinderi- og Papirvarearbejdere.
2) Bødkere.
3) Drejere.
4) Papirindustriarbejdere.
5) Sadelmagere og Tapetserere henhørende til Rejsetøjsarbejder- og Piskemagerbranchen, jfr. nedenfor.
6) Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere, dog længst til og med den 28. Februar 1923, samt
7) Træindustriarbejdere.

Som henhørende til en af de foran under Nr. 5 nævnte Brancher anses saadanne Arbejdsløse, der kan dokumentere, at de den 15. Januar 1923 stod som Medlemmer af en for vedkommende Branche oprettet selvstændig

Afdeling*) af Fagets anerkendte Arbejdsløshedskasse, og som til enhver Tid kan identificeres som saadanne, samt saadanne udenfor Fagets anerkendte Arbejdsløshedskasse staaende Personer, — hvad enten de paagældende er arbejdsløshedsforsikrede i en af følgende statsanerkendte Arbejdsløshedskasser: De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse, Arbejdsledernes og dermed ligestillede tekniske Funktionærers Arbejdsløshedskasse eller i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne, eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i vedkommende Branche, og som tillige kan dokumentere, at de den 15. Januar 1923 sidst har haft Arbejde paa en Arbejdsplads indenfor en af de ovennævnte Brancheafdelingers stedlige Omraade.

Klage over Hjælpekassernes Afgørelse i Henhold til nærværende Bestemmelse vil indenfor et Tidsrum af en Maaned kunne forelægges Arbejdsdirektøren, hvis Afgørelse atter kan indankes for Indenrigsministeren.

§ 2.

Fra og med den 24. Januar 1923 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse endvidere kunne ydes til arbejdsløse, der normalt er beskæftigede i de i § 1 i ovennævnte Bekendtgørelse af 20. December 1922 nævnte Brancher af Arbejdsmandsfaget — nemlig:

Fabriksarbejdere, Garveriarbejdere, Havnearbejdere, Hærens og Flaadens Arbejdere, Jord- og Betonarbejdere, Kuske, Lager- og Pakhusarbejdere, Skibsværftsarbejdere, Støberiarbejdsmænd, Trælagerarbejdere —,

selvom de paagældende arbejdsløse ikke staar som Medlemmer af en selvstændig Brancheafdeling af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse eller — for Personer, der staar uden for denne Kasse — har den i § 1 i Bekendtgørelse af 20. December 1922 angivne Tilknytning til en saadan selvstændig Brancheafdeling.

En Betingelse for at oppebære den nævnte Understøttelse er det imidlertid,

1) *at* den paagældende arbejdsløse dokumenterer, at han den 15. December 1922 havde eller — hvis han da var arbejdsløs — søgte Beskæftigelse som Lønarbejder i en af de angivne Brancher, og
2) *at* endvidere hans Arbejdsløshedskort udviser, at han stadig tilhører en af disse Brancher.

Rigtigheden af den arbejdsløses Dokumentation af det under Punkt 1 omhandlede og af Arbejdsløshedskortets Angivelse af Erhverv (Branche) skal være bekræftet — efter forudgaaende Undersøgelse — af vedkommende kommunale Arbejdsanvisningskontor, indenfor hvis Omraade den Arbejdsløshedskasse-Afdeling, som den arbejdsløse tilhører, er beliggende, eller — for Personer, der ikke er arbejdsløshedsforsikrede — af det kommunale Arbejdsanvisningskontor, ved hvilket Vedkommende er indtegnet som ledig.

Forsaavidt en arbejdsløs, der normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejder i en af de angivne Brancher, paa Grund af, at han den 15. December 1922 midlertidigt havde Arbejde udenfor vedkommende Branche, hindres i at dokumentere det under Punkt 1 omhandlede, vil Understøttelse dog kunne ydes ham, naar han paa en efter det kommunale Arbejdsanvisningskontors og vedkommende Hjælpekassebestyrelses Skøn fyldestgørende Maade dokumenterer, at han normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejder i en af de fornævnte Brancher. Det foran under Punkt 2 opstillede Krav skal endvidere være fyldestgjort.

Klage over Hjælpekassernes Afgørelse i Henhold til nærværende Bestemmelse vil indenfor et Tidsrum af en Maaned kunne forelægges Arbejdsdirektøren, hvis Afgørelse atter kan indankes for Indenrigsministeren.

Som Følge af nærværende Paragrafs Bestemmelser bortfalder samtidig med nærværende Bekendtgørelses Ikrafttræden de i § 1 i Bekendtgørelsen af 20.

*) Af Sadelmagernes og Tapetserernes Arbejdsløshedskasse er der oprettet følgende selvstændige Branche-Afdelinger for Rejsetøjsarbejdere og Piskemagere: Rejsetøjsarbejdere: København. Piskemagere: Lunghøj, Odense og Vejle.

December 1922 indeholdte Bestemmelser om Arbejdsmænd, ligesom Fodnoten til nævnte Paragraf bortfalder.

§ 3.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales efter de i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922, jfr. § 4 i oftnævnte Bekendtgørelse af 20. December 1922, indeholdte Regler, hvoraf særlig fremhæves, at Understøttelsen ikke maa udbetales til Personer, hvem der gennem Kommunalbestyrelsen eller paa anden Maade tilbydes Arbejde til en efter Hjælpekassens Skøn passende Løn, forudsat at de paagældende efter Hjælpekassens Skøn iøvrigt evner at udføre vedkommende Arbejde.

§ 4.

Denne Bekendtgørelse træder straks i Kraft.

Indenrigsministeriet, den 24. Januar 1923.

Kragh.

/ J. Bülow.

Overenskomsten om Arbejdstiden.

De samvirkende Fagforbunds Svar paa Opsigelsen.

Paa Forretningsudvalgets Møde den 17. Januar forelaa Arbejdsgiverforeningens Skrivelse indeholdende Meddelelse om Opsigelse af Overenskomsten om Arbejdstiden, og det besluttedes at afsende følgende Svarskrivelse:

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening.

Herved anerkender vi Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 28. December f. A., hvori den ved Overenskomsten af 4. April 1922 forlængede Overenskomst af 17. Maj 1919 om Arbejdstiden opsiges til Ophør til 1. April 1923.

Uden at komme nærmere ind paa den af det ærede Forretningsudvalg i Skrivelsen givne Motivering for Opsigelsen vil vi dog bemærke, at et Spørgsmaal som Arbejdstiden i langt højere Grad egner sig for en generel Ordning end f. Eks. Lønforholdene, hvorfor der i det paapegede Forhold, at De samvirkende Fagforbund ikke kan afslutte Lønoverenskomster for sine tilsluttede Organisationer, ikke ligger nogen Nødvendighed for at tvinge Spørgsmaalet om Arbejdstid ud til Forhandling mellem de enkelte Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, sammen med Forhandlingerne om Lønforholdene.

Overenskomsten af 4. April 1922 maa iøvrigt betragtes som en Helhed, hvoraf enkelte Dele ikke uden videre kan tages ud, og det maa erindres, at nævnte Overenskomst indeholder Bestemmelser, der giver Fagene Adgang til at forlænge Overenskomsterne til 1924, og de fleste Organisationer har gjort Brug heraf under den Forudsætning, at Arbejdstiden blev uforandret i Overenskomstperioden. Vi ønsker derfor at fastslaa, at selv om Arbejdsgiverforeningen mener sig berettiget til at opsige den med De samvirkende Fagforbund afsluttede generelle Overenskomst om Arbejdstiden til Ophør den 1. April 1923, kan Opsigelsen ingen Virkning faa overfor de Forbund og Foreninger, der ved Bestemmelsen om Augustreguleringen har forlænget Overenskomsterne til 1924. Arbejdstiden, saaledes som den er fastslaaet i Overenskomsten af 4. April f. A., vedbliver derfor at være gældende for de forlængede Overenskomster, indtil disse er udløbet efter Opsigelse fra en af Parterne.

Overfor mulige Forsøg paa Forandring i de i Forliget fastsatte Arbejdstidsbetingelser maa vi derfor reservere os vor Ret i enhver Henseende.

Selv om der efter vor Mening ikke kan herske nogen Tvivl om, at Arbejdstiden for de Omraader, som omfattes af de forlængede Overenskomster, er som af os fastslaaet, har vi dog, for at undgaa enhver Misforstaaelse, ment det rigtig at præcisere dette vort Standpunkt overfor det ærede Forretningsudvalg.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/ Alfr. Christiansen.

Verdensfredskongressen i Haag

10—15. December 1922.

II.

Nedenfor gengives Ordlyden af de paa Kongressen vedtagne Resolutioner:

Fagforenings-Kommissionens Resolution.

Krigen er Menneskehedens frygteligste Svøbe og rammer særlig føleligt Proletariatet.

I Krigen er Proletariatet altid den besejrede, Kapitalismen altid den sejrende Part.

I Krigen myrder og svækker Proletariatet ikke Kapitalismen og Imperialismen i noget Land, men det myrder sig selv og gør sin Bevægelse svagere.

Ethvert Nederlag og enhver Svækkelse af Proletariatet i et Land betyder samtidig Nederlag og Svækkelse for hele det internationale Proletariat og den internationale Kapitalismes Styrkelse og Sejr. Ikke i den gensidige Besejrelse i den nationale Kamp paa Slagmarkerne, men alene i den gensidige Forbindelse til international Kamp mod den herskende Klasse forbedrer Arbejderklassen sin Stilling og sikrer Freden.

Derfor er Arbejderbevægelsen i alle Lande forpligtet til med alle Midler at føre Kampen mod Krigen og dens Aarsager, direkte saavel som indirekte, saavel i som udenfor Parlamenterne.

I dette Øjemed maa der gøres Ende paa den bestaaende Splittelse indenfor Fagbevægelsen, og Mindretallene opfordres til igen at tilslutte sig den nationale Landscentral for saaledes at genoprette den proletariske Klasses Enighed.

Desforuden maa der føres en uafladelig og omfattende Propaganda for Folkefreden og mod alle militariske og kapitalistiske Kræfter med det dobbelte Formaal:

at understøtte og styrke alle Bestræbelser for Krigsaandens Bekæmpelse,

at gennemføre en materiel Afvæbning, forhindre Krigsfarerne og lede Kampen mod alle de Faktorer, som muliggør Krige.

Til Opnaaelsen af dette Maal maa Arbejderbevægelsen organisere Aktionen for Freden, og med alle til Raadighed staaende Midler bekæmpe fremtidige Krige og gennem Proklamering og Gennemførelse af Generalstrejke forhindre Krigens Udbrud.

I Tale og Skrift maa Arbejderbevægelsen, om muligt i Forbindelse med de Arbejderbevægelsen ikke tilhørende Organisationer, føre Propagandaen for den mellemfolkelige Broderskabstanke og mod alt, hvad der kan bidrage til yderligere Opretholdelse og Skærpelse af de bestaaende Modsætninger.

Særlig maa den have Opmærksomheden rettet paa Ungdommens antimilitaristiske og antikapitalistiske Opdragelse og maa forsøge at gøre sin Indflydelse gældende paa det bestaaende Undervisningssystem.

Af den største Betydning er Arbejderbevægelsens Kontrol med Pressen. Arbejderne maa uafladelig have sin Opmærksomhed fæstet paa Pressen og i alle Lande med Ihærdighed virke for Bevarelsen af de bestaaende og Oprettelsen af nye egne Presseorganer og søge at skabe et gensidigt Samarbejde mellem disse.

Af samme om ikke endnu større Betydning er Propagandaen og Aktionen mod Krigsfarerne og Oprettelsen af den nødvendige Organisation til Forhindring af fremtidige Krige.

I dette Øjemed maa Arbejderbevægelsen ikke blot indskrænke sig til at kontrollere Fabrikationen og Transporten af Krigsmateriel, men den maa ogsaa gennem en samvittighedsfuld og udholdende Propaganda samt gennem Oplysningsarbejde i selve Arbejderklassen i en nær Fremtid umuliggøre enhver Fabrikation og Transport af Krigsmateriale.

Fagorganisationerne maa modvirke enhver Krigsfare og i alle Lande kræve, at alle Konflikter Landene imellem afgøres af en international Voldgiftsdomstol.

I Overensstemmelse hermed paalægges det det faglige Internationale, jfr. Rom-Kongressens Beslutning, at erklære og gennemføre Generalstrejke og økonomisk Boykotting.

Arbejderklassen maa sætte alt ind paa Oprettelse af et sundt og virkeligt

Folkeforbund, til hvilket Arbejderne har Tillid, og som har at træffe Afgørelse ved foreliggende Differencer mellem de enkelte Stater.

Propagandaen for Freden maa føres sammen med enhver Bevægelse, der er beredt til paa Grundlag af den i Rom vedtagne Resolution at kæmpe for Freden.

Forberedelsen af eventuelle Aktioner træffes af den af Kongressen i Rom valgte Komité, der bestaar af Repræsentanter for den faglige Internationale og de internationale Sekretærer for Bjergarbejderne, Transportarbejderne og Metalarbejderne.

Alle Aktioner ledes af den faglige Internationales Bestyrelse.

Verdensfreden kan ikke endelig sikres, forinden det bestaaende kapitalistiske Produktiossystem, der hviler paa individuelt Profitbegær, afløses af en Produktionsform, der er tilpasset efter Samfundets Interesser og Behov.

Den politiske Kommissions Resolution.

Den af Fagforenings-Internationalen indkaldte Verdensfredskongres i Haag den 10.—15. December 1922 henleder alle Arbejderes Opmærksomhed paa de Farer, som opstaar paa Grund af de økonomiske Modsætninger mellem de, om deres Profit og om Udvidelsen af deres Magtomraade, kæmpende Kapitalister i alle Lande, og som forstærkes gennem den nationalistiske Agitation i den af Kapitalistgrupperne afhængige Presse. Endskønt det kapitalistiske System i sig selv indeholder Krigstendenser, kan disse dog i nogen Grad modarbejdes gennem den organiserede Arbejderklasses maalbevidste og omfattende Kamp med Understøttelse af og i Forbindelse med alle de Kræfter, som modarbejder Krigen.

Kongressen kræver derfor af alle de Organisationer, som erklærer sig beredte til at optage Kampen mod Imperialismen og Kapitalismen, i Særdeleshed af de socialistiske Partier i alle Lande, at de medvirker til Virkeliggørelsen af det Maal, som er opstillet i Rom-Kongressens Resolution, og endvidere at de forener de til nu splittede Kræfter til en fælles Aktion.

Kongressen erklærer udtrykkeligt, at Førelsen af den politiske Kamp for Freden er de politiske Partiers Sag. De Organisationer, som tilslutter sig den fælles Bevægelse, bibeholder iøvrigt deres selvstændige Program.

Kongressen fordrer:

1. Fredstraktaternes Revision i Overensstemmelse med de af de to socialistiske og Amsterdam-Internationalen i Fællesskab opstillede Fordringer og i Overensstemmelse med Grundsætningerne for Nationernes økonomiske Solidaritet.

2. Kamp i og udenfor Parlamenterne mod Militarismen og Rustningerne, offentlig Kontrol med Rustningsindustrien gennem Folkeforbundet under Arbejderoganisationernes Medvirkning. Krigsindustriens Omlægning til Produktion af Fredsbehovet.

3. Tysklands Optagelse i Folkeforbundet som ligeberettiget Medlem. Folkeforbundets Omformning til et alle Nationer omfattende Forbund som den højeste internationale Instans for en fredelig Ordning af alle internationale, økonomiske, juridiske og politiske Spørgsmaal.

Til nærmere Studium af Spørgsmaalet angaaende Folkeforbundets Omformning nedsættter Kongressen en Kommission.

Afskaffelse af det hemmelige Diplomati og de hemmelige Traktater.

Den pacifistiske Kommissions Resolution.

Den af den faglige Internationale indkaldte Fredskongres i Haag den 10.—15. December 1922 konstaterer, at endskønt den pacifistiske Propaganda paa Grund af de ugunstige Forhold mere er ført paa et teoretisk Grundlag, saa har den dog haft en vigtig Andel i Oprettelsen af den permanente Voldgiftsdomstol, Folkeforbundet og den internationale Domstol, selv om disse Institutioner endnu er meget ufuldstændige.

Kongressen er overbevist om, at der gennem Arbejdernes Deltagelse i denne Propaganda i højere Grad end hidtil kan træffes praktiske Forholdsregler til Fordel for Afrustningen og imod Krigen, og mod Indførelsen af Militarismen i de Lande, som hidtil har været befriet for denne.

Den anser det for ønskeligt, at alle de

for Freden virkende Kræfter samarbejder i Kampen mod Krigen, og anbefaler Fagforenings-Internationalen at opfordre de tilsluttede faglige Landscentraler til at virke for Udbredelsen af Forstaaelsen af den opbyggende Pacifismes Principper og Nødvendigheden af Folkeforbundets Omformning.

For at fremme et saadant Samarbejde anser Kongressen det for nødvendigt, at alle for Freden arbejdende Organisationer i højere Grad end hidtil kommer sammen og søger at forene de splittede Kræfter gennem Oprettelsen af en Instans, uafhængig af enhver Regering, med hvilken Fagforenings-Internationalen til enhver Tid kan træde i Forbindelse og i Fællesskab behandle Spørgsmaalet om, med hvilke Midler og paa hvilken Maade, en uafladelig Propaganda bedst kan føres.

Kongressen opfordrer det faglige Internationales Bureau til at nedsætte en Studiekommission for at forberede den nødvendige Omformning af Folkeforbundet.

Kongressen konstaterer med oprigtig Glæde, at vigtige pacifistiske Grupper har fulgt Fagforenings-Internationalens Opraab, og foreslaar, at denne retter en Opfordring til Parlamentarikerne, Juristerne og Aandens Arbejdere om at deltage i Bevægelsen mod Krigen for Fredens Organisering.

Resolution foreslaaet af Kommissionen for Oplysningsarbejdet.

Den af den faglige Internationale indkaldte Kongres erklærer: at i Menneskehedens nuværende Udviklingsstadium maa Krigen ikke mere taales som Middel til Løsning af mellemfolkelige Tvistigheder. Læren om Forpligtelsen til at slaa ind paa fredelige og retslige Mæglingsveje maa som den endelige Erkendelse af den menneskelige Samvittighed udbredes og lægges til Grund for og øve Indflydelse paa enhver Form af Børnenes, Ungdommens og de Voksnes Opdragelse.

Til dette Formaals Fremme maa i første Linie Kvindernes Medarbejde vindes. Disse kan, hvad enten det sker gennem Oplysningsarbejde indenfor Familiens Kreds eller gennem socialt Medarbejde, paa virksom Maade bidrage til Gennemførelsen af et nyt aandeligt Livsindhold og til Samfundets Omformning i pacifistisk og socialistisk Retning.

I dette Øjemed er det ønskeligt, at Arbejderklassen af alle Kræfter understøtter de arbejdende Kvinders faglige, politiske og kooperative Organisationer.

Kongressen retter en Opfordring til alle Arbejdere, om at bidrage til Opvækkelsen af en pacifistisk Aand indenfor deres Familier, og ved Siden af Skoleundervisningen at opdrage Børnene efter deres Idealer, og under Organisationernes Kontrol understøtte Ungdomsbevægelsen, saa at denne kan blive en vigtig Fredsfaktor.

Det er nødvendigt, at den offentlige Skoleundervisning og Lærernes Uddannelse ledes efter disse Grundsætninger, særligt maa Historieundervisningen reformeres og Læren om den økonomiske sociale Udvikling maa sættes i Stedet for Forherligelsen af Erobringerne og Erobrerne.

Den opvoksende Generation maa lære at agte enhver Form af Arbejde og være opfyldt af den Overbevisning, at Nationerne i deres indbyrdes Forhold maa anerkende de samme Regler, som den enkelte Nation paalægger Millioner af Borgere, nemlig det ubetingede Forbud mod at skride til Selvhjælp gennem Anvendelse af Voldsmidler.

Den lige Ret for alle Børn til ensartet Opdragelse indbefattet Faguddannelsen maa anerkendes, og der maa gennemføres et Kontrolsystem for Skolebøgernes og Skolebibliotekernes samt hele Undervisningsmaterialets Bedømmelse. Udervisningen maa ledes saadan, at den ikke bidrager til vække og yderligere befæste Chauvinismen.

Kongressen anbefaler Forældrene, Lærerne og Lærerinderne at følge disse Grundsætninger og derigennem bidrage til at jævne Vejen for en ny Opdragelse af Menneskeheden.

Resolution angaaende Skadeserstatningsspørgsmaalet.

Staaende under Indtrykket af, at de vedvarede i Omløb værende Rygter, som under Navn af Garantier og Panter, lader befrygte Tvangsforanstaltninger mod Tyskland og navnlig en militær Besættelse af Ruhrdistriktet, ønsker Kongressen eftertrykkelig at erklære, at

de ødelagte Distrikters Genopbyggelse i Belgien, Frankrig og Italien er en ubetinget Forudsætning for en moralsk og virkelig Fred mellem Nationerne. I denne Forbindelse udtaler Kongressen sin Tilslutning til de i Amsterdam (April 1921) og i Frankfurt (Februar 1922) af Fagforenings-Internationalen og de socialistiske Partier udarbejdede Forslag.

Kongressen udtaler som sin Overbevisning, at ene og alene Gennemførelsen af dette Program kan garantere en tilfredsstillende Løsning af disse to tæt med hinanden forbundne Problemer angaaende de ødelagte Distrikters Genopbyggelse og den europæiske Økonomis Genoprettelse, og forpligter derfor de paa Kongressen repræsenterede Organisationer til af alle Kræfter at arbejde hen til disse Forslags Virkeliggørelse.

Idet Kongressen fastslaar disse Principper, fordømmer den energisk og eftertrykkeligt Sanktionen af den førte Tvangsforanstaltnings- og Voldspolitik, hvis absolute Formaalsløshed mere end rigelig er bevist gennem selve Kendsgerningerne, og som, selv om de ikke direkte krænker Traktaternes Bogstav, ikke destomindre betyder en Krænkelse af Folkenes Rettigheder og er egnede til at opretholde Hadet og Mistroens Aand blandt Folkene og saaledes lægge Spirerne til nye Krige.

Samtidig protesterer Kongressen mod en Politik, som gaar ud paa i Stedet for at gennemføre virkelige Reparationsforholdsregler at hidføre Tysklands Sønderdeling og en tilsløret eller senere iværksat Anneksion af tyske Distrikter.

Uden at finde det nødvendigt nærmere at paavise, hvor forgæves saadanne Bestræbelser er, fordømmer Kongressen en saadan Politik, som griber ind i Nationernes og Individets højeste Ret, Folkenes Selvbestemmelsesret.

Kongressen opfordrer alle repræsenterede Organisationer til i deres Lande og Parlamenter at virke for Gennemførelsen af ovennævnte Program og paa højtidelig Maade give deres Protest Udtryk.

Kongressen appellerer til Slut til Befolkningerne i alle Lande, at de, som Repræsentanter for Almenhedens Samvittighed, tilkendegiver deres urokkelige Vilje til at modsætte sig enhver Tvangsforanstalting, der kan true Civilisationen og Freden.

Foruden disse Resolutioner blev der stillet en Resolution af de russiske Delegerede. Denne bestod af 14 forskellige Punkter, men den fandt ingen Tilslutning udover Russernes egen Kreds.

Arbejdsløsheden.

November og December 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i November og December Maaneder er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920	13,2	pCt.
Februar	—	—	9,6	—
Marts	—	—	6,7	—
April	—	—	3,5	—
Maj	—	—	2,8	—
Juni	—	—	2,1	—
Juli	—	—	2,1	—
August	Maaned	1920	2,4	pCt.
September	—	—	2,7	—
Oktober	—	—	3,6	—
November	—	—	6,1	—
December	—	—	15,1	—
Januar	—	1921	19,7	—
Februar	—	—	23,2	—
Marts	—	—	23,6	—
April	—	—	21,7	—
Maj	—	—	18,6	—
Juni	—	—	16,8	—
Juli	—	—	16,7	—
August	—	—	17,7	—
Septbr.	—	—	16,6	—
Oktober	—	—	18,3	—
November	—	—	20,8	—
December	—	—	25,2	—
Januar	—	1922	28,9	—
Februar	—	—	33,1	—

Marts	Manned	1922 . . .	27,9 pCt.
April	—	— . . .	24,0 —
Maj	—	— . . .	16,1 —
Juni	—	— . . .	13,2 —
Juli	—	— . . .	12,5 —
August	—	— . . .	11,1 —
September	—	— . . .	10,6 —
Oktober	—	— . . .	11,3 —
November	—	— . . .	15,2 —
December	—	— . . .	20,3 —

Den Stigning i Arbejdsløsheden, der begyndte i Oktober Maaned, er fortsat i November og December, men dog langtfra i samme Grad som sædvanligt i Aarets sidste Maaneder. Aarsagen hertil maa i første Række søges i Vejrforholdene, der har gjort det muligt at holde Byggeriet i Gang længere hen paa Aaret end normalt. Ledighedens relative Omfang er ved Slutningen af Aaret, for alle Fag under eet, $1^1/_2$ à 2 Gange saa stort som i de jævnt gode Aar før Krigen.

Novbr. 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		3. Nv.	10. Nv.	17. Nv.	24. Nv.	1. Dec.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri	11530	19,9	20,7	21,4	21,9	22,0
Anden Industri	59452	15,8	15,9	15,9	15,5	15,1
Handel	7702	11,7	12,2	11,9	11,4	10,9
Arbejdsmænd	30450	13,4	14,4	14,7	15,3	16,0
Ialt	109134	15,2	15,7	15,9	15,9	15,8
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19473	12,3	14,1	16,3	18,2	21,4
Anden Industri	54675	11,4	11,8	12 2	12,5	12,5
Handel	9097	7,2	7,4	7,3	7,3	8,3
Arbejdsmænd	64830	9,7	10,3	11,6	13,0	15,6
Ialt	148075	10,5	11,2	12,2	13,2	14,7
Hele Landet	257209	12,5	13,1	13,7	14,3	15,2

Decbr. 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		8 Dec.	15. Dec.	22. Dec.	29. Dec
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11424	22,5	22,4	23,4	24,9
Anden Industri	58161	15,4	15,7	16,2	22,0
Handel	7426	12,0	11,8	11,7	11,8
Arbejdsmænd	30450	16,6	16,8	16,4	17,9
Ialt	107461	16,3	16,4	16,7	20,4
Provinserne:					
Bygningsindustri	19198	23 5	26,0	28,4	34,0
Anden Industri	54819	12,7	13,0	13,8	16,4
Handel	9168	7,4	7,4	7,3	7,4
Arbejdsmænd	66030	16,4	18,0	18,8	21,1
Ialt	149215	15,4	16,5	17,5	20,2
Hele Landet	256676	15,7	16,5	17,2	20,3

Lønbevægelser og Konflikter.

Afregningsmetoderne paa de keramiske Fabriker i København.

Om ovenstaaende Spørgsmaal er der opstaaet en Uenighed mellem Keramisk Forbund og de betræffende modstaaende Arbejdsgivere fordi disse ved Fradraget af de 12 og 15 % i H. t. de i Foraaret indgaaede Overenskomster har foretaget dette paa en saadan Maade at de Arbejdere der tjener under Gennemsnittet faar et for stort Fradrag, og hertil kommer at Fradragene sker paa en uensartet Maade paa de forskellige Fabriker og saaledes at det ikke længere kan ses i hvor mange Timer Fortjenesterne ere opnaaede, hvilket ganske umuliggør Forbundets hidtil førte Statistik.

Om denne Sag afholdtes et Fællesmøde den 27. November, hvor det imidlertid heller ikke lykkedes at opnaa Enighed, hvorfor Keramisk Forbund forbeholdt sig eventuelt at indbringe Klage for den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Werner & Jørgensen, København.

I Anledning af en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over at Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund havde nægtet at udføre Overarbejde ved Losning af S/S. »Hertha Mærsk« og S/S. »Kaleva» afholdes der et Fællesmøde den 7 November, som resulterede i, at Forbundet erkendte at de forefaldne Arbejdsvægringer under de foreliggende Forhold havde været i Strid me l Overenskomsten.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1923.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Februar 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F. E. BORDING KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsloshed i Januar Maaned 1923.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et Tydeligt 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
1. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:	
I Midten af Maaneden?	
Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der tabt paa grund af Arbejdsløshed i Maaneden I alt (Søn- og Helligdage eller følgende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt til Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Relevede i Maanedens Løb:	
a) Af Arbejdsløshedskassen?	
b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn:

Adresse:

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til der Forbund, hvorat de sid
som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saafides at Skemaet er F
bunder i Hænde senest d. 8. Februar 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes nogen Forbund, bedes sen
deres Skemaer direkte til De sammenkørende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49, Kbhvn.

P. P. V.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det anbefales Sagen, at forsende Kuverter som Trykksag, Por
tion er da 10 Øre (indenfor Københavns Forsendelsesrayon 5 Øre). Man der maa
da ingenlunde følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (0 for ingen).
Byens og Organisationens Navn skrives som Formandens Navn og Adresse
kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette
maa Forsendelsen frankeres som Brev.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 ✻ KØBENHAVN DEN 3. FEBRUAR 1923 ✻ 19 AARGANG

Arbejdsløsheden.

Arbejdernes Fællesorganisation i København kræver energiske Foranstaltninger imod Arbejdsløsheden.

Den 24. Januar afholdt Arbejdernes Fællesorganisation i København et Fællesmøde i »Folkets Hus« paa Enghavevej med Spørgsmaalet om »*Arbejdsløsheden*« paa Dagsordenen.

Formanden, Carl F. Madsen,
indledede med en Oversigt over Arbejdsløshedens frygtelige Omfang. Paa 3. Aar hærger den nu vort Samfund. Aarsagerne er mangeartede. I første Række den vilde Spekulation, men dernæst navnlig Regeringens fuldkomne Passivitet overfor den unaturlige og usunde Konkurrence, der paaføres vort Land fra de valutasvage Lande.

Allerede i 1919 rejste vi Krav om Indgriben, og i 1921 opstillede vi Kravene om Importregulering, Afskaffelse af Told paa Raavarer og Halvfabrikata, Priskontrol og Iværksættelse af offentlige Arbejder. Men Regeringen indskrænkede sig til Filmen med »Nødhjælpsarbejder«, hvorved der — i Stedet for de af Jensen-Sønderup bebudede 20.000 — kun har været beskæftiget 3—400 Arbejdere. Endelig i afvigte Efteraar gik man til en Importregulering for to Industrier. Den vil man nu lade falde, og samtidig former man sine »Nedskæringsplaner« saaledes, at man ved at standse offentlige Arbejder forøger Arbejdsløsheden.

For at føje sine reaktionære Partifæller og være en arbejderfjendsk Agitation følgagtig, udelukker Indenrigsministeren atter og atter store Grupper af Arbejdsløse, som han derefter — efter at de uforskyldt har sultet nogen Tid — maa tage med igen, drevet dertil af saglige Grunde og Tilstandenes Uholdbarhed. Det er en Praksis, som kun er egnet til at skabe den størst mulige Utryghed, Uro og Bitterhed.

Det er ogsaa egnet til at vække den største Forundring, at Indenrigsministeriet endnu ikke har bekvemmet sig til at efterkomme Nævnets enstemmige Indstilling om Forhøjelse af de utilstrækkelige Understøttelser.

Taleren gjorde Rede for den Virksomhed, der var udfoldet for at faa Indenrigsministeren til at dispensere fra sit Cirkulære af 20. December 1922 og tage flere Arbejdsløshedskasser med under Arbejdsløshedsfonden, saaledes at de ca. 10.000 Medlemmer, som havde opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, kunde faa Hjælp af nævnte Fond.

Der foreligger nu en Tillægsbekendtgørelse af 24. Januar, hvorefter 7 Fag har faaet deres Andragender bevilgede, og Arbejdsmændene har faaet udvidet Adgang til Understøttelse. Efter denne Bekendtgørelse vilde ca. 5800 Arbejdere, der hidtil var udelukkede, blive taget med, medens 7 andre Kasser med ca. 3000 Medlemmer uden nogen paaviselig retfærdig Grund fremdeles er afskaaret fra Understøttelse. Men Tallet er egentlig langt større, fordi mange Kasser anser det for haabløst at henvende sig til Ministeren om Dispensation. Af de 5800 Arbejdsløse, der nu er taget med, falder de ca. 5000 paa Arbejdsmændene.

Den trufne Afgørelse, der vel betegner en betydelig Forbedring, er dog langt fra tilfredsstillende. Det er derfor en Selvfølge, at vore Repræsentanter vil arbejde videre paa at komme bort fra Vilkaarligheden.

Hovedkasserer A. Johansen
supplerede Formandens Redegørelse,

idet han navnlig omtalte Arbejdet paa at faa Understøttelsen sat i Vejret. Ministeren har stillet sig afvisende selv overfor de karrige Forbedringer, som vi havde opnaaet C-Nævnets Tilslutning til. Han paatager sig et tungt Ansvar; thi det bliver mere og mere umuligt for de Arbejdsløse at holde Stand i Kampen mod Nød og Savn.

En lang Række Talere havde derefter Ordet for at belyse Stillingen i de forskellige Fag. Diskussionen viste enstemmig Vilje til at sætte alle Kræfter ind paa at finde Udveje ud af den fortvivlede Situation, som Arbejdsløsheden skaber.

Sluttelig vedtoges enstemmigt følgende

Resolution:

Bestyrelserne for de københavnske Fagforeninger, samlede til Møde i Arbejdernes Fællesorganisation, godkender den Virksomhed, som hidtil er udfoldet for at hidføre Forbedring af Vilkaarene for de Arbejdsløse.

Mødet maa imidlertid udtale en skarp Fordømmelse over den Politik, der er ført af de nuværende Magthavere, med det Resultat, at en igennem flere Aar vedvarende Arbejdsløshed af betydeligt Omfang trykker Tusinder af Arbejderhjem ned imod Afgrunden og lammer betydelige Dele af den Industri, som igennem mange Aar er oparbejdet. Overensstemmende med tidligere Vedtagelse kræver Mødet fortsat og videre udviklet en Regulering af Importen fra de saakaldte valutasvage Lande, da den Konkurrence, der paaføres fra disse, ikke er sund og naturlig, men kun et Udslag af den Sygdomstilstand, som Europa er ført ud i ved Krigen.

Mødet protesterer endvidere imod den Sparepolitik, der gaar ud paa at standse Udførelsen af offentlige Arbejder, hvilket er den sletteste Form for Sparsommelighed, og man opfordrer den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe til at kræve Regeringen til Ansvar for dens slette Varetagelse af Befolkningens Interesser og til at forlange, at Ministeriet giver klar Besked paa, hvorledes det vil afhjælpe den Arbejdsløshedssituation, som nu paa tredie Aar er bestaaende. Det er Arbejderklassens Ønske at erholde Arbejde, som sikrer enhver Arbejderfamilie det fornødne til Livets og Hjemmets Opretholdelse, men kan Ministeriet ikke sikre dette, er det saa meget mere forkasteligt, at man stadig forringer Livsvilkaarene for de uskyldigt arbejdsløse.

Mødet protesterer alvorligt imod den Vilkaarlighed, som stadig udvises overfor de Arbejdsløse, der paa Grund af den langvarige Arbejdsløshed har opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse. Ingen kan benægte, at der hersker en alvorlig Krise paa Arbejdsmarkedet, og vi maa under disse Forhold hævde, at det offentlige har en Pligt til at sikre alle Arbejdsløse det fornødne til Livets Ophold, og det maa fremdeles fordømme, at der Gang paa Gang træffes Beslutning om, at visse Fag unddrages fortsat Hjælp. Ligeledes maa man alvorligt beklage, at Indenrigsministeren ikke har taget Hensyn til Indstillingen om Forhøjelse af Understøttelserne. Det er ganske urimeligt at formindske Understøttelserne efter lang Tids Arbejdsløshed, og den Tilstand, som nu bestaar, har drevet Masser af Arbejdere ned under Sultegrænsen til Skade for den opvoksende Slægt og for hele Samfundet.

Forretningsudvalget og Rigsdagsgruppen opfordres til at arbejde videre efter de her angivne Grundsætninger.

Sagen rejses paa Rigsdagen.

Den 31. Jan. anmeldtes følgende Forespørgsel fra Stauning paa den socialdemokratiske Rigsdagsgruppes Vegne:

Hvad agter Ministeriet at foretage til Modvirkning af den vedvarende og omfattende Arbejdsløshed,

og hvorledes vil Ministeriet bidrage til Afværgelse af Arbejderhjemmenes Sammenbrud?

Forespørgslen kom til Debat umiddelbart efter Finanslovsdebattens Afslutning. Den fremtræder i Fortsættelse af den paa Fællesorganisationens Møde vedtagne Resolution. Vi skal senere vende tilbage til Sagen.

Nævnskendelse

angaaende Vilkaarene for Etablering af 2--3 Holds Drift.

Kendelse af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 nedsatte Nævn angaaende Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift.

I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien og Dansk Arbejdsmandsforbund bestaaende Overenskomst foretages følgende Ændringer:

Punkt 1: Arbejdstiden, første og andet Stykke ændres til:

Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Ved 3-Holds Drift er dog Spisetiden indbefattet i de 8 Timer. For den dagdrevne Del af Virksomheden lægges Arbejdstiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Aften, for det ved Ekspedition beskæftigede Personales Vedkommende dog mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften. I 2-Holds Drift er Arbejdstiden 8 Timer daglig i hvert Hold og lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften; der indlægges i hver Arbejdsperiode en Spisepavse paa mindst 20 Minutter, der ikke medregnes i Arbejdstiden.

Punkt 2: Lønforholdene.

b. »i 3-Holds Drift« ændres til »i 2- og 3-Holds Drift«.

I den mellem samme Forening og Kvindeligt Arbejderforbund gældende Overenskomst ændres § 1, Arbejdstiden, første og andet Stykke til:

Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Ved 3-Holds Drift er dog Spisetiden indbefattet i de 8 Timer. For den dagdrevne Del af Virksomheden lægges Arbejdstiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Aften, for det ved Ekspedition beskæftigede Personales Vedkommende dog mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften. I 2-Holds Drift er Arbejdstiden 8 Timer daglig i hvert Hold og lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften; der indlægges i hver Arbejdsperiode en Spisepavse paa mindst 20 Minutter, der ikke medregnes i Arbejdstiden.

København, den 22. Januar 1923.

P. N. V.

J. Dalhoff.

Højesteretsdom.

Kan Festligheder for Fællesorganisationernes Medlemmer betegnes som offentlige?

Højesteret har den 15. Januar afsagt en Dom, som omhandler Spørgsmaalet om, hvorvidt de Festligheder, som Arbejdernes Fællesorganisationer afholder for de tilsluttede Foreningers Medlemmer kan betegnes som offentlige, og Fællesorganisationerne som Følge heraf blive pligtige til at betale Forlystelsesskat af Entréindtægten eller Indtægten ved Salg af Baltegn.

Da Sagen har Interesse for de fleste Fællesorganisationer, skal vi i det efterfølgende udførligt omtale Sagens Forhistorie og knytte nogle Bemærkninger til Dommen.

Søndag den 1. Maj 1921 afholdt De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg Majfest paa »Sommerlyst« med efterfølgende Bal til Kl. 1 Nat. Ved en Anmeldelse til Politiet oplystes til, at 2 Personer, som ikke var Medlemmer af nogen Fagforening i Silkeborg, havde skaffet sig Adgang til Ballet, uden at det dog kunde fastslaas, at de havde købt Baltegnet i Festlokalet.

Ikke destomindre ansaa Politiet Festen for offentlig og afkrævede paa Skattedepartementets Vegne De samvirkende Fagforeninger Forlystelsesskat med 40 pCt. af det Beløb, som var indkommet ved Salg af Baltegn. Herimod blev der protesteret af De samvirkende Fagforeninger, og Protesten toges til Følge af Silkeborg Fogedret, saaledes at Skattedepartementets Krav afvistes.

Fogedens Kendelse gik ud paa, at man maatte anse Sammenslutningen De samvirkende Fagforeninger, hvoraf ogsaa Socialdemokratisk Forening var Medlem, som en egentlig Forening, hvis Sammenkomster maatte betragtes som private.

Skattedepartementet indankede denne Kendelse for Landsretten i Viborg, som underkendte den ved følgende, den 11. Maj 1922 afsagte Dom:

Den paaankede Kendelse er afsagt af Fogedretten for Silkeborg Købstad m. m. den 20. December 1921.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger, hvoraf fremhæves, *at* der i Avertissementet om Majfesten intet indeholdtes om, at Adgangen til Festen var begrænset til Medlemmerne af den indstævnte Forening, *at* Billetsalget til Ballet fandt Sted ved Indgangen til

Lokalet, og *at* de Foranstaltninger, der var trufne til at begrænse Adgangen til Medlemmerne af Foreningen, ikke var tilstrækkelig effektive, maa Ballet antages at have været offentligt. Idet der herefter ifølge Lov Nr. 112 af 13. Maj 1911, jfr. Lov Nr. 710 af 22. December 1920, vil være at svare Afgift af Indtægten, vil den begærte Forretning overensstemmende med Appellanternes Paastand være at tillægge Fremme.

De Indstævnte vil til det offentlige have at betale de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for Appellanterne samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kendes for Ret:

Den begærte Forretning bør nyde Fremme.

Til det offentlige betaler de Indstævnte, De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg, de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelse havde været afgiftsfri for Appellanterne, Skattedepartementet, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr.

Det idømte udredes inden 15 Dage.

Efter denne Dom var De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg pligtige til at betale Forlystelsesskat af Entréindtægten ved den omhandlede Majfest, men da man skønnede, at Sagen havde principiel Betydning for Fællesorganisationerne Landet over, ønskede man den prøvet ved Højesteret.

Dette kunde dog ikke ske, uden at Justitsministeriet gav Tilladelse til, at Sagen appelleredes, og man anmodede derfor De samvirkende Fagforbund om at udvirke, at denne Tilladelse blev givet, ligesom De samvirkende Fagforbund anmodedes om at afholde Udgifterne ved Sagens Førelse saavel ved Landsretten som ved Højesteret.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg behandlede Anmodningen, og i Erkendelse af Sagens principielle Betydning vedtoges det at imødekomme den.

Det lykkedes at formaa Justitsministeriet til at give Tilladelse til, at Appel foretoges, og den 30. August 1922 udtoges Stævning for Højesteret, og den 15. Januar 1923 blev der af Retten afsagt følgende Dom:

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Allerede i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale det nedenfor nævnte Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for Indstævnte.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg, til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr.

Højesteret har altsaa stadfæstet Landsrettens Dom, hvorefter De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg skal betale Forlystelsesskat af Entréindtægten ved den omhandlede Festlighed. Imidlertid var Landsrettens Dom bygget paa visse Ting som Averteringsmaaden, Billetsalget ved Indgangen til Festlokalet og mangelfuld Kontrol, hvorfor man maaske kan hævde, at den af Højesteret afsagte Dom, der er en Stadfæstelse af Landsretsdommen, ikke afgør selve Spørgsmaalet, om en af en Fællesorganisation arrangeret Fest, hvortil der kun er Adgang for de tilsluttede Foreningers Medlemmer, kan betegnes som offentlig.

Imidlertid begynder Højesterets Dom med følgende: »*Allerede* i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste«, og det er maaske rigtigt at hæfte sig noget ved det af os understregede Ord »Allerede«, hvoraf der *kan* drages den Slutning, at selv om de af Landsretten anførte Grunde ikke havde foreligget, saa var Højesteret dog alligevelkommet til det Resultat, at en Festlighed som den omhandlede, altsaa med Adgang for Medlemmer af De samvirkende Fagforeninger, var at betragte som offentlig med den deraf flydende Pligt til at betale Forlystelsesskat af Entréindtægten; men *afgjort* kan vi dog ikke se, at det principielle Spørgsmaal er.

Men under alle Omstændigheder maa Fællesorganisationerne dog være meget agtpaagivende med Hensyn til Averteringen af en Festlighed og Maaden, hvorpaa Billetsalget foregaar, samt at Kontrollen med, at kun Medlemmer faar Adgang, bliver effektiv.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 639.

Kranførere hos A/S Christiansholm Fabrikker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A, 5. Side 210—211.

Aar 1922 den 8. December, Kl. 1¾ Efterm., holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 639:*

Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Smede- og Maskinarbejdernes Fagforenings Afdeling II's Vegne.

Næstformand Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn Bestyrelsesmedlem, Grosserer O. Ancker Nielsen og Kontorchef Joh. Schrøder, for Københavns Kul- og Kokes Kompagni A/S Direktør Holger Jensen, for A/S Christiansholms Fabriker Bestyrer E. Jørgensen og for Firmaet Alfred Christensen og Co. Forvalter Lang Hansen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Alfred Christiansen, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Sekretær Vilh. Christensen og Sekretær P. Andersen og for Afdeling II S. A. Svendsen.

Der fremlagdes Klage af 1. Decbr. 1922 med 3 Bilag, Kontinuationsklage af 6. Decbr. 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 7. Decbr. 1922 med 1 Bilag.

Nu mødte Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund J. A. Hansen og Formanden for Kranførernes Klub A. P. Hansen.

Efter nogen Forhandling forligte Parterne Sagen saaledes:

De Indklagede erkendte, at den trufne Generalforsamlingsbeslutning var i Strid med de gældende Overenskomster, og indgik paa at ophæve den. De indgik endvidere paa at betale et Beløb til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, hvilket Beløb man efter Omstændighederne fastsatte til 300 Kr., der skulde betales i Løbet af 8 Dage.

De foreliggende Stridigheder om, i hvilket Omfang Kranførerne efter de gældende Overenskomster er pligtige at udføre Overarbejde, skulde optages til Forhandling mellem Parterne efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid. Forhandlingerne skulde fremmes mest muligt og skulde være tilendebragte senest inden 14 Dage.

De Indklagede lovede at drage Omsorg for, at det indgaaede Forlig bragtes til Kranførernes Kundskab.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 3,45 Em.

K. Sindballe.

Johs. Marcussen,
kst.

Sag Nr. 640.

Slagteriarbejdere i Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgifsrets Kendelse af 18. December 1922 i Sag Nr. 640: Horsens og Omegns nye Slagtermesterforening mod Dansk Slagteriarbejderforbund paa egne og Slagtersvendenes Fagforening i Horsens Vegne.

Den gældende Overenskomst af 31. Januar 1922 mellem Horsens Slagtermesterforening og Dansk Slagteriarbejderforbund indeholder bl. a. følgende Bestemmelse:

»Slagtersvendene maa kun arbejde for Medlemmer af Horsens Slagtermesterforening, og Medlemmer af Horsens Slagtermesterforening maa ikke beskæftige andre Svende end Medlemmer af Dansk Slagteriarbejderforbund.«

I April d. A. udmeldte 15 Slagtermestre sig af Horsens Slagtermesterforening og dannede en ny Organisation under Navn af Horsens nye Slagtermesterforening. Den ny Forening afsluttede under 18. April følgende midlertidige Overenskomst med Dansk Slagteriarbejderforbund:

»Medlemmer af Forbundet er berettiget til at slagte for ovennævnte

Mesterforenings Medlemmer paa samme Vilkaar som for den gamle Forening, indtil Spørgsmaalet om Optagelse i Landsforeningen er endelig afgjort. Naar dette er sket, kan der optages Forhandling om en endelig Overenskomst.«

Det lykkedes ikke Horsens og Omegns nye Slagtermesterforening at blive optaget i Slagtermestrenes Landsforening, og Dansk Slagteriarbejderforbund har derefter — som det maa antages, efter Forlangende af den gamle Mesterforening, Slagtermestrenes Landsforening — standset Arbejdet hos Medlemmerne af den nye Organisation. Senere er der med den gamle Mesterforenings Billigelse truffet en Ordning, hvorefter alle Mestre i Horsens kan faa slagtet paa Byens offentlige Slagtehus, men iøvrigt opretholdes Nægtelsen af at arbejde for den nye Forenings Medlemmer.

Under denne Sag har Horsens og Omegns nye Slagtermesterforening nu paastaaet Arbejdsvægringen kendt ulovlig og de Indklagede idømt Bod for at have iværksat den.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Da den citerede Bestemmelse i Overenskomsten mellem Forbundet og den gamle Mesterforening i Horsens, som de udmeldte Mestre maatte vide, forpligter Forbundets Medlemmer til ikke at arbejde for andre end den gamle Mesterforenings Medlemmer, og da det som nævnt maa antages, at den gamle Mesterforening kræver denne Bestemmelse overholdt, findes de Indklagede at maatte frifindes.

Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde betale med 300 Kr.

Kendelse:

De Indklagede bør for Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Sag Nr. 642.

Undermejerister i Vejle.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. December 1922 i Sag Nr. 642: Danske Undermejeristers Forbund mod de danske Bymejeriers Fællesorganisation for Mejerierne Ficaria og Vejle Mælkeforsyning.

Under 6. Juni 1919 blev der mellem Danske Undermejeristers Forbund og tre Mejerier i Vejle, nemlig Ficaria, Vejle Mælkeforsyning og Vejle Andelsmejeri, der alle er Medlemmer af De danske Bymejeriers Fællesorganisation, afsluttet en Overenskomst, der fastsatte Mælkehandlernes Løn til visse Beløb pr. Liter Mælk eller Fløde og pr. kg. Smør. Overenskomsten skulde være gældende, indtil den med to Maaneders Varsel blev opsagt af en af Parterne.

Den 29. August 1919 opsagde de nævnte Mejerier Overenskomsten under Henvisning til, at den gældende Mælkeordning udløb den 31. Oktober. Da man ikke mente at kunne forhandle om en ny Overenskomst, før man vidste, hvorledes den ny Mælkeordning vilde blive, lovede Mejerierne, at de indtil videre vilde betale efter den gamle Overenskomst, ogsaa ud over 1. November. Herefter er der betalt efter den opsagte Overenskomst indtil i Begyndelsen af December d. A., fra hvilket Tidspunkt Mejerierne, der under 20. Juli d. A. paany havde opsagt Overenskomsten til 1. Oktober d. A., er gaaet over til at lønne Mælkeforhandlerne med Procenter af Salgsindtægten.

Undet denne Sag gør Klagerne nu gældende, at Mejerierne har overtraadt Septemberforligets Varselsbestemmelser ved at true deres Mælkeforhandlere med Afsked, hvis de ikke vilde gaa med til de ændrede Lønvilkaar. De paastaar de indklagede idømt Bod og Erstatning.

De Indklagede paastaar Sagen afvist, idet de gør gældende, at Mælkeforhandlerne maa betragtes som selvstændige Forretningsdrivende, saaledes at det her ikke drejer sig om et Forhold mellem Arbejdsgiver Arbejder. Heri vil der dog efter det Oplyste ikke kunne gives de Indklagede Medhold.

Da Overenskomsten af 6. Juni 1919 er lovlig opsagt, maa Afgørelsen af Sagens Realitet bero paa, om de Indklagede har været pligtige at iagttage Septemberforligets Varselsbestemmelser. I saa Henseende henviser Klagerne til en den 18. og 28. Juli d. A. indgaaet Overenskomst mellem Organisationerne, hvis Prg. 11 lyder saaledes:

»Der fastsættes en gensidig Opsigelsesfrist paa 8 Dage til en Lønningsdag.

Ved Overenskomstens Udløb skal der, forinden den er bortfalden, gives de almindelige to Varsler (14 og 7 Dage for Lockout eller Strejke, ligesom ingen Arbejdsstandsning kan ske paa Trods heraf eller paa Trods af Regler for Norm for Behandling af faglig Strid.

Efter Indholdet af den paagældende Overenskomst og det iøvrigt Oplyste, maa det nu antages, at Overenskomsten ikke angaar Mælkeforhandlerne, men kun de paa Mejerierne beskæftigede Medlemmer af Danske Undermejeristers Forbund. Herefter savnes der Hjemmel for at antage, at de Indklagede overfor Mælkeforhandlerne skulde være pligtige at iagttage Septemberforligets Varselsbestemmmelser, og de Indklagede vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Sag Nr. 644.
Havnearbejdere i Aalborg ved Losning af M/S »Seewolff«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Januar 1923 i Sag Nr. 644: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Underafdeling, Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne fremsat en Klage mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Underafdeling, Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne, hvilken Klage i det væsentlige gaar ud paa følgende:

Den 20. November 1922 ankom det tyske M/S »Seewolff«, der havde tysk Besætning, til Aalborg, hvor det først skulde udlosse et Parti Rug til A/S Aalborg ny Dampmølle. I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg gældende Overenskomst af 1. Juli 1920 er Prisen for Losning af Korn fra et Skib som det heromhandlede pr. 1000 kg sat til et samlet Beløb af 1 Kr. 60 Øre for Arbejdet »til Lands og Søs«, hvorved er underforstaaet, at hele Lossearbejdet udføres af et Hold paa 8 Mand, nemlig 3 i Land og 5 ombord, foruden Winchmanden, om hvem det i en særlig Bestemmelse hedder, at han lønnes »i Lighed med Akkorden«.

Imidlertid ønskede »Seewolff«s Kaptajn, for at spare Losseudgifter, at lade hele Lossearbejdet ombord udføre af Skibets Besætning, og Ladningsmodtageren stillede sig derefter paa det Standpunkt, at det maatte være Havnearbejdernes Pligt at deltage i denne Losning med 3 Mand i Land til en Betaling af $^3/_8$ af 1 Kr. 60 Øre, hvad Fagforeningens Formand nægtede at gaa ind paa.

Under disse Omstændigheder dirigeredes Skibet hen til A/S Havnemøllen, der skulde have et andet ombordværende Parti Korn, og hvor Losning kunde foregaa ved Hjælp af en Korn-Elevator. Her besørgede Skibets Mandskab selv Lempningen af Lasten til Elevator, og da Fagforeningens Formand forbød den autoriserede Vejers Assistent, der er Medlem af Fagforeningen, at foretage Vejningen, maatte denne udføres af Modtageren selv. Ikke desto mindre foranledigede Fagforeningsformanden senere under Henvisning til, at hele Sagen dermed kunde gaa i Orden, Havnemøllens Direktør til at udbetale Vejerassistenten Betaling for den Vejning, som denne saaledes ikke havde udført.

Efter at Havnemøllens Parti i Løbet af 2 Dage var udlosset, gik Skibet tilbage til Dampmøllen, og for at undgaa yderligere Tidsspilde gik Kaptajnen nu ind paa at lade Havnearbejderne udføre ogsaa det indenbords Arbejde med Undtagelse af Pasningen af Spillet. Fagforeningen krævede imidlertid baade Antagelse af Spilmand (Winchmand) fra Land og Betaling for den Lempning af Korn til Havnemøllens Elevator, som netop ikke var besørget af Fagforeningens Folk, og først efter at man under alt Forbehold var gaaet ind paa at tage Winchmand fra Land og havde deponeret Lempnings-Betalingen, 54 Kr. 45 Øre, fandt Losningen Sted.

Idet Klagerne gør gældende, at Havne-

arbejderne i Aalborg ved denne Arbejdsstandsning og hele ovrige Fremgangsmaade har gjort sig skyldig i grove Brud saavel paa Septemberforligets Punkt 4 som paa den gældende faglige Overenskomst og de vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid, og at Forbundet har gjort sig medansvarligt ved under de senere stedfundne Forhandlinger at billige Havnearbejdernes Adfærd, har de paastaaet de Indklagede paa Forbundets og Fagforeningens Vegne paalagt en klækkelig Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet.

Hvad først angaar Spørgsmaalet om Berettigelsen af det af Ladningsmodtageren rejste Krav om, at Havnearbejderne mod pro rata Betaling skal udføre Losningen sammen med Skibets Besætning — hvilket Krav de Indklagede anser for at være i Strid med Overenskomstens Ord og Mening, idet de særlig henviser til, at det Arbejdstempo, der anvendes af den maanedslønnede Skibsbesætning, ikke kan ventes at svare til det Tempo, der er forudsat ved Akkordtakstens Fastsættelse, og derfor kan betyde en væsentlig Forringelse af Akkorden — da maa dette Spørgsmaal om fornødent finde sin Afgørelse ved faglig Voldgift. Givet er det imidlertid, at *da* dette Krav i hvert Fald ikke har nogen klar og utvivlsom Hjemmel i Overenskomsten, og *da* det fra de Indklagedes Side uimodsagt er anført, at *hele* Lossearbejdet ved Korn fra Dampskibe i de sidst forløbne 10 à 15 Aar altid er udført af Havnearbejderne, kan Arbejdernes Vægring ved at efterkomme dette Krav ikke uden videre betragtes som en ulovlig Arbejdsstandsning. Anderledes vilde Sagen have stillet sig, hvis man fra Arbejdsgivernes Side havde tilbudt at deponere et passende Beløb til eventuel Skadesløsholdelse og derhos straks havde tilbudt Forhandling, eventuelt Mægling og Voldgift om Spørgsmaalet.

Hertil kommer, at Arbejderne i nærværende Tilfælde endvidere maa antages i Overenskomstens almindelige Bestemmelser Punkt 5 at have haft Hjemmel til at vægre sig ved at udføre Lossearbejdet, naar dette skulde udføres uden Winchmand fra Land.

Derimod findes Fagforeningen at have været ganske uberettiget til at forlange Betaling for det Lempnings- og Vejer-Arbejde ved Havnemøllen, som dens Medlemmer ikke har udført.

Hvad iøvrigt Vejerassistenten angaar, synes det lidet rimeligt, at denne, der efter det oplyste skal være forsynet med en vis offentlig Autorisation (være »edsvoren«), skulde være beføjet til at nægte at udføre Vejningen, fordi Udlosningen sker ved Skibets Besætning, men Spørgsmaalene om hans nærmere Stilling og Lønning i Henhold til Overenskomsten maa om fornødent ligeledes finde deres Løsning gennem faglig Mægling og Voldgift.

Idet Retten saaledes, som det fremgaar af det anførte, mener, at der er begaaet Fejl fra begge Sider, finder den ikke Anledning til at paalægge nogen Bod og vil paalægge Parterne at bære Sagens Omkostninger med Halvdelen hver.

Kendelse.

Det af A/S Aalborg ny Dampmølle deponerede Beløb, 54 Kr. 45 Øre, bør tilbagebetales til Selskabet.

Det ovenomtalte af A/S Havnemøllen til Vejerassistenten betalte Beløb bør tilbagebetales af Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg.

Iøvrigt bør de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne's Vegne med 150 Kr.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ❋ KØBENHAVN DEN 10. FEBRUAR 1923 ❋ 19 AARGANG

International Fordømmelse af Ruhrbesættelsen.

Den 26. Januar samledes Repræsentanter for den internationale socialistiske Arbejderbevægelse til Møde i Amsterdam. Det var et Fællesmøde af Eksekutivkomitéerne for London-Internationale, Fagforenings-Internationale og Wiener-Arbejdsfællesskabet, hvis Indkaldelse var nødvendiggjort af den franske Invasion i Ruhr-Distriktet.

Her var mødt Englænderne Thomas, Williams, Cramp og Gilles, Franskmændene Jouhaux og Bracke, Belgierne Wauters og Mertens, Tyskerne Otto Wels, Leipart, Crispien og Sassenbach, Hollænderne Troelstra, Oudegeest, Fimmen og Wibaut samt Stauning. Som Repræsentanter for de russiske Socialdemokrater gav Abramowitsch, fra Schweiz Robert Grimm og fra Østrig Fr. Adler Møde. — Henderson, Shaw og Vandervelde var udeblevne paa Grund af Deltagelse i vigtige Forhandlinger om Sagen andet Sted.

I Mødet belystes det indgaaende fra tysk Side, hvilken retsstridig og for Freden farefuld Handling den nævnte Besættelse er, og fra de øvrige Partifællers Side udtaltes skarp Fordømmelse af denne Fremfærd, der ligesom Krigen har sit Udspring fra betydelige storkapitalistiske Interesser.

Forhandlingerne paa Mødet, som fortsattes den 27. Januar, endte med enstemmig Vedtagelse af følgende Udtalelse:

»I Overensstemmelse med de tidligere i Frankfurt og Amsterdam vedtagne Resolutioner, der højtidelig bekræftedes af Verdens-Fredskongressen i Haag i December sidste Aar, fordømmer man paa det mest afgørende den militære Besættelse af Ruhr-Distriktet og Anvendelsen af Tvangs- og Magtmidler til Løsning af Reparationsspørgsmaalet.

Man bekræfter paany sin Vilje til ved Sammenslutning af alle Kræfter og ved et internationalt Samarbejde mellem alle Folk at medvirke til Europas økonomiske Genopbygning. De med Rette forlangte og inden for det muliges Grænser absolut nødvendige Erstatninger til Genrejsning af de ødelagte Egne af Frankrig og Belgien er et vigtigt Element i denne Genopbygning.

Man konstaterer imidlertid, at Besættelsen af Ruhr-Distriktet — som har fundet Sted under Paaskud af at fremme de ødelagte Egnes Genopbygning, men som i Virkeligheden kun vanskeliggør og udskyder Genopbygningen — kun er en Del af den store Kamp, som de forskellige Grupper af den storkapitalistiske Sværindustri i Belgien og Frankrig fører for den varige Besiddelse af de vigtige Kul- og Jerncentre. Arbejderklassen er nu, som under Krigen, Ofret for dette kapitalistiske Profitbegær, og Arbejderklassens eneste Interesse er Kampen mod Storkapitalisternes Planer og for Fredens Bevarelse.

Mødet gør Arbejderklassen og den offentlige Mening opmærksom paa de ødelæggende Følger af Ruhr-Distriktets militære Besættelse samt paa det umulige Regimente, som den fredelige Arbejderbefolknig dèr nu bliver underkastet. Man henviser til de alvorlige og blodige Konflikter, som kan opstaa deraf, ligesom disse Tilstande bærer Spiren til nye Krige i sig.

Idet Mødet overfor denne Magtpolitik stiller en Freds- og Forstaaelsespolitik, der hviler paa det arbejdende Folks fælles Interesse, besluttes det

1. at forstærke Propagandaen for disse Principper i alle Lande gennem Pressen, ved Møder og Demonstrationer;

2. at organisere en permanent Udveksling af nøjagtige Oplysninger om Situationen i de forskellige Lande for at opretholde og styrke den gensidige Tillid, som skal danne Bindeleddet mellem de forskellige Landes proletariske Masser;
3. i alle Parlamenter at udøve et Tryk paa Regeringerne for at formaa dem til at faa Spørgsmaalets Løsning henvist til Folkenes Forbund, som Tyskland maa have Adgang til som ligeberettiget Medlem.

Mødet advarer Arbejderne i alle Lande mod at lade sig forgifte af Løgnene i den borgerlige Presse, der ligesom under Krigen allerede er begyndt at udsprede de største Uhyrligheder i alle Lande, men navnlig i Tyskland og Frankrig, for at hidse Folkene imod hinanden.

Endelig gør man opmærksom paa Løgnene fra de Regeringer, som paastaar, at de kun gaar frem mod de tyske Kapitalister, medens dog de første Ofre for deres Aktion er de tyske Arbejdere, hvis faglige og socialistiske Organisationer har anerkendt Tysklands Pligt til at yde Erstatninger inden for det muliges Rammer, og saaledes har givet Demokratiet den sikreste Garanti for Fredens Gennemførelse.

Sluttelig gør Mødet ganske særlig opmærksom paa den voksende Krigsfare og opfordrer Arbejderne til at sætte alle deres Kræfter ind paa at kuldkaste Militarismens og Imperialismens aabne og hemmelige Planer og saaledes bidrage til at hidføre en varig Fred.«

Med denne Udtalelse har de belgiske og franske Arbejdere stillet sig ved Siden af deres tyske Kammerater. Den Propaganda- og Oplysningsvirksomhed, som nu vil blive iværksat, vil sikkert virke hæmmende paa den kapitalistisk-imperialistiske Politik, som atter sidder i Højsædet under Poincarés Ledelse.

Med stor Beklagelse maatte man atter ved denne Lejlighed konstatere, at det bolschevikiske Splittelsesarbejde har øvet en for Nationalister og Kapitalister gavnlig Virkning ved at svække Arbejderorganisationernes og de socialdemokratiske Partiers Magt, navnlig gælder det Frankrig, saaledes at de franske Arbejdere er ude af Stand til at sætte den Styrke op imod den imperialistiske Politik, som den organisatorisk samlede Arbejderklasse ellers kunde have udfoldet.

Krig mod Krigen.

Salget af Fredsmærkerne.

Som det vil erindres, blev det paa Internationalt Fagforeningsforbunds ordinære Kongres, der afholdtes i Rom i Dagene den 20.—26 April 1922, vedtaget, at der fra Fagbevægelsens Side skulde optages et energisk Arbejde for at forhindre fremtidige Krige og sikre Verdensfreden.

Den 8.—9. Juni holdt Bestyrelsen for Internationalt Fagforeningsforbund Møde og behandlede Spørgsmaalet om at føre den vedtagne Resolution ud i Praksis, og man vedtog blandt andet at søge oprettet et særligt Fond til Brug for Kampen imod Reaktion og Krig.

Paa Mødet fremsattes flere forskellige Forslag om Maaden, hvorpaa Bidragene bedst kunde tilvejebringes, og man vedtog som det mest praktiske, at søge Fondet tilvejebragt ved Salg af nogle til dette Formaal specielt fremstillede Fredsmærker.

For at faa Mærker af paafaldende Præg og agitatorisk Karakter har der været udskrevet en Konkurrence af Kunstnere fra alle Lande, og Mærkerne bliver saa paatrykt Tekst i det Lands Sprog, hvori de sælges. Ligeledes bliver der fremstillet Plakater efter samme Principper til Ophængning paa Kontorer, i Forsamlingslokaler o. s. v. for at virke for Salget.

De danske Mærkers Paalydende er 50 Øre pr. Stk.

Paa vor Generalforsamling, der afholdtes den 9.—10. Oktober, behandledes denne Sag, og Generalforsamlingen vedtog at støtte Tankens Realisering.

Den 18. November udsendte vi, efter at have rekvireret et Antal af Fredsmærkerne, et Cirkulære til Fagforbundene om at indsende Bestilling paa det Antal Mærker, man mente at kunne afsætte, og en Opfordring om saa kraftigt som muligt at virke for Salget af disse.

Nu, ca. 2 Maaneder efter, han imidlertid kun et Mindretal af Organisatio-

nerne indsendt Bestilling paa Fredsmærkerne, og nærværende fremkommer derfor for at bringe Sagen i Erindring og gentage Opfordringen til Organisationerne om at rekvirere et passende Antal Mærker og søge at faa dem solgt. Paa given Foranledning gør vi opmærksom paa, at Mærkerne ikke skal betales ved Bestillingen, og at ikke afsatte Mærker kan tilbageleveres.

Vi er ikke uvidende om, at det er vanskelige Tider for denne Sags Realisation, paa Grund af den økonomiske Krise med sin omfattende og langvarige Arbejdsløshed. Vi véd, at mange Arbejdere ikke let vil kunne afsé Midler til dette Formaals Fremme, fordi de paa andre Maader er haardt anspændte, bl. a. med høje Kontingenter, men paa den anden Side tror vi dog, at der findes et stort Antal Arbejdere, der gerne vil og ogsaa kan afse det Beløb, der skal til for at købe et enkelt eller et begrænset Antal Mærker, da Formaalet Krig mod Krigen jo er af en meget stor Betydning og ogsaa paa Grund af at de vedvarende usikre Forhold, der maaske kan føre til Krig naar som helst, stadig gør Spørgsmaalet aktuelt.

Altsaa, lad os være enige om at gøre en lille Kraftanstrengelse for at faa de flest mulige Mærker solgt, saaledes at det paabegyndte Agitationsarbejde kan fortsættes og ikke behøver at indstilles paa Grund af manglende Midler.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra det Internationale Bureaus Trykkeris Side er det trukket noget i Langdrag med Leveringen af de omtalte Agitationsplakater, men disse er nu ankomne og vil i de nærmeste Dage blive tilsendt Forbundene, og vi anmoder Organisationerne om at drage Omsorg for, at Plakaterne hænges op paa de Steder, hvor den størst mulige agitatoriske Virkning er til Stede.

Akkord- og Timelønsfortjenesten i Industrien i April Kvartal 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Indenfor de anførte Grupper af Arbejdere findes der saaledes en meget betydelig Forskel i Forholdet mellem Akkord- og Timefortjeneste, men indenfor de enkelte Fag bliver Variationerne naturligvis langt større. Medens saaledes nogle enkelte Fag tjener mindre ved Akkord- end ved Timelønsarbejde, hvad dog antagelig skyldes tilfældige og midlertidige Forhold, viser andre Fag en Merfortjeneste paa indtil 50 pCt.

Det ligger jo imidlertid i hele Akkordlønnens Natur, at Akkordfortjenesten for den enkelte Arbejder vil være underkastet betydelig større Svingninger end Timelønsfortjenesten. Selv for et helt Fag Arbejdere vil der endog ved Sammenligning af to længere Perioder, kunne blive betydelige Bevægelser i Akkordfortjenesten, idet der hyppigt gaar ret lang Tid, før en Akkord er udløbet, og Overskuddet bliver udbetalt. En Udregning af Merfortjenesten ved Akkord for de enkelte Fag vil derfor ofte vise et tilfældigt Resultat.

For de store Fag vil de nævnte Forskydninger dog i Almindelighed udjævnes, og der er for saadanne større Arbejdergrupper Grund til at tro, at de paa Grundlag af det foreliggende Materiale beregnede gennemsnitlige Timefortjenester ved Akkord- og Timelønsarbejde nogenlunde angiver det typiske for Faget.

I omstaaende Oversigt anføres for nogle enkelte større Fag Timefortjenesten særskilt for Akkord- og Timelønsarbejde, ligesom det for hvert enkelt Fag er anført, i hvor stor Udstrækning der anvendtes Akkordarbejde.

Nedgangen i Lønnen for Akkord- og Timelønsarbejde.

En Adskillelse mellem Fortjenesten ved Akkord- og Timelønsarbejde er ved de tidligere Opgørelser over Arbejdslønningerne foretages for Oktober Kvartal 1920 samt for Januar og Juli Kvartaler 1921.

En Sammenligning fra Kvartal til Kvartal mellem Lønnedgangen for Akkord- og Timelønsarbejde viser som Helhed, at *Akkordfortjenesten er faldet stærkere end Fortjenesten ved Timelønsarbejdet.*

Nedenstaaende anføres for faglærte og ufaglærte mandlige Arbejdere samt for Kvinder Timefortjenesten i April

Akkord- og Timelønsfortjenesten. April Kvartal 1922.

	København				Provinsen			
	Timefortjeneste		Merfortjeneste ved Akkord	Antal Akkordtimer i pCt. af samtl. Timer	Timefortjeneste-		Merfortjeneste ved Akkord.	Antal Akkordtimer i pCt. af samtl. Timer
	ved Akkordarbejde	ved Timelønsarb.			ved Akkordarbejde	ved Timelønsarb.		
Faglærte Arbejdere.	Øre	Øre	pCt.	pCt.	Øre	Øre	pCt.	ptC.
Skotøjsarbejdere	177	158	12	72	140	141	÷1	42
Bygningssnedkere	182	181	—	60	150	130	15	48
Malere	180	170	6	90	142	134	6	51
Murere	258	203	27	65	160	135	19	31
Tømrere	217	204	6	68	187	141	33	19
Maskinsnedkere	—	—	—	—	140	128	10	30
Sadelmagere og Tapetserere	184	183	—	70	154	130	18	55
Stenhuggere	199	171	16	83	143	132	8	70
Elektrikere	180	168	7	24	170	147	16	41
Formere	227	196	16	40	166	162	2	74
Skibstømrere	219	188	17	61	191	131	45	49
Smede og Maskinarbejdere	200	177	13	52	176	141	25	52
Ufaglærte Arbejdere								
Arbm. i Sukkerfabr.	202	137	48	47	186	118	58	14
— - Tekstilfabr.	157	127	24	23	145	116	25	47
Murerarbejdsmænd	220	156	41	50	—	—	—	—
Jord- og Betonarbejderne	206	143	44	56	158	117	35	12
Arbm. i Jernindustrien	177	132	34	33	147	114	29	44
Kvinder.								
Arb. i Chokoladefabr.	99	72	38	72	96	68	41	32
— - Bryggerierne	122	114	7	82	133	103	29	12
— - Cigarfabr.	104	78	33	85	91	70	30	63
— - Tekstilfabrikkerne.	103	81	27	77	97	69	40	69
Syersker	94	87	8	36	72	71	1	44
Arb. i Skotøjsfabrikkerne	101	85	19	67	83	65	28	41
— - Jernindustrien	92	69	33	55	85	58	47	59
— - Æskefabrikkerne	96	81	19	69	86	69	25	66

Kvartal 1922 og Juli Kvartal 1921 særskilt for Akkord- og Timelønsarbejde.

For den største Del af det lønstatistiske Materiale for April Kvartal 1922, der af Dansk Arbejdsgiverforening er stillet til Raadighed for Det statistiske Departement, kan der foretages en Adskillelse mellem Akkordarbejde og Timelønsarbejde. Den almindelige Lønstatistik for April Kvartal, hvis Resultater er offentliggjort i Statistiske Efterretninger 1922 Nr. 29, (se Arbejderen Nr. 20, 19. Aargang) omfatter ca. 97000 Arbejdere, og for ca. 87000 af disse har man været i Stand til at foretage en Adskillelse mellem Akkord og Timelønsarbejde.

Akkordarbejdets Hyppighed. April Kvartal 1922.

	København		Provinsen		Hele Landet	
	Antal Arbejdere pr. 30/6 1922	Ant. Akkordtimer i pCt. af samtl. Timer	Antal Arbejdere pr. 30/6 1922	Ant. Akkordtimer i pCt. af samtl. Timer	Antal Arbejdere pr. 30/6 1922	Ant. Akkordtimer i pCt. af samtl. Timer
		pCt.		pCt.		pCt.
Faglærte Arbejdere	18,150	45,3	12,619	41,7	30,769	43,8
Ufaglærte —	15,499	21,0	21,811	25,5	37,310	23,6
I alt Mænd	33,649	34,1	34,430	31,4	68,079	32,7
Kvindelige Arb.	12,216	60,0	7,137	47,8	19,353	55,5
Samtl. Arb.	45,865	41,0	41,567	34,2	87,432	37,8

Anvendelse af Akkord- og Timelønsarbejde.

Den Udstrækning, hvori der anvendes Akkordarbejde, er meget forskellig for de forskellige Fag og de forskellige Grupper af Arbejdere.

Mellem København og Provinsen er der med Hensyn til Akkordarbejdets relative Betydning kun ringe Forskel, men det synes dog, at Akkordarbejdet anvendes lidt hyppigere i København end i Provinsen.

Derimod er der med Hensyn til Akkordarbejdets Hyppighed betydelig Forskel mellem Mænd og Kvinder, idet *Akkord*arbejde anvendes *hyppigere for Kvinder end for Mænd.* Mellem de faglærte og de ufaglærte mandlige Arbejdere er der ogsaa betydelig Forskel, idet de *faglærte Arbejdere forholdsvis langt hyppigere end de ufaglærte arbejder paa Akkord.*

Indenfor de enkelte Fag anvendes Akkordarbejde ligeledes i meget forskellig Udstrækning, og selv indenfor samme Fag anvendes Akkord ofte i meget forskelligt Omfang overfor Mænd og Kvinder, ligesom der er betydelig Forskel mellem Anvendelse overfor faglærte og ufaglærte Arbejdere.

I det følgende Afsnit, der belyser Forskellen imellem Fortjenesten ved Akkord- og Timelønsarbejde, er udeladt alle de Fag, i hvilke enten Akkord- eller Timelønsarbejde bruges i et saadant Omfang, at det andet Lønsystem kun rent undtagelsesvis finder Anvendelse.

Som nogle af de betydeligste Fag, der udelukkende eller næsten udelukkende bruger enten Akkord- eller Timelønsarbejde, skal nævnes følgende:

Indenfor Næringsmiddelindustrien arbejdede Bager og Møllersvende, Arbejdere i Magarinefabrikker og Slagterier samt de mandlige Arbejdere i Bryggerier og Spritfabriker ganske overvejende paa Timeløn. Cigarmagerne arbejdede næsten udelukkende paa Akkord. Indenfor Bygningsindustrien havde i København Blikkenslagerne slet ikke Akkord, medens Malersvendene næsten kun havde Akkord, i Provinsen brugtes derimod i begge Fag baade Akkord- og Timelønsarbejde i betydelig Udstrækning. Af Træ- og Møbelindustriens Arbejdere havde de københavnske Maskinsnedkere næsten kun Timelønsarbejde. Derimod havde de københavnske Brolæggersvende næsten kun Akkordarbejde. I den kemiske Industri anvendte Oliemøllerne næsten udelukkende Timeløn. Indenfor den grafiske Industri var Timelønsarbejdet det absolut dominerende for alle Arbejdere i Bogtrykkerier og litografiske Etablissementer, samt for de mandlige Arbejdere i Papirfabriker og i Papirvareindustrien.

Af Arbejderne indenfor Handel og Transport arbejdede Lager- og Pakhusarbejderne næsten udelukkende paa Timeløn, medens Havnearbejderne næsten kun havde Akkordarbejde.

Fortjenesten ved Akkord- og Timelønsarbejde.

I den nedenstaaende Oversigt anføres særskilt for faglærte og ufaglærte Arbejdere samt Kvinder den gennemsnitlige Timefortjeneste ved Akkord- og Timelønsarbejde

Akkord- og Timelønsfortjenesten.
April Kvartal 1922.

Gennemsnitlig Timefortjeneste	København			Provinsen		
	Faglærte Arbejdere	Ufaglærte Arbejdere	Kvinder	Faglærte Arbejdere	Ufaglærte Arbejdere	Kvinder
ved Akkordarb...Øre	195	195	104	165	152	93
— Timelønsarb. —	182	143	81	150	124	76
Merfortjeneste						
ved Akkord..Procent	7	36	24	10	23	22

Medens Kvinderne og de ufaglærte mandlige Arbejdere gennemsnitlig har haft en Merfortjeneste ved Akkordarbejde paa 20—25 pCt. (for ufaglærte Arbejdere i København endog 35—40 pCt.), har Merfortjenesten for de faglærte Arbejdere gennemsnitlig kun været henimod 10 pCt.

Medens de faglærte Arbejderes Timeløn er faldet med 31 Øre og 22 Øre henholdsvis i København og Provinsen, er Akkordlønnen faldet med 51 Øre og 38 Øre. For de ufaglærte er Timelønnen faldet med ca. 20 Øre, medens Akkordlønnen er faldet med 53 Øre 30 Øre henholdsvis i København og Provinsen. Lignende Forhold genfindes for de kvindelige Arbejdere.

Nedgang i Akkord- og Timelønsfortjenesten.
Juli Kvartal 1921—April Kvartal 1922.

	Gennemsnitlig Timefortjeneste ved				Lønnedgang pr. Time fra Juli 21-Apr. 22	
	Akkordarb.		Timelønsarb.		Akkordarb.	Timelønsarb.
	April 1922	Juli 1921	April 1922	Juli 1921		
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København:						
Faglærte Arbejdere	195	246	183	214	51	31
Ufaglærte —	195	248	143	163	53	20
Kvinder	104	114	84	94	10	10
Provinsen:						
Faglærte Arbejdere	165	203	151	173	38	22
Ufaglærte —	152	182	124	146	30	22
Kvinder	93	106	77	81	13	4

Efter Overenskomsten mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer af 4. April 1922 skulde Lønningerne i de Fag, som omfattedes af den store Lock-out, nedsættes med 15 pCt., i visse Tilfælde dog kun med 12 pCt.

Timelønnen for Mænd viser saavel i København som i Provinsen *et Fald paa 12—15 pCt.*, hvilket svarer ganske til den overenskomstmæssige Nedsættelse. Derimod er *Akkordlønnen* faldet noget stærkere, som Helhed med *ca. 20 pCt.* Nedgangen i Kvindernes Løn er, naar samtlige Fag tages under et, noget ringere.

Indenfor de enkelte Fag viser Arbejdere, der er knyttet til de københavnske Byggefag, en særlig stærk Nedgang. I Tiden fra Juli Kvartal 1921 til April Kvartal 1922 viser Murer- og Tømrersvende samt Jord- og Betonarbejdere i København en Nedgang i Timelønnen paa henholdsvis 42 Øre, 60 Øre og 45 Øre og i Akkordlønnen henholdsvis 63 Øre, 85 Øre og 80 Øre. Det høje Lønniveau, de københavnske Byggearbejdere en Tid var naaet op paa, var i April Kvartal i det væsentligste udjævnet.

Nedenstaaende anføres for de større Fag, for hvilke der foreligger Lønoplysninger særskilt for Akkord- og Timelønsarbejde saavel ved den sidste Opgørelsen for *April Kvartal 1922* som ved Opgørelsen for *Oktober*

Nedgang i Akkord- og Timeløn i forskellige Fag fra Oktober Kvartal 1920 til April Kvartal 1922.

	Gennemsnitlig Nedgang i Timefortjenesten							
	Provinsen				København			
	Akkordarbejde		Timelønsarbejde		Akkordarbejde		Timelønsarbejde	
Faglærte Arbejdere:	Øre	pCt.	Øre	pCt.	Øre	pCt.	Øre	pCt.
Skotøjsarbejdere	82	31,7	65	29,2	62	30,7	50	26,2
Malere	99	35,5	55	24,4	—	—	—	—
Murere	154	37,3	89	30,5	—	—	—	—
Tømrere	169	43,8	98	32,5	—	—	—	—
Maskinsnedkere	74	29,5	60	26,7	53	27.3	53	29,3
Stenhuggere	84	29,7	55	24,3	—	—	—	—
Elektrikere	86	32,3	51	23,3	85	33,3	66	31,0
Formere	95	29,5	78	28,5	99	37,4	61	27,2
Skibstømrere	106	32,6	111	37,1	85	30,8	56	30,0
Smede og Maskinarbejdere	86	30,1	61	25,6	81	31,5	58	29,2
Ufaglærte Arbejdere:								
Arbm. i Sukkerfabr.	50	19,8	43	23,9	62	25,0	65	35,5
Murerarbejdsmænd	108	32.9	74	32,2	—	—	—	—
Jord- og Betonarb.	153	42,6	80	35,9	95	37,6	55	32.0
Arbm. i Jernindustr.	70	28,3	58	30,5	67	31,3	54	32,1

Kvartal 1920, den gennemsnitlige Timefortjeneste ved Akkord- og Timelønsarbejde paa de to Tidspunkter. Da Arbejdslønningerne naaede deres Højdepunkt netop i Oktober Kvartal 1920, giver Tallene for de paagældende Fag tillige Oplysninger om den samlede Lønnedgang.

For de anførte faglærte Arbejdere er med en enkelt Undtagelse Akkordlønnen faldet noget stærkere end Timelønnen. For Smede- og Maskinarbejdere er Timelønnen fra Oktober 1920 til April 1922 faldet med ca 60 Øre eller godt 25 pCt., men Akkordlønnen er faldet 80—85 Øre eller godt 30 pCt. For de ufaglærde Arbejdere er Forskellen ikke saa udpræget; for Arbejdsmændene i Jernindustrien er Timelønnen faldet med 55—60 Øre og Akkordlønnen med ca. 70 Øre; det vil for begge Lønsystemer sige et Fald paa ca. 30 pCt.

Den stærkeste Nedgang i Lønnen siden Oktober 1920 findes i de københavnske Byggefag, for hvilke Timelønnen er faldet med henimod 1 Kr. eller ca. 30 pCt. Akkordlønnen er faldet endnu mere; for Murer- og Tømrersvende saaledes med 1,54 Kr. og 1,69 Kr. pr. Time og for Murerarbejdsmænd og Jord- og Betonarbejdere med henholdsvis 1,08 Kr. og 1,53 Kr. eller gennemsnitlig ca. 40 pCt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S Joseph Levin & Co.s Filial i Aarhus.

I »Arbejderen« Nr. 26—27 redegjorde vi for en mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og ovennævnte Firma opstaaet Uenighed, om hvilken der havde været afholdt et resultatløst Fællesmøde. Forbundet varslede derefter Strejke til Ikrafttræden den 16. Januar, men ved et nyt Fællesmøde den 13. Januar ordnedes Striden paa følgende Maade:

Overenskomsten af 11. Maj 1922 med Tillæg mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen fremtidig ogsaa bliver gældende for A/S Joseph Levin & Co.s Filial i Aarhus med følgende Ændringer:

§ 10 redigeres saaledes: Alt Arbejde ved Losning og Ladning betales efter de ved Havnen gældende Takster, selv om det udføres af Firmaets egne Folk.

§ 11 udgaar.

Der optages snarest mulig lokal Forhandling angaaende Fastsættelse af Akkordpriser i den Udstrækning, som maatte vise sig muligt.

Indtil Enighed om Akkordpriserne opnaas, betales der et Akkordafsavnstillæg til den overenskomstmæssige Timeløn af 10 Øre. Dette Tillæg bortfalder, saasnart Enighed er opnaaet om de omhandlede Akkordpriser og senest 4 Uger fra Dato.

Saafremt Enighed om Akkorderne ikke opnaas, forbeholder Dansk Arbejdsmandsforbund sig at varsle Strejke med 8 Dages Varsel.

Firmaet forpligter sig til at efterbetale de løse Arbejdere det til Dato skete Fradrag.

Garvere hos A/S M. J. Ballins Sønner i Valby.

Den 15. December 1922 nedlagde Garverne paa A/S M. I. Ballins Sønners Læderfabrik i Valby Arbejdet. Aarsagen hertil var, at Direktør Jacob nægtede at godkende en Akkordprisliste, som der var opnaaet Enighed om ved Forhandling mellem Firmaets Værkfører og Arbejderne, og samtidig havde inddraget de Timelønstillæg, der var ydet, medens Akkordforhandlingerne paagik.

Den 20. December afholdtes et Fællesmøde om denne Sag, og her enedes man om følgende:

Arbejdet genoptages Torsdag den 21. December ved normal Arbejdstids Begyndelse og i samme Omfang, som inden Arbejdsnedlæggelsen fandt Sted.

Straks efter Arbejdets tilfredsstillende Genoptagelse fortsættes de afbrudte Forhandlinger, eventuelt med Organisationernes Bistand.

De nye Akkordpriser faar tilbagevirkende Kraft fra den Dag, de 33 pCt.s Tillæg til Timelønnen bortfaldt.

Ny Overenskomst for Barbersvendene paa Amerikabaadene.

Overenskomsten for Barbererne paa Amerikabaadene udløb den 1. Januar og den 4. Januar fandt der en Forhandling Sted om dennes Forlængelse

mellem »Dansk Soignerings- Toilet- og Sanitetsarbejderforbund« og »Københavns Barber- og Frisørlav.«

Denne Forhandling bragte dog ikke Enighed og paa samme Maade endte et under Hovedorganisationens Medvirken afholdt Fællesmøde den 8. Januar.

Senere kom Arbejdsgivernes Repræsentanter i Tanker om, at de godt vilde gaa med til det Tilbud, Svendenes Repræsentanter havde givet dem paa Fællesmødet den 8. Januar, og nye Forhandlinger resulterede da i, at der den 17. Januar underskreves en ny Overenskomst, der adskiller sig fra den gamle paa følgende Punkter.

Svendenes Løn er nedsat med 1 Procent straks, og hertil kommer, at Lønningerne reguleres i Februar Maaned med 1 % opad eller nedad for hver Procent, Pristallet efter Statistisk Departements Udregning er højere eller lavere end Pristallet i afvigte August Maaned. Svendene, der tidligere fik fradraget en Dagløn for hver Dag Rejsen varede mindre end 35 Dage, slipper fremtidig for dette Fradrag. Ligeledes bliver Arbejdstiden, der for 35 Dage er 284 Timer, reguleret opad eller nedad med 8 Timer pr. Dag, Rejsen varer længere eller kortere end 35 Dage.

Overenskomsten, der fik nye Voldgiftsregler, nemlig »Norm for Regler for Behandling af faglig Strid«, kan forlænges udover et Aar paa Grundlag af Hovedorganisationernes Overenskomst af 4. April 1922, der foreskriver Lønreguleringer i Forhold til Statens Pristal.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 643.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Danish Machine Company, Aabyhøj pr. Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 215—16.

Aar 1922 den 22. December Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 643:

Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dets Afdeling i Aarhus Vegne.

Næstformand Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Direktør Ch. Hansen og Sekretær Jørgen Jørgensen og for A/S Danish Machine Co, Aabybro, Direktør Hoegh Rasmussen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Sekretær Vilh. Christensen og Sekretær P. Andersen og for Aarhus Afdelingen Formand Leonard Hansen.

Der fremlagdes Klage af 15. December 1922 med 4 Bilag og Tilsvar af 21. December 1922 med 3 Bilag.

Nu mødte Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund J. A. Hansen.

Efter nogen Forhandling forligte Parterne Sagen saaledes:

Arbejdet optages 4. Juledag, idet foreløbig 5 Mand paabegynder Arbejdet. Akkord indføres hurtigst muligt i Henhold til Overenskomsten. Akkordpriserne fastsættes paa Basis af en formodet Timefortjeneste paa 170 Øre. Den Timeløn, der skal betales i Tiden indtil Akkord indføres, fastsættes ved faglig Mægling. Indtil et Resultat heraf foreligger, betales der Arbejderne fra 110 Øre til 120 Øre, saaledes at man tilstræber et Gennemsnit af ikke under 115 Øre, plus 30 Øre som Akkordafsavnstillæg.

Klagerne trak hermed Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 4,25 Em.

K. Sindballe.

/Johs. Marcussen kst.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 ❋ KØBENHAVN DEN 17. FEBRUAR 1923 ❋ 19 AARGANG

Arbejdsløshedsspørgsmaalet i Folketinget.

Den 1. Februar begyndte Folketinget den store Debat om Arbejdsløshedssporgsmaalet. I en stor Tale begrundede Socialdemokratiets Ordfører, Stauning, Kravet om de Foranstaltninger, som det socialdemokratiske Arbejderparti ansaa for nødvendige til Afhjælpning af Arbejdsløsheden, og han fremsatte følgende Forslag til Dagsorden:

Idet Folketinget vedtager, at Arbejdsløsheden hurtigst muligt søges indskrænket til det mindst mulige og udtaler Ønsket om, at det bl. a. maa ske ved:

1. Tilvejebringelse af offentlige Arbejder, saasom Broen over Lillebælt, Masnedøbroen, hurtig Fremme af Dobbeltsporanlæg, Istandsættelse af Landets Veje;
2. Fortsættelse og Udvidelse af Importreguleringen;
3. Fremhjælpning af Eksporten, derunder Tilvejebringelse af Handelsoverenskomst med Rusland;
4. Hjælp til industrielle Bedrifters Opretholdelse ved Bestillinger o. l.;
5. Beplantning af Heder, Iværksættelse af Grundforbedringsarbejder, Udstykning af Jord til Husmandsbrug,

og endvidere udtaler, at de Arbejdsløse, der, trods saadanne Bestræbelser, fremdeles er ude af Stand til at erholde Beskæftigelse, maa understøttes paa en saadan Maade, at Hjemmenes Undergang afværges,

gaar Tinget over til næste Sag paa Dagsordenen.

*

Indenrigsminister Kraghs Svar var præget af hans sædvanlige Overlegenhed og var et Spark til de Arbejdsløse. Uden Forbehold og med en vis Stolthed udtalte han:

— Det er aldeles ikke Kapitalismen, der er Skyld i Arbejdsløshedens Ulykker. I alle Lande, selv i Tyskland, hvor Socialismen regerer, og i Rusland, ser vi enorme Hære af Arbejdsløse. Ingen Regering, hvad politisk Farve den end har, kan løse dette Problem. Nej, den eneste Maade, hvorpaa der kan skaffes Arbejde, er at bringe Produktionsprisen ned i Niveau med Købeevnen. I Stedet for klamrer Arbejderne og deres Førere sig til de mellem Organisationerne aftalte Løntariffer, og ingen maa tage Arbejde under disse Tariffer, skønt de ligger alt for højt i Forhold til Købeevnen. Derfra stammer Størstedelen af den herskende Misère. Hvis d'Hrr. vil møde med en virkelig Basis for deres vidtgaaende Krav til Regeringen, saa fjern først de Hindringer, der ligger i de gældende Tariffer, og tillad alle at tage Arbejde til de i Øjeblikket opnaaelige Priser. Først da er der Grundlag for en Forhandling. Denne Regering anerkender ikke Samfundets Pligt til at skaffe Arbejde paa Basis af privat indgaaet Løntariffer. Den har forsøgt at sætte Nødhjælpsarbejder i Gang, men alle Forsøg er strandet paa de hellige Løntariffer og den lige saa hellige Normal-Arbejdsdag. I Stedet for at staa her og holde lange Taler og stille Dagsordener burde Arbejderførerne gaa ud og søge at overbevise Arbejderne om, at de under de nuværende Forhold er nødt til at tage Arbejde til de Priser og den Arbejdstid, der kan opnaas, blot de er i Stand til at leve deraf.

Hvad Importreguleringen angaar, kan jeg kun sige, at der for Tiden finder en Række Forhandlinger Sted om denne Sag, og før de er afsluttet, kan jeg intet oplyse om, hvorledes Stillingen bliver efter 1. April. Regeringens Bestræbelser gaar ud paa at samle et Flertal om saadanne Foranstaltninger,

som kan iværksættes uden at skade andre Erhverv for meget. —

Hr. Kragh forlanger saaledes, at Overenskomsterne om Løn- og Arbejdsvilkaar mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer skal afskaffes, og Arbejderne skal være pligtige til at arbejde for den Løn, »Herren vil give«. Det vil sige, at Arbejderklassen skal sættes tilbage til de Tilstande, der var raadende for 50 Aar siden.

Alt det, der er bygget op i disse Aar: Lønaftaler, Voldgiftsretter, Forligsinstitutionen og Arbejdernes Organisationer, skal bort. Først da kan Indenrigsministeren tænke sig Muligheden af at tilvejebringe Arbejde.

Stauning gav Indenrigsministeren det Svar, som han med rette fortjente, idet han udtalte:

— Indenrigsministerens Tale var mere overlegen end indholdsrig. Hans Henvisning til andre Lande duer ikke. Der er jo ikke et eneste Land, hvor Socialdemokratiet sidder med absolut Flertal i de lovgivende Forsamlinger. Overalt er det Kapitalismen, der faktisk regerer. Men i en Mængde Lande er der dog iværksat omfattende Foranstaltninger til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, baade Importreguleringer og mange andre Forholdsregler. Deri ligger netop Forskellen mellem de andre Lande og Danmark. Den danske Regering gør intet.

Hr. Kragh har kun ét eneste Middel mod Arbejdsløsheden, nemlig Løntrykning. Det forstod vi allerede, da vi fik den ny Arbejdsløshedslov. Det er denne Regerings Program, at Arbejdernes Organisationer skal opløses, alle Prisaftaler falde bort, al Ensartethed paa Arbejdsmarkedet fjernes. Ved Sultepisken skal Arbejderne tvinges tilbage til de Tilstande, der herskede for et halvt Hundrede Aar siden, før Organisationens Tid, altsaa til Slavekaar. Alt, hvad Arbejderne gennem to Menneskealdre møjsommeligt har tilkæmpet sig, skal de give Afkald paa, fordi Kapitalismen har begaaet en Række Forbrydelser og styrtet Europa i en vanvittig Krig. Men det vil Indenrigsministeren komme til at vente meget længe paa. Jeg haaber og tror, at det vil lykkes Arbejderstanden at bevare, hvad den har naaet. Ministerens Appel til os vil lyde forgæves. Det er jo ingenlunde saaledes, at Arbejderne lever i Vellevned. Lønningerne ligger ikke over det jævneste Leveniveau. Og skal de forandres, maa det som hidtil ske gennem Forhandling mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer. —

Fra radikal Side fremsattes en Dagsorden, der i Princippet sluttede sig til Socialdemokratiets Krav, og denne Dagsorden fik straks Tilslutning af Grev Holstein.

Debatten fortsattes den 2. Februar med mange Talere, men blev afbrudt af Formanden af Hensyn til Landmandsbankens Sammenbrud. Højre ønskede ikke Afstemning, hvorved det skulde give Regeringen et nyt Tillidsvotum.

Forhandlingerne genoptoges den 6. Februar, og der blev da af Højre fremsat følgende Forslag til Dagsorden:

»Da de Foransatltninger, som er nødvendige for at løse de erhvervspolitiske Problemer, ikke fremmes igennem den stedfindende Debat, men maa søges løst ved indgaaende saglig, men hurtig Behandling, som man indtrængende opfordrer Regeringen til at fremme, gaar Tinget over til Dagsordenen.«

Denne Dagsorden blev akcepteret af Statsministeren og anbefalet af Venstres Ordfører, Stengaard-Kirkegaard, og af Ordføreren for det frisindede Landsparti, H. O. Hansen.

Den afsluttende Forhandling fandt Sted i Tingets sidste Møde Kl. 7½.

Der stemtes først om Staunings Dagsorden, som forkastedes med 76 Stemmer (Venstre, Konservative og frisindet Landsp. og Erhvervsp.) mod 46 (Soc.). De Radikale undlod at stemme. Derefter forkastedes Munchs Dagsorden med 75 Stemmer mod 56 (Soc. og Rad.). Socialdemokraterne havde erklæret at ville stemme for Munchs Dagsorden, hvis Staunings Forslag forkastedes.

Sluttelig vedtoges den af Højre stillede Dagsorden med 78 Stemmer mod 56 (Soc. og Rad.). Holstein deltog ikke i Afstemningerne.

Prisniveauet (Januar 1923).

Med ca. et halvt Aars Mellemrum har Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Juli 1922, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 22, 1922. Beregningerne er nu ført op til Januar 1923, og der skal i det følgende redegøres for de Principper, der er anvendt ved Beregningerne, og for selve Beregningernes Resultat.

Ved Beregningerne er man gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var for Krigen, og har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som er benyttet ved Beregningerne, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Ved Lov om Statens Tjenestemænd af 12. September 1919 blev der fastsat bestemte Regler for Beregningen af Prisniveauets Bevægelser til Brug ved Fastsættelse af Dyrtidstillæg for Statens Tjenestemænd. Beregningen skal omfatte Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig, altsaa Hovedposterne i et almindeligt Husholdningsbudget. Efter Lovens § 90 skal de ved Udgifternes Beregning anvendte Varepriser tages som et Gennemsnit af de to Sæt Kvartalspriser, som indsamles i hvert Halvaar. For det Pristal, der nu fastsættes, er det saaledes de i Oktober 1922 og Januar 1923 indsamlede Kvartalspriser, der skal anvendes, og det er altsaa Gennemsnittet af Prisniveauet paa disse to Tidspunkter, der faar Udtryk i de nu foretagne Beregningers Resultater. Den Tendens til Prisopgang for forskellige Varegrupper, som har gjort sig gældende i de sidste Uger, har saaledes ikke kunnet øve Indflydelse paa Beregningerne.

Dyrtidstillæget til Tjenestemændene

Udgifterne i et Husholdningsbudget for en Arbejderfamilie, beregnet efter Priserne ved hver af de foretagne Undersøgelser.

	1914 Juli Kr.	1915 Juli Kr.	1916 Juli Kr.	1917 Juli Kr.	1918 Juli Kr.	1919 Juli Kr.	1920 Juli Kr.	1921 Juli Kr.	1922 Juli Kr.	1923 Jan. Kr.
Fødevarer:										
Flæsk, Kød og Paalæg	234	328	420	370	483	569	684	648	441	449
Mælk, Ost og Æg	290	377	424	496	499	612	358	299	222	250
Margarine, Smør og Fedt							349	264	212	214
Fisk, fersk og salt	30	30	38	42	42	60	50	51	40	39
Brød	153	199	194	284	264	269	317	391	310	288
Mel, Gryn og lign.	33	56	59	80	82	85	116	101	67	63
Kartofler, Grønsager, Frugt	54	65	65	82	120	143	183	163	151	97
Sukker, Urtekram, Øl m. v.	156	164	186	226	287	277	351	325	302	309
Tilsammen	950	1219	1386	1580	1777	2015	2408	2242	1745	1709
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	432	513	702	837	959	669	587	594
Bolig	285	285	292	300	307	322	371	403	443	443
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	563	401	301	277
Skatter, Kontingenter og lign.	210	210	210	210	210	340	476	632	535	564
Andre Udgifter	185	185	223	271	364	415	457	396	376	376
Tilsammen	1050	1107	1332	1514	1858	2206	2826	2501	2242	2254
I alt	2000	2326	2718	3094	3635	4221	5234	4743	3987	3963

Udgiftsstigning, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Juli 1917	Juli 1918	Juli 1919	Juli 1920	Juli 1921	Juli 1922	Jan. 1923
Fødevarer	100	128	146	166	187	212	253	236	184	180
Klæder, Fodtøj, Vask	100	110	160	190	260	310	355	248	217	220
Bolig	100	100	102	105	108	113	130	141	155	155
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	563	401	301	277
Skatter, Kontingenter og lign.	100	100	100	100	100	162	227	301	255	269
Andre Udgifter	100	100	121	146	197	224	247	214	203	203
I alt	100	116	136	155	182	211	262	237	199	198

skal efter Loven beregnes paa Grundlag af Gennemsnitspriser for Hovedstaden, Provinsbyerne og mindst 100 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser, og der er herved skabt et saa bredt prisstatistisk Grundlag for Beregningerne som praktisk muligt.

Da Beregningen til Brug ved Fastsættelse af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg iøvrigt skal foregaa efter de samme Principper, som anvendes ved det almindelige Pristal, er Resultatet deraf indgaaet i Beregningerne for det samlede Husholdningsbudget, og for de Poster, som ikke indgaar under de nævnte Hovedposter, er der foretaget en særskilt Beregning.

Omstaaende tabellariske Oversigt indeholder Tal for Udgifternes Størrelse i det anvendte Normalbudget, der i 1914 var paa 2000 Kr., efter de til de forskellige Tidspunkter foretagne Beregninger over Prisstigningens Indflydelse. Ved Beregningen i Januar Maaned 1923 var Udgifterne paa et saadant Budget 3963 Kr. Efter Beregningen i Juli 1922 var Udgifterne 3987 Kr., og der har saaledes været en lille Nedgang i Udgiftstallet.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 80 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 120 pCt., for Bolig 55 pCt., for Brændsel og Belysning 177 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 169 pCt., for andre Udgifter 103 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 98 pCt. Siden Juli 1922 er Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) faldet med 1 Point.

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Juli 1922 skal gøres følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en mindre Nedgang i Udgiften, nemlig fra 1745 Kr. til 1709 Kr. Denne Nedgang er Resultatet af en forskelligartet Bevægelse i de enkelte Udgiftsposter i Fødevarebudgettet. Saaledes har der været nogen Opgang i Udgiften til Kødvarer og Mælk, Ost og Æg, medens Nedgangen viser sig for Grupperne Brød og Mel og navnlig for Kartofler og Grønsager, hvilke sidste Varer altid er billigere i Vinterens Kvartaler end i Sommermaanederne.

Prisbevægelsen for Klæder, Fodtøj og Vask er for de Varer, for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og en Del større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader. Det bemærkes, at der er lagt Vægt paa at faa Oplysninger ikke alene fra Hovedstaden, men ogsaa fra det øvrige Land. For Manufakturvarer har de indsamlede Oplysninger i de fleste Tilfælde tydet paa et stabiliseret Prisniveau, men en Del Oplysninger har dog givet Udtryk for en Stramning af Priserne, og man er derfor som samlet Resultat af Beregningerne naaet til en mindre Stigning i Udgiftstallet for Manufakturvarer. Udgiften til Fodtøj har været lidt nedadgaaende.

Udgiften til Bolig er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistikken i Slutningen af 1921 for Hovedstaden, Provinsbyerne og 110 Landkommuner, idet disse Oplysninger ifølge Tjenestemandslovens Regler skal lægges til Grund for Beregningerne i de to følgende Halvaar. Som Gennemsnit er regnet med en Stigning i Huslejeudgiften fra 1914 paa 55 pCt.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne gaaet ned fra 301 Kr. til 277 Kr. Nedgangen skyldes Mindreudgift saavel for Kul og Koks som for Gas, Petroleum og Elektricitet.

Udgifterne til Skatter er regnet uforandret som i forrige Halvaar, derimod er Udgifterne til Kontingenter og lign. noget højere. De foretagne Undersøgelser har vist, at ordinære Kontingentydelser som Gennemsnit svarer til noget over det dobbelte af Beløbet i 1914.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. I Gennemsnit er der — ligesom ved den sidst foretagne Beregning — regnet med en Prisstigning fra 1914 paa 103 pCt.

For den Del af det samlede Budget, der indgaar i Beregningerne af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Føde-

varer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. Oktober og 1. April forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig paa følgende Maade:

	Udgiftstal	Stigning		Dyrtidstillæg pr. Aar	
				Gifte	Ugifte
	Kr.	i pCt.		Kr.	Kr.
Juli 1919	3466	—	1/10 19—31/3 20	702	360
Januar 1920	4020	16,0	1/4 20—30/9 20	972	648
Juli 1920	4302	24,1	1/10 20—31/3 21	1134	756
Januar 1921	4363	25,9	1/4 21—30/9 21	1134	756
Juli 1921	3716	7,2	1/10 21—31/3 22	810	540
Januar 1922	3220	÷ 7,1	1/4 22—30/9 22	594	396
Juli 1922	3076	÷ 11,2	1/10 22—31/3 23	540	360
Januar 1923	3023	÷ 12,8	1/4 23—30/9 23	486	324

Den sidste Beregning giver altsaa en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 443 Kr. eller 12,8 pCt., og Dyrtidstillægget bliver herefter for Halvaaret April—September 1923 at beregne efter et aarligt Beløb af 486 Kr. for Gifte og 324 Kr. for Ugifte.

Som allerede foran nævnt er Departementets Pristal-Beregninger baseret paa Oplysninger om Forbruget i Tiden før Krigen. I Aaret 1922 er der tilvejebragt Materiale til Brug for en ny Undersøgelse af Forbruget i Husholdningerne, og naar dette Materiale bliver bearbejdet i Aarets Løb, vil det vise sig, om Forbrugets Sammensætning i en Gennemsnitshusholdning har ændret sig.

For saa vidt der viser sig at være sket Forskydninger af nogen Betydning, maa der tages Hensyn hertil ved fremtidige Pristal-Beregninger. Der er dog næppe Grund til at formode, at en Omlægning af Beregningerne paa et nyt Forbrugs-Grundlag vil øve nogen væsentlig Indflydelse paa Pristallene som Udtryk for Prisbevægelsen.

Detailpriserne i Januar 1923.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Januar Maaned 1923 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Genemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af Januar.

I omstaaende Tabel er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for Juli og Oktober Maaneder 1922.

En Sammenligning mellem de to Prisrækker for Januar 1923 og Oktober 1922 viser, at der i dette Tidsrum ikke har været Tale om nogen Prisbevægelse med ensartet og bestemt Tendens. De Variationer, der har fundet Sted i Priserne for de enkelte Varer, er forholdsvis smaa og viser sig snart som lidt Nedgang, snart som lidt Opgang. I det store og hele vil Prisbevægelsernes økonomiske Virkninger for Forbrugerne i den omhandlede Periode nærmest have udlignet hinanden.

Som ovenfor nævnt er Prisopgivelserne for Januar 1923 indsamlede i første Uge af Januar Maaned. Siden dette Tidspunkt har der imidlertid vist sig en ret udpræget Tendens til Prisstigning paa forskellige Omraader, og denne Prisstigningstendens har ogsaa gjort sig gældende i Detailhandelen. Saaledes er en Række Kolonialvarer blevet dyrere, Kaffe, Sukker, Ris, Sago o. s. v. Brændselsvarer, Kul og Koks, er ligeledes steget i Pris, og i hvert Fald for Hovedstadens Vedkommende er der indtraadt Stigning for Brødprodukter.

Gennemsnits-Detailpriser for Januar 1923, Oktober og Juli 1922.

		Hoved-staden		Køb-stæderne		110 Landkomm.		Gennemsnit for hele Landet		
		Jan. 1923	Okt. 1922	Jan. 1923	Okt. 1922	Jan. 1923	Okt. 1922	Jan. 1923	Okt. 1922	Juli 1922
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Rugbrød	4 kg	108	112	107	107	104	105	106	108	118
Sigtebrød	kg	58	60	54	54	54	55	55	56	60
Franskbrød	—	78	83	80	81	80	81	79	82	85
Flormel	—	43	45	44	41	43	40	43	42	46
Byggryn, danske	—	46	50	45	47	44	45	45	47	50
Havregryn, danske	—	85	90	85	86	82	80	84	85	87
Semoulegryn	—	65	68	67	69	67	66	66	68	69
Kartoffelmel	—	57	77	54	69	53	63	55	70	78
Risengryn	—	83	89	78	78	76	76	79	81	86
Sagogryn	—	83	76	78	73	74	70	78	73	72
Gule Ærter, Victoria, afskallede	—	113	111	105	96	95	92	104	100	100
Hugget Melis Nr. 1	—	80	80	85	84	83	83	83	82	79
Farin, lyst, Nr. 1	—	68	68	71	70	70	69	70	69	66
Kaffe	—	420	417	403	398	387	387	403	401	402
Te, alm. Kongo	—	820	809	758	768	816	787	798	788	793
Tørrede, amerik. Æbler, ringede	—	244	280	236	273	226	266	235	273	294
Tørrede Abrikoser	—	418	420	411	415	399	399	409	411	410
Svedsker m. Sten	—	176	198	159	174	148	169	161	180	187
Rosiner, Valencia	—	245	275	221	249	209	232	225	252	279
Fiskeboller, færøiske	1/2 kg	91	93	93	94	91	96	92	94	97
Henkogte Ærter, grove	—	81	87	88	90	88	89	86	89	100
Hvidtøl, Nr. 1	1/1 Fl.	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Bajersk Øl	1/2 Fl.	29	29	30	31	31	31	30	30	30
Smør, lurmærket	kg	509	510	492	495	488	484	496	496	470
Margarine (animalsk)	—	241	240	192	190	183	184	205	205	211
Plantefedt (Palmin)	—	156	162	162	166	162	167	160	165	174
Vegetabilmargarine	—	174	174	166	167	161	164	167	168	176
Mejeri-Ost	—	194	174	133	131	137	131	155	145	133
Æg, nylagte, danske	Snes	513	490	432	452	413	432	453	458	302
— præserverede	—	356	334	350	342	336	341	347	339	—
Sødmælk	Liter	41	43	33	32	30	30	35	35	33
Helskummet Mælk	—	15	15	12	12	10	10	12	12	12
Kærnemælk	—	23	23	13	13	12	12	16	16	15
Oksekød (Forkød)	kg	173	186	154	162	154	158	160	169	173
— (skært Kød)	—	313	331	245	253	234	241	264	275	281
Kalvekød (Forkød)	—	187	209	167	179	155	163	170	184	181
Fersk Svinebov	—	231	253	259	276	254	272	248	267	262
Svine-Rygben, fra Slagteri	—	59	99	53	58	61	69	58	75	56
Mørbrad	—	469	461	417	455	410	446	432	454	466
Saltet Brystflæsk	—	326	370	303	327	293	307	307	335	319
Islandsk Lammekød, Forbov	—	157	—	161	172	158	184	159	—	—
Røget, benløs Skinke	—	462	483	474	491	474	507	470	494	489
Svinefedt, krydret, dansk	—	258	259	203	193	203	195	221	216	215
Spegepølse	—	592	596	427	450	425	446	481	497	497
Ferske Sild	—	93	95	80	80	78	79	84	85	94
Torsk	—	81	77	60	59	66	67	69	68	64
Rødspætter	—	259	236	158	148	152	129	190	171	186
Klipfisk	—	154	163	154	163	151	176	153	167	176
Hvidkaal	—	13	13	16	16	15	14	15	14	—
Gulerødder	—	19	18	19	18	17	18	18	18	—
Kartofler, i større Partier	50 kg	552	624	493	525	436	451	494	533	—
— i mindre Partier	kg	14	15	14	15	13	13	14	14	15-43[1]
Køkkensalt	—	19	19	18	19	18	18	18	19	19
Amerikansk Vaskesoda	—	16	16	17	18	17	18	17	17	20
Brun Sæbe, prima	—	84	85	83	84	79	83	82	84	89
Petroleum, Water white	Liter	31	31	29	29	29	29	30	30	30
Skotske Nøddekul	hl	386	374	396	374	390	370	391	373	384
Knuste Koks, leveret	—	328	333	308	297	320	306	319	312	324
Elektricitet	kwt.	50	50	70	72	72	76	64	66	68
Gas	m³	35	35	38	39	39	41	37	38	40
Optændingsbrænde	kg	13	12	10	10	10	10	11	11	10
Herrestøvler, Boxcalf, gennems.	Par	2471	2587	2481	2557	2527	2607	2493	2584	2695
Forsaaling og Bagflikning af do.	—	900	908	861	872	818	826	860	869	880

[1]) Af de to Priser for Juli angiver det første Tal Prisen for gl. Kartofler, det andet Tal Prisen for ny Kartofler.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 646, 647 og 648,
Tømrere - Murere og Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Christensen og Pedersen ved dettes Arbejde paa Vejen Vand- og Elektricitetsværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Januar 1923 i Sagerne Nr. 646, 647 og 648: Dansk Arbejdsgiverforening mod Dansk Tømrerforbund paa dettes Vejen-Afdelings Vegne, Murerforbundet i Danmark paa dettes Vejen-Afdelings Vegne, og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa dets Vejen-Afdelings Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Entreprenørforeningen indklaget Dansk Tømrerforbund, Murerforbundet i Danmark og De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund, alle paa de tre Forbunds Vejen-Afdelingers Vegne i Anledning af en Arbejdsstandsning, der uden Varsel iværksattes Torsdag den 14. December 1922 ved normal Arbejdstids Ophør hos det i Fredericia hjemmehørende Entreprenørfirma Christensen & Pedersen ved Byggearbejder — et Filteranlæg og et ca. 1 km derfra liggende Vandtaarn —, som Firmaet havde i Entreprise for Vejen Vand- og Elektricitetsværk. Standsningen vedvarer.

Efter Klagernes Fremstilling var Forholdet det, at Firmaet Christensen & Pedersen ønskede at ombytte den Tømrer, N. Petersen, der hidtil havde været den Ledende ved Arbejdet, med en Mand ved Navn A. Rasmussen, der ansaas for at være mere egnet til den vanskeligere Del af Arbejdet, som stod tilbage, end N. Petersen, hvem Firmaet agtede at anvende til Arbejde andetsteds. Da Rasmussen, der er udlært som Karetmager og hidtil havde staaet i Karetmagerforbundet, ønskede sig tilmeldt Tømrerforbundets Afdeling i Vejen, erklærede dennes Formand, at dette ikke kunde lade sig gøre, da der var flere arbejdsløse Tømrersvende i Vejen, som først burde i Arbejde. Firmaet fastholdt sin Bestemmelse, hvorefter de to Tømrersvende, der foruden Petersen arbejdede ved Filteranlægget og Vandtaarnet, standsede Arbejdet den 14. December med den Følge, at de sammesteds for Firmaet arbejdende 3 Murersvende og 7 Arbejdsmænd ligeledes uden Varsel ophørte at arbejde.

Klagerne har under Henvisning hertil paastaaet de 3 Forbund og deres Afdelinger i Vejen paalagt Bod.

Alle de Indklagede har paastaaet sig frifundet. Tømrerforbundet har for sin Del gjort gældende, at Grunden til, at man nægtede at optage Rasmussen i Tømrernes Vejen-Afdeling og standsede Arbejdet, ikke var den, at der var arbejdsløse Tømrere i Vejen, men derimod den, at Rasmussen ikke var udlært Tømrersvend, og at Tømrerne ikke kunde være tjente med og derfor heller ikke pligtige til at arbejde i Akkord — det drejede sig her om Akkordarbejde — med en ikke tilstrækkelig kyndig Mand.

Imidlertid er det af Klagerne oplyst, at Rasmussen i de sidste $2^1/_2$ Aar har arbejdet som Tømrer, dels for Firmaet Christensen & Pedersen, dels for et andet Ingeniørfirma, derunder som Deltager i Tømrerakkorder, og bl. a. ogsaa i stort Omfang og paa tilfredsstillende Maade har ledet og deltaget i den Art Arbejde, som forelaa i Vejen (Form- og Flagearbejde til Beton m. m.). Herefter har Tømrerne ikke været berettiget til at nægte at arbejde i Akkord sammen med ham, og iøvrigt maatte, hvis der virkelig kunde være Tvivl om Rasmussens Kvalifikationer, dette Spørgsmaal være bragt frem til faglig Mægling og Voldgift, medens en i saa Henseende foreliggende Tvivl ikke kunde berettige til Arbejdsstandsning.

Der findes derfor at maatte paalægges Tømrerforbundet paa dets Vejen-Afdelings Vegne en Bod, der efter Omstændighederne sættes til 300 Kr.

Hvad Murerforbundet og Arbejdsmandsforbundet angaar, har disse for deres Medlemmers Vedkommende særlig henvist til, at den hidtil Ledende, nemlig Tømrer N. Petersen, der ogsaa tidligere paa Firmaets Vegne havde antaget og afskediget Arbejdere, den 14. December havde tilkendegivet en af Murerne og 4 af Arbejdsmændene, at der ikke var mere Arbejde til dem, samt at de øvrige havde maattet ophøre, fordi der som Følge af Tømrernes Standsning og Materialemangel ikke var mere Arbejde til dem.

Da det nu af de foreliggende Oplysninger i hvert Fald ikke med nogen Klarhed fremgaar, at de paagældende Afdelinger af Murernes og Arbejdsmændenes Forbund har Medansvar for Arbejdsstandsningen, vil disse Indklagede allerede af den Grund være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Tømrerforbundet med 300 Kr.

Sag Nr. 654.

Havnearbejdere ved Losning af løst Bomuldsfrø til Dansk Soyakagefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Februar 1923 i Sag Nr. 654: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Da der omkring 1. December 1922 til Københavns Havn ankom en Damper til A/S Dansk Soyakagefabrik med en Ladning (1800 Tons) løst Bomuldsfrø, som Selskabet ønskede losset med Elevator, opstod der en Meningsforskel, idet Selskabet med Støtte af Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn ansaa dette Losningsarbejde for at falde ind under den gældende Overenskomst af 4. Maj 1922, Afsnit B: »Løst Korn, Frø o. lign., Losning med Elevator, Timebetaling plus 1,5 Øre pr. Ton pr. Mand«, medens Havnearbejdernes Fællesforbund krævede et Tillæg af 50 pCt. saavel af Timebetalingen som af Akkordtillægget. Efter Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund lykkedes det dog at faa Arbejdet udført, idet Selskabet under Protest betalte det forlangte Beløb. Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund havde nægtet at deltage i Mægling, og efter at der var holdt et resultatløst Mæglingsmøde med Havnearbejdernes Fællesforbund, begærede Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn i Skrivelse af 11. Januar 1923 til Havnearbejdernes Fællesforbund i Henhold til Overenskomstens Afsnit A, Prg. 10, en faglig Voldgiftsret nedsat til Afgørelse af Selskabets Krav paa Tilbagebetaling af det 50 pCt.s Tillæg. I Skrivelse af 12. s. M. nægtede imidlertid Forbundet at deltage i en faglig Voldgift angaaende dette Spørgsmaal.

Dansk Arbejdsgiverforening har derefter paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havns og Soyakagefabrikkens Vegne under nærværende Sag paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne kendt pligtig til at lade Spørgsmaalet afgøre ved faglig Voldgift og derhos paalagt Bod for Nægtelsen.

Klagerne gør til Støtte for deres Standpunkt gældende, at Spørgsmaalet drejer sig om Overenskomstens Forstaaelse og henviser til, at en faglig Voldgiftskendelse af 13. November 1922 alt har afgjort Spørgsmaalet, forsaavidt angaar Losning af løst Bomuldsfrø i Spande og i Tønder, samt Lempning af løst Bomuldsfrø til Elevator fra Pramme.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, at Losning af løst Bomuldsfrø direkte fra Skib med Elevator er et nyt Arbejde, for hvilket Betalingen maa fastsættes ved Forhandling. De anfører, at Bomuldsfrø, særlig paa Grund af de derpaa siddende Fnug, er mindre glatløbende og derfor besværligere at behandle, hvorhos den deri værende Kiselsyre gør det sundhedsfarligt, saaledes at Mandskabet i Lasten maa arbejde med Svampe for Munden. Disse Frø er saaledes — hævder de Indklagede — alt i alt væsensforskellige fra de Frøsorter, som man ved Overenskomstens Afslutning har haft for Øje.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at Spørgsmaalet, om dette Arbejde falder ind under Overenskomstens Bestemmelser og eventuelt under hvilke Bestemmelser, er et Spørgsmaal om Overenskomstens Forstaaelse, hvorfor de Indklagede er pligtige at medvirke til, at det afgøres ved faglig Voldgift. Forholdet vil altsaa være det, at den faglige Voldgiftsret, hvis den finder, at Arbejdet falder ind under Overenskomstens Prissatser, tillige vil have at afgøre, om Tilbagebetaling helt eller delvis skal finde Sted, hvorimod det, hvis Voldgiftsretten mener, at Arbejdet falder udenfor disse, maa være overladt til Parterne selv ved fri Forhandling at naa til Afgørelse af Betalingsspørgsmaalet.

Efter Omstændighederne finder Retten ikke tilstrækkelig Grund til at paalægge de Indklagede nogen Bod. Derimod vil de Indklagede have at udrede Sagens Omkostninger.

F.E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 * KØBENHAVN DEN 24. FEBRUAR 1923 * 19 AARGANG

Frankrigs Besættelse af Ruhrdistriktet.

I Anledning af Frankrigs Besættelse af Ruhr-Distriktet har Formanden for den faglige Landsorganisation i Tyskland sendt den faglige Landsorganisation i Frankrig en længere Redegørelse for Forholdene i Tyskland. Da denne Redegørelse forekommer os meget interessant, gengiver vi den i sin Helhed i Oversættelse.

Berlin, 31. Januar 1923.

Til

Confédération Générale du Travail.

Ærede Kammerater!

Forretningsudvalget for det tyske Fagforeningsforbund har modtaget Eders Indbydelse til Eders Kongres i Aar og valgt mig til at deltage i denne Kongres. Desværre blev det paa Grund af den franske Regerings Nægtelse af Pasvisum ikke muligt for mig personlig at komme til Stede paa Eders Kongres, og jeg tager derfor Anledning til paa denne Maade at sige Eder nogle Ord.

Jeg maa dog først udtale Ønsket og Haabet om, at Kongressen maa faa gode Resultater for de franske Fagorganisationers Sag, og at den tillige maa betyde et Skridt paa Vejen til Folkenes Forsoning. Der vilde sikkert have været en Mulighed for ved personlig Deltagelse i Arbejdet paa Eders Kongres ogsaa fra vor Side at bidrage dertil. Dette synes mig i det nuværende Øjeblik saa meget mere nødvendigt, efter at Tysklands vigtigste Industriomraade nu i Virkeligheden er blevet besat af franske og belgiske Tropper.

Ærede Kammerater! I har selv bekæmpet den franske og den belgiske Regerings Forholdsregler og derved givet Udtryk for, hvor meget I frygter, at der paa denne Maade skal skabes nyt Had i Stedet for Folkeforsoning. De véd ogsaa selv, at Tyskland derved forhindres i at udføre de overtagne Reparationsforpligtelser. Ved de mange Forhandlinger, som vi har ført i Fællesskab efter Krigen for at tilvejebringe en Genopbyggelse af de ødelagte Strækninger, har vi fundet Forstaaelse. I véd, at de tyske Fagforeninger har fremsat indgaaende Forslag om saa hurtig som mulig at genoprette Krigsomraadets Ødelæggelser. Alene den franske Regering har ikke ladet disse Forslag komme til Udførelse.

Selv om man endnu i Dag i vide Kredse i Frankrig og Belgien er af den Opfattelse, at Tyskland ikke er rede til at gennemføre de overtagne Forpligtelser, saa tør jeg maaske ved denne Lejlighed henvise til, hvilke Byrder Tyskland er tynget med, og som gør, at man ikke kan genopbygge de ødelagte Distrikter.

De besatte Rhinomraader havde i Tiden før Krigen en tysk Militærbesætning paa 70.000 Personer. De Allieredes nuværende Besætning i dette Distrikt beløb sig i Begyndelsen af December 1922 til 140.000 Personer. Efter Fredstraktaten maa Tyskland alt i alt kun holde en Armé paa 100.000 Mand.

I Anledning af Rhinlandenes Besættelse har Tyskland siden Vaabenstillstanden og indtil 30. April 1922 maattet betale ialt 3.000.410.000 Guldmark. Hertil kommer endvidere Ydelserne til Husly, Bebyggelse, Forplejning, Brændsel, Belysning og Transport, som for Aaret 1922 beløb sig til 25 Milliarder Papirmark. Til Besættelsen af Rhinlandene kommer saa Bekostningerne af den interallierede Rhinlandskommission, som efter Overenskomsten mellem Tyskland og de Allierede skulde bestaa

af 4 Personer, men som i Virkeligheden omfatter 1300 Personer.

Desuden bestaar der talløse militæriske Kontrolkommissioner i hele Landet, der ligeledes betales af Tyskland. Disse krævede i sidste Aar et Beløb af 9,4 Milliarder, som Tyskland alene har maattet betale.

Til Kontrolkommissioner og Rhinlandsbesættelsen har Tyskland maattet betale baade den Løn, som Hjemlandene skulde betale, og Tysklandstillægget. Disse sidste fastsattes for Oktober Maaned til det tredobbelte af Septemberbeløbet, efter at Beløbene for Juni til August allerede var tredoblede af de tidligere Beløb. Dermed er altsaa Tysklandstillægget fra Juni til Oktober forhøjet til det nidobbelte, medens Livsfornødenhederne i Tyskland i samme Tidsrum maaske har hævet sig til det det fire- eller femdobbelte. I Oktober fik en kommanderende General ved Siden af sin egentlige Lønning et Tysklandstillæg af 934.000 Mark pr. Maaned, medens en tysk Generals eller Statssekretærs Løn beløb sig til 122.515 Mk. De Allieredes Underofficerer og Soldater fik hver for Oktober Maaned 137.700 Mk. i Tysklandstillæg, medens Maanedslønnen for en tyskJernbanearbejder kun beløb sig til 14.600 Mk. Den Gang beløb den engelske Generalpræsidents Hjemmelønning sig til 67.397.000 Mk., og hertil fik han et Tysklandstillæg paa 11.210.000 Mk., alt i alt 78.607.000 Mk., og fik tilmed refunderet Omkostninger ved sit Ophold.

En engelsk Soldat fik 3.370.000 Mk. i Hjemmelønning og 1.652.000 Mk. i Tysklandstillæg, altsaa ialt 5.022.000 Mk. uden Udgifter til Ophold.

Den tyske Rigskansler havde paa samme Tid en Aarsindtægt paa 4.250.000 Mk. og efter Fradrag af Skatter 2.930.000 Mk. I personligt Tillæg erholdt Rigskansleren 600.000 Mk. pr. Aar. En tysk Rigsminister faar aarlig, efter at Skatter er trukket fra, 2.712.000 Mk. og 240.000 Mk. i Repræsentationsudgifter.

Ved Siden af overmaade høje Lønninger har Tyskland til Besættelsestropper og Myndigheder paa 207 Pladser i Rhinlandene, hvor i Fredstider kun 36 Pladser er belagt med Tropper, i $^3/_4$ Aar maattet betale og levere Møbler som følger: 14 Saloner, 2600 Herreværelser, 5000 Spisestuer, 10.300 Soveværelser, 4600 Køkkener med alt brugeligt Tilbehør, 180 Klubstole-Garniturer, 2900 Klubstole, 6300 Kurvestole, 1800 Kurvestols-Garniturer, 2100 Polstermøbel-Garniturer, 1400 Polstermøbler, 2300 Sengesteder for Voksne, 3500 Børnesenge, 3900 Klædeskabe, 3400 Servanter og 3000 Chaiselonger.

Endvidere er der eksempelvis endnu krævet og paa Tysklands Bekostning anskaffet 800 Dameskriveborde, 500 Frisértoiletter, 16.000 Strygejern, 18.000 Tæpper, 17.500 Tallerkener, 8900 Kaffeservicer, 36.000 Kaffekopper, 4300 Teservicer, 4000 Tekopper, 25.000 Porcellænsplatter, 72.000 Hvidvinsglas, 51.000 Rødvinsglas, 26.000 Ølglas og 9000 Vinkaraffer. Af Lærredsstoffer til Senge og Borde for Besætninger i de besatte Distrikter er der fremskaffet ca. 3000 Kilometer. I Modsætning hertil viser det sig, at Størstedelen af den tyske arbejdende Befolkning i Virkeligheden lider den største Mangel paa Linned- og Klædningsstykker.

Til Raadighed for den tyske Armés Militærflyvere var der indtil Afslutningen af Overenskomsten om Vaabenstilstand i det besatte Omraade i Rhindistriktet stillet 1126 Hektarer Land. Besættelsestropperne har hertil paa Tysklands Bekostning yderligere beslaglagt 1303 Hektarer til Flyvepladser. Til Skydebaner og Øvelsespladser har der tidligere været lagt Beslag paa 3800 Hektarer, og nu er der yderligere inddraget 3210 Hektarer frugtbart Land hertil. Hermed er naturligvis den tyske Befolknings Ernæringsforhold blevet væsentligt forværret.

Paa talrige Steder i det besatte Omraade er det for Tiden overhovedet ikke mere muligt at give Børnene Skoleundervisning, idet Skolerne af Besættelsestropperne er taget i Besiddelse for militære Formaal. Ogsaa Skolebygninger bliver beslaglagte til Fordel for Besættelsestroppernes Familiemedlemmer.

Kære Kammerater! Jeg beder Eder bemærke, at alle foranstaaende Opgivelser og Bemærkninger drejer sig om det tidligere besatte Rhinomraade og altsaa paa ingen Maade omfatter det for nylig besatte Ruhrdistrikt. Ser man hen til de uhyre Omkostninger, som Besættelsestropperne og de mange Kommis-

sioner har forvoldt, saa er der ingen Tvivl om, at man med disse mange Milliarder for længst kunde have genoprettet de forvoldte Skader til Gunst for de Skadelidte. Der kan heller ikke være nogen Tvivl om, hvor meget denne unyttige Ødselhed har fremkaldt af Had og ny Folkeophidselse, uden at det har bragt de virkelig Skadelidte i de ødelagte Distrikter nogen Nytte.

Jeg har med oprigtig Tilfredshed fulgt Eders Arbejde, der gaar ud paa snart igen at gøre de ødelagte Omraader beboelige, og jeg husker godt, at der mellem de franske og tyske Fagorganisationer forlængst er fuld Enighed om Opfattelsen heraf. Men jeg tror ogsaa, at det er nødvendigt en Gang offentligt at udtale, hvor meget den virkelige Genopbyggelse ødelægges og forhindres ved saadanne Udgifter, som jeg ovenfor har skildret, og som det tyske Folk maa fremskaffe til ingen som helst Nytte. Den, som alvorlig tilstræber Fred mellem Folkene, maa ikke række sin Haand til Fortsættelsen af denne unyttige Udsugning af det tyske Folk til Skade for virkelige Reparationsydelser.

Den fuldstændig retsstridige Udvidelse af Besættelsen af Ruhrdistriktet har nu endog formeret disse unyttige Udgifter uhyre.

Frankrigs Politik søger at forklare det voldelige Indbrud i det tyske Ruhrdistrikt som værende en Følge af Tysklands genstridige Holdning i Reparationsspørgsmaalet. Men Virkningen af den nye Besættelse med dens uhyre Byrder kan dog kun være den, at det bliver ganske umuligt for det tyske Folk fortsat at overtage Reparationsydelserne. Og der er i Tyskland kun en Røst: at den franske Politik med Hensigt vil fremtvinge den Virkning, som enhver maa forudse.

Man véd, at Frankrig allerede meget tidlig knyttede sin Politik til Reparationsspørgsmaalet, man véd heraf, at Frankrig og dets nuværende Magthavere paa ingen Maade var villige til en fornuftig Løsning af det politiske Spørgsmaal, som til Gengæld vilde danne den naturlige Forudsætning for en passende Løsning af Reparationsspørgsmaalet. Allerede paa Washington-Konferencen, paa hvilken Stillehavsmagterne havde fremsat en ny Fredslov, hvorved der skulde gennemføres en Indskrænkning af Sørustninger, var det Frankrig, som modsatte sig enhver Indskrænkning af Rustningerne, og netop fordi det ikke vilde frasige sig Magten.

Det politiske Arbejde i Europa blev fastsat af Lloyd George. Han forøgte i Genua at samle alle Europas Nationer til en i produktiv Aand arbejdende Familie. Frankrig skulde have Sikkerhed gennem en international militærisk sikret Neutralisering af Rhinomraadet og ved en Garantipagt, i hvilken Tyskland skulde være med. Men Frankrig afviste dette baade i Cannes og i Genua og ogsaa senere, da den tyske Rigskansler gjorde Frankrig et direkte Tilbud i Form af en særlig sikret Garantipagt. Alle disse politiske Arbejder var altsaa forgæves. Frankrig valgte i det berygtede Ultimatum af 5. Maj 1921 at gaa andre Veje, ad hvilke det kunde virkeliggøre sit ejendommelige politiske Maal, nemlig gennem juridisk Konstruktion med politisk Magt at skille Rhin- og Ruhromraadet fra Tyskland.

Allerede i Maj 1921 erklærede den daværende Rigskansler, Dr. Wirth, at London-Ultimatet maatte tiltrædes og bringes til Udførelse, fordi dets Forkastelse vilde betyde, at den tyske Folkeøkonomi og Tysklands Befolkning da vilde komme til at yde Arbejde under Opsigt af fjendtlige Bajonetter, og at Riget og dets Enhed vilde blive truet. I Haabet om politisk Fornuft er Tyskland slaaet ind paa Opfyldelsens tunge Vej. Det har med god Vilje arbejdet paa Opfyldelsen af de svære Betingelser og dertil betalt 1 Milliard Guldmark, hvis Fremskaffelse har foraarsaget saa mægtige Vanskeligheder. Tyskland har opfyldt mere, og dog har man tilsidesat dets gode Ret, da man ved Vold fratog det Øvreschlesien. Det har paataget sig enhver mulig Aktion, det har stillet i Udsigt, at anspænde alle til Raadighed staaende Reserver, naar kun Frankrigs politiske Maal blev revideret og de materielle Byrder nedsattes paa en fornuftig Maade; det har ledet Industriens Kreditaktion paa Veje, da Udlandet troede, at der her slumrede saadanne ydedygtige Kræfter, som var i Stand til at fremskaffe Reparationer af enhver Stør-

relse. Men da Tyskland appellerede til hele Verden om Kredithjælp, fandt det alle Døre lukkede. Det hed sig, at den tyske Stat og den tyske Økonomi var uskikket til Kredit, saa længe Tyskland var tynget af de uhyre Byrder.

Saaledes blev Kravet om Maadehold af de tyske Byrder en *almindelig* Tanke, endnu forinden dette under enhver Form var stillet af den tyske Regering. Da Tyskland efter Udgangen af 1921 stillede sit Forslag om Moratorium, kunde det støtte sig til Udtalelsen fra Bank of England, der gik ud paa, at Reparationskravene i enhver Henseende langt oversteg den tyske Ydedygtighed, og at et Laan til Tyskland derved var umuliggjort. Saa traadte det Øverste Raad sammen i Cannes, og Briand og Lloyd George enedes da om at moderere den tyske kontante Betaling og Ydelser for Aaret 1922. Paa dette blev Briand styrtet, og den store Verdenskongres i Genua, som var indkaldt for at løse Spørgsmaalet om Europas Skæbne, strandede paa den franske Regerings Sabotage.

Det lykkedes i det mindste i Genua overfor det franske Maal at opstille den Grundsætning, at visse Stater, Tyskland indbefattet, ikke kunde bringe deres Budget i Balance uden Hjælp udefra, og at de med Hensyn til Opfyldelsen af deres udenlandske Forpligtelser maatte henvises til Kredit i andre Lande. Herved opstod Tanken om at lade en international Bankkomité dømme om Tysklands Kreditevne. Denne, der er bekendt under Navnet *Morgan-Komitéen*, erklærede offentligt overfor hele Verden, at en Ændring af Londoner-Betalingsplanen maatte være en Forudsætning for enhver kreditpolitisk Diskussion. Paa en Forespørgsel fra denne Komité til Reparationskommissionen blev der taget den Flertalsbeslutning, at Morgan-Komitéen skulde handle i Overensstemmelse med sin Overbevisning. Men Frankrig ydede Modstand mod denne Beslutning, saaledes at denne Komités Arbejde blev svækket.

Nu stod det klart for hele Verden, at Tysklad ikke kunde faa nogen Kredit, saa længe der ikke var foretaget Nedsættelse i de tyske Byrder i Overensstemmelse med den tyske Ydeevne, og alle politiske Trusler for bestandig var sat til Side. Tyskland fik altsaa ingen Kredit ude i Verden. Da det trods denne trøstesløse Stilling stod i Begreb med at arbejde videre fremad ved egen Kraft, faldt dets dygtige Udenrigsminister, Rathenau, for Morderhaand. Paniken skærpedes. Marken sank med største Hurtighed, og dermed svandt enhver Udsigt til, at Tyskland kunde haabe paa ved egen Kraft at opfylde Frankrigs Betingelser. For den franske Politik var Tilstaaelsen angaaende den tyske Ydeevne et Tegn til Paabegyndelsen af dens afgørende politiske Aktion overfor Tyskland. Den satte den politiske Idé over den økonomiske.

Magten triumferede over Fornuften, den brutale Magt, som det tyske Folk og særlig Arbejderklassen i Ruhrdistriktet nu mærker i Nakken; antagelig paa Grund af, at Tyskland har forsømt at opfylde de af Reparationskomitéen fastsatte Betingelser, hvorved Tyskland er kommet tilbage med de paalagte Leverancer af Træ og Kul. Det er et latterligt Paaskud. De tyske Reparationsydelser beløb sig i Aaret 1922 i Kontanter og Leveringer m. m. til ialt 1605,7 Millioner Guldmark. Desuden har Tyskland i Aaret 1922 til Efterkommelse af Versailles-Traktaten anvendt betydelige Summer i Guldmark — til Eksempel 12,9 Milliarder for afleverede Flodskibe, 9,4 Milliarder til Udgifter for den internationale Kommission, 12,9 Milliarder til Restitution, Substitution og lignende, 15,1 Milliarder til andre indre Udgifter foranledigede af Versailles-Traktaten.

I Modsætning hertil beløber Værdien af Mindre-Leveringen til Frankrig af Træ sig til ca. 2,5 Mill. Guldmark — ved Kulleverancer godt 21,5 Mill. Guldmark. Samlet Mindreydelse i 1922 altsaa 24 Millioner Guldmark eller 1,5 pCt. af den samlede Ydelse. Deficit ved Træ- og Kulleverancen kan for en væsentlig Del føres tilbage paa højere Magter og andre Omstændigheder, som ikke kan tilskrives Tyskland.

Paa den anden Side havde Frankrig efter Moratoriet af 21. Marts 1921, hvor de tyske Vareleveringer var fastsat til 1450 Millioner Guldmark, Ret til at kræve for 950 Millioner Vareleverancer. Hvorfor gjorde Frankrig ikke det, men

haardnakket holdt paa de angivne manglende Leveringer af Træ og Kul? Fordi Frankrig fra Begyndelsen systematisk har saboteret Vareleveringen, og det til trods for Overenskomsterne i Wiesbaden og Berlin, som indrømmer store Lettelser for Fremskaffelse af værdifulde Materialier og Maskiner for de ødelagte Omraader.

Saa kommer jeg, ærede Kammerater, igen til det samme Punkt, nemlig at det for det officielle kapitalistiske Frankrig slet ikke gælder om tyske Genoprettelser og Genopbyggelser i de ødelagte Distrikter; thi den franske Politik er direkte rettet paa at forhindre Genoprettelserne og Genopbygningen. I hvert Fald er det den almindelige Opfattelse hos os i Tyskland, som jeg har villet tillade mig at oplyse Eder om.

Med de bedste Ønsker for de franske Fagforeninger og for Frankrigs Arbejderklasse, forbliver jeg

med broderlig Hilsen
(sign.) *Theod. Leipart.*

Importreguleringen.

Efter Beslutning af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har Formanden, Carl F. Madsen, og Næstformanden, Alfred Christiansen, rettet en Henvendelse til Handelsminister Jørgen Christensen, hvem de overrakte følgende Skrivelse:

Under Indtrykket af den vedvarende Arbejdsløshed, som siden Aaret 1920 uafbrudt har hærget vort Land, har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg besluttet at rette Henvendelse til Hadelsministeren for at understøtte Ønsket om Fortsættelse af den iværksatte Import-Regulering og Ønsket om Udvidelse til andre end de to af den gældende Lov omfattende Industrier.

Vi er bekendt med den Virkning, som Import-Reguleringen for Fodtøj og Cigarer har udøvet baade direkte overfor de to Hovedfag og indirekte overfor Hjælpefag som Bogbinderi, Æskearbejde, Træindustri m. v., og disse betydelige Virkninger, i Retning af Arbejdsløshedens Formindskelse, bør efter vor Opfattelse ikke tilintetgøres i den kommende Tid.

Vi opfordrer derfor Ministeren til at drage Omsorg for, at den gældende Lov for de to nævnte Industrier forlænges, og vi anmoder om, at det maa ske snarest, saaledes at de Industridrivende kan disponere paa sikker Grund, da Arbejdsløshedens Forøgelse ellers er meget nærliggende.

Vor Anmodning gaar imidlertid videre end til disse to Industrier.

Vi er bekendt med, at forskellige andre Industrier i disse Aar har været ramt paa akkurat samme Maade som de to, hvorom der er lovgivet, eksempelvis for:

Lædervarer, Beklædning, Glas, Møbler, Pianoforter, Hatte, Papir, forskellige Metalvarer o. s. v. En Undersøgelse af saadanne Industriers Forhold til Arbejdsløsheden og Tilvejebringelsen af det Kriseværn, der efter vor Mening er naturligt, er det Ønske, vi i denne Henseende fremfører. Af Erfaringer fra Udlandet, navnlig fra Schweiz, ses det, at man ved Import-Regulering er i Stand til at øve betydelig Indflydelse, og støttet til disse Erfaringer mener vi, at man med god Grund kan skride til lignende midlertidige Foranstaltninger i vort Land, saa længe Forholdene i Europa er saa abnorme, som vi nu kender dem.

I Forventning om Ministerens velvillige Behandling af denne Henvendelse, tegner

for De samvirkende Fagforbund
Ærbødigst
Carl F. Madsen.
/ Alfr. Christiansen.

Carl F. Madsen udviklede Landsorganisationens Synspunkter i Overensstemmelse med ovennævnte Skrivelse og understregede meget stærkt den Ængstelse og Uro, som Regeringens hele Holdning skaber, idet den truer med at forøge Arbejdsløsheden i Stedet for at udvide Foranstaltningerne til Arbejdsløshedens Begrænsing.

Handelsministeren svarede, at medens der maaske er Mulighed for at bevare Importreguleringen for Cigarindustrien, er det ganske udelukket at opretholde den for Skotøjsindustrien. Reguleringen havde — paastod han — medført mange Vanskeligheder, og der var gjort Indsigelse fra England. Han erkendte, at de to Industrier kunde trænge til Be-

skyttelse, men det maatte ske paa anden Maade. At skride til Importregulering ogsaa for andre Industrier kunde der aldeles ikke være Tale om.

Carl F. Madsen udtalte derefter, at Ministerens Svar var alt andet end tilfredsstillende, og at Erhvervskrisen var af en for hele Arbejderklassen saa alvorlig Karakter, at hverken De samvirkende Fagforbund eller det socialdemokratiske Parti kan undlade at have den fulde Opmærksomhed henvendt derpaa eller undlade ved enhver given Lejlighed at fremsætte de berettigede Krav.

Efter at Højre og Venstre under Debatten om Landmandsbanken havde vedtaget at stille Statskassen til fri Raadighed for nævnte Bank, er baade Højres og Venstres Interesse for Erhvervslivet udtømt. Importreguleringen kan ophøre, Skotøjsindustrien kan lukke, Virksomhed efter Virksomhed kan bryde sammen, det rører Højre lige saa lidt, som det rører Madsen-Mygdal. At tale om de 60.000 Arbejdsløse er efter Højres Mening »orkeslos Debat«. At henvende sig til det nuværende Flertal paa Rigsdagen vil i Sandhed være orkesløst.

Regeringen vil ingen økonomisk Plan, ingen Handling, ingen alvorlig Overvejelse. Den vil — som Indenrigsminister Kragh udtrykte det — tage Stilling til Begivenhederne, efterhanden som de indtræder. Det vil sige, at den uden at røre en Finger vil lade den ene Katastrofe efter den anden rulle frem. Efterhaanden som Statens Midler forsvinder i det Svælg, der nu er aabnet, vil den fortsætte Nedskæringen, sørge for, at Forarmelsen breder sig i Befolkningen i samme Tempo, som Svindelen kræver Dækning.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 613.

Landarbejdere hos Godsejerne Schourup, Sorø Store Ladegaard og Anders Jensen, Cathrinebjerg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Oktober 1922 i Sag Nr. 613: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne og sidstnævnte Forenings Medlemmer Godsejer Schourup, Sorø Store Ladegaard, og Godsejer Anders Jensen, Cathrinebjergs, Vegne.

I den den 7. Maj 1920 daterede Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og Landarbejderforbundet, der i sin Overskrift betegner sig som »angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de hos Arbejdsgiverforeningens Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Landarbejderforbundet« findes følgende

»Prg. 16.

I samme Maade, som Landarbejderforbundets Medlemmer er forpligtede til hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen at arbejde for de i nærværende Overenskomst fastsatte Lønninger, er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen forpligtet til under ingen som helst Form at aflønne sine organiserede Arbejdere ringere end i denne Overenskomst fastsat, heller ikke ved Fæstemaal eller andre Aftaler, indgaaede for Indmeldelsen i Arbejdsgiverforeningen.

Prg. 17.

Saaledes som begge Organisationerne gensidig helt og fuldt anerkender hinandens Eksistensberettigelse, vil saavel Organisationerne som deres eventuelle Medlemmer ogsaa være ganske uberettigede til at drive nogen som helst Art af Forfølgelse eller Chikane overfor Organisationens enkelte Medlemmer med det direkte eller indirekte Formaal at faa dem til at udgaa af Organisationen.«

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund fremført, at Godsejer Schourup, Sorø Store Ladegaard, og Godsejer Anders Jensen, Cathrinebjerg, der indtil 1. Juli 1922 var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, i Efteraaret 1921 har handlet i Strid med Overenskomsten, specielt dens Prg. 17, og Septemberforliget ved at søge uorganiserede Arbejdere for at beskæftige dem paa ringere Vilkaar end de i Overenskomsten fastsatte, hvorved Landarbejderforbundets Medlemmer konsekvent og systematisk er blevet udelukkede; og da Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug har godkendt de to Godsejeres nævnte Handlemaade, har Klagerne nedlagt Paastand om, at Foreningen og de to

Godsejere idømmes en Bod, der bl. a. kan tjene som Erstatning for det Tab, der ved det passerede formenes at være tilføjet Landarbejderforbundets Medlemmer.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Det er oplyst, at Godsejer Schourup med lovligt Varsel opsagde en af sine faste Arbejdere Carl G. Petersen til Fratrædelse 1. November 1921, fordi Schourup af pekuniære Grunde onskede i Petersens Plads at antage en uorganiseret Arbejder, og Schourup har derefter fæstet, som det maa antages 2 eller 3, uorganiserede Arbejdere, af hvem han forlangte og fik skriftlige Erklæringer om, at de ikke var organiserede, i hvilke Erklæringer derhos optoges de aftalte Lønnigsvilkaar. Godsejer Anders Jensen har ligeledes af pekuniære Grunde i Efteraaret 1921 gennem en Fæstemand søgt og faaet en uorganiseret Røgter, som overfor Fæstemanden har maattet afgive Erklæring om ikke at være Medlem af Landarbejderforbundet. De to Godsejere har forklaret, at de omkring ovennævnte Tidspunkter beskæftigede ogsaa Medlemmer af Landarbejderforbundet, som lønnedes efter Overenskomsten, og at Erklæringerne alene krævedes af Bevishensyn og ikke for at udøve noget Tryk af organisationsfjendtlig Karakter paa de Vedkommende.

Under de ved kollektive Overenskomster sædvanlige Forhold, hvor Arbejder-Organisationen har Ret til at paatale enhver Underbetaling, selv om den sker overfor Ikke-Medlemmer, vilde de 2 Godsejeres Handlemaade naturligvis være retsstridig; men det ses ikke rettere end, at nærværende Overenskomsts Overskrift i Forbindelse med dens Prg. 16 fastslaar Overenskomstens Omraade paa en saadan Maade, at det samme ikke uden videre kan antages her.

Naar Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug hævder gennem Prg. 16 at have betinget sig, at dens Medlemmer skal staa frit i Aftaler om Lon- og Arbejdsforhold med Arbejdere, der staar udenfor Landarbejderforbundet, ligesom Forbundets Medlemmer paa deres Side staar frit i Aftaler med Arbejdsgivere udenfor Foreningen, maa her i saa Henseende gives den Medhold.

Retten skal ikke komme ind paa, hvorledes det vilde være, hvis Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug selv positivt havde medvirket til at skaffe sine Medlemmer uorganiserede Arbejdere, eller hvis et eller flere af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer systematisk nægtede overhovedet at tage Medlemmer af Landarbejderforbundet i Arbejde til overenskomstmæssig Betaling. Det skal derimod anføres, at naar der først er indrømmet den enkelte Arbejdsgiver en Aftalefrihed som ovennævnt, kan det ikke formenes ham at *søge* den uorganiserede Arbejdskraft og træffe de Aftaler, som Konjunkturerne byder. At saadant kan medføre, at Uorganiserede foretrækkes for Organiserede til visse Pladser, maa Forbundet finde sig i som Konsekvens af, at det er indgaaet paa Overenskomsten i den ovennævnte Form, og om Misbrug, der kan fastslaas som Brud paa Septemberforliget, skønnes der under disse Forhold i alt Fald ikke at blive Tale, saa længe der, som i nærværende Tilfælde, kun er Spørgsmaal om visse enkelte Pladser hos visse enkelte Arbejdsgivere.

Da der dernæst hverken foreligger noget om, at Godsejer Schourup overfor Carl G. Petersen har fremhævet Afskedigelsesgrunden, endsige stillet ham i Udsigt, at han ved at udmelde sig af Forbundet kunde bevare sin Plads, eller iøvrigt er oplyst noget Forhold fra Schourups eller Anders Jensens Side, der kan betegnes som Forfølgelse eller Chikane overfor Forbundets enkelte Medlemmer med det i Prg. 17 omhandlede Formaal, vil de Indklagede være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil efter Sagens Beskaffenhed være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundets Vegne og med Halvdelen af Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne.

Sag Nr 659.

Størrelsen af Procentfradraget ved Februarreguleringen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21 Februar 1923 i Sag Nr. 659: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund.

Hovedoverenskomsten af 4. April 1922 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund indeholder i sit næstsidste Afsnit 1. Stykke saalydende Bestemmelse:

»Saafremt et under De samvirkende Fagforbund staaende Forbund eller en under Dansk Arbejdsgiverforening staaende Organisation eller Enkeltvirksomhed inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 % for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.«

Dansk Arbejdsgiverforening har nu indklaget De samvirkende Fagforbund og har under Henvisning til, at Pristallet fra 212 i Februar 1922 i Februar 1923 er gaaet ned til 198, altsaa med 14 Points, hvilket er 6,6 % af 212 — paastaaet sig kendt berettiget til at foretage den i den her gengivne Bestemmelse omhandlede Regulering procentvis fuldt ud med 6,6 %, eller eventuelt — nemlig forsaavidt der kun kan regnes med hele Tal — da med det nærmeste hele Tal, altsaa med 7 %.

De samvirkende Fagforbund har paastaaet Dansk Arbejdsgiverforening kendt uberettiget til at reducere med mere end 6 %.

Arbejdsgiverforeningen har til Støtte for sin Opfattelse paaberaabt sig saavel Bestemmelsens historiske Baggrund som dens Hensigt og Hensynet til at opnaa den til enhver Tid retfærdigst mulige Ordning.

De samvirkende Fagforbund paa deres Side har henvist til, at det under de Forhandlinger, der endte med Forliget af 4. April 1922, ikke noget Øjeblik er faldet deres Repræsentanter ind, at de paagældende Ord tog Sigte paa Andet end en Regulering for hver fulde Procent, Pristallet var blevet højere eller lavere. De har derhos fremhævet, at en anden Forstaaelse netop for Tiden vilde virke særlig ubilligt, da Priserne har en stigende Tendens, saaledes at det virkelige Pristal maa antages at ligge højere end det officielt konstaterede.

Hvad selve de omstridte Ord angaar, synes de, naar de bruges i en almindelig Overenskomst af den heromhandlede Art og bruges for første Gang, i og for sig at kunde forstaas ligesaa vel paa den ene som paa den anden af de to angivne Maader. Endvidere maa der efter Proceduren gaas ud fra, at Spørgsmaalet om deres nærmere Forstaaelse ikke har været omtalt under de forud for Forligets Afslutning gaaende Forhandlinger. Endelig ses der ikke af, hvad der er oplyst om de forudgaaende Aars Praksis mellem Parterne paa det herhenhørende Omraade, at kunne udledes nogen sikker Støtte enten for den ene eller for den anden Forstaaelse. Under disse Omstændig heder maa Retten søge Afgørelsen i den Betragtning, at ingen af Parterne kan være berettiget til at kræve større Ændring i en gældende Lønsats, end den paagældende Overenskomst giver *sikker* Hjemmel for, og herefter kan der ikke tilladés større Fradrag end 6 %.

Efter Sagens Beskaffenhed findes Sagens Omkostninger at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforening er ikke berettiget til paa Grundlag af Bestemmelsen i næstsidste Afsnit, 1. Stykke af Overenskomsten af 4. April 1922 og Pristallet for Februar 1923 at foretage en Lønreduktion med mere end 6 pCt.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening med 150 Kr. og De Samvirkende Fagforbund med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Februar Maaned 1923.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Marts 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen

Alfr. Christiansen.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsstedet i Februar Maaned 1923.

Bemærk! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen Tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et Tvedlut 0. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et ?

1. Byens Navn?

2. Organisationens Navn?

3. Antal Medlemmer?

4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse

I Midten af Maaneden?

Ved Slutningen af Maaneden?

5. Hvormange Arbejdsdage er ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (undtagen Søndage og Helligdage)?

Dage)?

6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede

7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb

a) Af Arbejdsløshedskassen?

b) Af Fagorganisationen?

NB. Fagforeningerne bedes indtænde dette Skema til der Forbundet hvert de staar i Forbindelse med, senest d. 8. Marts 1923.

Carl E. Madsen

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 * KØBENHAVN DEN 3. MARTS 1923 * 19 AARGANG

Det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde.

Forretningsudvalget har vedtaget at fastsætte dette Aars Repræsentantskabsmøde til Fredag den 11., eventuelt ogsaa Lørdag den 12. Maj.

Repræsentantskabsmødet afholdes i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, og begynder den førstnævnte Dag Kl. 10 Form., og der vil senere tilgaa Repræsentantskabets Medlemmer Indbydelsesskrivelse med Angivelse af Dagsorden.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 652.

Kuske ved Kørsel af Vejskrab for Vognmænd, der har saadan Kørsel i Entreprice for Frederiksberg Kommune.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Februar 1923 i Sag Nr. 652: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kuskenes Fællesforbunds Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa Københavns Vognmandsforenings Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kuskenes Fællesforbunds Vegne og paastaaet Dansk Arbejdsmandsforbund paa Fællesforbundets Vegne paalagt en Bod, fordi Fællesforbundet den 2. Januar d. A. har iværksat en Arbejdsvægring overfor Vognmændene C. Blytt, A/S De forenede Vognmandsforretninger og H. Andersen, hvilke 3 Virksomheder har Kørsel for Frederiksberg Kommune i Entreprise. Arbejdsvægringens Art fremgaar af følgende Skrivelse, som Fællesforbundet den 29. December 1922 har tilsendt de 3 Vognmandsforretninger:

»Vi maa gøre Dem opmærksom paa, at vore Medlemmer, som er beskæftiget hos Dem, og som blandt andet kører Vejskrab for Frederiksberg Kommune, at Kuskene ophører med at deltage i Læsningen fra den 2. Januar 1923, da Kuskene ifølge Overenskomsten ingen Læssepligt har ved Kørsel af Vejskrab.

Vi gør dog opmærksom paa, at Kuskene fremdeles besørger Aflæsningen for de 30 Øre, som betales nu.

Vi undlader dog ikke at meddele, at vi er villige til at deltage i en Forhandling, hvis en saadan ønskes.«

Klagerne har til nærmere Forklaring anført, at, efter at den almindelige Overenskomst af 10. April 1919 mellem Vognmandsforeningerne og Fællesforbundet i Prg. 7 havde optaget en ny Bestemmelse om, at Kuskenes Læssepligt bortfaldt bl. a. ved Kørsel af Vejskrab, og i Prg. 8 en Bestemmelse om, at Kusken bl. a. ved Kørsel af Vejskrab skulde have 1 Mand til Hjælp ved Aflæsningen, blev der i Maj 1919 mellem Repræsentanter for de 3 Forretninger og Fællesforbundets daværende Formand Chr. Madsen truffet en mundtlig Aftale om, at Kusken skulde deltage i Læsning og Aflæsning af Vejskrab mod en Ekstrabetaling af 35 Øre pr. Læs, hvilken Pris ved Reguleringen i April 1922 er nedsat til 30 Øre.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet, idet de for det første gør gældende, *at* denne mundtlige Aftale — hvorom ingen Oplysning indeholdes i Forbundets Forhandlingsprotokol — maa have gaaet ud paa, at Kusken skulde have 35 Øre pr. Læs alene for

at deltage i Aflæsningen, *at* det derfor kun skyldes Imødekommenhed fra Kuskenes Side og ikke en overenskomstmæssig Pligt, naar disse hidtil i et vist Omfang har udført baade Læsning og Aflæsning for 35 eller nu 30 Øre pr. Læs, samt *at* der da ogsaa, forsaavidt de asfalterede Veje angaar, paa hvilke Kuskene af Færdselshensyn ikke deltager i Læsningen, er betalt dem 35 (30) Øre pr. Læs for Aflæsningen alene.

Videre har de Indklagede hævdet, at en Aftale som den her omtalte i hvert Fald maa kunne opsiges naar som helst af hver af Parterne.

Retten maa nu vel efter det under Sagen oplyste antage, at der har foreligget en Aftale af det af Klagerne angivne Indhold. Efter en af Kommuneingeniør Bjerregaard for Retten afgivet Vidneforklaring har Kuskene nemlig — bortset fra de asfalterede Veje — i de sidste ca. 4 Aar altid udført baade Læsning og Aflæsning, idet Kommunen herfor har betalt 35 (30) Øre pr. Læs, hvortil bl. a. kommer, at denne Pris synes at stemme med den i Overenskomsten af 10. April 1919 f. Eks. for Læsning og Aflæsning af Slem-Ler og Mørtel fastsatte, samt at to af de tre Repræsentanter for Vognmændene, der deltog i Aftalen, for Retten har bekræftet Klagernes Fremstilling (den tredie er afgaaet ved Døden), medens den daværende Formand for Fællesforbundet i en til Retten afgivet Erklæring ikke har bestridt Klagernes Fremstilling, men blot udtalt, at han ikke længere huskede Sagens Detailler.

Paa den anden Side maa der imidlertid gives de Indklagede Medhold i, at en saadan formløs Aftale, der end ikke er sluttet med selve Vognmandsforeningen, men kun med enkelte Medlemmer af denne, ikke uden videre kan betragtes som havende samme Varighed som selve den almindelige Overenskomst mellem Organisationerne. Den kan, hvor intet er oplyst, der peger i modsat Retning, ikke betragtes som andet og mere end en Aftale indtil videre, og maa derfor fra begge Sider kunne opsiges. Vel havde det nu været rimeligt, om der fra de Indklagedes Side var givet et saadant Varsel, at der havde været Tid til at forhandle sig til Rette om en ny Ordning, inden den hidtil bestaaende traadte ud af Kraft; men Retten tør dog efter Omstændighederne ikke betragte den skete Opsigelse som ugyldig. De Indklagede vil herefter være at frifinde. Da imidlertid den stedfundne Opsigelse med Varsel ikkun fra 29. December 1922 til 2. Januar 1923 maa betragtes som et ret hensynsløst Skridt og som saadant har medvirket til nærværende Sags Fremkomst, findes de Indklagede at burde bære Halvdelen af Sagens Omkostninger.

Kendelse.

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa Kobenhavns Vognmandsforenings Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsmandsforbund paa Kuskenes Fællesforbunds Vegne med 150 Kr.

Sag Nr. 637.

Havnearbejdere i Aarhus.

(Losning af Soyabønner til A/S Aarhus Oliefabrik.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 207—208.

Aar 1922 den 5. Decbr. Kl. 1¼ holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 637:

Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn's og dennes Medlem A/S Aarhus Oliefabriks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus' Vegne.

Næstformand Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark Kontorchef Joh. Schrøder og for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn Formanden, Konsul Drescher.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Sekretær Chr. Sørensen og for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus Formanden Anders Mikkelsen.

Der fremlagdes Klage af 21. Novem-

ber 1922 med 1 Bilag og Tilsvar af 2. December 1922.

Efter nogen Forhandling forligte Parterne Sagen ssaledes:

Parterne enedes om at henskyde til faglig Voldgift Afgørelsen af, om Havnearbejdernes Fagforenings Indgriben i Arbejdsgivernes Dispositioner ved Losningen af S/S »Holstein« og S/S »Rhesus« har været lovlig efter Overenskomsten og hidtidig Kutyme.

Hvis den faglige Voldgiftskendelse skulde gaa Arbejderne imod, godtgør Fagforeningen Aarhus Oliefabrik Tabet med 188 Kr. 17 Øre.

Indtil den faglige Voldgifts Kendelse forelaa forpligtede de Indklagede sig til ikke at modsætte sig, at der længedes mere end henholdsvis 2 og 3 Sække.

Parterne var enige om at anmode Den faste Voldgiftsret om at udnævne den faglige Voldgiftsrets Formand.

Retten hævet Kl. 3.20 Eftm.

K. Sindballe.

/Johs. Marcussen, kst.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene i Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm.

Overenskomsten mellem »Dansk Arbejdsmandsforbund« og Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm«, blev ikke fornyet til 1924. idet Arbejdsgiverne nægtede at gaa med hertil, og den udløb derfor den 1. Februar 1923.

Efter en resultatløs Forhandling mellem Parterne den 28. December 1922, forsøgtes en Forhandling under Hovedorganisationernes Medvirken d. 12. Januar 1923, men heller ikke her opnaaedes Enighed.

Forhandlingerne optoges igen paa et Fællesmøde den 2. Februar, og nu opnaaedes Enighed om Overenskomsten, hvad angaar Timelønnen og almindelige Bestemmelser, men Overenskomstens Ikrafttræden gjordes afhængig af, at der opnaaedes Enighed om Akkordprislisterne. Om disse skulde der optages en lokal Forhandling, og forsaavidt der ikke opnaaedes Enighed, skulde de resterende Uoverenstemmelser behandles paa et nyt Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken. Forhandlingerne om Akkorderne skulde være tilendebragt senest den 20. Februar.

Ved de lokale Forhandlinger opnaaedes Enighed paa alle Værkerne med Undtagelse af et, nemlig Rabekkeværket, hvor der ikke var opnaaet Enighed om 4 Akkorder.

I Henhold til Overenskomsten af 2. Februar, skulde der altsaa afholdes et nyt Fællesmøde og dette afholdtes den 15. Februar, og her lykkedes det endelig at opnaa Enighed, hvorefter den nye Overenskomst, der er gældende til 1. Februar 1924, er traadt i Kraft fra den 20. Februar.

Ved Afslutningen af Overenskomstforhandlingerne afgav Arbejdsgiverne en Erklæring saalydende:

I Anledning af Arbejdernes Repræsentanters udtalte Frygt for, at den d. 2. Februar d. A. afsluttede Overenskomst med tilhørende Akkordprisliste kunde gøres illusorisk ved, at der i Overenskomstperioden kunde indgaaes frivillig Aftale med Arbejderne, om mindre Lønninger, end de overenskomstmæssige, i Lighed med, hvad der tidligere er sket, erklærer jeg herved, og forpligter Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm til ikke, hverken direkte eller indirekte at gøre noget som helst Forsøg i saa Henseende, at de her omhandlede Virksomheder overhovedet ikke vil blive holdt i Gang, paa andre lønmæssige Vilkaar end de, der er indgaaet med Dansk Arbejdsmands Forbund og dets Afdelinger i Rønne og Hasle.

København den 15. Februar 1923.

(sign.) M. Plessner.

Aarsagen til Arbejdernes Repræsentanters Krav om denne Erklærings Afgivelse var, at Arbejdsgiverne paa Bornholm i Fjor, ved Trusler om at lukke Virksomhederne, eller efter at have lukket dem, gennemtvang en større Reduktion af Akkordpriserne end de 15 % der var fastsat i Overenskomsten af 24. April 1922 mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsgiverforeningen, idet Akkordpriserne blev reducerede med fra 24—28 %.

Arbejdsløsheden.

Januar 1923.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Januar Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Januar 1923	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5. Jan.	12. Jan.	19. Jan.	26. Jan
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11707	26,9	27,6	28,5	28,7
Anden Industri..	58901	18,7	18,7	18,4	18,3
Handel	8020	11,0	12,0	11,6	11,0
Arbejdsmænd ...	30382	18,5	18,6	19,2	18,7
Ialt...	109010	18,9	19,0	19,2	19,0
Provinserne:					
Bygningsindustri	19399	37 8	39,7	41,8	42,6
Anden Industri..	54747	17,9	17,7	17,0	17,3
Handel	9231	7,7	8,2	8,1	7,9
Arbejdsmænd ...	65030	22,7	23,5	24,1	24,7
Ialt...	148407	22,0	22,4	22,8	23,3
Hele Landet...	257417	20,7	20,9	21,3	21,5

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar Maaned	1920	. . .	13,2	pCt.
Februar —	—	. . .	9,6	—
Marts —	—	. . .	6,7	—
April —	—	. . .	3,5	—
Maj —	—	. . .	2,8	—
Juni —	—	. . .	2,1	—
Juli —	—	. . .	2,1	—
August —	—	. . .	2,4	—
September —	—	. . .	2,7	—
Oktober —	—	. . .	3,6	—
November —	—	. . .	6,1	—
December —	—	. . .	15,1	—
Januar —	1921	. . .	19,7	—
Februar —	—	. . .	23,2	—
Marts —	—	. . .	23,6	—
April —	—	. . .	21,7	—
Maj —	—	. . .	18,6	—
Juni —	—	. . .	16,8	—
Juli —	—	. . .	16,7	—
August —	—	. . .	17,7	—
Septbr. —	—	. . .	16,6	—
Oktober —	—	. . .	18,3	—
November —	—	. . .	20,8	—
December —	—	. . .	25,2	—
Januar —	1922	. . .	28,9	—
Februar —	—	. . .	33,1	—
Marts Manned	1922	. . .	27,9	pCt.
April —	—	. . .	24,0	—
Maj —	—	. . .	16,1	—
Juni —	—	. . .	13,2	—
Juli —	—	. . .	12,5	—
August —	—	. . .	11,1	—
September —	—	. . .	10,6	—
Oktober —	—	. . .	11,3	—
November —	—	. . .	15,2	—
December —	—	. . .	20,3	—
Januar —	1923	. . .	21,5	—

I Løbet af Januar Maaned er Arbejdsløsheden tiltaget i Bygningsindustrien, medens der ikke har været nogen Stigning for Fabrikfagene. Bevægelsen er kun ringe, og Byggefagene er forholdsvis godt beskæftigede, medens de øvrige Industrifag har en Ledighed, der er over det dobbelte af det normale i disse Fag paa samme Aarstid i de jævnt gode Aar før 1914.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge

afholder Kongres i Kristiania den 4. Marts og følgende Dage. De samvirkende Fagforbund har modtaget Indbydelse til at lade sig repræsentere ved denne Kongres, og har valgt Formanden Carl F. Madsen og Næstformanden Alf. Christiansen som vore Repræsentanter.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 10. MARTS 1923 ❋ 19 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Juli Kvartal 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger)

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger være meddelt Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen for hvert Kvartal, dog med Udeladelse af Januar Kvartal 1922, i hvilket mange Arbejdere var ude af Beskæftigelse paa Grund af Arbejdsløsheden og Lockouterne, og Nedgangen i Lønningerne indtraf paa et forskelligt Tidspunkt indenfor Kvartalet for de forskellige Fag; Tallene vilde saaledes blive ret uensartede, og der kunde ikke af dem beregnes Gennemsnit, som betegnede Kvartalets Lønniveau. For April Kvartal 1922 blev den sædvanlige Opgørelse af den gennemsnitlige Timefortjeneste i de forskellige Fag atter foretaget, og i Fortsættelse heraf er nu udarbejdet Lønstatistikken for Juli Kvartal. Gennemsnitsfortjenesten pr. Time er paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet eller — for visse Fag — i September Maaned, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 100,000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen; i April Kvartal omfattede Statistikken 97,000 Arbejdere og i de forskellige Kvartaler af 1921 85,000—90,000 Arbejdere. Disse Tal er en Del lavere end Tallene for de nærmest foregaaende Kvartaler. For Oktober Kvartal 1920 omfattede Statistikken saaledes 108,000 Arbejdere, for Juli Kvartal 1920 114,000. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringerne i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i April Kvartal og Juli Kvartal 1922 viser en betydelig Tilgang i Tobaks-, Tekstil- og Træindustrien, i Jord- og Betonfaget, Malerfaget og Elektrikerfaget samt blandt Lager- og Havnearbejdere i Provinsen; paa den anden Side er Tallene for Bryggerifaget og Jernindustrien gaaet noget ned.

En Oversigt over Lønningerne for for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles foranstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Juli Kvartal 1922 i Hovedstaden 228 Øre, i Provinsen 182 Øre, og i hele Landet 204 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille,

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1922	Gennemsn. Timefortj. Okt. Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1922	Ant. Arb. pr. 31/12 1922	Gennemsn. Timefortj. Okt. Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1922
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustrien:						
Bagerier, Svende	997	180	181	131	158	159
Møllere, —	62	163	167	201	133	133
Chokoladefabr., fagl. Arb.	62	186	184	33	152	154
— ufagl. Arb.	63	143	138	19	136	134
— Kvinder	517	88	87	87	76	75
Margarinefabr., ufagl. Arb.	68	128	128	374	126	126
— Kvinder	50	69	69	172	69	69
Slagterier, ufagl. Arb.	263	144	142	1231	125	125
— Kvinder	18	76	77	101	70	69
Bryggerier, ufagl. Arb.	1789	157	158	396	144	147
— Kvinder	813	117	120	373	99	103
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	42	151	154	269	150	154
— Kvinder	53	117	116	14	115	120
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	461	159	168	3160	138	124
— Kvinder	198	85	87	131	74	70
Div. Fag, ufagl. Arb.	112	146	146	225	123	122
— Kvinder	141	87	88	203	81	75
Tobaksindustrien:						
Cigarfabr., Cigarmagere	840	146	149	777	141	144
— ufagl. Arb.	94	142	147	146	125	127
— Kvinder	2128	100	100	1388	83	83
Tekstilindustrien:						
Tekstilfabr., Mænd	704	135	134	2025	128	130
— Kvinder	2141	98	99	2944	86	88
Rebslagerier, Svende	10	123	123	32	123	124
— ufagl. Arb.	19	122	120	46	113	113
— Kvinder	92	77	76	69	63	62
Possementfaget, Svende	22	157	159	—	—	—
— Kvinder	15	79	77	—	—	—
Sejlmagersvende	11	230	218	13	146	150
Beklædningsindustrien:						
Skræddersvende	334	178	175	41	161	158
Syersker	1060	90	91	380	72	70
Skomagersvende	56	156	161	16	131	115
Skotøjsarbejdere, Mænd	942	169	169	116	137	141
— Kvinder	734	96	96	64	74	79
Læderindustrien:						
Garverier, Svende	152	192	187	86	168	167
— ufagl. Arb.	162	163	160	214	146	150
Bygningsindustrien:						
Blikkenslagersvende	284	212	207	194	143	143
Bygningssnedkersvende*)	878	197	191	1205	144	142
Glarmestersvende	115	162	155	77	124	125
Malersvende	918	213	183	322	150	143
Murersvende	1174	266	263	1807	146	148
Murarbejdsmænd	851	203	207	1489	128	129
Stukkatørsvende	50	210	198	—	—	—
Tømrersvende	689	240	227	1463	147	149
Arbmd. hos Tømrere	44	147	142	69	129	119
Linoleumspaalæggere	47	178	170	—	—	—
Isoleringsmontører	56	217	223	11	193	186

* Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1922	Gennemsn. Timefortj. Okt. Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1922	Ant. Arb. pr. 31/12 1922	Gennemsn. Timefortj. Okt. Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1922
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustrien:						
Bødkersvende	134	189	194	317	156	156
Børstenbindersvende	31	156	152	—	—	—
Billedskærersvende	15	190	194	15	145	143
Drejersvende	31	159	161	60	145	142
Forgyldere	25	191	200	27	163	157
Karetmagersvende	13	199	192	—	—	—
Kurvemagersvende	38	136	143	—	—	—
Møbelsnedkersvende	633	173	174	69	146	142
Maskinsnedkere	336	167	169	1015	132	133
Træindustriarbejdere, ufagl.	234	133	135	389	114	114
Træindustri, Kvinder	91	85	89	58	82	84
Pianoarbejdere	201	186	190	12	164	150
Piskearbejdere	—	—	—	20	140	134
Sadelmager- og Tapetserersvende	257	177	176	140	142	140
Ler-, Sten- & Glasindustrien:						
Jord- og Betonarbejdere	1278	190	178	2219	120	120
Andre Arbmd. ved Jordarb.	171	185	166	91	127	129
Brolæggersvende	53	291	242	33	172	245
Stenhuggerier, Svende	79	184	190	273	127	126
— ufagl. Arb.	49	151	155	90	116	117
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	—	—	—	279	121	125
Teglværker —	—	—	—	1988	126	129
Cementfabrikker —	—	—	—	1364	138	135
Keram. Industri, fagl. Arb.	149	172	173	54	130	135
— ufagl. -	177	143	139	77	110	111
— Kvinder	412	111	107	44	76	76
Terrazzoarbejdere	28	167	168	10	136	136
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	159	188	188	74	160	159
Elektrikere	673	165	169	621	156	161
Formere	240	208	211	467	167	168
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	300	160	160	90	137	137
Gørtlere	108	172	177	46	152	155
Kobbersmede	52	206	213	66	195	190
Malersvende	166	186	211	187	170	161
Metalslibere	135	182	180	60	141	139
Metaltrykkere	70	205	201	20	162	158
Skibstømrere	116	200	212	213	165	169
Smede- og Maskinarbejdere	4439	193	192	4173	159	160
Trærarbejdere	298	185	189	643	160	156
Div. fagl. Arbejdere	48	185	204	65	156	165
Arbejdsmænd	2833	145	146	3312	129	130
Kvinder	1486	83	83	370	77	76
Kemisk Industri:						
Farversvende	38	158	156	7	153	151
Oliemøller, Arbmd.	385	140	141	243	132	140
Svovlsyrefabr. -	83	150	150	208	134	144
Tændstikfabr., Arbmd.	79	155	151	—	—	—
— Kvinder	178	86	86	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	662	140	140	258	137	139
— Kvinder	800	78	78	237	70	68

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1922	Gennemsn. Timefortj. Okt. Kvtr. 1922	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1922	Ant. Arb. pr. 31/12 1922	Gennemsn. Timefortj. Okt. Kvtr 1922	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1922
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	159	135	134	787	124	125
— Kvinder	39	92	95	276	76	78
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1528	201	198	1098	182	183
Stentrykkere	127	193	194	81	162	161
Kemigrafer	88	179	180	—	—	—
Ufagl. Arb.	140	149	149	51	145	141
Kvinder	306	96	97	115	80	80
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	33	144	145	19	118	118
— Kvinder	63	94	95	25	77	80
Bogbinderier, Svende	350	199	194	129	141	141
— Kvinder	424	101	99	45	72	73
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	44	136	132	—	—	—
— Kvinder	223	88	88	72	76	76
Æskefabrikker, Kvinder	128	91	91	139	81	81
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1109	132	132	1960	122	120
Havnearbejdere	389	226	231	788	203	201
Kvinder	85	78	79	60	78	76
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	735	107.20	106.31	723	82.12	84.76
Fyrbødere	387	74.00	74.39	830	67.92	67.59
Chauffører	619	69.46	68.45	319	61.15	61.51
Kuske	1361	66.19	66.14	1069	58.00	57.36

Fag — i December Maaned, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 98.000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen; i April og Juli Kvartaler omfattede Statistikken meget nær det samme Antal Arbejdere, medens det Antal Arbejdere, for hvilke der forelaa Lønoplysninger i de forskellige Kvartaler i 1921, var 85—90.000, men i 1920 ca. 110.000. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Juli og Oktober Kvartal 1922 viser en mindre Stigning i Antallet af Arbejdere i Tekstilindustrien, og som Følge af Aarstiden en betydelig Nedgang i Byggefagene og stærk Tilvækst for Sukkerfabrikkerne.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Time-

	Ant. Arb. 31. Decb. 1922	Gennemsn. Timefort. Oktbr. Kvartal 1922	Juli Kvartal 1922	Oktbr. Kvartal 1921	Oktbr. Kvartal 1920	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	19003	193	192	229	263	67,1
Ufaglærte »	15292	156	155	183	214	47,5
Ialt Mænd	34295	177	175	208	242	61,0
Kvindelige Arbejdere...	12885	95	95	110	136	32,3
Samtlige Arbejdere	47180	154	153	182	216	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	16868	152	153	179	218	54,8
Ufaglærte. »	26435	132	131	162	186	40,8
Ialt Mænd.....	43303	140	140	169	200	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7597	81	82	95	122	25,7
Samtlige Arbejdere.....	50900	131	132	158	190	44,9
Hele Landet						
Faglærte. Arbejdere	35871	174	173	205	242	61,3
Ufaglærte »	41727	141	140	169	197	45,5
Ialt Mænd.....	77598	156	155	186	219	55,0
Kvindelige Arbejdere...	20482	90	90	104	131	29,6
Samtlige Arbejdere.....	98080	142	142	169	203	50,2

fortjeneste i Oktober Kvartal 1922 i Hovedstaden 230 Øre, i Provinsen 177 Øre ,og i hele Landet 204 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under ét i Oktober Kvartal 1922 var 142 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 174 Øre, for Arbejdsmænd 141 Øre og for Kvinder 90 Øre. For de i København beskæftigede 47.000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 154 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 193 Øre, for Arbejdsmænd 156 Øre og for Kvinder 95 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 51.000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 131 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 152 Øre, for Arbejdsmænd 132 Øre og for Kvinder 81 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 41 Øre for faglærte Arbejdere, 24 Øre for Arbejdsmænd, 14 Øre for Kvinder og 23 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Lønningerne i April og Juli Kvartal 1922 viser Lønningerne for Oktober Kvartal i det hele taget kun meget smaa Forandringer. Selve Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere er det samme i alle tre Kvartaler, nemlig 142 Øre. At Lønniveauet i 1922 saaledes har været nogenlunde uforandret fra April til Aarets Udgang skyldes, at der, efter at det store Flertal af Arbejdsoverenskomster var fornyet i Foraaret 1922, kun er sket ganske enkelte Ændringer i de overenskomstmæssige Arbejdsbetingelser. Den Mulighed, der efter Overenskomsten af 4. April 1922 mellem Hovedorganisationerne og efter forskellige andre Overenskomster af lignende Indhold var for en Augustregulering, blev kun til Virkelighed for nogle enkelte Fag og medførte i disse en Lønnedgang paa indtil 6 pCt.

Af den Tabel, der udviser Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag, hen-

Fluktuation som Følge af Akkoder og personlige Tillæg til Timelønningerne, har der nærmest været en svagt opadgaaende Tendens i Lønningerne for de store Grupper af Arbejdere: Smede og Arbejdsmænd. Større Forandringer er der for Malere, Kobbersmede m. fl. I Bogtrykfaget i København er Lønningerne i Henhold til Overenskomsten reducerede i August Maaned med 3 1/2 á 4 Kr. for mandlige og ca. 2 1/2 Kr. for kvindelige Arbejdere; Bogtrykfaget i Provinsen havde Augustregulering efter de almindelige Regler.

Efter Offentliggørelsen af Pristallet for Januar 1923, der er beregnet til 198, eller 1 Point under Juli Pristallet 1922, er der midt i Februar foregaaet en almindelig Nedsættelse af Lønningerne i langt de fleste Fag med 6 pCt., og det nuværende Lønniveau kan saaledes regnes i Almindelighed at ligge ca. 6 pCt. under de for Juli Kvartal 1922 beregnede Tal. Gennemsnitsfortjenesten for faglærte Arbejdere i hele Landet under eet maa herefter anslaas til ca. 163 Øre for ufaglærte Arbejdere til 133 Øre og for Kvinder til 84 á 85 Øre

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Frihavnen.

Mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Københavns Frihavns-Aktieselskab var der opstaaet en Strid om Betalingen for Losning af et Parti Glas i Kasser fra S/S »Hindsholm«.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 24. Januar, hvor man enedes om at henvise Spørgsmaalet til faglig Voldgift.

Arbejdsmænd ved Fredericia Havn.

I Overenskomsten mellem Havnearbejdernes Fagforening i Fredericia og Foreningen af Arbejdsgivere i Fredericia findes følgende Bestemmelse:

»Saafremt Hakkemand skønnes at være nødvendig, erholder han samme Betaling som de øvrige Arbejdere.«

Ved Losning af Kaligødning fra Sejleren »Helene« til A/S Fredericia Svovlsyre- og Superphosphatfabrik forlangte Arbejderne, at der blev stillet en Hakkemand. Selskabet vilde ikke anerkende Berettigelsen af Kravet, men imødekom Kravet under Protest.

Sagen behandledes ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 11. Januar, hvor man enedes om følgende Tilføjelse til Bestemmelsen angaaende Hakkemand i Overenskomsten for Fredericia:

I paakommende Tvivlstilfælde foretages der øjeblikkelig under Losningen et Skøn med bindende Virkning for begge Parter.

Parterne er enige om at anmode Direktør H. P. Boyesen om at fungere som Skønsmand. Samtidig med, at denne overtager Hvervet, udpeger han en Suppleant til at fungere i hans Forfald.

Den rejste Sag er hermed bortfaldet.

Arbejdsmænd hos forskellige Entreprenører i Provinsen.

Ved et Fællesmøde den 28. September i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund drøftedes nogle Uoverenstemmelser hos Firmaerne *Monberg & Thorsen* ved et Arbejde ved Kokkedal, Firmaet *Brinch & Elzelinger* ved et Uddybningsarbejde ved Gedser Havn, *A/S. Nielsen & Høst* vedrørende et Arbejde ved Anlæg af den nye Strandvej Humlebæk-Snekkersten og Entreprenør *Jens Nielsen* ved et Vejarbejde udenfor Randers. Der var fra Dansk Arbejdsmandsforbund varslet Strejke for samtlige nævnte Arbejder.

Da der ved Mødet fremkom en Del nye Oplysninger, enedes man om at henvise samtlige Sager til Partsforhandling, som for alle Sagers Vedkommende skulde finde Sted i Løbet af 8 Dage.

De varslede Strejker blev udskudte, indtil Forhandlingerne har fundet Sted.

Ved de derefter førte Partsforhandlinger er samtlige Sager gaaet i Orden, hvorefter de givne Strejkevarsler er taget tilbage.

Arbejdsmænd paa »Trifolium« i Randers.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Januar behandledes

en Uoverensstemmelse vedrørende 2 Formandsspørgsmaal hos A/S »Trifolium«, Randers.

Man enedes paa dette Møde om følgende:

Organisationerne anerkender Chr. Nielsen som Formand i Septemberforligets Forstand, medens Aktieselskabet for Chr. Poulsens Vedkommende tager sit Forbud mod hans Indmeldelse i Fagforeningen tilbage.

Stenarbejdere hos De forenede Granitbrud's Filial i Nexø.

De forenede Granitbrud i Rønne har paa sin Filial i Nexø afskediget Fagforeningsmanden under Forhold, der kunde se ud som et organisationsfjendligt Skridt. I den Anledning afholdtes den 24. November et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet blev Sagen bilagt ved følgende Udtalelse:

Stenhuggermesterforeningen udtaler, at den foretagne Afskedigelse ikke er begrundet ved Ludvig Lunds (Afdelingsformanden) Stilling til Organisationen, og man vil ikke have noget imod at give dette Udtryk i et Løfte om, at Ludvig Lund skal blive den første, der genantages.

Forbundet frafalder derefter sin Klage.

Bogbindere hos 3 københavnske Firmaer.

Ved et Fællesmøde d. 9. November behandledes 3 Stridsspørgsmaal mellem Bogbinderforbundet og Firmaerne »De forenede Protokolfabrikker«, »A/S Kruckow & Waldorff« og »Nordisk Kartonagefabrik«.

Paa Mødet enedes man om følgende Afgørelser:

1) De forenede Protokolfabrikker.

Som midlertidig Ordning indtil Priskurantforhandlingerne er sluttet enes man om at lade helengelsk Arbejde udføre til de hidtidige personlige Timelønninger hos De forenede Protokolfabrikker, idet Forbundet udtrykkelig erklærer, at de heromhandlede Timelønninger vil være uden Indflydelse paa de forestaaende Forhandlinger om Akkordpriserne.

Parterne fastslaar, at der ved Akkordprisernes Ikrafttræden kommer til at bestaa en ubetinget Pligt for Forbundets Medlemmer til paa Forlangende at udføre Arbejdet i Akkord.

De afgivne Opsigelser kan tages tilbage og Forbundet foranlediger at Frøberg og Larsen uopholdelig gaar i Arbejde.

2) A/S. Kruckow & Waldorff.

Det fastslaas at Arbejdstiden i Vintermaaderne, November, December, Januar og Februar er fra Kl. 8½ Formiddag til Kl. 5 Eftermiddag og i Sommermaanederne fra Kl. 8 Form. til Kl. 4½ Eftermiddag.

Forbundet forbeholder sig inden 1. Marts 1923 eventuelt i Forening med Dansk Typografforbunds og Dansk litografisk Forbunds Bestyrelser at fremkomme med en Indstilling til Fabrikken om en eventuel anden Arbejdstid.

3) Nordisk Kartonagefabrik.

Efter at Formandsspørgsmaalet var drøftet, erkendtes det, at Firmaet, som Forholdene i Øjeblikket ligger, ikke kan opretholde Forbudet mod, at den paagældende indtræder i Organisationen.

Nævnskendelse

angaaende 2- og 3-Holds Drift.

(Arbejdsmænd i Korntørrerier Foderblandingsfabrikker og Frørenserier.

Kendelse.

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 nedsatte Nævn til Fastsættelse af Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3- Holds Drift vedrørende Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund for Arbejde i Korntørrerier, Foderblandingsfabrikker og Frørenserier.

I. *Korntørrerier og Foderblandingsfabrikker.*

De nugældende Regler forbliver uforandrede, idet dog henstilles, at Spørgsmaalet optages til Forhandling mellem Organisationerne i de enkelte Tilfælde, hvor Sagen har særlig Interesse.

II. *Frørenserier.*

Nedenstaaende Bestemmelser fastsættes vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time: fra Kl. 6 Aften til Kl. 11. Aften af 15 Øre pr. Time, fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar $^2/_3$ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3- Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2 eller 3 Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September-Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.«

København, den 2. Marts 1923.

P. N. V.

J. Dalhoff.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 635.

Landarbejdere hos Forpagter Hviid.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 206—207.

Aar 1922 den 1. December Kl. $2^1/_2$ Eftm. holdt Retten Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 635:

De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og dennes Medlem Forpagter Hviid, Vosnæsgaard.

Næstformand Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Landarbejderforbundet Formanden Oscar Levinsen og Næstformand Marius Olsen og Richard Sørensen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug Direktør Holten Andersen og Forpagter Hviid.

Der fremlagdes Klage af 7. November 1922 og Tilsvar af 16. November 1922.

Efter nogen Forhandling afsluttede Parterne følgende Forlig:

Forpagter Hviid indgik paa til fuld Afgørelse af Sagen at betale 140 Kr.

Parterne trak derefter de af dem indgivne Klager tilbage.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 * KØBENHAVN DEN 17. MARTS 1923 * 19 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 655
Smede- og Maskinarbejdere hos A/S Brdr. Hartmann, København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Februar 1923 i Sag Nr. 655: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne i følgende Anledning:

Hos det under Sammenslutningen hørende A/S Brødr. Hartmann, Lille Strandstræde 18, nedlagde samtlige Arbejdere i et Antal af 16 Lørdag den 20. Januar d. A. om Middagen uvarslet Arbejdet, da et fra Arbejdernes Tillidsmand fremsat Krav om en vis Udbetaling paa en Akkord ikke blev efterkommet af Firmaet.

Sagen blev straks paaklaget overfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, men dette afviste Forhandling under Henvisning til, at kun 3 af de 16 Maskinarbejdere hørte under det, medens de 13 hørte under det i 1919 dannede »Københavns Metalarbejderforbund«, og til, at Strejken i Virkeligheden var iværksat af dette Forbunds Medlemmer.

Idet Klagerne anfører, at Sammenslutningen og A/S Brødr. Hartmann aldrig har sluttet nogen Overenskomst med »Københavns Metalarbejderforbund« og derfor ikke kan rejse Klage mod dette, men maa holde sig til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, med hvem man har Overenskomst, samt at der ved Arbejdsstandsningen hidtil er paaført Firmaet et direkte Tab af 4800 Kr., har de paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne paalagt en — bl. a. til Dækning af dette Tab tilstrækkelig stor — Bod *dels* for at have gjort sig medansvarlig for den Arbejdsstandsning, hvori dets 3 Medlemmer har deltaget, *dels* for at have etableret en ulovlig, uvarslet Blokade overfor Firmaet. I sidstnævnte Henseende har Klagerne særlig henvist til, at det trods gentagne Henvendelser fra Firmaets Side til Centralarbejdsanvisningskontoret ikke i de siden den 20. Januar forløbne ca. 3 Uger er lykkedes det at skaffe sig Arbejdskraft, samt til, at Arbejdsdirektoratet nu i Skrivelse af 8. Februar har meddelt Arbejdsgiverforeningen, at nævnte Kontor forgæves har anvist Medlemmer af Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse til A/S Brødr. Hartmann, og at Direktoratet derfor har gjort Indstilling til Jernindustriens Sammenslutning i Overensstemmelse med Prg. 7, 3. Stykke, i Loven af 22. December 1921.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, *dels* at Smedeforbundet er uden enhver Andel i Arbejdsstandsningen, *dels* at der ikke fra Forbundets Side er foretaget noget som helst for at afholde dem af dets Medlemmer, der maatte ønske at tage Arbejde hos A/S Brødr. Hartmann, fra at gøre dette. De Indklagede har videre fremhævet, at dette Firma ikke med Rimelighed kan gøre Krav paa, at Smedeforbundet skal foretage ekstraordinære, positive Skridt for at hjælpe det ud af dets øjeblikkelig vanskelige Stilling, da Firmaet jo selv har valgt vedblivende i overvejende Grad at beskæftige Medlemmer af Københavns Metalarbejderforbund fremfor Medlem-

mer af Smedeforbundet, og faktisk har anerkendt den af Metalarbejderforbundets Medlemmer valgte Tillidsmand, saaledes at det i det hele har indrømmet dette Forbunds Medlemmer den dominerende Stilling indenfor Fabrikkens Arbejderkreds.

Af det under Sagen oplyste fremgaar iøvrigt, *at* de 16 Arbejdere har ønsket at blive genantaget, men at Firmaet ikke længer ønsker at beskæftige Medlemmer af Københavns Metalarbejderforbund, *at* de 3 under Smedeforbundet hørende Arbejdere, da de søgte at genoptage Arbejdet, maa antages at være hindret deri af Metalarbejderforbundets Medlemmer, samt *at* Grunden til, at Arbejdsanvisningen hidtil er mislykket, maa søges deri, at »Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse« har vægret sig ved at bistaa Centralarbejdsanvisningskontoret med Anvisningen, efter at der fra Københavns Metalarbejderforbund var sket Anmeldelse om Konflikten til Arbejdsanvisningen, hvorved der efter Arbejdsløshedskassens Bestyrelses Mening er fremkommet den i ovennævnte Lovs Prg. 7, 1. Stykke, omhandlede Situation, under hvilken Arbejdsanvisningen standser.

Hvad nu først selve den den 20. Januar iværksatte Arbejdsstandsning angaar, maa Retten vel statuere, at denne i alt Fald for de 3 Medlemmer af Smedeforbundet i og for sig har været overenskomststridig og altsaa ulovlig, om end det maa erkendes, at det under de ovenomtalte Arbejdsforhold hos Firmaet maa have været meget vanskeligt for de 3 Arbejdere at undlade at deltage i Standsningen saavel som at genoptage Arbejdet. Spørgsmaalet bliver imidlertid, om Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har noget Ansvar for denne Arbejdsstandsning, og dette Spørgsmaal maa besvares benægtende, idet der ikke ses at foreligge tilstrækkeligt Grundlag for at statuere saadant Medansvar.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Ansvar for, at det ikke hidtil er lykkedes Firmaet paany at skaffe sig Arbejdskraft, findes der heller ikke i saa Henseende at foreligge Bevis for, at dette skyldes Forbundets Forhold. Det skal herved særlig fremhæves, at, selv om der maa antages praktisk talt at bestaa en nær Forbindelse mellem Forbundet og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, kan Forbundet som saadant — hvis Medlemskreds ikke helt er den samme som Arbejdsløshedskassens Medlemskreds, idet der bl. a. til denne sidste ogsaa hører Medlemmer af Københavns Metalarbejderforbund — ikke uden videre gøres ansvarligt for det Standpunkt, som indtages af Arbejdsløshedskassens Bestyrelse i denne dets Egenskab.

Under disse Omstændigheder vil de Indklagede være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger maa paalægges Klagerne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien paa A/S Brødrene Hartmanns Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 645.

Bryggeri- og Brænderiarbejdernes Deltagelse i Generalstrejken i Randers.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 218—219.

Aar 1923 den 12. Januar Kl. 4,10 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 645: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Arbejdsgiver-Afdelings Vegne mod Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund paa egne og Forbundets Randers-Afdelings Vegne.

Retsformanden Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Arbejdsgiver-Afdeling Kontorchef Laurentius Petersen og for A/S De danske Spritfabrikker Ingeniør Ringsted.

For Indklagede mødte: For Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund Formanden Fr. Poulsen, Sekretær Emil Hansen og Hovedkasserer Carl Hansen og for Randers-Afdelingen Tillidsmand Chr. Jensen.

Der fremlagdes Klage af 2. Januar 1923 med 1 Bilag og Tilsvar af 8. Januar 1923 med 1 Bilag.

Sagen forhandledes med Parterne og forligtes derefter paa Retsformandens Forslag paa den Maade, at Forbundet paa Randers-Afdelingens Vegne erkender, at Afdelingens Deltagelse i Generalstrejken har været ulovlig og betaler en Bod til Klagerne paa 1000 Kr.

Sagen var hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4,50 Em.

E. Tybjerg.

/ Johs. Marcussen, kst.

Hattesyersker hos Firmaet H. Brammer.

Sag Nr. 657.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Februar 1923 i Sag Nr. 657: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Danske Straa- og Filthattefabrikanters og dennes Medlem, Firmaet H. Brammers Vegne.

De samvirkende Fagforbund har paa Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Danske Straa- og Filthattefabrikanters og dennes Medlem, Firmaet H. Brammers Vegne for Brud paa saalydende Bestemmelse i den mellem Parterne gældende Overenskomst:

»Den gensidige Opsigelsesfrist er 8 Dage, dog skal Opsigelsen fra begge Sider ske en Fredag. Ugelønnen betales Fredag.«

Klagen har Hensyn til, *at* Firmaet Brammer Fredag den 27. Oktober 1922 gav sine Arbejdersker Varsel om, at Sæsonen vilde være sluttet den 4. November 1922, med Tilføjende, at den nye Sæson vilde begynde den 14. November, til hvilken Tid man paany ventede dem, men *at* Firmaet derefter faktisk afskedigede bl. a. de 8 Arbejdersker, paa hvis Vegne nærværende Sag er rejst, allerede faa Dage efter den 27. Oktober og altsaa, inden 8 Dages Fristen var udløbet, uden i den Anledning at vilde yde dem nogen Godtgørelse.

De Indklagede har til Forsvar for Firmaets Handlemaade gjort gældende, at der i Faget normalt indtræder en Standsning dels noget efter Pinse ved Hovedsæsonens Afslutning, dels i Oktober efter en kortere Prøvesyningssæson, og at det i en Aarrække baade hos Firmaet Brammer og i andre tilsvarende Virksomheder har været Praksis, at der henimod Slutningen af hver af disse Sæsoner gives Arbejderskerne Varsel om det sandsynlige Tidspunkt for Sæsonens Slutning, men at derefter selve Fratrædelsen finder Sted for hver enkelt Arbejderskes Vedkommende, efterhaanden som Arbejdet ebber ud og uden Hensyn til, om der da er forløbet fulde 8 Dage efter Varslingen eller ej. De Indklagede mener derfor, at den ovenfor gengivne Bestemmelse om Opsigelsesvarsel, der er mindst 10 Aar gammel, maa forstaas med den af denne Praksis følgende Begrænsning.

Klagerne har paastaaet Firmaet paalagt Bod, der bl. a. kan dække det de paagældende 8 Syersker forvoldte Tab af Arbejdsløn, hvilket Tab ansættes til 30 Kr. for hver, og har derhos fremhævet, dels, at Fabrikantforeningen paa et forberedende Møde har nægtet at lade Spørgsmaalet om Overenskomstens Forstaaelse afgøre ved faglig Voldgiftsret, dels at Forbundet har haft saa meget større Grund til at tage sig af de 8 Arbejderskers Klage, som disse alle har været beskæftiget hos Firmaet Brammer i længere Tid (den ene i ½ Aar, de andre i fra 4 til 7 Aar) og det ikke blot i de i egentlige Straahattesæsoner, men ogsaa udenfor disse ved andet Arbejde og saaledes som mere fastknyttede til Firmaet fremfor nogen maatte have Krav paa den fulde Opsigelsesfrist.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse og har derhos rejst en Kontraktklage mod Hovedklagerne paa 6 af de 8 klagende Syerskers Vegne for Brud paa Septemberforliget og den gældende Overenskomst. Disse 6 Syersker har nemlig efter forudgaaet 8 Dages Opsigelse fratraadt deres Plads hos Firmaet, de to i Løbet af November og de fire den 22. December 1922. Kontraklagerne ser heri en ulovlig kollektiv Arbejdsstandsning, en Hævnakt, der har tilsigtet og ogsaa har opnaaet at forvolde Firmaet Vanskeligheder og Tab som Følge af, at der ikke for Tiden her i Landet findes i Faget uddannede Syersker ledige. Kontraklagerne har derfor paastaaet Hovedkla-

gerne paa de 6 Syerskers Vegne paalagt en Bod, der bl. a. kan dække Firmaets Erstatningskrav.

Hovedklagerne har paastaaet Frifindelse i Kontrasagen. De hævder, at de 6 Syerskers Fratræden i Løbet af November og December efter lovlig Opsigelse ikke har Karakter af nogen ulovlig kollektiv Arbejdsstandstandsning, men alene skyldes individuelle Grunde. De henviser endvidere til, at det, at flere Syersker samtidig gaar over fra et Firma til et andet, ikke er noget usædvanligt i Faget, til at Forbundet har været behjælpeligt med at skaffe Syersker fra Tyskland i de Fratraadtes Sted, og til at der ikke fra Arbejdsgiverforeningen paa nogensomhelst Maade er reageret overfor de 6 Syerskers Fratræden før nu ved Kontraklagens Fremkomst 1½ Maaned senere.

Hvad Hovedsagen angaar, kan Retten efter det Foreliggende ikke opfatte Sagen anderledes end, at den Senden Syerskerne bort ved en Sæsons Slutning, hvorom der her er Tale, har Karakter af en Afskedigelse, der stiller begge Parter frit henholdsvis med Hensyn til Genantagelse, og med Hensyn til at søge Arbejde andetsteds. Men herefter maa den omfattes af Opsigelsesreglen, medmindre det bevises, at der foreligger en afvigende Praksis, som enten er udtrykkelig anerkendt af Arbejderskernes Organisation, eller er saa klar og fast, at den maa betragtes som stiltiende anerkendt af denne. Men et saadan Bevis er ikke ført. Det kan i saa Henseende ikke være tilstrækkeligt, at det i et vist, maaske stort, men efter de foreliggende tildele modstridende Forklaringer i hver Fald noget ubestemt Omfang er sket, at Syerskerne — formentlig under Hensyn til deres Ønske og Forventning om Genantagelse hos samme Firma ved den nye Sæsons Begyndelse — faktisk har undladt at paaberaabe sig Opsigelsesreglen ved en Sæsons Slutning. Forbundets Formand vil derhos ved en enkelt Lejlighed paa dertil særlig given Anledning have paatalt dette Forhold overfor en enkel Fabrikant med mange Arbejdersker og vil have faaet dennes Løfte om Forandring.

Firmaet Brammer findes herefter at burde yde de 8 Syersker en Erstatning, der kan ansættes som af Hovedklagerne paastaaet. Derimod findes der ikke Grund til at paalægge Firmaet nogen Bod, da Firmaet efter de foreliggende Forhold maa antages at have handlet i god Tro.

Hvad Kontraklagen angaar, tør Retten under Hensyn til det af Hovedklagerne anførte ikke statueres, at der her foreligger en ulovlig kollektiv Arbejdsstandsning, og de 6 Syersker vil derfor være at frifinde i Kontrasagen.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af Kontraklagerne.

Kendelse.

Foreningen af Danske Straa- og Filthattefabrikanter bør paa Firmaet H. Brammers Vegne til de samvirkende Fagforbund paa de ovenomtalte 8 Syerskers Vegne betale en Erstatning paa 240 Kr.

Iøvrigt bør Hovedklagerne og Kontraklagerne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa ovennævnte Fabrikantforenings Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 658.

Forstaaelsen af et Afsnit af Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 4. April 1922.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Februar 1923 i Sag Nr. 658: Angaaende Forstaaelsen af næstsidste Afsnit, 1. Stykke, i den mellem Hovedorganisationerne den 4. April 1922 indgaaede Overenskomst.

Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund har i Forening under Henvisning til Loven om Den faste Voldgiftsret af 4. Oktober 1919, Prg. 4 C, anmodet Retten om at afgøre en mellem dem opstaaet Meningsforskel angaaende Forstaaelsen af den almindelige Overenskomst af 4. April 1922, næstsidste Afsnit, 1. Stykke, der er saalydende:

»Saafremt et under De samvirkende Fagforbund staaende Forbund eller en under Dansk Arbejdsgiverforening staaende Organisation eller Enkeltvirksomhed inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge den gæl-

dende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.«

Uenigheden drejer sig om, hvorvidt det i Henhold til denne Bestemmelse er berettiget, efter at det har vist sig, at Pristallet i Februar 1923 er lavere end Pristallet i Februar 1922, at reducere nedenævnte i Overenskomsterne for københavnske Kuske, Chauffører og Lagerarbejdere hjemlede særlige Ydelser:

1) de i Kuske- og Chauffør-Overenskomsterne omhandlede *Tærepenge,*
2) den i Kuskeoverenskomsterne fastsatte Betaling for *Staldtjeneste om Søndagen,*
3) de i Overenskomsten mellem Københavns Vognmandsforening og Kuskenes Fællesforbund anførte Tillæg for *Læsning og Aflæsning af Kul, Koks og Mørtel,*
5) de i visse Lagerarbejderoverenskomster fastsatte Tillæg, hvor det findes angivet, at disse ydes af særlige Grunde (smudsigt Arbejde eller lign.).

Medens *Arbejdsgiverforeningen* hævder. at den citerede Bestemmelse maa medføre, at Pristallets Fald bevirker en tilsvarende Reduktion af det hele Overenskomstniveau og derfor ogsaa af de heromhandlede Ydelser, hævder *De samvirkende Fagforbund* paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne, at Februar-Reguleringen i intet af disse Tilfælde kan øve nogen Indflydelse. Til Støtte for dette sidste Standpunkt henvises der til, *at* det ved Kendelse, afsagt den 27. Juni 1922 af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Afsnit 1, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn er fastslaaet, at disse Ydelser ikke er Lønning og ikke har lønmæssig Karakter, og *at* de derfor ikke følger Lønreglerne og saaledes heller ikke kan faa Lønningernes Reduktion. Den paagældende Nævnskendelse fastsætter følgende:

a. Tærepenge for Kuske og Chauffører forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.

b. Tillæget til Kuske for Staldtjeneste om Søndagen forbliver uforandret 4 Kr.

c. Uniformsgodtgørelse for Kuske og Chauffører nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 % under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.

d. Tilægene til Kuske for Læsning og Aflæsning af Kul, Kokes, Mørtel m. v., der i Overenskomsten er betegnede som Vederlag for at undvære Hjælp til dette Arbejde, findes ikke at kunne henregnes til »Lønningen« i egentlig Forstand. Satserne skønnes dog nu at kunne reduceres og denne Reduktion fastsættes til 15 %.

e. De til Lagerarbejdere i forskellige Brancher ydede Tillæg findes som Regel i overvejende Grad at have Karakter af Lønning og reduceres derfor i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1, med 15 %, for saa vidt det ikke i Overenskomsten er angivet, at Tillægget ydes af særlige Grunde (for smudsigt Arbejde eller lign.). I saa Tilfælde forbliver de uforandrede.

Idet Retten ikke paa Grundlag af det Foreliggende tør gaa ud fra, at den i Overenskomsten af 4. April 1922, næstsidste Afsnit, 1. Stykke foreskrevne automatiske Regulering ogsaa tager Sigte paa de heromhandlede Ydelser, der har været Genstand for særlig Fastsættelse af Nævnet og af dette er betragtet som liggende udenfor Lønninger i egentlig Forstand, kan den ikke anse den af Arbejdsgiverforeningen krævede Reduktion for berettiget.

Kendelse.

En Februar-Reduktion af de ovennævnte 5 Poster kan ikke finde Sted.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening med 150 Kr. og De samvirkende Fagforbund med 150 Kr.

Arbejdsmændene hos A/S Josef Levin & Co. Aarhus.

I »Arbejderen« Nr. 26—27 omtalte vi en mellem ovennævnte Firma og Dansk Arbejdsmandsforbunds Aarhus Afdeling opstaaet Uoverensstemmelse, der uden Resultat var behandlet paa et Fællesmøde.

Herefter varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke overfor Firmaet, til Ikrafttræden den 16 Januar, men der afholdtes da et nyt Fællesmøde den 13 Januar, og her enedes man om, at Firmaet tiltraadte en Overenskomst af 11 Maj 1922, der bestaar mellem Forbundet og »Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- Metal- og Kludebranchen.«

Der skulde saa snarest mulig optages en lokal Forhandling om Akkordpriser, og indtil Enighed om disse opnaaedes, skulde Firmaet betale de omstridte 10 Øres Akkordafsavnstillæg, dog ikke udover 4 Uger.

Saafremt der ikke opnaaedes Enighed om Akkordpriserne, forbeholdt Dansk Arbejdsmands Forbund sig at iværksætte Strejke med 8 Dages Varsel.

De ovennævnte Akkordforhandlinger førte imidlertid ikke til Enighed, og der blev da igen aftalt et Fællesmøde, der fandt Sted den 21 Februar.

Her enedes man om at forlænge Overenskomsten af 13 Januar indtil 1 April d. A. og i Mellemtiden skal der saa forsøges, ved en ny lokal Forhandling, at opnaa Eninhed om Akkordsatserne.

Arbejdsmændene hos Entreprenør Erik Bruun.

Den 22. December 1922 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, i Anledning af at Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke fra d. 26. December overfor Entreprenør Erik Bruun, for dennes Arbejde ved Viadukten i Gerløv ved Frederikssund. Anledningen hertil var, at Firmaet nægtede at betale et Tillæg af 13 Øre pr. Time for Arbejde med Jernbeton.

Da der ikke opnaaedes Enighed paa Mødet traadte Strejken i Kraft, og Dansk Arbejdsmandsforbund udvidede ved senere Varsler, Strejken til at omfatte Arbejdet ved Hr. Bruuns øvrige Entrepriser.

Den 23. Januar afholdtes et nyt Fællesmøde herom, men dette endte fuldstændig resultatløst, da Entreprenørerne nu rejste det gamle Stridsspørgsmaal om en Overenskomst gældende for hele Landet.

Efter at den udvidede Strejke havde varet nogle Uger, kom der den 14. Februar en Forhandling i Stand mellem Forbundet og Entreprenørforeningen og her frafaldt Entreprenørerne deres Krav om Oprettelsen af en Landsoverenskomst, og Entreprenør Bruun indgik paa fremtidig at betale de 13. Øres Tillæg, og til Afgørelse af det Tilfælde der havde foranlediget Striden, det allerede udførte Arbejde ved Viadukten i Gerløv, betalte Hr. Bruun 200 Kroner, hvorefter Arbejdet er genoptaget.

Smede- og Maskinarbejdere paa 4 Maskinfabrikker i Roskilde.

Under 25. Januar 1923 tilstillede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Dansk Arbejdsgiverforening 1. Strejkevarsel overfor 4 Firmaer i Roskilde.

Den 5. Februar blev der i Arbejdsgiverforeningen afholdt Fællesmøde om Sagen.

Den verserende Strid afgjordes paa følgende Maade:

Den varslede Strejke aflyses.

Hos følgende Firmaer ydes nedenstaaende Tillæg til Timelønnen at fordele paa de enkelte Arbejdere efter Firmaets Skøn:

F. Christiansen: 25 Øre, deraf 5 Øre forlods til E. Lassen.

Maglekilde Maskinfabrik: 16 Øre.

Roskilde Maskinfabrik: 14 Øre.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39-40 * KØBENHAVN DEN 31. MARTS 1923 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Marts 1923. Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. April 1923.

Forretningsudvalget.

Den økonomiske Krise.

Regeringen fremsætter Forslag til Kriseværn for Skotøj- og Cigarindustrien.

Det vil erindres, at der i August Maaned i Fjor blev gennemført en Lov om Importregulering, omfattende Skotøj- og Cigarindustrien. Denne Lov har virket paa den tilsigtede Maade, nemlig saaledes, at den har været en Beskyttelse for de to Industrier og derved skaffet Arbejde til mange Hænder, som ellers vilde have været ledige. Efter Sigende skal der være kommet Indsigelse mod Loven om Importreguleringen fra Czechoslovakiet og England, og dette skal igen have gjort Regeringen saa forskrækket, at den hurtigst mulig har taget Følehornene til sig og besluttet at lade Importreguleringen ophøre fra den 1. April. Regeringen maa saaledes mene, at den skylder de andre Lande et større Hensyn end vort eget Land og de Ønsker, der fra store Dele af Befolkningen er fremsat overfor Regeringen, om at bevare Loven om Importreguleringen.

Til Afløsning af nævnte Lov har Regeringen i Rigsdagen fremsat et Forslag, der er betegnet som Kriseværn for Produktionen af Cigarer, Cigarillos og Fodtøj, men som i Virkeligheden er et fuldblods Toldforslag.

Vi skal her give et Resumé af Lovens Indhold:

Cigar-Tolden.

I Tiden fra 1. April d. A. og indtil 30. Juni 1925 (begge Dage inklusive) bliver Tolden af Cigarer og Cigarillos at opkræve med 6 Kr. pr. kg.

For Cigarer og Cigarillos, som bevisligt er købt inden 1. August 1922, oplagt her i Landet inden 1. Januar 1923 og indklareres inden 1. Juli d. A., kan der af Ministeren, naar særlige Omstændigheder taler derfor, bevilges en Tilbagebetaling af Forskellen mellem den gamle og den nye Told.

Skotøjstolden.

I Tiden fra 1. April til 1. Juli d. A. skal Skotøjstolden opkræves med følgende Beløb:

a) af Fodtøj med Overtøj, hvori forefindes Silke, 4 Kr. pr. kg + 15 pCt. af Værdien;

b) af alt almindeligt Fodtøj (Træsko og Galoscheovertræksstøvler undtagne) 4 Kr. pr. kg + 7,5 pCt. af Værdien;

c) af Fodtøj med Gummisaal og Overtøj af ufarvet, ikke mønstervævet, vegetabilsk Manufakturstof samt af syede Overdele af saadant Stof 1 Kr. 25 Øre pr. kg;

d) af alt andet Fodtøj end forannævnt med Gummisaal og Overtøj af Manufakturvarer, fremdeles af alle Dele til Fodtøj samt af syede Overdele af andre Manufakturvarer end Silke- eller Uldvarer eller de under c) nævnte vegetabilske Stoffer 2 Kr. pr. kg.

For saa vidt Betingelserne opfyldes, vedbliver disse Satser at gælde indtil 1. November. Derefter bliver Tolden indtil 1. Juni 1925 følgende for ovennævnte Grupper:

a) 150 Øre pr. kg + 15 pCt. af Værdien.
b) 150 Øre pr. kg + 7½ pCt. af Værdien.
c) 70 Øre pr. kg.
d) 1 Kr. pr. kg.

Fra 1. Juli 1925 træder de hidtil gældende Toldsatser paany i Kraft.

Til Tobakstolden knyttes ikke anden Betingelse end den, at Fabrikanterne inden 15. April skal afgive en Erklæring om, at de ikke i den Tid, Krisetolden varer, vil forhøje Varernes Pris, medmindre der er en paaviselig Stigning i Prisen paa Raamaterialer.

For Skotøjsfabrikanterne bestemmer Loven følgende: Der maa ikke udbetales Tantième eller tilsvarende Ydelse til Direktion og Bestyrelse, der maa kun udbetales et Udbytte, som er 2 pCt. under Nationalbankens Diskonto, og Udbyttet skal beregnes efter den faktisk indskudte Kapital. Det øvrige Overskud skal paa en af Indenrigsministeren godkendt Maade anvendes til Industriens Konsolidering.

For Arbejdernes Vedkommende opstilles 3 Alternativer: enten skal Arbejdstiden forlænges, saa at den bliver som før 1. August 1915, eller den gennemsnitlige daglige Arbejdsfortjeneste, hvad enten den hidrører fra Timeløn eller Akkord, skal nedsættes, saa at den svarer til den gennemsnitlige Timefortjeneste pr. 1. August 1914 alene forhøjet med Pristallets Stigning, eller som sidste Alternativ skal baade Forlængelse af Arbejdstid og Formindskelse af Lønnen kombineres, saa at Resultatet bliver en tilsvarende Nedgang i Fortjenesten. I sidste Fald skal Ordningen godkendes af Ministeren.

Det bestemmes endvidere, at dersom der i Skotøjsfaget opnaas en saadan Overenskomst, hvorved Krisetolden forlænges, skal den Arbejder, som derefter vægrer sig ved at arbejde paa de fastsatte Betingelser, miste Retten til ekstraordinær Arbejdsløshedshjælp.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har ikke roligt kunnet se paa det Overfald, der fra Regeringspartiernes Side rettes imod Skotøjsarbejderne i første Omgang, men som i Virkeligheden er et gement Slag imod hele Arbejderklassen. Under 24. Marts er der sendt følgende Protestskrivelse til

Regering og Rigsdag.

Under 21. Marts d. A. har Ministeriet i Folketinget fremsat Forslag til Lov om midlertidigt Kriseværn for Produktion af Cigarer, Cigarillos og Fodtøj. Da dette Lovforslag berører vigtige Interesser for et betydeligt Antal Medlemmer hørende til De samvirkende Fagforbund, ønsker Forretningsudvalget for denne Organisation straks at nedlægge den alvorligste Indsigelse imod dette Lovforslags Fremme.

Det Formaal, som Lovforslaget sigter efter: at skabe et Værn imod den udenlandske Konkurrence, vil næppe blive tilfredsstillende opfyldt ved de foreslaaede Foranstaltninger. Dette kan derimod opnaas ved Forlængelse af den Importregulering, som paabegyndtes i August 1922, og alle Parter i de to omhandlede Industrier — Fabrikanter, Handlende, Importører og Arbejdere — har som bekendt fremsat Ønske om denne Forlængelse.

Men selv om det ved de foreslaaede mægtige Toldforhøjelser er muligt at udelukke Importen, i Særdeleshed fra England, Amerika, Holland og Czechoslovakiet, maa vi paa det skarpeste protestere imod de Indgreb i Overenskomstforholdene for Skotøjsarbejderne, som tilsigtes ved den foreslaaede Lov. Der er paa lovmæssig Maade, under Medvirkning af Statens Forligsmænd, afsluttet Overenskomst om Lønnen og om Arbejdstiden for Arbejderne i Skotøjsindustrien. Denne Overenskomst gælder til 1. Februar 1924, og De samvirkende Fagforbund vil ubetinget staa ved Siden af Skotøjsarbejderne i Bestræbelserne for at værne Arbejdernes Rettigheder i Henhold til denne Overenskomst. Arbejderne har i de sidste Aar maattet finde sig i betydelige Lønnedsættelser, ogsaa i den sidste Tid, endskønt der atter er foregaaet en betydelig Stigning i Priserne paa Livsfornødenhederne, og Arbejderne har desuden maattet bære den tunge Byrde, som henved 3 Aars Arbejdsløshed har lagt paa dem. Der maa derfor baade af formelle og reelle Grunde protesteres imod den Forstyrrelse af de rolige ,ved Overenskomst sikrede Arbejdsforhold, som Ministeriet nu opfordrer til ved det nævnte Lovforslag.

I Arbejdsfredens Interesse opfordres Rigsdagen herved til ikke at fremme det her omhandlede Lovforslag, og i Industriens og dens Arbejderes Interesse opfordrer vi Rigsdagen til at forlænge Loven af 4. August 1922 om Regulering af Importen af Fodtøj og Cigarer.

For Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Carl F. Madsen.
/ Alfr. Christiansen.

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

Efter Statistiske Efterretninger.

Den sidste Beregning over Prisbevægelsen i Danmark blev foretaget i Januar Maaned, og Resultatet heraf er meddelt i »Statistiske Efterretninger« Nr. 4 1923. I det følgende skal der til Sammenligning meddeles nogle Oplysninger om Prisbevægelsen i forskellige andre Lande.

For de tre skandinaviske Lande og Finland er Grundlaget for Prisberegningerne bragt i saa nær Overensstemmelse, som de særlige Forhold i hvert enkelt Land muliggør. I andre Lande er det ikke altid samme Metoder, der anvendes ved Beregningerne, og nogen Usikkerhed ved at sammenstille de forskellige Tal kan derfor ikke undgaas. For en Række Landes Vedkommende foretages Beregningerne heller ikke for et helt Budget, men kun for Dele af et saadant, ofte Fødevarer alene, og der kan derfor kun blive Tale om Sammenligning paa dette Omraade.

I de følgende Oversigter gives en Sammenstilling af Prisbevægelsen for de tre skandinaviske Lande og Finland for Aaret 1922. I alle fire Lande hviler Beregningerne paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Udgangspunktet er Udgiften i 1914. Prisstigningen til de forskellige Tidspunkter og for de forskellige Udgiftsgrupper i Budgettet er angivet i Procent af Udgiften i 1914.

	Prisstigning fra 1914		
Danmark	Jan. 1923 pCt.	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.
Fødevarer	80	84	97
Klæder, Fodtøj, Vask	120	117	125
Bolig	55	55	41
Brændsel og Belysning	177	201	233
Skatter, Kontingenter o. l.	169	155	201
Andre Udgifter	103	103	106
I alt	98	99	112

	Prisstigning fra 1914		
Sverige	Jan. 1923 pCt.	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.
Føde- og Nydelsesmidler	66	78	102
Beklædning	103	110	140
Bolig	63	63	63
Brændsel og Belysning	88	88	107
Skatter	163	164	272
Øvrige Udgifter	90	95	110
I alt	83	90	116

	Prisstigning fra Juli 1914		
Norge	Dec. 1922 pCt.	Juni 1922 pCt.	Dec. 1921 pCt.
Madvarer	115	127	168
Beklædning	137	149	171
Husleje	73	68	66
Brændsel og Belysning	136	163	211
Skatter*)	—	—	—
Øvrige Udgifter	151	157	169
I alt	138	149	175

*) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

	Prisstigning fra Juli 1914		
Finland	Dec. 1922 pCt.	Juni 1922 pCt.	Dec. 1921 pCt.
Fødevarer	1022	1039	1130
Beklædning	990	999	1007
Husleje	695	654	502
Brændsel	1240	1161	1149
Skatter	2426	1993	1993
I alt	1057	1037	1072

Medens Prisniveauet i Danmark og Sverige i Forhold til Niveauet i 1914 var omtrent ens i Begyndelsen i 1922, har Prisnedgangen i Aarets første Halvdel været betydelig stærkere i Sverige end i Danmark, og medens Nedgangen fortsattes i Sverige i sidste Halvdel af 1922, var Prisniveauet i Danmark næsten uforandret fra Juli 1922 til Januar 1923. Ved Begyndelsen af Aaret 1923 er Prisniveauet i Dan-

mark derfor betydeligt højere end i Sverige. I Norge, hvor Prisniveauet siden 1914 som Regel har været en Del højere end i Danmark og Sverige, har der været Nedgang gennem hele det sidste Aar. For alle de tre skandinaviske Lande gælder det, at Prisfaldet i Aarets første Halvdel har været noget stærkere end i den sidste Halvdel af Aaret, hvor Priserne i Danmark, som nævnt, endog var næsten uforandrede. I Løbet af hele Aaret 1922 er Prisniveauet i Sverige og Norge faldet med ca. 15 Procent, medens det i Danmark kun er faldet med 6—7 Procent.

og i Januar 1923 var Prisniveauet henholdsvis 84 og 78 pCt. over 1914.

For de fleste andre Lande end de allerede nævnte lader Prisbevægelsen sig kun følge for Fødevarer, idet der — som allerede nævnt — som Regel ikke haves ensartede Oplysninger om Bevægelsen for hele Husholdningsbudgettet. Paa Grundlagaf det af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udgivne Maanedsskrift: »International Labour Review« (»Revue international du Travail«) meddeles i nedenstaaende Tabel de foreliggende Oplysninger fra en Række Lande. Da Grundlaget for

Prisstigningen for Fødevarer siden 1914.

	Sidste Opgørelse		Juli 1922	Januar 1922
Lande i Europa.	Maaned	pCt.	pCt.	pCt.
England	Jan. 1923	75	80	85
Tyskland	Jan. 23	136500	6736	2363
Frankrig (320 Byer)	Septbr. 22	212	215	249
— (Paris)	Decbr. 22	205	207	219
Belgien	Debbr. 22	329	281	317
Holland (Amsterdam)	Septbr. 22	41	40	48
Schweiz	Novbr. 22	55	53	87
Italien (Rom)	Decbr. 22	376	359	369
— (Milano)	Novbr. 22	416	392	458
Østrig (Wien)	Decbr. 22	1052000	328100	74700
Czechoslovakiet	Oktbr. 22	916	1330	1367
Polen (Varsjav)	Decbr. 22	323700	129711	73498
Finland	Decbr. 22	1022	1039	1130
Norge	Decbr. 22	115	127	168
Sverige	Jan. 23	66	78	102
Danmark	Jan. 23	80	84	97
Lande udenfor Europa				
Forenede Stater i Nord-Amerika	Novbr. 22	42	39	39
Kanada	Decbr. 22	40	38	49
Australien	Novbr. 22	45	48	42
New-Zealand	Novbr. 22	39	44	47
Indien	Decbr. 22	57	60	69
Syd Afrika	Novbr. 22	20	16	21

I Finland var Prisstigningen i December 1922 1057 Procent. Prisbevægelsen har været ret uensartet i det sidste Aar, men Bevægelserne fra Maaned til Maaned har kun været smaa.

For England offentliggøres hver Maaned i »Labour Gazette« Resultaterne af foretagne Beregninger over Prisniveauet. Beregningerne foretages paa Grundlag af samtlige Udgifter i et normalt Arbejderbudget, og Forudsætningen er her ligesom i de skandinaviske Lande, at Forbruget stadig svarer til Forbruget i 1914. I Januar 1922 var Prisstigningen 92 pCt.; i Juli 1922

Beregningerne ikke er helt ensartet, vil en umiddelbar Sammenligning mellem Tallene for de forskellige Lande være forbundet med nogen Usikkerhed. Derimod vil Bevægelsen i Prisniveauet for de enkelte Lande fremgaa mere sikkert af Tabellen.

Indenfor de europæiske Lande har Prisbevægelserne for Fødevarer været meget forskellige i Aaret 1922. De tre skandinaviske Lande, England, Holland og Schweiz, d. v. s. de Lande, hvor Prisstigningen fra 1914 har været forholdsvis mindst, viser alle Nedgang for Fødevarepriserne i Løbet af det sidste

Aar. Nedgangen har som Regel været forholdsvis størst i Aarets første Halvdel.

Frankrig viser en mindre Prisnedgang i Aarets første Halvdel, men i det sidste halve Aar har Priserne været ret konstante. I Belgien og Italien er Fødevarepriserne efter en mindre Nedgang i Begyndelsen af 1922 nu igen naaet op til omtrennt samme Niveau som for et Aar siden. I Polen har Priserne i det sidste Aar været i stadig Stigning gennem hele Perioden. Det samme gælder Tyskland, hvor Fødevarepriserne i Løbet af 1922 er steget til det 50—60 dobbelte, en Stigning, der særlig falder paa Aarets sidste Halvdel. I Østrig 4-doubledes Fødevarepriserne i Aarets første Halvdel, og derefter 4-dobledes de atter i Løbet af de 2 Maaneder fra Juli til September, da Prisstigningen fra 1914 androg 1.353.000 pCt.; fra September til December faldt Priserne med ca. 1 Fjerdedel. I Czechoslovakiet var Priserne ret stillestaaende i Begyndelsen af 1922, men faldt fra Juli til Oktober med næsten 1 Tredjedel.

I Landene udenfor Europa har Priserne i 1922 været ret uforandrede. I de Forenede Stater, Kanada, Australien og New Zealand har Fødevarepriserne gennem hele Aaret ligget ca. 40 Procent over Priserne i 1914.

Udlandet.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge

10. ordinære Kongres.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge afholdt sin 10. ordinære Kongres i Kristiania i Dagene den 4. til og med den 11. Marts med følgende Dagsorden:

1. Kongressens Konstituering.
2. Beretning og Regnskab.
3. Organisationens Omlægning.
4. Vore internationale Forbindelser.
5. Den faglige Situation (herunder Voldgiftsretsloven).
6. Lovændringer.
7. Folkets Hus' Fond.
8. Kooperationen.
9. Agitationen.
10. Forskellige Andragender.
11. Bevillingssager.
12. Valg.

Kongressen bestod af 158 Repræsentanter for Fagforbundene, 54 for Samorganisationerne (Fællesorganisationerne), 13 Sekretariatsmedlemmer, 3 Revisorer, Landsorganisationens 3 Sekretærer og 12 Gæster.

Som Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund var mødt: *Carl F. Madsen, Alfr. Christiansen* og *J. P. Jonson;* for Arbejdernes faglige Landsorganisation i Sverige: *Arvid Thorberg, Janne Jönson* og *Eric Lange;* for Landsorganisationen i Tyskland: *Peter Grassmann;* for Landsorganisationen i Finland: *Matti Väisänen.* Fra Landsorganisationen i Rusland var anmeldt som Repræsentanter: *A. Losowsky* og *Antipow,* men disse udeblev paa Grund af, at *Losowsky* var blevet syg.

Ved Kongressens Aabning holdt Landsorganisationens Formand, *Ole O. Lian,* en Tale, hvoraf vi gengiver enkelte Afsnit:

Lian udtalte bl. a.: Det er under vanskelige Forhold, at Arbejdernes Repræsentanter samles til denne Kongres. Siden vi sidst var samlede, har Arbejderne gennemgaaet en økonomisk Krise af et Omfang som aldrig før. Over hele Verden har denne Krise gjort sig gældende. Her i vort Land antog Arbejdsløsheden ukendte Dimensioner, der var Tider, da Antallet af Arbejdsløse var oppe paa 60.000 til 70.000. Ved Siden heraf Indskrænkninger paa alle Hold med underbetalt »Nødsarbejde« som Samfundets eneste Udvej. Ved Siden heraf ser man over hele Verden en bevidst kapitalistisk Offensiv med Sigte paa at vælte Krigens Byrder og Følgerne af Krisen over paa Arbejderklassen. Ogsaa herhjemme har de 2 sidste Aar været præget heraf. Vi har maattet udkæmpe haardnakkede Kampe — i Selvforsvar — mod Arbejdskøberne og de borgerlige Magthavere. Og vi staar foran nye Kampe.

. . . . Lønningerne, *hvis Regulering nedad begyndte altfor sent i vort Land,* blev i Aaret sat ned ikke ubetydeligt. Ogsaa 1923 maa bringe en væsentlig Reduktion. Uden en saadan bliver vort Arbejde for økonomisk Genopbygning

frugtesløst. Omkostningerne maa successivt lavere ned.

Under disse Forhold rejser sig i første Række Spørgsmaalet om for denne Kongres at skabe en bevidst Villie hos Arbejderklassen til at slaa Kapitalistklassens Offensiv tilbage. Tiden er vanskelig, men den tvinger Arbejderklassen til at forstaa, at vi maa slutte vore Rækker fastere sammen.

Desværre er Medlemsantallet i Landsorganisationen sunket. Det skyldes i første Række Arbejdsløsheden. Men mange ubefæstede, som kom til os i den gode Tid, da det kun var at høste Frugterne af Organisationens Arbejde, er faldet fra. Og vore Organisationer har haft voldsomme Paaligninger til Støtte for vore arbejdsløse Kammerater. Dette har svækket vor Økonomi. Heldigvis er der nu atter kommet Mod og Liv i Rækkerne.

. . . . Det er naturligt, at disse Forhold mere end før gør det aktuelt for os, paa hvilken Maade vi bedst skal bygge vor Organisation, hvorledes vi mest hensigtsmæssig skal konsolidere vore Kræfter, og hvilken *Taktik* vi skal følge, for at slaa Arbejdsgiverforeningens Angreb tilbage. Her maa vi se realistisk paa Tingene, og ikke alt for meget lade os binde af Tradition og tidligere anvendte Fremgangsmaader. Det, som maa lede os i denne *Forsvarskamp,* maa udelukkende dikteres af de Forhold, som Arbejderklassen i Dag lever under.

. . . . I Forbindelse hermed staar Spørgsmaalet om *Organisationsformerne.* Det er saaledes, at i en stor Organisation som vor kan Særmeningerne ikke altid blive tilfredsstillet. Den samlede Enhed og Takt maa bevares.

Taleren udviklede dette nærmere og belyste Sekretariatets Indstilling om dette Spørgsmaal, hvorefter kan fortsatte:

Spørgsmaalet om vore *internationale Forbindelser* er ogsaa et brændende Punkt paa Kongressens Dagsorden. Det er klart, at Udmeldelsen af Amsterdam-Internationalen maa være endelig og definitiv. Repræsentantskabets Beslutning herom har et aldeles overvejende Flertal indenfor Organisationerne for sig. Men paa den anden Side er det givet, at Landsorganisationen og Forbundene vil samarbejde med de andre Landes Fagorganisationer. Og Spørgsmaalet om Tilslutning til Den røde Internationale maa behandles i Fagforeningerne og derefter afgøres af Repræsentantskabet. En formel Indmeldelse, uden at den Situation er skabt indenfor Fagorganisationen, at Indmeldelsen hviler paa et solidt Grundlag, vil ikke være af nogen Værdi for R. F. I., men vil tværtimod kunne svække og endog splitte Fagorganisationen. At vedtage en Beslutning for Dagen efter at rejse en heftig Strid indenfor Fagorganisationen, vilde være ansvarsløst og dobbelt ansvarsløst i en Tid som nu, da Fagorganisationen og Arbejderklassen i Norge staar overfor den alvorligste Situation, som den nogensinde har været oppe i.

Efter yderligere at have omtalt de andre paa Dagsordenen staaende Spørgsmaal sluttede Taleren med nogle almindelige Betragtninger over Situationen og erklærede Kongressen for aabnet.

Efter Aabningstalen fremsatte Repræsentanter for de indbudte Landsorganisationer korte Udtalelser, og Kongressen konstitueredes.

Beretningen over Virksomheden i Kongresperioden og Regnskaberne behandledes og godkendtes efter nogen Debat.

Dagsordenens Punkt 3 (Organisationens Omlægning) gav Anledning til en længere Diskussion, der dog ikke aabenbarede nogen større Uenighed om det foreliggende Spørgsmaal. Man maa i denne Forbindelse erindre, at Kongressen i 1920 vedtog et Forslag til Omlægning af Organisationerne, hvis Grundprincip var, at Fagforbundene skulde opløses, og Organisationens Grundlag skulde være de lokale Samorganisationer. (Se nærmere herom i »Arbejderen« Nr. 7 for 14. August 1920). Til at udrede hele dette Spørgsmaal nedsatte Kongressen en Komité, som skulde have sine Forslag færdige saa betids, at de kunde behandles af Medlemmerne og paa Forbundenes Kongresser, inden Landsorganisationens Kongres afholdtes. Komitéen har derefter udarbejdet Forslag paa det givne Grundlag, som har været til Behandling i Organisationerne. Resultatet af denne Behandling var, at 15 Forbund med 46.749 Medlemmer stemte for Om-

lægning, medens 17 Forbund med 41.237 Medlemmer stemte imod.

Under disse Omstændigheder vilde Sekretariatet ikke forelægge for Kongressen noget af de 2 Forslag, som Komitéen havde udarbejdet, men forelagde et udforligt motiveret Forslag om, at *Fagforbundene* skulde omlægges til *Industriforbund*. Dette Forslag var saalydende:

»I Erkendelse af, at den stadig stærkere Koncentration af Kapitalmagten i Forbindelse med den industrielle og tekniske Udvikling nødvendiggør den stærkest mulige Sammenslutning af Arbejderne, og at Organisationsformerne maa udvikles saaledes, at Arbejderklassens Solidaritet bedst kan udnyttes og Arbejdernes Kampkraft øges, udtaler Kongressen:

1. Grundlaget for Fagorganisationens Opbygning skal være Arbejdspladsen.
2. Hovedenhederne indenfor Landsorganisationen skal være de landsomfattende Industriorganisationer eller -forbund. Paa en og samme Arbejdsplads skal kun en Industriorganisation (Forbund) være repræsenteret. Ved Gennemførelsen heraf skal der tages Hensyn til de i nærværende Indstilling anførte Præmisser, og de Undtagelser fra Reglen, som der er nævnt Eksempler paa.
3. Paa en og samme Arbejdsplads skal dannes én Bedriftsorganisation i Tilslutning til vedkommende Industriorganisation. Som en Overgang kan det dog tillades, at flere Foreninger bestaar paa samme Arbejdsplads, men de maa alle tilhøre samme Industriorganisation eller -forbund.
4. Er der flere Foreninger indenfor samme Industriorganisation, paa en Arbejdsplads, i et Industricentrum eller i en By, skal disse danne en stedlig Industrigruppe.
5. For Gennemførelsen af de nuværende Forbunds Overgang til Industriorganisationer efter de Linier, som er optrukket i nærværende Indstilling, optages straks Forhandlinger mellem vedkommende Organisationer. Disse Forhandlinger skal ledes af et af Kongressen valgt Organisationsudvalg paa 9 Medlemmer. Tvistigheder, som maatte opstaa Organisationerne imellem ved Gennemførelsen af de forannævnte Bestemmelser, afgøres med bindende Virkning af Organisationsudvalget.
6. Kongressens Beslutning maa gennemføres hurtigst muligt og senest inden 30. Juni 1924.«

Det foreliggende Forslag vedtoges af Kongressen med alle Stemmer mod 1, efter at der i Punkt 5 var foretaget den Ændring, at »Organisationsudvalget paa 9 Medlemmer« ombyttedes med »Sekretariatet«. Et Forslag om, at der ikke skulde foretages nogen Forandring i Organisationsformen, fik kun 6 St., og et Forslag om at udsætte Gennemførelsen af Beslutningen fra 30. Juni 1924 til 30. Juni 1925, forkastedes med alle St. mod 45 St.

Det paafølgende Punkt: *Internationale Forbindelser*, gav Anledning til en lang Debat. Her var Stillingen den, at Repræsentantskabet i Oktober 1922 vedtog at udmelde Landsorganisationen af Amsterdam-Internationalen, og at Spørgsmaalet om Landsorganisationens Stilling til Den røde faglige Internationale afgøres af Kongressen i 1923.

Paa egne og 9 andre Sekretariatsmedlemmers Vegne fremsatte *Lian* følgende Forslag:

»1. Kongressen slutter sig til Repræsentantskabets Beslutning om Udmeldelse af Amsterdam-Internationalen, som derved er endelig og definitiv.
2. Landsorganisationen og de tilsluttede Forbund maa ved enhver Anledning virke for de russiske Fagforbunds Optagelse i sine respektive internationale Fagforbund for derved at konsolidere den internationale Organisation efter Produktionslinier.
3. Landsorganisationens Forhold til R. F. I. udredes af Sekretariatet og oversendes til Medlemmerne til Urafstemning, som maa være tilendebragt inden 31. Oktober 1923. Urafstemningen ledes af Sekretariatet og foregaar paa den Maade, at Sagen behandles og afgøres paa Medlemsmøder eller Generalforsamlinger.

Naar Resultatet af Foreningernes Behandling foreligger, træder Repræsentantskabet sammen til ende-

lig Afgørelse af Sagen. Repræsentantskabets Afgørelse træffes under Hensyntagen til Stemmegivningen og det indre Samhold inden Landsorganisationen.

Under Henvisnig til Kongressens principielle Beslutning i 1920 om Tilslutning til Socialkomitéens Flertalsindstilling, Raadssystemet og Masseaktionen, bemyndiges Sekretariatet til at fortsætte Samarbejdet med R. F. I.«

Paa egne og 3 andre Kongresdeltageres Vegne fremsatte *H. Jonson* følgende Forslag:

»Spørgsmaalet om Landsorganisationens fremtidige internationale Forbindelse oversendes en af Kongressen valgt Komité til Udredning.

Udredningen maa omfatte Spørgsmaalet om Indmeldelse, saavel i Den røde faglige Internationale i Moskva som Indmeldelse i International Arbejder-Association i Berlin. Komitéen maa bringe paa det Rene, hvilke Forpligtelser en Indmeldelse i hver af de ovennævnte Internationaler vil medføre for Landsorganisationen og de enkelte Forbund. Videre maa der bringes fuld Klarhed over, hvilke Følger en Indmeldelse i nogen af disse Internationaler vil faa for de enkelte Forbund ligeoverfor deres respektive Forbundsinternationaler og Broderorganisationer i andre Lande, og hvilken Indflydelse det vil faa for Samarbejdet og Tillidsforholdet inden Landsorganisationen.

Naar Udredningen foreligger, oversendes den med Sekretariatets Indstilling de tilsluttede Organisationer (Forbundene) til Behandling og Udtalelse. Forbundenes Udtalelse maa foreligge i saa god Tid, at Sagen kan forelægges næste Kongres, der træffer den endelige Afgørelse.«

Paa egne og en anden Repræsentants Vegne fremsatte *Oscar Ruud* følgende Forslag til Udtalelse:

»Det er et uimodsigeligt Faktum, at af Europas fagligt organiserede Arbejdere tilhører den langt overvejende Del »Det internationale Fagforeningsforbund«.

I Erkendelse af, at en international Sammenslutning af de fagligt organiserede Arbejdere er absolut paakrævet for at værne om Arbejdernes Interesser mod den graadige Privatkapitalisme, foreslaar undertegnede, at Arbejdernes faglige Landsorganisation opretholder sit Medlemsskab i Det internatioale Fagforeningsforbund (Amsterdam-Internationalen), indenfor hvis Ramme den bør arbejde for, at Arbejdernes faglige Internationale altid er tidsmæssig og stemmende med de Retningslinier og Krav, som fremmer de internationalt fagligt organiserede Arbejderes Tarv.«

Endelig forelaa fra 3 Medlemmer af Sekretariatet *(Alberti, Bratvold* og *Oskar Olsen)* følgende Forslag:

»Kongressen kan ikke anbefale Landsorganisationens Indmeldelse i Den røde faglige Internationale.«

Ved Afstemningen forkastedes først sidstnævnte Forslag, der fik 37 Stemmer. Derefter foretoges alternativ Afstemning mellem Punkt 1 i Lian m. fl.s Forslag og Ruud m. fl.s Forslag. Lians Forslag vedtoges mod 29 St., der afgaves paa Ruuds Forslag. Punkt 2 i Lians Forslag vedtoges mod 8 St. Tilslut foretoges alternativ Afstemning mellem Punkt 3 i Lian m. fl.s Forslag og Jonson m. fl.s Forslag. Afstemningen, der foregik ved Navneopraab, gav til Resultat, at Lians Forslag vedtoges med 151 St. mod 64 St., der afgaves for Jønsons Forslag. Det af Sekretariatets Flertal fremsatte Forslag blev saaledes vedtaget i sin Helhed.

Den næste Sag paa Dagsordenen (Den faglige Situation) affødte en interessant Diskussion, der ikke ønskedes refereret. Der toges Beslutning om, at man maatte *modsætte* sig en Lovgivning om tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder, og altsaa ogsaa modsætte sig en Forlængelse af den Voldgiftslov, som udløber den 1. April d. A. Endelig vedtoges det at udsende et Manifest til »Det arbejdende Folk i Norge« i Anledning af den Kamp, som Arbejdsgiverforeningen truer med at etablere i dette Foraar.

Under Behandlingen af Dagsordenens Punkt 6: *Lovændringer,* fremsattes bl. a. Forslag om Ændringer i Repræsentationsretten til Kongressen og Repræsentantskabets Sammensætning. Begge Forslag forkastedes. Et Forslag om, at den gensidige Repræsentation med »Det

norske Arbejderparti« skulde udgaa af Loven, gav Anledning til nogen Diskussion og forkastedes sluttelig ved Navneopraab med 134 mod 8 St. Fraværende var 80 Repræsentanter. Forinden Afstemningen havde en Del af Forslagets Tilhængere, begrundet i, at Taletiden var blevet indskrænket, forladt Kongreslokalet.

Efter at have behandlet de under Punkt 7 til og med 11 opførte Spørgsmaal, der nærmest kun har indre Interesse, gik man til Behandling af Forslag om Lønninger til de fast ansatte Medlemmer af Sekretariatet. Efter at Forslaget herom var vedtaget, skred man til Valg. Til Formand genvalgtes Ole O. Lian med 161 St. Til Næstformand Elias Volon med 124 St. og til Sekretær P. Aarøe enstemmig. De øvrige Valg til Sekretariatet var, med et Par Undtagelser, Genvalg.

Tyskland.

8-Timersdagen.

Den tyske faglige Landscentrals Forretningsudvalg har paa et Møde fornylig drøftet Spørgsmaalet om forøget Arbejdsydelse under 8-Timers Arbejdsdagen. Næstformanden, Grassmann, fremhævede, at Fagforeningerne til fulde var opmærksom paa Nødvendigheden af at forøge baade Arbejdsydelsens Kvantitet og Kvalitet, men han mente ikke., at det burde ske paa Bekostning af 8-Timers Arbejdsdagen, eller at det alene skulde være Arbejderne, der skulde bringe Ofre. Ligeledes drøftede man, om Undtagelser fra 8-Timers Arbejdsdagen skulde fastsættes ved Lov eller foregaa gennem fri Overenskomst mellem Arbejdsgiverne og Fagforeningerne, og den sidste Form vandt ubetinget Tilslutning. Det blev enstemmig vedtaget strengt at fastholde den lovbestemte 8-Timers Arbejdsdag, og der blev nævnt Eksempler paa forøget Arbejdsydelse som Følge af den forkortede Arbejdstid.

Forbundets Formand, Leipart, samlede Resultatet af Diskussionen i, at Fagforbundene erkendte Nødvendigheden af at forøge Arbejdsydelsen, men kunde ikke indrømme, at dette kun kunde ske gennem længere Arbejdstid. Fagforeningerne var — som sædvanlig — villige til at drøfte Spørgsmaalet om Overarbejde, hvis det kunde bevises, at en midlertidig Arbejdsforlængelse var nødvendig. Alle Kollektivaftaler havde hidtil indeholdt Bestemmelser om Overtidsarbejde; men Afgørelsen af, hvorvidt saadant var nødvendigt, skulde ikke overlades Arbejdsgiverne alene, men foregaa gennem Samarbejde med Fagforeningerne. Loven skulde kun tillade Overtidsarbejde som en midlertidig Foranstaltning.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 641
Drejerforbundets Blokade overfor Vesterbros Maskinsnedkeri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Marts 1923 i Sag Nr. 641: Dansk Arbejdsgiverforening paa Træindustrifabrikantforeningen for København og Omegns og denne igen paa Fabrikant Christoffersen, Vesterbros Maskinsnedkeris Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Drejerforbundet i Danmarks Vegne.

Fabrikant Christoffersen, Vesterbros Maskinfabrik, havde faaet en stor Ordre paa Levering af Træskiver til et nyopfundet Telefonhøreapparat og antog efterhaanden til Udførelsen af det paagældende Arbejde 16 Mand, der tilhørte forskellige Fagforbund, men hvoraf ingen var faglærte Drejere. Til Oplæring af Arbejderne antog Christoffersen en tidligere Drejermester. Arbejdet aflønnedes den første Tid dels med Timeløn, dels med et fast Tillæg for hver Træskive, man forfærdigede. Efter nogen Tids Forløb gik man efter Forhandling mellem Christoffersen og to af Arbejderne valgte Tillidsmænd over til fast Akkord.

Fra Drejerforbundet, der ikke havde nogen Overenskomst med Christoffersen, fremkom der nu Krav om, at visse Dele af Arbejdet, nemlig Slibningen og Poleringen af Træskiverne, skulde betragtes som Drejerarbejde og lønnes i Overensstemmelse dermed. Dette vilde Christoffersen ikke gaa ind paa. Han gjorde gældende, at det drejede sig om en Masseproduktion, og at han ikke havde Brug for Drejere til Arbejdet.

I Henhold til Varsler af 23. og 30. November f. A. blokerede Forbundet derefter fra den 8. December Christoffersens Virksomhed for Tilgang af dets Medlemmer, for saa vidt angik Slibning og Polering af Træskiverne. Dette havde til Følge, at de af Christoffersen antagne Arbejdere forlod Arbejdet, skønt de ikke stod som Medlemmer af Drejerforbundet, og at det ikke var Christoffersen muligt at faa nye Arbejdere. Han mistede derefter Ordren og har senere afhændet de Maskiner, han havde anskaffet sig til Brug ved Udførelsen af det paagældende Arbejde. Til Trods herfor har Drejerforbundet imidlertid ikke villet hæve Blokaden.

Under denne Sag har Klagerne nu paastaaet Drejerforbundet idømt Bod for ulovlig Blokade af Christoffersens Virksomhed. De hævder, at det drejede sig om en Masseproduktion af de omtalte Træskiver, og at Arbejdet udførtes paa en saadan Maade, at der ikke var Brug for faglært Arbejdskraft. De mener derfor, at Blokaden er stridende mod Septemberforligets Punkt 4.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De henviser til, at Slibning og Polering af lignende Træskiver andetsteds udføres af Drejere, og de gør gældende, at de maatte være berettiget til at søge Fastsættelsen af en passende Pris fremtvunget gennem en lovlig varslet Blokade.

Efter det for Retten oplyste maa det antages, at det paagældende Arbejde har været af den Art, at det kunde udføres af ufaglærte Folk. Drejerforbundet har imidlertid været berettiget til at at blokere Virksomheden for Tilgang af sine egne Medlemmer. Derimod har den faktiske Blokade, Virksomheden maa antages at have været Genstand for fra andre Arbejderes Side, ikke været lovlig. Under de foreliggende Omstændigheder findes det imidlertid betænkeligt at paalægge Drejerforbundet Ansvar herfor. Derimod findes den iværksatte Blokade i hvert Fald nu at burde hæves, idet Christoffersen har opgivet Fabrikationen, saaledes at der ikke mere er nogen Rimelighed i at søge Fastsættelsen af en Pris fremtvunget.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Den under Sagen omhandlede Blokade bør hæves.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramisk Forbund og Porcelænsfabrikken „Norden."

Efter at der i nogen Tid har været ført Forhandling mellem Porcellænsfabrikken »Norden« og Keramisk Forbund om en Overenskomst for Brugsporcellæn, indbød Indenrigsministeren til et Møde i Ministeriet Onsdag den 17. Januar. Begge Hovedorganisationerne deltog i Mødet. Arbejdsgiverforeningen ved Ejner Jørgensen, De samvirkende Fagforbund ved Vilh. Nygaard.

Mødet endte med, at Direktør Simonsen, »Norden«, afleverede et Forslag, som han betegnede som et Ultimatum. Herimod protesterede Nygaard, idet han erklærede, at selv om dette Møde havde den ejendommelige Karakter, at Ministeren optraadte som Forligsmand, vilde vi ikke modtage et Ultimatum. Efter Udtalelser af Ministeren enedes man om, at Keramisk Forbund skulde tage Stilling til Forslaget, og at dette skulde tilføjes en Anmærkning om, at den ny Overenskomst ikke skabte Præcedens for Forhandlingerne om de gamle Fabrikkers Overenskomster 1924.

Den 20. Januar tilstillede Forbundet Sammenslutningen en Skrivelse indeholdende forskellige Ændringer.

Den 25. Januar afholdtes Fællesmøde om Sagen i Arbejdsgiverforeningen. Her stillede Arbejdsgiverforeningens Repræsentant et Forslag indeholdende 4 Ændringer til de tidligere stillede Forslag. Forbundets Repræsentanter lovede i Løbet af Dagen at tage Stilling til det ændrede Forslag.

I Skrivelse af 26. Januar har Forbundet meddelt Arbejdsgiverforeningen, at man har tiltraadt Forslaget.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1923.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. April 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F. E. BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41 * KØBENHAVN DEN 7. APRIL 1923 * 19 AARGANG

8-Timersdagen i Udlandet.

I.

»Arbejderen«s Læsere vil alle erindre, at der i Hovedoverenskomsten af 4. April 1922 fandtes en saalydede Passus:

»Der nedsættes et Udvalg, hvortil Arbejdsgiverforeningen vælger 5 Medlemmer, De samvirkende Fagforbund 5 Medlemmer, og hvis Møder ledes af Forligsmændene. Det paahviler dette Udvalg at gennemgaa de under de hidtil førte Forhandlinger fremførte Oplysninger om de faktiske Forhold med Hensyn til Arbejdstiden her og i andre Lande. Udvalget afgiver Betænkning senest 1. Juli d. A.«

Det i Henhold hertil nedsatte Udvalg kom til at bestaa af *Carl F. Madsen, J. A. Hansen, Martin Petersen, V. S. Petersen* og *M. C. Lyngsie* for De samvirkende Fagforbund. Arbejdsgiverforeningen valgte *H. Langkjær, Einar Jørgensen, Silius Johansen, Otto Meyer* og *N. L. Petersen.*

Departementschef *Adolph Jensen* har fungeret som Udvalgets Formand, medens den ene af Forligsinstitutionens Sekretærer, Fuldmægtig i Indenrigsministeriet *Erik Dreyer* har været Udvalgets Sekretær.

Dette Udvalg har nu for nylig afsluttet sit Arbejde og afgivet en af samtlige Medlemmer underskreven Betænkning.

Da Udvalget paabegyndte sit Arbejde, enedes man om at give dets Virksomhed et noget videre Perspektiv end efter Overenskomstens Bogstav og at søge tilvejebragt saa nye Oplysninger som muligt om Arbejdstiden i Udlandet, selv om dette naturligvis vilde tage noget mere Tid.

Saavel Arbejdsgiverforeningen som De samvirkende Fagforbund overlod Udvalget alt Materiale, som var i deres Besiddelse om denne Sag, og som i Hovedsagen var samlet under de forudgaaende Maaneders Forhandlinger. Det bestod for begge Parters Vedkommende i Love og Bekendtgørelser samt andre officielle Publikationer, samt fra Arbejderne desuden en Række Oplysninger fra de forskellige Landes Samvirkende Fagforbund.

Efter at dette Materiale var bearbejdet af Udvalgets Sekretær, besluttede Arbejderrepræsentanterne at lade det oversætte og tilstille De samvirkende Fagforbund i hvert enkelt Land for at bede dem gennemgaa det og fremkomme med eventuelle Bemærkninger.

Det saaledes tilvejebragte nye Materiale blev derefter gennemgaaet af Udvalget, der nu, som alt nævnt, har afgivet sin Betænkning. Denne omfatter ialt 26 Lande, opført i alfabetisk Orden. Der gøres igen Kommentarer og der drages ingen Fællesslutninger. Udvalget lader de fremkomne nøgne Oplysninger tale for sig selv alene.

Derimod har Dansk Arbejdsgiverforening siden gjort et højst aparte Brug af denne Betænkning. I Huj og Hast lod man den trykke i Langkjærs Bogtrykkeri; men man nøjedes ikke med Betænkningen alene. Man skrev en selvstændig Arbejdsgiver-Indledning og en do. Slutning. Den egentlige Betænkning puttede man ind i Midten, og paa den Maade har man præsteret en Bog, som har til Hensigt at slaa 8-Timers Dagen ihjel i Udlandet og give Læseren det Indtryk, at det er det samlede Udvalg, der besørger Eksekutionen.

Dette Makværk sendte man saa ud til Dagspressen ved Paasketid, ledsaget af et Særtryk af »Arbejdsgiveren«, og de fleste Kapitalistblade modtog naturligvis med Glæde den dem her serverede fuldt færdige Mening og slog 8-Timers Dagen ihjel ligervis.

Den Forfalskning af en Betænkning

fra et blandet Udvalg, som her har fundet Sted, turde i sig selv være enestaaende i dansk offentligt Liv. Men der knytter sig Omstændigheder til, som endda forstærker Forholdet.

Paa et af Udvalgets sidste Møder fremkom Arbejdsgiverrepræsentanterne med nogle Særudtalelser, som de ønskede optaget i Betænkningen. Arbejderrepræsentanterne krævede da Lejlighed til først at se disse Særbemærkninger. *Men dette nægtede Arbejdsgiverne Tilladelse til.* Arbejderrepræsentanterne nægtede da — ganske naturligt — at disse Særbemærkninger fra Modpartens Side kunde optages i den fælles Betænkning. *Og Udvalget enedes derefter udtrykkelig om, at Betænkningen ikke skulde indeholde Særudtalelser fra nogen af Siderne.*

Det vil da let forstaas, at Arbejdernes Repræsentanter i dette Udvalg har al Grund til at føle sig brostholdne. De holdt et Møde om Sagen og udsendte 4. April følgende Erklæring gennem Ritz. Bur.:

8-Timers Dagen i Udlandet.

I Anledning af den af Arbejdsgiverforeningen udsendte Pjece om Forholdene vedrørende 8-Timers Dagen i Udlandet, finder De samvirkende Fagforbund det nødvendigt at gøre Offentligheden opmærksom paa, at det Fællesudvalg, der i Henhold til Forliget af 4. April f. A. nedsattes af Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, under Forligsmændenes Forsæde, har indsamlet og gransket alle de Oplysninger, som kunde fremskaffes om 8-Timers Dagen i Udlandet og desangaaende har affattet en Betænkning, der paa rent objektiv og streng neutral Maade redegør for Forholdene i Udlandet, medens Arbejdsgiverforeningens ovennævnte Pjece bestaar af en Sammenblanding af dels Arbejdsgiverforeningens egne og dels deres Udvalgs-Repræsentanters ret misvisende Betragtninger, der netop paa Grund af deres Ensidighed og Tvivlsomhed er afvist som ikke hørende hjemme i den officielle Betænkning.

Det viste sig imidlertid, at Kapitalistbladene, som havde haft saa travlt med at servere Hr. Langkjærs uforgribelige Mening om 8-Timers Dagen i Udlandet, *for de flestes Vedkommende slet ikke optog Arbejdernes Berigtigelse.*

At Arbejdsgiverforeningen og den kapitalistiske Presse vilde fortsætte sit Murbrækkerarbejde overfor 8-Timers Dagen, kan ikke undre, og at Udvalgets Undersøgelser i videst mulig Grad skulde anvendes hertil, kommer os heller ikke uventet. Men at Dansk Arbejdsgiverforening vilde nedværdige sig til positivt at forfalske Udvalgets Arbejde overfor Offentligheden, og at den borgerlige Presse vilde forholde sine Læsere en officielt udsendt og højst fornøden Berigtigelse, er dog mere, end vi har været indstillet paa.

Majdemonstrationen 1923.

Under 26. Marts er der til samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer udsendt et saalydende Cirkulære:

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har paa et Møde, som afholdtes Onsdag den 21. Marts, beskæftiget sig med Spørgsmaalet »Majdemonstrationen« og enstemmigt besluttet ogsaa i Aar, i Lighed med tidligere Aar, at foranledige Majdemonstrationer afholdt i saa stor Udstrækning som muligt.

Vort principielle Krav er jo 8-Timers Dagens Gennemførelse ved Lov, og der er af forskellige Aarsager, nu mere end nogensinde, Anledning til at sætte alt muligt ind paa dette Kravs Gennemførelse.

Den nuværende, arbejderfjendtlige Regering har jo ikke lagt Skjul paa, at den ikke alene ikke gaar med til at gennemføre dette Krav ad Lovgivningens Vej, men har ogsaa vist, at den i Administrationen af forskellige Statsvirksomheder vil gøre alt muligt for at komme bort fra den 8-Timers Arbejdsdag, hvor denne alt er gennemført.

Skulde nogen alligevel, hvad vanskeligt kan tænkes, have været i Tvivl om Regeringens fjendtlige Sindelag overfor 8-Timers Dagen, maa denne Tvivl nu være borte, efter at vi har set, hvilke Betingelser Regeringen har fundet paa

at kræve gennemført i Skotøjsindustrien for at opretholde den foreslaaede Krisetold i nogle Maaneder længere.

Men ogsaa fra Arbejdsgivernes Side kommer det stadig tydeligere frem, at vi ogsaa fra den Side kan vente alvorlige Angreb paa det allerede opnaaede vedrørende 8-Timers Dagen. Ved alle Lejligheder, i Skrift og Tale, raabes der fra den Side op om, at det er 8-Timers Dagens Gennemførelse, der har Hovedskylden for hele den økonomiske Misére med den store Arbejdsløshed, og at det umuligt kan blive godt, forinden Arbejdstiden bliver forlænget. Vi kan derfor forvente, at der inden lang Tid vil blive gjort Forsøg paa at komme bort fra 8-Timers Dagen i forskellige Fag, idet det indledende Skridt jo allerede er gjort ved at opsige den mellem De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen bestaaende generelle Overenskomst af 17. Maj 1919 om 8-Timers Dagen. Allerede under Lønforhandlingerne 1922 blev det forsøgt af Arbejdsgiverne at komme bort fra 8-Timers Dagen, uden at det dog lykkedes, og det er utvivlsomt, at der vil blive gjort nye Forsøg.

Disse Forsøg maa vi sætte alt ind paa at faa til at forløbe lige saa resultatløst for Arbejdsgiverne, og derfor er det nødvendigt, at vi ved alle Lejligheder holder Spørgsmaalet levende og ikke forsømmer den Lejlighed, der er hertil paa Arbejdernes internationale Demonstrationsdag den 1. Maj.

Forretningsudvalget retter derfor en Opfordring til alle Arbejdere om at fejre 1ste Majdagen ved almindelig Arbejdshvile i saa stor Udstrækning som muligt.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Foreninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder afholdt den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne, hvortil dog Politiets Tilladelse skal indhentes.

Det anbefales fortrinsvis at drage stedlige Kræfter frem som Talere.

Festtegn og Sange vil som tidligere Aar kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer, Em. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49 1, København K.

P. F. V.

CARL F. MADSEN.

/ Hans Jacobsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus og Aarhus Vognmandsforening.

Entreprenør C. Knudsen har paataget sig Grundudgravningen paa to Arbejdspladser i Aarhus. Knudsen vil kun betale den tarifmæssige Timeløn 105 Øre pr. Time, medens Fagforeningen kræver Arbejdet udført i Akkord. Da Knudsen nægtede at indgaa paa Kravet om Akkord, blev Arbejdet standset.

Ved et Møde i Aarhus den 22. Februar enedes man om, at Arbejdet genoptages straks, og følgende Spørgsmaal henvises til Hovedorganisationerne:

1) Om den etablerede Strejke er lovlig eller ikke?
2) Erstatning til C. Knudsen, saafremt Strejken er ulovlig?
3) Om C. Knudsen er forpligtet til at betale efter Aarhus Entreprenørforenings Priskurants Akkordpriser, eller om han er berettiget til at lade Arbejdet udføre efter Timelønnen 105 Øre pr. Time?

I den Anledning afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Marts, hvor man enedes om følgende:

»Der ydes et Tillæg af 30 pCt. til Timelønnen fra og med den 22. Februar 1923, indtil Arbejdet paa de 2 omhandlede Arbejdspladser paa Hjørnet af Søndergade og Sønder Allé og Hjørnet af Bruunsgade og Halls Sti er færdige.

Der optages Forhandling mellem Aarhus Vognmandsforening og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus angaaende de fremtidige Vilkaar for Udførelsen af lignende Arbejder.«

Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus og Entreprenør Chr. Pedersen i Aarhus.

Mellem Entreprenørforeningen i Aarhus og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling er afsluttet en Overenskomst, hvori indeholdes en saakaldt tvungen Akkordpriskurant.

Entreprenør Chr. Pedersen har imidlertid med en af sine Arbejdere sluttet en Kontrakt om Arbejdets Udførelse;

de øvrige Arbejdere paastaar, at dette er sket uden deres Billigelse.

Fagforeningen hævder, at Arbejderne efter Akkordprislisten skal have et Overskud paa 1194 Kr. 58 Øre, medens Entreprenøren hævder, at Arbejderne efter den afsluttede Kontrakt har faaet 657 Kr. 95 Øre for meget udbetalt.

Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde den 2. Marts, hvor man enedes om følgende:

Uoverensstemmelsen mellem Aarhus Entreprenørforening og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus vedrørende Betalingen til Arbejderne ved Entreprenør Chr. Pedersens omhandlede Arbejde, henvises paany til faglig Mægling.

For saa vidt Mæglingen ikke fører til noget Resultat, kræver Arbejdsgiverne, at Sagen henvises til faglig Voldgift.

Da samvirkende Fagforbund forbeholder sig, for saa vidt Mæglingen ikke fører til noget Resultat, at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsgiverforeningen erkender, at i saa Tilfælde er det i Punkt 10 i Septemberforliget krævede Møde inden en Sags Indbringelse for Den faste Voldgiftsret afholdt, men forbeholder sig for Retten at kræve Sagen afvist som hørende under faglig Voldgift.

Arbejdsmænd hos Murermester M. P. Madsen, Herning.

I Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Herning og den stedlige Murermesterforening findes en Bestemmelse, hvorefter alt Arbejde, som findes optaget i Prislisten, skal udføres i Akkord. Til Trods herfor nægtede Murermester M. P. Madsen at udbetale mere end Timelønnen til en Murarbejdsmand, som havde været beskæftiget hos Murermesteren ved Opførelsen af et Hus.

Denne Sag kom til Behandling ved et Fællesmøde den 17. Januar, og man enedes her om, at Murermesteren skulde betale 70 Kr. 85 Øre til den paagældende Murarbejdsmand, hvilket Beløb udgjorde Forskellen mellem den udbetalte Timeløn og Akkordbetalingen.

Arbejdsmænd hos Kørselsentreprenør P. C. Jensen, Randers.

Mellem Firmaet P. C. Jensen, Randers og de hos Firmaet beskæftige Arbejdere ved Renovationskørsel er opstaaet Strid om Distancen for Kørsel af Renovation.

Sagen behandledes ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen d. 23. Februar, hvor man enedes om følgende:

Dansk Arbejdsmandsforbund erkender, at det af Fagforeningen givne Paaskud om øjeblikkelig at standse Kørslen udover 3 km.-Stenen efter Omstændighederne var uberettiget, idet Sagen straks burde være søgt ordnet gennem Regler for Behandling af faglig Strid.

Organisationerne enes samtidig om, at der, naar Kørsel forlanges udover 3 km. og indtil 4 km., ydes et Tillæg til Ugelønnen af 80 Øre pr. Læs, der køres udover 3 km.

Arbejdsmændene hos Entreprenørfirmaet Højgaard & Schultz.

I Anledning af at ovennævnte Firma nægtede at betale et 13 Øres Timetillæg for Arbejde ved Nedbrydningen af Højbroen i Struer, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke fra den 26. December 1922, og da et Fællesmøde den 22. December endte uden Resultat, traadte den varslede Strejke i Kraft, hvorefter Arbejdsgiverforeningen boycottede de paagældende Arbejdere.

Paa et Møde den 14. Februar mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen ordnedes Sagen paa en for Forbundet tilfredsstillende Maade og Arbejdet skulde genoptages senest den 19 Februar.

Formere hos A/S Burmeister & Wain, Teglholmen.

Ved et Fællesmøde den 29. Januar behandledes en Uoverensstemmelse mellem Formerforbundet og A/S Burmeister & Wain angaaende en Bonusordning for Forbundets Medlemmer paa Aktieselskabets Støberi paa Teglholmen.

Der opnaaedes Enighed om en Ordning, der dog vil være at betragte som en Prøve, gældende for Februar Maaned 1923, og saafremt der ikke inden Udløbet af Maaneden er Enighed mellem Parterne om en Fortsættelse paa det givne Grundlag eller om en anden Ordning, staar en af Aktieselskabet pr. 19. Januar foretagen Opsigelse af den hidtil gældende Ordning ved Magt.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 660.

Jord- og Betonarbejdere i Aarhus. (Spørgsmaalet om »Den røde Streg« i Priskuranten)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 236-237.

Aar 1923 den 2. Marts Kl. 12 Middag holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag. Nr. 660:*

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Aarhus Jord- og Betonarbejder Afdelings Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Aarhus Entreprenørforenings Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Formanden C. M. Lyngsie, Forretningsfører Axel Olsen og Sekretær Georg Hansen og for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus A. Kjeldsen.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Entreprenørforeningernes Fællesudvalg Formanden Ingeniør K. Schøller og Kontorchef C. Cortsen og for Aarhus Entreprenørforening Formanden, Entreprenør Halvorsen.

Der fremlagdes Klage af 21. Februar 1923 og Tilsvar af 27. Februar 1923.

De Indklagede bemærkede, at de havde frafaldet Indsigelsen om, at der fra Fagforeningens Side for sent var fremsat Krav om en Ordning paa Basis af »Den røde Streg«s Bortfalden.

Herefter var kun det Spørgsmaal Parterne imellem, fra hvilket Tidspunkt den af Fagforeningen krævede Ordning skulde gennemføres. Arbejdsgiverne hævdede, at Skæringsdagen maatte være Kendelsens Dato 18. December f. A., Arbejderne hævdede, at den ny Ordning maatte kunne kræves gennemført fra et tidligere Tidspunkt at regne.

Parterne anmodede Retsformanden om at udtale sin Mening om det foreliggende Spørgsmaal og erklærede, at de vilde betragte en saadan Udtalelse som en Afgørelse af Sagen.

Retsformanden udtalte som sin Mening, at Skæringsdagen maatte være den 18. December f. A.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 12 1/2 Em.

K. Sindballe.

/Johs. Marcussen. kst.

Sag Nr. 663.

Murarbejdsmænd ved Arbejde for A/S De danske Sukkerfabrikker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 239—240.

Aar 1923 den 15. Marts Kl. 4 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 663: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne mod Murarbejdsmændenes Fagforening paa egne og en Række navngivne Murarbejdsmænds Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist og for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug Oldermand, Murermester Andreas Wildt og Bestyrelsesmedlem, Murermester Carl Thiel.

For Indklagede mødte: Formanden for Murarbejdsmændenes Fagforening V. Bærentsen, Næstformand F. Christiansen og Assistent Chr. Henningsen.

Der fremlagdes Klage af 12. Marts 1923 med 2 Bilag og Tilsvar af 15. Marts 1923.

Nu mødte for det interesserede Firma Murermester Zeltner.

Sagen droftedes mellem Parterne.

Efter nogen Forhandling enedes Parterne om følgende Forlig:

Arbejdet genoptages saavidt gørligt straks i Morgen over det hele. Blokademeddelelsen i »Social-Demokraten« tilbagekaldes i Morgen.

Murermester Zeltner, der har konfereret med Sukkerfabrikkerne, lover paa sit Firmas Vegne at gøre sit bedste for, at der ved fremtidige større Murerarbejder ved A/S De danske Sukkerfabrikker (d. e. over 3 Murersvende) beskæftiges Murarbejdsmænd i Stedet for Sukkerfabrikkernes Folk.

Murarbejdsmændenes Fagforening betaler til Dansk Arbejdsgiverforening

paa Vedkommendes Vegne et Beløb af 400 Kr.

Dansk Arbejdsgiverforening reserverer sig alt fornødent for det Tilfælde, at Murmesterfirmaet skulde blive dømt til at udrede Spadserepenge til Svendene i Anledning af de i denne Sag omhandlede Standsninger.

Fra begge Sider udtales paa Anledning, at det er en Selvfolge, at Fortrædigelser i Anledning af nærværende Sags Forhold ikke maa finde Sted.

Dansk Arbejdsgiverforening trak derefter Klagen tilbage, og Sagen var bortfaldet.

Retten hævet Kl. 5,40 Em.

Poul Hansen.

Johs. Marcussen,
kst.

Det internationale Arbejdsbureau i Genf.

Af Kontorchef i Indenrigsministeriet Haugen-Johansen.

Gennem den smukke Park, der omgiver »Villa Ariana«, en af de pragtfuldeste Ejendomme, som er skænket Byen Genf af gode Borgere, kommer man op til Det internationale Arbejdsbureau. Bureauet findes i en stor Bygning, før Krigen en Skole, og man skulde tro, at det havde rigelig Plads i dette store, tre-etages Hus. Men det er saa langt fra Tilfældet, Pladsen er i Virkeligheden meget knapt tilmaalt; er man kommet igennem de lange Korridorer, der findes i alle Etager, og hvor hver af de mange Døre bærer trykte Plakater med Navnene paa de af Bureauets Personale, som har Plads i Kontoret indenfor, ser man, at Pladsen er udnyttet til det yderste, ja selv højt oppe under Taget, hvor der maa være ulidelig varmt om Sommeren, sidder 2 à 3 Personer i Rum, der højst burde give Plads for en. Da Bygningen desuden er meget beskeden i sit hele Udstyr, gør Bureauet alene ved de mange Mennesker, som dèr er travlt beskæftiget, et imponerende Indtryk. Da Huset ligger mindst $^1/_2$ Times Gang fra Byen med daarlig Sporvognsforbindelse, finder jeg Gaarden opfyldt af Biler, tildels store Omnibusser, som fører Personalet frem og tilbage. Netop i disse Dage har den schweiziske lovgivende Forsamling godkendt et Forslag om at skænke en Grund nærmere Byens Centrum til Nationernes Forbund til Opførelse af et Hus til Bureauet. Om faa Aar vil dette da antagelig blive installeret i mere værdige Omgivelser. Jeg ser straks, at der hersker Liv og Rore indenfor de graa Mure, det summer mig om Ørene med fremmede Sprog, mest fransk og engelsk, men iøvrigt er næsten alle Nationer repræsenteret, ogsaa enkelte Skandinaver findes der, dog er kun en enkelt dansk, en Dame, der virker som Oversætter, ansat paa Bureauet. Enkelte er af ret ubestemmelig Nationalitet og i Stand til at tale omtrent alle Sprog. Da Mr. Ridell, en Kanadier, som leder Landbrugskontoret, viser mig en Redegørelse paa Dansk vedrørende Landarbejderforhold, lige modtaget hjemme fra Danmark og allerede oversat til Engelsk paa Bureauet, spørger jeg, om den danske Dame, Frk. Dahlerup, har oversat dette, men faar at vide, at en Dame af svensk-indisk Afstamning har besørget denne Oversættelse.

Jeg har tænkt, at de, som kender Arbejdsorganisationens ydre Apparat, Styrelsen og Generalkonferencen, deres Sammensætning og hidtidige Virksomhed, muligt kunde interessere sig en Smule for at vide lidt nærmere om, hvorledes selve Bureauets mere skjulte Arbejde er organiseret, saaledes som dette nu foregaar efter en Omordning, foretaget for godt 1 Aar siden (i Januar 1922). Herved besvares ogsaa det Spørgsmaal, hvad overhovedet alle disse Mennesker, der virker paa Bureauet, ialt ca. 350, tager sig for, og man vil, tror jeg, faa Forstaaelsen af, at der virkelig er et Arbejde at gøre. Bureauets Direktion bestaar som bekendt af Direktøren M. Albert Thomas og Vicedirektøren Mr. Butler. Direkte under dem sorterer et Generalsekretariat (le cabinet), hvis Chef er en Franskmand, Hr. Femry, og som følger med i alt Bureauets Arbejde i Almindelighed. Direktøren har — som en Del af le cabinet — et mindre særligt Sekretariat til sin Raadighed, og Vicedirektøren leder direkte en særlig Afdeling af Generalsekretariatet, som be-

skæftiger sig med Bureauets financielle Forhold. Sideordnet med Generalsekretariatet fungerer 3 Kontorer, knyttet direkte til Direktionen, nemlig 1) det juridiske Kontor, der giver Direktionen den fornødne juridiske Vejledning, 2) Pressekontoret, der leder Forbindelsen med Bladene, og 3) et Kontor, der fører Kontrol med Bureauets Udgifter.

Iøvrigt er Bureauet delt i 3 Afdelinger:

I. Den diplomatiske Afdeling (division diplomatique), der ledes af en Irlænder Mr. Pheeon. Denne Afdeling vedligeholder Forbindelsen med Regeringerne og forbereder Arbejdet saavel for Styrelsen som for de aarlige Konferencer, og offentliggør Bureauets *Bulletin officiel*. Afdelingen er delt i forskellige Kontorer (sections), af hvilke section generale har Arbejdet vedrørende Styrelsens Møder og Konferencerne, og fungerer som Sekretariat for disse. Et andet Kontor beskæftiger sig med de vedtagne Konventioner og Henstillinger, og disses videre Skæbne, samt redigerer fornævnte Bulletin. Endelig har man til denne Afdeling — som et Spørgsmaal der særlig har Krav paa nøje Forbindelse med de forskellige Regeringer og Hensyntagen til de forskellige Landes Souverænitetsrettigheder — knyttet Kontoret vedrørende Udvandring, Kontoret vedrørende Invaliditet og ligeledes knyttet til denne Afdeling.

II. Undersøgelsesafdelingen (division des rechershes, tidligere kaldt division scientifique), der ledes af en Amerikaner Mr. Royal Meeker. Denne Afdelings Virksomhed er begrænset til rent videnskabelige Undersøgelser og Udgivelsen af Resultaterne heraf. Herunder sorterer 3 større Kontorer, nemlig 1) det statistiske Kontor, 2) Kontoret vedrørende Arbejderlovgivning, der besørger Oversættelser og Offentliggørelse af Love og Forordninger vedrørende Arbejderforhold fra alle Lande, og som er det eneste af Bureauets Kontorer, som ledes af en Dame, Miss Sanger, samt 3) Kontoret for Offentliggørelser, der redigerer og udgiver alt, hvad Bureauet udsender undtagen den fornævnte »Bulletin officiel« og de nedenfor nævnte »Informations sociales«. Afdelingen besørger saaledes Udgivelsen bl. a. af »Revue internationale du travail«. Endvidere er til denne Afdeling knyttet flere mindre Kontorer (services) nemlig 1) Kontoret for almindelige Undersøgelser, der beskæftiger sig særlig med økonomiske og politiske Forhold, som i de forskellige Lande kan have Indflydelse paa den sociale Lovgivning. Ogsaa mere specielle Undersøgelser, som ønskes foretaget, henvises til dette Kontor, naar de ikke efter deres Karakter maa henføres til andre Kontorer, saaledes f. Eks. Undersøgelser vedrørende det intellektuelle Arbejdes Vilkaar; 2) Kontoret vedrørende industrielle Forhold, Aftaler mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, Voldgift, Forligsinstitutioner, 8-Timers Arbejdsdagen m. v.; 3) Kontoret vedrørende Arbejdsløsheden; 4) Kontoret vedrørende industriel Hygiejne; 5) Kontoret vedrørende Sikkerhedsforanstaltninger i Industrien; 6) Kontoret vedrørende Landbrugsforhold, der blev oprettet for at forberede Konferencen i 1921, og som naturligvis nu, da den staaende internationale Domstol har godkendt Arbejdsorganisationens Kompetence med Hensyn til Landbrugsforhold, fortsætter sit Arbejde. Kontorets Chef er som foran nævnt Mr. Ridell fra Kanada, han er meget interesseret i Landbrugets kooperative Foranstaltninger, har tidligere besøgt Danmark og agter atter i Aar at tage dertil. Endelig findes under denne Afdeling et 7de Kontor (service), der specielt beskæftiger sig med de russiske Forhold.

III. Oplysningsafdelingen (division des renseignement et des relations), hvis Chef er en Italiener H. di Palma Castiglione. Her findes et almindeligt Kontor, som bestaar af flere Underafdelinger, hvis Opgave i Almindelighed er at gennemgaa Blade, Tidsskrifter o. lign. fra Alverdens Lande, samle Udklip af Interesse vedrørende sociale Forhold, registrere det væsentlige heraf, samt indhente Oplysninger iøvrigt, foretage Oversættelse af alt dette Materiale m. v. Herigennem forsynes saaledes Bureauet i sin Helhed med Oplysninger. De nordiske Landes Interesser og Forhold varetages her af en Svensker, Hr. Sture Thorson, der vil være alle danske, som har deltaget i Møderne hernede, vel bekendt. Gennem det saaledes tilvejebragte Materiale fremkommer i det væsentlige Stoffet til

de af Bureauet udgivne »Informations sociales«, der redigeres af den her ommeldte Afdeling. Endvidere har denne Afdeling et Kontor delt i 2 »services« for »relations internationales«, d. v. s. Forbindelsen med internationale Arbejderorganisationer og med tilsvarende Arbejdsgiverorganisationer. Hertil er knyttet to mindre Kontorer, der beskæftiger sig med Andelsbevægelsen, og med Sømændenes Forhold. Endvidere hører til Division III et Kontor, der besørger Salget og Fordelingen af Bureauets Publikationer, og Biblioteket, der ledes af en Nordmand Hr. Selmer-Andersen.

Sluttelig nævnes, at der som en femte Afdeling foruden de nævnte (le cabinet, 3 divisions) findes en Afdeling for Bureauets Administration i det hele (Materiale, Trykning, Regnskabsvæsen, Personale etc.).

Foruden selve Bureauet i Genf har dette i nogle større Lande Korrespondancebureauer, som hjælper til at lette Forbindelsen med disse Landes Regeringer, Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer. Dette gælder foreløbig kun Frankrig, England, Italien, Tyskland og de Forenede Stater, som jo iøvrigt staar udenfor Organisationen, men med hvilke det naturligvis er af største Interesse at holde en nøje Forbindelse. Saavidt jeg har forstaaet, har man for enkelte andre Landes Vedkommende, f. Eks. Spanien og Polen, truffet en Ordning, hvorved bestemte Embedsmænd indenfor den sociale Administration virker som Bureauets Korrespondenter.

Gennem den her kortelig givne Redegørelse for Bureauets indre Administration er, mener jeg, tillige antydningsvis givet et Indtryk af, hvad Bureauets store Personale bestiller. Det siger sig selv, at en Institution, der saa at sige daglig staar i Rapport med alle Lande i Verden, ikke kan have noget lille Omfang. Og man kan heller ikke tvivle om, at et Arbejde af denne Art har sin store Betydning. Vel kan man hævde, at de paaviselige Resultater endnu ikke er særdeles store, men Bureauet har kun virket i 3 Aar, og et Arbejde som dette maa ses paa langt Sigt. Men hvad vil det ikke sige, at man ét Sted i Verden med minutios Nøjagtighed følger, hvad der foregaar i Alverdens Lande vedrørende Arbejdet og dets Vilkaar, og at man paa ethvert Tidspunkt, naar et eller andet Spørgsmaal, som maaske har været drøftet gennem Aar eller Aartier, viser sig at være modnet til en Afgørelse, fælles for en Mængde Lande, straks er rede til at gribe ind og forberede Afgørelsen med det indgaaende Kendskab, som Bureauet har erhvervet sig. Eller tænk blot paa, hvad det vil sige, at saa mange Hundrede Mennesker af alle Nationer daglig samarbejder i disse Institutioner, som har hjemme i Genf — Folkeforbundets Sekretariat og Arbejdsbureauet — paa Opgaver, som har Betydning for alle Landes Befolkninger; det er noget nyt og hidtil ukendt i Historien, som ikke bør bedømmes ud fra de forløbne 3 Aars Resultater; ser man langt frem i Tiden, aner man Betydningen heraf.

Naturligvis har jeg i de faa Dage, jeg har været hernede, ikke kunnet danne mig noget mere indgaaende Indtryk af Bureauets Arbejde eller af de Mænd, som virker her. Jeg har dog faaet et levende Indtryk af, at Lederen af Arbejdsbureauet, M. Thomas, omfatter sin Virksomhed med brændende Iver og Interesse. Som den iltre Franskmand han er, illustrerede han for mig ved Hjælp af sine Haandbevægelser og sine spillende Fingre, hvorledes Bureauets Rødder breder sig over den hele Jord, og hvorledes der stadig maa arbejdes for, at de kan trænge dybere og dybere.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Køb for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 * KØBENHAVN DEN 14. APRIL 1923 * 19 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 661.
Mester-Assistenter hos Cigarfirmaet A. M. Hirschsprung & Sønner.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Marts 1923 i Sag Nr. 661: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustriens Vegne og paa Sammenslutningens Medlem A/S A. M. Hirschsprung & Sønners Vegne.

Paa A/S A. M. Hirschsprung & Sønners Cigarfabrik er der til at forestaa den daglige Ledelse paa de forskellige Afdelinger ansat Mestre, der som fastlønnede Formænd bl. a. forestaar Ind- og Udvejning af Materialer, antager og afskediger Arbejdere og fører Kontrol med Tobakkens Anvendelse og Arbejdet. Disse Mestre har tidligere bl. a. udarbejdet Vægtlister, der derefter blev afleveret til Kontoret, hvor den endelige Udregning og Regnskabsførelse foretoges.

I Tiden fra 1. April 1922 til 15. Januar 1923 har Aktieselskabet sukcessivt antaget 2 mandlige og 4 kvindelige »Mesterassistenter«, saaledes at den ene af de to paa en Afdeling ansatte Mestre tilsigtes erstattet af saadanne to Assistenter, der arbejder som Hjælp for den tilbageblivende med Hensyn til Ind- og Udvejning af Tobak m. m., Førelse af Vægtlisterne, Sammentælling af disse samt visse Udregninger. Det samlede og endelige Regnskab, paa Grrundlag af hvilket bl. a. Tobaksbeskatningen hviler, udarbejdes fremdeles paa Kontoret, og Mesterassistenternes Arbejde i det enkelte er iøvrigt noget forskelligt, alt efter den Afdeling paa Fabrikken, hvortil de er knyttet. De mandlige Assistenters Løn er 225 Kr. maanedlig, de kvindeliges Løn er 180 à 225 Kr. maanedlig. De 3 af de sidstnævnte har umiddelbart før deres Ansættelse som Assistenter været Strippere eller Gulvpiger paa Fabrikken, de 2 i 4 à 5 Aar, den ene i mindst 10 Aar.

Da Aktieselskabet modsætter sig, at saadanne Mesterassistenter er Medlemmer af Tobaksarbejderforbundet, har De samvirkende Fagforbund under denne Sag ved at indklage Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustriens Vegne og paa Sammenslutningens Medlem, Aktieselskabets Vegne paastaaet saadant Forbud kendt uberettiget.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at den ene af de mandlige Assistenter efter Sagens Anlæg er fratraadt sin Tjeneste hos Aktieselskabet.

Der er Enighed om, at de 5 tilbageværende »Assistenter« ikke er at anse som Formænd i Septemberforligets Forstand, men da de ikke deltager i selve det producerende Fabriksarbejde, formener de Indklagede, *at* Stillingernes Art karakteriserer de vedkommende som Handels- og Kontormedhjælpere, der ikke hører hjemme i Arbejdernes Kreds, hvorfor Organisationsret ikke er tilsikret dem gennem Septemberforliget, og *at* de i alt Fald maa være udelukkede fra at være Medlemmer af Tobaksarbejderforbundet, idet de ellers vilde komme til at staa i Fagorganisation med dem, som de skal kontrollere.

Hverken Stillingernes Betegnelse, deres Beskaffenhed, eller hvad der iøvrigt er oplyst, skønnes imidlertid at give tilstrækkelig Føje til at antage, at deres Indehavere ikke naturlig henhører under en af de Organisationer, med hvilke Arbejdsgiverne forhandler og indgaar

Overenskomster, og som er bundne af Septemberforliget. Der er derhos ikke fra de Indklagedes Side oplyst tvingende Driftshensyn eller andre fyldestgørende Grunde, som kan berettige Aktieselskabet til at forbyde de paagældende at staa som Medlemmer af den Arbejderorganisation, som de maatte ønske. Den Kontrol, hvorom der her er Tale, angaar ikke det afleverede Arbejdes Beskaffenhed, som Mesterassistenterne savner al Beføjelse til at kritisere, men i alt væsentligt kun dette, at vedkommende Arbejder ikke faar mere Svind paa udleveret Materiale end nødvendigt, en Kontrol, som paa andre Cigarfabrikker, der beskæftiger lige saa mange eller flere Arbejdere og er undergivet samme Beskatningsregler, udføres af fagorganiserede Arbejdere, og hvorved der, som Sagen foreligger oplyst, ikke let kan tænkes Misbrug, som ikke straks vil blive opdaget.

Der vil herefter være at give Klagerne Medhold, saaledes at det fastslaas, at Aktieselskabet er uberettiget til at indblande sig i Spørgsmaalet om, i hvilken Arbejderorganisation Mesterassistenterne maatte ønske at staa som Medlemmer.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil efter Sagens Beskaffenhed være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

A/S A. M. Hirschsprung & Sønner er uberettiget til at indblande sig i Spørgsmaalet om, i hvilken Arbejderorganisation de ovenomhandlede Mesterassistenter maatte ønske at staa som Medlemmer.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales paa vedkommendes Vegne med Halvdelen af De samvirkende Fagforbund og Halvdelen af Dansk Arbejdsgiverforening.

Grænseudvalget.

Sag Nr. 27.

Under 15. Marts har Grænseudvalget afsagt Kendelse i følgende Sag:

Privatbanefunktionærernes Forbund mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Den 23. November 1922 afholdtes paa Vejle-Vandel-Grindsted-Banens Kontor et Møde mellem Repræsentanter for nævnte Jernbane, for Privatbane Lokomotivmændenes Organisation samt for Vejle Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, i Anledning af Krav om Maskinarbejder Seiders Genindtræden i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Til Stede var foruden ovennævnte Parter Driftsbestyrer Thomsen og Værkmester Michaelsen samt ovennævnte Maskinarbejder Seider.

I det Referat, som affattedes med Hensyn til Resultatet af det heromhandlede Møde, hedder det:

»Man enedes om følgende:

»Maskinarbejder Seiders Medlems»skab er atter gyldigt i Dansk Sme»de- og Maskinarbejderforbund fra »og med den 25. November 1922, »samme Dag indbetaler Seider det »indtil 1. September 1921 skyldige »Kontingent. Fra 1. September 1921 »og til og med 25. November 1922 »betaler Seider 50 % af det skyl»dige Kontingent.

»Dernæst forpligter Dansk Smede»og Maskinarbejderforbund og Pri»vatbanefunktionærernes Forbund »sig til at indbringe Spørgsmaalet, »om hvilken af nævnte Organisati»oner der har Ret til Seiders frem»tidige Medlemsskab, for Grænse»udvalget i De samvirkende Fagfor»bund, og Organisationerne er for»pligtet til at rette sig efter denne »Afgørelse.

»sign. N. Th. Brix. sign. J. Jepsen. »sign. Chr. Thomsen. sign. M. Mi»chaelsen. sign. J. Seider. sign. »Joh. le Fevre. sign. C. Thomsen.

Paa Foranledning af Privatbanefunktionærernes Forbund blev Sagen dernæst ved Skrivelse af 20. Februar indanket for De samvirkende Fagforbund, som ved Skrivelse af 22. s. M. henviste denne til Afgørelse af Grænseudvalget.

Dette har derefter haft Sagen til Behandling paa et Møde Torsdag den 15. Marts, ved hvilken Lejlighed Privatbanefunktionærernes Forbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderfor-

bund var repræsenteret ved henholdsvis Lokomotivfører N. Th. Brix og Sekretær, Maskinarbejder Vilh. Christensen.

Efter at Sagen var procederet, og man var enige om, at denne ikke egnede sig til Indgaaelse af Forlig mellem de direkte interesserede Parter, toges den op til Drøftelse indenfor Grænseudvalget, som var fuldtalligt til Stede, og som enedes om at udtale følgende:

Da det maa anses for godtgjort, at det heromhandlede Medlem af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Maskinarbejder Seider, udelukkende beskæftiges som Smed og Maskinarbejder i Værksteder og Remiser og lignende under Vejle-Vandel-Grindsted-Banen, ses der ikke at være noget Grundlag for Seiders Overgang til Funktionærforeningen, og hvad angaar Seiders Medlemsskab maa det have sin Forbliven ved den foreløbige Afgørelse, som blev truffen paa selve Aastedet ved det ovenfor citerede Møde den 23. November 1922.

Iøvrigt tilføjes, at der paa nævnte Værksted foruden Seider arbejder 1 Svend, der ligesom Seider har fast Ansættelse. Han er Medlem af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og beskæftiges udelukkende ved Smede- og Maskinarbejde.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Vamdrup Gasværk.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Vamdrup Gasværk var af Arbejdsgiverne opsagt til Ophør den 1. Marts, og da Forhandlingerne mellem Forbundet og Firmaet ikke førte til Enighed om Overenskomstens Forlængelse, afholdtes et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 6. Marts.

Resultatet heraf blev, at Overenskomsten forlængedes til 1. Marts 1924 med de Ændringer, at Ugelønnen nedsattes fra 60 Kroner til 58 Kroner, og Lønnens Regulering efter Pristallet indførtes i Henhold til Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 4. April 1922.

Arbejdsmænd hos A/S. Københavns Sukkerraffinaderi. — Et Formandsspørgsmaal.

Ved et Fællesmøde d. 15 Februar i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, A/S. Københavns Sukkerraffinaderi, Dansk Arbejdsmandsforbund og Sukkerhusarbejdernes Fagforening enedes man om at bilægge en Uoverensstemmelse paa Københavns Sukkerraffinaderi vedrørende et Formandsspørgsmaal saaledes, at man fra Arbejdernes Side anerkender Forvalter Nørgaard som Formand i Septemberforligets Forstand og saaledes berettiget til at staa udenfor Fagforeningen, medens Fabrikken frafalder sit Ønske om, at Underforvalter Madsen skal udtræde af Fagforeningen.

Sukkerhusarbejderne hos A/S De danske Sukkerfabrikker.

I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Aktieselskabet og Fagforeningen afholdtes et Fællesmøde den 1. Marts, hvor man enedes om følgende:

Det af Dansk Arbejdsmandsforbund under 9. f. M. afgivne Strejkevarsel overfor A/S De danske Sukkerfabrikker tages tilbage. Der optages straks Forhandling mellem A/S De danske Sukkerfabrikker og Sukkerhusarbejdernes Fagforening angaaende Betalingen for Losning af den ventede Last Cuba-Sukker.

Sukkerfabrikkerne erklærer sig endvidere villige til fremtidig, naar der ventes Sække af unormal Vægt — for hvilke der ikke forinden er fastsat Betaling for Losning i Priskuranten eller ved Voldgift — da at optage Forhandling om Betalingen for det paagældende Parti, saa snart Sukkerfabrikkerne har de dertil fornødne Oplysninger.

Børstenbinderne i hele Landet.

Den mellem Børsteindustriarbejdernes Forbund og de modstaaende Arbejdsgiverforeninger gældende Overenskomst, der omfatter alle Forbundets Medlemmer, var udløbet til 1. Marts, da Fabrikanterne havde nægtet at gaa med til at forlænge den, og der indtraadte da en Lønreduktion af 3 pCt. i August Maaned 1922.

Efter at der havde været Forhandlinger mellem Parterne uden Resultat, afholdtes et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 22. Februar, og da det heller ikke her lykkedes at opnaa Enighed, søgte og fik Forbundet Sanktion til at afgive Strejkevarsel.

Der kom saa et nyt Fællesmøde i Stand den 17. Marts, og her enedes man om Overenskomstens Forlængelse til 1. Marts 1924, dog med følgende Ændringer:

1. Alle nugældende Lønninger med Procenttillæg bibeholdes, dog saaledes, at det Fradrag af 3 pCt., der har været gældende siden August f. A., fra og med den Lønningsuge, der begynder Fredag den 15. Juni 1923, forhøjes til et Fradrag paa 6 pCt.

2. Med Hensyn til Regulering i Overenskomstperioden, eventuelt Forlængelse af Overenskomsten, henholder Parterne sig til det i Forliget af 4. April 1922 næstsidste Afsnit anførte.

3. Vedrørende Betalingen for forskellige Materialesammensætninger og Betjeningen af halv- eller helautomatiske Boremaskiner samt vedrørende Regulativets Punkt 2, sidste Stykke, optages en Forhandling, der skal være tilendebragt inden 1. Juni 1923.

4. Ovenstaaende Overenskomst er indgaaet under Forbehold af Parternes Sanktion. Svar skal være afgivet senest den 26. Marts til Arbejdsgiverforeningen, og den til den 23. Marts varslede Strejke udsættes og bortfalder, saafremt Overenskomsten vedtages. Hvis Overenskomsten forkastes, kan Strejken iværksættes Tirsdag den 3. April fra normal Arbejdstids Begyndelse.

Overenskomsten sanktioneredes af begge Parter, hvormed Sagen var endelig i Orden, og den varslede Strejke faldt bort.

Gartnerne i København og Omegn.

Den imellem Dansk Gartnerforbund og Foreningen af arbejdsgivende Handelsgartnere i København og Omegn oprettede Overenskomst var udløbet den 1. Marts 1923.

Forhandlinger mellem Parterne selv og et paafølgende Møde under Hovedorganisationernes Medvirken den 28. Februar endte uden Resultat, fordi Arbejdsgiverne krævede betydelige Lønreduktioner og en Forlængelse af Arbejdstiden. Gartnerforbundet søgte da, og fik Sanktion, til at fremsende Strejkevarsler, og i andet Varsel fastsattes Strejkens Ikraftræden til den 5. April.

Der kom nu et nyt Møde under Hovedorganisationens Medvirken i Stand den 3. April, og her enedes man, under Forbehold af Sanktion af Medlemmerne, om at forlænge Overenskomsten til 1. Marts 1924.

I Stedet for den af Arbejdsgiverne krævede Forlængelse af Arbejdstiden, gennemførtes en Forkortelse af Arbejdstiden med $^1/_2$ Time daglig i November Maaned, og i Stedet for en Lønreduktion gennemførtes en forbedret Udregningsform, der gav Arbejderne Ret til 1 Øre mere pr. Time, hvorefter Minimallønnen for Gartnere og Timelønnen for Ufaglærte er 1,03.

I Regulativets § 3 tilføjedes et af Arbejderne krævet nyt Stykke saalydende: »Det staar Arbejderen frit, om han vil modtage Arbejdsgivernes Tilbud om Kost og Logi hos Arbejdsgiveren«.

Iøvrigt blev Overenskomsten uforandret.

Den 4. April afholdt Gartnernes Fagforening. for København og Omegn Generalforsamling, og vedtog Overenskomsten, hvorefter den til den 5 April varslede Strejke bortfaldt.

Smedene hos Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Fabrik i Viby.

Paa ovennævnte Virksomhed, der beskæftiger 8 Smede og Maskinarbejdere paa Fabrikkerne i Viby, har Forbundet rejst Krav om en Forhøjelse af Timelønningerne, og da stedlige Forhandlinger ikke førte til et for Forbundet tilfredsstillende Resultat, afholdtes der den 19. Marts et Fællesmøde under Medvirkning af Hovedorganisationerne, og her bilagdes Striden ved, at der opnaaedes Enighed om, at Timelønningerne fra og med den indeværende Lønningsuge forhøjedes med 6 Øre pr. Mand pr. Time og desuden et Tillæg af 10 Øre pr. Time for Arbejde ved Autogénsvejsning.

Strygersker hos Firmaet C. Schleisner.

I Overenskomsten mellem Tekstilarbejderforbundet og Mesterforeningen

for Farveri- og Vaskeriejere findes nogle Bestemmelser om, at der kan optages Forhandlinger mellem Organisationerne, naar der indføres nye Varesorter eller Arbejdsmetoder, eller hvis bestaaende Akkorder erfaringsmæssig ikke kan give Timelønnen. Da en Del Akkordstrygersker hos C. Schleisner i længere Tid havde været nede paa meget smaa Fortjenester, krævede Forbundet Forhandling herom.

Forhandlingerne mellem Parterne bragte intet Resultat, og paa samme Maade forløb et Fællesmøde, der afholdtes den 3. Marts. Forbundet sendte da Strejkevarsel for Strygerskernes Vedkommende, men Arbejdsgiverforeningen protesterede mod det afgivne Varsels Lovlighed i Henhold til Loven om Den faste Voldgiftsret § 4 B, P. 5, 2. Stk. og vilde derfor indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Der fandt saa et nyt Fællesmøde Sted den 15. Marts, og her lykkedes det endelig at finde et Grundlag for Stridens Afslutning, idet man enedes om, at Firmaet for Afsnittene »Silke« og »Uldent« i Resten af Overenskomstperioden betaler efter den for Firmaet Emil Mejer & Co. gældende Akkordpriskurant, der for en Del Posters Vedkommende ligger højere end den for de øvrige Virksomheder gældende.

Den varslede Strejke blev derefter aflyst.

Amerikas Fagorganisationer.

Statistiske Oplysninger.

Ved Slutningen af Aaret 1921 bestod der i Nordamerika 140 faglige Centralforbund, af hvilke de 112 var tilsluttede Landscentralen »American Federation of Labour«. De fleste af disse Forbunds Virksomhedsomraade omfatter de Forenede Stater og disses nordlige Naboland, den engelske Koloni Kanada. Enkelte Forbund har herudover Afdelinger ogsaa i andre af Nord- og Mellemamerikas Lande (Ny Fundland, Meksico, Panamakanal- Omraadet) samt i de amerikanske Kolonier (de filipinske Øer, Hawaij). Af de 112 Forbund, som er tilsluttede den amerikanske Landscentral, har 84 Afdelinger i Kanada, af de andre 28 Forbund har de 14 Afdelinger i dette Land.

Det samlede Medlemsantal i alle 140 Forbund beløb sig ved Udgangen af 1921 til 5.253.391 eller 299.678 færre end Aaret forud. Foruden disse findes der i saavel de Forenede Stater som i Kanada et stort Antal selvstændige Lokalforeninger, for hvilke der dog ikke foreligger paalidelige Oplysninger om Medlemsantallet, man kan vel ialt anslaa Tallet til 400.000. Medlemsantallet indenfor samtlige Fagorganisationer i Nordamerika, de lokale Foreninger indbefattet, oversteg i hvert Fald ikke 6 Millioner ved Udgangen af Aaret 1921, det er altsaa langt under de tyske Fagorganisationers Medlemsantal og ligeledes ringere end de engelske Fagforeningers. Medlemstilbagegangen indenfor de nordamerikanske Fagforeninger fortsattes ogsaa i Aaret 1922, hvilket fremgaar af, at den amerikanske faglige Landscentral i Regnskabsaaret 1920/21 havde 3.907.000 Medlemmer, men kun 3.196.000 Medlemmer i 1921/22.*)

Det sidst angivne Medlemsantal fordeler sig paa 112 Centralforbund samt 666 Lokalforeninger, som ikke tilhører noget Forbund. Disse 112 Centralforbund har 35.277 Afdelinger. For at fremme den lokale Organisationsvirksomhed er Forbundenes Afdelinger sammensluttede i 49 Statsforbund og 905 byvise Centralforeninger (Fællesorganisationer).

Næsten alle amerikanske Forbund, saavel de der horer til Landscentralen som de uafhængige, har mistet Medlemmer i Aaret 1921. De betydeligste Tab viser Kontormedhjælperne hos Jernbane- og Dampskibsselskaber, hvis Medlemsantal i 1920 var 245.000, men i 1921 kun 146.000, altsaa en Tilbagegang paa ca 99.000. Derefter følger Elektricitetsarbejderne med en Tilbagegang af 76.330 — fra 172.225 i 1920 til 95.895 i 1921. Træarbejderforbundet havde i 1920 373.330 Medl. og i 1921 303.862 Medlemmer (÷ 69.468). Et føleligt Medlemstab led Sømændenes Forbund, fra 113.000 til 48.000. Skibsbyggerforbundet gik ned fra 87.336 til 40.034 Medlemmer, Slagterforbundet fra 65.325 til 20.500, Kuske- og Chaufførforbundet fra 120.550 til 81.250.

*) Fra 1. Maj til den paafølgende 30. April.

Kun faa Forbund kan opvise en Tilvækst i Aaret 1921. Øverst staar Maskinarbejderforbundet, der steg med 50.327 (fra 239.538 til 289.865), derefter kommer Jernbanebyggernes Forbund, der udvidede deres Medlemsantal fra 144.603 til 163.000, og Jernbanearbejdernes Forbund med en Fremgang fra 19.850 til 35.250 Medlemmer. En Medlemsfremgang kan ogsaa opvises af Teater- og Tribunearbejdernes, Musikernes, Jernbaneportørernes og Papirarbejdernes Forbund.

Fra 75 amerikanske Forbund foreligger Oplysninger om Understøttelsesformaal. I Størstedelen af de øvrige 65 Forbund er der overhovedet slet ikke indført organisationsmæssige Understøttelser, enkelte af dem har kun organiseret Strejkeunderstøttelse. Af de 75 førstnævnte Forbund har de 55 saavel Strejke- som Begravelsesforsikring, 14 Forbund har Arbejdsløsheds- og Rejseunderstøttelse, 30 Forbund har Syge- og Ulykkesforsikring, 5 Forbund (Lokomotivførernes, Sporvognsfunktionærernes, Typografernes, Træarbejdernes og Elektrikernes Forbund) har Alderdomsunderstøttelse. Maskinarbejdernes Forbund har vedtaget at indføre en Livsforsikring.

Udgifterne til de forskellige Understøttelsesgrene beløb sig i 1921 til:

Strejkeforsikring	10.161.987	Doll.
Ved Dødsfald	9.674.060	»
Syge- og Invalideunderst..	3.081.039	»
Til Arbejdsløse	432.031	»
Alderdomsunderstøttelse og andre Understøttelser ..	749.719	»
Tilsammen ..	24.089.836	Doll.

I Sammenligning med 1920 var disse Forbunds samlede Understøttelsesudgifter 4.626.226 Doll. højere. Af Merudgifterne i 1921 var der alene 3.768.674 Doll. til Strejkeunderstøttelse. Ofte betales der Tilskud fra Lokalforeningerne ved Dødsfald, og mange Afdelinger har ogsaa egne Understøttelsesfond særlig til Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Den lettlandske faglige Landsorganisations 2den Kongres

afholdtes i Riga den 26.—28. December f. A. Paa Kongressen var 13.000 Medlemmer repræsenterede ved 50 Delegerede. Medlemsantallet er blevet svækket ved Landarbejderforbundets og Funktionærforbundets Udtræden. Landarbejderforbundet, der oprettedes i 1920, og som naaede hen imod 10.000 Medlemmer, udviklede sig som Følge af Landboreformen til ogsaa at omfatte Husmænd og mindre Gaardejere og befattede sig ikke mere med faglige Spørgsmaal. Den proletariske Del af Medlemmerne er ikke tilfreds med Udtrædelsen og maatte danne et selvstændigt Forbund. 26 af Forbundets Afdelinger med 1600 Medlemmer har fortsat Indbetalingen til Centralforbundet og var repræsenterede paa Kongressen. Funktionærforbundet fandt, at Centralledelsen var for »rød«. Ny tilsluttede er Sømændenes og Fabriksarbejdernes Organisationer og de ved Fagforeningernes Spaltning paa Fagkongressen i 1921 udtraadte Transportarbejdere. Forbundet har overvundet de Skader, der var opstaaet ved Spaltningen, og har faaet en ny Medlemstilvækst. Forretningsudvalgets Virksomhed godkendtes. Kongressen beskæftigede sig desuden med Arbejderbeskyttelse og Arbejderforsikring, Arbejdsløshedsspørgsmaalet, Udvidelse af det faglige Understøttelsesvæsen og Landsorganisationen. De af Kongressen om disse Spørgsmaal opstillede Grundsætninger svarer i det hele og store til den internationale Arbejdsorganisations Forslag og til Forholdene og Bestræbelserne i Vesteuropa.

Da der ikke i Lettland betales nogen Arbejdsløshedsunderstøttelse, sendte Kongressen en Anmodning herom til Regeringen, som da ogsaa bevilgede 21 Mill. Rubler til Nødhjælpsarbejder.

Paa saavel Konferencen i 1920, hvor Centralbureauet blev oprettet, som paa Spaltningskonferencen i 1921, fandt Formandens Henstilling om en Udvidelse af Understøttelsesformaalene kun ringe Genklang.

Men denne Gang anbefalede Kongressen næsten enstemmig Udvidelsen af forskellige Understøttelsesgrene. Endvidere besluttedes Oprettelsen af et Centralstrejkefond. Centralbureauets Tidsskrift skal tilstilles samtlige Medlemmer af de Forbund, som ikke har eget Fagblad.

Det vedtoges endelig at oprette By-Sekretariater.

REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 * KØBENHAVN DEN 21. APRIL 1923 * 19 AARGANG

Kriseværn.

Formandens Tale i Landstinget.

I forrige No. af »Arbejderen« gjorde vi Rede for det af Regeringen fremsatte Forslag til Lov om Kriseværn for Skotøjs- og Cigarindustrien.

Forslaget er senere blevet behandlet og vedtaget af Regeringspartierne saavel i Folketinget som i Landstinget.

Nedenfor gengiver vi Formandens Tale ved Lovforslagets Behandling i Landstinget.

Carl F. Madsen: Det foreliggende Lovforslag tager Sigte paa ved forhøjede Toldsatser at beskytte Cigar- og Tobaksindustrien mod den udenlandske Konkurrence. Jeg maa sige, at jeg tror ikke paa Muligheden af, at den Lov, der her tilsigtes givet, vil være i Stand til at beskytte de to Industrier, saaledes som det er forklaret af den højtærede Indenrigsminister. Jeg skal straks sige hvorfor. Men jeg vil gerne i denne Forbindelse sige til det ærede 6te Medlem for 6te Kreds (N. K. Kristensen), at naar han udtalte, at Virkningerne af Importreguleringen har skadet Landbruget eller skabt visse Vanskeligheder for det, kunde jeg ønske at faa nærmere oplyst, hvori disse Vanskeligheder bestaar. Det er gentagne Gange paastaaet, at saadanne Vanskeligheder skulde være til Stede, men fra deres Side, som har paastaaet det, har man forstaaet ganske godt at skjule, hvori disse Vanskeligheder bestaar. Man har sagt, at der skulde være kommet Protester fra Czekoslovakiet, og man har ligeledes nævnt England, men nogen ren Besked om, hvori de Vanskeligheder bestaar, har man aldrig faaet. Jeg benytter derfor Lejligheden til at bede det ærede Medlem, der har fremsat disse Udtalelser, eller eventuelt den højtærede Minister om at oplyse, hvori Vanskelighederne bestaar. Jeg lyser saa meget mere derefter, som man i Pressen ser, at der i Holland er gennemført en Importregulering. Vi ved ogsaa, at Schweiz gennem lange Tider har haft Importregulering. Naar man i disse Lande er i Stand til ikke blot at vedtage Love om Importregulering, men ogsaa at opretholde en saadan Lovgivning, vilde det være mærkeligt, om et Land som Danmark ikke skulde være i Stand til at opretholde en Importregulering. Man har fra alle Sider sagt, at Importreguleringen for Tobaksindustriens Vedkommende ikke generer nogen, og naar der er rettet Henvendelser til højere Steder, er der derfra afgivet Erklæringer om, at ved Cigarindustrien vilde der overhovedet ikke blive rørt, dens Importregulering vilde faa Lov at løbe uforandret, hvorimod det ikke var muligt at lade Importreguleringen for Skotøj vedvare. Skønt man har afgivet saadanne Erklæringer, vil Regeringen dog nu ophæve Importreguleringen for Cigarernes Vedkommende. Naar man mener, at Importreguleringen her ikke skader noget som helst, og man har afgivet saadanne Erklæringer mere end een Gang, kan jeg ikke rigtig forstaa, hvorfor man vil ophæve den. Ja, jeg kan naturligvis forstaa det, for saa vidt som der derigennem kan tilflyde Statskassen nogle Penge, men saa kunde man lige saagodt sige, at naar man forhøjer Toldsatserne for Cigarerne, er det i Virkeligheden ene og alene for at faa flere Penge i Statskassen. Det er jo givet, at der vil komme flere Penge i Statskassen, naar man forhøjer Satserne fra 2 Kr. 80 Ø. til 6 Kr. pr. kg. Men hvorfor saa ikke sige, at det, man tilsigter, er en reel

Toldforhøjelse med det Formaal at skaffe Statskassen flere Penge? Man beskytter ikke den danske Cigarindustri ved det der her foretages. Herhjemme laves der jo visse Kvaliteter af Cigarer, som den mere bemidlede Del af Befolkningen bruger. Men man laver ogsaa billigere Cigarer, som den mindre bemidlede Del af Befolkningen bruger. Fremtidig vil det vel nok gaa saaledes, at der vil blive indført en Del billige Cigarer. De dyre Cigarer bliver nemlig ikke lavet i Tyskland eller andre Lande, fra hvilke der paaføres os Konkurrence. Det vil altsaa blive de billige, der indføres, og med den Toldforhøjelse, der foreslaas, vil Prisen i Virkeligheden komme op i nogenlunde samme Højde som Prisen paa de dyre Cigarer, som den mere bemidlede Befolkning ryger. Spørgsmaalet bliver da, om Arbejderne med de smaa Fortjenester har Raad til at ryge Cigarer til 25—30 Ø. Stykket. Det kan være, at en stor Del af Befolkningen, der nu ryger Cigarer, af Forholdene vil blive tvunget til at gaa over til at ryge Pibe og Shagtobak. — Man ser jo allerede nu en hel Del Mennesker ryge Pibe, og hvis dette Forslag bliver gennemført, tror jeg, at adskillig flere vil gøre det. Det vil altsaa ikke hjælpe Cigarmagerne, de vil ikke faa mere at bestille, hvis det former sig saaledes, Arbejdsløsheden vil blive lige saa stor og maaske større, saa allerede af den Grund kan jeg ikke forstaa, hvorfor man er gaaet bort fra Importreguleringen, som dog har vist, at den var i Stand til at skaffe Arbejde til en hel Del Mennesker indenfor Tobaksindustrien.

Ogsaa for Skotøjsindustrien har Importreguleringen virket nogenlunde tilfredsstillende, i hvert Fald er en Del af de Skotøjsarbejdere, som gik ledige, kommet i Arbejde. Den Usikkerhed, der har været, har i høj Grad vanskeliggjort Fabrikanternes Dispositioner. I Skotøjsindustrien maa der ligesom i Tobaksindustrien arbejdes til Lager, men for at kunne gøre det maa man nogenlunde vide, om de Priser, der gælder kan holde, eller der kommer en Tid, hvor de gældende Foranstaltninger bliver ophævet, og det hele falder sammen.

Der er fra De samvirkende Fagforbund og fra Arbejdsgiverne og Industriorganisationerne sket talrige Henvendelser om at bevare Importreguleringen for disse Industrier, men Regeringen har ikke taget Hensyn dertil. Den gaar nu over til Kriseværn eller Krisetold, som jeg hellere vil kalde det, for det er i Virkeligheden en lille Reform paa Toldomraadet. Nu opstiller man visse Betingelser for Skotøjsindustrien og dens Arbejdere, for at de kan faa denne Lov. Man stiller den Fordring til Fabrikanterne, at de ikke maa udbetale Tantième eller anden Ydelse til deres Direktion eller Bestyrelse. Jeg ved ikke, om der i Loven for Skotøjsaktieselskaberne findes Bestemmelser om, at Direktioner eller Bestyrelser kan faa udbetalt Tantième, men jeg vil bede den højtærede Indenrigsminister om at oplyse, om noget saadant forekommer, for ellers er der jo ingen Grund til at sætte denne Bestemmelse ind i Loven. Med Hensyn til den faste Løn til Direktioner og Bestyrelser er der ikke indsat nogen Bestemmelse i Lovforslaget. Jeg ved ikke, hvor stor Lønnen er, om den er 20,000 eller 25,000 eller 15,000 Kr. for Direktørerne og Bestyrelsesmedlemmerne, men det ved den højtærede Indenrigsminister maaske, og det kunde interessere mig at faa det at vide. Der staar imidlertid, som sagt, intet i Lovforslaget om, at disse Lønninger skal reduceres. Der er derimod stillet Krav om, at Arbejdernes Løn skal reduceres og deres Arbejdstid forlænges, men jeg har forgæves ledt efter en Bestemmelse, der tager Sigte paa, at Arbejdsgivernes Løn skal reduceres. Hvad Arbejderne angaar, siger Forslaget, at de for at faa Loven bevaret til 1. November skal gaa ind paa at reducere deres Lønninger eller forlænge deres Arbejdstid til det, den var før 1914, altsaa til 9½ Time, eller de skulde kombinere de to Ting, altsaa tage delvis Lønreduktion, delvis Forlængelse af Arbejdstiden. Jeg kan forsikre om, at noget saadant vil man ikke faa Arbejderne til at gaa ind paa, og det har man vistnok heller ikke ventet. For Skotøjsindustriens Vedkommende har man ikke noget særligt at frygte fra de Lande, der har den høje Valuta, Ame-

rika, England og andre Steder; det Land man har noget at frygte af, er Tyskland, fordi Valutaen der er saa langt nede, at hvilken Toldforhøjelse man end gaar til, vil man være ude af Stand til at konkurrere med dette Land. Af de Oplysninger, der foreligger fra Skotøjsfabrikanterne, fremgaar det, at man kan faa et Par Støvler lavet i Tyskland for en Arbejdsløn af 23 Ø., og andre Omkostninger, der kommer paa, beløber sig til 72 Ø., saaledes at den samlede tyske Udgift til Arbejdsløn og Omkostninger er 95 Ø. pr. Par, hvorimod Arbejdslønnen her i Landet paa et Par Box-Herrestøvler udgør 3 Kr. 50 Ø. og Omkostningerne 2 Kr., tilsammen 5 Kr. 50 Ø., saa at Forskellen mellem den danske og den tyske Udgift ved Fremstillingen af et Par Herrestøvler bliver 4 Kr. 55 Ø. i tysk Favør. Men dertil kommer, at ifølge den samme Kilde har Garverne dernede visse Fordele, som Skotøjsfabrikanterne kan falde tilbage paa; man beholder nemlig Huderne nede i Tyskland og garver dem selv. Paa denne Maade fremkommer der yderligere Gevinst for Skotøjsfabrikanterne af et Par Kroner, saaledes at Forskellen i Priserne bliver en 6 Kr. 55 Ø. i tysk Favør. Naar man nu ved, at man i Tyskland har de mægtige Skotøjsindustricentrer med de største og mest moderne Maskiner, som overhovedet findes i Verden, vil man forstaa, at en Toldforhøjelse som den, der her er Tale om, slet ikke vil være nogen Beskyttelse for den danske Industri. Tyskerne kan i Fremtiden fuldstændig overfylde vort Land med færdige Varer. Det vil være ganske umuligt med den Beskyttelse, her er sat, paa effektiv Maade at beskytte den danske Skotøjsindustri. Det kunde vi derimod med Importreguleringen, og det er derfor i højeste Grad beklageligt, at Regeringen har taget saa meget Hensyn til de Protester, man paastaar, er kommet udefra, at den har ment at matte forlade Importreguleringen. Men jeg tager vel neppe heller fejl, naar jeg med Hensyn til Skotøjet mener det samme, som jeg sagde om Cigarerne, at det Formaal, der ligger bagved i hvert Fald i nogen Grad er det, at skaffe Statskassen forøgede Indtægter.

Naar Forholdene er saaledes, som jeg har oplyst med Hensyn til Konkurrencen for Skotøjets Vedkommende, vil man kunne forstaa min lille Bemærkning om, at man ikke maa vente, at Arbejderne vil gaa ind paa de Fordringer, man stiller til dem. Jeg skal i denne Forbindelse oplyse, hvorledes Skotøjsarbejdernes Lønninger er. Jeg har taget disse Oplysninger fra Statistiske Efterretninger Nr. 7 for 2. Marts; de ligger paa vore Pladser, og enhver kan kontrollere Rigtigheden. De Lønninger, jeg her meddeler, er ikke Lønninger, som Arbejderne har opgivet til Statistisk Departement, det er Arbejdsgiverforeningen, der har opgivet dem, saa jeg gaar ud fra, at de i hvert Fald ikke er i Arbejdernes Favør, Vi ser dér, at Timelønnen for Skotøjsarbejdere, saadanne, som arbejder paa Fabrik, var i Juli Kvartal for Mænd i København 1 Kr. 69 Ø. Vil man omsætte denne Løn til Ugeløn, bliver det 81 Kr. 12 Ø. Men der er senere sket en Reduktion af 6 pCt., hvorved Ugelønnen kommer ned paa 76 Kr. 25 Ø. For Provinsen er efter den samme Omregning Ugelønnen 63 Kr. 62 Ø. For Kvinder i København er Ugelønnen 43 Kr. 32 Ø. og i Provinsen 35 Kr. 65 Ø. Ser vi nu efter i Statistiske Efterretninger for 12 Februar 1923, hvor der findes Oplysninger om, hvad en Familie behøver for at leve, og man omregner den Opgivelse dèr, som er for et Aar, til, hvad Udgiften bliver pr. Uge, saa finder man, at til Fødevarer medgaar der 32 Kr. 86 Ø., til Bolig 8 Kr. 52 Ø., til Brændsel og Belysning 5 Kr. 33 Ø. til Skatter, Kontingenter og lignende 10 Kr. 85 Ø. og andre Udgifter 7 Kr. 23 Ø. det giver tilsammen 76 Kr. 21 Ø. pr. Uge. Indtægten for de bedst stillede Skotøjsarbejdere, altsaa de mandlige Arbejdere i København, var 76 Kr. 25 Ø., og da Udgiften efter det her nævnte Budget er 76 Kr. 21 Ø., er der altsaa et Overskud af 4 Ø. til at flotte sig for. Og ser vi paa Lønnen, som den er for Mænd i Provinsen og Kvinder baade i København og Provinsen, er der et betydeligt Underskud, hvis man reg-

ner med de nævnte Tal. Man vil altsaa forstaa, at der for Arbejdernes Vedkommende ikke er noget at tage af Lønnen. Absolut intet. Det vil alene af den Grund være umuligt at tage noget, da deres Indtægter absolut ligger saaledes, at de lige kan komme igennem med Lønnen. Der er absolut intet at boltre eller more sig for, der er lige akkurat til det nødvendigste.

Med Hensyn til Arbejdstidens Forlængelse skal jeg bemærke, at den nuværende 8 Timers Arbejdsdag er fastsat i Henhold til Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen i 1919. Jeg ved meget vel, at der er en Bevægelse oppe blandt Arbejdsgiverne, som gerne vil have Arbejdstiden forlænget ud over de 8 Timer, ikke fordi de savner Arbejdskraft — den er der rigelig af, som alle ved gaar der ca. 60,000 Mennesker, der intet har at bestille, — men naar man nu ønsker Arbejdstiden forlænget, og naar Regeringen stiller Forslag om at annullere, de bestaaende Overenskomster ogsaa paa den Maade, at Arbejdstiden skulde forlænges, opfatter jeg det som et Led i de Bestræbelser, der er oppe mellem Arbejdsgiverne, for at faa en længere Arbejdstid. Agitationen herfor faar bevidst eller ubevidst en Støtte gennem det Forslag, der her er fremsat af Regeringen. Men hvorledes staar nu denne Agitation mod 8 Timers Arbejdsdagen, hvorledes staar Regeringens Modstand mod at lovfæste 8 Timers Arbejdsdagen, hvorledes staar det Forslag, der her ligger paa vort Bord med dets Opfordring til at annullere bestaaende Overenskomster ogsaa om Arbejdstiden, i Forhold til de smukke Ord og Løfter, der blev givet den Gang da Fredstraktaten blev afsluttet? Da Krigen sluttede forstod man rundt om i de besiddende Klasser, at det var nødvendigt at gøre noget ogsaa for den arbejdende Stand, og i Fredstraktatens 13 Kapitel optog man en Udtalelse som jeg synes, man har godt af at erindre sig, og af hvilken jeg skal tillade mig at oplæse et lille Stykke. Disse Ord lyder saaledes:» Da Folkenes Forbund har til Formaal at skabe Grundlag for en almindelig Verdensfred, og da en saadan Fred kun kan komme i Stand naar den bliver bygget paa et socialt Retfærdighedsgrundlag, da der bestaar Arbejdsforhold, der for et stort Antal Mennesker medfører saa megen Uretfærdighed, Elendighed og Savn, at der kan opstaa en for Verdensfreden og Verdensharmonien faretruende Utilfredshed, og da en Forbedring af disse Forhold er paatrængende nødvendig, f. Eks. med Hensyn til Regulering af Arbejdstiden, herunder Fastsættelse af en Maksimalarbejdsdag og -uge, Regulering af Arbejdsmarkedet, Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, Fastsættelse af Lønninger der muliggør passende Livsbetingelser, Arbejdernes Beskyttelse mod Sygdomme og mod Ulykkestilfælde under Arbejdet, Beskyttelse af Børn, mindreaarige og Kvinder, Alderdoms- og Invalideunderstøttelse, Beskyttelse af de i Udlandet beskæftigede Arbejderes Interesser, Anerkendelse af Grundsætningen om Foreningsfrihed og Ordningen af den faglige og tekniske Undervisning o. s. v.«, vedtager man, da man har erkendt alt dette, at oprette en Organisation under Folkenes Forbund til at søge alle de Tanker, der er nedlagt i disse Udtalelser, realiseret. Men hvad gør man herhjemme med Hensyn til de Beslutninger, der vedtages af Arbejdsorganisationen i Genf, som er en Afdeling af Folkeforbundet, og hvortil Regeringen, Arbejderne og Arbejdsgiverne sender Repræsentanter? Ja, vi har jo set, at med Hensyn til Arbejdstiden har man ladet fuldkommen haant om de Beslutninger, der er taget dernede, ganske afvist dem og sagt, at det aldrig kunde falde i hvert Fald den nuværende Regering ind, at tage mindste Hensyn til et saadant Forslag. Og til Trods for, at der bestaar en Overenskomst om Arbejdstiden — det er endog fastsat i selve dette Fags Overenskomst, at saadan og saadan skal 8 Timers Arbejdsdagen være —, kommer man nu oven i Købet her og opfordrer Arbejderne til at se bort fra denne Overenskomst; de skal give sig til at arbejde i længere Tid, ikke fordi de derved kan tjene en højere Løn, men blot for derved at kunne faa Lov til at bevare den samme Løn. Jeg synes det er en Haan; jeg er bange for, at jeg vil bruge for stærke Ord,

naar jeg vil udtrykke mig rigtigt, og derfor gør jeg det ikke, men der er i Virkeligheden i det danske Sprog ikke Ord stærke nok til at fordømme den Handling, der her paatænkes.

Ser vi paa, hvorledes Forholdet er i andre Lande, er det da saa, at man heller ikke dèr gør noget ved de Beslutninger, der træffes af Folkeforbundets Arbejderorganisation, bl. a. angaaende Arbejdstiden? Man har ifølge en Undersøgelse, der er foretaget i den allerseneste Tid i Henhold til Forliget af 4. April, faaet konstateret, at der er 18 Lande, hvor 8 Timers Arbejdsdagen er gennemført ved Lov. Disse 18 Lande er: Belgien, Bulgarien, Czekoslovakiet, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Jugoslavien, Letland, Luxemborg, Norge, Polen, Rumænien-Spanien, Sverrige, Tyskland, Ungarn og Østrig. Og jeg har lagt mærke til — det har staaet i Pressen —, at for ganske kort Tid siden har man ogsaa i Italien, hvor Mussolini jo regerer, ham, om hvem man mente, at han vilde slaa Arbejderne sønder og sammen og herske rent despotisk, at man ogsaa dernede har ratificeret den i Washington tagne Beslutning om 8 Timers Arbejdsdagen. Hvis dette er rigtigt, hvad jeg gaar ud fra — jeg har skrevet derned, og vil snart faa Svar —, synes jeg, Mussolini handler langt klogere end Regeringen her i Landet ved at tage Hensyn til de Tanker, der er nedlagt i Fredstraktaten, og til de Beslutninger, som blev vedtaget paa Konferencen i Washington; jeg tror, det vil styrke hans Stilling dernede, ogsaa blandt den arbejdende Befolkning. Men herhjemme, her gør man fra Regeringens Side alt, hvad man kan, for at støde den arbejdende Befolkning fra sig og gøre den til sine bitreste Modstandere.

Det er i og for sig ogsaa en farlig Ting, Regeringen her er inde paa: at opfordre to kontraherende Parter til ved en Lejlighed som denne at se bort fra deres Overenskomster. Jeg skal i denne Forbindelse minde om Højkonjunkturens Dage, da det var vanskeligt altid at faa Arbejderne til at rette sig efter de bestaaende Overenskomster, vanskeligt, fordi Priserne stadig steg og deres Levevilkaar som Følge deraf i høj Grad forringedes; her og dèr blev der jo den Gang iværksat uvarslede Arbejdstandsninger. Paa det Tidspunkt lød der fra en meget kendt Jurist — og ikke blot fra ham, men fra mange Sider — stærke Røster om, at nu skulde der lovgives, ikke blot for at forhindre de ulovlige Arbejdstandsninger, men der skulde ogsaa ved Lov fastsættes Straffebestemmelser, saaledes, at det blev muligt at straffe Personer, der opfordrede til at bryde bestaaende Overenskomster. Hvorledes skal imidlertid Arbejderlederne for Fremtiden med Vægt kunne optræde overfor Arbejderne, naar der igen en Gang kommer en Højkonjunktur? Og den kommer jo, vi vil ikke altid forblive nede i den Bølgedal, hvori vi for Øjeblikket befinder os. Der kommer igen en Tid, hvor Forholdene atter gaar opad, og da vil det blive meget svært for Arbejderlederne at sige til Arbejderne, at de ikke maa stille Krav i Overenskomstperioden. For Arbejderne vil kunne svare: Ja, men hvad gjorde Regeringen, den Gang vi var nede i Bølgedalen? Stod den da paa det Standpunkt, at Lov er Lov og Lov skal holdes, eller at en Overenskomst, er en Overenskomst og at en Overenskomst skal holdes. Nej, det gjorde Regeringen ikke, tværtimod, den opfordrede til, at man skulde se bort fra de bestaaende Overenskomster, den fremsatte altsaa paa indirekte Maade en Opfordring til at bryde bestaaende Aftaler. Det vil derfor blive vanskeligt i kommende Tider at faa Arbejderne til at forstaa, at de, naar en Regering kan tillade sig at stille Forslag som det foreliggende, ikke ogsaa skulde have Lov til at forandre visse Bestemmelser i en Overenskomstperiode. Skulde det blive Resultatet af det, der sker her, idet dette Lovforslag vedtages, tror jeg nok den højtærede Regering har gjort saavel Arbejderne som Arbejdsgiverne en Bjørnetjeneste ved at fremsætte Lovforslaget. Jeg er bange for, at det vil komme til at hævne sig i Fremtiden, idet Arbejdernes Ledere meget vanskeligt naar Konjunkturerne gaar op vil kunne sige til Arbejderne: Bare rolig. I skal ikke bryde jer om, hvad der skete den Gang!

For mig staar det saaledes, at dette Lovforslag om Toldbeskyttelse for de to Industrier ikke vil give den Beskyttelse, som Importreguleringen gav dem. Der klæber ved dette Lovforslag forskellige Bestemmelser, som vil være meget ubehagelige for de paagældende Industrier, og navnlig for Skotøjsarbejdernes Vedkommende er Betingelserne af en saadan Beskaffenhed, at der slet ikke kan være Tale om, at Arbejderne vil kunne gaa ind paa dem. Jeg maa derfor udtale, at mit Parti i dette høje Ting, ligesom Tilfældet var med Partiet i det andet høje Ting, ikke kan stemme for Lovforslaget, men maa stemme imod det.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 663.

Havnearbejdere i København.

(2- og 3 Holdsnævnets Kompetence.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 245-246.

Aar 1923 den 10. April Kl. 10 1/2 Fm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 663*:

Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist og for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark Bestyrelsesmedlem Direktør Bergsøe, Kontorchef Joh. Schrøder og Mægler Chr. Thomsen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Sekretær Niels Hansen og for Havnearbejdernes Fællesforbund Formand M. Darup og Sekretær A. Jørgensen.

Der fremlagdes Klage af 23. Marts 1923 med 4 Bilag og Tilsvar af 5. April 1923.

Sagen forhandledes mellem Parterne.

Sekretær Elmquist bemærker, at det er af principielle Grunde, at Arbejdsgiverforeningen har holdt paa faglig Voldgift. De mødende for de Indklagede bemærker, at de intet skal have mod faglig Voldgift i det foreliggende Tilfælde, naar Voldgiftens Sammensætning blot bliver saaledes, at Voldgiftsmændene ikke udpeges blandt Arbejdsgiverrepræsentanter eller Arbejderrepræsentanter, som omfattes af de københavnske Havneoverenskomster. Dette Vilkaar akcepteres af Klagerne. Begge Parter erklærer, at der ingen Vanskeligheder vil blive for dem ved Udpegning af Voldgiftsmændene paa det her angivne Grundlag.

Klagerne tog herefter Klagen tilbage, og Sagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 12 1/4 Em.

/ Johs. Marcussen.
kst.

Udlandet.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge.

Rettelse til Kongresreferatet.

I Referatet fra Landsorganisationens Kongres (Arbejderen Nr. 39-40) findes en Gengivelse af enkelte Afsnit af Formanden, *Ole O. Lians* Aabningstale, og deriblandt følgende:

»Lønningerne, hvis Regulering nedad begyndte altfor sent i vort Land, blev i Aaret sat ned ikke ubetydeligt. Ogsaa 1923 maa bringe en væsentlig Reduktion. Uden en saadan bliver vort Arbejde for økonomisk Genopbygning frugtesløst. Omkostningerne maa sukcessivt lavere ned.«

Dette Afsnit var et Citat, hvad der *ikke* fremgaar af Referatet. Forud for dette Citat skulde der have staaet:

Men ikke alene Arbejdsgiverforeningen indvarsler Kamp. Ogsaa Finanskapitalen kræver, at Arbejdernes Livsstandard sænkes yderligere. Selve Chefen for Norges Bank— Direktør *Rygg*, som ellers har været anset for en meget liberalt tænkende Mand, udtalte nylig i et Foredrag følgende:

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 * KØBENHAVN DEN 28. APRIL 1923 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for April 1923. Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Maj 1923.

Forretningsudvalget.

Maj-Manifest fra Fagforenings-Internationalen, Amsterdam.

Til Arbejderne i alle Lande.

Kammerater!

Atter trues Freden i Europa. Endnu hersker ingen aabenlys Krig, men Krigen kan udbryde hvert Øjeblik, om ikke de internationalt forenede Arbejdere træffer de nødvendige Forholdsregler for at afvende den truende Fare.

Overalt vaagner Reaktionen og overalt stræber den efter at befæste sit Herrevælde. Overalt kan man iagttage en Tilbagegang i social Henseende, og den samme Tendens gør sig ogsaa gældende paa det politiske og økonomiske Omraade.

Kendetegnende for vor Tid er at alle Former af »Diktatur«, alle Former af »Fascisme« Midler til at knægte Friheden, forsøger at komme til Magten.

Beredvilligheden til uden Modstand at ville taale denne Tilstand vilde betyde fremtidigt Slaveri.

Det vilde betyde, at kun Vold, Vilkaarlighed, social Uretfærdighed og Udbytning skal regere Folkene.

Det vilde betyde vor Anerkendelse af et System, grundet paa brutal Vold, i Stedet for en Verdensorden, hvilende paa Frihed og Arbejde, hvilken Arbejderorganisationerne i Kraft af deres Mission tilstræber.

Arbejderbevægelsen kan ikke forraade sit Ideal, thi det er en fælles, ukrænkelig og hellig Arv, dens Eksistensbetingelse, dens Haab om lysere Dage frem i Tiden. Naar Arbejderklassens Frihed og de tidligere erhvervede Rettigheder trues, maa de organiserede Arbejdere rejse sig til fælles Kamp.

Naar Guldets Internationale, med det Formaal for Øje at befæste sin politiske og økonomiske Magtstilling, begærer en forlænget Arbejdstid og lave Lønninger, begærer Ophævelse af Fagforeningernes Rettigheder og Genindførelse af de Tilstande, som herskede da Arbejdsgiverne endnu ansaa sig for at være af Guds Naade, er det Arbejdernes Pligt og ligger i deres Interesse at slaa disse Bestræbelser ned og kæmpe for større Frihed og større Velfærd. Arbejdernes Befrielse kræver i første Linie at bevare de opnaaede Rettigheder for saaledes bedre at kunne erobre nye. Mod Spekulanternes og Udbytternes Internationale maa Arbejderne sætte deres internationale Solidaritet.

Jo alvorligere Reaktionens Trusler, jo overmodigere de Folks Optræden er, som frakender Arbejderne Ligeberettigelse og Tankefrihed, desto stærkere bør Arbejdernes Kampduelighed blive.

»Arbejderklassens Befrielse kan kun være Arbejdernes eget Værk«. Dette betyder, at de i sig selv og kun i sig selv bør finde Kraft og Midler til at frigøre sig for det nuværende uværdige Lønsystem og gennem nye saavel moralske som materielle Erobringer bereder Vejen til Frigørelsen.

Den 1. Maj 1923 bør vise Verden

den endelige Opvaagnen af den internationale organiserede Arbejderklasses Selvbevidsthed.

Dagens Besvær, Farerne for en ny Krig, bør, i Stedet for at virke nedstemmende, tværtimod hos os opvække Tilliden, Begejstringen og Beslutsomheden og saaledes bidrage til at sikre vor Sejr over Uvidenhedens og Undertrykkelsens Magter.

De nationalistiske, imperalistiske og militaristiske Klasser drømmer om nye Menneskeslagtninger, som for dem vilde betyde nye Fordele paa Bekostning af Folkenes Frihed. Maatte Arbejderklassens stærke Magt forhindre disse skamløse Hensigter.

Arbejderklassen tilstræber Arbejdets Frihed, tilstræber alle Nationers Uafhængighed og en lysere Fremtid for Menneskeheden.

Maatte Proletariatet den 1. Maj 1923 i alle Lande demonstrere for Gennemførelsen af sine Krav, der grunder sig paa Ret og Fornuft, maatte denne Arbejdets historiske Dag give Udtryk for Arbejderklassens internationale Solidaritet.

Forretningsudvalget for Det Internationale Fagforeningsforbund, Amsterdam.

J. H. Thomas, England
Formand.

L. Jouhaux, Frankrig.
C. Mertens, Belgien.
Th. Leipart, Tyskland.
Næstformænd.

Edo Fimmen.
J. Oudegeest.
Joh. Sassenbach
John. W. Brown.
Sekretærer.

Internationalt Sommerferiekursus.

Fra Internationalt Fagforeningsforbund i Amsterdam har vi modtaget en Skrivelse, som vi herved bringer til vore Medlemmers Kundskab i Henhold til det i Skrivelsen fremsatte Ønske:

Til alle tilsluttede Landsorganisationer.

Foreløbig Meddelelse.

Ærede Kammerater.

Internationalt Fagforeningsforbund har gjort de nødvendige Skridt til Afholdelse af et internationalt Sommerferiekursus paa Slottet Brühl mellem Køln og Bonn. Kursuset vil finde Sted i August Maaned.

Berettiget til at deltage i Forelæsningerne er Medlemmer af faglige og kooperative Organisationer og de socialistiske Partier. Der er Mulighed for at skaffe Ophold for 150-200 Personer. Betalingen for Deltagelsen vil blive fastsat lavest muligt, men det er dog Hensigten at organisere Skolen saaledes, at Omkostninger kan blive dækkede,

I enkelte Tilfælde vil det maaske være godt, hvis Landsorganisationerne eller Forbundene vilde bidrage til Dækning af Omkostningerne ved at give Stipendier; i andre Tilfælde maa Deltagerne selv udrede Betalingen,

Følgende er en Liste over de Spørgsmaal der kommer til Behandling:

Internationalisme.

Den internationale Fagbevægelse.

Den internationale Arbejdslovgivning.

Den internationale Kvindebevægelse.

Den internationale kooperative Kvindebevægelse.

Den internationale kooperative Bevægelse.

Den internationale politiske Stilling.

Den internationale økonomiske Stilling.

Den internationale Arbejderungdomsbevægelse.

Den internationale Oplysningsbevægelse.

Man regner med at talrige af Arbejderbevægelsen meget bekendte Mænd vil føle sig forpligtede til at afholde Forelæsninger. Der bliver holdt Foredrag paa tysk, fransk og engelsk.

Udover det ovenomtalte internationale Sommerkursus i Brühl, vil der under Internationalt Fagforeningsforbunds Auspicier paa Slottet Tinz ved Gera blive oprettet en Sommerskole for Ungdom-

men, i hvilken unge Arbejdere fra 18-19 Aars Alderen kan deltage.

Da det kun er kort Tid siden, at disse Beslutninger ere fattede, er alle Forberedelser endnu ikke trufne.— Saasnart dette er sket vil De faa Underretning om alle Enkeltheder.

Idet vi haaber paa Deres venskabelige Medarbejde, og at de vil gøre disse internationale Bestræbelser bekendt for Deres Medlemmer, forbliver vi

med de bedste Hilsner.

Internationalt Fagforeningsforbund Bureau.

Johs. W. Brown.
2. Sekretær.

Saasnart vi faar ovennævnte nærmere Enkeltheder tilsendte vil de fremkomme i »Arbejderen«.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 669.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere hos A/S Carl M. Cohr, Fredericia.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 246—247.

Aar 1923 den 13. April Kl. 4 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 669: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Guld-, Sølv og Elektropletarbejdernes Forbunds Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: for Dansk Arbejdsgiverforeningen Kontorchef Carl Plum og Sekretær W. Elmquist; for Jernsammenslutningen mødte Formand for Sølvvarefabrikantforeningen Fabrikant Knud Hansen og Sekretær Valdemar Jensen og for A/S Carl M. Cohr Direktør Oscar Møller.

For de Indklagede mødte: Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Formand for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund G Schou, Hovedbestyrelsesmedlem R. Hølsch og Formand for Fredericia Afdelingen Otto Hansen.

Der fremlagdes Klage af 5. April 1923 med 4 Bilag og Tilsvar af 12. s. M.

Sagen forhandledes mellem Parterne og afsluttedes med følgende

Forlig:

Strejken paa Firmaets Fabriker hæves, og Arbejdet optages omgaaende.

De Akkord- og Timelønninger, der paa Fredericia Fabriken bestod før Februar-Reguleringen 1923, formindskes gennemsnitlig med kun 1 %. Den nærmere Fordeling i saa Henseende foretages af Firmaet, dog efter Forhandling med Tillidsmændene, og saaledes at Fordelingen kommer alle Arbejdere tilgode.

Det er en Selvfølge, at denne Ordning ikke udelukker August-Reguleringen.

Sagen var hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 7 Em.

Poul Hansen
/E. Steincke.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramikerne paa Bornholm.

Arbejdsgiverne i Den keramiske Industri paa Bornholm nægtede at forlænge Overenskomsten med Keramisk Forbund, som Følge heraf blev Lønningerne efter Augustreguleringen nedsat med 3 %.

Arbejdsgiverne opsagte Overenskomsten til 2 April, men da Opsigelsen var fremsendt én Maaned forsent, nægtede Forbundet at godkende Opsigelsens Gyldighed.

Fabrikanterne nedsatte fra Februar Lønningerne yderligere med 3 %. Efter at De samvirkende Fagforbund paa Keramisk Forbunds Vegne har protesteret herimod, erkendte Arbejdsgiverforeningen at Fradraget af de sidste 3 % var en Fejl og Forholdet er blevet rettet.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 20. Marts enedes man om at forlænge Overenskomsten mellem Bornholms keramiske Fabrikantforening og keramisk Fagforening i Rønne til 1ste April 1924 med de Betalingsvilkaar, som foreligger efter Fradrag af de 3 % fra August-Reguleringen og idet man iøvrigt vedtager at tiltræde Overenskomsten af 4. April 1922 mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Skrædderne i København.

Et af Dansk Skrædderforbunds Formaal og stadig tilbagevendende Stridsspørgsmaal ved Overenskomstforhandlingerne er Hjemmearbejdets Afskaffelse. Paa Forbundets Kongres i 1922 vedtoges en Beslutning om, at dette Spørgsmaal nu skulde søges løst i 1923 for Frakkearbejderne ved bestilt Skrædderi i København. I Provinserne har Værkstederne været gennemført for de mandlige Arbejdere siden 1909.

Fra Forbundets Side manøvreredes der saaledes med Hensyn til Overenskomstforlængelsen, at selve Overenskomsten blev forlænget til 1924, men saaledes at Spørgsmaalet om obligatoriske Værksteder i København var frit.

Skrædderlauget i København nægtede imidlertid at forhandle med Forbundet herom, og dette søgte da Sanktion hos De samvirkende Fagforbund til at varsle Strejke fra 1. April, og denne Anmodning blev imødekommet, og Strejkevarslerne afsendtes. Arbejdsgiverforeningen stillede sig solidarisk med Skrædderlauget, og varslede almindelig Lockout for samtlige Dansk Skrædderforbunds Medlemmer, der beskæftiges hos Medlemmer af Beklædningsindustriens Sammenslutning.

Der afholdtes derefter et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 27. Marts, men dette endte uden Resultat, hvorefter Strejken traadte i Kraft den 1. April. Strejken omfattede dog kun de Forretninger, der ikke havde alle deres Frakkeskræddere paa Værksted, hvilket havde til Følge, at mange af de største Forretninger, Magasin du Nord, Illum, Brd. Andersen o. s. v. kunde fortsætte Arbejdet.

Arbejdsgiverforeningen afgav nu 2. Varsel, hvorefter Lockouten skulde træde i Kraft Tirsdag den 10. April ved Arbejdstidens Ophør. Forligsinstitutionen indkaldte nu til Møde den 9. April, men efter en Forhandling der strakte sig til henimod Midnat, maatte Forligsmanden erklære, at Parterne vare saa langt fra hinanden, at han ikke saa sig i Stand til at stille noget Mæglingsforslag.

Lockouten i Beklædningsindustrien syntes saaledes at være en uomgængelig Kendsgærning, men paa Initiativ af Beklædningsindustriens Sammenslutning, kom der nye Forhandlinger i Gang med Dansk Skrædderforbund den 10. April, og disse Forhandlinger resulterede i, at man under Forbehold af Medlemmernes Sanktion enedes om et Forslag til Sagens Løsning.

Strejken hævedes og Lockouten udsattes, men saaledes at begge Dele kunde iværksættes med 24 Timers Varsel.

Svaret paa Forslaget skulde være afgivet senest Mandag den 16. April Kl. 12 Middag. Skræddernes Fagforening af 1873 afholdt Generalforsamling Fredag den 13. April og her vedtoges Forslaget med meget stor Majoritet, idet der afgaves 720 Jastemmer mod 55 Nejstemmer. De faa Nejstemmer blev afgivet fordi Forslaget indeholdt en Bestemmelse om, at der senest den 1. Juli 1924 skulde nedsættes et Udvalg til Udarbejdelse af en Priskurant for Kvindearbejde i Lighed med den for Provinsen gældende. Forslaget gaar iøvrigt ud paa, at Bestemmelsen om at bestaaende Værksteder ikke maa nedlægges, forlænges til 1. April 1925. Der nedsættes et Udvalg paa 5 Medlemmer fra hver af Parterne til Undersøgelse af hele Værkstedsspørgsmaalet, og dette Udvalg skal ende sit Arbejde inden 31. Marts 1924. Opnaas der i Udvalget ikke Enighed om de obligatoriske Værksteders Indførelse saaledes som krævet af Dansk Skrædderforbund, bestemmes det, at der fra 1. April 1925 foreløbigt i 5 Aar indføres obligatoriske Værksteder. De Erfaringer, der indhøstes herved, overgives et Udvalg paa 5 Medlemmer fra hver af Parterne, og dette Udvalg skal saa træffe nærmere Bestemmelse om Spørgsmaalets endelige Løsning. Før den endelige Løsning er der nogle nærmere præciserede Dispensationsbestemmelser.

Skrædderlauget holdt Generalforsamling samme Aften, og vedtog ligeledes Forslaget, hvorefter Lockouten i Beklædningsindustrien er endelig aflyst, og selve det store Stridsspørgsmaal har faaet en Løsning, der sikkert vil resultere i de obligatoriske Værksteders endelige Indførelse, for de paagældende Arbejdere efter Udløbet af de nævnte Tidsfrister.

F. E. BORDING KØBENHAVN

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i April Maaned 1923.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Maj 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F.E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 ✻ KØBENHAVN DEN 5. MAJ 1923 ✻ 19 AARGANG

8-Timers-Arbejdsdagen.

(Af Kontorchef i Indenrigsministeriet Haugen-Johansen)

I.

I Meddelelser fra Socialraadets Sekretariat er optaget en Artikel om 8-Timers-Arbejdsdagen, skrevet af Kontorchef i Indenrigsministeriet Haugen-Johansen, som vi tillader os at gengive, fordi den uhildet og uden Paavirkning fra nogen Side giver en klar og rolig Fremstilling af 8-Timers-Arbejdsdagen, saaledes som den tegner sig ude omkring i Verden.

Efter at have læst denne Artikel, vil enhver, som har Kendskab til Arbejdsgiverforeningens Skriverier om Arbejdstiden i Udlandet, til fulde forstaa, hvor urigtige de fremsatte Paastande er, og hvor lidt der kan bygges paa, hvad der kommer fra den Kant.

Artiklen, som vi gengiver i sin Helhed, er saalydende:

8-Timers-Arbejdsdagen.

Som den første i Rækken af de Konventioner, som Den internationale Arbejdsorganisation har vedtaget, staar Konventionen angaaende 8-Timers-Arbejdsdagen. Blandt de mange andre vigtige Emner, hvorom Organisationen har truffet Beslutninger, staar denne Konvention ogsaa fremdeles som en af de vigtigste og i den offentlige Diskussion som en af de mest omtvistede, ikke mindst under de nuværende vanskelige Forhold i Industrilandene. Konventionen er ratificeret af følgende Lande: Grækenland, Czeckoslovakiet, Bulgarien, Rumænien og Indien. Men som bekendt har mange andre Lande, og heriblandt de betydeligste Industrilande — paa forskellig Maade, ved Lov eller Aftaler, og i forskelligt Omfang — bragt Reglen om 8-Timers-Arbejdsdagen til Anvendelse. Dette gælder i Særdeleshed England, Frankrig, Belgien, Tyskland og Italien, ligesom ogsaa de nordiske Lande. Da Spørgsmaalet om denne Konvention — som foran nævnt — under de økonomiske og sociale Vanskeligheder, som har ramt Europa, er under Debat, kan maaske en Redegørelse for det Syn paa Sagen, som for Tiden er fremherskende indenfor det internationale Arbejdsbureau, have nogen Interesse. Det ligger da nært først at omtale den Diskussion om denne Sag, som er bleven ført paa Styrelsens Møder i 1921 og 1922, og som blev rejst ved en Skrivelse af Juli 1921 fra den engelske Regering til Bureauet, hvilken Henvendelse tidligere har været berørt i Socialraadets Meddelelser (Nr. 1, Juni 1922). I England er 8-Timers-Arbejdsdagen i Hovedsagen gennemført ved kollektive Aftaler mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer. Disse Aftaler tillader — som den engelske Regering selv har udtrykt det i sin fornævnte Skrivelse — en ret stor Frihed i Henseende til Overtidsarbejde, alt efter de forskellige Industrivirksomheders Trang hertil. Specielt hjemler Aftalerne mellem Jernbaneselskaberne og de vedkommende Arbejderorganisationer daglige Overskridelser af 8-Timers-Arbejdstiden eller Søndagsarbejde, som efter Regeringens Mening næppe synes at kunne forenes med Konventionens Krav. Idet Regeringen gør Bureauet opmærksom paa disse Forhold og meddeler, at man har bragt i Erfaring, at lignende Vanskeligheder ogsaa for andre Landes Vedkommende stiller sig hindrende i Vejen for Ratifikationen af denne Konvention, rejser den det Spørgsmaal, om ikke Konventionen burde optages til Drøftelse paa

en ny Konference, hvor man da kunde enes om at bibeholde de Regler i Konventionen, som efter de indvundne Erfaringer maa antages at kunne opnaa almindelig Tilslutning, og slette eller ændre de Regler, som har vist sig at være for snævert affattede til at kunne imødekomme de forskellige Krav, som de enkelte Landes forskellige Industrier stiller. Dette Spørgsmaal blev drøftet i Styrelsens Møde i Oktober 1921. I den Rapport, som Bureauets Direktør den Gang afgav til Styrelsen, udtalte han, at han ikke ansaa det for udelukket, at de af den engelske Regering fremhævede formentlige Afvigelser fra Konventionen kunde anses hjemlede i selve denne, og at der saaledes i Virkeligheden forelaa et Spørgsmaal om Fortolkning af Konventionen. Forsaavidt angaar Søndagsarbejdet mente han, at det eventuelt maatte kunne henføres under de i Konventionens § 6 hjemlede Undtagelser. Og med Hensyn til Overtidsarbejdet i Almindelighed ansaa han det for muligt gennem administrative Bestemmelser i Overensstemmelse med Konventionens § 5 at fastsætte Grænserne, indenfor hvilke saadant Arbejde kunde tillades, og at give Bestemmelserne herom en saadan almindelig Karakter, at de kunde anvendes paa de forskellige Industrier. Herigennem kunde man muligt opnaa at bibeholde den Nuancering, som karakteriserer de kollektive Aftaler i England. I Forbindelse hermed udtalte Direktøren sine Betænkeligheder ved at underkaste Konventionen en ny Behandling i en Konference og saaledes eventuelt skride til dens Revision; han omtaler her bl. a. Hensynet til de Stater, som allerede har ratificeret Konventionen. Spørgsmaalet om Ændringer i de en Gang vedtagne Konventioner har tidligere været omtalt i »Socialraadets Meddelelser (II Nr. 1. Januar 1923), og jeg skal ikke komme ind derpaa ved denne Lejlighed, men kun kortelig omtale, hvorledes Styrelsen stillede sig overfor Tanken om at løse de af den engelske Regering paapegede Vanskeligheder ad Fortolkningsvejen. Naturligvis kunde man ikke nøjes med her simpelthen at spørge Bureauet og derefter slaa sig til Taals med dettes Responsum. Direktørens Tanke var, at Spørgsmaalet skulde forelægges for og besvares af Styrelsen; havde denne undersøgt Sagen og sagt god for, at de trufne Foranstaltninger var stemmende med Konventionen, da maatte det anses for praktisk udelukket, at den senere skulde gaa imod sin egen Fortolkning; i Tilfælde af, at der senere fremkom en Klage over de trufne Foranstaltninger, kunde man derfor sikkert gaa ud fra, at Styrelsen ikke vilde træffe Bestemmelse om, at en saadan Klage skulde nyde Fremme. En nærmere Omtale af Direktørens, fra Fredstraktatens Art. 409 o. f. hentede Begrundelse for dette Standpunkt vilde gøre nærværende Fremstilling for vidtløftig og har, som Sagen udviklede sig, mere teoretisk end praktisk Interesse. Det viste sig nemlig, at Sagen ikke kunde løses paa denne Maade. Indenfor Styrelsen blev der rejst Tvivl om, hvorvidt denne kunde anses for kvalificeret til at give en juridisk Fortolkning af Konventionen. Imidlertid blev det fra engelsk Side udtalt, at man ikke for Tiden vilde insistere paa, at Konventionen blev undergivet en ny Behandling i en Konference. Styrelsen opfordrede herefter Direktøren til at sætte sig i Forbindelse med de Regeringer, der maatte antages at nære de samme Betænkeligheder, som var fremsat fra engelsk Side, og at undersøge Mulighederne for en Løsning af Ratifikationsspørgsmaalet. Paa et senere Møde i Styrelsen (Januar 1922) var Sagen paany til Forhandling. Den franske Regeringsrepræsentant udtalte her — foranlediget ved de engelske Betænkeligheder — at den franske Regering altid havde forstaaet Ordene i Konventionens Art. 6, Punkt b: »temporære Undtagelser, som kan tillades, for at Virksomheden kan møde overordentlige Tilfælde, i hvilket forøget Arbejde udkræves«, som hjemlende Anvendelse af Overarbejdstimer 1) hver Uge, en bestemt Dag i Ugen, dersom der den Dag sædvanligvis forekommer særlig meget Arbejde, 2) om fornødent Søndag eller den sædvanlige ugentlige Hviledag, naar der, visse Søndage, indtræffer særlig forøget Arbejde. Konventionen er som bekendt til en vis Grad formuleret paa Grundlag af den franske Lov om Arbejdstiden af April 1919, og den franske Repræsentant henviste til, at denne Fortolkning havde været gængs i Frankrig saavel før som efter Konventionens Vedtagelse i Wa-

shington. Han henstillede, om ikke denne Fortolkning kunde tilfredsstille England. Dersom man stadig fandt, at der var Tvivl til Stede, vilde han foreslaa, at man hurtigst forelagde Spørgsmaalet for den staaende internationale Domstol. Dette sidste Forslag havde man fra engelsk Side intet imod, men man kunde derimod ikke slaa sig til Taals med, at man i Frankrig havde fortolket Konventionen som nævnt.

Senere har Bureauets Direktør, der allerede tidligere havde paabegyndt sine Forhandlinger med forskellige Regeringer i Henhold til den ham af Styrelsen givne Opfordring, fortsat disse, men det er ikke lykkedes hidtil ved disse Forhandlinger at klare Vanskelighederne. For Belgiens Vedkommende er Loven af Juni 1921 saa godt som fuldstændig i Overensstemmelse med Konventionens Krav, og Direktøren syntes hos den belgiske Regering at spore nogen Tilbøjelighed til at ratificere. Naar dette dog ikke hidtil er sket, ligger det saaledes ikke i Vanskeligheder ved at bringe Loven i Overensstemmelse med Konventionen, men i andre Forhold, hvortil vi senere skal komme tilbage. For Englands Vedkommende derimod synes Sagen at være stødt paa nye Vanskeligheder, særlig foranlediget derved, at de kollektive Aftaler, som forefindes mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer angaaende Afvigelser fra Hovedreglen i Art. 2, i Overensstemmelse med Konventionen skal bekræftes af en Regeringsmyndighed. Men der synes ikke for Tiden at være nogen Mulighed for at faa gennemført en Lov, der giver den engelske Regering en saadan Beføjelse.

I det paafølgende Aprilmøde (1922) gav Direktøren Styrelsen Meddelelse om sine Forhandlinger, og man var enig om, at man endnu ikke burde skride til at sætte det oprindelig af den engelske Regering rejste Spørgsmaal om Konventionens Revision paa Konferencens Dagsorden, men man opfordrede paany Direktøren til at samle de mest fuldstændige og nøjagtige Oplysninger til Belysning af, hvorledes man i de forskellige Lande stiller sig til denne Konvention.

Altsaa kan Sagen vel siges indenfor Bureauet at staa paa Undersøgelsens og Overvejelsernes Stadium, hvilket dog ingenlunde betyder, at man der skulde slutte sig til deres Synspunkt, som mener, at Tidspunktet er inde til at modificere Konventionens Principper og Krav, og at Tendenser i den Retning skulde være fremherskende i Landene. Paa et Møde fornylig i Bureauet, hvor Direktøren drøftede forskellige Spørgsmaal med Repræsentanter for forskellige Regeringer, fremsatte den polske Repræsentant Udtalelser i den anførte Retning. Direktøren svarede hertil, at han vel ikke vilde benægte, at man hist og her havde kunnet spore den Art Tendenser, men han saa langt fra saa mørkt paa Situationen, som Repræsentanten for Polen. Direktøren fremhævede den belgiske Lovs nøje Tilslutning til Konventionen, Princippets Gennemførelse, mere eller mindre strengt, i de største Industrilande, England, Frankrig og — i hvert Fald indtil nu — Tyskland, samt nævnede endelig, at Fascistregeringen i Italien for ganske nylig havde bebudet Fremsættelsen af et nyt Lovforslag om 8-Timers-Arbejdsdagens Gennemførelse.

Arbejdstiden i Italien.

I den af Arbejdsgiverforeningen udsendte Betænkning om Arbejdstiden i Udlandet fremsattes i en supplerende Bemærkning om Italien følgende:

»Regeringsforholdene i Italien er som bekendt i den seneste Tid undergaaet en væsentlig og principiel Forandring, og en af de første Ting, den nye Regering har foretaget sig, har været en gennemgribende Ændring af Jernbanepersonalets Tjenestetid, resulterende i meget betydelige Personalereduktioner. 8-Timersdagen er dermed afskaffet indenfor Etaterne, og dette var det eneste Omraade, hvor den hidtil har været lovfæstet. Man kan derfor sikkert vente, at Regeringen vil beskytte Landet imod en skematisk 8-Timersdag.«

Hvor vederhæftig Arbejdsgiverforeningens Oplysninger er, turde bl. a. fremgaa deraf, at Regeringen i Italien netop, med Tilslutning af Parlamentet, har gennemført en Lov om 8-Timersdagen.

Det internationale Arbejdsbureau i Genéve har i den Anledning den 26.

April d. A. udsendt følgende Meddelelse:

»Den italienske Regering har nylig udfærdiget en vigtig Forordning indeholdende Bestemmelser, om en 8-Timersdag indenfor Industri og Handel. Den normale Arbejdstid for Kropsarbejdere, saavel som for visse andre Kategorier af Lønarbejdere, maa ikke overskride 8 Timer pr. Dag eller 48 Timer om Ugen af effektivt Arbejde i industrielle eller Handelsfortagender, deri indbefattet Institutioner for teknisk Uddannelse og Velgørenhedsselskaber, Kontorer, offentlige Arbejder og Hospitaler, forudsat at Arbejderen modtager Løn eller andet Vederlag og arbejder under andres Ledelse. Forordningen gælder ikke Tjenestefolk, administrativt Personale, Handelsrejsende og Personer, ansat ombord paa Skibe. Særskilte Bestemmelser vil blive fastsat for Statsfunktionærer og for de saakaldte almennyttige Arbejder, selv om disse sidste drives som Privatforetagender.

Med Hensyn til Landbruget gælder Forordningens Bestemmelser kun for Dagarbejdere.

I Forordningen defineres »effektivt Arbejde« som Arbejde af kontinuerlig Art. Dens Bestemmelser gælder saaledes ikke for Arbejde, som enten paa Grund af sin Natur eller paa Grund af særlige Omstændigheder ikke er kontinuerlig eller for Arbejde, der kun bestaar i at være til Stede paa Arbejdspladsen eller Tilsynstjeneste.

Overtid, ikke overstigende to Timer om Dagen og 12 Timer om Ugen eller et tilsvarende Gennemsnit beregnet paa et noget længere Tidsrum, er tilladt, hvis de interesserede Parter har truffet en Overenskomst herom. Saadant Overtidsarbejde skal dog betales efter en særlig Tarif, som maa ligge mindst 10 pCt. over den normale Tid- eller Akkordløn.

Forordningen vil træde i Kraft fire Maaneder efter Promulgationen.

Majdemonstrationen 1923.

Ved Majdemonstrationerne Landet over vedtoges følgende Resolution:

I fuld Erkendelse af, at Arbejdernes Frigørelse fra Kapitalens Udbytning er og skal være en international Sag, der kun kan fremmes og løses ved internationalt Samarbejde mellem alle Landes Lønarbejdere, samles ogsaa danske Arbejdere, Kvinder og Mænd, paa Arbejderklassens internationale Demonstrationsdag den 1. Maj, og sender Hilsen og Haandslag til alle Verdens Arbejdere med Tilsagn om fortsat og usvækket Samarbejde.

Kravet om 8-Timersdagen er rejst af internationale Kongresser, og Forsamlingen hilser med Stolthed de vundne Resultater, idet 8-Timersdagen nu er gennemført i næsten alle Lande.

Da 8-Timersdagen betyder et mægtig kulturelt Fremskridt for Arbejderne, idet de derved faar nødvendig Tid til Hvile og Pleje af Familielivet, ligesom den kortere Arbejdstid beskytter Arbejdernes Helbred og fremmer deres Arbejdsdygtighed og aandelige Udvikling, vil ethvert Forsøg paa at fravriste Arbejderne dette Gode blive mødt med afgjort og enig Modstand fra de organiserede Arbejdere, og alle Kræfter vil blive sat ind paa at tilbageslaa ethvert Angreb paa 8-Timersdagen.

Forsamlingen kræver, at de Løfter, som blev givet Arbejderne, da Fredstraktaten blev underskrevet, deriblandt at 8-Timersdagen ophøjes til Lov, indfries af den danske Regering og Rigsdag.

Forsamlingen protesterer mod Reaktionens Overfald paa den arbejdende Klasse, dens stadige Forsøg paa at forringe Arbejdernes økonomiske Kaar, Forringelse af de sociale Love og imod Magthavernes hensynsløse Overfald paa de Arbejdsløse, hvorved den beskedne Understøttelse Gang paa Gang er nedsat eller helt er frataget disse, og kræver, at Regeringen i langt højere Grad end hidtil hidfører Forhold, hvorved Arbejdsløsheden indskrænkes, samt at der ydes de Nødlidende en Understøttelse, som gør det muligt for dem at undgaa Sult og Nød.

Forsamlingen nedlægger tillige en kraftig Protest imod Frankrigs Besættelse af Ruhr-Distriktet, fordi denne Optræden overfor den tyske Nation krænker de menneskelige Rettigheder, forstyrrer Freds- og Genopbygningsarbejdet og har fremkaldt en Situation,

der er en alvorlig Fare ogsaa for den egentlige Krigs Genopblussen.

For at kunne tilbageslaa Reaktionens Angreb paa den arbejdende Befolkning, maa Arbejderne stadig styrke og udvikle deres Organisationer. Ved Enighed og Sammenhold mellem Organisationerne vil det lykkes, ikke alene at tilbageslaa Modstandernes ondsindede Angreb, men ogsaa at skabe Betingelser for at naa vort endelige Maal, Kapitalismens Afskaffelse og Socialismens Gennemførelse.

Ind- og Udmeldelser.

Arbejdsmændene bliver i De samvirkende Fagforbund.

Dansk Arbejdsmandsforbunds ordinære Kongres vedtog, som det vil erindres, at lade Forbundet udtræde af De samvirkende Fagforbund fra den 1. Oktober 1923. Siden den Tid har der indenfor Forbundets Ledelse været stærke Kræfter i Bevægelse for at faa Beslutningen ændret, og dertil har den fundet Støtte i De samvirkende Fagforbunds Vedtagelse om, at Generalforsamlingen ikke kan slutte Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje, og om, at Forretningsudvalget ikke kan deltage i Forhandlinger om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret.

Et Flertal indenfor Hovedbestyrelsen havde paa Grundlag af dette og efter en Korrespondance med Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund om Rækkevidden af Tilføjelserne til Lovens §§ 3 og 5, vedtaget at indkalde til en Ekstra-Kongres og foreslaa den at ændre den Beslutning, man tog paa den ordinære Kongres, saaledes at Dansk Arbejdsmandsforbund forbliver i De samvirkende Fagforbud.

Paa Kongressen, som fandt Sted i Dagene den 24., 25. og 26. April, udtalte Lyngsie, at Arbejdsmændene aldrig havde fornægtet Centralorganisationens Betydning, og at man vedblivende tror paa, at Enighed og Sammenhold er det vigtigste i Arbejderbevægelsen, og han anbefalede at blive staaende indenfor De samvirkende Fagforbund sammen med Landets øvrige Arbejdere.

Diskussionen om dette Spørgsmaal blev meget langvarig, og Meningerne var stærkt delte. Afgørelsen faldt den 26. April og gav til Resultat, at Forbundet bliver i De samvirkende Fagforbund, idet der blev afgivet 187 Stemmer for Forslaget om at blive, medens 164 stemte imod.

Vi hilser med Glæde den Beslutning, Kongressen saaledes har taget, og tror paa et fortsat godt Samarbejde med Dansk Arbejdsmandsforbund, og slutter os fuldt ud til Lyngsies Ord om, at det for Tiden, hvor der over hele Verden samler sig en Reaktion til Kamp imod Arbejderklassen for at frarøve den de Goder, den har vundet, bl. a. 8-Timersdagen, gælder om at bevare vort Sammenhold og styrke os til kommende Kampe.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 665.

(Februarreguleringen og Minimallønnen i Skotøjsfaget.)

Udskrift af Den faste Voldgifts Kendelse af 18. April 1923 i Sag Nr. 665: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanters og Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinsens Vegne.

I den almindelige Forligs-Overenskomst af 4. April 1922 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund hedder det:

»De til og med 1. April udløbne og ikke fornyede Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar mellem Organisationer og Virksomheder, der er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforen., og Organisationer, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund i Danmark, forlænges for et Aar fra deres Udløbstid med de i Fagene vedtagne Ændringer og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1) Samtlige Lønninger nedsættes fra og med Dagen for Lockoutens Afslutning (den 10. April) med 15. pCt.

De nugældende Minimallønninger i Jernindustrien, Skotøjsindustrien og Fag med Minimallønninger af lign-

ende Størrelse bliver uforandrede. I andre Fag nedsættes Minimallønningerne med 15. pCt.«

— — — —

3) I Jernindustrien — — — — —

»Forsaavidt en Overenskomst indenfor Jernindustrien forlænges i Henhold til næst sidste Stykke i nærværende Overenskomst, gælder med Hensyn til Værkstedsprislisterne tilsvarende Bestemmelser for den forlængede Overenskomst, som efter nærværende Overenskomst er gældende for 1922.«

— — — —

Der følger derefter forskellige andre Bestemmelser, et selvstændigt andet Afsnit om Arbejdstid m. m. og sluttelig et tredie (næstsidste) Afsnit, hvori det hedder:

»Saafremt et under De samvirkende Fagforbund staaende Forbund eller en under Dansk Arbejdsgiverforening staaende Organisation eller Enkeltvirksomhed inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremstætter Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfaler Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 % for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.«

— — — — —

I Juli 1922 enedes Dansk Skotøjsarbejderforbund med Foreningerne af Skotøjsfabrikanter i København og Provinsen om at forlænge Fagets Overenskomst Varighed et Aar fra 1. Februar 1923 uden Ændringer. Da Februarstatistikken for 1923 har vist en nedadgaaende Regulering med 6 %, er der Enighed om, at Lønningerne i Overensstemmelse med ovennævnte tredie Afsnits Bestemmelser er nedsatte med disse 6 % fra den Lønningsuge, i hvilken Februarstatistikken er offentliggjort. Fabrikantforeningerne hævder imidlertid, at det heraf er en Følge, at ogsaa Minimallønningerne i Faget nedsættes med nævnte 6 %, medens Skotøjsarbejderforbundet formener, at den ovenfor i Forligs-Overenskomstens første Afsnit indeholdte Bestemmelse om, at de »nugældende Minimallønninger — — bliver uforandrede,« medfører, at Minimallønningerne ikke kan nedsættes, saalænge Forligs-Overenskomsten af 4. April 1922 er gældende og begge Parter ikke udtrykkelig har vedtaget noget andet, hvilket Resultat iøvrigt formenes — ogsaa bortset fra den paaberaabte Bestemmelse — at maatte følge af Forholdets Natur.

Idet denne Uenighed er indbragt her for Retten, har De samvirkende Fagforbund nedlagt Paastand om, at de Indklagede overenstemmende med det Anførte kendes uberettigede til at nedsætte Minimallønningerne, og at det fastslaas, at Efterbetaling skal ske, hvor Nedsættelser af den paagældende Art har fundet Sted.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Retten maa give de Indklagede Medhold i, at den af Klagerne paaberaabte udtrykkelige Bestemmelse i første Afsnit efter sin Plads og Ordlyd ikke med Sikkerhed omfatter andet og mere end den Nedsættelse med 15 %, der skulde indtræde den 10. April 1922, medens Reglen om, hvorledes Lønreguleringer i Fremtiden skal virke, naar Fagoverenskomsterne forlænges, alene maa søges i tredie (næstsidste) Afsnit, hvor der intet staar om, at Pristal-Regulering af et Fags Lønninger ikke skal have Virkning ogsaa for dets Minimallønninger.

Naar Klagerne til Støtte for, at Undtagelsesreglen i første Afsnit ogsaa skal have Virkning paa tredie Afsnit, har henvist til Indholdet af »Forligsmændenes Mæglingsforslag af 3. Februar 1922« og »Forligsmændenes Henstilling af 9. Marts 1922«, hvorefter Minimalløninger i bl. a. Skotøjsindustrien udtrykkelig var undtaget fra Augustregulering, kan dette ikke have nogen Vægt overfor den Kendsgerning, at det alene er Forligsoverenskomsten af 4. April 1922, der blev den gældende, og at de tidligere netop intet Sidestykke havde til dens tredie Afsnit, i Følge hvilket Forlængelser kan ske ud i en uvis Fremtid.

Ej heller kan det være afgørende, at man fra Arbejdernes Side vil have

opfattet den skete Forlængelse saaledes, at den gjaldt ikke alene Fagets Overenskomster, men tillige den i Forligsoverenskomsten af 4. April, 1. Afsnit indeholdte Bestemmelse om Minimallønningernes Uforandrethed; thi en saaden Opfattelse, hvis Rigtighed er bestemt bestridt af Modparten, ses ikke at have tilstrækkelig Støtte i det faktisk foreliggende.

Omvendt fortjener det at paapeges, *at* man i første Afsnit 3) om de der nævnte Værkstedsprislister har fundet det nødvendigt udtrykkeligt at sige, at paa dette enkelte Punkt skal ved en i Følge tredie Afsnit forlænget Overenskomst undtagelsesvis første Afsnits Bestemmelser gælde, og *at* man, hvis Tilsagnet om Minimallønningernes Uforandrethed virkelig havde det videre Omfang, som Klagerne hævder, vilde være udsat for at komme i Strid med det formentlig tilsigtede Formaal med tredie Afsnit, nemlig det at modvirke Kamp om Overenskomstfornyelser ved at knytte en automatisk virkende Lønregulering til Pristallet.

Tilbage staar herefter det Spørgsmaal, om Fagets Minimallønninger, trods det ovenfor statuerede, alene i Følge Forholdets Natur kan antages at forblive uberørte af Reguleringen.

Det er oplyst, at Minimallønnen, der i 1914 for mandlige Arbejdere over 20 Aar var ca. 40 Øre i Forhold til en anslaaet Gennemsnitsfortjeneste af ca. 56 Øre i Aarene 1916-18, samtidig med at Fortjenesterne steg, forhøjedes sukcessivt til 46 Øre, medens der yderligere gaves visse Ugetillæg bl. a. til Minimallønnen. Fra 1918 til 20 steg denne til sin nuværende Størrelse, 70 Øre, idet der derhos gaves visse Timetillæg, hvis Størrelse i 1920 naaede 48 Øre. Ved dette Tidspunkt var Fortjenesterne oppe ved 2 Kr. 66 Øre. Fra 1921 til nu er Tillægene til Minimallønnen sukcessivt forsvundet, og Fortjenesterne angives nu til ca. 1 Kr. 58 Øre. Der er i Faget kun ganske faa, som arbejder paa Minimalløn eller Løn i dennes umiddelbare Nærhed.

Om de saakaldte generelle Overenskomstordningers Virkninger i Skotøjsfaget og om det nærmere indbyrdes Forhold mellem de faktiske Lønstigninger og Minimallønnens Stigninger gennem Krigsaarene, foreligger intet særligt, men det er sandsynligt, at nævnte Forhold ikke har været procentvis ligeligt.

Uanset dette maa Retten, der gaar ud fra, at alle Arbejdere gennem Opgangsaarene er blevet antaget og lønnet under Hensyntagen til Minimallønnen plus Tillægene, anse det som følgende af Forholdets Natur, at Reguleringen i Mangel af anden Bestemmelse omfatter Fagets Minimallønninger ligesom de andre Lønsatser.

I Henhold til det Anførte vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge. Efter Sagens Beskaffenhed vil Sagens Omkostninger, 300 Kr., være at at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af De samvirkende Fagforbund i denne Sag fri at være,

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales paa Vedkommendes Vegne med Halvdelen af De samvirkende Fagforbund og Halvdelen af Dansk Arbejdsgiverforening.

Rettelse.

I Artiklen »Kriseværn« i Arbejderen Nr. 43, Side 291, 2den Sp., 16. Linie fra neden, mangler efter »32 Kr. 86 Øre« følgende: »Til Klæder, Fodtøj, Vask: 11 Kr. 42 Øre.«

Arbejdsløsheden.

Februar og Marts 1923.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Februar og Marts Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Februar 1923	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		2. Fbr.	9. Fbr.	16. Fbr.	23. Fbr
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11526	29,6	29,4	29,2	36,1
Anden Industri..	56467	18,5	18,5	18,1	17,9
Handel	8026	11,1	11,3	11,2	11,1
Arbejdsmænd ...	30396	19,3	18,9	20,0	21,2
Ialt...	108415	19,3	19,2	19,3	20,3
Provinserne:					
Bygningsindustri	19194	43,3	42,4	44,2	46,6
Anden Industri..	55224	17,1	16,5	18 5	16,7
Handel	9042	8,1	8,1	8,1	8,1
Arbejdsmænd ...	65030	25,4	24,8	25,8	28,8
Ialt...	148490	23,6	23,0	24,4	25,4
Hele Landet...	256905	21,8	21,8	22,2	23,2

Marts 1923	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Mts.	9. Mts.	16. Mts.	23. Mts	30. Mts.
Hovedstaden:		pCt.	pCt	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri	11526	31,7	31,7	28,2	25,6	20,2
AndenIndustri	58467	17,3	16,9	15,8	15,2	14,7
Handel.....	8026	11,4	10,9	10,2	9,9	10,0
Arbejdsmænd.	30396	20,2	19,3	17,8	16,0	16,3
Ialt...	108415	19,2	18,7	18,2	16,1	15,4
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19194	46,5	40,7	35,7	27,6	22,5
AndenIndustri	55224	17,0	16,6	15,8	14,9	14,5
Handel.....	9042	8,0	8,0	8,0	7,8	7,5
Arbejdsmænd.	65030	29,1	26,6	24,2	19,7	17,4
Ialt...	148490	25,6	23,5	21,6	18,2	16,4
Hele Landet.	256905	22,9	21,5	19,8	17,3	16,0

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920 . . .	13,2 pCt.
Februar	—	— . . .	9,6 —
Marts	—	— . . .	6,7 —
April	—	— . . .	3,5 —
Maj	—	— . . .	2,8 —
Juni	—	— . . .	2,1 —
Juli	—	— . . .	2,1 —
August	—	— . . .	2,4 —
September	—	— . . .	2,7 —
Oktober	—	— . . .	3,6 —
November	—	— . . .	6,1 —
December	—	— . . .	15,1 —
Januar	—	1921 . . .	19,7 —
Februar	—	— . . .	23,2 —
Marts	—	— . . .	23,6 —
April	—	— . . .	21,7 —
Maj	—	— . . .	18,6 —
Juni	—	— . . .	16,8 —
Juli	—	— . . .	16,7 —
August	—	— . . .	17,7 —
Septbr.	—	— . . .	16,6 —
Oktober	—	— . . .	18,3 —
November	—	— . . .	20,8 —
December	—	— . . .	25,2 —
Januar	—	1922 . . .	28,9 —
Februar	—	— . . .	33,1 —
Marts	—	— . . .	27,9 —
April	—	— . . .	24,0 —
Maj	—	— . . .	16,1 —
Juni	—	— . . .	13,2 —
Juli	—	— . . .	12,5 —
August	—	— . . .	11,1 —
September	—	— . . .	10,6 —
Oktober	—	— . . .	11,3 —
November	—	— . . .	15,2 —
December	—	— . . .	20,3 —
Januar	—	1923 . . .	21,5 —
Februar	—	— . . .	23,2 —
Marts	—	— . . .	16,0 —

Arbejdsløsheden naaede i Slutningen af Februar Maaned over Vinterens Kulminationspunkt og er derefter aftaget i ret betydeligt Omfang. Nedgangen viser sig i alle Erhvervsgrupper, men er naturligvis stærkest i Byggefagene. Arbejdsløshedsprocenten ligger i Øjeblikket langt under Procenten ved Udgangen af Marts 1921 og Marts 1922.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46 * KØBENHAVN DEN 12. MAJ 1923 * 19 AARGANG

8-Timers-Arbejdsdagen.

(Af Kontorchef i Indenrigsministeriet Haugen-Johansen)

II.

Naar Bureauet efter at have gennemgaaet de forskellige Landes Stilling til denne Konvention skal gøre op, hvori Vanskelighederne ligger med Hensyn til dens Ratifikation, henfører man disse til to forskellige Kategorier. For det første de Vanskeligheder, som beror paa, at der — til Trods for, at man i Princippet har sluttet sig til Konventionens Krav — ikke findes den fornødne Overensstemmelse mellem Konventionens enkelte Bestemmelser og de paagældende Lovregler, eller de foreliggende Aftaler mellem Organisationerne. For det andet Vanskeligheder af mere almindelig Karakter; herved tænkes særlig paa Hensynet til, hvorledes de konkurrerende Lande stiller sig til Konventionen. Paa den første Art af Vanskeligheder kan nævnes mange Eksempler; de viser sig allerede ved Spørgsmaalet om, paa hvilke Virksomheder Reglen om 8-Timers-Arbejdsdagen skal finde Anvendelse. Ikke alle Lande er her gaaet saa vidt som Konventionen (Art. I), der alene undtager Virksomheder, hvor kun Medlemmer af samme Familie er beskæftiget; i svensk og norsk Lovgivning f. Eks. er undtaget mindre Industrier, hvor kun faa Personer (4 à 5) er beskæftiget. Konventionen medtager saavel offentlige som private Virksomheder, og saa Transportvirksomheder. I Finland f. Eks. er undtaget offentlige Byggearbejder, Jernbane- og Postvæsen og Industrier, der har Tilknytning til Landbruget.

Konventionens Art. II fastsætter 2 Begrænsninger for Arbejdstiden: 8 Timer om Dagen og 48 Timer om Ugen. Nogle Lovgivninger slutter sig vel i Princippet hertil, men giver et noget større Spillerum end strengt foreneligt med Konventionen. I Finland har man fastsat Grænsen til 8 Timer om Dagen og 96 Timer for 2 Uger, i visse Tilfælde 192 Timer for 4 Uger, og med den Tilføjelse, at de 8 Timer om Dagen kan overskrides, hvor tekniske eller andre Grunde udkræver det, naar blot ikke Ugebegrænsningen overskrides. I Sverrig er fastsat 208 Timer om Maaneden for alle underordnede Tjenestemænd ved Jernbanerne. Endelig er der naturligvis nogle Lande, f. Eks. Canada, som vel anerkender Kravet om en Begrænsning af Arbejdstiden, men har fastsat 50 à 54 Timer om Ugen. Om Fordelingen af den tilladte ugentlige Arbejdstid paa de enkelte Dage i Ugen udtaler som bekendt Art. II b, at naar Arbejdstiden — ifølge Lov, Sædvane eller Aftale — paa en eller flere af Ugens Dage er under 8 Timer, kan Overskridelse af 8-Timers Grænsen paa Ugens andre Dage tillades. En saadan Overskridelse kan dog ikke andrage over 1 Time om Dagen. I Frankrig har man indenfor visse Industrier (f. Eks. indenfor Farvningsindustrien), hvor en bestemt Proces tager ca. 5 Timer, tilladt en Fordeling af de 48 Timer over 5 Dage i Ugen med et Maksimum af indtil 10 Timer om Dagen, for at den paagældende Proces kan foregaa 2 Gange samme Dag. Ligeledes har man — ligesom i Tyskland — tilladt en Overskridelse af 9-Timers Grænsen af brændselsøkonomiske Hensyn, saaledes at Virksomheden standser helt 2 Dage i Ugen, og man undgaar Opfyring alene for $^1/_2$ Dag (Lørdag Formiddag). Saavel den franske som den tyske Regering paaberaaber sig som Hjemmel for saadanne Bestemmelser Konventionens Art. V, der taler om de

Undtagelsestilfælde, hvor Hovedreglen i Art. II ikke kan anvendes. I England findes i de kollektive Aftaler tilsvarende Afvigelser, men den engelske Regering har anset det for tvivlsomt, om dette er foreneligt med Konventionen, jfr. foran.

Endelig vil den Fremgangsmaade, som i Henhold til Konventionens Art. V og VI skal følges med Hensyn til de offentlige Myndigheders og Organisationernes Samvirken ved Administration af de herhenhørende Bestemmelser, kunne volde Vanskeligheder i de forskellige Lande. Art. V forudsætter, at Overenskomster mellem Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer om Begrænsning af Arbejdstiden for en længere Periode, i særlige Tilfælde, hvor Hovedreglen i Art. II ikke kan anvendes, faar Gyldighed som *Regulativer, given af en offentlig Myndighed;* Art. VI hjemler permanente eller temporære Undtagelser, *fastsatte af en offentlig Myndighed, efter Forhandling med Organisationerne.* Vi har foran set, hvorledes disse Regler formenes at kunne forvolde Vanskeligheder, f. Eks. for Englands Vedkommende. I nogle Lande, f. Eks. Holland, har man ikke ment at kunne gaa saa vidt som at forlange Enighed mellem Organisationerne, saaledes som Art. V forudsætter, men har anset det for tilstrækkeligt, at disse raadspørges. Her er kort omtalt nogle af de Uoverensstemmelser, som fører til, at Ratifikation ikke finder Sted; men Sagen er ikke løst derved, at saadanne Uoverensstemmelser bringes ud af Verden. Grunden til, at Belgien — til Trods for Lovens Overensstemmelse med Konventionen — ikke ratificerer, finder man klart udtrykt i det Ændringsforslag, som blev stillet ved Behandlingen af det belgiske Lovforslag om 8-Timers-Arbejdsdagen: »Washington-Konventionen kan ikke ratificeres, forinden ogsaa de øvrige Stater, der har deltaget i Konferencen, har ratificeret denne Konvention.« Dette Forslag blev kun taget tilbage, fordi Regeringen henviste til, at det jo kunde tages op, naar selve Forslaget om Ratifikation kom til Behandling. Det udtrykker Ængstelsen for, at de konkurrerende Industrilande, der ikke har bundet sig ved en Ratifikation, skal staa stærkere i Konkurrencen, hvad enten de nu slet ikke har reguleret Arbejdstiden, eller dette sker paa en lempeligere Maade, end Konventionen fordrer, eller de blot har ønsket at staa frit med Hensyn til at ændre de trufne Bestemmelser. Det heromhandlede Argument er naturligvis i mere eller mindre stærk Grad gjort gældende i de fleste Lande, i Forbindelse med det Argument, som gaar ud paa, at Produktionen formindskes ved Gennemførelsen af 8-Timers-Arbejdsdagen.

Heroverfor gør Bureauet følgende gældende:

Før Krigen var den ugentlige Arbejdstid i høj Grad varierende, f. Eks. indenfor Bomuldsindustrien var Arbejdstiden i England $55^1/_2$ Time ugentlig, i Italien $64^1/_2$ Time, i Japan og Indien endnu længere; nu derimod er Arbejdstiden i hvert Fald indenfor de europæiske Lande saa omtrentlig den samme, og hvorledes nu end Undtagelsesbestemmelserne praktiseres, overalt gaar Tendensen i Retning af en vis Ensartethed; ogsaa for de Forenede Staters og for Østens Vedkommende skrider Tanken om en Begrænsning af Arbejdstiden klart fremad. Trods al Kritik, trods al Uro, trods alle Undtagelser, kan man tilnærmelsesvis sige, at Tanken om en 8-Timers-Arbejdsdag er optaget af og praktiseret i næsten alle Lande. Det er Bureauets Opgave til enhver Tid og indtil de mindste Detailler at være underrettet om, hvor og i hvilket Omfang Reglen gennemføres, og man er klar over, at kun igennem en upartisk Dokumentation kan de forskellige Stater beroliges med Hensyn til Konkurrencespørgsmaalet, og Vejen saaledes aabnes for en mere almindelig Ratifikation af Konventionen om 8-Timers-Arbejdsdagen. Det kan ved Siden af denne Betragtning være af Interesse at iagttage de Forhandlinger om dette brændende Spørgsmaal, som har fundet Sted i den nyeste Tid i forskellige Parlamenter i Europa. I Juni og Juli 1922 fandt der flere Interpellationer Sted i det franske Deputeretkammer med det Formaal at faa Loven om 8-Timers-Arbejdsdagen taget op til Revision, og forskellige Forslag herom blev fremsat, men disse Interpellationer blev ikke, som det havde været ventet, genoptaget ved Kammerets Sammentræden i Oktober 1922. Under Parla-

mentsferien havde Regeringen imidlertid udstedt 2 Reglementer om Lovens Administration indenfor Handelsflaaden og indenfor Jernbanerne; for Jernbanepersonalets Vedkommende (heri *ikke* indbefattet Lokomotivførere, Fyrbødere og det egentlige Togpersonale) fastsætter dette Reglement, at den effektive Arbejdstid ikke maa overskride 2504 Timer om Aaret. Ved Kammerets Sammentræden protesterede 8-Timers-Arbejdsdagens Forsvarere mod disse Reglementer, men Debatten endte med, at Regeringen fik et Tillidsvotum gennem en Dagsorden, der bifaldt de af denne fremsatte Udtalelser. Et Medlem af Regeringen, Arbejdsministeren M. Albert Pegronnet, har senere (i November 1922) fremsat følgende Udtalelse i Deputeretkammeret: »Regeringen har aldrig tænkt paa at angribe Loven om 8-Timers-Arbejdsdagen. De, som paastaar dette, har misforstaaet Lovens Teknik. Gennem de Overenskomster, som i Medfør af denne Lov kan sluttes, har dens Anvendelighed staaet sin Prøve. . . .

Siden denne Lov er traadt i Kraft, har Regeringen med Opmærksomhed fulgt Spørgsmaalet om, hvortil Arbejderne benytter den forøgede Fritid. I de forløbne $3^1/_2$ Aar har man gjort de bedste Erfaringer. Man havde spaaet, at de indvundne Timer vilde blive tilbragt paa Værtshusene; en tom Frygt. Der har ikke fundet nogen Forøgelse Sted af Alkoholforbruget i Arbejdscentrene, tværtimod!

Begrænsningen i Arbejdstiden har begunstiget Arbejdernes Udflytning til Byernes Udkanter, hvor de i sunde Omgivelser kan dyrke deres Havejord; Kolonihavernes Antal er betydelig forøget. Ogsaa Sporten har haft Tilgang som Følge af Arbejdernes forøgede Fritid. Offentlige Forelæsninger og Biblioteker benyttes i højere Grad end før. . . .

Jeg kan paa det bestemteste fastslaa, at Loven om 8-Timers-Arbejdsdagen, socialt set, ikke har slaaet fejl!«

Efter de heftige Angreb i Deputeretkammeret mod 8-Timers-Arbejdsdagen synes der for Frankrigs Vedkommende at være faldet Ro over Sagen, og der fremsættes fra Arbejdsgiverorganisationernes Side færre Krav om Lovens Revision.

For ganske nylig blev der i Belgien fremsat et Lovforslag om at suspendere Loven om 8-Timers Arbejdsdagen i 2 Aar, hvilket Forslag blev afvist med stor Majoritet (107 mod 11). Ogsaa i England har Sagen for nylig (Slutningen af Februar 1923) været drøftet; Arbejdsministeren, Sir Barlow, henviste til den Henvendelse, som det forrige Ministerium havde rettet til Arbejdsorganisationen angaaende den her omtalte Konvention, og som udførligt er omtalt i denne Artikel. Han henviste endvidere til, at i England havde Størstedelen af industrielle Virksomheder ved Overenskomst fastsat en Arbejdsuge paa 48 Timer eller derunder, og han saa ingen Grund til, at den nye Regering skulde følge en anden Linje i dette Spørgsmaal end den forrige Regering. I denne Forbindelse kan gøres opmærksom paa, at Bladet »The New Statesman« i Artikler den 3. og 10. Februar 1923 kraftigt har taget til Orde for, at Parlamentet hurtigst giver sin Tilslutning til Koventionen om 8-Timers-Arbejdsdagen, og stærkt fremhæver den Betydning, som en Ratifikation fra engelsk Side af denne Konvention vil have for dens videre Skæbne.

Marts 1923. *H. J.*

Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring.

I Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring af 22. December 1921 er det i § 18 bestemt, at Maksimum for Dagpenge fra en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse er 4 Kr. pr. Dag for Familieforsørgere og 3 Kr. 50 Øre pr. Dag for Medlemmer, som ikke er Familieforsørgere. Disse Maksimalstørrelser skulde imidlertid ifølge samme Paragraf revideres inden 1. December 1922.

Af Hensyn til, at det stedfundne Fald i Prisniveauet siden Lovens Ikrafttræden ikke var af en saadan Størrelse, at det maatte anses for rimeligt at nedsætte Størrelsen af den Pengehjælp, som de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser giver Medlemmer Adgang til at sikre sig, og da den Understøttelse ligger under den Pengehjælp, som andre sociale Forsikringer, som Ulykkesforsikring og Sygeforsikring, aabner

Adgang til, mente Indenrigsministeren ikke, da han den 30. December 1922 fremsatte Forslag til Ændring i Loven, at der var Anledning til at skride til Nedsættelse af de forannævnte Maksimalstørrelser, men foreslog at opretholde disse til 1. December 1923.

For en Gangs Skyld havde Indenrigsministeren saaledes vist social Forstaaelse overfor Arbejdsløse, men det var ogsaa, som vi senere skal vise, kun af forbigaaende Natur. Under Lovens Behandling i Folketinget blev det nemlig fra Ministerens Meningsfæller krævet, at Forslaget skulde underkastes Udvalgsbehandling, og efter at Sagen havde hvilet dèr i længere Tid, blev der af Regeringspartiernes Repræsentanter fremsat Forslag om, at Maksimalstørrelserne skulde nedsættes med 50 Øre pr. Dag. Samtidig rejste de det gamle Stridsspørgsmaal om Kontrolkortene og krævede en Række nye skærpede Bestemmelser indført i Loven og Bodestraf for de Arbejdere, som nægter at benytte Kortene.

De socialdemokratiske Medlemmer i Udvalget tog ganske naturligt Afstand fra de fremsatte Ændringsforslag og indstillede det af Ministeren fremsatte Lovforslag til Vedtagelse i uændret Skikkelse.

Som Motivering for Forslaget henvistes bl. a. til Ministerens egne forklarende Bemærkninger og til, at der i Kraft af Pristallets Nedgang sidste Foraar var sket en væsentlig Reduktion af det Dyrtidstillæg, der under Navn af Tillægshjælp var ydet de Arbejdsløse. Denne Nedsættelse var 20 Øre daglig, ligesom der var sket en Nedsættelse af 3 Øre daglig pr. Barn.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Kontrolkortene udtalte vore Repræsentanter deres Villighed til at faa skabt bedre Regler end de, der findes i Lovens § 6, ogsaa saadanne, som kan sikre en effektiv Kontrol.

Flertallet (Højre og Venstre) fastholdt imidlertid deres Ændringer. Forslaget kom derefter til Behandling i Folketinget i Midten af April Maaned og blev efter en heftig Strid vedtaget ved Hjælp af Regeringspartiernes Stemmer.

Sagen blev derefter paa sædvanlig Maade sendt til Landstinget, og da Regeringspartierne ogsaa her er i Flertal, var man sikker paa Lovens Gennemførelse; men disse Beregninger blev slaaet fuldstændig overende. Ved Sagens første Behandling blev der af Martin Olsen, som var Partiets Ordfører, krævet Udvalg til Sagens Behandling, og dette Krav blev imødekommet. Udvalget begyndte straks sit Arbejde; men det var ganske umuligt at naa til Enighed. Flertallet krævede nemlig de af Folketinget vedtagne Ændringer opretholdt. Det eneste, man kunde tilbyde, var en Skærpelse af Kontrolsystemet. Forhandlingerne blev derfor efter et kort Møde afbrudt, og Socialdemokraterne og de Radikale enedes om at fremsætte som Ændringsforslag det af Indenrigsministeren i Folketinget oprindeligt fremsatte Forslag. Landstingets Flertal forkastede som ventet ved 2. Behandling Ændringsforslaget. Af Hensyn til, at Rigsdagen skulde hjemsendes, var det Landstingsformandens Mening at optage Sagen til 3. Behandling ved et nyt Møde samme Dag. Forretningsordenen bestemmer imidlertid, at der skal hengaa 2 Dage mellem Sagernes Behandling, og en hurtigere Forretningsgang kan kun finde Sted med Tingets Samtykke, eller, hvis der gøres Indsigelse, med Tilslutning af mindst $^3/_5$ af de afgivne Stemmer.

For muligt at forhindre Lovens Gennemførelse og derved redde Understøttelsen for de Arbejdsløse samt forhindre Gennemførelsen af de ny Kontrolbestemmelser, krævede Martin Olsen Fristen for Sagens Overgang til 3. Behandling overholdt.

Forsøget lykkedes, idet Sagen ikke blev sat paa Dagsordenen ved de senere Møder, inden Hjemsendelsen fandt Sted.

Indenrigsministeren stopper den ekstraordinære Hjælp.

De, der kender Indenrigsministerens kærlige Sindelag overfor Arbejderne og i Særdeleshed overfor de Arbejdsløse, og som ofte har været Vidne til de Udslag, hans kærlige og forstaaende Sind overfor den ubemidlede Befolkning har givet, var heller ikke i Tvivl om, at Hr. Kragh snart igen vilde lade høre fra sig, og det skete allerede den 28. April, altsaa akkurat 2 Dage efter Nederlaget i Landstinget. Den nævnte Dag blev der nemlig tilstillet Hjælpekasserne et Cir-

kulære, hvori gøres opmærksom paa, at Bestemmelsen i Indenrigsministerens Bekendtgørelse af 21. Marts 1922 § 1 a, 2. Stk., træder i Kraft fra og med den 1. Maj d. A.

Den nævnte Bestemmelse har følgende Ordlyd:

»Hjælpen ydes pr. ledig Dag, dog højst i 6 Dage pr. Uge, og indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder i et af Kommunalbestyrelsen fastsat Antal Dage, der dog højst kan sættes til 90 Dage og mindst til 40 Dage fra 1. April 1923 at regne.«

I Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 blev Fristen forlænget til 15. August, selv om det fastsatte Dageantal af 90 Dage overskredes, og i flere senere Bekendtgørelser er Fristen yderligere blevet forlænget. Forholdet har saaledes været, at selv om de Arbejdsløse havde modtaget ekstraordinær Understøttelse i 90 Dage, blev de ikke afskaaret fra den fortsatte Hjælp; men de var fremdeles berettiget til at faa Understøttelse af Hjælpekasserne i Henhold til Bekendtgørelsen af 21. Marts 1922, § 1 a, 2. Stk.

Indenrigsministerens Cirkulære af 28. April d. A. betyder saaledes kort og godt, at alle Arbejdsløse, som indenfor de sidst forløbne 12 Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp i 90 Dage, nu skal udelukkes. Det vil sige, at praktisk talt alle hidtidige Arbejdsløse er afspærrede fra den fortsatte Hjælp. Det er iøvrigt betegnende for den nuværende Indenrigsminister, der er sat til at værne om de sociale Love, at han Gang paa Gang netop slaar ned paa de Samfundsborgere, som Loven har til Hensigt at beskytte. Det er saa meget mere beskæmmende, naar han netop derved støtter Arbejdsgivernes mest kyniske Bestræbelser for at anvende Arbejdsløsheden i Løntrykkeriets Tjeneste. Ved den Virksomhed, Indenrigsministeren udfolder, opnaar han at uddybe Klassehadet blandt Befolkningen, og Resultaterne deraf vil han jo ogsaa nok faa at se, men om de bliver, som han venter, at han ved Hjælp af sin arbejderfjendske Politik i lange Tider skal faa Magt til at svinge Sultepisken over Arbejderne, forringe de sociale Love og forhindre Arbejderne i fornødne Fremskridt, turde jo blive et helt andet Spørgsmaal.

Møde i Rigsdagsudvalget.

Paragraf 28 i Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring bestemmer, at der skal oprettes en Arbejdsløshedsfond, hvis Midler kan anvendes dels til Understøttelse og dels til Tilskud til Nødhjælpsarbejder og Kursus for Arbejdsløse, og naar Indenrigsministeren har forhandlet med et af Rigsdagen nedsat Udvalg paa 16 Medlemmer og skønner, at der foreligger ekstraordinær Arbejdsløshed, kan han træffe Bestemmelse om, at Fonden skal træde i Virksomhed.

Umiddelbart efter Lovens Ikrafttræden blev Fonden sat i Virksomhed overfor samtlige Arbejdsløshedskasser, men senere har Ministeren »skønnet«, at en Del Kasser burde fratages den ekstraodinære Understøttelse, og i Overensstemmelse med dette Skøn har Medlemmer af de vedkommende Kasser været afskaarne fra at modtage ekstra Hjælp af Fonden.

Den 20. April var Rigsdagsudvalget atter kaldt til Møde, og som sædvanlig forelaa der ogsaa den Gang Forslag om yderligere Nedskæring. Indenrigsministeren meddelte, at han denne Gang som Grundlag for sin Afgørelse af, hvilke Fag der fremtidig kan faa ekstraordinær Understøttelse, vilde bruge den gennemsnitlige Arbejdsløshed fra nogle Aar før Krigen som Normalen, og for at komme i Betragtning maatte Kasserne nu have det dobbelte Antal Arbejdsløse, samt at ingen Kasse vil kunne paaregne Understøttelse, naar de ikke har mindst 10 pCt. Arbejdsledige.

Saafremt Ministeren gennemfører sin Tanke, hvad der næppe er Tvivl om, at han gør, saa vil dette i Forbindelse med Bekendtgørelsen om, at ingen kan faa ekstraordinær Understøttelse i mere end 90 Dage i 12 paa hinanden følgende Maaneder, betyde, at praktisk talt al ekstraordinær Understøttelse er frataget de Arbejdsløse. Det vil sige, at mange Tusinde Arbejdere kommer til at lide bitter Nød, hvis det ikke lykkes at finde Vej ud af det Mørke, som Indenrigsministeren har skabt ved sine arbejderfjendtlige Bekendtgørelser.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 666.
Kilometerpenge til Arbejdsmænd hos Murermestrene i Næstved.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. April 1923 i Sag Nr. 666: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdelinger i Næstved og Holebys Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifternes Vegne.

Den mellem Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst af 11. Maj 1922 indeholder ligesom tidligere Overenskomster Bestemmelser om, at der for Arbejder, der udføres udenfor en vis Afstand fra Bygrænsen, skal betales et vist Tillæg pr. Time saavel til Timeløn som til Akkordsatser. Den — af Centralforeningerne besørgede — trykte Udfærdigelse af Overenskomsten indeholder intet om, at andre Forhold end Arbejdspladsens Afstand fra Bygrænsen skal komme i Betragtning ved Afgørelsen af, om det nævnte Tillæg skal betales. I en tidligere Overenskomst af 23. Februar 1919 hed det derimod:

»Til Arbejdere, der er bosatte paa Stedet, eller som antages paa Arbejdsstedet, betales dog intet Tillæg.«

I Sommeren 1922 beskæftigede en Murermester i Stege ved et Arbejde paa en Bondegaard i Udby ved Stege tre Arbejdsmænd, hvoraf den ene boede i Stege, de to andre i Landsognet. Der opstod da Strid om, hvorvidt ogsaa de to sidstnævnte skulde have det omtalte Tillæg. Denne Strid afgjordes den 23. Oktober 1922 ved Kendelse af en af Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund nedsat faglig Voldgiftsret derhen, at Tillægget skulde betales til alle tre Arbejdere.

Under denne Sag er det oplyst, at Centralforeningernes Medlemmer i Næstved og Holeby har nægtet at bøje sig for den faldne Voldgiftskendelses Resultat. De samvirkende Fagforbund har derfor paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne paastaaet Centralforeningerne og de paagældende Mestre idømt Bod for Brud paa den gældende Overenskomst og for Nægtelse af at rette sig efter en faglig Voldgiftsrets Kendelse.

De Indklagede paastaar Sagen afvist som hørende under faglig Voldgift. De hævder, at den tidligere Afgørelse kun angik Tilfældet i Stege og derfor ikke kan være bindende for de nu foreliggende Tilfælde. De gør endvidere gældende, at det skyldes en ren Fejltagelse, naar den ovenfor citerede Begrænsning i Adgangen til at kræve det omhandlede Tillæg ikke er optaget i den trykte Gengivelse af den gældende Overenskomst, samt at de har forsømt at oplyse dette for den tidligere Voldgiftsret.

Den gældende Overenskomst indeholder i Prg. 7 følgende Bestemmelser:

»Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne »Norm«; dog saaledes, at hvor Striden drejer sig om Forstaaelse af Overenskomster eller Aftaler mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund, vælges henholdsvis Mæglings- og Voldgiftsmænd af disse Parter, og hvor Striden drejer sig om Forstaaelsen af lokale Aftaler eller Priskuranter, derunder ogsaa lokale Tillæg til den centrale Priskurant, vælges Mæglings- og Voldgiftsmændene af de modstaaende lokale Organisationer.«

I det foreliggende Tilfælde drejer det sig om Forstaaelsen af en mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund bestaaende Overenskomst, og den faglige Voldgiftsret, der afsagde Kendelse den 23. Oktober f. A., blev i Overensstemmelse hermed nedsat af de nævnte Organisationer. Dens Kendelse findes herefter at maatte opfattes som en bindende Afgørelse af Spørgsmaalet om Forstaaelsen af det paagældende Punkt i Overenskomsten. Og det findes ikke at kunne komme i Betragtning, om de Indklagede under Voldgiftssagen maatte have forsømt at oplyse Omstændigheder i deres Favør.

Der findes at kunne ses bort fra Paalæggelse af Bod. Derimod findes de Indklagede at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Den faglige Voldgiftskendelse af 23. Oktober 1922 maa lægges til Grund ved

Fortolkningen af den mellem Parterne bestaaende Overenskomst.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 667.
Maskinsætterelever hos Gyldendals Forlagstrykkeri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. Maj 1923 i Sag Nr. 667: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne.

Gyldendals Forlagstrykkeri afskedigede for nogen Tid siden fem Maskinsættere. Samtidig antog Virksomheden to Haandsættere som Maskinsætterelever, og en Uges Tid efter antoges yderligere to Haandsættere som Maskinsætterelever. Af de fire Haandsættere havde de tre hidtil været beskæftiget i Virksomhedens Haandsætteri, medens den fjerde en Uge forinden, han blev antaget som Maskinsætterelev, var bleven afskediget af Virksomheden som Haandsætter. Af de afskedigede Maskinsættere har Virksomheden senere genantaget de to.

Under denne Sag gør De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne gældende, at Afskedigelsen af de paagældende Maskinsættere ikke skyldtes Mangel paa Arbejde, men at Afskedigelsen stod i Forbindelse med, at Københavns Bogtrykkerforening, hvoraf Gyldendals Forlagstrykkeri er Medlem, har opfordret sine Medlemmer til at sørge for at faa uddannet flere Maskinsættere. De hævder, at Afskedigelsen under disse Omstændigheder betegner et Brud paa Septemberforligets Bestemmelser om ulovlig Affolkning af Værksteder og Arbejdspladser, samt et Brud paa den gældende faglige Overenskomsts Bestemmelser om Antagelse og Uddannelse af Maskinsættere, og de paastaar Københavns Bogtrykkerforening idømt Bod i Anledning af det passerede.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Det er oplyst, at Københavns Bogtrykkerforening har virket for, at dens Medlemmer skulde sørge for at faa uddannet flere Maskinsættere, men dette, der af de Indklagede angives motiveret ved, at der til Tider har vist sig at være for faa Maskinsættere, findes ikke at være ulovligt. Et andet Spørgsmaal vilde det være, om Uddannelsen af nye Maskinsættere kunde tænkes gennemført paa en saa hensynsløs Maade overfor de allerede uddannede Folk, navnlig ved omfattende Afskedigelser af disse, at Fremgangsmaaden kunde siges at være ulovlig. Dette Spørgsmaal har Retten imidlertid ikke Anledning til at gaa nærmere ind paa. Klagerne har ikke tilvejebragt Oplysninger om Afskedigelser af Maskinsættere hos andre Medlemmer af Københavns Bogtrykkerforening end Gyldendals Forlagstrykkeri. Og med Hensyn til det i denne Virksomhed passerede angiver de Indklagede, at Afskedigelserne skyldtes Mangel paa Arbejde, og at man vilde benytte den mindre travle Tid til Uddannelse af nye Maskinsættere — og denne de Indklagedes Fremstilling finder Retten efter de foreliggende Oplysninger ikke at kunne forkaste. De af Klagerne paaberaabte Regler for Fagets Overenskomst, der navnlig gaar ud paa, at kun udlærte Haandsættere maa uddannes til Maskinsættere, samt at der skal være en bestemt Uddannelsestid og betales en bestemt Løn i denne, maa derhos antages at være overholdt i det foreliggende Tilfælde.

Herefter vil de Indklagede være at frifinde, og Klagerne findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Sag Nr. 672.
Smede og Maskinarbejdere paa Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 257—253.

Aar 1923 den 5. Maj Kl. $9^1/_2$ Form. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 672: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne og denne igen paa A/S Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeris Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Formanden J. A. Hansen, Sekretær Vilh. Christensen og Sekretær P. Andersen, for Helsingør Afdeling Formanden M. Rasmussen og Tillidsmændene V. Nielsen og G. Weber.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Sekretær Vald. Jensen og for A/S Helsingør Skibsværft og Maskinbyggeri Direktør Andersen og Værkfører Jørgensen.

Der fremlagdes Klage af 21. April med 7 Bilag og Tilsvar af 2. Maj med 1 Bilag.

Retsformanden henstillede til Parterne at afslutte Forlig paa de i Sammenslutningens Skrivelse af 29. December f. A. angivne Vilkaar med følgende Tilføjelse:

1. Helsingør Skibsværft frafalder Kravet om Februarregulering for indeværende Aar af de ansatte Timelønninger.

2. Arbejderne indgaar paa, at samtlige ansatte Timelønninger fra Dato nedsættes med 3 Øre.

3. Saavel Arbejdere som Værftet forbeholder sig i enhver Henseende deres Standpunkt med Hensyn til Gennemførelse af kommende Reguleringer for de ansatte Timelønningers Vedkommende. Man er endvidere enige om, at den trufne Ordning betragtes som en speciel Ordning af det foreliggende Tilfælde uden præjudicerende Virkning for noget andet Tilfælde.

Parterne anmodede om at faa Sagen udsat nogle Dage for at tage Stilling til Forslaget.

Sagen udsattes indtil videre.

Retten hævet Kl. 11,25 Form.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen,
kst.

Lønbevægelser og Konflikter.

Hattearbejderne hos Ludv. Melchior.

Den 23. April om Morgenen standsede 34 Hattearbejdere, Svende og Syersker, Arbejdet hos Hattefirmaet Ludv. Melchior for at fremtvinge, at 4 uorganiserede Syersker indmeldte sig i Organisationen eller afskedigedes. Allerede samme Dag afholdtes et Fællesmøde om denne Sag, men dette sluttede uden Resultat. Arbejdet blev dog genoptaget næste Morgen. Sagen er senere af Arbejdsgiverne indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Kurvemagerne hos E. G. Bülov.

Imellem Kurvemagerforbundet og ovennævnte Firma opstod Strid om Betalingen for Forfærdigelsen af en Søgræsstol, lavet paa en anden Maade end forudsat i Priskuranten. Sagen kom da til Behandling paa et Fællesmøde den 2. April, hvor man enedes om følgende:

1.

»Det konstateres snarest muligt ved en Forhandling mellem Organisationerne, hvorledes den paagældende Stol udføres.

2.

Det omhandlede Arbejde udføres paa Timeløn, indtil der i Henhold til den gældende Overenskomsts § 3 eventuelt opnaas Enighed om en Akkordpris.«

Arbejdsgiverne havde krævet Striden afgjort ved faglig Voldgift og truet med Klage til Den faste Voldgiftsret over, at Kurvemagerforbundet havde nægtet at gaa med hertil.

Malerne i Haderslev.

Den 17. April afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Malerforbundet over, at Malermestrene i Haderslev havde nægtet at imødekomme et Krav fra Svendene om Indførelse af obligatorisk Akkord i Haderslev. Mødet sluttede uden Resultat, og Malerforbundet gjorde straks Skridt til Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, men da Centralforeningen af Malermestre i Danmark Dagen efter meddelte, at Mestrene i Haderslev nu var villige til at imødekomme Svendenes Krav, var Sagen i Orden, og Klagen blev ikke indgivet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 ✻ KØBENHAVN DEN 19. MAJ 1923 ✻ 19 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

Den 11. og 12. Maj 1923.

I.

Repræsentanskabet afholdt ordinært Møde i Rømersgade 22 den 11. og 12. Maj med følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. 8-Timersarbejdsdagen.
4. Overenskomstforholdene i Aaret 1924.
5. Anmodning fra Specialarbejderforbundet om Optagelse.
6. Grænsestridigheder: Forslag fra Dansk Arbejdsmandsforbund om Eksklusion af Dansk Kommunalarbejderforbund.
7. Spørgsmaal vedrørende Oplysningsvirksomhed blandt Arbejderne.
8. Spørgsmaal om Udgivelse af et Tidsskrift for De samvirkende Fagforbund.
9. Frankrigs Besættelse af Ruhr-Distriktet.
10. Andragende fra Landarbejderforbundet.

Mødet aabnedes Fredag den 11. Maj Kl. 10 Form. Formanden, *Carl F. Madsen*, bød Velkommen og konstaterede Repræsentantskabsmødets lovlige Indvarsling. Med Forretningsudvalget var der 158 Repræsentanter til Stede.

Der foretoges herefter Valg af Dirigenter; hertil valgtes *J. A. Hansen* og *Vilh. Nygaard*.

ad 1. *Beretning om Virksomheden.*

Formanden aflagde følgende Beretning om Virksomheden:

Ved Slutningen af Aaret 1922 var der til De samvirkende Fagforbund tilsluttet 52 Forbund med 2227 Afdelinger og 232.574 Medlemmer. Der har fra forrige Beretningsaar været en Tilbagegang af 33 Afdelinger og 11.798 Medlemmer. Deraf var de 5786 mandlige og 6012 kvindelige Medlemmer. De mandlige Medlemmer er saaledes gaaet 2,9 pCt. tilbage, medens de kvindelige Medlemmer er gaaet 13,6 pCt. tilbage. Udenfor De samvirkende Fagforbund staar 21 Forbund med 76 Afdelinger og 64.734 Medlemmer samt 11 ekeltstaaende Foreninger med 8062 Medlemmer. Ialt 72.776 Medlemmer, deraf er der 60.909 mandlige og 11.887 kvindelige Medlemmer. Disse har haft en Tilbagegang af 5906 Medlemmer, deraf 3788 mandlige og 2118 kvindelige Medlemmer.

Ind- og Udmeldelser.

Den 1. Juni 1921 meddelte Dansk Jern- og Metalsliber-Forbund, at det var vedtaget at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund fra 1. Juni 1922 at regne. I Skrivelse af 26. Maj 1922 meddelte Forbundet, at der var foretaget en ny Afstemning om Spørgsmaalet, og at det med ca. 100 Stemmers Majoritet var vedtaget at forblive i De samvirkende Fagforbund.

Den fremsendte Udmeldelsesbegæring blev derefter annulleret.

Under 28. September 1922 meddelte Dansk Arbejdsmandsforbund, at det i Henhold til den paa Forbundets Kongres tagne Beslutning ønskede at udtræde af De samvirkende Fagforbund fra 1. Oktober 1923 at regne.

Ifølge modtagen Meddelelse af 7. Maj d. A. fra Forbundet, har en ekstraordi-

nær Kongres, som har været sammenkaldt i Dagene den 24.—26. April, vedtaget at annullere Udmeldelsen; hvilket kun kan hilses med Tilfredshed.

Under 28. Oktober 1922 meddelte Dansk Plejerforbund, at det ved en Urafstemning indenfor Forbundet var vedtaget at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund fra 1. November 1923 at regne. For Udmeldelsen stemte 296, mod stemte 62, medens 80 undlod at stemme.

Den økonomiske Krise.

Den økonomiske Krise har nu varet i mere end $2^1/_2$ Aar. I den Tid er det kapitalistiske Samfund blevet rystet i sine Fuger som ingensinde tidligere. De fleste af de Virksomheder, som skød frem under Krigen, er ophørt at eksistere, enten fordi de ingen Livsbetingelser havde, eller fordi Indehaverne har bortsvindlet Aktiekapitalen og Forretningernes Formuer. Men ogsaa Indehaverne af de ældre Virksomheder har handlet i høj Grad letsindigt, fordi de i den gode Tid har undladt at konsolidere deres Forretninger, saa de var i Stand til at modstaa den Nedgangsperiode, som enhver, der havde blot ringe Kendskab til Handelslivet, maatte kunne forudse vilde komme.

Bankernes vilde Spekulationer og Ledernes Svindel af Hundreder af Millioner Kroner har ganske naturlig ogsaa sat sine dybe Spor i Erhvervslivet. Landets Stormænd har bortspillet, hvad Arbejdets Titusinder har trællet sammen. Tusinder af hæderlige Hjem har maattet undgælde herfor.

Arbejdsløsheden har da ogsaa som Følge heraf været meget stor, og mange Arbejdere har i lange Tider maattet lide baade Sult og Nød. I Januar 1922 var Arbejdsløsheden oppe paa 29 pCt., i Februar 33 pCt., i Maj 16 pCt., i November 15 pCt., og den 1. April 1923 var den fremdeles oppe paa 16 pCt.

Disse fortvivlede Tilstande, som Arbejderne uden Skyld er bragt i, skulde man mene maatte aabne Øjnene paa Regeringen og Regeringspartierne for Nødvendigheden af at komme de Nødlidende til Hjælp. Men det er saa langt fra Tilfældet. Fra den Side har man tværtimod Gang paa Gang forringet den Hjælp, som var tilstaaet de Arbejdsløse. Den 10. Juli 1922 udstedte Indenrigsministeren saaledes en Bekendtgørelse, hvorved Krisetilstanden her i Landet blev erklæret for at være ophørt, og ikke mindre end 38 Fags Arbejdsløse blev frataget den fortsatte Hjælp af Krisefonden, hvormed 14.000 Medlemmer blev prisgivet.

Denne Hensynsløshed overfor uforskyldt nødlidende Arbejdere vakte ganske naturligt den allerstørste Harme og Forbitrelse blandt alle Arbejdere. Arbejdernes Fællesorganisation i København indkaldte i den Anledning til Fællesmøde den 17. Juli og vedtog en skarp Protest mod den tagne Beslutning og opfordrede den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe til at anvende al sin Kraft paa at ændre Indenrigsministerens Beslutning.

I Overensstemmelse hermed indbragte den socialdemokratiske Gruppe følgende Forespørgsel i Folketinget:

»Hvorledes forklarer Indenrigsministeren Cirkulæret af 13. Juli 1922 om ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Forholdet til Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. af December 1921 § 28, 2. og 3. Stykke, og hvorledes vil Indenrigsministeren opfylde Grundlovens § 82 i Forholdet til de Arbejdsløse, som ved ovennævnte Cirkulære er unddraget Understøttelse.«

Ministerens Svar lød:

»Jeg er i nøjeste Overensstemmelse med Loven.

Grundlovens § 82 tager ikke Sigte paa disse Forhold, og det andet Spørgsmaal maa derfor afvises som Sagen ganske uvedkommende.«

Folketinget vedtog efter en længere Behandling af Sagen følgende af Venstre stillet Tillidserklæring:

»Idet Folketinget tager Indenrigsministerens Udtalelse til Efterretning og godkender den Afgørelse om den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, som Bekendtgørelsen af 13. Juli indeholder, gaar Tinget over til næste Sag paa Dagsordenen.«

Som Protest imod den tage Beslutning samledes den 25. Juli om Eftermiddagen de københavnske Arbejdere paa Grønttorvet, hvor der taltes fra 3 Talerstole. Forsamlingen, der var den største, som nogensinde har været set i København, vedtog enstemmig en Re-

solution, der udtrykte Harme over den brutale Klassepolitik overfor Samfundets Fattigste, og krævede, at Regeringen først og fremmest skaffede Arbejde til de Arbejdsløse, og hvis den ikke kunde det, at der da ydedes de Arbejdsløse og deres Familier tilstrækkeligt til Livets Ophold.

De forsamlede Arbejdere drog derefter i Procession til Kristiansborg, hvor en Deputation overbragte Statsministeren den vedtagne Resolution.

Ministerens Svar gik ud paa, at man havde Opmærksomheden henvendt paa at skaffe Arbejde og at Henvendelsen skulde blive taget under Overvejelse.

Dagen efter den store Demonstation samledes Repræsentanter for Arbejdsløshedskasserne med Formændene for Fagforbundene og vedtog ligeledes en Resolution, der i kraftige Udtryk protesterede imod de 38 Fags Udelukkelse fra den ekstraordinære Understøttelse.

Paa Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde den 18. November blev der ligeledes vedtaget en Resolution, der yderligere understregede de Krav, der maatte stilles til Regering og Rigsdag til Arbejdsløshedens og Nødens Afhjælpning.

Den 18. November var Repræsentanterne for Arbejdsløshedskasserne indkaldte til Møde og understregede ved en Beslutning yderligere de Krav, der maatte stilles til Regering og Rigsdag.

Men den stadig voksende Arbejdsløshed for Øje besluttede Forretningsudvalget at nedsætte et Fællesudvalg for de Organisationer, som paa forskellig Maade beskæftigede sig med Arbejdsløshedsspørgsmaalet.

Formaalet, som Fællesudvalget havde sat sig, var bl. a. at give dets Medlemmer Adgang til at gøre sig bekendt med de Forhandlinger om Arbejdsløsheden, der foregik de forskellige Steder, for derved at tilvejebringe Enighed om en fælles Optræden og om de Veje, der burde følges. Fællesudvalget har beskæftiget sig med en Række Spørgsmaal af særlig Interesse for nogle af Arbejdsløshedskasserne og paa forskellig Maade optraadt vejledende for disse.

I December udsendte Indenrigsministeren et nyt Cirkulære vedrørende den ekstraordinære Arbejdsløshed. Efter dette Cirkulære var 27 Fag med 36.768 Arbejdsløse berettiget til den ekstraordinære Understøttelse, hvorimod 39 Fag med 11.305 Arbejdsløse var udelukket herfra. Afgørelsen, der med et mildt Udtryk maa betegnes som inhuman og vilkaarlig og dertil i højeste Grad uretfærdig imod de mange Tusinde Arbejdsløse, blev mødt med kraftig Protest fra forskellige Sider.

Fra Fællesudvalgets Side blev det tilraadet de Organisationer, som var udelukket fra Understøttelse, at indgive nyt Andragende om Understøttelse til Ministeren. Th. Stauning og Carl F. Madsen henvendte sig samtidig til Ministeren med Anmodning om at tage Hensyn til Andragenderne fra Kasserne.

Den 24. Januar 1923 udsendte Indenrigsministeren et Tillægs-Cirkulære, hvoraf det fremgik, at han i nogen Grad havde taget Hensyn til Klagerne. 7 Kasser havde faaet deres Andragende bevilliget, og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse havde faaet Ret til en betydelig Udvidelse.

Efter denne Bekendtgørelse vilde ca. 5800 Arbejdere, der hidtil var udelukkede, blive taget med, medens 7 andre Kasser, med ca. 3000 Medlemmer, uden nogen paaviselig Grund fremdeles var afskaaret fra Understøttelse. Men Tallet var egentlig langt større, fordi mange Kasser ansaa det for haabløst at henvende sig til Ministeren om Dispensation. Af de 5800 Arbejdsløse, der nu var taget med, faldt de ca. 5000 paa Arbejdsmændene.

Den trufne Afgørelse, der vel betegnede en betydelig Forbedring, var dog langt fra tilfredsstillende.

Importregulering.

Efter talrige Henvendelser fra Industriraadet og De samvirkende Fagforbund vedtog Rigsdagen i August 1922 en Lov angaaende Indførsel af Skotøj og Cigarer, hvorefter Handelsministeren bemyndigedes til, med Tilslutning af et af Rigsdagen nedsat Udvalg paa 9 Medlemmer, at foreskrive, at Indførsel af Skotøj og Cigarer (Cigarillos) kun kan ske efter dertil meddelt Bevilling, samt til efter Forhandling med de paagældende Erhverv at sikre Overholdelsen af rimelige Priser for disse Varegrupper. Loven skulde bortfalde ved Udgangen af April Maaned 1923.

Det viste sig hurtigt, at Loven vir-

kede efter sit Formaal, idet der kom Fart i begge Industrier. Et stort Antal ledige Hænder fandt Beskæftigelse. Det var derfor forstaaeligt, at saavel Arbejderne som Arbejdsgiverne ønskede at bevare Loven, og der blev derfor rettet mange Henvendelser til Regeringen om at forlænge den udover 1. April.

Fra De samvirkende Fagforbund blev der ligeledes rettet Anmodning om at bevare Importreguleringen, idet der under 13. Februar 1923 ved Carl F. Madsen og Alfr. Christiansen blev overrakt Handelsministeren en Skrivelse, hvori han opfordredes til at opretholde Loven og til at udvide den til andre Fag.

Ministerens Svar gik ud paa, at der var Mulighed for at bevare Loven for Cigarindustrien, men ikke for Skotøjsindustrien, her maatte der anvendes andre Midler.

Kriseværn.

I Marts Maaned fremsatte Regeringen i Folketinget Forslag om et saakaldt Kriseværn for de ovenfor nævnte to Fag, indeholdende stærkt forhøjede Toldsatser. Til Forslaget for Skotøjsindustrien var der for Arbejdernes Vedkommende stillet følgende Krav:

»Enten skal Arbejdstiden forlænges, saa at den bliver som før 1. August 1914, eller den gennemsnitlige daglige Arbejdsfortjeneste, hvad enten den hidrører fra Timeløn eller Akkord, skal nedsættes, saa at den svarer til den gennemsnitlige Timefortjeneste pr. 1. August 1914 alene forhøjet med Pristallets Stigning, eller som sidste Alternativ skal baade Forlængelse af Arbejdstid og Formindskelse af Lønnen kombineres, saa at Resultatet bliver en tilsvarende Nedgang i Fortjenesten. I sidste Fald skal Ordningen godkendes af Ministeren.«

Imod det fremsatte Forslag og imod de til Skotøjarbejderne stillede Krav fremsatte Forretningsudvalget en kraftig Protest, ligesom der ganske naturligt af al Evne blev protesteret i Rigsdagen af de socialdemokratiske Medlemmer; men desuagtet blev Loven gennemført. De Krav, der er stillet til Skotøjarbejderne om at forlænge Arbejdstiden eller reducere Lønnen, er et dumt Forsøg paa at snigløbe 8-Timersarbejdsdagen, det er dumt, fordi man maatte kunne sige sig selv, at Skotøjarbejderne ikke vil være Murbrækkere i den Sag, men det er snedig stillet op, fordi man bagefter har et nyt Paafund til et Overfald paa Arbejderne, idet disse skal have Skyld for, at Loven faldt bort og Industrien blev ødelagt. Dette, at Loven alligevel skal bortfalde til 1. November, skal man nok glemme at tale om.

De Arbejdsløse berøves fortsat Hjælp.

Indenrigsministerens Forsøg paa at faa Maksimaltaksterne for de Arbejdsløse nedsat og Kontrolkortene gennemført i skærpet Form, vil være i frisk Erindring, ligesom det ogsaa vil erindres, at Ministeren ved sin Bekendtgørelse af 28. April har frataget flere Tusinde Arbejdsløse enhver Understøttelse. Det vil være nødvendigt, at Repræsentantskabet tager denne Sag op til særlig Behandling og overvejer, hvad der bør foretages for at skaffe de Nødlidende Hjælp.

Lønbevægelsen.

Generalforsamlingen tiltraadte, som bekendt, Forslaget af 4. April 1922, og de fleste Organisationer rettede sig efter den tagne Beslutning, men der var dog nogle, som nægtede at tiltræde dette. I den Anledning kom der en Protestskrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori den hævdede, at Overenskomsten var bindende for samtlige Forbund, og man bebudede Sagsanlæg ved Den faste Voldgiftsret for at faa dette fastslaaet.

Fra vor Side blev der gjort Indsigelse imod den fremførte Paastand, og Retten gav os ogsaa Medhold.

I Henhold til Bestemmelserne i Forliget kunde Fagene fri sig for Augustreguleringen imod, at de forlængede Overenskomsten paa et Aar og tog en Regulering i Februar. De fleste Fag gjorde Brug af Bestemmelsen, og de blev derved fritaget i et halvt Aar for en Lønnedsættelse paa 6 pCt. Da Reguleringen skulde foretages i Februar, var der sket et Prisfald paa 6,6 pCt., og Arbejdsgiverforeningen ansaa sig nu berettiget til at reducere Lønnen i Overensstemmelse med dette Tal. Herimod protesterede vi under Henvisning til, at der kun kan regnes med hele Tal og ikke med Brøker. Den faste Voldgiftsret gav os Medhold i vor Opfattelse. I For-

liget findes ogsaa en Bestemmelse om, at Minimallønnen for Skotøjarbejderne ikke maa reduceres, men desuagtet har Fabrikanterne nedsat Minimallønnen med 6 pCt. fra Februar. Vi indgav i den Anledning Klage til Den faste Voldgiftsret; men Retten har imod al Beregning og sund Fornuft givet Arbejdsgiverne Medhold.

Nævns-Kendelser.

I Overensstemmelse med Forliget har der været nedsat nogle Nævn til Afgørelse af forskellige Spørgsmaal vedrørende forekommende Uoverensstemmelser. Disse Nævn har afsagt 29 Kendelser, og der er afsagt 11 Kendelser vedrørende Spørgsmaal om 2- og 3-Holds Skift.

Den faste Voldgiftsret.

I Kalenderaaret 1922 er der indbragt 104 Sager for Retten, deraf har Arbejdsgiverne indbragt 40 og Arbejderne 64. I Sagsomkostninger har Arbejdsgiverne betalt 6550 Kr. og Arbejderne 6950 Kr. I Bod og Erstatning har Arbejdsgiverne betalt 6200 Kr. og Arbejderne 18.400 Kr.

I 44 Sager afsagdes Kendelse, i 42 Sager opnaaedes Forlig og 18 bortfaldt.

Af de af Arbejdsgiverne indbragte Sager faldt der Kendelse i 19, deraf vandt Arbejdsgiverne 12 og tabte 7 Sager. Af de 64 Sager, som Arbejderne indbragte, faldt der Kendelse i 25, hvoraf 14 vandtes og 12 tabtes.

De samvirkende Fagforbund har procederet i 93 Sager. De udenforstaaende Organisationer i 11 Sager.

8-Timersarbejdsdagen.

I Slutningen af forrige Aar modtog vi fra Arbejdsgiverforeningen Opsigelse af Overenskomsten om Arbejdstiden, men da Sagen er optaget som et særligt Punkt paa Dagsordenen, vil der ikke være Anledning til at dvæle herved paa nærværende Tidspunkt.

Formanden henviste iøvrigt Medlemmerne til den foreliggende trykte Beretning om Virksomheden.

Diskussionen.

Th. Collemorten (Tobaksarbejderforbundet) var tilfreds med Virksomheden i al Almindelighed, men et enkelt Punkt vilde han anke over. Det, han vilde kritisere, var, at der var ydet et Laan til den tyske Landsorganisation paa 100.000 Kr. til Opførelse af en Bygning. Det laa ganske udenfor vor Opgave, og det er urigtigt at disponere over et saa stort Beløb, naar vi maaske kommer ud i store Kampe til Foraaret. Det er urigtigt at afgøre en saadan Sag ved skriftlig Afstemning. Stillede paa egne og 3 andre Repræsentanters Vegne følgende Forslag til Resolution:

»Repræsentantskabet vedtager, at Paaligning af Ekstra-Bidrag udover de i Lovene angivne, maa forelægges og behandles paa et Repræsentantskabsmøde, eventuelt paa Generalforsamlingen.«

A. Johansen (Smede- og Maskinarbejderforbundet) supplerede de af Formanden fremsatte Udtalelser vedrørende Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Det, der foreligger nu, er den foreløbige Afslutning paa den Række af Angreb, der er rettet imod de Arbejdsløse, og Taleren gav en udførlig Fremstilling af de Cirkulærer, der i Tidens Løb er udstedt, og de Forhandlinger, der er ført om Sagen. Der er fra vor Side stadig arbejdet paa at hindre den af Regeringen førte Nedskæringspolitik, hvad der indtil nu i nogen Grad — men ogsaa kun i *nogen* Grad — er lykkedes. Den i Nævnet for ekstraodinær Arbejdsløshedsunderstøttelse tagne Beslutning om, at der ikke maa ydes fortsat Hjælp til de Arbejdsløse, som har oppebaaret denne i 90 Dage i Løbet af de sidste 12 Maaneder, har i Praksis den Virkning, at langt det store Flertal af de Arbejdsløse mister fortsat Hjælp.

Taleren rejste Spørgsmaalet om, hvad der nu skal gøres, og bebudede Forelæggelsen af en Resolution, der dækkede de af ham og Formanden fremsatte Udtalelser.

H. M. Christensen (Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundet) kritiserede den Stilling, som Forretningsudvalget indtager overfor Ønsker om at omtale uorganiserede Arbejdere i »Social-Demokraten«.

Peder Hedebol besvarede den af H. M. Christensen fremsatte Kritik.

Formanden bemærkede, at det altid har været en Regel, at man ikke optog Meddelelser om slettede Medlemmer. Men paa den anden Side kan der være Tilfælde, hvor det er rigtigt at fravige

denne Regel, og saadanne Tilfælde maatte man forbeholde sig at se paa.

Overfor Collemorten vilde han bemærke, at et Tilfælde som det af ham paapegede næppe vilde komme til at foreligge igen, og der var derfor ingen Grund til at vedtage særlige Beslutninger. Gav derefter en udførlig Fremstilling af de Forhold, som havde givet Anledning til at yde Laanet. Henstillede til Collemorten at tage sit Forslag tilbage.

Collemorten vilde lægge det i Formandens Udtalelser, at slige Bevillinger fremtidig vilde blive behandlet paa Møder, og tog derfor sit Forslag tilbage.

Lyngsie: Ogsaa vi har set paa det omtalte Laan paa samme Maade som Collemorten, og vi vilde have stemt for hans Resolution. Men med den Baggrund, at slige Bevillinger fremtidig behandles paa Møder, kan vi billige, at Resolutionen tages tilbage.

Der nedsattes derefter et Udvalg til at udarbejde en Resolution om Arbejdsløshedsspørgsmaalet.

Beretningen om Virksomheden godkendte derefter enstemmig.

Paa et senere Tidspunkt af Dagen meddelte det nedsatte Udvalg, at det havde tilendebragt sit Arbejde.

Th. Stauning forelagde paa Udvalgets Vegne følgende Forslag til Resolution:

»I Henhold til en Bekendtgørelse af 28. April fra Indenrigsministeren er saakaldet fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse inddraget for mange Tusinde Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, med de tidligere indbragte formentlig ca. 20.000, hvis Arbejdsløshed har været af saa lang Varighed, at den vedtægtsmæssige Forsikring er ophørt.

Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund, samlet til Møde 11. Maj, protesterer mod denne Afgørelse, som synes at være Udtryk for en Vilkaarlighed, der ikke burde være forenelig med Ministeriets Forhold til Befolkningen.

I Marts 1922 udstedte Indenrigsministeren et Cirkulære, der var en direkte Haandsrækning til Arbejdsgiverforeningen i den af denne etablerede Lockout over for Arbejderne, men da et Hovedpunkt i dette Cirkulære — Begrænsningen af den ekstraordinære Hjælps Varighed — stadig blev suspenderet, fik Cirkulæret ikke den Virkning, som man den Gang frygtede. Nu har Ministeriet imidlertid sat denne Begrænsning i Kraft, og det synes at være sket paa direkte Foranledning af Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter i Arbejdsnævnet, hvis Indstilling nu er fulgt, medens Ministeren ikke fulgte en Indstilling, som gjordes i Vinter af hele det paagældende Nævn om en midlertidig Forhøjelse af de laveste Understøttelser.

Repræsentantskabet nedlægger den alvorligste Indsigelse imod den Villighed til at støtte Arbejdsgiverforeningens Lontrykkeri, som spores i den sidste Afgørelse, og ønsker ved Fremsættelsen af nærværende at give Indenrigsministeren en Lejlighed til at fralægge sig denne Forbindelse, hvis Afgørelsen kan forklares paa anden Maade.

Repræsentantskabet beslutter iøvrigt, at de indenfor Arbejderorganisationerne herskende Synspunkter om det her omhandlede Cirkulære forebringes Indenrigsministeren, som afæskes en Forklaring angaaende Ministeriets Holdning over for de Arbejdsløse.

Med dybeste Bekymring har man iagttaget Ministeriets Ligegyldighed over for Erhverskrisen. Bestandig er Kravet om Arbejde blevet afvist, og Regeringen har endog ved Statens egne Bestillinger i stor Udstrækning forbigaaet de danske Erhverv og disses Arbejdere.

Ved den sidste Beskæring af de Arbejdsløses Understøttelse har man kategorisk lukket Tusinder af arbejdsvillige Mennesker ud i haabløs Elendighed. Indenrigsministeren maa formentlig vide, at det drejer sig om saa stort et Antal, at de arbejdende Kammerater, som længe har baaret meget store Byrder, er ude af Stand til at paatage sig Forsørgelsespligten. Ministeren véd ogsaa, at Kommunerne, som er anspændt efter Aars store Ofre til Bekæmpelse af Arbejdsløshed og Bolignød, ikke evner at tilvejebringe, hvad der kræves til anstændigt Underhold for de Tusinder af Medborgere, det drejer sig om, og vi maa derfor alvorligt opfordre

til en snarlig Revision af den under 28. April trufne Afgørelse.

Det maa være Ministeriets Pligt at anvise nye Forsørgelsesmuligheder for dem, der ved ministeriel Afgørelse berøves det tarvelige Minimum, som hidtil var tilstaaet dem, naar Ministeriet ikke har Vilje til at løse den Opgave, som Erhvervskrisen i tre Aar har frembudt.

Idet Repræsentantskabet herved søger fremkaldt en Udtalelse fra Ministeren, paalægger den Forretningsudvalget at paakalde Offentlighedens videre Opmærksomhed, saafremt der ikke fra Ministeriets Side snarest gøres Skridt til at imødekomme de berettigede Krav, som de Arbejdsløse kan fremføre.«

Resolutionen vedtoges enstemmigt, og det vedtoges at overbringe den til Indenrigsministeren ved en Deputation, bestaaende af A. Johansen, M. C. Lyngsie og Martin Petersen.

Udlandet.

Arbejdsvilkaarenes Regulering ved kollektive Aftaler.

De kollektive Aftalers Betydning i Henseende til Regulering af Lønninger, Arbejdstid og Arbejdsvilkaar i det hele fremgaar tydeligt af de Oplysninger, som er offentliggjorte i »Industrial and Labour Information« (Det internationale Arbejdsbureaus ugentlige Tidsskrift). I Tyskland var der den 31. December 1921 11.488 saadanne Aftaler i Kraft, omfattende 697.476 Virksomheder, i hvilke 12.882.874 Arbejdere var beskæftigede; af disse var 2.729.788 Kvinder. De Industrier og andre Virksomheder, indenfor hvilke det største Antal af Arbejdere omfattedes af kollektive Aftaler, var Metal- og Maskinindustrien, Landbrug og Forstvæsen samt Miner og Saltværker.

I Czechoslovakiet afsluttedes i 1921 422 kollektive Aftaler, omfattende 354.898 Arbejdere. I Østrig gælder den Regel, at alle kollektive Aftaler, der afsluttes i de forskellige Omraader, skal registreres af vedkommende Forligsinstitution. I 1922 var det samlede Antal af saadanne Aftaler, registrerede af de ti Forligsraad, 1333. I Rumænien er i de sidste 3 Aar kollektive Aftaler bleven mere og mere almindelige, skønt der ikke hidtil har eksisteret nogen Lovgivning desangaaende. I 1920 var Antallet af afsluttede kollektive Aftaler 71, omfattende 27.498 Arbejdere. I 1922 var Tallet vokset til 167 og berørte 63.704 Arbejdere.

I Norge var i 1921 i Kraft 393 kollektive Aftaler, omfattende 91.162 legemlige Arbejdere og 4247 andre Arbejdere.

Det russiske Centralbureau for Statistik har fornylig offentliggjort Oplysning om Antallet af de almindelige kollektive Aftaler, der er afsluttede i den russiske Republik og Antallet af Arbejdere, der omfattes heraf. Ifølge disse Oplysninger var indtil Marts 1922 afsluttet 120 almindelige kollektive Aftaler, omfattende 3.431.815 Arbejdere. Af disse er over 2 Mill. beskæftigede ved Transport og Samfærdselsvirksomheder.

Det Internationale Arbejdsbureau i Genève.

Det internationale Arbejdsbureaus Overstyrelse holdt sit 18de Møde i Genève den 10-13 April d. A. under Forsæde af M. Arthur Fontaine, den franske Regeringsdelegerede. Ved dette Møde deltog for første Gang en Kvinde i Overstyrelsens Forhandlinger, nemlig Mrs. Carruthers (Miss Violet Markham) som repræsenterede den kanadiske Regering.

Overstyrelsen besluttede at nedsætte en Komite paa 9 Medlemmer med det Hverv ved Overstyrelsens næste Møde i Juni at fremlægge Forslag vedrørende de Forholdsregler som bør vedtages for at fremme Ratifikationen af den paa Washingtonkonferencen vedtagne Forslagskonvention vedrørende Begrænsningen af Arbejdstiden indenfor Industrien, den saakaldte 8-Timers-Dags-Konventionen. Overstyrelsen besluttede ogsaa at minde Stat-Medlemmerne af den internationale Arbejdsorganisation om den Forpligtelse som i Henhold til Fredstraktatens Art 405 paahviler dem, nemlig

at fremlægge for vedkommende kompetente Myndighed de Forslagskonventioner, som blev vedtaget af den internationale Arbejdskonference for at opnaa Ratifikation deraf inden et Aar (i Undtagelsestilfælde 18 Maaneder) efter Afslutningen af den aarlige Konferences Møder.

Som Svar paa en fremsat Forespørgsel vedrørende den fornylig af den italienske Regering udfærdigede 8-Timersdags-Forordning, erklærede den italienske Regeringsdelegerede, at en Forordning var blevet udfærdiget indeholdende Bestemmelser om Indførelsen af en 8 Timers Arbejdsdag indenfor Industrien og Handelen og i en vis Udstrækning i Jordbruget, og yderligere en Forordning som bemyndigede den italienske Regering til at ratificere Washingtonkonventionen angaaende Arbejdstiden.

Den raadgivende Kommission for Miltbrandsspørgsmaalet havde til Arbejdsbureauets Overstyrelse indgivet sin Rapport indeholdende Forslag til internationale Forholdsregler til Mindskning af Faren for Miltbrandsmitte blandt Arbejderne. Det besluttedes at forelægge omtalte Rapport for den internationale Arbejdskonference, som skal træffe Afgørelse i Sagen.

Overstyrelsen besluttede at sende et imødegaaaende Svar paa en Anmodning som var blevet fremsat af et Antal Organisationer af Krigsinvalider i England, Frankrig, Italien, Polen, Tyskland og Østrig om Indkaldelsen af en Konference af Eksperter til Behandling af visse Spørgsmaal i Forbindelse med Krigsinvalidernes Organisation og Arbejde, samt for at faa klarlagt opnaaede Resultater og indvundne Erfaringer.

Overstyrelsen godkendte den Aftale, som er truffet mellem Direktøren for det internationale Arbejdsbureau og den internationale Søfartskomite vedrørende Samarbejde mellem disse to Institutioner i Spørgsmaal som angaar Emigrationen samt angaaende Fastsættelsen af deres respektive Virkeomraade.

Endvidere gik Overstyrelsen ind paa et Forslag om at sammenkalde et Møde af Repræsentanter for de officielle socialstatistiske Departementer i de forskellige Lande, for at diskutere Spørgsmaalet om en Standardisering af Socialstatistiken, som skulde lette de internationale Sammenligninger og det videnskabelige Studium af sociale Problemer.

Endelig besluttedes det enstemmigt, at den internationale Arbejdskonference dette Aar skulde afholde et 8 Dages Møde, som skulde aabnes den 22. Oktober; paa Dagsordenen for dette Møde staar kun et Spørgsmaal: De almindelige Principer for Fabrikstilsynet. Næste Aars Konference, der ligesom de tidligere afholdte Konferencer vil komme til at vare 3-4 Uger, vil blive afholdt i Juni 1924.

Lønbevægelser og Konflikter.

Møbelsnedkere i København.

Snedkersvendene hos Firmaerne Anthon Kjær og Lars Møller var enedes med Firmaerne om nogle personlige Tillæg til Timelønnen umiddelbart efter Februar-Reguleringen.

Paa Foranledning af Lauget var disse Tillæg trukket tilbage, i hvilken Anledning Snedkerforbundet havde rejst Klage.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 28. April, hvor man enedes om følgende Ordning:

Parterne anerkender paa begge Sider den frie Aftaleret i Henhold til Overenskomstens § 5 for Timelønnen for den enkelte Arbejder.

Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling hævder sin Ret til at paase, at generelle Ordninger overholdes.

Under disse Omstændigheder enes man om, at der optages fri Forhandling mellem de direkte interesserede Parter om de enkelte Arbejderes personlige Lønninger hos Firmaerne Anthon Kjær og Lars Møller.

Ingen af Organisationerne er berettigede til at blande sig i Spørgsmaalet om, fra hvilket Tidspunkt de nye personlige Lønninger skal regnes.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 * KØBENHAVN DEN 26. MAJ 1923 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Maj 1923.
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juni 1923.

Forretningsudvalget.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

Den 11. og 12. Maj 1923.

II

ad 2. *Regnskabet.*

E. Svendsen forelagde Regnskabet for Aaret 1922 og knyttede til Forelæggelsen en Række orienterende Bemærkninger.

Svendsen udtalte derefter, at Forretningsudvalget under dette Punkt ønskede en Sag om Aktietegning i Arbejdernes Landsbank behandlet. Aarsagen hertil er, at Arbejdernes Landsbank har haft en saa stor Fremgang i sin Virksomhed, at den i Henhold til Bankloven skal forøge sin Aktiekapital. Repræsentantskabet for Banken har vedtaget at udvide Aktiekapitalen med 1 Mill. Kr. fra 2 til 3 Mill., og der er udsendt Indbydelse til Organisationerne om at tegne dette Beløb.

Paa Forretningsudvalgets Vegne foreslog han, at De samvirkende Fagforbund tegner sig for et Beløb af 100.000 Kr. udover de 20.000 Kr., vi i Forvejen har i Aktier.

Uden Diskussion vedtoges det af Forretningsudvalget stillede Forslag om at tegne Aktier i Arbejdernes Landsbank for 100.000 Kr. udover de nævnte 20.000 Kr., som De samvirkende Fagforbund alt har.

Derefter godkendtes det fremlagde Regnskab enstemmigt.

ad 3. *8-Timers-Arbejdsdagen.*

Formanden gjorde rede for de Kampe, der er ført for at faa Arbejdstiden forkortet, og for de Forhold, der knyttede sig til 8-Timers-Arbejdsdagens Gennemførelse her og i Udlandet.

Under 28. December f. A. modtog vi imidlertid en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori meddeltes, at man ansaa det for upaakrævet, at der eksisterede en generel Ordning vedrørende Arbejdstiden, og at Arbejdsgiverforeningen derfor havde besluttet at opsige den ved Overenskomsten af 4. April f. A. forlængede Overenskomst om Arbejdstiden af 17. Maj 1919 til Ophør til 1. April 1923. Som Grund for Opsigelsen henviste man til Beslutningen paa vor Generalforsamling om, at »De samvirkende Fagforbund ikke kan afslutte Overenskomster paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Villie.«

Denne Forklaring kan ikke tages alvorlig, den er kun et søgt Paaskud til Opsigelse af Overenskomsten. Det maa imidlertid overvejes, om der bør sættes noget ind paa at genoprette den opsagte generelle Overenskomst om Arbejdstiden, eller om det bør overlades de enkelte Forbund selv at drage Omsorg for, at der i Fagenes Overenskomster kommer en Bestemmelse om Arbejdstiden. Ved en foretagen Undersøgelse er det konstateret, at 48 Forbund har 228 kollektive Overenskomster, og at Bestemmelsen om, at Arbejdstiden er

8 Timer daglig, er optaget i de 203 Overenskomster.

Dansk Arbejdsmandsforbund oplyser, at i 11 Landsoverenskomster, som er afsluttede med Organisationer tilhørende Arbejdsgiverforeningen, findes i de 9 ligeledes Bestemmelser, der sikrer 8-Timers-Arbejdsdagen. For de lokale Overenskomsters Vedkommende er Forholdet saaledes, at Bestemmelsen om 8-Timers-Arbejdsdagen er indført i 166, medens den mangler i 152 Overenskomster.

Forretningsudvalget har overfor Arbejdsgiverforeningen kvitteret for Opsigelsen, men samtidig nedlagt Paastand paa, at den i Forliget af 4. April 1922 indeholdte Bestemmelse om Arbejdstiden vedblivende har Gyldighed overfor de Fag, som har fornyet deres Overenskomster paa et Aar, og at vi overfor mulige Forsøg paa at komme bort fra 8-Timers-Arbejdsdagen maa tage ethvert Forbehold. Til Dato er der os bekendt da heller ikke gjort noget Forsøg paa at forlænge Arbejdstiden. Der er derimod af Arbejdsgiverforeningen paabegyndt en perfid Agitation imod 8-Timers-Arbejdsdagen, som lader formode, at man omgaas med Tanker om at ville fravriste Arbejderne det Gode, de har opnaaet ved 8-Timers-Arbejdsdagens Gennemførelse.

Det vil derfor være klogt at regne med den Mulighed, at vi næste Aar kommer til at tage et Kæmpetag med Arbejdsgiverforeningen for at bevare den nuværende Arbejdstid. Men jeg tvivler intet Øjeblik om Arbejdernes Villie til at sætte alt ind paa at tilbageslaa de Angreb, der maatte komme, thi 8-Timers-Arbejdsdagen er ikke blot et »Dogme«, som Arbejdsgiverne plejer at paastaa, men den er et mægtigt Kulturgode, der fremfor alt bør bevares.

Saafremt Arbejdsgiverforeningen forstod, hvor megen Kærlighed Arbejderne nærer til den Fritid, de har opnaaet ved den forkortede Arbejdstid, vilde den ogsaa forstaa deres Modstand mod at miste dette Gode, og Arbejdsgiverne vilde formentlig betænke sig mere end en Gang paa at forsøge at forlænge Arbejdstiden.

Som Udtryk for Opfattelsen af det foreliggende Spørgsmaal anmodede Formanden Repræsentantskabet om at vedtage følgende Resolution:

»De samvirkende Fagforbund protesterer mod den af Dansk Arbejdsgiverforening rejste Kampagne mod 8-Timersdagen. Ved Fællesudvalgets Undersøgelser er det — med Arbejdsgiverrepræsentanternes egne Underskrifter — godtgjort, at 8-Timersdagen er gennemført ved Lov i alle de Lande, som kan kaldes Danmarks Konkurrenter, England ene undtagen, men i England bestaar 8-Timersdagen ved faglig Overenskomst overalt i Haandværk og Industri, hvor ikke en endnu kortere Arbejdstid er fastsat.

Et Forsøg fra de danske Arbejdsgiveres Side paa ved Kamp at gennemføre en forlænget Arbejdstid er derfor ikke begrundet i Udlandets Forhold, tværtimod. Et saadant Eksperiment vil antagelig blive fulgt med Sympati og Støtte fra udenlandske Kapitalkredse; men det vil paaføre dansk Erhvervsliv uoverskuelige, maaske aldeles ødelæggende Følger.

Forhaabentlig vil den danske offentlige Mening og den danske Samfundsmagt da vide at holde Arbejdsgiverne tilbage fra et saadant Forsøg. Da man i sin Tid forsøgte at slaa Arbejderorganisationerne ned, blev Danmark Forsøgsobjektet, nemlig ved Storlockouten 1899. Man naaede heller ikke den Gang sin Hensigt; men det danske Samfund led gennem mange Aar under Følgerne af denne kæmpemæssige Styrkeprøve — til Glæde for udenlandske Konkurrenter.

8-Timersdagen er ikke blot et Kulturgode, men den er en Nødvendighed under Hensyn til Tidens maskinelle Udvikling og stærkt forcerede Arbejdstempo, hvis Arbejderen skal bevare sin fysiske og intellektuelle Arbejdsevne og i nogen Grad kunne leve et Familieliv som andre Samfundsborgere. At tilstræbe dens Afskaffelse er derfor kulturfjendtligt, rent bortset fra det absurde i at forlænge Arbejdstiden, mens de moderne Samfund har Millioner af Arbejdsløse.

Repræsentantskabet understreger De samvirkende Fagforbunds absolute Villie til at fastholde 8-Timersdagen, hvis fulde Gennemførelse er

det eneste Kulturgode, som bragtes af den ulykkelige Krig.

Repræsentantskabet opfordrer Forretningsudvalget til at søge optaget en Forhandling med Dansk Arbejdsgiverforening med det Formaal at genoprette den generelle Overenskomst mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening om Arbejdstiden.

Afslaar Dansk Arbejdsgiverforening dette, og forsøger den at tvinge de tilsluttede Organisationer til enkeltvis at opgive 8-Timersdagen, da vil De samvirkende Fagforbund betragte dette som et Slag mod den samlede Organisation og stille sig ved Siden af de angrebne Fag med al den økonomiske Kampkraft, som kan tilvejebringes saavel gennem internationale Forbindelser som her i Landet.«

Resolutionen vedtoges enstemmigt uden Diskussion.

ad 4. *Overenskomstforholdene i 1924.*

Formanden: I Overenskomsten af 4. April 1922 findes en Bestemmelse, hvorefter Overenskomsterne kunde forlænges til 1924, og i saa Fald udsattes den Regulering af Lønningerne, der skulde finde Sted i August 1922, til Februar 1923. Denne Bestemmelse blev anvendt af de fleste Organisationer, og saa godt som alle Overenskomster blev forlænget til 1924. Nu er Spørgsmaalet, skal vi forlænge Overenskomsterne yderligere et Aar til 1925 eller undlade at forlænge og tage en Regulering i Henhold til Pristallet i August 1923. Afgørelsen af denne Sag tilkommer de enkelte Organisationer. Vi kan kun være raadgivende. Taleren paaviste nærmere, hvad der taler for og imod Forlængelse, og kom herunder ind paa en Omtale af nogle af Den faste Voldgiftsrets Kendelser, som i nogen Grad maa tages med i Betragtning, naar Spørgsmaalet om Forlængelse skal afgøres. Henstillede, om det ikke vil være rigtigt at udsætte den endelige Behandling til et nyt Repræsentantskabsmøde eller et Formandsmøde i Juli.

Meddelte dernæst, at en Del Fællesorganisationer har henstillet til De samvirkende Fagforbund at søge fremskaffet et bedre Grundlag for Pristallet, bl. a. ved at dette udarbejdes hver Maaned.

Skal vi fortsat benytte Pristallet ved vore Lønaftaler, vil en saadan ændret Fremgangsmaade maaske nok være formaalstjenlig.

Efter en indgaaende Diskussion, hvori deltog V. S. Petersen, Lyngsie, Alfr. Christiansen, J. A. Hansen, Chr. Jensen, Chr. Sørensen, Formanden, Arup og Nygaard, tiltraadtes Formandens Henstilling om at udsætte den endelige Behandling til et senere Møde.

ad 5. *Anmodning fra Specialarbejderforbundet om Optagelse.*

J. A. Hansen: For nogle Aar siden afsagde Den faste Voldgiftsret en Kendelse, hvorefter en Del Skibsværftsarbejdere skulde betale en personlig Bod. Dette medførte, at Skibsværftsarbejdernes Fagforening udtraadte af Dansk Arbejdsmandsforbund. En Tid efter oprettede en Del af disse Arbejdere, nemlig Specialarbejderne, som arbejder i nær Berøring med Smedene og i mange Tilfælde efter deres Priskuranter, et særligt Fagforbund. Dette Forbund søgte Optagelse i Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, hvilket ogsaa skete. I 1918 søgte Specialarbejderforbundet om Optagelse i De samvirkende Fagforbund, og efter Behandling paa et Repræsentantskabsmøde henvistes Sagen til Behandling mellem Parterne og Forretningsudvalget. Dette førte ikke til noget Resultat, og Anmodningen om Optagelse foreligger nu igen. Taleren redegjorde udførligt for Motiverne til, at Specialarbejderforbundet søger om Optagelse som selvstændig Organisation, og udtalte, at den Organisationsform, der er valgt, er naturlig og i nøje Overensstemmelse med den Resolution om Industriforbund og Karteller, som vedtoges paa Generalforsamlingen i 1913, ligesom Optagelsen er i Overensstemmelse med Lovene, saaledes som disse vedtoges paa Generalforsamlingen i 1922. Organisationen er fuldkommen legitim og bør optages i De samvirkende Fagforbund.

E. Svendsen udtalte sig imod Optagelsen som selvstændig Organisation og motiverede udførligt Grundene til sin Stilling.

Chr. Sørensen (Dansk Arbejdsmands-

forbund) sluttede sig til Svendsens Udtalelser.

Efter endnu nogen Diskussion foreslog *Formanden*, at Sagens Behandling standsedes, og at der optages en Forhandling mellem Parterne og Forretningsudvalget for at søge en Løsning paa Spørgsmaalet.

Det af Formanden stillede Forslag vedtoges med stort Flertal.

ad 6. *Forslag fra Dansk Arbejdsmandsforbund om Eksklusion af Dansk Kommunalarbejder-Forbund.*

Formanden refererede Gangen i den Organisationsstrid, der i flere Aar har været mellem Arbejdsmandsforbundet og Kommunalarbejder-Forbundet i Anledning af, at sidstnævnte Forbund har udvidet sit Omraade til Provinsen. Erindrede om den Beslutning, som Generalforsamlingen i 1922 tog i Sagen, hvilken Beslutning ikke er respekteret af Kommualarbejder-Forbundet, og som nu er Baggrunden for Dansk Arbejdsmandsforbunds Forslag.

Efter en indgaaende Diskussion, i hvilken deltog Chr. Sørensen, Th. Thomsen, V. S. Petersen, I. P. Jacobsen (Gartnerforbundet), Peder Hedebol, Ch. Petersen (Jernbaneforbundet), Th. Stauning, Lyngsie og J. A. Hansen, vedtog Repræsentantskabet, at Sagen skulde optages til fornyet Behandling mellem de interesserede Organisationer og Forretningsudvalget.

ad 7. *Spørgsmaal vedrørende Oplysningsvirksomhed blandt Arbejderne.*

Landstingsmand *C. V. Bramsnæs* var, som Formand for Fællesudvalget angaaende Oplysningsvirksomhed blandt Arbejderne, kommet til Stede og forelagde det foreløbige Resultat af Udvalgets Arbejde. Taleren vilde udtrykkelig bemærke, at det foreliggende Resultat kun er Sagen taget i store Træk, og der kan ikke endnu stilles et bestemt udformet Forslag.

Pointerede stærkt den store Betydning, som det har for Arbejderklassen, at Oplysningsarbejdet fremmes stærkest muligt, og at det er absolut nødvendigt, at Arbejderne selv tager denne Sag op, hvorved de faar Indflydelse paa, hvorledes den løses. Omtalte, hvorledes Oplysningsvirksomheden blandt Arbejderne er grebet an i Udlandet, og paaviste, at de faglige Organisationer overalt er den bærende Kraft i dette Arbejde. Resultaterne, man har naaet, er, særlig efter at Arbejdstiden er nedsat, særdeles gode.

I Danmark maa Sagen løses af Arbejderorganisationerne, faglige, politiske og kooperative, i Fællesskab, og Taleren redegjorde derefter nærmere for Udvalgets Planer.

En af de Ting, man har beskæftiget sig med, er at skabe den nødvendige finansielle Basis, og man har i saa Henseende tænkt sig, at hvert Medlem af de faglige og politiske Organisationer yder et aarligt Bidrag paa 25 Øre, dog for Medlemmer af Socialdemokratisk Ungdom 10 Øre. De kooperative Virksomheder yder et nærmere fikseret Bidrag, hvorom der endnu ikke er forhandlet.

Anbefalede Sagen til de faglige Organisationers Velvillie.

Dirigenten meddelte, at Forretningsudvalget foreslaar, at Sagen henvises til Forretningsudvalgets Overvejelse og eventuelle Afgørelse.

Dette Forslag vedtoges enstemmigt.

ad 8. *Spørgsmaal om Udgivelse af et Tidsskrift for De samvirkende Fagforbund.*

Chr. Jensen forelagde Sagen, idet Aarsagen til, at den er sat paa Dagsordenen, er en paa Tobaksarbejderforbundets Kongres tagen Beslutning, hvorefter man ønsker, at De samvirkende Fagforbund udgiver et Tidsskrift, der kan være et Bindeled mellem Forretningsudvalget og de tilsluttede Organisationers Medlemmer.

Stillede i Tilslutning til sine Udtalelser følgende Forslag til Resolution:

»Repræsentantskabet opfordrer Forretningsudvalget til at foretage en Undersøgelse af Betimeligheden af Udgivelsen af et Maanedsskrift, hvis Indhold skal være almene Oplysninger om faglige Forhold i Ind- og Udland. Forretningsudvalget undersøger tillige de økonomiske Betingelser for et saadant Skrift. Disse Undersøgelsers Resultat forelægges næste ordinære Repræsentantskabsmøde.«

Resolutionen vedtoges enstemmigt uden Diskussion.

ad 9. *Frankrigs Besættelse af Ruhr-Distriktet.*

Formanden: Som sikkert alle vil erindre, blev Ruhr-Distriktet besat af Franskmændene i Midten af Januar Maaned. Umiddelbart herefter foreslog Internationalt Fagforeningsforbund, at der som Protest herimod skulde iværksættes en 24-Timers Generalstrejke. Denne Tanke vandt ikke Tilslutning. Endvidere har man anmodet os om økonomisk Støtte til Arbejderne i Ruhr. Til denne Anmodning har vi svaret, at forskellige Forhold gjorde det vanskeligt for os at imødekomme den, og iøvrigt er vel Forholdet det, at den økonomiske Side af Sagen er taget op af den tyske Nation som Helhed.

Imidlertid er der i den senere Tid sket det, at franske Soldater har nedskudt 13 tyske Arbejdere i Essen og saaret endnu flere. Denne Begivenhed i Forbindelse med mange andre Overgreb, samt hele den Voldspolitik, som Besættelsen af Ruhr-Distriktet er et Udtryk for, kræver, at der nedlægges en alvorlig Protest.

Forretningsudvalget har ment at burde give vor Harme over det skete Udtryk i en Udtalelse, og han skulde paa Forretningsudvalgets Vegne forelægge følgende Forslag til Resolution:

»De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, samlet til Møde den 12. Maj 1923, udtaler sin Sorg og Harme over den franske Regerings militære Besættelse af Ruhr-Omraadet og de dermed fulgte Voldshandlinger.

Erstatningsspørgsmaalet bør saaledes, som det internationale Fagforeningsforbund gentagne Gange har forlangt, afgøres af en upartisk Voldgiftsret, der er indsat af Folkenes Forbund.

Den militære Besættelse af Ruhr-Omraadet er en Voldspolitik, der i første Række forhindrer en fornuftig Genoprettelse af Fredstilstanden i Europa, en Vilkaarlighedspolitik, som yderligere lammer Europas økonomiske Ophjælpning, og navnlig er det i Strid med hele vor Tids Opfattelse, at frie tyske Arbejdere skal arbejde under franske Soldaters Opsigt.

Vi maa ligeledes udtale vor Protest og Afsky overfor franske Soldaters Overfald og Nedskydning af tyske Arbejdere.

Det, der her er sket, krænker vor Retsopfattelse og byder os at opfordre den franske Regering til hurtigst muligt at trække Tropperne bort fra Ruhr-Omraadet og at lade Erstatningsspørgsmaalet afgøre ved Voldgiftsret.«

Resolutionen vedtoges enstemmigt. Det besluttedes tillige at overgive den til den herværende franske Gesandt i fransk Oversættelse med Anmodning om at videresende den til den franske Ministerpræsident.

ad 10. *Andragende fra Landarbejderforbundet.*

Formanden: Da Landarbejderforbundet i sin Tid optoges i De samvirkende Fagforbund, var det paa en noget anden Maade end de øvrige Organisationer, idet Forbundet kun skulde betale Administrationsbidrag og altsaa var fritaget for at betale paalignede Strejkebidrag og ejheller havde Ret til Understøttelse under Strejker. Senere var dette ændret derhen, at Forbundet stod tilsluttet paa samme Vilkaar som de øvrige Organisationer.

Imidlertid ønsker Forbundet at vende tilbage til det oprindelige Medlemsforhold og har fremsat en Anmodning herom.

Paa Forretningsudvalgets Vegne foreslog Taleren, at man imødekommer Anmodningen, og at denne Ordning regnes fra den 1. Januar 1922.

Efter en kort Diskussion vedtoges Forretningsudvalgets Forslag enstemmigt.

*

Hermed var Behandlinge af Dagsordenen tilendebragt, og Dirigenten meddelte, at han vilde give Ordet til Ordføreren for den Deputation, som Repræsentantskabet havde valgt til at henvende sig til Indenrigsministeren angaaende Arbejdsløshedsspørgsmaalet.

A. Johansen: Den paa Mødet i Gaar valgte Deputation har i Dag haft en flere Timers Samtale med Indenrigsministeren. Under denne Samtale har vi haft Lejlighed til at gøre vore Synspunkter gældende, og selv om der ikke i Dag foreligger noget positivt Resultat af vor Henvendelse, tror vi dog at turde

sige, at helt uden Virkning havde Henvendelsen til Ministeren ikke været.

Hovedindholdet af Ministerens Svar havde været følgende:

Ministeren regnede med, at Rigsdagen i Løbet af ca. 14 Dage vilde træde sammen, og han vilde da have Lejlighed til at drøfte Sagen med Rigsdagsudvalget. Han erkendte imidlertid, at en saadan Drøftelse ikke kunde ændre den skabte Situation, hvorfor han erklærede sig villig til desuden at opfordre C-Nævnet til paa Basis af de indsamlede Oplysninger at afgive en motiveret Indstilling, eventuelt saaledes, at Nævnets Mindretal kunde afgive en særlig Indstilling sammen med Flertallets. Naar denne Indstilling forelaa, vilde han paany danne sig et Skon. A. Johansen fremhævede, at der heri kun kunde ligge en Tilkendegivelse af, at det var lykkedes i nogen Grad at faa Ministeren til at indse Uholdbarheden i den nuværende fortvivlede Tilstand. Det vilde være paakrævet af holde Offentlighedens Opmærksomhed henledt paa Spørgsmaalet for at fremskynde en Ændring i den herskende Nødstilstand. Det kunde ikke være andet end, at den offentlige Mening her helt og fuldt maatte være paa de sultende Arbejderes Side.

Johansen nævnte, at Ministeren havde fremsat den Paastand, at Nødhjælpsarbejder var mødt med Uvilje fra vor Side, ogsaa naar der ikke var Tale om reduceret Løn, men kun om indskrænket Arbejdstid. Vore Repræsentanter havde tilbagevist denne Paastand, og han ønskede det offentligt præciseret, at Arbejdernes Uvilje udelukkende var vendt mod Bestræbelser for Løntryk, men at vi aldrig har indvendt noget imod, at Nødarbejder til tarifmæssig Betaling blev fordelt til de flest mulige ved Indskrænkning af Arbejdstiden. Vi har tværtimod uafladelig rejst Kravet om Igangsættelse af offentlige Arbejder og vil fremdeles gøre det.

Efter en kort Diskussion toges de givne Meddelelser til Efterretning og Mødet hævedes.

8-Timers Arbejdsdagen i Belgien

Hoteller og Restaurationer.

Fra Udenrigsministeriet har vi modtaget Meddelelse om, at Lov af 14. Juni 1921 angaaende 8-Timers Dagen og 48-Timers Ugen gøres anvendelig paa *Hoteller og Restauranter samt Udskænkningssteder.*

Anordningen gør dog følgende Undtagelser:

1. Den omfatter ikke *Overkelnere,* for saa vidt de ikke er delagtige i Drikkepengene eller skal gøre Opvartertjeneste; Køkkenchefer, naar de har mindst tre Mand under sig, Lærlinge ikke indbefattet; Overkasserersker; Oldfruer (gouvernantes d'étage), naar de er lønnede af Forretningen og ikke gør Stuepigetjeneste, samt *Portier'er.*

2. I Sæsonen kan Arbejdstiden i Hoteller og Restauranter udstrækkes til 12 Timer, deri indbefattet Spisetiden og med Fradrag af fire Timers Frihed i Løbet af to Dage, mod tilsvarende Indskrænkning i den øvrige Tid af Aaret. Arbejdsdagene skal være adskilte ved en uafbrudt Hvile paa 12 Timer.

3. *Kassererskers* Arbejde kan forlænges til Midnat, for saa vidt det ikke overstiger 8 Timer om Dagen, og der gives 12 Timers Ophold mellem Ophøret og Genoptagelsen af Arbejdet.

4. Opvarterskers Arbejde kan ligeledes forlænges til Midnat paa Betingelse af, at der findes et Tidsrum paa 12 Timer mellem Ophøret og Genoptagelsen af Arbejdet, og at der gives to eller tre Timers Hvile i Løbet af Dagen, eftersom de faar Kosten i Forretningen eller ikke.

5. Personalets effektive Arbejdstid kan overskride Normaltiden med indtil 50 Timer om Aaret med et Maksimum af 5 Timer om Ugen.

Rejsebureauer.

Ligeledes meddeler Udenrigsministeriet, at Loven gøres anvendelig paa Personalet i *Rejsebureauer* udover Kontorpersonalet (for hvilket Loven alt gælder).

Anordningen gør dog følgende Lempelser:

1. Personalets effektive Arbejdstid kan udstrækkes til 9 Timer om Dagen i Maanederne Juli, August og September mod ikke at overskride $7^1/_2$ Time om Dagen i Maanederne Oktober, November, December, Januar og Marts.

2. Personalets effektive Arbejdstid kan overskride Normaltiden med 50 Timer om Aaret med et Maksimum af 2 Timer om Dagen.

Hvis der gives fri Lørdag Eftermiddag, kan det i Anordningen fastsatte daglige Maksimum forhøjes med 1 Time de første 5 Dage i Ugen. De nævnte Lempelser gælder ogsaa Kontorpersonalet.

Arbejdsstridighederne indenfor den svenske Industri.

De store svenske Arbejdsstridigheder er bilagt, den ene efter den anden, i de seneste Uger i April, og saafremt det maatte lykkes at forlige ogsaa de sidste Konflikter, er man naaet frem til en saa omfattende Arbejdsfred i Sverige, at man maa gaa ret langt tilbage i Tiden for at finde dens Sidestykke.

Omkring den 1. Februar i Aar og endnu den 1. Marts beregnedes for det svenske Arbejdsmarkeds Vedkommende ikke mindre end 65 à 75.000 Mand for inddragne i Konflikt. Disse Tal betegner Stridighedernes Kulmination, efter disse Data er et Flertal større Aftaler truffet lidt efter lidt. Saaledes er der sluttet Aftale indenfor Papirmasse- og Bygningsmaterialeindustrierne (for 2 Aar) og indenfor et Flertal andre Industrier til Aarets Udgang eller længere.

Den 15. April udgjorde Antallet af de i Arbejdskonflikter inddragne Arbejdere, i Henhold til den svenske Arbejdsgiverforenings Statistik, omkring 25.000, deraf ca. 23.000 henhørende under Jerværkskonflikten. Hvis denne nu kan løses, vil de i Stridighederne endnu inddragnes Antal gaa ned til kun 2 à 3 Tusinde Mand, deraf omkring 1000 som Deltagere i Havnekonflikten i Goteborg. (Denne Konflikt er bragt til Afslutning i sidste Halvdel af Maj Maaned).

Herudover resterer kun et Antal lokale Konflikter paa forskellige Pladser i Landet, omfattende i hvert enkelt Tilfælde et mindre Antal Arbejdere, og ogsaa for disses Vedkommende turde Udsigterne til hurtig Bilæggelse af Tvistighederne være ret store.

Der er saaledes meget gode Udsigter til Stede for en saa godt som total Arbejdsfred paa det svenske Arbejdsmarked for den nærmeste Tid, i ethvert Fald indtil Udgangen af 1923.

Optagelsen af Arbejdet indenfor Papirmasseindustrien er efter Lockoutens Ophør den 11. Marts forløbet fuldtud tilfredsstillende, og paa samtlige Arbejdspladser med Undtagelse af Matfors er Arbejdet nu i Gang paany. I Matfors staar Fabrikken stille af andre Grunde, nemlig en Konflikt med Fabrikkens elektriske Arbejdere. Til Bilæggelse af denne er der allerede optaget Forhandlinger.

Arbejdersituationen i Norge.

De hos Rigsmæglingsmanden stedfundne Tarifforhandlinger er den 5. Maj for Jernindustriens Vedkommende blevet bragt til heldig Afslutning, idet begge Parternes Repræsentanter har givet et af Rigsmæglingsmanden udarbejdet Forslag deres Tilslutning. Forslaget gaar ud paa, at Voldgiftsdommen af 4. Maj 1922 efter Gennemførelsen af Oktoberreguleringen (Reduktion for alle satser med 47 pCt.) vedtages som Tarifaftale med følgende Ændringer:

»For indeværende Aar ordnes Ferien saaledes, at enhver Arbejder, som er ansat ved nogen Bedrift, naar Forslaget fremlægges, tilkommer Ferie og Feriegodtgørelse i 8 Dage for den 15. September, hvis han ikke selv opsiger sin Plads. Overenskomsten gælder til 31. Marts 1924. Alle Lønsatser nedsættes fra 1. Oktober 1923 med 5 pCt., saafremt det officielle Indekstal for Leveomkostniger for September 1923 ikke er højere end 232.«

Til Forslaget knytter sig følgende Protokoltilførsel fra Rigsmæglingsmanden: »Feriebetingelserne for 1923 indeholder en Overgangsbestemmelse gældende kun for indeværende Aar. Begge Hovedorganisationer arbejder for Tiden under Rigsmæglingsmandens Ledelse paa en Nyordning af Ferien for 1942, og man haaber, at Rigsmæglingsmanden vil kunne fremlægge Forslag herom i Løbet af kort Tid. Dette sidste Forslag vil da straks blive forelagt Parterne til Godkendelse, og kun hvis dette Forslag vedtages, vil Tarifoverenskom-

sten for 1923 anses for at være endelig vedtaget.«

Det vedtagne Forslag ligger ret langt fra de af Parterne oprindelig fremsatte Forslag, der for Arbejdsgivernes Vedkommende gik ud paa en øjeblikkelig Lønnedsættelse paa ca. 20 pCt. eller 28 Øre pr. Time for Fagarbejdere, og for Arbejdernes Vedkommende drejede sig om et Lønpaalæg af 30 Øre.

Som det vil ses opretholdes efter den vedtagne Ordning de nugældende Lønsatser indenfor Jernindustrien, og Regulering pr. 1. Oktober skal kun finde Sted, saafremt Prisindeksen viser Nedgang, i hvilket Tilfælde en 5 pCt.s Reduktion skal gennemføres uanset Pristallet. Om Lønpaalæg i Tilfælde af Prisindeksens Opgang er der saaledes ikke Tale.

Det opaaede betydningsfulde Resultat af Forhandlingerne i Jernindustrien hilses naturligvis af Almenheden med stor Tilfredshed, og Bevarelsen af Arbejdsfreden i denne Norges vigtigste Industri udlægges som et Tegn paa, at dette Aar vil gaa hen uden Storkamp.

Som Landets ledende Industri plejer Jernindustrien i ikke ringe Grad at være bestemmende for Afgørelsen i de andre Arbejdsfag. Det anses dog for tvivlsomt, hvorvidt dette i Aar vil gøre sig gældende i samme Udstrækning som tidligere. Som det vil ses, er Forliget i Jernindustrien betinget af, at Rigsmæglingsmandens Forslag om »en Nyordning af Ferien for 1924« bliver vedtaget af Parterne. For 1923 regner den vedtagne Overenskomst med en Ferie paa 8 Dage.

I Bygningsindustrien, for hvilken Rigsmæglingsmanden vil fremsætte Forslag, var Ferien i Fjor i Henhold til Voldgiftsdom fastsat til 12 Arbejdsdage. Spørgsmaalet om Længden af Ferien i 1923 — 8 eller 12 Dage — vil muligvis kunne volde Vanskeligheder i Byggeindustrien og ogsaa eventuelt bringe den opnaaede Enighed i Jernindustrien i Fare. Ifølge senere modtagne Meddelelser er der imidlertid opnaaet Enighed i Bygningsindustrien.

Det af Rigsmæglingsmanden i Udsigt stillede Forslag med Hensyn til en Nyordning af Feriespørgsmaalet synes at tage sit Udgangspunkt i nogle Udtalelser af Voldgiftsretten i 1922, og at gaa ud paa, at *alle* Arbejdere skal have Ferie, uanset om de i Aarets Løb er beskæftiget hos flere Arbejdsgivere, og at Bedrifterne i Fællesskab skal bære Udgifterne herved. En Ordning af denne Art indenfor Jernindustrien vilde formentlig blive anvendt som Mønster for de øvrige Industrier og Haandværksfagene.

Arbejdsforholdene i Schweiz.

Gesandtskabet i Bern har henledt Opmærksomheden paa, at Danske, der rejser til Schweiz for at søge Arbejde, forinden bør have indhentet den fornødne Indrejsetilladelse, idet de paagældende ellers udsætter sig for at komme i en meget uheldig Stilling som Følge af, at det er meget vanskeligt for arbejdssøgende Udlændinge at opnaa fast Opholdstilladelse i Schweiz.

Gesandtskabet meddeler iøvrigt i denne Forbindelse, at der i Schweiz for Tiden hersker stor Arbejdsløshed, hvorfor det er saa godt som udelukket for Udlændinge at finde Arbejde dér i Landet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede- og Maskinarbejdere hos A. Blom & Søn, Skanderborg.

I Anledning af nogle Lønnoverenskommelser hos Firmaet A. Blom & Søn, Skanderborg, har Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund varslet Strejke hos Firmaet.

Striden forligtes ved et Fællesmøde den 25. April paa følgende Maade:

Den varslede Strejke aflyses.

Der ydes 16 Mand, hvis Timelønninger er under Kr. 1,38, et Tillæg, regnet fra den 12. Marts d. A. af tilsammen 90 Øre pr. Time at fordele efter Værkførerens Skøn.

Angaaende Akkorder enedes man om, at saadanne indføres, efterhaanden som Arbejdet, der egner sig herfor, kommer frem.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj Maaned 1923.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8 Juni 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

A.E. BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ✻ KØBENHAVN DEN 2. JUNI 1923 ✻ 19 AARGANG

Ruhr-Besættelsen.

Svar fra den franske Gesandt.

Som meddelt i forrige Nr. af »Arbejderen« vedtog Repræsentantskabet en Protest-Resolution imod Frankrigs Besættelse af Ruhr-Distriktet.

Denne blev i fransk Oversættelse tilsendt den franske Gesandt i København, Vicomte de Fontenay, med Anmodning om at videresende Resolutionen til Frankrigs Ministerpræsident Poincaré.

Under 17. Maj har vi fra Gesandten modtaget en Svarskrivelse, der i Oversættelse lyder saaledes:

M. *Carl F. Madsen!*

De har været saa venlig at sende mig en Afskrift af en Resolution, der blev vedtaget den 12. ds. ved »De samvirkende Fagforbund«s Repræsentantskabsmøde, og jeg har herved den Ære at anerkende Modtagelsen af denne Resolution.

Jeg modtog samtidig Ordlyden af den sidste Tale, der blev holdt den 13. ds. i Commercy af Hr. Raymond Poincaré. Da jeg ser af Deres Skrivelse, at De kender det franske Sprog til Fuldkommenhed, tillader jeg mig hoslagt at tilstille Dem Ordlyden af denne Tale, af hvilken De vil erfare, hvorledes Statsministeren ser paa det aktuelle Ruhr-Spørgsmaal.

I den af Repræsentantskabsmødet vedtagne Resolution er der Tale om en Politik, der er i Strid med hele vor Tids Opfattelse.

Ingen mere end det franske Folk delte med Dem i Juli 1914 den samme moderne og humane Opfattelse og følte sig fri for enhver Tanke om Krig.

De vil uden Tvivl indrømme, at det ikke er Frankrig, der har erklæret Krigen, at det ikke var Frankrig, der trængte ind i et Naboland, at det ikke har benyttet en Krigsførelse, der trodser enhver Beskrivelse, og som i Frankrigs hærgede Provinser efterlod Lidelser og Ruiner, der ikke kan raades Bod paa.

Det er selvfølgelig lettere for Tilskueren end for Ofret at glemme de udstaaede Pinsler, men da det franske Folk deler Deres Ønske om at naa frem til et Freds- og Retsideal, virker dets Anstrengelser nu, efter fire Aars resultatløs Langmodighed hen til Gennemførelsen af dette Ideal ved Anvendelsen af de Midler, som det anser for at være de bedste.«

Vi vil just ikke paastaa, at Svaret gaar særlig dybt ind paa Sagens Kærne. At ville bruge det som Undskyldning for Ruhr-Besættelsen og de Lidelser, som der herved paaføres den tyske Befolkning, at det ikke var Frankrig, som i 1914 erklærede Krig, er for letkøbt. Krigen blev jo afsluttet i 1918, altsaa for snart 5 Aar siden, og en Fredstraktat blev oprettet mellem de stridende Parter. Det paastaas nu, at Tyskland ikke har opfyldt sine Forpligtelser, men det er dog en Kendsgerning, at det har ydet overordentlig meget til de allierede Magter, siden Krigen blev sluttet, og der er dog ingen, der for Alvor tror paa, at det, at Tyskland i Leveringen af Kul mangler nogle Tusinde Tons, skulde være den egentlige Aarsag til Ruhr-Besættelsen. Saafremt det ikke drejede sig om andet end Spørgsmaalet om, hvorvidt Tyskland havde opfyldt sine Forpligtelser, kunde det nemt have været afgjort paa anden Maade, men ved Besættelsen ligger der jo ganske andre Motiver til Grund. Frankrig frygter simpelt hen, at

Tyskland skal rejse sig igen, og derfor bruger man nu de Magtmidler, som Sejrherren er i Besiddelse af, for at tilintetgøre den overvundne. Det er imod denne raa og hensynsløse Kampførelse, Repræsentantskabet har nedlagt Protest.

Detailpriserne i April 1923.

(Efter Statistiske Efterretninger)

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for April Maaned 1923 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnitspriser paa de almindeligste Varer i et Husholdningsforbrug i Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af April.

Siden Indsamlingen af Prisoplysninger i Januar Maaned har en Tendens til Prisstigning gort sig gældende for de fleste Varers Vedkommende, og Aprilpriserne ligger derfor som Helhed paa et noget højere Niveau end Priserne i Januar Maaned.

Brød, Mel, Gryn og de fleste Kolonialvarer viser nogen Prisstigning. Stærkest har Stigningen været for Sukker, idet den gennemsnitlige Pris for hele Landet for hugget Melis er gaaet op fra 83 Øre til 105 Øre pr. kg, og for Farin fra 70 Øre til 92 Øre pr. kg.

Margarinepriserne viser Stigning, og det samme er Tilfældet for Priserne paa Ost og Mælk, medens Smør og navnlig Æg har lavere Priser i April end i Januar. For Ægprisernes Vedkommende har der været en jævn Nedgang i Priserne siden Januar Maaned, medens Smørpriserne først havde en Opgangsperiode indtil Begyndelsen af Marts og derpaa atter en ret stærk Nedgang. Det synes, som om Mælkepriserne, der i Reglen bevæger sig sammen med Smørpriserne, ikke har fulgt helt med i den sidste Nedgang i Smørpriserne, og Ostepriserne har heller ikke fulgt denne Nedgang. Siden Begyndelsen af April er Smørpriserne fortsat gaaet ned. Ved den sidste Notering, 10. Maj, blev Prisen sat til 353 Øre pr. kg; for Hovedstadens Vedkommende er den til denne Notering svarende Detailpris noget over 4 Kr. pr. kg.

Kødpriserne viser nogen Stigning fra Januar til April, og Priserne for Flæsk og Flæskeprodukter har ligeledes haft opadgaaende Tendens. Derimod er Priserne paa Fisk noget lavere i April end i Januar.

Brun Sæbe har haft en Prisstigning paa omtrent 20 Øre pr. kg. Kul- og Kokspriserne er gennemsnitlig forhøjet 50—60 Øre pr. hl.

Stigningen i Kulpriserne har dog ikke paavirket Priserne paa Gas og Elektricitet, der viser lidt Nedgang. I Hovedstaden er Gaspriserne i April 30 Øre pr. m^3, mod 35 Øre i Januar, og nogen Tendens til Nedgang spores ogsaa i Gennesnitstallene for Provinsbyerne.

Priserne for Fodtøj og Reparation af Fodtøj er nærmest uforandrede, dog med nogen Nedgang for Reparationer.

Den lovfæstede 8 Timers Dag i Sverrig.

Andragendet om en Forlængelse paa yderligere 3 Aar af den gældende Lov om 8-Timers-Dagen, som er blevet indgivet til Rigsdagen af den nu afgaaede socialdemokratiske Regering, blev vedtaget den 3. Maj af begge Kamre indenfor det svenske Parlament efter en længere Debat.

Heller ikke den nuværende konservative Regering havde vovet at udtale sig aabenlyst mod Loven.

Kongresser.

Dansk Mølleriarbejderforbunds 16. Kongres.

afholdtes i Aarhus i Dagene 27.—29. April med følgende Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Valg af Udvalg til Mandaternes Prøvelse.
3. Forretningsordenens Godkendelse.

4. Valg af Ordstyrere og Sekretærer.
5. Protokollens Oplæsning.
6. Beretning om Virksomheden.
7. Regnskabet.
8. Indkomne Forslag.
9. Den fremtidige Agitation.
10. Fastsættelse af Lønninger.
11. Valg af Tillidsmænd.
12. Afholdelse af næste Kongres.

Formanden for Aarhus Afdeling, Salling, bød paa Afdelingens Vegne de Delegerede velkommen til Aarhus og udbragte et Leve for Forbundet, hvorefter Forretningsføreren, N. J. Andersen, aabnede Kongressen, idet han udtalte Haabet om, at Kongressens Arbejde maatte blive til Gavn for Forbundet.

Paa Kongressen var mødt 8 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 33 Delegerede, repræsenterende 747 Medlemmer. Kun to af Forbundets Afdelinger var ikke repræsenteret.

Til Ordstyrere valgtes: Schone, København, og Salling, Aarhus. Til Sekretærer foruden Hovedsekretæren C. L. Nielsen, Christensen, Køge, og Johansen, København.

Schone overtog Ledelsen af 1. Møde og oplæste en Prolog, som Marius Christensen, København, havde forfattet og tilegnet Kongressen.

Forretningsføreren fik derefter Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden i den forløbne Tid siden sidste Kongres.

Han meddelte, at Medlemsantallet var gaaet ned med ca. 200 i de 3 Aar, dette skyldtes Mølleindustriens Tilbagegang paa Grund af den store Indførsel af udenlandsk Mel.

Omtalte endvidere de i Aarenes Løb førte Forhandlinger med Arbejdsgiverne, saavel de, som stod i Arbejdsgiverforeningen, og de, som stod udenfor; det var lettere at skaffe Lønforbedringer til de Medlemmer, som arbejdede hos sidstnævnte.

Der blev fra flere Sider rejst stærk Kritik over den af Forretningsføreren aflagde Beretning.

Kassereren fik derefter Ordet for at oplæse Regnskabet.

Lockouten havde kostet Forbundet 28.560 Kr., men af denne Sum havde man gennem et Ekstrakontingent fremskaffet de 23.672 Kr., De samvirkende Fagforbund ydede 3883 Kr., Resten betaltes af Strejkekassen.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Kongressen behandlede derefter et af 5 Afdelinger stillet Forslag om Ansættelse af en fastlønnet Forretningsfører. Dette Forslag vedtoges med 29 St. mod 4. 8 stemte ikke.

Der vedtoges derefter en Række Ændringer til de tidligere Love.

Blandt andet vedtoges det at oprette et Repræsentanskab paa 5 Medlemmer, som holder Møde sammen med Forretningsudvalget en Gang aarlig.

Til Forretningsfører valgtes I. M. Johansen.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes Kildebo og Chr. Jensen, event. J. Frederiksen og P. Hansen.

Til Repræsentanter valgtes for Nordjylland: Nielsen, Aalborg; for Sydjylland: Olsen, Kolding; for Fyn: Christiansen, Svendborg; for Lolland-Falster: Jensen, Nykøbing; for Sjælland: Jensen, Ringsted.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i København 1927.

Privatbanefunktionærernes Forbund.

Privatbanefunktionærernes Forbund afholdt sit Delegeretmøde Søndag den 22. April 1923 i Fyns Forsamlingshus, Odense.

Mødet var besøgt af ca. 250 Delegerede.

Forbundets Formand, *N. Th. Brix*, Aalborg, bød de Delegerede og Gæsterne velkommen.

Sekretær *Vilh. Nygaard* takkede paa egne og Dansk Jernbaneforbunds Repræsentant, Banearbejder Madsens, Vegne.

Formanden aflagde derefter en udførlig Beretning om Virksomheden i de forløbne 2 Aar.

Paa Forslag af Formanden vedtog Delegeretmødet følgende Resolution angaaende Konjunkturtillægget:

»Privatbanefunktionærernes Forbund, forsamlet til Delegeretmøde i Odense den 22. April 1923, udtaler sin skarpeste Protest og Misbilligelse af den Ordning angaaende Konjunkturtillægget, der er bleven truffet af Regeringspartierne.

En særlig Protest maa vi rette imod den trufne Ordning, hvorved Konjunkturtillæget er gjort til et Forsørgertillæg, og at det uden Kendskab til, hvorledes Pristallet vil komme til at ligge, er fastsat med saa langt Sigt, som Tilfældet er.«

Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt, det samme gjaldt Regnskabet.

Til Formand genvalgtes *N. Th. Brix*, til Redaktør genvalgtes *Fr. Fischer*.

Det bestemtes, at næste Delegeretmøde afholdes i Odense.

Banearbejder *Madsen* takkede paa Gæsternes Vegne.

Mødet sluttede, som det var begyndt, med Afsyngelsen af en i Anledning af Delegeretmødet forfattet Sang.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 671.

Havnearbejdere hos Det forenede Dampskibsselskab i Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 259—260.

Aar 1923 den 8. Maj Kl. $3^1/_4$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 671:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmarks og A/S Det forenede Dampskibsselskabs Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Odenses Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark Kontorchef Joh. Schrøder og Mægler Thomsen og for A/S Det forenede Dampskibsselskab Revisor N. L. Petersen og Kontorchef Rustad.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Forretningsfører Vald. Petersen og for Havnearbejdernes Afdeling i Odense Formanden Anders Jensen.

Der fremlagdes Klage af 20. April 1923 og 3 Bilag og Tilsvar af 30. April 1923.

Efter nogen Forhandling henstillede Retsformanden til Parterne at afslutte Forlig paa følgende Vilkaar:

Naar der fremtidig arbejdes igennem i Middagsspisetiden, skal der for de 3 første Timer betales et Tillæg af 40 pCt. og derefter et Tillæg af 75 pCt. Med disse Ændringer bibeholdes iøvrigt den hidtil gældende Ordning, som Parterne herefter er enige om at opfatte som et Led i Overenskomsten.

Begge Parter begærede Sagen udsat for at overveje det stillede Forslag.

Sagen udsattes derefter.

Retten hævet Kl. 4,25 Em.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 674.

Murerne i Køge og Nykøbing Falster.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 261—262.

Aar 1923 den 11. Maj Kl. $4^3/_4$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 674:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Østifternes Vegne mod Murerforbundet i Danmark paa egne og Forbundets Afdeling i Køge og Nykøbing F.s Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Centralforeningen af Murermestre i Østifterne Formanden Murermester Rs. Hansen og Næstformand Murermester S. Langkjær, for Køge Murermesterforening Formanden Murermester Kindberg og for Mesterforeningen i Nykøbing F. Bestyrelsesmedlem, Murermester Carl Jensen.

For Indklagede mødte: For Murerforbundet i Danmark Formanden Kr. Petersen, Jens Jensen og M. Madsen, for Afdelingen paa Falster H. Nielsen og for Afdelingen i Køge S. Sørensen.

Der fremlagdes Klage af 4. Maj 1923 med 1 Bilag og Tilsvar af 9. Maj 1923.

Sagen forhandledes med Parterne.

Klagerne oplyste, at Murermester Kindberg havde haft 7 Mand i Arbejde,

da Arbejdsstandsningen i Køge begyndte. Arbejdsstandsningen i Nykøbing var bragt til Ophør.

De Indklagede erkendte og beklagede, at der var foregaaet Ulovligheder i de to Byer. De lovede at gøre alt, hvad der stod i deres Magt for i Løbet af nogle Dage at skaffe Murermester Kindberg 7 Mand i Arbejde.

Klagerne erklærede herefter, at de vilde frafalde Sagens videre Forfølgning under Forudsætning af, at Murermester Kindberg i Løbet af nogle Dage fik 7 Mand. De begærede derfor Sagen udsat indtil videre.

Sagen udsattes derefter.

Retten hævet Kl. 5,40 Em.

K. Sindballe.

/Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 676.

Træindustriarbejdere paa A/S Aarhus Dampdrejeri og Møbelfabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 264-265.

Aar 1923 den 15 Maj Kl. 4½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 676:*

Dansk Arbejdsgiverforening paa Træindustriens Fabrikantforening for Jyllands Vegne mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Træindustriarbejderforbundet i Danmarks Vegne.

Næstformand, Dr, jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist og for Træindustriens Fabrikantforening for Jylland Fabrikant Eriksen, Aarhus, og Sekretær P. Klahn.

For Indklagede mødte: For de samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Træindustriarbejderforbundet: Formanden V. S. Petersen og for Aarhus Afdelingen Formanden S. Sørensen.

Der fremlagdes Klage af 9. Maj 1923 med 4 Bilag og Tilsvar af 15. Maj 1923.

Sagen forhandledes med Parterne.

Fagforeningen lovede at yde sin Medvirken til, at Firmaet kunde faa den fornødne Arbejdskraft. Fagforeningen lovede endvidere at indrykke en saalydende Meddelelse i »Demokraten«:

»Paa given Foranledning skal man meddele, at der ikke er nogen Konflikt hos A/S Aarhus Dampdrejeri- og Møbelfabrik, og at det derfor staar enhver frit for at tage Arbejde hos det nævnte Firma.«

Sagen udsattes derefter indtil videre.

Retten hævet Kl. 5,40 Em.

K. Sindballe.

/Johs. Marcussen. kst.

Udlandet.

Den ungarske Landsorganisations Jubilæumskongres.

Fra 25. til 27. Marts afholdt den ungarske Landsorganisation sin 7. ordinære Kongres paa hvilken man fejrede Landsorganisationens 25 Aars Jubilæum og samtidig fejrede Formandens 20 Aars Jubilæum. Foruden 217 Delegerede (188 fra Budapest), som til sammen repræsenterede 220,000 organiserede Arbejdere, overværedes Kongressen af ni Repræsentanter for udenlandske Landsorganisationer og een for det internationale Fagforeningsforbund.

Følgende var tilstede: Fra Internationalt Fagforeningsforbund Sekretær Sassenbach, fra Frankrig L. Jouhaux, Belgien, Mertens, Schweiz, K. Düre, Chekoslovakiet, Tayeste, Santrucek, Holland v. d. Wal, Jugoslavien Pavicsevies, Nikolics. De fleste andre Landcentraler havde sendt Lykønskningsskrivelser.

Efter at Sassenbach, Jouhaux, Düre og andre udenlandske Repræsentanter havde hilst Kongressen og efter at Præsidenten, Rothenstein, havde takket aflagde Jazai Beretning, under hvilken han skildrede den ungarske Fagbevægelses Udvikling i Løbet af de forløbne 25 Aar.

Den sidste ordinære Kongres blev afholdt i Aaret 1917. Efter Rumænernes Indmarsch i Budapest forsøgte den kontrarevolutionære Regering at opløse eller undertrykke Fagforeningerne og at lokke eller tvinge deres Medlemmer ind i de kristelige-sociale Fagforeninger. Denne Voldspolitik til-

føjede Fagforbundene megen Skade. Medlemsantallet sank i Aaret 1920 til omkring 150,000, men takket være Førernes heltemodige Handling og Agitationsarbejde lykkedes det atter at genopbygge de ødelagte Fagforeninger, saaledes at Medlemsantallet ved Udgangen af 1922 var 202,956. Takket være Forbundenes vedholdende Agitation har Organiseringen af de unge Arbejdere gjort stærke Fremskridt. Flere Tusinde unge Arbejdere staar nu indenfor de fagorganiseredes Rækker.

Et vanskeligt Problem for Fagforeningerne var Arbejdsløshedspørgsmaalet. Statstilskuddet til Arbejdsløse ophørte med Kontrarevolutionens Sejr. Antallet af Arbejdsløse (alene de organiserede Arbejdere! Nogen officiel Statistik foreligger ikke) beløb sig i December 1922 til 27,000, i Februar var der allerede 37,457.

Foruden Jazais Beretning blev der holdt Foredrag om den økonomiske Situation og Lønforholdene om Arbejderbeskyttelse, Ungdomsbeskyttelse og Arbejdstid, social Forsikring, Forenings- og Forsamlingsret og om Organisationsformer.

Af disse Beretninger fremgik det at ihvorvel den 48 Timers Uge ved Revolutionen blev gennemført i de fleste Fag og, bortset fra enkelte Fag, ogsaa i det hele og store blev hævdet i den efterfølgende Tid, staar Ungarn paa det sociale Lovgivningsomraade til Expl. hvad Ungdomsbeskyttelse, Syge- og Ulykkesforsikring samt Arbejdsløshedsforsikring angaar endnu langt tilbage for de fleste Lande i Europa. Det fandt da ogsaa Udtryk i den vedtagne Resolution.

Under Arbejderbeskyttelsesspørgsmaalet opstillede følgende Krav:

Den lovmæssige Indførelse af 48-Timers-Ugen for Arbejderne i Industri, Handel og Samfærdsel, Gennemførelsen af de paa den 3. Internationale Arbejdskonference i Genf vedtagne Forslag og Udkast til Overenskomst om Landarbejdernes Arbejdstid samt om Ordninger af Landarbejdet, Forbud mod Beskæftigelse af Børn under 14 Aar i alle Fag. Forbud mod Kvinders og Børns Arbejde i usunde Virksomheder. Omsorg for faglig Uddannelse af Krigsinvalider og andre Tilskadekomne, Beskyttelse af frugtsommelige Kvinder. Forbud mod Natarbejde, en uafbrudt Arbejdshvile paa 36 Timer ved Ugens Afslutning, Opførelse af Arbejderboliger og billigere Husleje for Smaalejligheder, Oprettelse af Arbejder og Funktionærkamrer og og Udvidelse af Fabriksinspektionen.

I Resolutionen om Spørgsmaalet angaaende Forenings- og Forsamlingsret fastslog Kongressen, at hidtil var enhver Fagforeningskongres tvunget til at beskæftige sig med dette Spørgsmaal.

Kongressen kræver:

1. Den fuldstændige retslige Sikring af Forenings- og Forsamlingsretten. Indtil Loven vedtages, skal de Forordninger ophæves efter hvilke de Forbundsafdelinger, som allerede er anerkendte af Ministeren, kun kan oprettes naar den stedlige Øvrighed anser dem for værende i Almenhedens Interesse.

   Ogsaa de Forordninger, efter hvilke Fagorganisationer skal have Politiets Tilladelse til Afholdelse af Konferencer, Bestyrelsesmøder, videnskabelige Foredrag og lignende Sammenkomster, skal ligeledes ophæves.
2. Foreningsfriheden skal gengives de opløste Organisationer og de beslaglagte Lokaler skal atter frigives.

   De forbudte Fagblade skal atter tillades og der skal sikres dem uhindret Udgivelse.

   Landarbejdere, Bjergarbejdere, Jernbanefunktionærer, og Sporvognsfunktionærer og andre Samfærdselsarbejdere skal tilstaas Foreningsret paa samme Maade, som Arbejderne i andre Industrier.
3. De sorte Lister ved hvilke Arbejdsgiverne tvinger Arbejderne til Sult eller til Udvandring skal forbydes.
4. Der maa brydes med det System hvorved Arbejdernes Tillidsmænd, som forebringer Arbejdsgiverne Lønkrav, interneres eller stilles under Politiets Opsigt.

Af disse Krav vil det ses paa hvilken Maade den ungarske Regering ringeagter Arbejderbevægelsens Grundrettigheder.

Ungarns Optagelse i Folkenes Forbund dets Medlemsskab i det internationale Arbejdsbureau, hvor det moralsk er forpligtet til at rette sig efter de Retninglinier, som dette

anlægger i Henhold til Paragraf XII i Versailes-Traktaten, har kun lidet ændret disse Vilkaar.

Saa meget mere Beundring fortjener det Mod og den Fasthed hvormed den ungarske Landsorganisation overfor Reaktionen paataler Arbejdernes Ret.

Til Slutning udtalte Kongressen sin Solidaritet med de tyske Arbejdere, som kæmper i Ruhrdistriktet mod den franske Militarisme og Kapitalisme og paalagde Ledelsen, at paabegynde Indsamling til Fordel for »*Ruhrhælp*«.

Malernes 3. internationale Konference

fandt Sted den 17. og 18. Marts i Berlin. Repræsenteret var Danmark, Tyskland, Holland, Norge, Østrig, Sverrig, Czekoslovakiet og Ungarn, Malerforbundene i England, Finland og Schweiz.

Af Sekretær Streines (Tyskland) Beretning skal vi hidføre følgende:

Streine betonede, at en Sammenkomst af Repræsentanter for et mindre Fag ikke kunde anses som berettiget til at drøfte Spørgsmaal, som berørte hele Verden, men at man dog ikke i Stilhed vilde forbigaa Begivenhederne i Ruhrdistriktet. Medlemsantallet i de tilsluttede Forbund og Malerafdelingerne i Østrig, Schweiz og Czekoslovakiets Bygningsarbejderforbund beløb sig til 85.000. De paa den internationale Arbejdskonference i Genf i Aaret 1921 indledede Forbindelser med Repræsentanter for det engelske Malerforbund og Malerafdelingen indenfor det belgiske Bygningsarbejderforbund havde han fortsat. Med Amerika opretholdes Følingen hovedsagelig gennem de tyske Lokalforeninger i New York og Chicago, ogsaa med Argentina har Sekretæren i nogle Aar haft Forbindelse. Siden dette Aars Begyndelse er der udgivet et Meddelelsesblad. Der klages i alle Lande over stor Arbejdsløshed, som førte til Medlemmernes Overgang til andre Fag.

Sekretariatet har indhentet Oplysninger om de overenskomstmæssige Forhold, 8-Timersdagens Gennemførelse, Oprettelse af Produktionsforretninger, Feriespørgsmaal samt Udvandringsspørgsmaal og offentliggjort Resultaterne.

Derefter fulgte saa Beretning fra de enkelte Lande.

Af de øvrige Forhandlinger skal vi fremhæve Sammenslutningen med Bygningsarbejdernes Internationale. Streine fremførte, at ligesom den nationale saaledes maatte paa Grund af Udviklingen ogsaa den internationale Sammenslutning komme. Den paa den forrige Konference tagne Beslutning maatte opretholdes, fordi den er begrundet i Fagets Egenartethed. Bygningsarbejdernes Internationales Beslutning i Wien var en Vildfarelse.

Forhaabentlig vil den næste Kongres løse Spørgsmaalet tilfredsstillende. Konferencen besluttede, at Sekretæren endnu en Gang skulde fremsætte Malernes Krav. Maaske kunde den næste Konference finde Sted samtidig med Bygningsarbejdernes Internationales Kongres.

Kontingenterne skal fremtidig fordobles.

Til international Sekretær genvalgtes Streine enstemmig.

Følgende af Lansink (Holland) indbragte Forslag vedtoges enstemmig efter korte Udtalelser:

»Den tredie internationale Konference af Malerfagets Centralorganisation slutter sig til den af det internationale Fagforeningsforbund og de socialdemokratiske Arbejderorganisationer vedtagne Protest mod det af imperialistisk og nationalistisk Magtbegær dikterede Indfald i Ruhrdistriktet.

De ser i denne Magtaktion, der støder an mod Folkeret og Kultur, et Middel til at frarøve de tyske Arbejdere deres Selvbestemmelsesret over deres Arbejdskraft og til at tvinge disse og Arbejderne i de øvrige Lande ind under den ved Verdenskrigen paany styrkede militaristiske og kapitalistiske Diktatur samt til at forberede nye krigerske Sammenstød.

De ønsker Arbejderne i Ruhrdistriktet til Lykke med deres Modstand og forventer en Revision af Fredsoverenskomsten med det Formaal, at de nødvendige Reparationer

opfyldes indenfor Rammerne af det tyske Folks Ydedygtighed.«

Endelig vedtog Konferencen paany de paa forrige Konference tagne Beslutninger angaaende Socialisering, den virksomme Forbedring af Løn- og Arbejdsbetingelserne, mod Arbejdsgiverklassens Angreb paa den lovfæstede 8-Timersdag, mod Sundhedsfaren og Faren for Ulykkestilfælde.

Lønbevægelser og Konflikter.

Formerne hos Firmaet A. Blom & Søn i Skanderborg.

Ved et Møde den 24. Maj i Arbejdsgiverforeningen forhandledes om en Uoverensstemmelse angaaende Timelønnen for Formerne hos ovennævnte Firma.

Formerne havde krævet Lønnen hævet med 10 Øre i Timen, og da Firmaet havde nægtet at indgaa paa nogen som helst Forhøjelse, havde Formerforbundet fremsendt Strejkevarsel, saaledes at Strejken kunde have været etableret den 22. ds.

Arbejdsgiverforeningen havde imidlertid protesteret imod Lovligheden af Arbejdsstandsningen og foreslaaet afholdt et Fællesmøde om Sagen.

Dette fandt som nævnt Sted den 24. Maj, men det lykkedes ikke at naa til Enighed, idet Firmaet holdt paa sit Standpunkt, at Lønnen ikke kan hæves.

Formerforbundet har derefter iværksat Strejken, og i den Anledning har Arbejdsgiverforeningen under 25. Maj fremsendt første Lockoutvarsel overfor Medlemmer af Formerforbundet, ligesom de strejkende Formere er boycottede af Arbejdsgiverforeningen.

Det lykkedes dog senere ved en Forhandling at opnaa Enighed om Løntillægets Størrelse, hvorefter Strejken hævedes og Lockoutvarslet toges tilbage.

Havnearbejderne i Københavns Havn.

Ved et Fællesmøde den 4. Maj 1923 forhandledes om forskellige Uoverensstemmelser mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere i Københavns Havn. Paa Mødet enedes man om følgende:

1) »*Heimdal*«.

Arbejderne erkender den uvarslede Arbejdsstandsnings Ulovlighed. Arbejdet genoptages i Morgen, og der sættes Havnearbejdere i Lasten og i Land til overenskomstmæssig Betaling.

2) *S/S* »*Marie*«.

Arbejdsgiverne fastholder den fremsatte Klages Berettigelse. Arbejderne fastholder paa deres Side Berettigelsen af det af Havnearbejdernes Fællesforbund indtagne Standpunkt. Man enedes om at lade en faglig Voldgiftsret afgøre Spørgsmaalet.

3) *S/S* »*Agathe*«.

Da Kaptajnen ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, frafaldes Klagen.

4) *S/S* »*Invernes*«.

Der opnaaedes ikke Enighed. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos Københavns Bunkerkul Depot.

Den 9. April 1923 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Smedeforbundets Afd. 11 havde rejst Klage over, at Københavns Bunkerkul-Depot, med Tilslutning fra Foreningen af Arbejdsgivere i Københavns Havn, har foretaget forskellige Reduktioner af Tillæg med Februar-Reguleringens 6 pCt. til Trods for, at Den faste Voldgiftsret i en Kendelse har fastslaaet, at Tillæg, der ikke har lønmæssig Karakter, ikke kan reduceres.

Mødet endte uden Resultat. Ved en Forhandling direkte mellem Parterne den 10. April lykkedes det imidlertid at forlige Sagen.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ❋ KØBENHAVN DEN 9. JUNI 1923 ❋ 19 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 675.
Smede- og Maskinarbejdere hos Fabrikant Nordsten, Hillerød.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 262-264.

Aar 1923 den 14. Maj Kl. 1½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag No. 675:* Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Kontorchef C. Plum, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Direktør Charles Hansen og Sekretær J. Jørgensen og for P. Nordsten, Hillerød, M. Nordsten.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Formanden J. A Hansen, Sekretær Vilh. Christensen og Sekretær P. Andersen, og for Hillerød Afdelingen Formanden C. V. Carlsen, Kasserer J. S. Jørgensen og Formanden for Forhandlingsudvalg Jørgen Larsen.

Der fremlagdes Klage af 5. Maj 1923 med 5 Bilag og Tilsvar af 11. Maj 1923 med 3 Bilag.

Efter nogen Forhandling forligtes Sagen paa følgende Vilkaar:

De Indklagede tager Strejkevarslerne tilbage.

Der optages en lokal Forhandling om Fastsættelse af ny Akkordpriser paa det gangbare Arbejde. Basis herfor er en tænkt Timefortjeneste 155 Øre samt den til de tre sidste Udførelser medgaaede gennemsnitlige Tid. Forudsætningen for de Priser, der fastsættes paa denne Maade er samme Konstruktion og Udførelsesmaade, som er lagt til Grund for Beregningen. For saa vidt Konstruktion eller Udførelsesmaade ændres, skal der optages særlige Forhandlinger paa Basis af Fagets Overenskomst. De førstnævnte Akkordforhandlinger skal være tilendebragt senest 14 Dage fra Dato. Skulde der herefter restere Uoverensstemmelser om Akkordberegningen, forbeholder hver af Parterne sig Ret til at lade disse behandle efter Regler for Behandling af faglig Strid, Der er Enighed om, at de i Henhold til ovenstaaende fastsatte Akkordpriser skal være gældende fra 25. April d. A., og at de med 1 Maaneds Varsel skal kunne opsiges fra begge Sider, dog tidligst til Udløb 1. Februar 1924.

Da det under Forhandlingerne fra Forbundets Side blev hævdet, at Afskedigelsen af Maskinarbejder Sophus Jørgensen skyldtes en Hævnakt fra Firmaets Side, indgik Sammenslutningen paa at lade Spørgsmaalet om, »hvorvidt Jørgensen er afskediget, fordi han deltog i Mæglingsmødet den 27. Februar 1923 som Kammeraternes Tillidsmand, eller hans Afskedigelse er begrundet i hans Forhold som Arbejder«, afgøre ved faglig Voldgift.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 4,10 Em.

K. Sindballe,

/Johs. Marcussen.
kst.

Arbejdsløsheden.

Understøttede og ikke-understøttede Medlemmer.

For at komme til fuld Klarhed over Arbejdsløshedens Omfang og hvor mange af Arbejdsløshedskassernes Medlemmer, der er uden Understøttelse, udsendte Forretningsudvalget under 28. April et Spørgeskema til samtlige statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med Anmodning om at besvare følgende Spørgsmaal: Samlet Antal Arbejdsløse den 30. April. Hvor mange af disse oppebar vedtægtsmæssig Understøttelse. Hvor mange fik fortsat Hjælp den 30. April og for hvor mange standsedes denne paa Grund af Indenrigsministerens Bekendtgørelse af 28. April d. A.

Der foreligger Besvarelser fra 61 Kasser. Ifølge de givne Oplysninger havde disse den 30. April 28.655 Medlemmer arbejdsløse. 13.883 fik vedtægtsmæssig Understøttelse, 5040 Medlemmer var uden Understøttelse som Følge af, at de havde opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse og var udelukkede fra fortsat Hjælp, enten fordi vedkommende Kommune ikke ydede denne, f. Eks. til Ugifte, eller fordi Faget ikke var anerkendt som havende ekstraordinær Arbejdsløshed. 9732 Medlemmer fik fortsat Hjælp, men ved Indenrigsministerens Bekendtgørelse af 28. April, om at der ikke maa ydes ekstra Hjælp i mere end 90 Dage i Løbet af 12 Maaneder, mistede 6743 Medlemmer Understøttelse.

Den 1. Maj var der saaledes 13.883 Medlemmer, som fik vedtægtsmæssig Understøttelse, og 2989, som fik ekstra Understøttelse. Ialt 16.872 understøttede Medlemmer. 11.783 Medlemmer var uden Understøttelse.

Iøvrigt henvises til nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang m. m.

Arbejdsløshedens Omfang og Antallet af Arbejdsløse med eller uden Understøttelse 30. April 1923.

Arbejdsløshedskasse	Samlet Antal Arbejdsløse	Med vedtms. Understøttelse	Uden Understøttelse	Med fortsat Hjælp	Oppebaaret fortsat Hjælp over 90 Dage 1. Maj	Oppebaaret fortsat Hjælp under 90 Dage 1. Maj
Arbejdsmændene	9740	5943	217	3580	2147	1433
Bagerne	619	247	149	223	125	98
Billedskærerne	77	13	2	62	53	9
Blikkenslagerne	181	68	113	—	—	—
Bogbinderne	295	165	18	112	58	54
Bogtrykfaget	708	373	77	258	175	83
Brolæggerne	11	—	11	—	—	—
Bryggeriarbejderne	233	68	18	147	87	60
Bødkerne	112	90	11	11	1	10
Børsteindustriarbejderne	30	12	6	12	4	8
Kvindelige Arbejdere ...	556	304	147	105	54	51
Keramisk Industri	74	10	5	59	50	9
Drejerne	40	5	2	33	27	6
Elektrikerne	578	204	374	—	—	—
Forgylderfaget	24	6	18	—	—	—
Forsikringsfunktionærer	28	6	22	—	—	—
Gartnere	47	16	31	—	—	—
Gentofte-Lyngby	6	2	4	—	—	—
Glasarbejderne	94	19	9	66	61	5
Guld- og Sølvarbejderne	149	45	14	90	70	20
Gørtlerne	95	15	4	76	69	7
Handels- og Kontormhj.	1222	467	149	606	411	195
Handskemagerne	5	4	1	—	—	—
Hatte- og Buntmagerne	51	18	33	—	—	—
Karetmagerne	42	15	11	16	15	1
Transport ..	15017	8115	1446	5456	3407	2049

Arbejdsløshedskasse	Samlet Antal Arbejdsløse	Med vedtms. Understøttelse	Uden Understøttelse	Med fortsat Hjælp	Oppebaaret fortsat Hjælp under 90 Dage 1. Maj	Oppebaaret fortsat Hjælp over 90 Dage 1. Maj
Transport ..	15017	8115	1446	5456	3407	2049
Kedelpasserne	152	77	18	57	30	27
Kobbersmedene	7	5	—	2	—	2
Korkskærerne	18	1	17	—	—	—
Kurvemagerne	25	4	—	21	21	—
Landarbejderne	694	451	243	—	—	—
Landkokkene	23	6	17	—	—	—
Læder- og Skindarbejdere	38	23	2	13	12	1
Malersvendene	—	—	—	—	—	—
Metalarbejderne	4942	2234	369	2339	1927	412
Metaltrykkerne	13	4	9	—	—	—
Murarbejdsmændene	301	93	208	—	—	—
Murerfaget	240	50	190	—	—	—
Musikerne	131	131	0	—	—	—
Mølleriarbejderne	50	21	11	18	14	4
Papirindustrien	43	13	12	18	17	1
Rebslageriarbejderne	12	4	2	6	6	—
Riggerne	18	2	—	16	12	4
Sadelmagerne	194	88	72	34	28	6
Skibstømrerne	173	68	30	75	41	34
Skotøjsarbejderne	178	62	19	97	65	32
Skraatobaksarbejderne ..	91	46	15	30	27	3
Skræderne	379	179	200	—	—	—
Slagterne	436	219	27	190	117	73
Snedkerne	1578	501	398	679	518	161
Barbererne	85	19	66	—	—	—
Stenhuggerne	6	3	3	—	—	—
Stukkatørerne	2	—	2	—	—	—
Sukker- og Chokoladearb.	72	26	46	—	—	—
Tekstilarbejderne	1622	744	878	—	—	—
Sømændene	654	261	263	130	36	94
Telefonstanden	87	12	75	—	—	—
Tjenerne	—	—	—	—	—	—
Tobaksarbejderne	961	273	278	410	330	80
Træindustriarbejderne ..	266	106	19	141	135	6
Tømrerne	124	37	87	—	—	—
Urmagerne	23	5	18	—	—	—
Ialt ..	28655	13883	5040	9732	6743	2989

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Formanden for ovennævnte Arbejdsløshedskasse gør opmærksom paa en Fejl i Statistiken.

I denne er der opgivet 5943 Medlemmer paa vedtægtsmæssig Understøttelse den 30. April, men dette Antal skulde være 8980 (2189 i København og 6791 i Provinserne).

Der gøres ligeledes opmærksom paa, at de Arbejdsløses Antal den 30. April var lige ved 14.000.

Idet vi retter Fejlen, undlader vi dog ikke at gøre opmærksom paa, at denne ligger hos nogle af Arbejdsløshedskassens Afdelinger, som har givet os urigtige Oplysninger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Brolægningsentreprenørerne i København.

I Anledning af en Klage fra Brolægningsentreprenørerne over, at Arbejdsmændene havde nægtet at arbejde for de Entreprenører, der under Brolæg-

gerstrejken fortsatte Arbejdet ved egen og Lærlinges Hjælp, afholdtes et Fællesmøde den 14. Maj. Dette endte dog meget hurtigt, idet Arbejdsgiverne straks meddelte, at de ikke havde Grund til at opretholde Klagen.

Brolæggerne i København.

Brolæggernes Overenskomst udløb den 1. April, og da lokale Forhandlinger om en Fornyelse af Priskuranten ikke førte til noget Resultat, afholdtes et Fællesmøde den 26. Marts. Dette forløb ogsaa, uden at der opnaaedes Enighed, og Brolæggerforbundet søgte da og fik Sanktion hos De samvirkende Fagforbund til at varsle Strejke. Denne blev varslet til Ikrafttræden den 27. April, og den 24. April gjorde man paa et nyt Fællesmøde endnu et Forsøg paa at komme til Enighed. Resultatet var imidlertid stadigt negativt, og Strejken traadte derfor i Kraft den 27. April.

Faa Dage efter varslede Arbejdsgiverne Lockout overfor Brolæggerne i Provinsen til Ikrafttræden den 18. Maj. Den 7. Maj modtog vi en Klage fra Brolæggerforbundet over, at de københavnske Entreprenører nægtede at udbetale de strejkende Svende deres fortjente Overskud paa Trods af, at Arbejdet var opmaalt paa sædvanlig Maade ved Strejkens Udbrud.

Denne Sag kom til Behandling paa et Fællesmøde den 14. Maj, men her kom man ret hurtigt ind paa at forhandle om selve Overenskomsten, og da der nu opnaaedes Enighed herom, bortfaldt Sagen om Overskudsudbetalingen.

Den nye Overenskomst er gældende til 1. April 1924, men kan forlænges i Henhold til Augustreguleringsbestemmelsen i Overenskomsten af 4. April 1922. Der opnaaedes en Lønforbedring af gennemsnitlig 4 pCt., og Overenskomstens Omraade udvidedes til ogsaa at omfatte Nordre Birk.

Dagen efter sanktionerede den københavnske Fagforening den nye Overenskomst, og Arbejdet genoptoges den 17. Maj, hvorefter den til den 18. Maj for Provinsens Brolæggeres Vedkommende varslede Lockout tilbagekaldtes.

Lædervare- og Rejsetøjsarbejderne i København.

Efter et resultatløst Fællesmøde den 12. April om Fagets Overenskomstforhold afholdtes nyt Fællesmøde den 30. April, hvor man enedes om at forlænge Overenskomsten til 1. April 1924 med følgende Ændringer:

Arbejdstiden er som hidtil 48 Timer ugentlig, de første 5 Dage $8^1/_2$ Time og om Lørdagen $5^1/_2$ Time. Arbejdstiden skal være effektiv og ligge i Tiden fra Kl. 8 Form. til Kl. $5^1/_4$ Eftm. hele Aaret, daglig med 2 Spisetider paa henholdsvis $^1/_2$ og $^1/_4$ Time, dog kan Arbejdstiden for de Virksomheder, hvortil der ikke er knyttet noget direkte Detailudsalg, som hidtil i Tidsrummet fra 1. April—30. September ligge fra $7^1/_2$ Form. til $4^3/_4$ Eftm. og fra 1. Oktober—31. Marts fra 8 Form. til $5^1/_4$ Eftm.

Mindstelønnen for udlærte Svende fastsættes til:

1. Aar ..... Kr. 1,00 pr. Time
2. Aar og derefter .. » 1,20 —

Fra og med 1. Maj d. A. nedsættes alle bestaaende Timelønninger med 5 pCt., og for Akkordprislisten forandres de nugældende Fradrag for Portefeuillesyning paa 15 og 6 pCt. til et samlet Fradrag paa 24 pCt., medens de nugældende Fradrag paa alt andet Arbejde paa 10 og 6 pCt. forandres til et Fradrag paa 20 pCt.

Den hidtil i § 2 gældende Bestemmelse om Augustregulering udgaar.

Ovenstaaende Overenskomst blev sluttet under Forbehold af de respektive Organisationernes Godkendelse, og denne Godkendelse er nu foretaget fra begge Sider.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 * KØBENHAVN DEN 16. JUNI 1923 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheden.

Indenrigsministerens Bekendtgørelser.

Rigsdagsudvalget, der skal skønne over Arbejdsforholdene og vejlede Indenrigsministeren med Hensyn til Bedømmelsen af, »hvorvidt der foreligger ekstraordinære Forhold, der berettiger til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, var sammenkaldt til Møde den 8. Juni. Ifølge en af Arbejdsdirektoratet foretagen Undersøgelse, var der i 66 Kasser 23.734 Medlemmer ledige den 25. Maj. Efter den af De samvirkende Fagforbund foretagne Undersøgelse den 1. Maj var der 28.655 Medlemmer arbejdsledige. 13.883 Arbejdsledige var vedtægtsmæssig understøttede og 9732 Medlemer var paa fortsat Understøttelse, men i Henhold til Indenrigsministerens Cirkulære af 28. April mistede 6743 af disse Medlemmer den fortsatte Hjælp. 5040 Medlemmer var uden Understøttelse enten som Følge af, at de havde opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse eller var udelukket fra fortsat Hjælp, fordi den vedkommende Kommune ikke ydede denne.

Ifølge Indenrigsministerens Bekendtgørelse af 9. Juni d. A. vil der være 48 Arbejdsløshedskasser med 202.104 Medlemmer, som er afskaaret fra ekstraordinær Understøttelse, og 18 Kasser med 53.548 Medlemmer, som er blevet godkendt som berettiget til ekstraordinær Understøttelse.

I de 48 Kasser var der den 25. Maj 15.433 arbejdsledige Medlemmer. I disse Kasser var der den 28. April, ifølge den af De samvirkende Fagforbund foretagen Undersøgelse, 10.014 vedtæstsmæssig understøttede Medlemmer. 3679 var uden Understøttelse som Følge af, at de havde opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse eller var udelukkede fra Ekstra-Hjælp, fordi vedkommende Kommuner ikke ydede saadan f. Eks. til Ugifte.

3804 Medlemmer havde modtaget Understøttelse i mere end 90 Dage og var derfor afskaaret fra ekstraordinær Understøttelse. I disse Kasser var der saaledes ialt 7483 Arbejdsledige, som var afskaaret fra Understøttelse.

I de 18 Kasser, som er godkendt som berettiget til fortsat Hjælp, var der 8301 Arbejdsledige.

3869 af de Arbejdsledige var vedtægtsmæssig understøttede. 1361 var uden Understøttelse som Følge af, at de havde opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse, og fordi de var udelukket fra Ekstra-Hjælp paa Grund af, at Kommunen ikke ydede saadan Hjælp, f. Eks. til ugifte Medlemmer.

2935 havde mistet Understøttelsen, fordi de havde faaet fortsat Hjælp i mere end 90 Dage.

I de Kasser, som der har faaet Anerkendelse til ekstraordinær Hjælp, er Stillingen den, at der er 4296 Arbejdsledige, som er afskaaret fra Understøttelse, og der er kun *908 Arbejdsledige*, som kan faa fortsat Hjælp.

I samtlige Kasser er der 11.779 Arbejdsledige, som er afskaaret fra Understøttelse.

Ved Indenrigsministerens forskellige Afgørelser er vi altsaa nu kommen saa vidt, at man nægter ca. 12.000 arbejdsløse Medlemmer enhver Hjælp, idet baade den vedtægtsmæssige Understøttelse og Hjælp af Krisefonden er lukket for dem. Kun et saa ringe Antal som ca. 900 Arbejdsledige kan faa fortsat Hjælp, og endda kun saalænge de ikke har overskredet 90 Dage. Det er saaledes kun et Tidsspørgsmaal, naar

Krisefonden helt indstiller Virksomheden.

Maalbevidst arbejder Regeringen paa at gøre Forholdene for Arbejderklassen saa vanskelige som mulige og paa at trykke Arbejderne ned i Fattigdom, for derved at gøre dem til en villieløs Hob.

Landbrugsministeren og Indenrigsministeren har jo ikke lagt Skjul paa deres Hensigter, nemlig at ville slaa Arbejdernes faglige Organisationer i Stykker for derved at gøre det muligt for Arbejdsgiverne at diktere Arbejderne Løn- og Arbejdsvilkaarene.

De stadige Angreb paa Arbejderklaslen fra Regeringens Side maa nødvendig banke Arbejderne tættere sammen og gør det ogsaa, hvilket Møderne omkring i Landet tilfulde viser. Blandt store Dele af den øvrige Befolkning vender man sig ogsaa bort fra det nuværende umulige Regimente, og forhaabentlig er der kun kort Tid til, at Regeringen maa forsvinde, og til at der atter bliver til at aande i vort Land.

*

Indenrigsministerens Bekendtgørelse om Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

Efter stedfunden Forhandling med det i § 28 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. omhandlede Rigsdagsudvalg fastsættes herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 15. Juni 1923 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 indtil videre kun kunne ydes til Arbejdsløse henhørende til følgende Fag: Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogtrykfaget, Bødkere, Børsteindustriarbejdere, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Kurvemagere, Metalarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Skibstømrere, Skraatobaksarbejdere, Sømænd, Urmagere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

1) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og

2) saadanne andre Personer — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i en af følgende statsanerkendte Arbejdsløshedskasser: Arbejdsledernes og dermed ligestillede tekniske Funktionærers Arbejdsløshedskasse eller i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne, eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede —, der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse som Lønarbejdere i et af ovenstaaende Fag.

Klage over Hjælpekassernes Afgørelse i Henhold til nærværende Bestemmelse vil indenfor et Tidsrum af en Maaned kunne forelægges Arbejdsdirektøren, hvis Afgørelse atter kan indankes for Indenrigsministeren.

§ 2.

Saafremt et Fag, der ikke henhører til de i § 1 nævnte, formener, at der indenfor Faget eller en Branche af dette maa skønnes at herske en saadan ekstraordinær Arbejdsløshed, at Understøttelse i Henhold til fornævnte § 31 bør ydes til Fagets (Branchens) Arbejdsløse, og saafremt vedkommende Fag er i Stand til at anføre anden Begrundelse herfor end tidligere anført eller til iøvrigt at fremkomme med nye Oplysninger, kan Indenrigsministeren paa derom indgivet Andragende optage Faget (Branchen) blandt de forannævnte til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag.

§ 3.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales efter de i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922, jfr. § 1 i Indenrigsministerets Bekendtgørelse af 27. Marts 1923, indeholdte Regler.

Opmærksomheden henledes herved særligt paa, at den i førstnævnte Bekendtgørelses § 1 a omhandlede fortsatte Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør ligesom Tillægshjælp hertil i Henhold til Bekendtgørelsens § 1 b indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder kun vil kunne ydes i et af Kommunalbestyrelsen fastsatte Antal Dage, der højst kan sættes til 90 Dage og mindst til 40 Dage.

§ 4.

Idet iøvrigt henvises til den i § 3 i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 1. Februar 1922 vedrørende Nødhjælpsarbejder indeholdte Bestemmelse om, hvilke Arbejdsløse der kan tages i Arbejde ved Nødhjælpsarbejder, bemærkes, at fra og med den 15. Juni 1923 at regne vil indtil videre kun Arbejdsløse, der henhører til et af de i nærværende Bekendtgørelses § 1 nævnte Fag eller til et Fag (en Branche), der med Hjemmel i nærværende Bekendtgørelses § 2 senere optages blandt de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag, kunne tages i Arbejde ved Nødhjælpsarbejder.

De den 14. Juni 1923 ved et Nødhjælpsarbejde beskæftigede Personer vil, indtil de opnaar andet Arbejde af over midlertidig Beskæftigelses Varighed (i Almindelighed 3 Uger, jfr. vedkommende Fags Arbejdsløshedskasses Vedtægt), kunne *forblive* i Arbejde derved, selvom de i Henhold til Bestemmelsen i foranstaaende Stykke ikke fra nævnte Dato at regne vilde kunne *antages* til Arbejde.

Uanset Bestemmelsen i nærværende Paragrafs 1. Stykke bemyndiges Arbejdsdirektøren til paa derom af vedkommende Kommunalbestyrelse indgivet Andragende undtagelsesvis at meddele Tilladelse til, at der antages andre end de i 1. Stykke omhandlede Arbejdsløse til Udførelse af et Nødhjælpsarbejde i Tilfælde, hvor det — efter Henvendelse til vedkommende kommunale Arbejdsanvisningskontor — har vist sig umuligt blandt de i vedkommende Kommune værende Arbejdsløse, som henhører til de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag (Brancher af Fag), at tilvejebringe et til vedkommende Nødhjælpsarbejdes Udførelse tilstrækkeligt Antal kvalificerede Arbejdere.

§ 5.

I de i § 33, Stk. 1, i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 omhandlede Kursus for Arbejdsløse vil fra og med den 15. Juni 1923 kun kunne deltage saadanne Arbejdsløse, der henhører til et af de i nærværende Bekendtgørelses § 1 nævnte Fag eller til et Fag (en Branche), der med Hjemmel i nærværende Bekendtgørelses § 2 senere optages blandt de til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag. Endvidere vil der fra nævnte Tidspunkt kun kunne ydes saadanne Arbejdsløse den i Lovens § 33, Stk. 3, omhandlede Understøttelse til Skoleophold.

Dog vil Arbejdsløse, som ikke henhører til et af de fornævnte Fag (Brancher af Fag), men hvis Deltagelse i et af de i Lovens § 33, Stk. 1, omhandlede Kursus er paabegyndt før 15. Juni 1923, eller som før denne Dag er begyndt at oppebære Understøttelse i Henhold til Lovens § 33, Stk. 3, kunne vedblive at deltage i det paagældende Kursus eller at oppebære fornævnte Understøttelse, indtil vedkommende Kursus er afsluttet eller Bevillingen udløbet.

§ 6.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 15. Juni 1923.

Samtidig bortfalder følgende af Indenrigsministeriet udstedte Bekendtgørelser:

1) Bekendtgørelse af 20. December 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

2) Tillægs-Bekendtgørelse af 24. Januar 1923 til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 20. December 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

3) 2. Tillægs-Bekendtgørelse af 14. Februar 1923 til Indenrigsministerets Bekendtgørelse af 20. December 1922 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 529 af 22. December 1921 m. m.

4) § 2 i Bekendtgørelse af 27. Marts 1923 vedrørende Ydelse af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 529 af 22. December 1921.

Den finske faglige Landsorganisations Kongres.

I Dagene 21.—25. Maj afholdt den finske faglige Landsorganisation sin 6. Kongres i Helsingfors.

Kongressen afholdtes i Folkets Hus's Festsal og aabnedes med, at et Orkester spillede »Internationale«.

Landsorganisationens Viceformand Kalle Konkari bød Repræsentanterne velkommen og bragte en Hilsen fra Formanden, Väisänen, der ikke kunde deltage i Kongressens Forhandlinger, da han sad fængslet i Helsingfors Lehnfængsel.

Der var mødt 77 Repræsentanter for Forbundene, der er tilsluttet Landsorganisationen.

Som Gæster var til Stede fra Sverrig *Thorberg* og *Lindgren*, fra Norge *Teigen*, fra Danmark *E. Svendsen*, ogsaa fra Czekoslovakiet var mødt en Repræsentant. Fra Rusland og de baltiske Lande, der ogsaa var indbudt, mødte derimod ingen Repræsentanter.

Efter at de tre Landes Repræsentanter havde haft Ordet for at takke for Indbydelsen og havde bragt Hilsen fra de organiserede Arbejdere i deres respektive Lande, aflagde Viceformanden Beretning om Virksomheden i de siden sidste Kongres forløbne Aar.

Det fremgik af denne Beretning, at Medlemsantallet, som i Begyndelsen af Aaret 1921 havde været oppe paa 59.470, nu var dalet til 49.051, og Taleren mente, at dette maatte skyldes Arbejdsløsheden. Timelønningerne var siden 1919 steget med ca. 100 pCt., og den reelle Løn er nu indenfor en Række Fag paa samme Niveau som i 1914.

Beretningen godkendtes uden nogen egentlig Diskussion, idet der kun blev foretaget nogle Spørgsmaal angaaende den mundtlige Beretningsaflæggelse.

Man behandlede derefter en af Kongressens største og vigtigste Sager, nemlig Spørgsmaalet om

Organisationsformen.

De fleste Talere var af den Opfattelse, at Udviklingen kunde gaa i Retning af Industriforbund. Meningsudvekslingerne angik i Hovedsagen Detaillerne i det Forslag, som var udarbejdet af et Udvalg, der blev nedsat i Henhold til Vedtagelse paa forrige Kongres.

Dette Udvalgs Forslag gik i Hovedtrækkene ud paa, at der oprettes følgende 13 Industriforbund, nemlig:

1. Træarbejderforbundet,
2. Byggearbejderforbundet,
3. Savværks-, Transport- og Grovarbejderforbundet,
4. Papirindustriarbejderforbundet,
5. Metalindustriarbejderforbundet,
6. Bogindustriarbejderforbundet,
7. Handels- og Levnedsmiddelarbejderforbundet,
8. Tekstilarbejderforbundet,
9. Beklædningsindustriarbejderforbundet,
10. Læderindustriarbejderforbundet,
11. Jernbanepersonaleforbundet,
12. Landarbejderforbundet og
13. Sømands- og Fyrbøderforbundet.

Efter nogen Diskussion henvistes Forslaget til videre Behandling i et Udvalg.

Dette Udvalgs Arbejde resulterede i et Forslag, som blev vedtaget med 53 Stemmer mod 5.

Forslaget gik ud paa, at Omorganiseringen i Hovedsagen skal være fuldbyrdet inden Udgangen af 1925, og dermed skal Sammenslutningen i 12 Forbund være en Kendsgerning. Indtil videre kommer 4 Forbund, nemlig Sømændenes og Fyrbødernes Forbund, Jernbanearbejderforbundet, Forretnings- og Husholdningsarbejdernes Forbund samt Kuskenes Forbund, til at staa udenfor denne Sammenslutning, men det er Meningen, at disse Forbund senere skal samles i et Transportarbejderforbund.

Angaaende Landsorganisationens Stilling til de politiske Partier vedtoges en saalydende Resolution:

1) Medens Landsorganisationen stiller sig paa Klassekampens Grundlag, er dets Kamp fælles med den paa Klassekampens Grundlag politisk organiserede Arbejderklasse, ihvorvel de faglige Organisationers Taktik udskiller sig fra de politiske Organisationers Taktik.
2) Finlands Landsorganisation og de denne tilsluttede Forbund tilhører dog ikke noget Parti, men staar i et saadant Samarbejde med Arbejderpartierne, som Arbejderklassens og de faglige Organisationers Interesser samt de herskende Tilstande uvilkaarligt kræver det, hvilende paa en for hvert særligt Tilfælde tagen Beslutning.
3) Finlands Landsorganisation anser det for ønskeligt, at Arbejderne politisk organiserer sig paa Klassekampens Grundsætninger, men paa Grund af de herskende Meningsstridigheder skal, hvis en Organisation (Forbund, Afdeling, Værk-

stedsklub eller Bedriftsraad) som saadan tilhører et politisk Parti, dennes Medlemmer ikke mod deres Ønsker kunne tvinges til at tilhøre dette Parti, men hvert Medlem skal have Lov til selv at afgøre, hvilket Arbejderparti han ønsker at tilhøre, og der skal ikke af saadanne Medlemmer kunne afkræves Bidrag til Partiet.

Man vedtog endvidere nogle mindre betydningsfulde Ændringer i Landsorganisationens Love.

Angaaende de politiske Fangers Sag vedtog Kongressen en længere Resolution, hvori den opfordrer hvert af Arbejderpartierne til at tage sig energisk af denne Sag og besluttede dernæst at henvende sig til de forskellige Arbejder-Internationaler med Anmodning om at støtte Finnernes Kamp for de politiske Fangers Frigivelse, og Kongressen vedtog at sende en Hilsen og Sympatiskrivelse til de fængslede Kammerater.

Kongressen vedtog endelig Retningslinierne for den faglige Bevægelses Opgaver og Taktik.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilken faglig Internationale Finlands organiserede Arbejdere bør tilhøre, foreslog Landsorganisationens Forretningsudvalg, efter at der var stillet Forslag fra nogle Organisationer om dels at gaa til Moskva og dels til Amsterdam, at Kongressen ikke mener at kunne ophæve den Beslutning om Tilslutning til den røde Fagforeningsinternationale, som er vedtaget ved Urafstemning, men at det overlades til Forretningsudvalget at efterkomme den tagne Beslutning, og at det i dette Spørgsmaal maa handle saaledes, som den almindelige Stilling og Landsorganisationens Interesser kræver det.

Under Diskussionen fremførte Härnä, at Landsorganisationens Forslag i nogen Grad var utydeligt, hvorfor han foreslog følgende Udtalelse:

»Kongressen udtaler, at Landsorganisationens Forretningsudvalg har handlet rigtig, naar det med den faglige Bevægelses Enhed for Øje ikke hidtil har bragt den ved almindelig Afstemning tagne Beslutning om Tilknytning til det røde Fagforenings-Internationale til Udførelse, og Kongressen beslutter, at Landsorganisationen i denne Sag bør holde sig disse Omstændigheder for Øje.«

Under Behandlingen af Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasser blev der vedtaget en Resolution, der maner baade de Arbejdsløse og de Arbejdende til under Organisationernes Fane at føre en fælles Kamp imod Arbejdsløsheden og de af denne flydende Ulykker og en Appel til Stat og Kommuner om at iværksætte Nødhjælpsarbejder.

Sluttelig vedtog Kongressen en længere Resolution angaaende Oplysningsarbejdet blandt Arbejderne.

Til Formand for Landsorganisationen genvalgtes Väisänen, og som Suppleant for ham, saa længe han sidder fængslet, valgtes Landsorganisationens nuværende Rejseagitator Edv. Huttunn.

Efter at Gæsterne havde haft Ordet for at takke for de fem Dages Samvær, sluttede Kongressen med Afsyngelsen af »Internationale«.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 651.

Havnearbejderne i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 270—271.

Aar 1923 den 1. Juni Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 651:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og dennes Medlem A/S Det forenede Dampskibsselskabs Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne, i hvilken Sag et forberedende Møde var afholdt den 2. Februar 1923.

Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Direktør S. Agerholm og Sekretær W. Elmquist, for Sammenslutningen af Havne- og Kobmandsorganisationer i Danmark Kontorchef Joh. Schrøder og for D. F. D. S. Revisor N. L. Petersen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh.

Nygaard og for Dansk Arbejdsmandsforbund Formanden M. C. Lyngsie og Sekretær O. Jespersen.

Der fremlagdes Kontinuationsklage af 22. Maj 1923.

Sagen forhandledes paany med Parterne, og da Hr. Lyngsie under Forhandlingerne meddelte, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde taget Beslutning om at hæve Sympatistrejken i Anledning af Blokaden hos Marmorvarefabrikant Lemming, Aabyhøj, erklærede Klagerne, at de under Hensyn hertil efter Omstændighederne tog Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 4,20 Em.

E. Tybjerg.

/ Johs. Marcussen, kst.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderne i Esbjerg.

I Esbjerg Havn er opstaaet en Uoverensstemmelse mellem Arbejderne og Det forenede Dampskibsselskab om Betalingen for Arbejde, som udføres ombord i Skibene.

Den overenskomstmæssige Løn for Losning og Ladning, naar Akkord ikke kan anvendes, er 1 Kr. 05 Øre i Timen, men der findes ingen Bestemmelser om, hvad Lønnen skal være for Splejsning, Rensning og Maling af Skibene m. m. Derimod bestaar der en Overenskomst mellem Sømændenes Forbund og Det forenede Dampskibsselskab om dette Arbejde, hvorefter Timelønnen er fastsat til 1 Kr. 40 Øre, men desuagtet forlanger man, at Havnearbejderne, selv om disse er forhenværende Matroser, hvilket som Regel er Tilfældet, skal arbejde for 1 Kr. 05 Øre i Timen.

Imod dette urimelige Forlangende har Havnearbejderne protesteret og kræver samme Betaling for det omhandlede Arbejde, som der er tilstaaet Matroserne. Uagtet dette Krav skulde synes fuldkommen rimeligt, nægter Det forenede Dampskibsselskab dog at indgaa derpaa, og ved et Fællesmøde den 22. Maj mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og Parterne stillede Arbejdsgiverforeningen sig paa samme Standpunkt. Mødet endte derfor uden Resultat.

Arbejdsmændene i Esbjerg vil nu nærmere overveje, om de gennem Strejke, Blokade eller paa anden Maade kan tvinge Selskabet til at imødekomme Arbejdernes Krav.

Sadelmagere og Tapetserere i København.

Medens Sadelmager- og Tapetsererforbundet havde forlænget Overenskomsten for Sadelmagere og Tapetserere i Provinsen til 1924, var dette ikke Tilfældet for disse Brancher i København. Overenskomsterne udløb derefter den 1. April 1923. Der optoges Forhandlinger mellem Parterne, uden at disse førte til noget Resultat, hvorefter Forbundet varslede Strejke for Tapetsererfagets Vedkommende, og da et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. Marts ogsaa forløb resultatløst, iværksattes den varslede Strejke i Tapetsererfaget den 1. April.

Indenfor Sadelmagerfaget fortsattes Forhandlingerne, uden at der naaedes til et Resultat, men der blev dog ikke givet noget Strejkevarsel for dette Fag.

Ved et Fællesmøde den 5. Maj i Arbejdsgiverforeningen genoptoges Forhandlingerne, og det lykkedes her at opnaa Enighed om Overenskomster for begge Fag, og Strejken i Tapetsererfaget hævedes derefter den 8. Maj.

Resultatet af Forhandlingerne blev for begge Fags Vedkommende en Forbedring af en Del Poster i Akkordpriskuranterne, der særlig for Tapetsererne Vedkommende var forældede.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 * KØBENHAVN DEN 23. JUNI 1923 * 19 AARGANG

Kriseværnet.

Hvorfor Skotøjarbejderne ikke kan indgaa paa de i Lovene fastsatte Betingelser.

I denne Tid er Ministrene og Regeringspressen travlt beskæftiget med at angribe Skotøjsarbejderne, fordi de nægter at tiltræde de Betingelser, der er knyttet til »Loven om midlertidig Kriseværn for Produktion af Cigarer og Skotøj«, og med at gøre disse ansvarlige for, at Loven for Skotøjsindustrien bortfalder den 1. Juli. Hele den forløjede Agitation mod Arbejderne i Skotøjsindustrien er ikke kommen uventet, den var forudset og er omtalt lige fra det Øjeblik, Lovforslaget blev forelagt Rigsdagen. Det hele er jo saa snedig tilrettelagt, at man ved at rejse Kravet om en Forlængelse af Arbejdstiden eller en Nedsættelse af Lønnen har skabt Basis for Angreb baade mod 8-Timersdagen og de nuværende Lønninger og imod Arbejderne.

De anførte Angreb er, som vi skal paavise, ganske ubeføjede, og kan kun opfattes som et Led i de Bestræbelser, som vi i lang Tid har været Vidne til, nemlig at gøre 8-Timers Arbejdsdagen upopulær og for at faa Lønnen yderligere reduceret.

Regeringen slipper imidlertid ikke saa let fra Ansvaret for sin forfejlede Politik. Det vil være i frisk Minde, at Rigsdagen i August Maaned f. A. vedtog en Lov om Importregulering for Cigarindustrien og Skotøjsindustrien, og at denne Lov virkede udmærket i disse Industrier, men under Paaskud af, at nogle Lande havde truet med Repressalier navnlig overfor Landbruget, ophævede man Loven om Importreguleringen den 1. April d. A. og gennemtrumfede Loven om Kriseværn.

Det har imidlertid i lang Tid været god Skik, at Indenrigsministeriet, hvor Talen var om Love, som var af særlig Betydning for Arbejderne, konfererede med disse Repræsentanter om Lovenes Indhold, forinden disse indbragtes i Rigsdagen, men et saadant Hensyn har man ikke taget i det foreliggende Tilfælde. Ikke en eneste Gang har der været forhandlet med eller været afæsket Arbejdernes Repræsentanter deres Stilling til Lovene. Egenmægtig og paa Trods af den i Faget bestaaende Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar, som løber til 1. Februar 1924, gennemtrumfede Regeringen Lovene om Kriseværn med de kendte Krav til Arbejderne.

For at Regeringen ikke senere skulde skyde sig ind under, at den handlede i god Tro, sendte baade Hovedbestyrelsen for Skotøjarbejderforbundet og Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund en Skrivelse til Regering og Rigsdag, hvori der gjordes opmærksom paa, at Skotøjarbejderne ikke kunde indgaa paa de opstillede Betingelser.

Der var saaledes rigelig Tid til at ændre Lovforslaget, hvis der var Vilje dertil, men det passede ikke ind i det planlagte Angreb imod 8-Timers Arbejdsdagen og imod Arbejdernes Fortjeneste, og Loven blev trods kraftig Modstand fra Oppositionens Side, som ovenfor nævnt, gennemtrumfet af Regerings-Partierne.

I den senere Tid har der været ført nogle Forhandlinger mellem Forretningsudvalget for Skotøjarbejderforbundet og Skotøjfabrikantforeningen, og man er ved disse Forhandlinger enedes om en Henvendelse til Indenrigsministeren. Den 29. Maj havde en

Deputation for Parterne Foretræde for Indenrigsministeren og overrakte ham følgende Fællesindstilling:

»I Henhold til Lov af 28. Marts d. A. om midlertidigt Kriseværn for Produktion af Cigarer, Cigarillos og Fodtøj har der været afholdt Møde mellem undertegnede Organisationers Repræsentanter til Drøftelse af de Betingelser med Hensyn til Nedgang i Arbejdslønningerne, der stilles, for at Loven kan have Gyldighed udover 30. Juni.

Det konstateredes at Lovens Fordring om en Forlængelse af Arbejdstiden til det samme, som den var i 1914 for den samme Dagfortjeneste som nu, vilde medføre en Nedgang i Timelønnen og Akkordsatser paa 14 à 15 pCt., idet Arbejdstiden i 1914 og 1915 var ca. 9⅓ Time. Det andet Alternativ, der nævnes i Loven, nemlig at Timelønninger og Akkordpriser skulde nedsættes saaledes, at Dagsfortjenesten bliver den samme som i 1914, med et Tillæg i Forhold til Pristallet, vilde medføre en Nedgang af lignende Størrelse. Timefortjenesten var i 1914 ca. 57 Øre for Mænd og ca. 33 Øre for Kvinder. Dagfortjenesten beregnet efter en Arbejdstid af 9⅓ Time, følgelig henholdsvis Kr. 5,32 og 3,08, forøget i Forhold til Pristallet, altsaa med 98 pCt., bliver disse Tal henholdsvis Kr. 10,54 og 6,10. Den nuværende Timefortjeneste er ca. 159 Øre for Mænd og ca. 90 Øre for Kvinder, og Dagfortjenesten beregnet efter en daglig Arbejdstid af 8 Timer henholdsvis Kr. 12,72 og 7,20, og Nedgangen i Timelønninger og Akkordpriser skulde herefter andrage 16 à 17 pCt., hvorved den gennemsnitlige Timefortjeneste kommer ned paa 132 for Mænd og 76 Øre for Kvinder.

Forbundets Repræsentanter fastslog herefter, at de mandlige Arbejderes Lønninger vilde komme til at ligge 48 Øre under Gennemsnitsfortjenesten for faglærte Arbejdere og 14 Øre under Gennemsnittet for Arbejdsmænd, medens de kvindelige Arbejderes Løn vilde komme til at ligge 13 Øre under kvindelige Arbejderes Gennemsnitsfortjeneste.

Fabrikantforeningens Repræsentanter hævdede heroverfor, at skønt man anerkendte, at Skotøjarbejderne nærmest burde sammenlignes med de faglærte Arbejdere, kunde man dog ikke uden videre benytte Gennemsnitsfortjenesten for faglige Arbejdere som Sammenligningsgrundlag, idet det for en stor Del var udprægede Sæsonfag, der bragte Gennemsnitsfortjenesten op paa denne Højde, og at en Sammenligning med Lønforholdet i tilsvarende Fabriksarbejderfag ikke vilde give et slet saa grelt Resultat, omend det maatte erkendes, at Forbundet havde Ret, naar det hævdede, at bortset fra et af de allermindste Fag, nemlig Rebslagerierne, var der ikke et eneste Fag, hvor Fortjenesten for faglærte Arbejdere og Kvinder kom saa langt ned, og at det kun var yderst faa Arbejdsmandsfag, hvor Fortjenesten var lavere.

Forbundets Repræsentanter maatte derfor allerede af denne Grund finde, at det Krav, der var stillet til Arbejderne, var ubilligt.

Fra Forbundets Side anførtes endvidere, at Stigningen i Fortjenesten for en stor Del skyldtes forceret Arbejde, idet Akkordpriserne, efter hvilket det allermeste Arbejde udføres, og som benyttes stærkere nu end i 1914, ikke var forøget med mere end gennemsnitlig 60 pCt., medens Fortjenesten var steget med ca. 180 pCt., og at det, man antog for Lovens Formaal, nemlig at sikre sig, at Arbejdslønnen paa et Par Støvler ikke maatte være forøget mere, end Stigningen i Pristallet berettigede til, allerede var Tilfældet, idet man antog, at Arbejdslønnen paa et Par almindelige Brugs-Støvler i Øjeblikket var ca. det dobbelte af, hvad den var i 1914. En stor Del af Stigningen i Lønnen skyldtes efter Forbundets Mening ogsaa, dels at Akkord bruges mere nu end i 1914, og dels at der nu fabrikeres Luksusfodtøj i langt større Grad end i 1914, og at Arbejdslønnen paa dette var forholdsvis højere end paa det almindelige Brugsfodtøj, saaledes at det vilde vise sig, at Gennemsnitsfortjenesten vilde gaa betydelig ned, hvis man kunde udskille Betalingen for Luksusarbejdet. Fabrikanterne bemærkede heroverfor, at vel var Grundpriserne i Akkordprislisterne kun forøget med ca. 60 pCt., men der var desuden indført en Række Ekstrabetalinger for Arbejder, som ogsaa før var bleven udført uden Ekstrabetaling, og den virkelige Stigning i Akkorderne derfor var langt mere end 60 pCt. Endvidere var der paa adskillige Punkter indført forbedrede Maskiner, og Arbejdet var bedre tilrettelagt, hvilket altsammen bidrog til at forhøje Fortjenesten, selv om man ogsaa maatte indrømme, at noget af Stigningen i Fortjenesten, om end ikke nær saa meget, som Forbundet vilde hævde, skyldes forøget Arbejdsydelse.

Arbejdslønnen for et Par almindelige Brugsstøvler laa i 1914 paa ca. 160 Øre og er nu for Tiden ca. 325 Øre, altsaa en Stigning af ca. 100 pCt., eller kun ubetydelig mere end Pristallet.

Der stilledes under Forhandlingerne forskellige Forslag fra Fabrikanternes Side til Nedsættelse af Arbejdslønningerne, idet man hævdede, at det vilde være bedre for Arbejderne at have Arbejde for en lidt lavere Løn, end det vilde være at fastholde de nuværende Lønninger og derved foraarsage, at Tolden bortfaldt, hvilket vilde

medføre Arbejdsløshed for den største Del af Fagets Arbejdere. Men Forbundets Repræsentanter kunde ikke indgaa paa disse Forslag, idet de hævdede, at det, de fik til Gengæld, jo kun var en Forlængelse af den høje Told i 4 Maaneder, hvorefter der indtraadte en Told, der ganske vist var højere end den hidtil gældende, men dog ikke paa langt nær tilstrækkelig til at beskytte den danske Industri, og for at opnaa et saadant Resultat kunde man ikke gaa med til en varig Nedsættelse af Lønningerne, og selv om Forbundets Ledelse havde kunnet tænke sig at gaa med hertil — hvad de iøvrigt ikke kunde — var de ganske overbevist om, at det vilde være ganske umuligt at faa Medlemmernes Flertal til at gaa med hertil.

Efter at Spørgsmaalet var uddebatteret, enedes man om i Fællesskab at tilstille det høje Ministerium nærværende Referat af, hvorledes Forhandlingerne forløb, idet man fra begge Sider anmoder det høje Ministerium om at tage op til Overvejelse, om der alligevel ikke findes en Udvej for at bevare et forsvarligt Værn for Industrien, idet Forholdene siden Lovens Vedtagelse har forværret sig yderligere derved, at Tyskland har givet Udførsel af Fodtøj fuldkommen fri, og at Holland har spærret af for Indførsel, saaledes at Danmark nu saa at sige er det eneste Land, hvor Tyskland kan afsætte sin Overskudsproduktion, og det til Priser, der paa Grund af den stærkt vigende Markkurs vil blive endnu mere ødelæggende for os end tidligere.«

Der førtes en langvarig Forhandling med Indenrigsministeren, under hvilken han gentog alle sine tillærte Fraser om »Dogmet« 8-Timers Arbejdsdagen og om Arbejdernes høje Fortjenester, og Mødet endte derfor fuldkommen negativt.

Senere er der kommen en fornyet Anmodning fra Fabrikantforeningen til Forbundet om en ny Henvendelse til Indenrigsministeren, men herpaa har Forbundet af gode Grunde givet Afslag.

Loven om Kriseværn vil saaledes, som Forholdene ligger, falde bort for Skotøjsindustriens Vedkommende fra 1. Juli, men herfor bærer alene Regeringen Ansvaret af den simple Grund, at den har knyttet Bestemmelser til Loven, som ikke var gennemførlig.

Saafremt Bestemmelsen om den længere Arbejdstid og lavere Løn ikke var blevet hæftet til Loven, havde der været Ro om Sagen, og Industrien kunde da have lagt sine Planer ud i Fremtiden. For Skotøjsindustrien er det i høj Grad beklageligt, at den aldrig kan faa Lov til at arbejde i Fred; thi det er jo ikke blot Arbejderne, som Krisen rammer, men det er hele Skotøjsindustrien herhjemme, som lider derunder, og denne har dog arbejdet sig op paa Højde med det bedste udenlandske Fodtøj. Industrien vil ved den idelige Uro faa et Knæk, som den sent forvinder.

Det er derfor i høj Grad beklageligt, at Regeringen, for at drille Arbejderne og udsætte disse for Had, paa et for Landet kritisk Tidspunkt giver sig til at eksperimentere med Love, som den forud vidste vilde virke ødelæggende for det vedkommende Erhverv, og i højeste Grad fordømmeligt, at den bagefter vil kaste Ansvaret fra sig og skyde det over paa Arbejderne, som jo netop i god Tid havde advaret mod Lovens Bestemmelser. Men det passerede er dog maaske en gavnlig Lære for Regeringen og navnlig for Indenrigsministeren, som heraf maa forstaa, at Arbejderne ikke er Børn, som man blot behøver at give en Ordre, der skal udføres, men at han har med voksne Mennesker at gøre, som véd, hvad de vil, og ikke har i Sinde blindt at underkaste sig Ministerens Diktatur.

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Oktober Kvartal 1922 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet eller — for visse

holdsvis for Oktober og Juli Kvartaler samt Arbejdertallet ved Udgangen af Oktober Kvartal, vil man se, at der i langt de fleste Fag ligesom i Gennemsnitstallene for samtlige Fag kun er indtraadt smaa Forandringer i Lønningerne. Hvor der er Afvigelser, skyldes det særlige Forhold, blandt hvilke følgende skal nævnes. I Konservesfabrikkerne, hvor den gennemsnitlige Timefortjeneste er steget, udbetales i Oktober et Sæsontillæg. For Sukkerfabrikkerne bevirker Sæsonen, at Arbejderantallet er steget meget stærkt, og en Sammenligning mellem Lønnen i de to Kvartaler er derfor vanskelig. Indenfor Byggefagene er der for næsten alle Fag i København en ikke ubetydelig Stigning i Timefortjenesten; Aarsagen hertil er, er der i Oktober Kvartal altid udbetales meget betydelige Akkordoverskud. For Provinsen, hvor der ikke anvendes Akkordarbejde i saa stor Udstrækning, og hvor de enkelte Byggeforetagender er mindre og deres Fuldførelse mere jævnt fordelt over hele Aaret, har dette Forhold kun ringe Betydning. Ogsaa for de kobenhavnske Brolæggersvende og Jord- og Betonarbejdere er der nogen Stigning i Fortjenesten fra Juli til Oktober Kvartal, en Stigning, der forklares ved lignende Forhold som indenfor Byggefagene.

Efter Offentliggørelsen af Pristallet for Januar 1923, der er beregnet til 198, eller 13 Points under Januar Pristallet 1922, er der i langt de fleste Fag midt i Februar foregaaet en almindelig Nedsættelse af Lønningerne med 6 pCt., og det nuværende Lønniveau kan saaledes regnes i Almindelighed at ligge ca. 6 pCt. under de for Oktober Kvartal 1922 beregnede Tal. Gennemsnitsfortjenesten for faglærte Arbejdere i hele Landet under ét maa herefter anslaas til 163—64 Øre, for ufaglærte Arbejdere til 132—33 Øre og for Kvinder til 84 à 85 Øre.

Arbejdssituationen i Norge.

Jernindustrien.

Gesandtskabet i Kristiania meddeler, at Tarifforhandlingerne for Jernindustriens Vedkommende den 4. Maj blev bragt til en heldig Afslutning, idet saavel Arbejdsgivernes som Arbejdernes Repræsentanter akcepterede et af Rigsmæglingsmanden udarbejdet Forslag. Det omtalte Forslag til en ny Ordning af Ferierne foreligger nu og blev den 22. Maj vedtaget saavel af Arbejdsgivernes som af Arbejdernes Repræsentanter. Forslaget bygger paa det Princip, at enhver Arbejder har Ret til Sommerferie. Feriegodtgørelsens Størrelse er afhængig af det Timeantal, Arbejderen i Aarets Løb har arbejdet i Faget uden Hensyn til, om han har været ansat hos en eller flere Arbejdsgivere. Feriegodtgørelsen beregnes procentvis af Timelønnen, og Grundlaget for Beregningen er, at enhver, som har arbejdet det »normale« Timeantal i vedkommende Fag, skal have en Feriegodtgørelse, som svarer til fuld Løn i Ferietiden, medens den, der har arbejdet et større eller mindre Antal Timer, faar en forholdsvis større eller mindre Feriegodtgørelse. I det om Ferieforslaget udsendte Kommuniqué nævnes et Eksempel paa Beregningen: »Regner man 303 Arbejdsdage i Aaret, vil det efter 8-Timersdagen sige det samme som 2424 Timer. Herfra trækker man først Feriedagenes samlede Timeantal eksempelvis med 8 Feriedage, 64 Timer, og med 12 Dage, 96 Timer, og endvidere et for hvert Fag afpasset Antal Timer til legitim Arbejdsfravær (ufrivillig Forsommelse) for Eksempel 200 Timer. Det tilbageværende Timeantal skal da ved et procentvis Paalæg paa Timelønnen tilvejebringe en saa stor Sum, at Arbejderen faar fuld Løn for Ferietiden. Er Feriedagenes Antal f. Eks. 8 — som indtil nu i Jernindustrien — og Timelønnen Kr. 1,50, bliver Feriepengene normalt 96 Kr. 2424 Arbejdstimer ÷ (64 + 200) = 2160 Timer à Kr. 1,50 = 3240 Kr. Procenten bliver da 3, hvilket giver 97,20, altsaa tilnærmelsesvis svarende til den Feriegodtgørelse, som en normal Arbejdsmængde i dette Fag skal udbringe.«

For at opnaa Feriegodtgørelse, maa Arbejderen have været en vis Mindstetid ved den enkelte Bedrift. I Forslaget er denne sat til 4 Uger, men Feriegodtgørelsen regnes da fra Tiltrædelsesdagen. Efter denne Ordning bliver enhver Arbejders Feriegodtgørelse beregnet procentvis af de Arbejdstimer,

som han har udført i *Faget* i Aarets Løb, multipliceret med hans eventuelle Timeløn. Feriegodtgørelsen beregnes for Tidsrummet 15. Maj det ene Aar til 15. Maj det paafølgende Aar.

Byggefagene.

Den 23. Maj afholdtes Møde hos Rigsmæglingsmanden angaaende Konflikten i Bygningsfagene. I dette Møde blev Rigsmæglingsmandens Forslag til en Tarifoverenskomst for 1923 med Tillægsforslag for Ferierne i 1924 vedtaget af begge Parterne. Den nye Tarif indeholder i alt væsentligt en Prolongation af de nuværende Lønninger, 12 Arbejdsdages Ferie er en foreløbig Godtgørelse paa 3,2 pCt. svarende til 8 Feriedage for 1924. Den sidstnævnte Mægling i Bygningsfagene har været meget vanskelig at gennemføre, navnlig paa Grund af den Holdning, der blev indtaget fra Murernes Side. Saaledes forlangte Norsk Murerforbund midt under Mæglingen denne afbrudt, og det var kun efter Krav fra Arbejdernes faglige Landsorganisation, at Forlangendet blev taget tilbage. Ved Afstemningen om Mæglingsforslaget blev dette forkastet af Murerforbundet med et overvældende Flertal, og da Arbejdernes faglige Landsorganisations Repræsentantskab alligevel godkendte Mæglingsforslaget, har dette blandt Murerne vakt en saa stærk Misfornøjelse, at Murerforbundets Repræsentantskab med 19 Stemmer mod 2 har vedtaget at udmelde Murerforbundet med dets ca. 2000 Medlemmer af Arbejdernes faglige Landsorganisation. Opsigelsestiden er 6 Maaneder, saaledes at Murerforbundet fra 1. December d. A. staar udenfor Landsorganisationen.

Papirindustrien.

Den Sympatistrejke, som er erklæret fra Papirarbejdernes Side, skyldes Papirarbejdernes Ønske om at udtrykke sin Sympati med 20 uorganiserede »Fløtere«, som arbejder ved Hønefoss. Disse 20 Mand er kommet paa Kant med deres Arbejdsgiver, hvorfor de fik deres Pladser opsagt og blev erstattet af andre Arbejdere. De 20 Fløtere har senere forlangt deres Pladser tilbage, idet de paaberaabte sig, at Konflikten var opstaaet paa Grund af en Misforstaaelse, men Arbejdsgiverne har nægtet dem at genindtage deres Pladser. Som Følge af dette Forhold er Papirarbejderne — 14.000 Mand — gaaet i Strejke.

Glæden over, at Konflikten i de to mest omfattende Industrier, Jernindustrien og Byggefagene, var bragt til et heldigt Resultat, blev saaledes ikke af lang Varighed. De sidste Dages Begivenheder synes at aabne Muligheder for en omfattende og voldsom Arbejdskamp. Den i Arbejdsgivernes Kommuniqué varslede Lockout omfatter ca. 14.000 Mand, som i Forbindelse med Papirarbejderforbundets ca. 14.000 Medlemmer giver en Arbejdsnedlæggelse omfattende ca. 30.000 Mand.

Det ligger dog nær at antage, at Lockouten vil kunne komme til at omfatte ogsaa Savbrug og Høvlerier, hvis Tariffer ligesom Papirindustriens først udløber til Efteraaret. Ogsaa i Trælastindustrien gør der sig en stærk Uro gældende blandt Arbejderne, saaledes meddeles det fra Frederiksstad, at alle organiserede Arbejdere baade der i Distriktet og i Frederikshald Distriktet har opsagt deres Pladser med 14 Dages Varsel. Denne Strejke er ulovlig, idet Tarifferne er bundne ved Voldgiftsretsdom, og den er endnu ikke udløbet.

Situationen bedømmes fra alle Sider i Øjeblikket som meget alvorlig. Arbejdernes faglige Landsorganisations Sekretariat har den 31. Maj været sammenkaldt til Møde for at drøfte Situationen. Der er intet meddelt om dette Møde udover, at Situationen ogsaa fra Arbejdernes Side anses som »i højeste Grad alvorlig«.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 677.

Tekstilarbejderne paa Crome & Goldschmidts Fabrikker i Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 268—269.

Aar 1923 den 1. Juni Kl. $9^3/_4$ Fm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 677:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Tekstilfabrikantforeningens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Tekstilfabrikantforeningen Formanden Fabrikant Sebbelov, Kontorchef Brahe Christensen og Fabrikant Andrés og for A/S Crome & Goldschmidt Ingeniør Bekkervold.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Tekstilarbejderforbundet Sekretær Carl Larsen og for Horsens Afdelingen Næstformanden F. Knudstrup.

Der fremlagdes Klage af 15. Maj 1923 og Tilsvar af 22. Maj 1923.

Efter nogen Forhandling forligtes Sagen mellem Parterne saaledes:

Arbejderne erklærede sig villige til fra førstkommende Tirsdag at arbejde paa to Selfaktorer ligesom tidligere.

Klagerne erklærede, at det ikke havde været med Fabrikkens Billigelse, at en Mester havde truet med at sætte en Arbejder ned paa én Selfaktor som Straf, fordi han havde udført sit Arbejde mindre godt. Det var ingenlunde Klagernes Mening, at Arbejderne vilkaarligt skulde kunne sættes paa én Selfaktor. Tværtimod skulde de, hvad de ogsaa hidtil havde haft, i videst muligt Omfang have Adgang til at arbejde paa to Selfaktorer.

Spørgsmaalet om, hvorvidt der efter den bestaaende Overenskomst kan kræves højere Betaling, naar der arbejdes paa én Selfaktor, enedes man om at søge afgjort ved faglig Voldgift.

Klagerne trak derefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 11 Fm.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen, kst.

Sag Nr. 681.

Tekstilarbejderne paa A/S Valby Tekstil- og Trikotagefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 5. Side 269—270.

Aar 1923 den 1. Juni Kl. $11^1/_4$ Fm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 681:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Tekstilfabrikantforeningen og A/S Valby Tekstil- og Trikotagefabrikkers Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Sekretær W. Elmquist, for Tekstilfabrikantforeningen Formanden Fabrikant Sebbelov, Fabrikant Andrés og Kontorchef Brahe Christensen og for Valby Tekstil- og Trikotagefabrikker Forretningsfører J. Jacobsen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Tekstilarbejderforbundet Sekretær Carl Larsen og for Trikotagearbejdernes Fagforening Formanden Fru Nielsine Hansen.

Der fremlagdes Klage af 23. Maj 1923 med 1 Bilag og Tilsvar af 30. Maj 1923.

Efter nogen Forhandling forligte Parterne Sagen: De Indklagede lovede at virke for, at der nu skulde blive rolige Forhold paa Fabrikken, og at Fabrikken skulde faa den Arbejdskraft, den havde Brug for. Fabrikanten erklærede paa sin Side, at han var villig til at antage de 4 Arbejdere, der ikke straks var kommet i Arbejde igen, efterhaanden som han fik Brug for yderligere Arbejdskraft.

Klagerne trak derefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 12 Middag.

K. Sindballe.

/ Johs. Marcussen, kst.

De samvirkende Fagforbunds Festskrift

kan — saa vidt Oplaget rækker — faas til Købs for en Pris af 5 Kroner ved Henvendelse til Kontoret, Nørre Farimagsgade 49.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 53 * KØBENHAVN DEN 30. JUNI 1923 * 19 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juni 1923.

Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juli 1923.

Forretningsudvalget.

Besættelsen af Ruhromraadet.

Af J. OUDEGEEST.

I.

Naar man følger de Begivenheder, som i den sidste Tid afspiller sig i Vesteuropa, maa nødvendigvis det Spørgsmaal rejse sig, hvor langt den internationale Arbejderbevægelse er naaet i sin Kamp mod Krig og Militarisme. Man maa komme til Klarhed over, om og i hvilken Grad vor Bevægelse er i Stand til at forhindre en ny Krig, eller, for at udtrykke sig ganske enkelt, hvilke Kræfter vi formaar at sætte ind mod Militarismens Magt.

Da Begivenhedernes Gang jo er almindelig bekendt, er det vel tilstrækkeligt her kort at antyde denne, for derefter at gaa over til at fastslaa, hvilke Opgaver der opstod for det Internationale Fagforeningsforbund i Forbindelse med Ruhrbesættelsen.

Mens Fredstraktaten bl. a. indeholder temmelig nøjagtige Bestemmelser med Hensyn til Øvreschlesien og Saaromraadet, nævnes Ruhromraadet ikke med et eneste Ord. Om Grunden hertil var, at England ikke gerne saa Frankrig faa Indflydelse i Ruhromraadet, eller om Grunden var den, at Frankrig allerede dengang havde en retsstridig Besættelse af Ruhromraadet til Hensigt, kan man naturligvis ikke vide. Dog kan det med Sikkerhed antages, at der allerede paa det Tidspunkt er bleven tænkt paa dette saa vigtige Omraade. Thi den, der kontrollerer Ruhromraadet og samtidig besidder Ertsgruberne i Elsas-Lothringen, behersker i Krigsfald hele Ammunitionsindustrien og ligeledes Europas samlede Staalproduktion. En saadan Kombination vilde ganske naturligt ogsaa trænge den engelske Staalproduktion fuldstændig i Baggrunden.

Af den Grund har ethvert Land, der er i Stand til at opretholde en saadan Industri, en betydelig Interesse i, om muligt at sætte sig i Besiddelse af Ruhromraadet, og det kan næppe antages, at man ved Fredstraktatens Udarbejdelse i Foraaret 1919 simpelthen skulde have ladet dette vigtige Gebet helt ude af Betragtning.

Sandsynligvis har den mellem Frankrig og England bestaaende Rivalitet bidraget sit til, at dette Spørgsmaal ikke blev berørt. Selv om dog de fire Stormagter, som har sammenbrygget denne daarligste af alle Fredstraktater, uforsætlig skulde have glemt Ruhromraadet, saa har i hvert Fald de franske Militarister, sandsynlig under Paavirkning af de store Industriherrer og Metalmagnater, ret hurtigt begyndt at drøfte Ruhromraadets Besættelse. Siden Midten af 1920 har da Besættelsesspørgsmaalet holdt omtrent hele Europa i Aande, og enhver spurgte sig ængsteligt, hvortil sluttelig den franske Kampagne skulde føre.

Ogsaa vor Internationale, som har fulgt den europæiske Politiks Udvikling med den største Opmærksomhed,

har indgaaende beskæftiget sig med Besættelsesspørgsmaalet, og i Forbindelse med en af en særlig Kommission foretagen Undersøgelse af Forholdene i Ruhromraadet i Sommenren 1920 vedtog Londoner-Kongressen i November 1920 følgende Resolution:

»Den i Tiden fra 22. til 27. November 1920 i London stedfindende overordentlige internationale Fagforeningskongres har taget den Beretning til Efterretning, som den af Internationalt Fagforeningsforbund til Ruhromraadet udsendte Undersøgelseskommission har aflagt for Kongressen, og protesterer i Forbindelse hermed energisk mod den paatænkte Besættelse af dette Omraade gennem Ententens Tropper.

Kongressen er af den Anskuelse, at en saadan Besættelse vilde være en uforsvarlig Voldsakt, vilde være et Brud paa trufne Aftaler, en Voldshandling mod Friheden og Arbejdernes Bestræbelser for Raastoffernes Socialisering, et Slag, ført af den internationale Kapitalisme mod Arbejderbefolkningen.

I Overbevisning om, at Ruhromraadets Besættelse vil faa frygtelige Følger og styrke Kapitalismen og Militarismen, at den vil betyde en Forøgelse af de Farer, der allerede nu truer Verden, og vil danne en uoverstigelig Hindring for Genoprettelsen af normale Forbindelser mellem Folkene, erklærer Kongressen, at de organiserede Arbejdere med alle Midler er beredte til at modsætte sig denne Besættelse for at forhindre, at Arbejderne i Ruhromraadet underkastes Militarismens Aag.

Kongressen erklærer, i Overensstemmelse med de af den internationale Bjergarbejderkongres i Genf opstillede Fordringer, at Kulspørgsmaalet ikke kan løses gennem Voldshandlinger, men kun gennem Oprettelsen af en international Organisation for Brændselsstoffernes Produktion og Fordeling.

Kongressen erklærer, at i Særdeleshed Produktionen i Ruhromraadet ubestridelig er afhængig af Grubearbejdernes Forsyning med tilstrækkelige Levnedsmidler.

I Betragtning af, at Bjergarbejderne fuldtud har opfyldt de i Spa indgaaede Forpligtelser, fordrer Kongressen ogsaa Opfyldelsen af de Løfter, som til Gengæld er blevet givet dem. Kongressen kræver, idet den henviser til den alvorlige Situation, hvori den arbejdende Befolkning i Ruhromraadet befinder sig, til den Elendighed, som truer den opvoksende Ungdom med Døden, at der træffes Forholdsregler for Afhjælpningen af denne forfærdelige Tilstand.

Kongressen erklærer sluttelig, at Igangsættelsen af de af Krigen ødelagte Gruber kun kan være et Værk af frie Arbejdere, som er besjælede af en fælles Vilje til Frihed og Fred.«

Som det fremgaar af denne Resolution, erklærer de forskellige Landes Arbejdere sig beredt til, med alle til Raadighed staaende Midler at træde op imod Ruhromraadets Besættelse.

Efter al Sandsynlighed har denne Vedtagelse bidraget sit til, at den franske Regering, som allerede dengang sikkert hellere end gerne havde sat sig i Besiddelse af Ruhromraadet, udsatte Udførelsen af sine Planer, da den frygtede saavel sine egne som de belgiske og andre Landes Arbejderes bestemte Modstand. Hvis dette virkeligt har været Tilfældet, er det et Bevis for, hvor indgaaende Frankrig i Efteraaret 1920 var underrettet om, at Arbejderne ikke alene var beredte, men ogsaa virkelig i Stand til at træffe effektive Forholdsregler mod Ruhromraadets Besættelse. Og endvidere kan man af den nu fuldbyrdede Besættelse drage den Slutning, at den franske Regering nu er klar over, at Arbejderne vel er villige, men ikke i Stand til at gennemføre en resultatrig Aktion mod den foretagne Besættelse. Siden Kongressen i Novbr. 1920 har da ogsaa meget forandret sig. Den i de fleste europæiske Lande indtraadte omfattende Arbejdsløshed og frem for alt Fascisternes og Kommunisternes Ødelæggelse af Fagforeningsbevægelsen i forskellige Lande, som bliver begunstiget af den stadig hensynsløsere optrædende Reaktion, har i de paagældende Lande i den Grad indvirket paa Fagbevægelsens Udvikling og dermed ogsaa paa Fagbevægelsens internationale Aktionskraft, at det Internationale Fagforeningsforbund ikke

kunde efterkomme Ordren, saafremt det nu fik til Opgave at proklamere Generalstrejke eller gennemføre en international Boykotting af Frankrig.

Hvis Londoner-Resolutionen derfor skulde forstaas saaledes, at Beredskabet til Anvendelsen af alle til Raadighed staaende Midler er ensbetydende med Proklamering af Generalstrejke eller almindelig Boykot, saa vilde dette, helt bortset fra den Omstændighed, hvorvidt en Generalstrejke som Middel mod Ruhrbesættelsen paa det nuværende Tidspunkt overhovedet kunde være af nogen Betydning, hvad vi senere skal komme tilbage til, paa Grund af den nuværende økonomiske Stilling i Europa være uigennemførligt. Derfor har Frankrig sikkert ogsaa valgt det nuværende Tidspunkt til Indledning af Besættelsen, endskøndt fra et politisk Synspunkt aldrig saa faa Grunde har talt for Foretagelsen af dette Skridt. I denne Forbindelse er det interessant i sin Erindring at tilbagekalde den franske Regerings Holdning overfor Ministeriet Dr. Wirth. Dengang forfægtede Frankrig med stor Styrke det Standpunkt, at den tyske Regering skulde sammensættes saaledes, at Storindustrien fik sin Del af Ansvaret for den tyske Politiks Fastsættelse. Dette er nu ogsaa Tilfældet med Dr. Cunos Regering, men desuagtet har Franskmændene besat Ruhromraadet. Dette maa efter min Mening berettige en til at anstille ovenanførte Betragtninger.

*

Selvfølgelig véd Fagforenings-Internationalens Ledere meget vel, hvad de under disse Omstændigheder har at gøre, og hvilke Anfordringer de eventuelt kan efterkomme. Selv om Wilhelm Liebknechts bekendte Ord: »at saafremt Forholdene forandrer sig hver 24. Time, han ligeledes forandrer sin Taktik hver 24. Time«, ikke skal tages altfor bogstaveligt, hvad Internationalens Ledelse heller ikke har gjort, saa indeholder de dog en vis Sandhed. Ledelsen af en Bevægelse som vor stilles naturligvis daglig overfor det Spørgsmaal, om en foreliggende Situation tillader Udførelsen af Beslutninger, der er fattede for Aar og Dag siden. Arbejderbevægelsens Historie opviser nok Eksempler paa, at man i Betragtning af en forandret Situation er kommet til andre Slutninger, naar det gjaldt om at prøve Mulighederne for Anvendelsen af Principer eller for et bestemt Spørgsmaals Løsning. Ikke en eneste af de Resolutioner, som er vedtaget paa nogen Kongres, har til Formaal i et bestemt Tilfælde for al Fremtid at fastlægge en bestemt Taktik og bestemte Midlers Anvendelse. Europas Historie lærer os, at ikke engang den saakaldte »Borgfred« var af længere Varighed.

Af den Grund har da ogsaa i sidste Efteraar, da Spørgsmaalet om Ruhrområdets Besættelse atter blev aktuelt, Verdensfredskongressen i Haag vedtaget en hel anden Resolution end den, der blev vedtaget af Fagforeningskongressen i London. Haager-Resolutionen blev ligeledes enstemmig vedtaget, det vil altsaa sige, at Fagforeningsrepræsentanternes store Flertal var klar over den foreliggende Situation og derfor bifaldt en anden Taktik. Den nye Resolution angaaende Ruhrbesættelsen har følgende Ordlyd:

»Staaende under Indtrykket af de vedholdende i Omløb værende Rygter, som under Navn af Garantier og Panter lader befrygte Tvangsforanstaltninger mod Tyskland, og navnlig en militær Besættelse af Ruhrdistriktet, ønsker Kongressen eftertrykkelig at erklære, at de ødelagte Distrikters Genopbyggelse i Belgien, Frankrig og Italien er en ubetinget Forudsætning for en moralsk og virkelig Fred mellem Nationerne. I denne Forbindelse udtaler Kongressen sin Tilslutning til de i Amsterdam (April 1921) og i Frankfurt (Februar 1922) af Fagforenings-Internationalen og de socialistiske Partier udarbejdede Forslag.

Kongressen udtaler som sin Overbevisning, at ene og alene Gennemførelsen af dette Program kan garantere en tilfredsstillende Løsning af disse to tæt med hinanden forbundne Problemer angaaende de ødelagte Distrikters Genopbyggelse og den europæiske Økonomis Genoprettelse, og forpligter derfor de paa Kongressen repræsenterede Organisationer af alle Kræfter at arbejde hen til disse Forslags Virkeliggørelse.

Idet Kongressen fastslaar disse

Udlandet.

Franske Arbejdsgivere bryder Beskyttelsesforskrifterne mod Mindreaarige.

Paa det franske Glasarbejderforbunds sidste Kongres omtaltes de uholdbare Tilstande med Hensyn til, at de bestaaende Beskyttelsesforskrifter ikke overholdes af Arbejdsgiverne. I de franske Glasværker er Børn under 12 Aar ikke nogen Sjældenhed. Forskrifterne om, at Arbejdet ved Ovnene ikke maa udføres af Mindreaarige under 15, i Blæserierne ikke af Mindreaarige under 18 Aar, overholdes næsten aldrig. Washingtoner-Beslutningerne angaaende Forbud mod Børns Natarbejde er endnu ikke ratifierede. Fabrikstilsynet, som skal overvaage Arbejderbeskyttelsesbestemmelserne har vist sig fuldstændig magteslost. Kongressen protesterede imod disse Tilstande og vedtog om fornodent at foretage Strejke eller at boykotte de i Betragtning kommende Virksomheder.

Kongresser.

Kvindeligt Arbejderforbunds 9. Kongres.

Kvindeligt Arbejderforbund afholdt sin 9. ordinære Kongres den 17. og 18. Juni i Forsamlingsbygningen, Jagtvej 69, København.

Kongressen talte 98 Afdelingsrepræsentanter og 18 Hovedbestyrelsesmedlemmer. Endvidere var til Stede som Gæster: For De samvirkende Fagforbund: Alfr. Christiansen, for Dansk Arbejdsmandsforbund: M. C. Lyngsie, Axel Olsen og Johs. Nielsen, for Dansk Kommunalarbejderforbund: Th. Thomsen og Fru Karen Jørgensen og for Svensk Grov- og Fabrikarbetareförbund: Janne Jönsson.

Forretningsføreren aflagde en udførlig Beretning for den forløbne Kongresperiode, hvoraf det bl. a. fremgik, at der er nedlagt 5 Afdelinger og oprettet en ny Afdeling. Medlemsantallet, der den 31. Marts 1921 var 12.249, var samme Dato 1923 gaaet ned til 10.637. Forretningsføreren skildrede de i Aarene 1921 og 22 foretagne Lønbevægelser og oplyste, at i dette Tidsrum havde 3716 af Forbundets Medlemmer været ude i Lockouter eller Strejker.

Efter en kort Diskussion godkendtes Virksomheden enstemmig.

Regnskaberne for de 2 Aar godkendtes ligeledes enstemmig.

Der var fra forskellige Afdelinger stillet en Række Forslag til Ændring af Lovene. Disse Forslag drejede sig alle om enten Nedsættelse eller Forhøjelse af Kontingentet og dermed i Forbindelse staaende Ændringer i Understøttelsessatserne. Samtlige Forslag forkastedes.

Efter at der var fastsat Lønninger til Formand, Sekretær og Hovedkasserer, skred man til Valg af disse.

Fru *Sofie Rasmussen*, der i 13 Aar har været Forbundets Forretningsfører, havde bestemt afslaaet at tage imod Genvalg. Til Forretningsfører valgtes derefter med Akklamation Forbundets hidtidige Sekretær, Fru *Alvilda Andersen*. Til Sekretær valgtes Fru *Gunder Christiansen* og til Hovedkasserer genvalgtes med Akklamation Fru *Kirstine Haagensen*.

Fra forskellig Side blev der ydet Fru *Sofie Rasmussen* ubetinget Anerkendelse for hendes dygtige Arbejde i Forbundet i de forløbne Aar, og Kongressen vedtog at udnævne hende til Æresmedlem af Forbundets Hovedbestyrelse.

Næste Kongres afholdes i København 1926 samtidig med Forbundets 25-Aars Jubilæum.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 678

Bagerne hos Bagermestrene Aage Jørgensen og H. Christiansen i Kbhv.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Juni 1923 i Sag Nr. 678: De samvirkende Fagforbund paa Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening

Principper, fordømmer den energisk og eftertrykkeligt den første Tvangsforanstaltnings- og Voldspolitik, hvis absolute Formaalsløshed mere end rigeligt er bevist gennem selve Kendsgerningerne, og som, selv om den ikke direkte krænker Traktaternes Bogstav, ikke destomindre betyder en Krænkelse af Folkenes Rettigheder og er egnet til at opretholde Hadets og Mistroens Aand blandt Folkene og saaledes lægge Spirerne til nye Krige.

Samtidig protesterer Kongressen mod en Politik, som gaar ud paa i Stedet for at gennemføre virkelige Reparationsforholdsregler at hidføre Tysklands Sønderdeling og en tilsløret eller senere Anneksion af tyske Distrikter.

Uden at finde det nødvendigt nærmere at paavise, hvor forgæves saadanne Bestræbelser er, fordømmer Kongressen en saadan Politik, som griber ind i Nationernes og Individets højeste Ret, Folkenes Selvbestemmelsesret.

Kongressen opfordrer alle repræsenterede Organisationer til i deres Lande og Parlamenter at virke for Gennemførelsen af ovennævnte Program og paa højtidelig Maade give deres Protest Udtryk.

Kongressen appellerer til Slut til Befolkningerne i alle Lande, at de, som Repræsentanter for Almenhedens Samvittighed, tilkendegiver deres urokkelige Vilje til at modsætte sig enhver Tvangsforanstaltning, der kan true Civilisationen og Freden.

I Betragtning af den mellem de allierede Regeringer bestaaende Uenighed og i Betragtning af Tysklands økonomiske Stilling samt for at forhindre en Udvidelse af den militære Besættelse, udtaler Kongressen Ønsket om, at Spørgsmaalene om Genopbyggelsen, Skadeserstatningen og de internationale Laan henvises til Folkeforbundets Voldgiftsrets Afgørelse.«

Som man ser, er denne Resolutions Indhold et ganske andet. Den foreskriver det Internationale Fagforeningsforbund et helt andet Middel, nemlig Paaberaabelse af Folkeforbundets Mellemkomst.

Hvorfor er denne, af Repræsentanterne for den franske og belgiske faglige, politiske og kooperative Arbejderbevægelse foreslaaede Resolution blevet vedtaget enstemmigt og uden Diskussion? Simpelthen af den Grund, at Førerne af de paa Kongressen i Haag repræsenterede Forbund ikke vilde tage Munden for fuld og ikke vilde vække Forhaabninger, som senere dog maaske ikke kunde virkeliggøres. Netop den Kendsgerning, at denne Resolution blev foreslaaet af de nærmest interesserede, nemlig af dem, som vidste, at det i det givne Øjeblik vilde være dem, der kom i Betragtning ved denne Beslutnings eventuelle Udførelse og derfor ansaa det nødvendigt at fastslaa, at de ikke var solidariske med deres Regeringer, men tværtimod vilde kæmpe Side om Side med deres tyske Kammerater i Striden mod Ruhrbesættelsen, er et Bevis for den i vor Bevægelse herskende Realitetssans, som i dette Tilfælde har fundet sit Udtryk deri, at man indskrænkede sig til en Protest, for derigennem at oparbejde en Stemning blandt Arbejderne, stærk nok til at vanskeliggøre Regeringerne Gennemførelsen af deres Planer. Deraf fremgaar det ogsaa klart, hvilken Betydning der kan tillægges de af vore internationale Kongresser vedtagne Beslutninger. Dette taler mod den taabelige og usande Paastand, at vor Bevægelse lader det blive ved Vedtagelsen af Papir-Resolutioner, mens Handlingen stadig udebliver. Hvis der virkelig manglede Bevis for, at vore Ord kun er Udtryk for, hvad vi virkelig formaar at omsætte i Handling, er dette Bevis fremskaffet med Vedtagelsen af Haager-Kongressens Resolution. Af den Omstændighed, at Folkeforbundets Mægling ikke omtales i Londoner-Kongressens Resolution, men derimod kræves i Haag, kan man efter min Mening drage den Slutning, at denne unge Organisation i de to Aar, den har bestaaet, d. v. s. i Aarene 1920 til 1922, som Følge af sine i Interesse af Freden og Europas Genopbyggelse trufne praktiske og afgørende Forholdsregler, i den Grad har styrket sin Autoritet og Anseelse, at man med fuld Føje kunde paaberaabe sig dens Mellemkomst.

paa Københavns Bagerlaugs og dette igen paa Bagermestrene H. Christiansens og Aage Jørgensens Vegne.

Ved Interessentskabskontrakter af henholdsvis 14. Oktober 1920 og 31. Marts 1922 har Bagermestrene Aage Jørgensen og H. Christiansen optaget henholdsvis to og en tidligere Bagersvende som Kompagnoner i deres Forretninger.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund nu paa Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Vegne gjort gældende, at de paagældende Kompagniskaber er indgaaet, fordi Mestrene ønsker at komme uden om Lovgivningens Bestemmelser om Forbud mod Natarbejde i Bagerier og den gældende faglige Overenskomsts Bestemmelser om Løn, Arbejdstid og øvrige Arbejdsforhold. De paastaar derfor de omtalte Kompagniskaber kendt ugyldige. De paastaar endvidere Bagermester Christiansen idømt Bod for ved Udeblivelse fra nogle mellem Organisationerne afholdte Møder om Sagen at have forhindret en forligsmæssig Ordning.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Den mellem Bagermester Christiansen og hans Medkontrahent, Eigil Svendsen, indgaaede Interessentskabskontrakt gaar ud paa, at Svendsen, der er Svoger til Christiansen, kontant indskyder 2000 Kr. i Forretningen og faar Ret til at tegne Firmaet, at hver af Interessenterne skal have Ret til at hæve 100 Kr. ugentlig à konto forventet Udbytte, og at det eventuelt overskydende af Aarets Nettoudbytte efter Forrentning af den i Forretningen indestaaende Kapital skal fordeles med fire Femtedele til Christiansen og én Femtedel til Svendsen. Interessentskabet skal fra begge Sider kunne opsiges med et halvt Aars Varsel til Ophør en 1. Januar. Hvad enten Christiansen eller Svendsen opsiger Kontrakten, skal Christiansen have Ret til at beholde Forretningen mod — inden en vis Frist — at udbetale Svendsen hans i Forretningen indskudte Kapital. Der er søgt og opnaaet kgl. Konfirmation i Henhold til Resol. 18. August 1814, og Interessentskabskontrakten er tinglæst.

Det er oplyst, at Christiansen selv har laant Svendsen de 2000 Kr., denne efter Kontrakten skulde indskyde i Forretningen, mod at faa Underpant i Svendsens Løsøre. Om noget virkeligt Kapitalindskud er der altsaa ikke Tale. Noget Udbytte udover de 100 Kr. ugentlig, hver af Kontrahenterne har betinget sig Ret til at hæve, har Forretningen hidtil ikke givet. Og 100 Kr. om Ugen er ikke væsentlig mere, end hvad der efter den gældende faglige Overenskomst vilde tilkomme Svendsen for det Arbejde — herunder Overarbejde — han faktisk udfører. Den Stilling, der er tilsagt Svendsen ved Kontrakten, findes herefter ikke at være saa væsentlig bedre end den, en Bagersvend indtager i Henhold til Fagets Overenskomst, at det paa Grundlag heraf er muligt at opfatte ham paa anden Maade end som almindelig Arbejder i Forretningen. Ej heller findes Christiansen at kunne kræve Svendsen betragtet som Formand i Septemberforligets Forstand og som saadan staaende udenfor den i Fagets Overenskomst fastslaaede Ordning. Det er vel oplyst, at Christiansen ikke selv kan deltage i Forretningen; men denne er kun af mindre Omfang. Christiansens Hustru passer Butikken; iøvrigt beskæftiges der — foruden Svendsen — kun et Par Lærlinge.

Det findes da at maatte statueres, at den paagældende Interessentskabskontrakt ikke kan fritage Christiansen for i Forhold til Svendsen at overholde Fagets Overenskomst. Om Kontraktens Betydning i andre Retninger tilkommer det ikke Den faste Voldgiftsret at træffe nogen Afgørelse.

Der findes ikke at være Grund til at paalægge Christiansen nogen Bod.

Med Hensyn til det andet paaklagede Forhold er Sammenhængen den, at Bagermester Aage Jørgensen overtog Stillingen som Direktør for A/S De københavnske Bagermestres ny Brødfabrik, hvorved han forpligtede sig til ikke selv at drive Forretning, at han som Følge heraf optog sin Mestersvend som Kompagnon i den af ham hidtil drevne Forretning, at en Broder til ham kort efter kom hjem fra Amerika, og at han da ogsaa optog Broderen som Kompagnon. De tre Interessenter har Ret til hver at hæve 100 Kr. om Ugen. Af Aarets Udbytte udbetales der Aage Jørgensen 10 pCt. Rente af hans i Forretnin-

gen indestaaende Kapital, der andrager ca. 5000 Kr. Resten deles lige mellem Interessenterne. Hidtil har de tre Interessenter hver oppebaaret ialt 11—12.000 Kr. om Aaret af Forretningen. Allerede som Følge heraf findes de paagældende Kompagnoner ikke at kunne betragtes som almindelige Arbejdere i Forretningen, og de Indklagede findes da for dette Forholds Vedkommende at burde frifindes.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

Bagermester H. Christiansen er pligtil til i Forhold til Eigil Svendsen at overholde Bestemmelserne i den gældende faglige Overenskomst.

Iøvrigt vil de Indklagede være at frifinde for Klagernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Sag Nr. 680
Skotøjarbejderne og A/S Dansk Hjemmefodtøjsfabrik i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Juni 1923 i Sag Nr. 680: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanters og denne igen paa A/S Dansk Hjemmefodtøjsfabriks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skotøjsarbejderforbunds Vegne.

Fra A/S Dansk Hjemmefodtøjsfabriks Side har der nogle Gange foreligget Forsinkelse med Hensyn til Udbetaling af Løn til Fabrikens Arbejdere. Ved Juletid 1921 skete det to Gange umiddelbart efter hinanden, og i September 1922 én Gang, at Arbejderne først fik deres Tilgodehavende Dagen efter, at det var forfaldent til Udbetaling. Onsdag før Paaske i indeværende Aar skulde Arbejderne efter den gældende Overenskomst have udbetalt Løn for Tiden indtil Tirsdag Aften. De fremsatte Ønske om ogsaa at faa Lønnen for Onsdag udbetalt før Paaske, og dette Ønske gik Fabrikken ind paa at imødekomme, men det aftaltes samtidig, at de skulde vente med Halvdelen af det samlede Beløb, de derefter skulde have udbetalt, til om Lørdagen. Om Lørdagen kunde Fabrikken imidlertid ikke betale det paagældende Beløb. Som Grund angives, at en Forretningsforbindelse, hos hvem man havde Penge tilgode, og hos hvem man havde regnet med at kunne faa Penge, var rejst bort. Tirsdag Formiddag blev Beløbet betalt.

Efter det saaledes passerede henvendte Dansk Skotøjsarbejderforbund sig til Fabrikant Ludv. Anderson, til hvem A/S Dansk Hjemmefodtøjsfabrik havde paataget sig at levere et større Parti Fodtøj, og anmodede ham om at kautionere for Lønnen til Selskabets Arbejdere. Man erklærede, at man vilde standse Arbejdet hos Selskabet, hvis man ikke fik Kautionen. Fabrikant Anderson paatog sig Kautionen indtil videre. Forbundets Henvendelse til Fabrikant Anderson fandt Sted uden Samraad med Aktieselskabet, men dette blev underrettet om det trufne Arrangement.

I Begyndelsen af Maj var Aktieselskabets Leverance til Fabrikant Anderson ved at være afsluttet, og Anderson opsagde da Kautionen. Under 4. Maj meddelte Dansk Skotøjsarbejderforbund herefter Aktieselskabet, at Arbejderne ikke vilde kunne fortsætte Arbejdet udover den 11. Maj, hvis der ikke skaffedes Sikkerhed for rettidig Udbetaling af Lønnen. Selskabet nægtede at stille den forlangte Sikkerhed, og Arbejdet blev da standset fra og med den 12. Maj.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiverforening nu paa Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanters Vegne den etablerede Arbejdsstandsning kendt ulovlig og Dansk Skotøjsarbejderforbund idømt Bod for at have iværksat den.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Retten finder ikke, at det passerede har givet Dansk Skotøjsarbejderforbund aldeles tilstrækkelig Grund til at standse Arbejdet eller til at betinge dets Fortsættelse af Sikkerhedsstillelse, og det maa derfor statueres, at den etablerede Arbejdsstandsning er ulovlig og bør hæves. Retten finder dog samtidig Grund til at udtale, at Arbejdere har et ubetinget Krav paa rettidig Udbetaling af deres Løn, og at forsinket Udbetaling betegner et Overenskomstbrud, der vil kunne medføre Bodansvar for Arbejdsgiveren, selv om det — som

i det foreliggende Tilfælde — ikke maatte findes at kunne berettige Arbejderne til at standse Arbejdet.

Der findes ikke at burde paalægges de Indklagede Bod. Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

Den paaklagede Arbejdsstandsning er ulovlig og bør hæves.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Arbejdsløsheden i Maj 1923.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Maj Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Maj Maaned var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 9,1 mod 11,5 pCt. ved Udgangen af April. Der har saavel i Hovedstaden som i Provinsen for alle de forskellige Hovedgrupper af Arbejdere været en stadig Nedgang i Arbejdsløsheden fra Uge til Uge.

Maj 1923	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		4 Maj	11. Maj	18. Maj	25. Maj
Hovedstaden:		pCt	pCt	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11434	12,5	11,7	10,0	8,9
Anden Industri..	57769	12,4	11,9	11,4	11,1
Handel	7872	9,2	8,5	8,1	7,8
Arbejdsmænd ...	30350	8,2	7,5	7,2	6,9
Ialt...	107425	11,0	10,4	9,8	9,5
Provinserne:					
Bygningsindustri	18996	7,2	6,5	7,7	5,9
Anden Industri..	54440	11,2	10,6	10 0	9,5
Handel	8806	7,3	7,3	7,0	6,3
Arbejdsmænd ...	65030	10,5	10,8	9,8	9,4
Ialt...	147272	10,1	9,9	9,5	8,8
Hele Landet...	254697	10,5	10,1	9,6	9,1

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920 . . .	13,2 pCt.
Februar	—	— . . .	9,6 —
Marts	—	— . . .	6,7 pCt.
April	Maaned	1920 . . .	3,5 —
Maj	—	— . . .	2,8 —
Juni	—	— . . .	2,1 —
Juli	—	— . . .	2,1 —
August	—	— . . .	2,4 —
September	—	— . . .	2,7 —
Oktober	—	— . . .	3,6 —
November	—	— . . .	6,1 —
December	—	— . . .	15,1 —
Januar	—	1921 . . .	19,7 —
Februar	—	— . . .	23,2 —
Marts	—	— . . .	23,6 —
April	—	— . . .	21,7 —
Maj	—	— . . .	18,6 —
Juni	—	— . . .	16,8 —
Juli	—	— . . .	16,7 —
August	—	— . . .	17,7 —
Septbr.	—	— . . .	16,6 —
Oktober	—	— . . .	18,3 —
November	—	— . . .	20,8 —
December	—	— . . .	25,2 —
Januar	—	1922 . . .	28,9 —
Februar	—	— . . .	33,1 —
Marts	—	— . . .	27,9 —
April	—	— . . .	24,0 —
Maj	—	— . . .	16,1 —
Juni	—	— . . .	13,2 —
Juli	—	— . . .	12,5 —
August	—	— . . .	11,1 —
September	—	— . . .	10,6 —
Oktober	—	— . . .	11,3 —
November	—	— . . .	15,2 —
December	—	— . . .	20,3 —
Januar	—	1923 . . .	21,5 —
Februar	—	— . . .	23,2 —
Marts	—	— . . .	16,0 —
April	—	— . . .	11,5 —
Maj	—	— . . .	9,1 —

Arbejdsløshedsprocenten var ved Udgangen af Maj Maaned betydelig lavere end paa det tilsvarende Tidspunkt i de to foregaaenda Aar, men ligger dog stadig adskilligt højere end i Aarene før 1914, da den i Gennemsnit for Maj Maaned var 5,4 pCt.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1923.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— . Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8 Juli 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49[1], Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

K.E.BORDING KØBENHAVN

ARBEJDSLØSHEDS-SKEMA

Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1923.

Bemærket! Naar ingen Arbejdsløse eller ingen tabte Arbejdsdage skal anføres, bedes man sætte et tydeligt 0. Hvor intet Tal kan anføres, bedes man sætte et —

1. Byens Navn?

2. Organisationens Navn?

3. Antal Medlemmer?

4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse:
   I Midten af Maaneden?
   Ved Slutningen af Maaneden?

5. Hvormange Arbejdsdage er der i alt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Undtagen Helligdage eller ligegode Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?

6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?

7. Hvormeget er der udbetalt til Enker og Børn efter Forsørgere, der er afgaaede ved Døden i Maanedens Løb:
   a) Af Arbejdsløshedskassen?
   b) Af Fagorganisationen?

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvortil de staar tilsluttet, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juli 1923.

Enkeltstaaende Foreninger, hvis Fag ikke findes nogen Forbundsgren, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrelarmsgyde 40, Kbhvn. K.